This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Google

Это цифровая коиия книги, хранящейся для иотомков на библиотечных иолках, ирежде чем ее отсканировали сотрудники комиании Google в рамках ироекта, цель которого - сделать книги со всего мира достуиными через Интернет.

Прошло достаточно много времени для того, чтобы срок действия авторских ирав на эту книгу истек, и она иерешла в свободный достуи. Книга иереходит в свободный достуи, если на нее не были иоданы авторские ирава или срок действия авторских ирав истек. Переход книги в свободный достуи в разных странах осуществляется ио-разному. Книги, иерешедшие в свободный достуи, это наш ключ к ирошлому, к богатствам истории и культуры, а также к знаниям, которые часто трудно найти.

В этом файле сохранятся все иометки, иримечания и другие заииси, существующие в оригинальном издании, как наиоминание о том долгом иути, который книга ирошла от издателя до библиотеки и в конечном итоге до Вас.

Правила использовапия

Комиания Google гордится тем, что сотрудничает с библиотеками, чтобы иеревести книги, иерешедшие в свободный достуи, в цифровой формат и сделать их широкодостуиными. Книги, иерешедшие в свободный достуи, иринадлежат обществу, а мы лишь хранители этого достояния. Тем не менее, эти книги достаточно дорого стоят, иоэтому, чтобы и в дальнейшем иредоставлять этот ресурс, мы иредириняли некоторые действия, иредотвращающие коммерческое исиользование книг, в том числе установив технические ограничения на автоматические заиросы.

Мы также иросим Вас о следующем.

- Не исиользуйте файлы в коммерческих целях.
  Мы разработали ирограмму Поиск книг Google для всех иользователей, иоэтому исиользуйте эти файлы только в личных, некоммерческих целях.

- Не отиравляйте автоматические заиросы.
  Не отиравляйте в систему Google автоматические заиросы любого вида. Если Вы занимаетесь изучением систем машинного иеревода, оитического расиознавания символов или других областей, где достуи к большому количеству текста может оказаться иолезным, свяжитесь с нами. Для этих целей мы рекомендуем исиользовать материалы, иерешедшие в свободный достуи.

- Не удаляйте атрибуты Google.
  В каждом файле есть "водяной знак" Google. Он иозволяет иользователям узнать об этом ироекте и иомогает им найти доиолнительные материалы ири иомощи ирограммы Поиск книг Google. Не удаляйте его.

- Делайте это законно.
  Независимо от того, что Вы исиользуйте, не забудьте ироверить законность своих действий, за которые Вы несете иолную ответственность. Не думайте, что если книга иерешла в свободный достуи в США, то ее на этом основании могут исиользовать читатели из других стран. Условия для иерехода книги в свободный достуи в разных странах различны, иоэтому нет единых иравил, иозволяющих оиределить, можно ли в оиределенном случае исиользовать оиределенную книгу. Не думайте, что если книга иоявилась в Поиске книг Google, то ее можно исиользовать как угодно и где угодно. Наказание за нарушение авторских ирав может быть очень серьезным.

О программе Поиск кпиг Google

Миссия Google состоит в том, чтобы организовать мировую информацию и сделать ее всесторонне достуиной и иолезной. Программа Поиск книг Google иомогает иользователям найти книги со всего мира, а авторам и издателям - новых читателей. Полнотекстовый иоиск ио этой книге можно выиолнить на странице `http://books.google.com/`

Slav 3073.6

HARVARD COLLEGE LIBRARY

Bought with the income of
THE KELLER FUND

Bequeathed in Memory of
JASPER NEWTON KELLER
BETTY SCOTT HENSHAW KELLER
MARIAN MANDELL KELLER
RALPH HENSHAW KELLER
CARL TILDEN KELLER

VE RI TAS

1358 13

ПАМЯТНИКИ

ПРАВОСЛАВІЯ и РУССКОЙ НАРОДНОСТИ

въ Западной Россіи въ XVII—XVIII в. в.

Т. I.

Акты по исторіи заграничныхъ монастырей Кіевской епархіи XVII—XVIII в. в.

Ч. II-я

ИЗДАНІЕ КІЕВСКОЙ ДУХОВНОЙ АКАДЕМІИ,

ПОДЪ РЕДАКЦІЕЙ

Профессора Священника С. ТИТОВА.

КІЕВЪ.

Типографія И. И. Чоколова, Фундуклеевская улица, д. № 22.

1905.

PRINTED IN RUSSIA

Slav 3033.6 (I, 2)

Печатать разрѣшается. Кіевъ, 23 ноября 1904 года. Ректоръ Кіевской Духовной Академіи епископъ Платонъ.

HARVARD
UNIVERSITY
LIBRARY
JUN 18 1965

ОГЛАВЛЕНІЕ.

СТРАН.

CCXLIII. Грамота Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго новопоставленному Слуцкому протопопу Стефану Маньковскому, съ опредѣленіемъ его правъ, обязанностей и, между прочимъ, отношеній къ Слуцкому архимандриту, 1749 года 14 августа 529

CCXLIV. Инструкція, выданная изъ каѳедры Кіевской митрополитанской новопроизведенному Слуцкому протопопу Стефану Маньковскому, 1749 года 17 августа 530

CCXLV. Письмо (собственноручное) старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря, іеромонаха Сильвестра Добрыни, къ русскому резиденту въ Варшавѣ Голембіовскому съ благодарностію за исходатайствованіе разрѣшенія ремонтировать монастырскую церковь, 1749 года 17 августа . . 532

CCXLVI. Доношеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря, іеромонаха Сильвестра Добрыни, св. синоду о томъ, что Виленскій бискупъ Михаилъ Зѣнковичъ издалъ ингибицію, запрещавшую православнымъ обновлять церковь Виленскаго св.-духовскаго монастыря, 1749 года послѣ августа мѣсяца 533

CCXLVII. Доношеніе (собственноручное) игумена Яблоченскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, какъ монахи Брестскаго монастыря незаконно и съ безчестіемъ удалили своего игумена Іону Василевскаго, съ жалобою на игумена Брестскаго монастыря Гервасія Рудницкаго, принимавшаго подъ свою протекцію монаховъ окрестныхъ монастырей и съ просьбою произвести строгое разслѣдованіе по дѣлу Іоны Василевскаго, 1749 года 5 сентября 535

CCXLVIII. Доношеніе (собственноручное) игумена Яблоченскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ описаніемъ, между прочимъ, безпорядковъ, происходившихъ въ Брестскомъ монастырѣ, 1749 года 5 сентября 537

CCXLIX. Доношеніе Слуцкаго архимандрита Михаила Козачинскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ со-

СТРАН.

общеніемъ свѣдѣній о ходѣ судебнаго дѣла съ іезуитами и съ просьбою о непосвященіи Ѳеодора Миткевича въ протопопы Слупкіе, 1749 года 9 сентября 539

CCL. Копія письма Виленскаго бискупа Михаила Зѣнковича къ русскому резиденту въ Варшавѣ Ржичевскому по дѣлу о запрещеніи православнымъ возобновлять сгорѣвшую церковь Виленскаго св.-духовскаго монастыря, 1749 года 23 сентября 540

CCLI. Прошеніе игумена Брестскаго св. симеоновскаго монастыря Гервасія Рудницкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, чтобы онъ ходатайствовалъ предъ св. синодомъ о награжденіи Брестскаго монастыря за полезную службу іеромонаха сего монастыря Сильвестра Каховскаго въ должности Варшавскаго капеллана, 1749 года 26 сентября 541

CCLII. Прошеніе игумена Брестскаго св. симеоновскаго монастыря Гервасія Рудницкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому по дѣлу бывшаго игумена того же монастыря Іоны Василевскаго, изъ Бреста 1749 г. 26 сентября 542

CCLIII. Прошеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Сильвестра Добрыни и всего Виленскаго духовнаго и мірскаго братства св. синоду о помощи Виленскому монастырю въ разныхъ его нуждахъ, 1749 года октября 543

CCLIV. Прошеніе Пинскихъ братчиковъ: Тимоѳея Филевича и Павла Горлянскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о поставленіи игуменомъ Пинскаго монастыря намѣстника Марковскаго Витебскаго монастыря іеромонаха Іакинѳа Пелкинскаго, 1749 года 20 октября . . . 547

CCLV. Письмо Виленскаго бискупа Михаила Зѣнковича къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ извѣщеніемъ объ отмѣнѣ имъ наложенной прежде ингибиціи (запрещенія) православнымъ возобновлять погорѣвшіе монастырь и церковь Виленскіе, 1749 года 21 ноября 548

CCLVI. Письмо намѣстника Виленскаго св.—духовскаго монастыря іеромонаха Варлаама Владычки къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ благодарностію за полученное разрѣшеніе возобновлять Виленскій монастырь и церковь, 1749 года 22 ноября . . . 549

CCLVII. Письмо намѣстника Виленскаго св.—духовскаго монастыря іеромонаха Варлаама Владычки къ старшему того же монастыря Сильвестру Добрынѣ, находившемуся въ С.-Петербургѣ, съ сообщеніемъ разныхъ свѣдѣній о состояніи монастыря, изъ Вильна 1749 года 22 ноября . . . 550

CCLVIII. Жалоба Маріанны Бунцевичевой св. синоду на старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря, іеромонаха Мельхиседека Богдановича о томъ, что онъ не выдалъ ей кви-

СТРАН.

танціи въ полученіи отъ нея вещей на монастырь и употребилъ нѣкоторыя изъ нихъ въ свою пользу, 1749 года 5 декабря 551

CCLIX. Письмо Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ просьбою о наставленіи вновь назначенному имъ капеллану іеромонаху Антонію Почекѣ, изъ Кіева 1749 года 20 декабря 552

CCLX. Письмо Слуцкаго архимандрита Михаила Козачинскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ просьбою о рѣшеніи дѣлъ касательно Матѳея Христиновича Войтенко, вступившаго въ незаконный бракъ, Заблудовскаго монаха Ілларіона Мѣнкевича и іеромонаха Кіево-Выдубицкаго монастыря Іакова Климентіева, 1749 года 27 декабря 553

CCLXI. Доношеніе (собственноручное) іеромонаха Михаила Козачинскаго, номината Слуцкой архимандріи, Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о состояніи православія въ Слуцкѣ и съ извѣстіями о рѣшеніяхъ происходившаго въ Варшавѣ сейма, 1748 года 19 ноября—1749 года 6 апрѣля 555

CCLXII. Копія позва ксендзу Іосифу Обромпальскому, ректору Слуцкой іезуитской коллегіи, по дѣлу о незаконномъ захватѣ Слуцкими іезуитами имѣній Слуцкой архимандріи, 1749 года 10 іюля 556

CCLXIII. Донесеніе коммисаровъ князю Іерониму Радзивиллу, подчашему Великаго Княжества Литовскаго, по спорному дѣлу между Слуцкимъ архимандритомъ Михаиломъ Козачинскимъ и Слуцкими іезуитами о разграниченіи земельныхъ владѣній, 1750 года 10—12 генваря 562

CCLXIV. Показанія свидѣтелей по дѣлу о разграниченіи земельныхъ владѣній Слуцкой архимандріи и Слуцкихъ іезуитовъ, 1750 года 12 генваря 569

CCLXV. Письмо Христофора Рейбница къ князю Іерониму Радзивиллу по поводу спорнаго дѣла между Слуцкимъ архимандритомъ Михаиломъ Козачинскимъ и Слуцкими іезуитами о разграниченіи земельныхъ владѣній, изъ Слуцка 1750 года 22 января 573

CCLXVI. Письмо Слуцкаго архимандрита Михаила Козачинскаго къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ просьбою объ исходатайствованіи у русской императрицы ордена св. Андрея Первозваннаго для князя Іеронима Флоріана Радзивилла за его покровительственное отношеніе къ православнымъ монастырямъ и церквямъ, находившимся въ его владѣніяхъ, 1750 года 15 марта . 575

CCLXVII. Прошеніе монаховъ Буйницкаго св.-духовскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о заступ-

СТРАН.

ничествѣ предъ Оршанскимъ старостою Іоанномъ Глебѣцкимъ Іосифовичемъ, который угрожалъ судомъ требовать съ монастыря деньги и вещи, оставшіяся, будто бы, послѣ смерти игумена Викентія Барановскаго, по жалобѣ родственниковъ этого послѣдняго, 1750 г. 2 апрѣля 579

CCLXVIII. Письмо Слуцкаго архимандрита Михаила Козачинскаго къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ просьбою о ходатайствѣ предъ посломъ по поводу разрѣшенія православнымъ возобновить погорѣвшую церковь въ Заблудовскомъ монастырѣ, равно какъ и о другихъ нуждахъ Слуцкой архимандріи, изъ Заблудова 1750 года 17 апрѣля 581

CCLXIX. Прошеніе Виленскаго старшаго, іеромонаха Сильвестра Добрыни, св. синоду о выдачѣ просительной книги для сбора милостыни на погорѣвшій монастырь, 1750 года до 14 мая 585

CCLXX. Доношеніе Крыловскаго протопопа Сѵмеона Петрова Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ оставленіи монахинями Чигиринскаго троицкаго женскаго монастыря своей обители, вслѣдствіе нападеній гайдамаковъ на ихъ монастырь, съ приложеніемъ списка монахинь, оставившихъ свой монастырь и перешедшихъ въ предѣлы русскаго государства, 1750 года 6 іюля 586

CCLXXI. Доношеніе игумена Пустынно-Медвѣдовскаго николаевскаго монастыря Иродіона Покорскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о вступленіи въ должность, съ приложеніемъ подробной описи монастыря и монастырскаго имущества, 1750 года 15 октября 592

CCLXXII. Два доношенія игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Іакинѳа Пелкинскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ просьбою о назначеніи въ монастырь духовника, о выдачѣ просительной книги и о разрѣшеніи освятить новосооруженныя церкви въ Туровѣ и Стаховѣ и заложить въ Пинскѣ церковь св. великомученика Ѳеодора, 1750 года 18 ноября 598

CCLXXIII. Доношеніе (собственноручное) Варшавскаго капеллана іеромонаха Антонія Почеки св. синоду о разныхъ нуждахъ церкви при русскомъ посольствѣ въ Варшавѣ, изъ Варшавы 1750 года 28 декабря 600

CCLXXIV. Прошеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря, іеромонаха Сильвестра Добрыни, св. синоду о выдачѣ просительной книги для сбора милостыни на погорѣвшій Виленскій монастырь, 1751 года генваря 601

CCLXXV. Прошеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Сильвестра Добрыни св. синоду объ отпускѣ церковныхъ и учительныхъ книгъ въ Виленскій и подчиненные ему нѣкоторые монастыри, 1751 года послѣ 5 февраля . 602

CCLXXVI. Письмо Кіевскаго генералъ-губернатора Леонтьева къ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, причемъ

СТРАН.

онъ посылалъ паспортъ для крестоваго іеромонаха Спиридона на проѣздъ до Лебедина, но отказывался дать ему воинскую команду для взятія Лебединскаго игумена Гавріила Смѣлницкаго, 1751 года 15 апрѣля 604

CCLXXVII. Прошеніе строителя Пустынно-Медвѣдовскаго николаевскаго монастыря схимонаха Логгина съ братіею Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о разрѣшеніи имъ строить въ монастырѣ деревянную церковь во имя рождества пресв. Богородицы и трапезу и о выдачѣ имъ двухъ просительныхъ книгъ для сбора милостыни, 1751 года 21 апрѣля. 605

CCLXXVIII. Доношеніе строителя Пустынно-Медвѣдовскаго монастыря схимонаха Логгина Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ просьбою объ утвержденіи въ должности игуменіи Чигиринскаго троицкаго женскаго монастыря схимонахини Агаѳіи, 1751 года 23 апрѣля. . . 606

CCLXXIX. Грамота Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго о поставленіи схимонахини Агаѳіи начальницею Чигиринскаго троицкаго женскаго монастыря, бывшаго подъ вѣдомствомъ Медвѣдовскаго николаевскаго монастыря, 1751 года 2 мая. 607

CCLXXX. Доношеніе игумена Лебединскаго св.-георгіевскаго монастыря Гавріила Смѣлницкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о причанахъ, по которымъ онъ не могъ и не можетъ явиться въ Кіевъ, согласно приказанію митрополита, 1751 года около 20 мая 609

CCLXXXI. Доношеніе крестоваго іеромонаха Спиридона Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, какъ имъ былъ взятъ и привезенъ въ Кіевъ игуменъ Лебединскаго св.-георгіевскаго монастыря Гавріилъ Смѣлницкій, 1751 года 23 мая. 611

CCLXXXII. Опредѣленіе Кіевской духовной консисторіи о написаніи къ князю Любомирскому, чтобы онъ приказалъ возвратить заграбленное имущество Лебединскаго св.-георгіевскаго монастыря и запретилъ своимъ подчиненнымъ разорять сей монастырь, 1751 года 5 іюня. 614

CCLXXXIII. Копія прошенія братіи Мстиславскаго Тупичевскаго монастыря игумену Кутеенскаго монастыря Михаилу Кобринцу о томъ, чтобы онъ представилъ Кіевскому митрополиту объ утвержденіи избраннаго ими намѣстника Аѳанасія Адамовича въ должности игумена ихъ монастыря, 1751 года 12 іюня 615

CCLXXXIV. Опредѣленіе Кіевской духовной консисторіи по дѣлу бывшаго игумена Лебединскаго монастыря Гавріила Смѣлницкаго, склонявшагося къ уніи, со многими справками, касающимися исторіи Лебединскаго и Мошногорскаго заграничныхъ монастырей, 1751 года 29 іюля. 616

CCLXXXV. Прошеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря, іеромонаха Сильвестра Добрыни, св. синоду о пособіи

СТРАН.

на возобновленіе сгорѣвшей въ монастырѣ церкви, 1751 года 11 сентября 653

CCLXXXVI. Прошеніе намѣстника Лебединскаго свято-георгіевскаго монастыря, іеромонаха Сергія съ братіею Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о разрѣшеніи имъ избрать игумена вмѣсто взятого въ Кіевъ Гавріила Смѣлницкаго и о защитѣ отъ гоненія со стороны коммисара Добрянскаго, 1751 года 13 октября 655

CCLXXXVII. Доношеніе монаховъ Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ изъясненіемъ причинъ, по которымъ они не могли дотолѣ представить кандидата для посвященія въ санъ игумена ихъ монастыря, изъ Бреста 1751 года 28 ноября 656

CCLXXXVIII. Доношеніе братіи Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Кіевскому мотрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ просьбою о прекращеніи дѣла по жалобѣ ихъ на бывшаго игумена Іону Василевскаго и съ заявленіемъ, что они отказываются отъ всякихъ претензій къ этому послѣднему, изъ Бреста 1751 года 28 ноября 657

CCLXXXIX. Прошеніе Брестскаго крестоноснаго братства Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ утвержденіи въ должности игумена Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря, вмѣсто скончавшагося Гервасія Рудницкаго, избраннаго ими іеромонаха Мануила Бялошицкаго, 1751 года 8 декабря 659

CCXC. Прошеніе братіи Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ утвержденіи въ должности игумена избраннаго ими, подъ руководствомъ игумена Дрогичинскихъ монастырей Антонія Каменскаго, іеромонаха Мануила Бялошицкаго, 1751 года 8 декабря 660

CCXCI. Прошеніе игуменіи Кутеенскаго успенскаго монастыря Екатерины Лапѣцкой съ сестрами Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о посвященіи заслуженныхъ послушницъ ихъ монастыря въ монахини, на основаніи Высочайшаго повелѣнія (съ приложеніемъ этого послѣдняго), 1752 года 3 генваря 661

CCXCII. Грамота Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго о поставленіи іеромонаха Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Мануила Бялошицкаго во игумена того же монастыря, согласно избранію монастырской братіи, 1752 года 8 января 663

CCXCIII. Доношеніе представителей Лебединской громады Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ просьбою объ утвержденіи въ должности игумена Лебединскаго св.-георгіевскаго монастыря намѣстника того же монастыря Сергія и о ходатайствѣ предъ княземъ Любомирскимъ Станиславомъ, чтобы было прекращено гоненіе на монастырь

СТРАН.

и всѣхъ вообще православныхъ жителей Лебедина, 1752 года 1 февраля. 664

CCXCIV. Грамота Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго братіи Лебединскаго св.-георгіевскаго монастыря и крестоносному братству при немъ объ утвержденіи митрополитомъ іеромонаха Сергія въ званіи намѣстника Лебединскаго монастыря, который имѣлъ быть посвященъ во игумена послѣ того, какъ заграбленное имущество монастыря будетъ возвращено уніатами, по ходатайству митрополита предъ княземъ Станиславомъ Любомирскимъ, 1752 года 3 февраля 665

CCXCV. Прошеніе Пинскихъ братчиковъ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, чтобы на мѣсто бывшаго ихъ игумена Іакинѳа Пелкинскаго, переведеннаго въ Марковскій монастырь, былъ назначенъ, или даже, если возможно, избранъ, по рекомендаціи самаго же Іакинѳа Пелкинскаго, такой же способный и усердный игуменъ, какимъ былъ и этотъ послѣдній, изъ Пинска 1752 года 25 февраля 667

CCXCVI. Доношеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря, іеромонаха Сильвестра Добрыни, св. синоду о разныхъ обидахъ и притѣсненіяхъ Виленскому монастырю, 1752 года февраля—марта. 668

CCXCVII. Прошеніе іеромонаха Мстиславскаго Тупичевскаго монастыря Аѳанасія Адамовича Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ утвержденіи его, согласно избранію всей братіи монастыря, въ должности намѣстника Тупичевскаго монастыря, 1752 года 7 марта 671

CCXCVIII. Доношеніе братства и громады Лебединскихъ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что уніатскіе игумены—Богуславскій Варѳоломей и Ржищевскій Виталій—силою вошли въ Лебединскій православный монастырь и поставили въ немъ игуменомъ уніата Іосифа, съ просьбою о защитѣ отъ уніатскаго гоненія, 1752 года 18 апрѣля. 672

CCXCIX. Прошеніе братіи Яблоченскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ утвержденіи въ должности игумена ихъ монастыря бывшаго ихъ игумена, іеромонаха Кирилла, котораго они, по соглашенію съ своимъ игуменомъ Антоніемъ Каменскимъ, упросили возвратиться въ ихъ монастырь и принять въ свои руки игуменскую власть (съ приложеніемъ удостовѣренія, выданнаго игуменомъ Антоніемъ Каменскимъ о томъ же самомъ), 1752 года 24 апрѣля—14 мая 674

CCC. Прошеніе игумена Яблоченскаго монастыря Кирилла Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ утвержденіи его въ игуменской должности, которую онъ вновь принялъ, по просьбѣ бывшаго игумена и братіи того же монастыря, 1752 года 14 мая 677

СТРАН.

CCCI. Прошеніе игумена Марковскаго монастыря Іакинеа Пелкинскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о назначеніи на должность игуменовъ—Пинскаго монастыря конюшаго каѳедральнаго монастыря іеромонаха Пахомія и Минскаго петропавловскаго (вмѣстѣ и Соломерецкаго) іеромонаха Филоѳея Гонторовскаго, 1752 г. 19 мая 678

CCCII. Грамота Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго игумену Марковскаго монастыря Іакинеу Пелкинскому, съ предложеніемъ ему вмѣстѣ съ іеромонахомъ Антоніемъ Почекою обозрѣть заграничные монастыри: Кутеенскій, Буйницкій, Тупичевскій, Дрогиченскій, Брестскій, Яблоченскій, Пинскій и Минскій и, по соглашенію съ братіею сихъ монастырей, избрать достойныхъ кандидатовъ на должности игуменовъ и избранныхъ представить митрополиту для утвержденія, 1752 года 27 мая 679

CCCIII. Копія реляціи секретаря русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскаго императрицѣ Елизаветѣ Петровнѣ по дѣлу о притѣсненіяхъ и обидахъ Виленскому св.-духовскому монастырю, изъ Варшавы 1752 года 29 іюня . . . 681

CCCIV. Письмо намѣстника Виленскаго старшинства іеромонаха Варлаама Владычки къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ отчетомъ и просьбою о совѣтѣ и помощи въ тяжебныхъ дѣлахъ съ Доманскимъ и Томиловичемъ о лавкахъ монастырскихъ, а также по поводу отобранія церкви Селецкаго монастыря на унію и грунтовъ Грозовскаго монастыря, изъ Вильна 1752 года 13 іюля. 683

CCCV. Доношеніе игумена Пустынно-Медвѣдовскаго монастыря Тихона Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ просьбою объ опредѣленіи начальницею Чигиринскаго женскаго монастыря монахини Аполлинаріи, 1752 года 27 іюля. 686

CCCVI. Доношеніе Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго св. синоду въ отвѣтъ на синодальный указъ, коимъ требовалось представить свѣдѣнія о томъ, съ какого времени и при какихъ обстоятельствахъ Виленскій св. духовскій монастырь сталъ находиться подъ вѣдомствомъ Кіевскихъ митрополитовъ, была ли въ этомъ монастырѣ прежде архимандрія и когда она замѣнена была старшинствомъ, 1752 года 5 августа 688

CCCVII. Письмо вице-викарія Виленскаго св.-духовскаго монастыря, іеромонаха Иннокентія Болдышевскаго, къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ сообщеніемъ свѣдѣній о состояніи монастырскихъ дѣлъ, изъ Вильна 1752 года 10 августа 689

CCCVIII. Письмо Слуцкаго архимандрита Михаила Козачинскаго къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ просьбою объ исходатайствованіи на сеймѣ запрещенія дѣлать обиды и притѣсненія православнымъ вѣ-

СТРАН.

домества Слуцкой архимандріи и о другихъ нуждахъ послѣдней, изъ Слуцка 1752 года 10 августа. 690

CCCIX. Грамота Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго игумену Яблоченскаго монастыря Кириллу, съ предложеніемъ прибыть въ Кіевъ, 1752 года 22 августа. . . 692

CCCX. Прошеніе братіи Буйницкаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, чтобы онъ, снявъ съ нихъ свое неблаговоленіе и гнѣвъ, навлеченные на нихъ происками бывшаго игумена Илларіона Летяги, благословилъ имъ избрать игумена и представить его къ себѣ для посвященія, 1752 года 23 августа. 692

CCCXI. Письмо (собственноручное) Яна (Іосифовича) Юзефовича къ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ просьбою о состраданіи и помилованіи осужденной братіи Буйницкаго монастыря, у котораго къ тому же монахини Боркалабовскія пытались отнять деревни Косцянку и Холмы, изъ Орши (?) 1752 года 5 сентября. 694

CCCXII. Письмо Смоленскаго скарбника Іосифа Лассотовича къ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ просьбою дозволить братіи Буйницкаго монастыря избрать себѣ «вольною элекціею» игумена и утвердить избраннаго вмѣсто сбѣжавшаго игумена Илларіона Летяги, изъ Орши 1752 года 6 сентября. 695

CCCXIII. Доношеніе коллегіи иностранныхъ дѣлъ св. синоду по дѣлу о разныхъ притѣсненіяхъ Виленскому св.-духовскому монастырю со стороны польскихъ обывателей, 1752 года 6 сентября. 696

CCCXIV. Копія указнаго предложенія Виленскаго старшаго Сильвестра Добрыни намѣстнику Виленскаго старшинства, іеромонаху Варлааму Владычкѣ, съ требованіемъ отчета о состояніи монастыря и всѣхъ монастырскихъ имуществъ, доходовъ и дѣлъ, за время отсутствія старшаго изъ монастыря, 1752 года 6 сентября. 697

CCCXV. Отвѣтъ намѣстника Виленскаго старшинства іеромонаха Варлаама Владычки на предложеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Сильвестра Добрыни, съ подробнымъ отчетомъ о состояніи монастыря и монастырскихъ дѣлъ, за время отсутствія старшаго изъ монастыря, 1752 года послѣ 6 сентября. 700

CCCXVI. Грамота Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго старшему Виленскаго св.-духовскаго монастыря Сильвестру Добрынѣ, съ предложеніемъ сообщить свѣдѣнія о томъ, съ какого времени и при какихъ обстоятельствахъ Виленскій св.-духовскій монастырь сталъ быть въ вѣдѣніи Кіевскихъ митрополитовъ, была ли въ немъ прежде архимандрія и, если была, то съ какого времени, почему и кѣмъ она была замѣнена старшинствомъ, 1752 года 14 сентября. 705

CCCXVII. Доношеніе крестоноснаго Брестскаго братства Кіевскому

СТРАН.

митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что у нихъ въ св.-симеоновскомъ монастырѣ находится все въ наилучшемъ порядкѣ, благодаря усердной и благоразумной дѣятельности игумена монастыря Мануила Бялошицкаго, опредѣленного митрополитомъ, по просьбѣ братства, съ благодарностію митрополиту за это опредѣленіе, изъ Бреста 1752 года 16 сентября 706

CCCXVIII. Предложеніе Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго Варшавскому капеллану іеромонаху Антонію Почекѣ представить свѣдѣнія о средствахъ и нуждахъ Варшавской капелланіи, 1752 года 17 сентября 708

CCCXIX. Прошеніе братіи Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, чтобы онъ не удалялъ отъ должности ихъ игумена (Мануила Бялошицкаго), несправедливо оговореннаго предъ митрополитомъ, но на самомъ дѣлѣ полезнаго для монастыря, 1752 года 22 сентября 709

CCCXX. Опись монастыря Брестскаго св. сѵмеоновскаго, а также всего движимаго и недвижимаго имущества его и доходовъ его, составленная въ 1752 году 711

CCCXXI. Письмо Брестскаго воеводы Карла, Сапѣги къ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому съ просьбою о томъ, чтобы игуменъ Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Мануилъ Бялошицкій былъ оставленъ на своемъ игуменскомъ мѣстѣ, изъ Бреста 1752 года 25 сентября. . 716

CCCXXII. Письмо великаго хорунжаго В. К. Л. князя Іеронима Радзивилла къ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ просьбою объ оставленіи въ должности игумена Яблоченскаго монастыря іеромонаха Кирилла, которому многіе старались вредить, 1752 года 26 сентября . . . 717

CCCXXIII. Грамота Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго братіи Яблоченскаго монастыря и крестоносному братству о томъ, что бывшій игуменъ того монастыря Кириллъ оставленъ въ каѳедрѣ Кіевской и потому братія должна была избрать себѣ новаго игумена, 1752 года октября. 718

CCCXXIV. Прошеніе игумена Бѣльскаго николаевскаго монастыря Паисія Готовицкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о разныхъ нуждахъ своей обители, 1752 года 3 октября. 719

CCCXXV. Грамота Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго игумену Бѣльскаго монастыря Паисію Готовицкому объ утвержденіи іеромонаха Кирилла въ званіи духовника Бѣльскаго николаевскаго монастыря, 1752 года октября. 720

CCCXXVI. Собственноручныя выписки Виленскаго старшаго Сильвестра Добрыни изъ доношеній коммиссара Виленскаго св.-духовскаго монастыря, іеромонаха Иннокентія Болдышевскаго, по дѣлу отнятаго у православныхъ Селецкаго монастыря (выписки были представлены Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, а письма адресовались на-

СТРАН.

мѣстнику монастыря Варлааму Владычкѣ), 1752 года 13 октября—3 ноября 721

CCCXXVII. Доношеніе игумена Яблоченскаго св.-онуфріевскаго монастыря Кирилла съ братіею Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ жалобою на игумена Витебскаго Марковскаго монастыря Іакинѳа Пелкинскаго, причинившаго, будто бы, Яблоченскому монастырю многія обиды, 1752 года 17 октября. 722

CCCXXVIII. Прошеніе игумена Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Мануила Бялошицкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ жалобою на обиды, причиненныя ему и монастырю Бресткому игуменомъ Марковскаго монастыря Іакинѳомъ Пелкинскимъ, который вмѣстѣ съ Варшавскимъ капелланомъ іеромонахомъ Антоніемъ Почекою, по указу митрополита, ревизовалъ монастырь, 1752 года 29 октября. 725

CCCXXIX. Доношеніе (собственноручное) Виленскаго старшаго, іеромонаха Сильвестра Добрыни, Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что посылка коммисара Виленскаго св.-духовскаго монастыря іеромонаха Иннокентія Болдышевскаго на Гродненскій главный сеймъ оказалась безрезультатною и даже вредною, съ приложеніемъ копіи письма (польскаго) намѣстника того же монастыря іеромонаха Варлаама Владычки о томъ же дѣлѣ, 1752 года 7 ноября 727

CCCXXX. Доношеніе (собственноручное) Виленскаго старшаго Сильвестра Добрыни Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что онъ вмѣстѣ съ игуменомъ Минскаго монастыря Ѳеофаномъ Яворскимъ и съ іеромонахомъ Иннокентіемъ Болдышевскимъ, согласно приказанію русскаго посла въ Варшавѣ, былъ у Жмудскаго епископа Тышкевича и просилъ его о возвращеніи Селецкаго монастыря, но получилъ отказъ, 1752 года 6 декабря . . 728

CCCXXXI. Доношеніе духовнаго и мірскаго братства при Виленскомъ монастырѣ старшему того же монастыря Сильвестру Добрынѣ, въ отвѣтъ на его предложеніе о томъ, съ какого времени Виленскій св.-духовскій монастырь сталъ быть подъ властію и вѣдомствомъ Кіевскихъ митрополитовъ, была ли прежде въ семъ монастырѣ архимандрія, когда и кѣмъ она была учреждена, когда и при какихъ обстоятельствахъ она была замѣнена старшинствомъ? 1752—1753 года(?). 730

CCCXXXII. Прошеніе намѣстника Виленскаго св.-духовскаго монастыря Варлаама Владычки съ братіею, поданное старшему того же монастыря Сильвестру Добрынѣ о томъ, чтобы онъ ходатайствовалъ предъ Кіевскимъ митрополитомъ о посвященіи нѣкоторыхъ монаховъ въ священныя степени, вслѣдствіе недостатка въ іеромонахахъ, и объ отправленіи ихъ для сбора милостыни, 1753 года генваря 747

СТРАН.

CCCXXXIII. Прошеніе іеромонаха Тупичевскаго Мстиславскаго св.-духовскаго монастыря Лаврентія и іеродіакона того же монастыря Кирилла св. синоду о выдачѣ въ ихъ монастырь круга церковныхъ книгъ и о ходатайствѣ предъ императрицею о томъ, чтобы были подтверждены жалованныя ихъ обители высокомонаршія грамоты, 1753 года генваря 749

CCCXXXIV. Прошеніе бывшаго игумена Яблоченскаго монастыря Кирилла Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о разрѣшеніи ему возвратиться въ свой монастырь, съ описаніемъ своихъ заслугъ въ пользу Яблоченскаго монастыря, 1753 года 3 января 750

CCCXXXV. Доношеніе бывшаго игумена Яблоченскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ изложеніемъ причинъ, по которымъ бывшій игуменъ Яблоченскаго монастыря Кириллъ не могъ быть снова назначенъ на должность игумена того же монастыря, 1753 года 10 генваря 752

CCCXXXVI. Прошеніе іеромонаха Ѳеофила Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, въ которомъ онъ излагаетъ побужденія, заставляющія его отказаться отъ назначенія на должность игумена въ заграничный (Пинскій?) монастырь, 1753 года 14 генваря 755

CCCXXXVII. Доношеніе (собственноручное) Виленскаго старшаго Сильвестра Добрыни Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ обидѣ, нанесенной монаху Кронскаго монастыря Рувиму католическимъ плебаномъ Яномъ Грусомъ, и вообще о притѣсненіяхъ, чинившихся православнымъ, изъ Вильна 1753 года 17 генваря 756

CCCXXXVIII. Отчетъ Варшавскаго капеллана іеромонаха Антонія Почеки въ израсходованіи денегъ, отпущенныхъ на возобновленіе церкви Варшавской капелланіи, съ приложеніемъ реестра предметовъ церковной утвари, которые необходимо требовались, 1753 года 24 января 758

CCCXXXIX. Письмо митрополита Тимоѳея Щербацкаго къ Брестскому воеводѣ К. Сапѣгѣ, съ увѣдомленіемъ о томъ, что игуменъ Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Мануилъ Бялошицкій, оставленный, по ходатайству воеводы, на своемъ мѣстѣ, нынѣ уволенъ, а на его мѣсто опредѣленъ игуменъ Яблоченскаго монастыря Спиридонъ Гриневецкій, 1753 года 13 февраля 760

CCCXL. Доношеніе игуменовъ—Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго и Яблоченскаго св. онуфріевскаго монастыря Кассіана Аравскаго Кіевской духовной консисторіи о порученіи Дрогичинскихъ монастырей, оставшихся безъ игумена послѣ увольненія отъ игуменской должности Антонія Каменскаго, смотренію кого либо изъ нихъ, 1753 года 15 марта 761

CCCXLI. Прошеніе братіи Буйницкаго монастыря Кіевскому ми-

СТРАН.

трополиту Тимоѳею Щербацкому о назначеніи имъ игуменомъ Спиридона Гриневецкаго, бывшаго игумена Яблоченскаго монастыря, 1753 года 20 апрѣля 763

CCCXLII. Два письма секретаря русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскаго къ намѣстнику Виленскаго св.-духовскаго монастыря Варлааму Владычкѣ, съ приложеніемъ при одномъ—королевскаго рескрипта на имя канцлера В. К. Л. князя Чарторижскаго, которому король рекомендовалъ обратить вниманіе на жалобы православныхъ особенно по поводу превращенія Соломорецкаго и Селецкаго монастырей на унію и запрещенія возобновлять церкви, а при другомъ—письма князя Чарторижскаго къ Ржичевскому по поводу королевскаго рескрипта, 1753 года 14--29 мая 764

CCCXLIII. Прошеніе игумена Мстиславскаго Тупичевскаго св.-духовскаго монастыря Иннокентія Людоговскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, чтобы Тупичевскому монастырю были выданы необходимыя церковно-богослужебныя книги, такъ какъ въ монастырѣ ихъ не было и печатавшіяся въ Польшѣ были извращены, 1753 года 5 іюня 767

CCCXLIV. Доношеніе Виленскаго старшаго Сильвестра Добрыни съ братіею Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что они не имѣютъ средствъ для содержанія особаго коммисара, который бы велъ ихъ дѣла въ судахъ, что бывшій коммисаръ Виленскаго монастыря іеромонахъ Иннокентій Болдышевскій провинился и скрылся въ Слуцкій монастырь и что Соломорецкій монастырь, по фундушамъ, подвѣдомъ Кутеенскому, а не Виленскому монастырю, 1753 года 1 іюля 768

CCCXLV. Доношеніе городничаго Минскаго и коммисара Чигиринскаго староства Мецевича Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что игуменъ Жаботинскаго св.-онуфріевскаго монастыря Ефремъ Быковскій былъ несправедливо оскорбленъ и устраненъ отъ игуменской должности губернаторомъ Чигиринскаго староства Стоецкимъ, по проискамъ іеромонаха того же монастыря Исаіи Полетилова, 1753 года 16 августа 770

CCCXLVI. Показаніе іеромонаха Жаботинскаго св.-онуфріевскаго монастыря Исаіи Полетилова о его прежней жизни до поступленія въ Жаботинскій монастырь, 1753 г. 18 августа 772

CCCXLVII. Доношеніе городничаго Минскаго и коммисара Чигиринскаго староства Мецевича Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, въ которомъ, сообщивъ о принятыхъ имъ самимъ мѣрахъ къ защитѣ игумена Жаботинскаго св.-онуфріевскаго монастыря Ефрема Быковскаго, проситъ митрополита о назначеніи коммисіи для разслѣдованія дѣла, 1753 года 26 августа 774

CCCXLVIII. Прошеніе игумена Жаботинскаго св.-онуфріевскаго мо-

СТРАН.

настыря Ефрема Быковскаго въ Кіевскую духовную консисторію о томъ, что онъ, вопреки опредѣленію консисторскому, былъ не допущенъ до управленія монастыремъ сторонниками іеромонаха Исаіи Полетилова изъ среды монастырской братіи, которыхъ игуменъ Ефремъ просилъ удалить изъ монастыря, 1753 года 22 сентября 776

CCCXLIX. Доношеніе канцеляріи тайныхъ розыскныхъ дѣлъ св. синоду съ просьбою о сообщеніи канцеляріи, какое рѣшеніе состоится въ св. синодѣ по поводу поступившихъ жалобъ о гоненіяхъ и обидахъ, нанесенныхъ уніатами Брестскому православному монастырю, а также и объ оскорбительныхъ словахъ, произнесенныхъ уніатами по адресу русской императрицы и Кіевскаго митрополита, 1753 года октября 777

CCCL. Доношеніе Виленскаго старшаго Сильвестра Добрыни полномочному русскому послу въ Варшавѣ Гроссу о томъ, что хлопоты православныхъ о возвращеніи отобранныхъ у нихъ монастырей остались безуспѣшными и жалобы ихъ ассессорскимъ судомъ въ Гродно не были разобраны, съ приложеніемъ донесенія Минскаго игумена Ѳеофана Яворскаго на имя Виленскаго старшаго о томъ же, изъ Вильна 1753 года 19 октября 781

CCCLI. Доношеніе Виленскаго старшаго Сильвестра Добрыни русскому полномочному послу въ Варшавѣ Гроссу о насиліяхъ, учиненныхъ надъ православными въ Минскѣ, съ приложеніемъ въ копіяхъ донесеній отъ игумена и намѣстника Минскаго петропавловскаго монастыря на имя Виленскаго старшаго объ этихъ насиліяхъ, изъ Вильна 1753 года 31 октября 784

CCCLII. Письмо короннаго гетмана Яблоновскаго въ Кіевскую духовную консисторію, въ которомъ обѣщаетъ разслѣдовать чрезъ своего коммисара дѣло объ обидѣ Жаботинскому монастырю и его игумену Ефрему Быковскому отъ Чигиринскаго губернатора А. Стоецкаго и въ будущемъ оказывать покровительство означенному монастырю, изъ Львова 1753 года 1 декабря 788

CCCLIII. Копія доношенія игумена Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о насиліяхъ и обидахъ, нанесенныхъ Брестскими базиліанами, по наущенію перешедшаго въ унію бывшаго Брестскаго игумена Мануила Бялошицкаго, какъ самому игумену Спиридону Гриневецкому, такъ и вообще всей братіи Брестскаго православнаго монастыря, 1753 года 7 декабря 789

CCCLIV. Копія доношенія игумена Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о насиліяхъ и обидахъ, причиненныхъ католиками и уніатами православнымъ Дро-

СТРАН

гичинскимъ монастырямъ, временно состоявшимъ въ его вѣдѣніи, 1753 года 14 декабря 794

CCCLV. Переводъ съ реляціи секретаря русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскаго по поводу обидъ, причиненныхъ уніатами и католиками Бѣльскому, Брестскому и Дрогичинскимъ монастырямъ, и вообще по поводу безпорядковъ, происходившихъ въ сихъ монастыряхъ, изъ Варшавы 1754 года 7 февраля 796

CCCLVI. Челобитная игуменовъ—Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго и Яблоченскаго св.-онуфріевскаго Кассіана Аравскаго императрицѣ Елизаветѣ Петровнѣ о защищеніи Брестскаго, Яблоченскаго, Дрогичинскихъ и другихъ заграничныхъ православныхъ монастырей отъ гоненія со стороны католиковъ и уніатовъ, съ описаніемъ самыхъ гоненій и притѣсненій, какимъ подвергались православные въ Польшѣ, 1754 года марта 803

CCCLVII. Доношеніе игумена Тупичевскаго Мстиславскаго монастыря Иннокентія Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о полученіи въ монастырѣ указовъ, въ которыхъ говорилось: о выдачѣ монастырю изъ св. синода церковно-богослужебныхъ книгъ, о Боренковскомъ успенскомъ женскомъ скитку и о передачѣ Тупичевскаго монастыря смотрѣнію Бѣлорусскаго епископа Іеронима Волчанскаго, изъ Мстиславля 1754 года 1 марта 806

CCCLVIII. Прошеніе (собственноручное) игумена Пустыно-Жаботинскаго монастыря Ефрема Быковскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о написаніи инстанціальныхъ писемъ къ польскимъ вельможамъ о томъ, чтобы они не допустили губернатору Чигиринскаго староства А. Стоецкому дѣлать обиды какъ Пустынно-Жаботинскому, такъ и другимъ православнымъ Украинскимъ монастырямъ, 1754 года 22 марта 807

CCCLIX. Письмо губернатора Чигиринскаго староства Антона Стоецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ жалобою на игумена Жаботинскаго св. онуфріевскаго монастыря Ефрема Быковскаго, который, будто бы, поддался подъ протекцію польскаго войска, и съ просьбою о возвращеніи въ Жаботинскій монастырь іеромонаха Исаіи Полетилова, 1754 года 8 мая 808

CCCLX. Письмо уполномоченнаго отъ князя Яблоновскаго комисара Броневскаго къ митрополиту Кіевскому Тимоѳею Щербацкому о томъ, что онъ разслѣдовалъ дѣло объ обидѣ, нанесенной Пустынно-Жаботинскому монастырю и его игумену Ефрему Быковскому, и нашелъ, что виновникомъ обиды былъ губернаторъ Чигиринскаго староства Стоецкій, съ похвальнымъ отзывомъ объ игуменѣ Ефремѣ Быковскомъ, 1754 года 2 іюня 810

CCCLXI. Прошеніе (собственноручное) Варшавскаго капеллана іеромонаха Антонія Почеки св. синоду о прибавкѣ жалованья

СТРАН.

на содержаніе Варшавской капелланіи, съ описаніемъ различныхъ нуждъ этой послѣдней и, между прочимъ, тѣхъ услугъ, какія Варшавскій капелланъ оказывалъ заграничнымъ православнымъ монастырямъ, изъ Варшавы 1754 года 11 августа 811

CCCLXII. Копія письма Слуцкаго архимандрита Михаила Козачинскаго къ коменданту Слуцкой крѣпости де-Мильба, въ которомъ проситъ послать козаковъ въ Грозовскій монастырь и взять оттуда Слуцкаго жителя Василія, скрывшагося туда, подъ видомъ принятія монашества, отъ набора въ солдаты, 1754 года 7 сентября 813

CCCLXIII. Отчетъ, представленный коммисаромъ Виленскаго старшинства іеромонахомъ Ѳеоѳаномъ Яворскимъ старшему Виленскаго св.-духовскаго монастыря Сильвестру Добрынѣ, о томъ, какія рѣшенія постановлены были въ ассессоріальномъ судѣ, состоявшемся въ 1754 году въ Варшавѣ во время сейма, подъ предсѣдательствомъ канцлера князя Чарторижскаго, по дѣламъ Виленскаго старшинства, 1754 года 814

CCCLXIV. Доношеніе игумена Яблоченскаго св.-онуфріевскаго монастыря Кассіана Аравскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о притѣсненіяхъ и обидахъ, какимъ подвергались монахи Дрогиченскихъ монастырей и всѣ вообще православные жители города Дрогичина, конца 1754 года. 818

CCCLXV. Доношеніе Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго св. синоду о полученіи и исполненіи имъ синодальнаго указа, которымъ требовалось приказать игуменамъ заграничныхъ монастырей Кіевской епархіи, чтобы они вели себя смирно и сами не начинали дѣлъ съ католическимъ и уніатскимъ духовенствомъ, съ объясненіемъ побужденій, по которымъ были перемѣнены игумены монастырей: Бѣльскаго, Брестскаго и Яблоченскаго, 1755 года 20 генваря. 819

CCCLXVI. Доношеніе (копія) игумена Грозовскаго богословскаго монастыря Антонія Дзіортки Виленскому старшему Сильвестру Добрынѣ о томъ, что Слуцкій мѣщанинъ Василій, шесть лѣтъ приготовлявшійся къ принятію монашества въ Грозовскомъ монастырѣ, былъ взятъ, по указанію Слуцкаго архимандрита Михаила Козачинскаго, въ солдаты и, хотя былъ освобожденъ потомъ отъ военной службы, по ходатайству игумена Антонія но съ запрещеніемъ ему возвращаться въ монастырь, 1755 года 11 февраля 822

CCCLXVII. Доношеніе Виленскаго старшаго Сильвестра Добрыни Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что архимандритъ Слуцкій Михаилъ Козачинскій дѣлалъ, будто бы, насилія Грозовскому монастырю, который былъ

СТРАН.

подчиненъ Виленскому св.-духовскому монастырю, 1755 года марта. 823

CCCLXVIII. Прошеніе игумена Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о предписаніи указномъ всѣмъ игуменамъ заграничныхъ монастырей не принимать въ свои монастыри бѣглыхъ монаховъ, а Пинскому игумену Кириллу, кромѣ того, объ отосланіи въ Брестъ принятыхъ имъ монаховъ Брестскаго монастыря, 1755 года 20 марта. 824

CCCLXIX. Прошеніе игумена Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ оставленіи его, вслѣдствіе непріисканія достойнаго замѣстителя, въ должности игумена только на одинъ годъ, съ резолюціею митрополита, 1755 года 20 марта. 826

CCCLXX. Письмо Вятскаго епископа Антонія къ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ жалобою на обиды, причиненныя, будто бы, игуменомъ Марковскимъ Іакинѳомъ Пелкинскимъ Петру Еліашевичу, и съ предупрежденіемъ, какъ бы Іакинѳъ Пелкинскій не передался уніатамъ, подобно своему предмѣстнику, 1755 года 28 марта. 828

CCCLXXI. Письмо (собственноручное) Слуцкому архимандриту Михаилу Козачинскому отъ игумена Минскаго петропавловскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго, съ извѣщеніемъ о смерти бывшаго игумена Минскаго монастыря Павла Стефановича, послѣ котораго на монастырѣ остались большіе долги, изъ Минска 1755 года 28 марта. . . 830

CCCLXXII. Доношеніе игумена Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о пролитіи св. таинъ во время причастія народа іеромонахомъ Дрогиченскаго монастыря Варнавою Вербовичемъ, 1755 года марта—апрѣля. . 832

CCCLXXIII. Грамота Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго игуменамъ: Пустынно-Жаботинскаго св.-онуфріевскаго монастыря Ефрему и Пустынно-Медвѣдовскаго николаевскаго монастыря Тихону, съ приказаніемъ не принимать въ монастыри свои монаховъ, самовольно ушедшихъ изъ своего монастыря, но, забивъ въ кандалы, возвращать ихъ туда, откуда бѣжали, 1755 года 8 апрѣля. 834

CCCLXXIV. Прошеніе игумена Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о написаніи писемъ къ Кіевскому губернатору и таможенному начальнику съ ходатайствомъ о свободномъ пропускѣ игумена, везшаго церковныя книги и другія вещи, за границу, 1755 года 8 апрѣля. . 835

CCCLXXV. Письмо (собственноручное) игумена Минскаго петропавловскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго Слуцкому архимандриту Михаилу Козачинскому, въ которомъ говорится о затрудненіяхъ касательно уплаты долговъ, оставшихся

СТРАН.

послѣ смерти бывшаго игумена Минскаго монастыря Павла Стефановича, изъ Минска 1755 года 19 апрѣля. 836

CCCLXXVI. Доношеніе игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Кирилла Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о гоненіяхъ и обидахъ православнымъ со стороны католиковъ и уніатовъ, изъ Пинска 1755 года 2 мая. . . 837

CCCLXXVII. Перечень обидъ, причиненныхъ Минскому петропавловскому монастырю и православнымъ жителямъ Минска ксендзами: Колецкимъ и Грицкевичемъ, на которыхъ православные жаловались Виленскому бискупу, 1755 г. 3 іюля. 840

CCCLXXVIII. Копія письма игумена Марковскаго монастыря Іакинѳа Пелкинскаго къ іеромонаху того же монастыря Филарету, находившемуся при братской купеческой церкви въ Ригѣ въ званіи капеллана, съ нѣкоторыми наставленіями ему касательно образа дѣйствованія его и съ замѣчаніями по поводу дѣла съ Петромъ Еліашевичемъ, 1755 года 22 іюля. 842

CCCLXXIX. Доношеніе (собственноручное) игумена Яблоченскаго св.-онуфріевскаго монастыря Кассіана Аравскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ препровожденіемъ къ митрополиту Севастіана Оксентовича, котораго мать и родственники хотѣли обратить въ католичество, 1755 г. 31 іюля. 844

CCCLXXX. Доношеніе игуменовъ—Кутеенскаго монастыря Михаила Кобринца и Мстиславскаго Тупичевскаго монастыря Иннокентія Людоговскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что игуменія Борколабовскаго вознесенскаго монастыря Ираклія отправлена ими въ Кіевъ, а игуменская должность въ монастырѣ поручена была монахинѣ Аполлинаріи, 1755 года іюля—августа. . . . 847

CCCLXXXI. Прошеніе монахинь Борколабовскаго вознесенскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ жалобою на игуменію Ираклію Милошевичовну, съ описаніемъ разныхъ обидъ, причиненныхъ игуменьею монахинямъ, 1755 года іюля—августа. 848

CCCLXXXII. Доношеніе игумена Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о безпорядкахъ, найденныхъ имъ въ Дрогичинскихъ монастыряхъ, съ просьбою объ опредѣленіи игуменомъ Дрогичинскихъ монастырей іеромонаха Климента Любоцкаго, съ придачею ему въ помощь двухъ, или трехъ Кіевскихъ способныхъ монаховъ, изъ Бреста 1755 года 1 августа. 850

CCCLXXXIII. Прошеніе монахинь Борколабовскаго вознесенскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ жалобою на игуменію Ираклію Милошевичовну и съ просьбою объ утвержденіи избранной ими монахини Аполлинаріи Коробаньковны въ должности игуменіи ихъ монастыря, 1755 года 6 августа. 852

СТРАН.

CCCLXXXIV. Прошеніе богоявленскаго и ѳеодоровскаго Пинскихъ братствъ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ жалобою на игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Кирилла Стефановича, который поступалъ во всемъ безъ согласія и вѣдома братчиковъ, изъ Пинска 1755 года 23 августа. 856

CCCLXXXV. Письмо, повидимому, коменданта Быховскаго замка къ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому въ защиту игуменіи Борколабовскаго вознесенскаго монастыря Иракліи Милошевичовны, вызванной на судъ въ Кіевъ, по жалобѣ на нее монахинь того монастыря, 1755 г. 24 августа. 858

CCCLXXXVI. Прошеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Ѳеофана Леонтовича Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о разрѣшеніи ему взять изъ Кіевософійской библіотеки 35 книгъ, выбранныхъ имъ, 1755 г. 25 августа. 859

CCCLXXXVII. Грамота (ставленная) Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго старшему Виленскаго св.-духовскаго монастыря іеромонаху Ѳеофану Леонтовичу-Дорулину, 1755 г. 26 августа. 860

CCCLXXXVIII. Инструкція, данная Кіевскимъ митрополитомъ Тимоѳеемъ Щербацкимъ іеромонаху Ѳеофану Леонтовичу, при отправленіи его на должность старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря, 1755 года 31 августа. 864

CCCLXXXIX. Прошеніе братіи Кутеенскаго мужескаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ утвержденіи въ должности игумена ихъ монастыря избраннаго ими іеромонаха Геннадія Терешкевича, вмѣсто умершаго игумена Михаила Кобринца, 1755 года 31 августа. . . 866

CCCXC. Прошеніе игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Кирилла Стефановича съ братіею Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ жалобою на Пинское крестоносное братство, которое враждебно относилось къ игумену Кириллу за то, что онъ былъ назначенъ не по избранію братчиковъ, а по распоряженію митрополита, изъ Пинска 1755 года 7 сентября. 868

CCCXCI. Прошеніе Пинскаго братства Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ жалобою на игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Кирилла Стефановича и братію того же монастыря, изъ Пинска 1755 года 12 октября. . 871

CCCXCII. Письмо секретаря королевскаго Петра Еліашевича къ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что игуменъ Марковскаго монастыря Іакинѳъ Пелкинскій, которому былъ врученъ указъ о выѣздѣ въ Кіевъ на судъ митрополита, не желаетъ ѣхать въ Кіевъ, и съ просьбою побудить Іакинѳа Пелкинскаго явиться на судъ митрополита, 1755 года 15 октября. 873

CCCXCIII. Письмо игумена Марковскаго Витебскаго монастыря Іакинѳа Пелкинскаго къ Витебскому воеводѣ о томъ, что

СТРАН.

онъ отписалъ отъ себя къ Кіевскому митрополиту и послалъ уполномоченнаго по поводу жалобы секретаря Еліашевича, который, по мнѣнію Пелкинскаго, долженъ былъ искать справедливости не въ духовномъ, а въ свѣтскомъ судѣ, 1755 года 27 октября. 875

CCCXCIV. Копія письма Витебскаго воеводы Іосифа Соллогуба къ игумену Витебскаго Марковскаго монастыря Іакинѳу Пелкинскому о томъ, что послѣдній, согласно указу митрополита, долженъ былъ ѣхать въ Кіевъ для суда по жалобѣ на него со стороны Еліашевича, изъ Лукишекъ 1755 года 27 октября. 877

CCCXCV. Копія отвѣтнаго письма Витебскаго воеводы Іосифа Соллогуба на отвѣтъ игумена Витебскаго Марковскаго монастыря Іакинѳа Пелкинскаго, причемъ воевода отказывается произвести судъ между Пелкинскимъ и Еліашевичемъ, требуя, чтобы Пелкинскій отдалъ это дѣло на судъ духовный, 1755 года 27 октября. 878

CCCXCVI. Письмо Витебскаго воеводы Іосифа Соллогуба къ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, въ которомъ, сообщивъ, что игуменъ Витебскаго Марковскаго монастыря Іакинѳъ Пелкинскій отказывается явиться въ Кіевъ на судъ митрополита, проситъ послѣдняго о защитѣ Еліашевича отъ обидъ со стороны игумена Іакинѳа Пелкинскаго, изъ Лукишекъ 1755 года 11 ноября. . . . 878

CCCXCVII. Прошеніе братіи Витебскаго Марковскаго монастыря Смоленскому епископу (Гедеону Вишневскому) о защищеніи ихъ монастыря отъ происковъ секретаря Еліашевича, съ оправданіемъ игумена ихъ монастыря Іакинѳа Пелкинскаго въ тѣхъ обвиненіяхъ, какія возводилъ на него Еліашевичъ, 1755 года 24 ноября 880

CCCXCVIII. Прошеніе игумена Марковскаго Витебскаго монастыря Іакинѳа Пелкинскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о написаніи инстанціальныхъ писемъ къ русскому послу и секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ по поводу суднаго дѣла монастыря съ господами Есиповичами о монастырской деревнѣ, а также о выдачѣ іеромонаху и монаху Марковскаго монастыря паспорта на проѣздъ въ Москву для сбора милостыни на возобновленіе монастыря, 1755 года 24 ноября. 883

CCCXCIX. Прошеніе братіи Витебскаго Марковскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, чтобы онъ не вѣрилъ жалобамъ Петра Еліашевича на игумена ихъ монастыря Іакинѳа Пелкинскаго, какъ несправедливымъ, и передалъ эти жалобы, на основаніи права, подлежащему мѣстному суду, 1755 года 24 ноября. . . . 885

CCCC. Экстрактъ изъ реляціи секретаря русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскаго императрицѣ Елизаветѣ Петровнѣ, съ жалобою на Варшавскаго капеллана іеромонаха Антонія Почеку, который, будто бы, велъ себя неблагопри-

СТРАН.

лично, входилъ въ долги, не желалъ платить своихъ долговъ, отказывался получать жалованье, неисправно исполнялъ свои обязанности и не только не слушался его, Ржичевскаго, но и дѣлалъ ему большія непріятности, 1755 года 23 января. 887

CCCCI. Оправдательные и объяснительные пункты, представленные бывшимъ Варшавскимъ капелланомъ іеромонахомъ Антоніемъ Почекою, вслѣдствіе жалобы на него со стороны секретаря русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскаго, 1756 года (кажется, начала сего года). 892

CCCCII. Доношеніе игумена Минскаго петропавловскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго Виленскому старшему о разныхъ насиліяхъ и обидахъ, причиненныхъ Минскому петропавловскому монастырю, православнымъ жителямъ Минска и ему самому отъ католиковъ и уніатовъ, изъ Минска 1756 года 4 генваря. 905

CCCCIII. Инструкція, данная игуменомъ Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридономъ Гриневецкимъ іеромонахамъ: Иннокентію Ярмуховичу и Діонисію Стефановичу, которые были отправлены имъ въ Пинскій богоявленскій монастырь для производства слѣдствія, по взаимнымъ жалобамъ игумена Пинскаго монастыря Кирилла Стефановича и братчиковъ другъ на друга, 1756 года февраля. 906

CCCCIV. Доношеніе бывшаго «коммиссара» Виленскаго старшинства іеромонаха Иннокентія Болдышевскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, въ которомъ (доношеніи) Болдышевскій разсказываетъ о томъ, почему онъ оставилъ Виленскій св.-духовскій монастырь и какъ поселился въ Слуцкомъ св.-троицкомъ монастырѣ, 1756 года 16 февраля. 909

CCCCV. Доношеніе коммиссаровъ—Иннокентія Ярмуховича и Діонисія Стефановича Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о результатахъ произведеннаго ими слѣдствія по жалобѣ братчиковъ богоявленскаго и ѳеодоровскаго братствъ на игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Кирилла Стефановича, изъ Пинска 1756 года 20 февраля. 911

CCCCVI. Письмо игумена Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго братчикамъ Пинскимъ, которыхъ онъ, отказываясь теперь же ѣхать въ Пинскъ на слѣдствіе, проситъ назначить ему средства на путевыя издержки, еслибы онъ пріѣхалъ, и поступить съ игуменомъ Пинскаго монастыря Кирилломъ Стефановичемъ, какъ съ ослушникомъ и противникомъ своего архипастыря, не боясь никакой протекціи, на которую сталъ бы ссылаться игуменъ Кириллъ, изъ Бреста 1756 года 26 февраля. . 915

CCCCVII. Прошеніе братіи Пинскаго богоявленскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ оставленіи въ должности игумена ихъ монастыря іеромонаха

СТРАН.

Кирилла Стефановича, несправедливо обвиненнаго предъ митрополитомъ братчиками, которые были недовольны на игумена по личнымъ отношеніямъ, но на самомъ дѣлѣ хорошо правившаго обителью ихъ, изъ Пинска 1756 года 12 марта. 916

CCCCVIII. Прошеніе нѣкоторыхъ братчиковъ Пинскихъ братствъ— богоявленскаго и ѳеодоровскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о подтвержденіи въ должности игумена Пинскаго монастыря іеромонаха Кирилла Стефановича, несправедливо обвиненнаго нѣкоторыми братчиками, нерасположенными къ игумену по личнымъ отношеніямъ, изъ Пинска 1756 года 12 марта. 917

CCCCIX. Прошеніе игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Кирилла Стефановича Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о принятіи мѣръ къ прекращенію смутъ, происходившихъ въ Пинскомъ богоявленскомъ монастырѣ, съ жалобою на коммисаровъ, пристрастно производившихъ слѣдствіе по жалобамъ игумена Кирилла и братчиковъ Пинскихъ другъ на друга, изъ Пинска 1756 года 12 марта . . 919

CCCCX. Прошеніе игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Кирилла Стефановича Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о разрѣшеніи освятить новоустроенную на мѣстѣ сгорѣвшей церковь во имя святителя Николая въ г. Туровѣ, изъ Пинска 1756 года 12 марта. 922

CCCCXI. Доношеніе игумена Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что имъ сдѣлано для прекращенія безпорядковъ, происшедшихъ въ Пинскомъ богоявленскомъ монастырѣ, и въ какомъ состояніи онъ нашелъ этотъ послѣдній, съ просьбою о скорѣйшемъ назначеніи игумена въ Пинскій богоявленскій монастырь на мѣсто скрывшагося игумена Кирилла Стефановича, изъ Пинска 1756 года 26 марта. 923

CCCCXII. Прошеніе братчиковъ Пинскаго богоявленскаго братства Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о назначеніи имъ своею властію другаго игумена, на мѣсто Кирилла Стефановича, который причинялъ имъ обиды и вредъ Пинскому монастырю, а въ послѣднее время совсѣмъ скрылся неизвѣстно куда, 1756 года (между 12 марта и 20 апрѣля) 927

CCCCXIII. Письмо Бѣлорусскаго епископа Георгія Конисскаго къ игумену Витебскаго Марковскаго монастыря Іакинѳу Пелкинскому, съ порученіемъ ему разсмотрѣть судебное дѣло Полоцкаго монастыря съ панами Сволинскими и просьбою объ отправленіи іеромонаха въ с. Ульи для совершенія богослуженія, 1756 года 4 апрѣля 930

CCCCXIV. Прошеніе игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Кирилла Стефановича Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ жалобою на обиды, причиненныя ему игу-

СТРАН.

меномъ Брестскаго монастыря Спиридономъ Гриневецкимъ и нѣкоторою частію братчиковъ Пинскаго братства, а также съ описаніемъ суда надъ нимъ, удаленія отъ должности, возвращенія въ Пинскъ и новаго удаленія, изъ Пинска 1756 года 10 мая 931

CCCCXV. Прошеніе братчиковъ Пинскаго братства Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, чтобы іеромонахъ Кириллъ Стефановичъ по прежнему оставленъ былъ игуменомъ Пинскаго богоявленскаго монастыря, съ жалобою на игумена Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго, который, будто бы, своимъ несправедливымъ отношеніемъ заставилъ игумена Кирилла удалиться въ Дятловицкій монастырь, а когда онъ, возвратившись изъ Дятловичъ, по ихъ просьбѣ, въ Пинскъ, снова былъ удаленъ отъ игуменской должности и былъ оставленъ ими при св.-ѳеодоровской церкви, то Спиридонъ Гриневецкій, будто бы, грозилъ церковь запечатать и ихъ самихъ предать запрещенію, изъ Пинска 1756 года 11 мая 935

CCCCXVI. Копія прошенія намѣстника Буйницкаго св.-духовскаго монастыря Петра Измаиловича съ братіею Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о защитѣ ихъ отъ обидъ со стороны монахинь Борколабовскаго вознесенскаго монастыря, съ приложеніемъ реестра самыхъ обидъ, 1756 года 2 іюня 937

CCCCXVII. Копія прошенія намѣстника Буйницкаго св.-духовскаго монастыря Петра Измаиловича съ братіею Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, чтобы митрополитъ имъ позволилъ обращаться за посвященіемъ кандидатовъ въ священныя степени къ Бѣлорусскому епископу, 1756 года 13 іюня 940

CCCCXVIII. Прошеніе игумена Марковскаго монастыря Іакинѳа Пелкинскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о выдачѣ іеромонаху Виктору паспорта для проѣзда въ С.-Петербургъ съ цѣлію испрошенія у св. синода подтвержденія грамоты, которою Марковскому монастырю предоставлялось право чрезъ годъ посылать монаховъ въ Ригу для отправленія богослуженія въ купеческой церкви, а также о написаніи къ Бѣлорусскому епископу, чтобы онъ, по мѣрѣ надобности, посвящалъ представляемыхъ ему монаховъ Марковскаго монастыря во іеродіакона и во іеромонаха, но не о порученіи Марковскаго монастыря и другихъ вѣдѣнію Бѣлорусскаго епископа, съ изложеніемъ мотивовъ этой послѣдней просьбы, 1756 года 14 іюня . . 941

CCCCXIX. Копія письма Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго къ Бѣлорусскому епископу Георгію Конисскому, съ просьбою о рукоположеніи іеромонаховъ и іеродіаконовъ заграничныхъ монастырей Кіевской епархіи, о принятіи Буйницкаго монастыря въ свою «полную пастырскую

СТРАН.

юрисдикцію» и о непозволеніи монахамъ ходить съ просительными книгами для сбора милостыни, изъ м. Триполья 1756 года 22 іюня 943

CCCCXX. Краткая выписка изъ дѣла о передачѣ заграничнаго Буйницкаго монастыря въ полную «юрисдикцію» Бѣлорусскаго епископа, 1756 года іюня (конца мѣсяца), . . 945

CCCCXXI. Прошеніе архимандрита Слуцкаго троицкаго монастыря Давида Нащинскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о выдачѣ архіерейской грамоты священнику Прохору Завитневичу на служеніе ему при воскресенской церкви въ селѣ Букчѣ Туровской протопопіи, 1756 года 16 іюля 947

CCCCXXII. Опредѣленіе Кіевской духовной консисторіи о назначеніи на должность игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря іеромонаха Алипія Левицкаго, съ краткимъ изложеніемъ обстоятельствъ сего назначенія, 1756 г. 24 іюля 948

CCCCXXIII. Прошеніе игумена Минскаго петропавловскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго съ братіею и братчиками св. синоду о выдачѣ просительной книги для сбора милостыни и о защитѣ монастыря отъ тяжкихъ обидъ и притѣсненій со стороны католиковъ и уніатовъ, съ описаніемъ этихъ обидъ и притѣсненій, 1756 года (до 28 іюля) . . 950

CCCCXXIV. Прошеніе Слуцкаго архимандрита Давида Нащинскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, чтобы онъ просилъ русскаго посла въ Варшавѣ Гросса ходатайствовать предъ Слуцкимъ владѣтельнымъ княземъ Радзивилломъ о невзиманіи съ Ильинскаго Слуцкаго женскаго монастыря лиценты, съ сообщеніемъ нѣкоторыхъ свѣдѣній о состояніи Слуцкой архимандріи, 1756 года 24 августа 953

CCCCXXV. Доношеніе Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго св. синоду, вслѣдствіе требованія съ бывшаго Варшавскаго капеллана іеромонаха Антонія Почеки денегъ, которыя онъ, будто бы, остался долженъ въ Варшавѣ, съ описаніемъ нуждъ Варшавской капелланіи и заслугъ капеллана Почеки на пользу православныхъ, жившихъ въ Польшѣ, 1756 года 29 августа 955

CCCCXXVI. Доношеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Ѳеофана Леонтовича Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о прибытіи его, старшаго, въ Вильно, вступленіи въ должность, о состояніи Виленскаго св.-духовскаго и приписныхъ къ нему монастырей, съ просьбою о нѣкоторыхъ монастырскихъ нуждахъ, 1756 года 29 августа 959

CCCCXXVII. Копія прошенія церковниковъ Варшавской капелланіи секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому объ устроеніи имъ необходимой зимней одежды въ счетъ положеннаго имъ жалованья, 1756 года 6 сентября . . 963

CCCCXXVIII. Прошеніе Варшавскаго капеллана іеромонаха Иліи

СТРАН.

Павлоцкаго св. синоду, съ жалобою на притѣсненіе со стороны секретаря русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскаго, выразившееся (притѣсненіе) въ удержаніи жалованья, назначеннаго для церковниковъ Варшавской капелланіи, изъ Варшавы 1756 года 17 сентября . . . 965

CCCCXXIX. Прошеніе игумена Пустынно-Жаботинскаго онуфріевскаго монастыря Ефрема Быковскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому съ братіею о выдачѣ имъ просительной книги для сбора милостыни на исправленіе обветшавшаго монастыря, съ описаніемъ крайнихъ нуждъ монастыря, 1756 года 20 сентября 969

CCCCXXX. Доношеніе Слуцкаго архимандрита Давида Нащинскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ обидахъ крестьянамъ Слуцкаго троицкаго монастыря со стороны служащихъ княжескаго замка, изъ Слуцка 1756 года 30 сентября 970

CCCCXXXI. Доношеніе коллегіи иностранныхъ дѣлъ св. синоду, вслѣдствіе жалобы Варшавскаго капеллана іеромонаха Иліи Павлоцкаго на секретаря посольства Ржичевскаго, невыдававшаго жалованья, назначеннаго для церковниковъ капелланіи Варшавской, объ опредѣленіи церковниковъ при капелланіи и назначеніи имъ жалованья, 1756 года 13 ноября 971

CCCCXXXII. Письмо Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго къ графу (вице-канцлеру М. И. Воронцову?), въ которомъ, послѣ описанія бѣдствій, претерпѣваемыхъ православными монастырями и церквями въ Польшѣ, проситъ отправить по нѣскольку русскихъ солдатъ въ Виленскій и Слуцкій монастыри и вообще оказать возможную помощь православнымъ «крестоносцамъ» въ Польшѣ, изъ Кіева 1756 года 27 ноября 973

CCCCXXXIII. Доношеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Ѳеофана Леонтовича Бѣлорусскому епископу Георгію Конисскому о средствахъ защиты гонимаго въ Польшѣ православія, изъ Вильна 1756 года 20 декабря 975

CCCCXXXIV. Доношеніе (собственноручное) игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Алипія Левицкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о прибытіи его въ Пинскъ и вступленія въ должность, съ описаніемъ печальнаго состоянія, въ какомъ игуменъ нашелъ монастырь, 1757 года генваря 981

CCCCXXXV. Копія примирительнаго договора между православными и католическими жителями г. Минска, съ предоставленіемъ православнымъ свободнаго отправленія обрядовъ и церемоній своей религіи до тѣхъ поръ, пока будутъ надлежащимъ образомъ провѣрены королевскія привиллегіи, которыя приводили въ свою пользу православные, 1757 года 1 февраля 985

CCCCXXXVI. Письмо (переводъ) Виленскаго католическаго бискупа

СТРАН.

Михаила Зѣнковича къ секретарю русскаго посольства Ржичевскому, съ извѣщеніемъ о состоявшемся примиреніи между православными и католиками въ Минскѣ и о предоставленіи православнымъ свободнаго отправленія обрядовъ своей религіи, 1757 года 6 февраля 987

CCCCXXXVII. Копія письма игумена Минскаго петропавловскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ извѣщеніемъ о состоявшемся примиреніи между православными и ихъ обидчиками—католиками, 1757 года 17 февраля . . . 988

CCCCXXXVIII. Доношеніе (собственноручное) игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Алипія Левицкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею о томъ, какъ и почему онъ долженъ былъ оставить Пинскій монастырь, съ жалобою на игумена Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго и на Пинскихъ братчиковъ, 1757 года 20 февраля 989

CCCCXXXIX. Прошеніе Варшавскаго капеллана іеромонаха Иліи Павлоцкаго о возвращеніи ему собственныхъ денегъ, употребленныхъ на проѣздъ изъ Кіева до Варшавы и другія нужды, съ жалобою на обиды и притѣсненія со стороны секретаря русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскаго и на крайне скудное содержаніе Варшавской капелланіи, изъ Варшавы 1757 года 10 мая 992

CCCCXL. Доношеніе Кіевской духовной консисторіи св. синоду объ отправленіи въ Варшаву ученика риторики Кіевской Академіи Пантелеимона Понтовскаго на должность церковнослужителя при капелланіи, съ просьбою о возвращеніи Кіевской каѳедрѣ употребленныхъ на его отправленіе денегъ, изъ Кіева 1757 года 4 іюня. 997

CCCCXLI. Прошеніе игумена Минскаго петропавловскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго русскому послу въ Варшавѣ Гроссу, съ жалобою на Виленскаго старшаго Ѳеофана Лентовича, который причинилъ, будто бы, разныя обиды ему, Ѳеофану Яворскому, Минскому монастырю и монахамъ Виленскаго монастыря, изъ Пинска 1757 года 8 іюня. . . . 999

CCCCXLII. Доношеніе игумена Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, въ которомъ говорится, что купцы и жители цесарской земли совѣтовали ему послать кого-либо для испрошенія милостыни въ Австрію, а такъ какъ монастырскій храмъ, дѣйствительно, нуждался въ обновленіи, а средствъ не было, то игуменъ проситъ рекомендовать его Сербскому митрополиту Павлу Ненадовичу и выдать паспортъ, изъ Бреста 1757 года 19 іюня. . . . 1002

CCCCXLIII. Доношеніе игумена Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о бывшемъ нападеніи католиковъ на погребальную процессію православную въ Брестѣ, съ

СТРАН.

описаніемъ совершенныхъ игуменомъ построекъ и обновленія запущеннаго предъ тѣмъ монастыря и съ просьбою о выдачѣ просительной книги для сбора милостыни, изъ Бреста 1757 года 19 іюня. 1003

CCCCXLIV. Прошеніе игумена Брестскаго св. сvмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о посвященіи іеродіакона Михаила Ославскаго во іеромонаха, а монаха Сvлвестра Оксентовича во іеродіакона, съ подробнымъ изложеніемъ обстоятельствъ и побужденій его просьбы, изъ Бреста 1757 года 19 іюня. 1006

CCCCXLV. Доношеніе игумена Брестскаго св.-сvмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о состояніи Дрогиченскихъ—троицкаго и преображенскаго — монастырей, порученныхъ его надзору, съ просьбою объ утвержденіи опредѣленныхъ имъ въ тѣ монастыри намѣстниковъ, изъ Бреста 1757 года 19 іюня. 1008

CCCCXLVI. Доношеніе игумена Брестскаго св.-сvмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что игуменъ Дятловицкаго монастыря Діонисій Вороновскій, вопреки указному предписанію, принималъ къ себѣ и допускалъ къ священнослуженію монаховъ, убѣгавшихъ изъ Брестскаго монастыря, съ просьбою о побужденіи Дятловицкаго игумена не дѣлать впередъ этого, изъ Бреста 1757 года 20 іюня. 1010

CCCCXLVII. Письмо игумена Минскаго петропавловскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ просьбою содѣйствовать въ полученіи подтвердительнаго королевскаго привилегія Минскому монастырю и съ извѣстіемъ о своемъ дѣлѣ съ Виленскимъ старшимъ Ѳеофаномъ Леонтовичемъ и о пребываніи своемъ въ Пинскомъ монастырѣ, изъ Пинска 1757 г. 22 іюня. 1013

CCCCXLVIII. Письмо игумена Минскаго петропавловскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ жалобою на разныя обиды и притѣсненія Минскому монастырю со стороны католическихъ и уніатскихъ ксендзовъ и Виленскаго старшаго Ѳеофана Леонтовича, и съ просьбою о содѣйствіи Минскому монастырю въ полученіи подвердительнаго королевскаго привилегія, изъ Пинска 1757 года 22 іюня. 1015

CCCCXLIX. Доношеніе братіи Пинскаго богоявленскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о разныхъ нуждахъ монастыря, съ просьбою объ опредѣленіи игуменомъ Пинскаго монастыря, вмѣсто умершаго игумена Алипія Левицкаго, игумена Минскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго, изъ Пинска 1757 года 30 іюня. . . 1017

CCCCL. Прошеніе игуменовъ—Брестскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго и Яблоченскаго монастыря Кассіана Арав-

СТРАН.

скаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о разрѣшеніи имъ постригать въ монашество желающихъ и достойныхъ безъ трехлѣтняго испытанія, съ описаніемъ печальнаго положенія всѣхъ вообще заграничныхъ православныхъ монастырей, 1757 года 9 іюля. 1020

CCCCLI. Письмо Виленскаго бискупа Михаила Зѣнковича къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ, съ жалобою на старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Ѳеофана Леонтовича, который позволилъ себѣ устроить торжественную процессію для освященія воды на рѣкѣ Виліи 1 августа, изъ Верокъ 1757 года $^{3}/_{14}$ августа. 1022

CCCCLII. Опись церковнаго имущества, принадлежавшаго церкви Варшавской капелланіи и принятаго капелланомъ іеромонахомъ Иліею Павлоцкимъ отъ его предшественника, 1757 года 25 декабря. 1023

CCCCLIII. Прошеніе игумена Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Арсенію Могилянскому о выдачѣ просительной книги для сбора милостыни на поправку монастырской церкви, которой угрожало разрушеніе, 1757 года 28 декабря. . . 1028

CCCCLIV. Грамота, выданная изъ Кіевской духовной консисторіи Пустынно-медвѣдовскому монастырю, съ разрѣшеніемъ собирать милостыню на устройство колокольни въ монастырѣ и на удовлетвореніе другихъ нуждъ, 1758 года 26 января. 1029

CCCCLV. Письмо (въ переводѣ съ польскаго) Виленскаго св.-духовскаго крестоноснаго братства русскому полномочному послу въ Варшавѣ князю Волконскому, съ защитою старшаго Виленскаго Ѳеофана Леонтовича, удаленнаго отъ должности, 1758 года 2 февраля. 1031

CCCCLVI. Прошеніе Варшавскаго капеллана Иліи Павлоцкаго св. синоду, съ жалобою на свое крайне затруднительное матеріальное положеніе, изъ Варшавы 1758 года 20 марта. 1034

CCCCLVII. Доношеніе Кіевскаго митрополита Арсенія Могилянскаго св. синоду, по поводу жалобы старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Авраама Фліоринскаго на своего предшественника Ѳеофана Леонтовича, съ приведеніемъ распоряженій, какія были сдѣланы митрополитомъ для устроенія порядка въ Виленскомъ монастырѣ, 1758 года послѣ 5 апрѣля. 1037

CCCCLVIII. Доношеніе игумена Ѳеофана Яворскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о вступленіи въ должность игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря, изъ Пинска 1758 года 19 мая. 1040

CCCCLIX. Доношеніе игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ жалобою на іеромонаха Іакинѳа и съ просьбою о переведеніи іеромонаха Палладія изъ Брестскаго въ Пинскій монастырь, изъ Пинска 1758 года 19 мая . 1042

СТРАН.

CCCCLX. Доношеніе Варшавскаго капеллана іеромонаха Иліи Павлоцкаго св. синоду о смерти церковника капелланіи, съ просьбою объ опредѣленіи на мѣсто третьяго церковника капелланіи какого либо іеромонаха, изъ Варшавы 1758 года 19 іюня. 1044

CCCCLXI. Прошеніе Варшавскаго капеллана іеромонаха Иліи Павлоцкаго св. синоду, съ жалобою на свое крайне бѣдственное положеніе, вслѣдствіе недостаточности содержанія, изъ Варшавы 1758 года 19 іюня. 1047

CCCCLXII. Докладъ Кіевской духовной консисторіи, съ изложеніемъ дѣла объ освобожденіи Пинскаго монастыря отъ уплаты гиберны. 1758 года 6 іюля. 1051

CCCCLXIII. Опредѣленіе Кіевской духовной консисторіи о непосвященіи монаха Пустынно-медвѣдовскаго монастыря Геласія во іеромонаха, за непредставленіемъ свѣдѣній о состояніи имъ въ бракѣ до постриженія въ монашество, 1758 года 23 іюля—24 августа. 1053

CCCCLXIV. Письмо старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Авраама Фліоринскаго къ бывшему старшему того же монастыря Ѳеофану Леонтовичу, съ извѣстіемъ о состояніи Виленскаго св.-духовскаго и нѣкоторыхъ подчиненныхъ ему монастырей, изъ Вильна 1758 года 6 августа. 1056

CCCCLXV. Опредѣленіе Кіевской духовной консисторіи о назначеніи намѣстникомъ Яблоченскаго св.-онуфріевскаго монастыря іеромонаха Сильвестра Оксентовича на мѣсто іеромонаха Діонисія, назначеннаго намѣстникомъ Дрогиченскаго св.-троицкаго монастыря, 1758 года 10—16 сентября. . . 1058

CCCCLXVI. Опредѣленіе Кіевской духовной консисторіи о назначеніи архимандритомъ Слуцкаго троицкаго монастыря игумена Досиѳея Галяховскаго, вмѣсто архимандрита Давида Нащинскаго, который былъ назначенъ архимандритомъ Кіево-братскаго монастыря и ректоромъ Кіевской Академіи, 1758 года 29 сентября—7 октября 1062

CCCCLXVII. Грамота Кіевскаго митрополита Арсенія Могилянскаго игумену Пинскаго богоявленскаго монастыря Ѳеофану Яворскому, съ разрѣшеніемъ освятить новоустроенную воскресенскую церковь въ с. Букчѣ, если она совершенно будетъ готова къ освященію, 1758 года 31 октября . . 1068

CCCCLXVIII. Прошеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Авраама Фліоринскаго св. синоду, съ жалобою на бывшаго старшаго того же монастыря Ѳеофана Леонтовича, который уѣхалъ изъ Вильна, не сдавши отчета и забравши деньги, а также съ описаніемъ бѣдственнаго матеріальнаго положенія Виленскаго и подчиненныхъ ему монастырей, изъ Вильна 1758 года 9 ноября. 1070

CCCCLXIX. Прошеніе намѣстника Кутеенскаго мужескаго монастыря іеромонаха Онуфрія и братіи Бѣлорусскому епископу Георгію Конисскому, съ жалобою на игумена того же монастыря Геннадія, 1759 года 24 января 1072

СТРАН.

CCCCLXX. Доношеніе іеромонаха Михаила Уляшонка Бѣлорусскому епископу Георгію Конисскому о томъ, какъ онъ съ другими монахами Витебскаго монастыря хотѣли тайно схватить игумена того же монастыря Іакинѳа Пелкинскаго и отправить въ Кіевъ за то, что послѣдній, будто бы, противился своей высшей власти и бранилъ русскихъ архіереевъ, 1759 года 8 февраля 1078

CCCCLXXI. Прошеніе игумена Кутеенскаго мужескаго монастыря Геннадія Бѣлорусскому епископу Георгію Конисскому, съ жалобою на намѣстника монастыря Онуфрія и съ оправданіемъ противъ обвиненій, возведенныхъ на него намѣстникомъ и братіею монастыря, 1759 года 8 февраля . 1081

CCCCLXXII. Письмо Бѣлорусскаго епископа Георгія Конисскаго Кіевскому митрополиту Арсенію Могилянскому, съ донесеніемъ о состояніи нѣкоторыхъ заграничныхъ монастырей, находившихся въ Бѣлорусской епархіи, 1759 года 22 февраля. 1084

CCCCLXXIII. Письмо Бѣлорусскаго епископа Георгія Конисскаго къ Кіевскому митрополиту Арсенію Могилянскому, съ жалобою на игумена Витебскаго Марковскаго монастыря Іакинѳа Пелкинскаго, изъ Могилева 1759 года 26 февраля . 1089

CCCCLXXIV. Прошеніе братіи Кутеенскаго монастыря Кіевскому митрополиту Арсенію Могилянскому, съ жалобой на игумена монастыря Геннадія и съ просьбою о порученіи разобрать ихъ дѣло Бѣлорусскому епископу Георгію Конисскому, 1759 года 14 марта 1091

CCCCLXXV. Прошеніе игумена Пинскаго св.-богоявленскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго съ братіею Кіевскому митрополиту Арсенію Могилянскому о возвращеніи Пинскому монастырю 428 золотыхъ польскихъ, собранныхъ бывшимъ игуменомъ сего монастыря Алипіемъ Левицкимъ съ подчиненныхъ Пинскому монастырю протопопій и оставшихся послѣ смерти его въ Кіевскомъ Пустынно-никольскомъ монастырѣ, изъ Пинска 1759 года 15 марта 1093

CCCCLXXVI. Доношеніе игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго Кіевскому митрополиту Арсенію Могилянскому объ освященіи имъ воскресенской церкви въ с. Букчѣ, изъ Пинска 1759 года 15 марта 1096

CCCCLXXVII. Доношеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Авраама Фліоринскаго св. синоду о томъ, что Виленскій бискупъ запрещаетъ строить церковь въ Друйскомъ монастырѣ, съ просьбою о защищеніи и покровительствѣ, изъ Риги 1759 года 23 марта 1097

CCCCLXXVIII. Два письма старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Авраама Фліоринскаго къ чрезвычайному русскому послу въ Варшавѣ Ѳ. М. Воейкову, съ просьбою о ходатайствѣ предъ польскимъ правительствомъ, чтобы Виленскій бискупъ не препятствовалъ православнымъ строить церковь въ Друѣ, 1759 года 27 марта и 26 апрѣля 1099

СТРАН.

CCCCLXXIX. Доношеніе намѣстника Слуцкой архимандріи Иннокентія Болдышевскаго Кіевскому митрополиту Арсенію Могилянскому, съ просьбою о защитѣ его предъ княземъ Радзивилломъ отъ нападокъ со стороны Слуцкихъ братчиковъ, 1759 года апрѣля 1100

CCCCLXXX. Доношеніе Слуцкаго архимандрита Досиѳея Галяховскаго Кіевскому митрополиту Арсенію Могилянскому, съ просьбою о выдачѣ свидѣтельства намѣстнику архимандріи, іеромонаху Иннокентію Болдышевскому, о томъ, что онъ невиновенъ въ тѣхъ интригахъ и проступкахъ, какіе на него взводили предъ княземъ Радзивиломъ Слуцкіе мѣщане, 1759 года апрѣля 1102

CCCCLXXXI. Грамота Кіевскаго митрополита Арсенія Могилянскаго, выданная іерею Іоанну с. Жидозеръ вѣдомства Слуцкой архимандріи, съ разрѣшеніемъ производить въ теченіи полгода сборъ пожертвованій на возобновленіе сгорѣвшей церкви въ с. Жизодерѣ, 1758 года 20 апрѣля 1104

CCCCLXXXII. Прошеніе Слуцкаго архимандрита Досиѳея Галяховскаго Кіевскому митрополиту Арсенію Могилянскому объ опредѣленіи игуменовъ и духовниковъ въ нѣкоторые заграничные монастыри Кіевской епархіи, 1759 года 7 мая. 1106

CCCCLXXXIII. Прошеніе игумена Пинскаго св.-богоявленскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго русскому чрезвычайному послу въ Варшавѣ Ѳ. М. Воейкову объ исходатайствованіи монастырю заручнаго листа и глейта, въ соотвѣтствіе прежнимъ королевскимъ привилеямъ, и вообще о защищеніи монастыря отъ обидъ, какія причинялись ему со стороны католиковъ и уніатовъ, 1759 года 11 мая . 1107

CCCCLXXXIV. Опредѣленіе Кіевской духовной консисторіи о передачѣ заграничныхъ монастырей Кіевской епархіи: мужскихъ — Кутеенскаго, Буйницкаго, Тупичевскаго Мстиславскаго и Марковскаго Витебскаго,—и женскихъ—Кутеенскаго и Борколабовскаго въ вѣдѣніе Бѣлорусскаго епископа Георгія Конисскаго, съ подробнымъ изложеніемъ обстоятельствъ, вызвавшихъ таковое опредѣленіе, 1759 года 14 мая. 1110

CCCCLXXXV. Письмо Кіево-печерскаго архимандрита Луки къ русскому послу въ Варшавѣ Ѳ. М. Воейкову, съ просьбою о защищеніи и покровительствѣ Дятловицкому монастырю, изъ Кіева 1759 года 14 мая. 1123

CCCCLXXXVI. Грамота Кіевскаго митрополита Арсенія Могилянскаго игумену Досиѳею Галяховскому, данная при опредѣленіи въ должность Слуцкаго архимандрита и намѣстника Кіевской митрополіи, 1759 года 14 мая 1124

CCCCLXXXVII. Рекомендательное письмо Кіевскаго митрополита Арсенія Могилянскаго къ чрезвычайному русскому послу въ Варшавѣ Ѳ. М. Воейкову, съ просьбою о покровительствѣ Слуцкой архимандріи и, въ частности, ново-

СТРАН.

произведенному Слуцкому архимандриту Досиѳею Галяховскому, изъ Кіева 1759 года 18 мая 1129

CCCCLXXXVIII. Письмо Кіевскаго митрополита Арсенія Могилянскаго къ Бѣлорусскому епископу Георгію Конисскому, съ просьбою о принятіи въ свое вѣдѣніе заграничныхъ монастырей Кіевской епархіи — мужескихъ: Кутеенскаго, Буйницкаго, Тупичевскаго Мстиславскаго и Марковскаго Витебскаго, и женскихъ: Кутеенскаго и Борколабовскаго, изъ Кіева 1759 года 19 мая 1130

CCCCLXXXIX. Письмо Кіевскаго митрополита Арсенія Могилянскаго къ Бѣлорусскому епископу Георгію Конисскому, съ просьбою о доставленіи какимъ-либо способомъ игумена Витебскаго Марковскаго монастыря Іакинѳа Пелкинскаго, нежелавшаго подчиняться митрополиту, въ Кіевъ для суда надъ нимъ, изъ Кіева 1759 года 19 мая. . . . 1132

XD. Доношеніе игумена Пинскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго русскому послу въ Варшавѣ Ѳ. М. Воейкову, съ просьбою объ исходатайствованіи королевскаго разрѣшенія на возобновленіе въ Пинскѣ сгорѣвшей св.-ѳеодоровской церкви, 1759 года 27 мая. 1134

XDI. Письмо Бѣлорусскаго епископа Георгія Конисскаго къ Кіевскому митрополиту Арсенію Могилянскому, съ донесеніемъ о мѣрахъ, какія онъ намѣренъ былъ принять для доставленія игумена Марковскаго Витебскаго монастыря Іакинѳа Пелкинскаго на судъ митрополита, изъ Могилева 1759 года 25 іюля. 1135

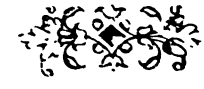

ЗАМѢЧЕННЫЯ ОПЕЧАТКИ:

СТРАН.	СТРОКА.	НАПЕЧАТАНО.	ДОЛЖНО БЫТЬ.
552	7 св.	русскаго посольскаго	русскаго посольства
565	10 сн.	Bruchowski	Brzuchowski
670	1 св.	Zachorodzie	Zahorodzie
—	9 св.	Płastka	Płostka
572	12 св.	Holowaczowskiey	Holowiczowskiey
578	9 св.	Varsavia	Varszavia
660	— —	560	660
702	11 св.	de Peterburga	do Peterburga
704	12—13 св.	Efreminsz	Efremiusz
716	15 св.	Кароля Сапѣги	Карла Сапѣги
724	15 св.	чого	того
761	6 сн.	Каменецкаго	Камѣнскаго
764	5 св.	Sachowich	Sachowicz
768	15 св.	фундашамъ	фундушамъ
—	2 сн.	Ржижевскаго	Ржичевскаго
777	9 сн.	императрнцы	императрицы
781	3 св.	отобраныхъ	отобранныхъ
789	5 св.	Самуилу Гриневецкому	Спиридону Гриневецкому
—	9 св.	архіепископу	архіепископу
824	9 сн.	hierom	hierom.
826	3 сн.	Brzezkiey	Brzeskiey
—	8—9 св.	klasztyrze	klasztorzie
875	10 св.	свѣцкомъ	свѣтскомъ
894	6 св.	кур вали	куровали
938	10 св.	poswiewisko	posmiewisko
947	3 св.	Завитневику	Завитневичу
948	1 св.	Похора	Прохора
961	9 сн.	иамѣстнику	намѣстнику
1015	16 св.	tytyłem	tytułem
1068	9 сн.	Букшѣ	Букчѣ
1096	3 св.	Букшѣ	Букчѣ
1104	4 св.	церкви с. Жидозерѣ	церкви въ с. Жидозерѣ
1109	16 св	своили	своими
1110	16 св.	Тупичевскаго, Мстиславскаго	Тупичевскаго Мстиславскаго

CCXLIII.

Грамота Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго новопоставленному Слуцкому протопопу Стефану Маньковскому, съ опредѣленіемъ его правъ, обязанностей и, между прочимъ, отношеній къ Слупкому архимандриту,

1749 года 14 августа.

Божіею милостію, Тимоѳей Щербацкій, православный архіепископъ, митрополитъ Кіевскій, Галицкій и малія Россіи.

Настоящаго 1749 года іуля 20 дня писменно насъ, пастыря, вѣдомства протопопіи Слуцкой свѣщенники просили ізбранного ими священника Слуцкаго Стефана Манковскаго церквы Воскресенія Господня для произвожденія во протопопа Слуцкаго, з засвидѣтельствованіемъ о его честномъ, постоянномъ и безподозрителномъ житіи и того чина достоинствѣ, во протопопа Слуцкаго произвесть. И по оному ихъ, презвитеровъ, прошенію и по данней намъ от Бога власти, мы, пастырь, его, честнаго іерея Стефана Манковскаго, сего 749 года іуліа 23 дня во протопопа Слуцкого, по чиноположенію церковному, произвели, и ему, всечестному протопопу Стефану, всѣхъ священниковъ протопопіи Слуцкой в смотреніи и наблюденіи имѣть, дабы житіе свое, пребывая в святомъ благочестіи, благоугодно провождали и должность іерейскую исполняли, какъ правила святихъ апостолъ и богоносних отецъ повелѣвають; долженъ же онъ, всечестній протопопъ Стефанъ Манковскій, и самъ во святомъ благочестіи пребывать до кончини жизни своея и всякіе благочинія в церквахъ вѣдомства своего изрядно устроевать и приключающыеся дѣла, надлежащіе къ духовной власти, в протопопіи Слуцкой разсматривать и рѣшеніе чинить, по правиламъ святыхъ отецъ; о неудобъ рѣшителних же дѣлахъ намъ, паче же намѣстнику нашему, превелѣбнѣйшему отцу архімандриту Слуцкому Михаилу Козачинскому, в коего вѣдомствѣ онъ, протопопъ, с тамошними священниками по прежнему состоя, долженъ доносить. О семъ извѣстившися, честніе презвитерѣ протопопіи Слуцкой должны ему, всечестному протопопу Стефану Манковскому, отъ насъ, пастыря, учрежденному, надлежащую честь и

во всемъ повиновеніе безъ всякой и малѣйшой противности отдавать, и вся по благому его совѣту дѣйствовать и слушатись, а онъ, всечестній протопопъ, добрѣ и смиренно обходящуюся братию в пристойной любвѣ и почтеніи содержать долженъ, противно же дѣлающихъ власть имать смиряти духомъ кротости и наказивать разсмотрително; весма же противнихъ и не по званію священническому обходящихся и по наказаніи неисправнихъ представлять намъ, пастиревѣ, или ближае превелѣбнѣйшому архімандриту Слуцкому Михаилу Козачинскому, и во всемъ ему всечестному протопопу Слуцкому Стефану Манковскому со всѣми вѣдомства своего презвитерами принадлежать къ намъ, своему пастыревѣ, непремѣнно и поступать по правиламъ святихъ апостолъ и богоноснихъ отецъ непремѣнно. В потвержденіе же врученнія власти и во знаменіе нашего пастирского благословенія, ему, учрежденному всечестному протопопу Слуцкому Стефану Манковскому, сія грамота, за подписаніемъ руки нашей архіерейской, при печати катедралной видана въ катедрѣ нашей митрополитанской Кіевской.

Вышеименованный Тимоѳей митрополитъ Кіевскій.

1749 года августа 14 д.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1749 года д. № 12 (по генеральному повѣтью).

CCXLIV.

Инструкція, выданная изъ каѳедры Кіевской митрополитанской новопроизведенному Слуцкому протопопу Стефану Маньковскому,

1749 года 17 августа.

Всечестному протопопу Слуцкому Стефану Манковскому

інструкція.

1.

По прибытіи своемъ в городъ Слуцкъ, обявивъ вѣдомства своего презвитерамъ данную отъ насъ всечестности твоей граммату на протопопію Слуцкую, імѣть правленіе надъ всѣмъ духо-

венствомъ мірскимъ, какъ правила святихъ и богоносних отецъ повелѣваютъ, и смотрѣть безотлучно, не упражняяся частимъ фолварка своего посѣщеніемъ, даби священники жили благочинно и исправлялись по правиламъ святихъ отецъ, и учили бъ людей благовѣрію, чистотѣ и всякимъ добродѣтелямъ, являя себе образъ быти воздержнаго и благонравнаго житія, не ссорилися бы и с прихожани своими не пянствовали бъ, не ходили бы по корчмамъ и протчіими іерейскому чину неприличними поступками не соблазняли бъ народа; буди же кто развращенъ и по увѣщаніи неисправенъ явится, такому, по правиламъ святихъ отецъ, а по силѣ ставленной его грамматы, запрѣтить священнодѣйствовать, и о томъ преподобнѣйшему архімандриту Слуцкому и намѣстнику митрополіи нашея Михаилу представить.

2.

Всякіе дѣла, приключающіеся по занесеннимъ жалобамъ, удобразсудителніе, к важности не касающіеся, с протчіими вѣдомства своего священниками по порядку производить и рѣшать, какъ святихъ отецъ правила и права повелѣваютъ, без всякаго посягательства и пристрастія; о неудобрѣшителнихъ же или сумнителнихъ дѣлахъ преподобнѣйшому отцу архімандріту Слуцкому и намѣстнику митрополіи нашея Михаилу Козачинскому представлять; мировіе и столовіе, надлежащіе до катедри нашей, денги вѣрно отъ всѣхъ священниковъ вѣдомства своего всечестности твоей собирать и в казну нашу катедралную по надлежащему присилать.

3.

Ежели кто вѣдомства всечестности твоей: з парохіянъ или владѣлцовъ изберетъ к которой церквѣ акколѣту для рукоположенія во священство или діаконство, то за онимъ акколѣтомъ надлежащій презентъ к намъ видавать всечестности твоей; толко с вѣдомомъ преподобнѣйшаго отца архімандрита Слуцкаго и намѣстника митрополіи нашея Михаила.

4.

Ежелиби паче чаянія кто імѣлъ на всечестность твою в чемъ какіе представленіи, то всечестности твоей по тѣмъ представле-

ніямъ судитись в преподобнѣйшаго отца архімандрита Слуцкаго и намѣстника митрополіи нашея Михаила з братиею архімандріи Слуцкой и благочестивими знатними мѣщаны и в томъ всечестности твоей никаковой противности не оказивать.

5.

При імѣющемъся в городѣ Слуцку дѣвичомъ монастырѣ святаго пророка Гелѣяша священника опредѣленнаго отъ капѣтулѣстовъ Слуцкихъ (какъ намъ извѣстно) отъ онаго дѣвичаго монастыра для нѣкоторихъ причинъ отставить, а быть тому священнику по прежнему при церквѣ тоей, к которой онъ рукоположенъ во іерея; к оному же дѣвичому святаго пророка Гелѣяша монастыру всечестности твоей з вѣдомомъ преподобнѣйшаго отца архімандріта Михаила избрать честнаго какого достойнаго человѣка и для рукоположенія во іерея прислать к намъ и впредь онаго дѣвичаго монастыра священнику и дяку быть во всемъ подъ видѣніемъ архимандріи Слуцкой. Изъ катедры нашей митрополитанской Кіевской 1749 года августа 17 дня.

Митрополитъ Кіевскій смиренный Тімоѳей.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1749 года д. № 2/38 (по генеральному повѣтью).

CCXLV.

Письмо (собственноручное) старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря, іеромонаха Сильвестра Добрыни, къ русскому резиденту въ Варшавѣ Голембіовскому съ благодарностію за исходатайствованіе разрѣшенія ремонтировать монастырскую церковь,

1749 года 17 августа.

Wielmożny mnie nayłaskawszy dobrodzieiu.

Ze wszelką obserwancyą godności iego odebralem expedycyę od w. m. w. m. pana dobrodzieia augusta d. 13 ruskiego, z czego bardzo kontent iestem, że mogę reparować za waszym pańskim staraniem. Niech P. Bòg Naywyższy Sam rekompęsał będzie za iego

staranie y respekt swiadczony dla nas, sług swoich. Przy tym oznaymuię wielmożnemu dobrodzieiowi memu, żem zostaię w podroży do Peterburga do nayiaśnieyszey monarchini, pani naszey miłościwey, prosić pomocy na cerkiew Wilenską, aby mogli czym reparować. Więc podziękowawszy, iestem z należytą submissyą piszę się

W. m. w. m. pana y osobliwszego dobrodzieia naszego nayuniżenszy sługa y bogomodlca konwentu Swiętoduskiego błahoczestywego Wilenskiego y innych do niego należących klasztorów ieromonach Sylwester Dobryna m. p.

Augusta 1749 d. 17 z Wilna.

Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 5 лѣв. 8.

CCXLVI.

Доношеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря, іеромонаха Сильвестра Добрыни, св. синоду о томъ, что Виленскій бискупъ Михаилъ Зѣнковичъ издалъ ингибицію, запрещавшую православнымъ обновлять церковь Виленскаго св.-духовскаго монастыря,

1749 года послѣ августа мѣсяца.

Въ святѣйшій правителствующій всероссійскій синодъ

всепокорнѣйшее доношеніе.

Сего 1749 года прошедшого мѣсяца іюлія 2 о воспященіи репарацѣи погорѣлой благочестивой Святаго Духа Виленской церквы получилъ я, нижайшій, чрезъ генерала консисторіи Виленской присланную от ясне велможного господина Виленского бискупа Михаила Іоанна Зенковича інгибѣцію, и по полученіи оной інгибѣціи тогожъ самого іюлія второго числа ездилъ я, нижайшій, до его ясне велможности за испрошеніемъ (коихъ ради резоновъ о воспященіи погорѣлой нашей церквы оная от его ясне велможности присланна інгибѣція) крайнеи резолюціи, и на оное мое про-

шеніе от его ясне велможности таковую я, нижайшій, получилъ резолюцію: я-де не от себе единаго послалъ о недопущеніи репаровать церковь вашу сизматическую інгибѣцію, но от цѣлой Речи Посполитой, а то для того, что намъ от імперіи Россійской не позволяется в Смоленску и в Кіевѣ имѣть костели свои католицкіе, а ежели-де намъ позволено будетъ имѣти в Смоленску и в Кіевѣ костели свои, в коихъ бы с нашей полской стороны пріежающіи в Смоленскъ или в Кіевъ нашей реліи ксендзи .... неспѣвану и без звона отправлять могли мшу, и онимъ бы безъчестія и постявиска жадного тамъ в Смоленску или в Кіевѣ не дѣлано, то я и самъ собою и людми своими в репараціи церквы вашей сизматицкой спомоществовати могу; тое-де вашъ мосцъ донеси, где надлежитъ; тожъ самой, отпущая мене, нижайшого, в Москву, многократне самъ ясне велможній его мосцъ ксендзъ біскупъ Виленскій и коадюторъ его ясне велможній Сапега потверждали. Вашему святѣйшеству съ сообщеніемъ самой подлинной оной інгибѣціи в архипастирское разсмотреніе представляю и со всеглубочайшою моею покорностію вашему святѣшейству доношу, что, ежели оной церквы, кую оны римляне катедру благочестивою обще нарицаютъ, репарація ими, римлянами, не будетъ допущена, сумнительно, чтобы и единъ православній нашъ греко-россійскій при своемъ благочестіи удержался монастырь.

Вашего святѣйшества

(собственноручно) всепослѣднѣйшій рабъ конвенту святодускаго благочестиваго Віленскаго старшіи и инихъ до него надлежащыхъ благочестивыхъ монастырей суперінтендентъ іеромонахъ Сілвестръ Добрына.

Архивъ св. Синода 1747 года д. № 234.

CCXLVII.

Доношеніе (собственноручное) игумена Яблоченскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, какъ монахи Брестскаго монастыря незаконно и съ безчестіемъ удалили своего игумена Іону Василевскаго, съ жалобою на игумена Брестскаго монастыря Гервасія Рудницкаго, принимавшаго подъ свою протекцію монаховъ окрестныхъ монастырей и съ просьбою произвести строгое разслѣдованіе по дѣлу Іоны Василевскаго,

1749 года 5 сентября.

Jaśnie wielmożny archipasterzu, panie y dobrodzieiu moy miłościwy.

Jeszcze przez tą lichey litery moiey expressyę smiem i. w. panu y dobrodzieiu memu miłościwemu wiernie donieść o niedawno naniesioney na im. oyca Ionasza Wasilewskiego, ihumena Brzeskiego, y na całe nasze tuteysze prawosławne chrześciaństwo od w. w. ichmciów o. o. zakonnikòw monasterza Brzeskiego invektiwie, ktòrzy z instinktu w. w. ichmciów oycòw Gerwazego Rudnieckiego y Jòzefa Panczykowskiego Bohomaza, bywszego recenter u waszey archipasterskiey mci dla uproszenia sobie libertacyi do samowolnego, gdie zechce, mieszkania, wysadziwszy za sędziego staruszka pianego imci oyca Gerwazego, bywszego et pronunc ihumena, specifikowanego imci oyca Ionasza canonicznego ihumena swego po większey części niewinnego przy tumulcie ludzi obcych swieckich utriusque sexus et conditionis omierzłych slòw łaianiem za włosy głowy y za brodę targanem srodze udespektowali y niby iakiego wierutnego złoczynca na łeb z celli ihumienskiey wypchnieli, że musiał nieborak z wielkim politowaniem y użaleniem się rozney confessy ludzi na cudzey podwodzie do nas do Jabłeczna umykać. A to dla tego takowym go utraktowali disgustem, ze powoli poczoł był ich ustrzymiwać na wodzy od złych y rospustnych pouściągaiąc nałogòw, a wprowodzająć na drogę zakonney powinności. Nadto ieszcze puścili famę po miescie y wszędzie, gdzie tylko bywaią, iakoby wasza archipasterska mość wydała im ukaz łapać specifikowanego patienta, a złapawszy pod

scisłą detencyę prowadzić do Kijowa, zkąd ma bydz posłany на заточеніе do skitka Morowskiego pod władzę dobrego tyranna ihumena; co iest cum stupore et admiratione omnium. Więc dla takowych tragedycznych dziejów y pogłosek tak się bracia monasterów tuteyszych, a naybardziey moia pobuntowali, że drugiemu za naywiékszy występek przeciwnego słowa trudno powiedzić, a dalekoż bardzey zkarać, zaraz degradacyę z ihumenstwa lub заточеніемъ audausznie przegrażaią, na ostatek, gdy contra authoritatem starszego oprzyć się nie wydołaią, a słysząc sie iuste in poena castigationis, natychmiast, iak do iakiego bożka, biegną do imci oyca Rudnickiego, a ten ich z porady w. oyca Panczykowskiego libentissime w swoią protekcyę przyimuie y choczby się drugi w заприщеніи znaydował, audacter dispensuie y s. liturgię celebrować mimo wiadomości moiey pozwala. Tudziesz o punktach, na imci oyca Wasilewskiego waszey archipasterskiey mości podanych, smiem donieść, że gdy z woli iego pańskiey poydą na indagacyę, znaydą się po wiékszey części, abo y zgoła falszywe, gdyż są pisane w porywezu przez niejakiegoś wędrownego studenta y posłane do Kijowa przez samegoż herszta malorum, uprzedzając imci o. Ionasza, aby ten ze swemi prawdziwemi na nich pisanemi punktami wprzód nie pospieszył do waszey archipasterskiey mości, o czym wszystkim praesens Kijowie imć ociec Stefan ejusdem congremii zakonnik człowiek sumienny, iako swiadek oczewisty, clarius waszey archipasterskiey mości objawi y sam też dla emundacii z niesłusznych kalumnij, przed konspekt waszey archipasterskiey mości personaliter się stawi y gotów na wszystkie podane od braci na siebie punkta odpowiadać. Więc, panie miłościwy, skłoniwszy sie na s. miłosierdzie, chciey roskazać mającym bydz destinowanym osobom, aby przy przytomności obiech stron, to iest aktora y delatora podanych punktów scisłą uczynili iudagacyę y ieżeli imć o. Wasilewski hujusmodi causae pokaże się non reus, zaś iako niewinnego cum confirmata sui archipastoratus benedictione ad pristinum locum ihumenskiey praeeminencii odpuścić, aby tak skandela między ludzmi ustały y daley nieprawda nad s. sprawedliwością nie pano-

wała; o to y stokrotnie uprasza iaśnie wielmożney waszey archipasterskiey mci pana y dobrodzieja mego miłościwego nayuniżenszy sługa y bogomodłca ieromonach Spirydon Hryniewiecki, ihumen monasteru Jabłoczęskiego m. pr.

Datt 1749 an-o septembris die 5 z monasterzu Jabłoczęskiego.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1749 года д. № 42 (по генеральному повѣтью).

CCXLVIII.

Доношеніе (собственноручное) игумена Яблоченскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ описаніемъ, между прочимъ, безпорядковъ, происходившихъ въ Брестскомъ монастырѣ,

1749 года 5 сентября.

Jaśnie wielmożny panie y archipasterzu moy miłościwy.

Poki mie Bòg miłosierny domieścić raczy przy złożeniu personalney moiey nayglębszey propensyi pod stopy archipasterskie, teraz hic inclusa vilissimae aestimationis pagina supplex adoro illustrissimi domini mei dignitatem, oraz przepraszaiąc, żem dawniey y teraz podług powinney należytości moiey nie pospieszyłem całować stop iego archipasterskich, a to się stalo, panie moy miłościwy, nie z niedbałości lub inszey ktòrey opaczney przyczyny, lecz dla trudności gospodarskich y częstey słabości zdrowia mego, gdyżem przez długi czas chorował na febrę tercyannę, y teraz ieszcze nie przyszedłem do zdrowia doskonałego, atoli iednak ułatwiwszy się co kolwek in negotüs oeconomicis, volente misericordia Dei koło Pokrowu Przenayswiętszey Panny pospieszę panu y archipasterzowi memu miłościwemu in loco praesentiae ejus nalezytą submissyę oddać. To tylko moia niedola, że bracią mam nieokrzesaną y opròcz cerkwi do żadnych powinności monasterskich niesposobnych, zaczym o naymnieyszey rzeczy z negocyacyi monasterskich samemu mnie trzeba wiedzić y doyrzeć, a to naycięższa, że drugiego za naywiększy występek niemożna zgromić, gdyż,

jak sie namieniło, zaraz uciekają się pod protekcyę imci oyca Gerwazego Rudnickiego ihumena Brzeskiego z wyestrzonym, iak brzytwa, ięzykiem, ktòry bez żadney uwagi y rozsądku przyimuie y proteguie, y dokąd się tylko chcą wleć mimo wiadomość moią patentes wydaie. To sie dzieje z niemałym pogorszeniem tuteyszych łudzi y gwałtem reguły zakonney. A to się wszystko dzieje (iak się namieniło) za manudukcyę w. o. Jòzefa Bohomaza y braci tamecznych, ktòrzy chcąc lepiey dogadzać rospustom swoim imci oyca Gerwazego, starca in aetatibus prowectis, prawie iuż zdieciniałego, iak zorawia wziowszy za nos, dokąd chcą prowadzą; ale iakie się teraz tam dzieją bez ihumena disordines, doniesieniem nie incommoduię pana y archipasterza mego miłościwego, to tylko kròtko exprimo, że iuż za nic starożytne zaporoże, tu się nowe funduie zaporoże, bo kto silneyszy, ten lepszy. His itaque expressis iak naypokorniey upraszam pana y archipasterza mego miłościwego roskazać do imci oyca Gerwazego Rudnickiego, ihumena bywszego Brzeskiego, napisać ukaz, ażeby od takiey zuchwałey poprzestał prezumpcyi y nie przyimował unikaiących za występki zbiegòw do siebie y z canonicznego mego zaprzpzczenia nie rozgrzeszał, liturgii s. celebrować nie pozwalał y patentòw bez moiey wiadomości nie wydawał, aleby ich po zakonnemu oycowskiemu słowami napomniawszy, zaś ad locum competentem, to iest do poprzysiężonego monasteru odsyłał, o co y stokrotnie uprasza

iaśnie wielmożney waszey archipasterskiey mci pana y dobrodzieia mego miłościwego nayuniżenszy sługa y bogomodłca hieromonach Spiridon Hryniewiecki, ihumen monasterza Jabłeczanskiego m. p.

Datt z Jabłeczney 1749 an-o septembris 5 die.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1749 года д. № 42 (по генеральному повѣтью).

CCXLIX.

Доношеніе Слуцкаго архимандрита Михаила Козачинскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ сообщеніемъ свѣдѣній о ходѣ судебнаго дѣла съ іезуитами и съ просьбою о непосвященіи Ѳеодора Миткевича въ протопопы Слупкіе,

1749 года 9 сентября.

Преосвященнѣйшій владико.

Дѣло мое с ксіондзами езуитами, благодареніе Богу, вначалѣ хорошо идетъ: всепокорнѣйше прошу о молитви, даби Богъ даровалъ благополучнѣйшій конецъ, бо вси говорятъ: натрапила-де коса на каменъ. Да однакожъ уже издѣлались шахти, понеже innotestentia была на четвертое сентября, чтобъ съездилися на разраничене, почему я виехалъ в дорогу 2 д., бо десять миль от Слуцка отстоить тои грунтъ, а 3-tio 7-bris от пана подъкомораго przypadłą odrzeczenia na cały tydzię, т. е. до 11 числа 7-bris, итакъ я отъ половини дороги принужденъ былъ ретироватися назадъ въ монастырь. Но слава Всевышнему Богу, лучше чтось предзрѣвшему, понеже пан подкоморій самъ ко мнѣ пріехалъ сего сентября 7 дня и когда я ему обявилъ, что в насъ завтра праздникъ рождества Пресвятыя Богородицы, то онъ со всѣю своею компанѣею просилъ мене, чтобъ я целебровалъ службу Божію, дабы присмотрѣлся нашимъ церемоніямъ, и такъ тое милостію Всевышняго Бога издѣлалося, а потомъ того жъ дня у мене обѣдалъ и на четвертомъ часу по полудни in locum differentiarum...; а я сего дни за нимъ втропи еду и благословенію архіпастирскому себе препоручаю на всегда, cito citisme scribens 7-bris 9 d. 1749. Зверцядла с великимъ уподобанемъ непремѣнно будутъ, толкожъ развѣ зимнимъ путемъ, или водою на веснѣ, бо кришталніи вещи весма разсудного провозу требуютъ.

Ежели би имѣлъ етотъ Ѳеодоръ Миткевичъ приехать для произвожденія в протопопа, приемлю смѣлость, преосвященнѣйшій владико, подлимъ моимъ умишкомъ совѣтовать нескоро его из Кіева отпускать, и ежели не будутъ подписанніе прочіе священницы,

отнюдь в протопопа не производить, хотя би онъ сто презентовъ имѣлъ от свѣтской команди, а презентъ отобрать, много бо о семъ требовалось вашему преосвященству вѣрно донесть; да ей-ей часу не имѣю, нынѣ отъежду для разраниченія, а послѣ все, какъ по надлежашему в сихъ сторонахъ поступить, совѣстно напишу, и до того времеми совѣтовалъ би его, Миткевича, тамъ в Кіевѣ продержать, хотя политично.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1749 года д. № 74 (по генеральному повѣтью).

CCL.

Копія письма Виленскаго бискупа Михаила Зѣнковича къ русскому резиденту въ Варшавѣ Ржичевскому по дѣлу о запрещеніи православнымъ возобновлять сгорѣвшую церковь Виленскаго св.-духовскаго монастыря, 1749 года 23 сентября.

Wielmożny mci panie rezydencie Rossyiski, mnie wielce mści panie y bracie.

Nie mogł być odemnie prędszy respons w. m. m. panu, bo mnie expedycyi iego ledwo teraz doszły na tym tu mieyscu, gdzie tak a metropoli Vilnensi, iako też ab ordinario cursu poczty oddalony iestem; ztąd tedy y iuż w tym czasie na zaniesioną za nieunitami Wilenskiemi rekwizycyę, repono w. m. m. panie, iż iako ta rekwizycya zawiera w sobie materiam religionis et status, tak in favore wolney reparacyi cerkwi y monasteru Wilenskiego nie mogę oney privato meo resolvere tersu, nie zniosszy się wprzód cum pleno ministerio status, żebym sam ieden nie zdał się sobie więcey arrogare, niżeli mi wolno y można. Chciey tedy w. m. m. pan oczekiwać, co mi toż plenum indicabit ministerium, a tym czasem gdy w listach swoich invocat w. m. m. pan traktaty, nie wątpię, że pro facilitando negotio nie zaniechasz uczynić odezwy do dworu swoiego, ażeby nayjaśnieysza monarchini Rossyiska, zachowując ad invicem wspominaiące się traktaty, raczyła

oświadczyć korrespondiące sentymenta swoie pro libero exercitio religionis catholicae w Smolensku et in aliis avulsis ditionibus nostris; co gdy przez w. m. m. pana subsequetur, nastąpi odemnie niewątpliwa łatwość intuitu relaxacyi wyniesioney przez instygatora mego inhibycyi.

Zatym pleno respectu et aestimatione iestem

wielmożnego w. m. w. m. pana uprzeymie życzliwym bratem y sługą uniżonym Michał biskup Wilenski m. p.

W Czartoniech d. 23 7-bris a-o 1749.

Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 5 лѣв. 8.

CCLI.

Прошеніе игумена Брестскаго св. симеоновскаго монастыря Гервасія Рудницкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, чтобы онъ ходатайствовалъ предъ св. синодомъ о награжденіи Брестскаго монастыря за полезную службу іеромонаха сего монастыря Сильвестра Каховскаго въ должности Варшавскаго капеллана,

1749 года 26 сентября

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшому кvръ Тимоѳею Щербацкому, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малыя Россіи

всепокорнѣйшое прошеніе.

Понеже резидующій монастыра нашего святого Сvмеона Столпника Бреского іеромонахъ Сvлвестръ Каховскій на капелланіи при дворѣ резиденцѣи Россійской в королевствѣ Полскомъ в городѣ Варшавѣ Божіимъ соизволеніемъ сего 1749 года іюля 29 дня преставился, которого Сильвестра Каховскаго по заслугамъ его святѣйшій всероссійскій синодъ на лутчіе мѣста к восприятию болшаго чина промовалъ, чего онъ многажды отрекался; что видѣвъ, святѣйшій синодъ вмѣсто того произведенія на болшій чинъ помянутому Сильвестру Каховскому денежнимъ за трудъ его награж-

дениемъ в монастиръ нашъ наградить обѣщались, которое обѣщаніе святѣйшого синода до сего времени продолжено без жаднаго награжденія. Чего для надѣясь на високую милость, припадая до стопъ святителскихъ ясне в Богу преосвященства вашего, симъ нашимъ рабскимъ прошеніемъ утруждать дерзнули, дабы ваше архипастирское благоутробіе, яко отецъ за чади, паче же властелинъ за раби, за нами непотребними у святѣйшаго синоду писаніемъ причини(лъ)ть не отрекли, всепокорнѣйше просимъ, дабы хотя малимъ чимъ монастиръ нашъ святѣйшій синодъ наградить благоволили.

Вашего ясне в Богу преосвященства нижайшіи раби и недостойніи богомолцы (собственноручно) іеромонахъ Гервасій Рудницкій с. послушанія святаго ігуменъ Брѣцки з братиею.

1746 года 26 сентября. Бресть.

Митрополитъ Тимоѳей Щербацкій собственноручно написалъ: «1749 года 27 сентября. Записавъ, отказать, потому что умре тотъ, кому персонально обѣщано жалованіе».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1749 года д. № 44 (по генеральному повѣтью).

CCLII.

Прошеніе игумена Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря Гервасія Рудницкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому по дѣлу бывшаго игумена того же монастыря Іоны Василевскаго.

изъ Бреста 1749 года 26 сентября.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵр Тимофею Щербацкому, митрополитѣ Кіевскому, Галицкому и малыя Россіи

всепокорнѣйшее доношеніе.

Понеже намъ, нижайшимъ, указомъ вашего ясне в Богу преосвященства, дабы бывшаго ігумена в монастиру нашомъ Брескомъ Іону Василевскаго всякими, приложивъ на то тщаніе, удобними образи на лице вашего ясне в Богу преосвященства воскорѣ представить повелено; чего всячески невозможно, ибо в томъ времени, когда поблагодарилъ за игуменство, по согласію, прежде быв-

шему у нихъ, отецъ намисникъ свято-троицкаго Дрогиченскаго монастира Лаврентій Левковичъ на своей подводе пріехавъ и с монастира нашего помянутаго Іону Василевскаго вивезъ; оставшую одежду, коея, запалившись великою холерою, в скоромъ времени взять не могъ, согласясь с отцемъ игуменомъ монастира Яблоченскаго Спиридономъ Филимовичомъ и собравши на то людей немало, разбойнически с дубинами на монастиръ наехали и оную одежду отобрали. Того ради рабски до стопъ вашего ясне в Богу преосвященства припадающе, всепокорнѣйше просимъ и смиренно молимъ, дабы онымъ протекторомъ его указомъ вашего ясне в Богу преосвященства в катедру митрополіи Кіевской представить повелѣли и обиду, учиненную от Іоны Василевскаго монастыру нашему, по разсмотреніи хотя малимъ чимъ ему, Василевскому, и онымъ протекторомъ его пастирски наградить повелѣли.

Вашего ясне в Богу преосвященства нижайшіи раби и недостойніи богомолцы (собственноручно) іеромонахъ Гервасій Рудницкій, ігуменъ Брѣцкій съ братіей.

1749 года 26 сентября. Брестъ.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1749 года № 39 (по генеральному повѣтью).

CCLIII.

Прошеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Сильвестра Добрыни и всего Виленскаго—духовнаго и мірскаго—братства св. синоду о помощи Виленскому монастырю въ разныхъ его нуждахъ,

1749 года октября.

Въ святѣйшій правительствующій всероссійскій сѵнодъ

всепокорнѣйшее доношеніе.

Текущаго сего 1749 года мѣсяца мая 28 дня Божіимъ допущеніемъ полской области столній великаго княжества Литовскаго городъ Вильна мало не до остатней избы необычайнимъ пожаромъ сгорѣлъ, которій пожаръ в первыхъ нашего грекороссійскаго благочестиваго монастыря коснулся и до основанія оній такъ сожегъ,

что ни единой въ немъ не осталося цѣлой келіи, и прекрасная, всѣмъ господамъ полякамъ бывшая во удивленіе святаго животворящаго Духа съ двома пребогатимы кромницкаго святаго Іоанна Богослова и студенскаго святыхъ равноапостольныхъ царей Константина и Елены съ предѣлами и со всѣмъ неудобоищислимымъ (котораго, чаятельно, съ гнѣва допущенн(имъ)аго огнемъ, ктому же въ тое время Божественная отправлялась поздняя литургія, боронити жадними мѣрами невозможно было) пребогатимъ накладомъ и богателемъ, ибо сребрная и золотая мало не вся сгорѣла посуда, златомъ и сребромъ тканная ризница, книгъ немалое число и протчее все, что въ церкви и монастырѣ было, въ прахъ и пепелъ пошло; въ монастырѣ каменныхъ келій, въ коихъ монахи жили, дванадесять, трапеза, кухня и пекарня, ліоховъ шесть и въ нихъ всякіе хлѣбніе и питейніе, которыхъ по пропорцѣи онаго монастыря и прочіихъ къ нему надлежащихъ приписныхъ (ибо сему Виленскому благочестивому монастырю принадлежащіе монастыр(скіе)и хлѣбъ и одѣяніе, такожъ и на всякіе тѣхъ монастырей експенса, а наипаче всегдашніе позви, денги получаютъ), болѣе какъ на три года запасено было,—припаси погорѣли. Наемныхъ при самомъ монастырѣ камяницъ, въ которихъ жилля двадесятъ шесть, ліоховъ тринадцать было, деревянихъ избъ шестнадцать; на ринку наемнихъ камяницъ двѣ, въ которыхъ жилля дванадесять, погребовъ каменныхъ дванадесять, лавокъ каменныхъ шесть со всѣми имуществи и товарами погорѣли жъ. Едина только малая, въ коей о дражайшемъ ея императорскаго величества здравіи, и наслѣдника ея императорскаго величества, и супруги его императорскаго высочества и всещасливѣйшемъ ея императорскаго величества силнаго оружія благостояніи и преуспѣяніи повседневное отправляется священнослуженіе, вънутрь онаго монастыря въ цѣлости осталася дѣвѣчая церковь, но и тая весма обветшала. А понеже оній крайне нищетный благочестивій святаго животворящаго Духа Виленскій нашъ монастырь отъ себе, за таковое себѣ отъ предъпомянутого пожара приключившееся нещастіе единимъ толко всегдашнимъ отъ непріятелей, нарочно для того посѣщающихъ его, насмѣяніемъ и поруганіемъ доволствуючійся, за что и

въ немаломъ состоитъ опасеніи, братство же, при немъ имущееся, ово за дворочніи пожаръ, домы и имѣнія ихъ до остальнаго пожершій; ово за утисненіе отъ непріятелей своихъ, въ крайнюю нищету пришли, и малѣйшей не можетъ подняти репараціи. Того ради вашего святѣйшества обще вси со всеглубочайшею нашею покорностію просимъ високомилостиваго на оной благочестивій святого и животворящаго Духа Виленскій, чтобы отъ непріятелей нашихъ благочестіе наше въ конечное посмѣяніе, коего уже немало и есть, не пошло, такожъ и благочестивіи прелщаеми и принуждаеми въ злочестіе не превратилися, монастырь и церковь пастирского призрѣнія и къ ея императорскому величеству и наслѣднику ея императорскаго величества високую себѣ, по коей бы оний, крайне обнищаліи нашъ монастырь, въ первобытное моглъ прити состояніе, внести интерцессію. Дѣти же благочестивыхъ, при собраніи нашемъ Виленскомъ обрѣтающихся, чтобы не скиталися по непріятелей нашихъ коллегіямъ, ибо чрезъ сіе многіе уже от церкви святой отторглися и непріятелями благочестивой вѣрѣ зостали, по прежнему при монастырѣ нашемъ Виленскомъ святаго Духа, на что мы, нижайшіи, имѣемъ фундуши и привилегія, учить высокоблагословительно утвердить и чтобы учители, ради того въ ученіи и добронравіихъ извѣстніи, съ Кіева и на коштѣ и на жалованьѣ ея императорскаго величества ради предпоказанныхъ резоновъ, что братство за дворочніи пожаръ и утисненія въ крайнее убожество пришли, присылаемы были, исходатайствовать, такожъ и казнодѣя, кой бы викарійское и казнодѣйское чрезъ три года при старшемъ проходя послушаніе, по немъ и старшимъ былъ и при отъѣздѣ старшого съ Вильны, по прожитіи трехлѣтняго времени (ибо на бывшаго старшого пречестного іеромонаха Мельхиседека, что не оставилъ реестровъ, какъ отъ благочестивых, такъ и отъ иновѣрцевъ, якобы онъ добро монастырское забралъ и бѣжалъ, мнѣніе и порокъ произишли) монастырское и церковное добро въ цѣлости собиралъ с него, добронравніи, разсудительніи и радѣтельніи, поке таковымъ бы образомъ благочестіе наше хочай мало содержатися могло невредимо, былъ опредѣляеміи и на коштѣ ея императорскаго величества присылаемии. А теперича, чтобы въ отлучіи

старшого (коему и часто отлучатся съ конвенту для необходимыхъ потребностей монастырскихъ и церковныхъ всенепремѣнно надобно) опасеніе каковое не воспослѣдовало, присланъ былъ, высокомилостивно разсмотрѣть, спомогти и утвердить всенижайше просимъ.

Вашего святѣйшества всепослѣднѣйшіе рабы

(собственноручно) конвенту свято-дускаго благочестиваго Виленскаго старшынства и до него належащихъ благочестивыхъ монастырей суперинтендента іеромонахъ Сілвестръ Добрына.

Starszęstwa Wilenskiego namiestnik ieromonach Barlaam Wladyczka. Swiento-Janskiego Hrozowskiego monastyru igumen Antoni Dziortka Игуменъ святотроецкій Кронскій у starszęstwa Wilenskiego kaznodzieja, іеромонахъ Daniel Wasylewski. Іеромонахъ Innocenty Boldyszewski, wikariusz starszenstwa Wilenskiego. Іеромонахъ Arseni Tomillowicz, ihumen Surdecki. Павелъ Стефановичъ, іеромонахъ, игуменъ Мѣнскій. Іеромонахъ Nikanor Leniewicz, ihumen Keydanskyi. Іеромонахъ Ілія Ждановичъ, игуменъ Друйскій. Іеромонахъ Nikodem Szymonowicz, ihumen Wiewieski. Іеромонахъ Климентп Козловскі, намѣснікъ Друйскій. Монастырей —Силецкаго и Соломорецкаго ігуменъ, іеромонахъ Варлаамъ Каменскій. Congregatia studenska: Piotr Lukianowicz. Theodor Doroszewicz. Jan Zurobinski. Ignaci Hrehorowicz. Benedikt Hrehorowicz. Theodor Hrehorowicz. Theodor Medycki. Mikolay Medycki.

Monachinia Alexandra Łunkiewiczowa. Monachinia Barbara Bunciewiczowna. Monachinia Katarzyna Łunkiewieczowna. Monachinia Krystyna Buncewiczowna. Monachinia Nastazya Sobolewska. Monachinia Makrena Sobolewska. Bractwa Krestonosnoho: Samuel Zurobinski, Gabryiel Kotelnicki, Bazyli Kozakiewicz, Jerzy Granowski, Alexander Hrehorowicz, Mikolay Medycki. Hryhory Damianowicz. Leon Kosobucki. Ian Leniewicz. Kozma Tomiłowicz. Bazyli Horoch. Maciey Demianowicz. Kongregecyia kromnicka: Filip Fiiałkowski, Demianowicz Stefan, Demian Opeffierowicz. Bazili Kozakewicz, Symon Hukowicz. Wawrzyniec Skulenski. Michal Kapeszkiewicz. Symon Demianowicz, Ian Zuromski. Mikolay Sutanowicz.

Архивъ св. Синода 1747 года д. № 234.

CCLIV.

Прошеніе Пинскихъ братчиковъ: Тимоѳея Филевича и Павла Горлянскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о поставленіи игуменомъ Пинскаго монастыря намѣстника Марковскаго Витебскаго монастыря іеромонаха Іоакинѳа Пелкинскаго,

1749 года 20 октября.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кур Тимоѳею Щербацкому, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи

всепокорнѣйшее доношеніе.

Вашего ясне в Богу преосвященства высокопризрителную архипастирскую милость и тщаніе, дабы малое наше собраніе, под паствою вашего ясне в Богу преосвященства состоящее, в благочестіи непоколебимо и в тишинѣ пребыть впредь могло, чувственно видимъ с сего, яко намѣненного с прошенія нашего іеромонаха Іоасафа к произведенію в Пѣнскъ во ігумена, за оказавшимъся на немъ монастирскомъ долгу (с чегобъ намъ, нижайшимъ, впредь безъ затрудненія и неспокойствія обойтись было невозможно) по особливому своему разсмотренію отставить соблаговолили, кое вашего ясне в Богу преосвященства архипастырское соизволеніе и ми, нижаишіе, благодарно пріемля, всенижаише о нижеслѣдующемъ прошеніе приносимъ: имѣется нынѣ в катедрѣ вашего ясне в Богу преосвященства заграничного благочестиваго Марковскаго монастира намѣстникъ іеромонахъ Іоакинѳъ Пелкѣнскій, о коего ми, нижаишіе, благонравномъ житіи и около Марковскаго монастира тщателномъ радителствѣ доволно пред симъ и нынѣ достовѣрно слихали, яко-жъ и самъ того монастира ігуменъ Серапіонъ Пчолка его, Пелкѣнского, тѣ добродѣтели, винясь нынѣ всему на его, намѣстника, вашему ясне в Богу преосвященству имъ ігуменомъ донесенномъ, и от его велможности господина воеводи Витебского Огинского чрезъ его жъ, Пчолку, наговори вашему ясне в Богу преосвященству представленному (и одолжаясь от его господина воеводи к вашему ясне в Богу преосвященству объ немъ, намѣстнику, о представленномъ прощеніе писменное исходатайствовать) похвально рекомендуетъ. Того

ради со всеглубочайшимъ нашимъ упокореніемъ вашего ясне в Богу преосвященства молимъ, произведеніемъ его. намѣстника Пелкѣнского, намъ, нижаишимъ, в Пѣнскъ во ігумена архипастірско благословить и вскорѣ с нимъ насъ в домъ отпустить, дабы намъ, нижаишимъ, немалое уже время зде прожившимъ и изубыточившимся, не пріити в крайнее разореніе и Пѣнскому монастиру за долгимъ здѣ нашимъ промедленіемъ в якое худое (чего Боже сохрани) не попасть состояніе. О томъ и вторично просимъ вашего ясне в Богу преосвященства

(собственноручно) всеныжаишые рабы Тимоѳей Филевичъ. Павелъ Горлянскый со всѣмъ братствомъ.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1749 года д. № 53 (по генеральному повѣтью).

CCLV.

Письмо Виленскаго бискупа Михаила Зѣнковича къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ извѣщеніемъ объ отмѣнѣ имъ наложенной прежде ингибиціи (запрещенія) православнымъ возобновлять погорѣвшіе монастырь и церковь Виленскіе,

1749 года 21 ноября.

Wielmożny mści panie rezydencie Rossyiski m. w. m. c. panie y kochany bracie.

Niżeli mię doszedł list w. m. mci pana, już wczesnie pierwey tak ad instantes resolutiones ministerij status Reipublicae, iakoteż ad expostulationes imci pana posła pełnomocnego Rossyiskiego, zniosłem actu inhybycyę, tamuiącą liberam reparationem cerkwi y monasteru nie-unitow Wilenskich, o czym rozumiem, że czernecy tuteysi musieli nie omylnie doniesć im. panu posłowi y samemu w. m. mc. panu, którego w tey mierze interponowaniu się, gdy przezemnie in efectu zadosyć się staie, żądam wzaiemney przez w. m. m. pana od nayiaśnieyszey monarchini Rossyiskiey korresponduiącey łatwośći favore liberi exercitii religionis catholicae w Smolensku y w innych, od Rzeczypltey ustąpionych prowincy-

ach, iakom in anteriori plenius dopominał się, y iako mię w. mć pan in praesenti assekurować raczysz; nie wątpię, że w. mć pan, maiący zupełny u dworu swoiego kredyt, potrafisz efficere wspomnioney wzaiemności sukcess. Ja zaś distincta aestimatione iestem wielmożnego w. m. w. mci pana uprzeymie życzliwym bratem y sługą uniżonym Michał biskup Wilenski m. p.

W Wilnie d. 21 novembris 1749.

Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 5 лѣв. 8.

CCLVI.

Письмо намѣстника Виленскаго св.-духовскаго монастыря, іеромонаха Варлаама Владычки, къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ благодарностію за полученное разрѣшеніе возобновлять Виленскій монастырь и церковь,

1749 года 22 ноября.

Jaśnie wielmożny mści dobrodzieiu.

Za poważną instancyą wielmożnego w. m. pana dobrodzieia do iaśnie wielmożnego xiędza biskupa Wilenskiego ratione sniesienia wydaney inhibycyi na reparowania pogorzałey cerkwi uniżenie dziękuię imieniem xiędza starszego y całym konwentem, na ktorośmy relaxacyą otrzymali piątego novembris veteri styli y benedykcyą, czym możność będzie pokrywać pogorzały monaster, pozwolił.

Za takowe staranie y intercessyą wielmożnego w. mć. pana dobrodzieia podziękowawszy, przy nayuniżenszym ukłonie veneracyi moiey piszę się

iaśnie wielmożnego w. m. pana y dobrodzieia protektora nayniższym sługą starszenstwa Wilenskiego nameśnik ieromonach Warłaam Władyczka m. p.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 5 лѣв. 8.

CCLVII.

Письмо намѣстника Виленскаго св.-духовскаго монастыря, іеромонаха Варлаама Владычки, къ старшему того же монастыря Сильвестру Добрынѣ, находившемуся въ С.-Петербургѣ, съ сообщеніемъ разныхъ свѣдѣній о состояніи монастыря,

изъ Вильны 1749 года 22 ноября.

Wielmożny w Bogu nayprzewielebnieyszy mości dobrodzieju.

Znałbym się dawniey do powinności moiey, aby uwenerować godność przy nayuniżenszym ukłonie pana moiego y oznaymić o powodzeniu naszym, tylko nie było przez kogo. A przy podaney okkazyi, adressyję się życzyć czerstwego zdrowia y powodzienia szczęsliwego dla chwały Bożey. Po odiezdzie w. m. dobrodzieja, błogosławięstwem waszym oycowskim, dobrze się powodzi. Zaczętą na cwętarzę reparacię zkonczyli, tylko tynkowania y okien trzeba, drukarnie pokryli, takoż refektarz y celii z kurzytarzem pokryte gontami y przystolewane będą; iednakże do tego wiele akcydencyi potrzeba. Ogrod parkanem zaczeliśmi obwodzić; więcey ile możności będę starania dokładał. Y to donoszę w. mości dobrodziejowi, iż 5 d. 9-bra v. s. kazał nam bydz imć xiądz biskup Wilenski u siebie y takową do nas uczynił mowę: iż zaszła mnie ynstantia z gury, iako też y od wielmożnego imci pana rezydenta z Warszawy o relaxacyi widaney inhibicyi, na które tak poważne instancyie relaxuie y pozwolaiu reparować cerkiew y monaster pokrywać dachowką, żeby tylko winiosłych wież, abo kopiet, nie wistawialiście, za którą relaxacyę podziękowawszy, dopraszałem się widać in sekryptis; na to odpowiedział: tego nie trzeba, gdyż sam iestem żywim skryptem. To donjosszy, przy nayuniżęszym ukłonie oycowskiemu błogosłowięstwu y łaskawemu respektowi siebie polecam, pisząc się

wielmożnego w Bogu nayprzewielebnieyszego pana y dobrodzieja nayuniżęszy sługa y bogomodlca starszęstwa Wilenskiego namiesnik ieromonach Barłaam Władyczka m. pr.

Архивъ св. Синода 1747 года д. № 234.

CCLVIII.

Жалоба Маріанны Бунцевичевой св. синоду на старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря, іеромонаха Мельхиседека Богдановича о томъ, что онъ не выдалъ ей квитанціи въ полученіи отъ нея вещей на монастырь и употребилъ нѣкоторыя изъ нихъ въ свою пользу,

1749 года 5 декабря.

Ясне велможніи, яснѣ преосвященніи, мнѣ велце премилостивии пастыры и добродѣе.

Со всеглубочайшею покорностію упадши под стопи ясне велможнимъ премилостивимъ пастыремъ и добродѣямъ, чрезъ сіе доношеніе предлагаю обиду мою, что в годѣ 1746 по силѣ духовной преставшойся ко Богу, ея милости госпожѣ Грабовской, а тіотки нашей, отписанной суми, готовой ради возобновленія церкви братской, червонихъ золотихъ сто, за силу изображенного в духовной расположенія, видала я его милости господину Мелхиседеку Богдановичу, такожъ и клеиноти, особенно отписаніе на возобновленіе церкви малой дѣвичой, отобралъ же от мене, за вишь помяненную же суму не далъ мнѣ належащой, яко наслѣдницѣ, квіетанціи, да и малѣйшаго возобновленія церквамъ не учинилъ, звишъ то и клеиноти, попродавъ, к своей корысти обратиль, о чемь и ускаржалась я писменно ясне велможному его милости господину митрополиту Кіевскому, пастиревѣ добродѣевѣ нашему, но и на многократное писаніе тое ни единой не получила резолюціи, и затѣмъ всенижайше ваше свѣтѣйшество прошу повелѣть высочайшимъ ея императорскаго величества указомъ, дабы его превелебность, отецъ Мелхиседекъ Богдановичь, издалъ калкуляцію и об оной отписанной, а в мене отобранной суми, такожъ по особенному реестру отобранихъ нѣкоторыхъ вещахъ нижайше(й) видалъ квиетанцію, в чомь милостивое получивъ призриніе, одолжаю до кончини з дѣтми моими Бога молить, какъ тая, которая со всякою учтивостію всякому зособна, упадши под стопи ногъ, подписуюсь

ясне велможнихъ висоце в Богу преосвященнѣйшихъ, високо милостивихъ пастиревъ и добродѣевъ недостойная раба Маріянна з Бунцевичовъ Лукяновичова вдова.

Декабря 5 дня 1749 г.

Архивъ св. Синода 1749 года д. № 253.

CCLIX.

Письмо Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго къ секретарю русскаго посольскаго въ Варшавѣ Ржичевскому, съ просьбою о наставленіи вновь назначенному имъ капеллану іеромонаху Антонію Почекѣ, изъ Кіева 1749 г. 20 декабря.

Благородный господинъ секретарь посольства Ржичевской, ласково надежный мой благодѣтель.

Понеже, за силу ея императорскаго величества самодержицы всероссійскія изъ святѣйшаго правителствующаго синода ко мнѣ присланнаго указа, на мѣсто обрѣтавшогося въ Полшѣ въ городѣ Варшавѣ при Россійскомъ министру іеромонаха Силвестра Каховского, кой уже умре, отправленъ отъ мене въ оной городъ Варшаву пречестній духовной моей консисторіи писарь, іеромонахъ Антоній Почека, того ради вашего благородія прошу, за прибытіемъ онаго іеромонаха въ оной городъ Варшаву, полезное свое наставленіе къ надлежащему дѣйствованію имъ въ должности своей дать и вспомоществованіе, въ чемъ случай къ тому позоветъ, чинить; я же при всегдашнихъ молитвахъ моихъ пребываю вашего благородія

(собственноручно) приснодоброжелателный богомолецъ и благосклонный слуга митрополитъ Кіевскій смиренный Тимоѳей.

1749 г. декабря 20 дня Кіевъ.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ. Варшавская миссія IV. 5 лѣт. 7.

CCLX.

Письмо Слуцкаго архимандрита Михаила Козачинскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ просьбою о рѣшеніи дѣлъ касательно Матѳея Христиновича Войтенко, вступившаго въ незаконный бракъ, Заблудовскаго монаха Ілларіона Мѣнкевича и іеромонаха Кіево-Выдубецкаго монастыря Іакова Климентіева,

1749 года 27 декабря.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшому кур Тимоѳею Щербацкому, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи.

Покорнѣйшое доношеніе.

Сего 1749 года августа первихъ чиселъ подалъ я, всенижайшій, вашему ясне в Богу преосвященству доношеніе о Мацѣю Христиничу Войтенку, жителю Слуцкому, с виписаніемъ сродства его, якъ панъ Мацѣй Христиничъ в сродствѣ и в якомъ степени жену себѣ понялъ, да еще и в унѣятскаго попа звѣнчался, за что се уже третое лѣто отъ церкви святой отлученъ, в екскомунѣкѣ до сихъ часъ пребываетъ; но на сіе, якъ с нимъ впредъ поступить, отъ вашего ясне в Богу преосвященства я, всенижайшій, жадной не получилъ резолюціи.

А понеже такъ за поворотомъ моимъ з Кіева, якъ и при нынѣшной оказѣи панове сессіоналѣсти мардебуріи Слуцкой, ознаймуючи мнѣ тое, что многіе тентуютъ его, Мацѣя Христинича, в римскую релѣгію, обѣщающи ему разрѣшеніе отъ своихъ ихъ бѣскуповъ, прилѣжно просили мене, чтобъ я сію мою подлую энтерцессію къ вашему ясне в Богу преосвященству венеслъ, дабы иную какую ему, Мацѣю Христиничу, и женѣ его приватную епитемію означить, а отъ сея публичнія, понеже уже тры лѣта окончеваются, разрѣшить, и о семъ, дабы протчіе не отважилися такъ чинить, подъ анаѳемою великомощнимъ своимъ архипастирскимъ писаніемъ для разпубликованія в церквѣ Божіей пригрозить.

Такожде о монахѣ приписного к архімандріи Слуцкой монастыря Заблудовя, в мандію постриженомъ Іларіонѣ Мѣнкевичу, которого я, для полученія діаконства, к вашему яснѣ в Богу пре-

освященству до Кіева сего 1749 года юня первихъ чиселъ посилалъ, но по духовному разсужденію явился недостоинъ, якъ указъ вашего ясне в Богу преосвященства, объ немъ ко мнѣ присланній, гласигъ.

Но понеже в томъ указѣ не изображено, насколко лѣтъ ему быть в епитеміи, или уже до смерти не надѣятися в той діаконства степень произіитить,... монахъ пречестно, благоговѣйно живетъ в трезвости и честности, к церквѣ Божіей бодръ, в правилѣ подвижній и в послушаніи своемъ нелѣнивій, словомъ единѣмъ писать, во всемъ добродѣтеленъ и благопослушливъ пребываетъ здесь в архімандріи Слуцкой: для встиду бо и поношенія о неполученіи діаконства отъ прочіихъ, в свой монастиръ Заблудовскій ехать не желаетъ.

Еще же вашему ясне в Богу преосвященству вѣрно доношу, что сего 1749 года октября 1 д. примандровалъ здесь Іаковъ Клементіевъ іеромонахъ из Кіево-видубецкого монастыря и здесь без священнодѣйствія живетъ.

Всепокорнѣйше убо прошу ясне в Богу преосвященства вашего на сіе тры пункта, а именно о Мацѣю Христиничу, о монахѣ Іларіону Заблудовскаго монастыря, на сколько лѣтъ ему, или вовся уже отказано отъ промоціи к полученію діаконства, либо по изшествіи сколко лѣтъ прислать его паки в Кіевъ, или же безнадеженъ да пребываетъ, такожде о іеромонаху Іякову Клементіеву, которій живетъ здесь всячески честно, постоянно и трезвенно, имѣетъ ли онъ благословеніе священнодѣйствовати, или ни, и до коего времяни, буди же не имѣетъ, то благословить ему, Іякову, священнодѣйствовать, и в томъ препослать мнѣ великомилостивую архіпастирскую резолюцію. О сихъ всихъ всепокорнѣйше проситъ

(собственноручно) ясне в Богу преосвященства вашего всенижайшій послушникъ, архімандритъ Слуцкій Михаілъ Козачинскій т. р.

1749 года декабря 27 д.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1749 г. д. № 74 (по генеральному повѣтью).

CCLXI.

Доношеніе (собственноручное) іеромонаха Михаила Козачинскаго, номината Слуцкой архимандріи, Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о состояніи православія въ Слуцкѣ и съ извѣстіями о рѣшеніяхъ происходившаго въ Варшавѣ сейма,

1748 года 19 ноября—1749 года 6 апрѣля.

Ясне в Богу преосвященнѣйшій владико, великомилостивій архіпастиру мой.

Архіпастирскимъ благословеніемъ преосвященства вашего и его жъ святителскими молитвами, здесь такъ в церквахъ Божіихъ, яко и во всемъ благополучно состоитъ. Посланніе в Варшаву ничего мнѣ не пишутъ; хотя же пронеслося было, якобы сеимъ розорвано, толкожъ тому неправда. Слава Богу, окончилъся благополучно. В газетахъ пишутъ, яко, ratione unitorum et non-unitorum, изнову енералную коммисію illamque relativam учредить приговорено. Я еще до его сіятелства до Бялей не ѣздилъ, по причинѣ (какъ первѣе к вашему преосвященству доносилъ), что его сіятелство самъ к здешному каммендантy писалъ, чтобъ я санною дорогою пріездилъ. Итакъ уповаю (аще Господь восхощетъ) по Рождествѣ Христовомъ ехать. А нынѣ вашего преосвященства святителскую лобизаю десницу и, егожъ богоугоднимъ архіпастирскимъ молитвамъ и благословенію навсегда себе препоручивъ, с доземнимъ моимъ чела преклоненіемъ, на посланное от мене сего 1748 года ноября 5 дня доношеніе милостивой резолюціи всепокорнѣйше прошу и пребываю

ясне в Богу преосвященства вашего всенижайшій послушникъ іеромонахъ Михаилъ m. pr.

1748 года 9-bris 19 д. Слуцкъ.

Вверху письма помѣта м. Тимоѳея: «1749 года апрѣля 6 дня сіе писмо от п. о. архимандрита п. Іосифа Оранскаго принято».

Здѣсь же находятся еще два письма Михаила Козачинскаго къ митрополиту Кіевскому Тимоѳею Щербацкому, отъ 9 и 10 марта

1749 г., не представляющія особеннаго интереса по содержанію (говорится о поѣздкѣ Михаила Козачинскаго въ Бѣлую къ кн. Іерониму Радзивиллу между 10 января и 21 февраля 1749 года); подъ обоими письмами собственноручная подпись: «номинатъ архімандріи Слуцкія, а его сіятелства хіązęcia Hieronyma Radziwiłła кухмейстръ іеромонахъ Михаилъ Козачинскій m. pr.»

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1749 года № 2/38 (по генеральному повѣтью).

CCLXII.

Копія позва ксендзу Іосифу Обромпальскому, ректору Слуцкой іезуитской коллегіи, по дѣлу о незаконномъ захватѣ Слуцкими іезуитами имѣній Слуцкой архимандріи.

1749 года 10 іюля.

Michał z Chłusowa Chłusowicz podkomorzy powiatu Wołkowyskiego.

W Bogu przewielebnemu jmci xiędzu Jozefowi Obrompalskiemu societatis Jesu rectorowi y wszytkim w Bogu wielebnym jmcm xięży jezuitom collegium Słuckiego, tudziesz w. jpp. Zofii z Sienickich matce z dokładem ww. jmcpp. opiekunow ieymci, Bogusławowi, Tomaszowi y Janowi Korwinom Krazinskim, starościny y staros. Homelskim, synom ieymci ze wszytkich dobr jmiłow leżących ruchomych, sum pieniężnych ubique locorum będących, przykazuię waszmościom, abyscie za tym pozwem moim przed sądem mym podkomorskim w roku teraznieyszym 1749, na dzień 15 miesiąca septembra, in loco differentiarum sami osobami swymi personaliter stanowszy na cytacią y prawnie poparcie w Bogu przewielebnego jmci xdza Michała Kozaczynskiego, archymandryty Słuckiego y wszytkich jxx. ritus graeci teyże archimandrii Słuckiey klasztoru swiętey Troycy, skutecznie się usprawiedliwili, ktorzy wmciów pozywaią mieniąc y referuiąc się

do zaszłych żałeb processow, a praecipue o to, iż co dobra Jaminsk Mały Troyczanski cum omnibus attinentijs et pertinentijs w woiewodztwie Nowogrod., w xięztwie Słuckim sytuowane, insimul z inszymi dobrami jeszcze ante unionem od lat kilku zet klasztorowi swięto-Troieckiemu ritus graeci archimandrij Słuckiey od joo xiężąt ichmcw Słuckich funduszami nadane, in pacifica possessione zostaiące in contiquitate z dobrami niegdys jmpp. Brzucharskich, potem Botwinow, Skobeykow, Niewiartowiczow, Szykierow, Słonskich, ad praesens obżałowanych jxx. jezuitow Jaminsk Wielki nazwanymi leżące, stante qua possessione przez żłłch dellatorow dobr Jaminska Małego Troyczanskiego, zeszły jmć p. Zygmunt Szykier, zbywaiąc Jaminsk swoy wiecznością zeszlemu jmc p-u Słonskiemu, specifice wyraził, że ze wszytkimi pusczami, lasami, sianożęciami et cum attinentijs nie więcey iak włok trzydzieście w sobie pomieniony Jaminsk miał; po takowym nabuciu przez jmc p. Słonskiego tych dobr Jaminska, tenże jmć pan. Słonski, będąc wieczystym aktorem, a dobr Prusy nazwanych zastawnym possessorem w zachodzących dyfferenciach między tymiż Prusami zastawnymi swymi dobrami, a żaloncych delatorow funduszowymi Jaminskiem Małym niemal ustawicznie z żaloncymi dellatorami prowadząc litigia, a od dobr swoich wieczystych Jaminska Wielkiego żadney naymnieyszey differencyi ani krzywdy w zabieraniu gruntow y lasow nigdy nie wspominał, ani też salve zachczywal, ut constant, z autentycznych wyiazdow, dekretow zaprzysiężonych y dalszych dokumentow insimili od dobr swych pomienionych Jaminska wieczystych; tenże zeszly jmć pan Słonski, maiąc dyfferencie z dobrami zeszlych ichmc ppw Brzuchanskich, ad praesens obżałowanych jmc pp-w Krasinskich, Buianicze nazwanymi, o niektore ostrowy y sianożęci, ktore differencie rozgraniczaiąc swiadkow ..... żalących do juramentu stawił, żadney sobie krzywdy od dobr żalących nie mienił, ani o to naymnieyszey litispendencyi usque ad fata sua nie czynił, denique też dobra swoie wieczyste Jaminsk Wielki zapisuiąc obżałowanym jxx. jezuitom, specifice wyraził, że ten Jaminsk w swoiey circumferencyi więcey nad włok trydzieście nie miał, z ktorych dwadziescia pięc

włok obżałowanym jxx. jezuitom zapisał, a pięc włok na kolligatow swoich excypował praetensij do żalących dellatorow y dobr onych Jaminska Małego naymnieyszey o żadną dyfferencią, ani o naymnieyszą rzecz do dochodzienia obżałowanym ichmc nie zachował, intuitu którego zapisu obżałowane ichmć xże jezuici, zostawszy tych dobr Jaminska aktorami, a dobr Prusy nazwanych zastawnymi possessorami, od tychże dobr Prusow rożne krzywdy w zabieraniu ostrowow, lazow, gruntow, przez tychże poddanych pruskich poczynili (uti obloquitur osobliwsze na to dowody), a między Jaminskiem swoim y żalących dellatorow żadney naymnieyszey sobie krzywdy y dyfferencij od daty zapisu swoiego tak iako y antecessores obżałowanych ichmcw nie liczyli y nie mieli przez lat kilkadziesiąt, już za possessij swoiey dobr Jaminska spokoynie w sąsiedztwie zostaiąc, żadney krzywdy nie czynili żalące dellatores pacifice te dobra swoie posidowali. Tandem w roku 1726 in novembri spędziwszy poddanych swoich obżałowani ichmc sine numero ze wsiow Jaminska, Pruzow, Krzywonosow y Karmarow, na wies żalących Jaminsk Mały, gdzie też poddanstwo obżałowanych waszmosciow wyuzdane na wszelkie bezprawie, ludzi żalących z własnych ich domow wywlekaiąc, tyranissime bili, mordowali, siana w teyże wsi żalących wozow 50 violentissime zabrali, czazu którey violencij poddanego żalących woyta tamiecznego na imie Siemiona Białuna tyranissime zbiwszy, do wsi swoiey Jaminska zaprowadzili, w prywatney detencyi czas niemały trzymali, od którego morderstwa z tym się musiał pożegnać swiatem, a potym w roku 1727, in maio iterum napadszy ciż poddani obżałowanych ichmcw na też wies żalących delatorow, poddannego na imie Danile Jurczenia, na gruntach żalących nawoznych orzącego, tyranissime zbili, wołow dwuch z sochy violenter zabrali, iednemu zebra przełamali, od czego wkrotce zdechł, a drugim niedziel 5 orząc, zerwawszy y zkaleczyszy, zaledwie wrucili; item w tymże 1727 roku in octobris ciż poddani obżałowanych ichmcw, napadszy na wies żalących, wołow czterech violentissime wzieli y na swoy pożytek obrocili y tegoż czasu w ostrowiu Perewieznym ullow siedm zabrali y rożne nie-

praktykowane krzywdy, violencie poczynili y w tym żadney żałącym satisfakcij nie uczynili. Niedosc jeszcze na tym maiąc w roku 1745. będąc sami winnemi, żałących dellatorow w rzeczach in rej veritate nigdy niebyłych indebite oprocessowali; po takowym tedy skomatycznym swoim processie urosciwszy sobie z obżałowanymi j. pp. Krasinskiemi czyto ex condicto, czyliteż ex aliquo casu, w trybunale głownym Wielkiego Xięstwa Litewskiego proceder y żałących dellatorow indebite ac injuste do tegoż procederu implikowawszy, dekret przed sąd podkomorski zeszłego j. pana Strawinskiego w roku 1746 marca 1 die otrzymaliscie, y pomienionego imć pana podkomorzego usque ad fata onego nie sprowadziliscie; po takowym tedy dekrecie, w tymże 1746 roku miesiąca jullij 25 die zostaiąc już w procederze prawa, sianożęci poddanym żałących na uroczysczu około Izubrowa y Sobiczowskie violentissime poddani obżałowanych waszmosciow pokosili, ejusdem anni augusti 21 die owsa kop 5 przez poddanych żałących na własnym ich gruncie w uroczyszczu Izubrowie zasianego pożeli y, na tenże grunt soch kilkadziesiąt spędziwszy, ony poorali, formalną expulsią uczynili, z spokoynego od wieków dzierzenia wybili. Eodem anno novembra 20 die tamże przy Izubrowie siana przez poddanych żałących skoszonego y w stogi zrzuconego stogow 20 violentissime zabrali et incesanter w niesłuszney swoiey expulsiwey tenucie pomienione sianożęci około Izubrowa y Sobiczowskie, także grunt trzymaią, drzewa rożnego, tudziesz bortnego na kop sto y daley spustoszyli, ule s pszczołami y bez pszczol zabrali, polanke gruntu w ostrowiu Zelesnym per expulsionem zabrali, przez co sobie profitu, a żałącym damnifikacij na złotych tysiąc kilkaset uczynili. W roku zas 1748 in julio poddanego żałących Stefana Łosia, powracaiącego z Slucka od żałących dellatorow, poddani obżałowanych w. mcw przeiowszy, we wsi swoiey Jaminsku paenitus nic nie winnego tyranissime na dobrowolney drodze zbili y dalsze rożne krzywdy poczynili, uti obloquitur osobliwy na to regestr. Insuper tym się wszytkim nie kontentuiąc, lecz mala malis cumulando, na dalszą opressią y zgube żałących dellatorow w roku teraznieyszym 1749 adcytowawszy iterum ża-

lących do trybunału głownego W-o X-a Litewskiego, dekret z aktoratu swego satisfactionis w wyprowadzeniu w-o imc pana podkomorzego przed sąd moy podkomorski otrzymawszy y na uniknienie od pen prawnych za udziałane expulsie y violencie żalobami swymi zalących dellatorow zadaiąc z obżałowanemi jmc pp. Krasinskimi condictamen z własney wieczyztey funduszowey wsi Małego Jaminska nigdy nie dysputowaney, ani w naymnieyszey od wiekow nie zostaiącey litispendencij possessij, firmuiąc ad libitum suum wymyslne granicy, nie przyznawaiąc, że to dobra od j. o. o. xząt ichmw Słuckich funduszami żalącym są nadane, wyzuć usiluiecie, odpowiedziami y pochwałkami infestuiecie. Zaczym żalące delatores, chcąc z obżałowanemi ichmciami jure prosequianto omnia do approbaty wszytkich na wszytkie dobra archimandryi Słuckiey służących dokumentow, funduszow y dalszych juris et possessionis dowodow, vigore ktorych y tak dawney od wiekow jeszcze ante unionem żalących delatorow spokoyney possessij, iterum intuitu praw W-o X-a Litewskiego obwarowania teyże possessij wsi Malego Jaminska, gruntow, lasow, sianożęci, łąk, wchodow, cum attinencijs podług starodawnego używania y circumferencyi onych, oraz granic, kopcow, znakow y dalszych powodow y przymiotow granicznych do przysądzenia per reinductionem sianożęci Sobiczowskich y około uroczyscza Izubrowa, także gruntu Izubrowa, z ktòrych żalącym przez obżałowanych ichmćw perpatrata expulsio, do zapłacenia za niefruktifikacią z tych sianożęci y gruntow, tudziesz zabranie gotowego siana, za spustoszenie lasu z pszczołami y bez pszczoł, także za zabrane woły podług osobliwego regestru, do uznania win expulsiwych violencyinych y pochwałkowych, de lege sciągaiących się sowitych nawiązek oraz głowszczyzny za zabicie woyta żalących y pokarania poddanych obżałowanych w. msciow paenami kryminalnemi, do uznania inquizycyi, kalkulacij y verifikacij, e contra do skasowania wszelkich y wszytkich pro parte obżałowanych ichmw in damnum żałących delatorow utworzonych dokumętow, iesliby sie iakowe być pokazały wespoł z całą injuste uformowaną praetensią y procederem prawnym, a za niesłuszne oprocessowanie paenem talionis et ses-

sionem juris na wszytkich obżałowanych w. mćw wskazania, do pokazania przez obżałowanych j. pp. Krasinskich praw, dokumentow, ograniczen na wies obżałowanych w. mćw Buianicze służących, z dobrami zalących graniczącą, a za onymi do obiasnienia y pokazania granicy żalącymi delatorami, do uwolnienia się od niesłuszney vexy et a tota wszytkich obżałowanych w. mciow actione, do nagrodzenia szkod y expens prawnych, y o to wszytko, co czasu prawa fusius przez controwerzią et ex documentis y praw W-o X-o L-o deducitur, salva melioratione tey lub inney wyniesienia et in unem z dawnieyszemi żałobami łączenia żałoby, żalące delatores tym pozwem adcytuią. 'Pisan roku 1749 miesiąca jullij 10 die. Michał Chłusowicz podkomorzy p. Wł.

Na pozew ziemski podkomorski powiatu Wołkowyskiego.

Ja, generał jkmci woiewodztwa Nowogrogzkiego, niżey na podpisaniu ręki mey wyrażony, zeznawam tym moim rellacinym podanego pozwu kwitem, iż w roku teraznieyszym 1749 takowego pozwu stronie dwie idque iedną w Bogu przewielebnemu imc xiędzu Jozefowi Obrompalskiemu rectorowi y wszytkim j. xx. jezuitom collegium Słuckiego na dniu 28 jullij w kollegium ichmćw w miescie Słucku, drugą stronie w. j. pp. Zofii z Sienickich matce, Bogusławowi, Tomaszowi y Janowi synom ieymości Krasinskim starosciney y staroscicom Homelskim w maiętnosci y dworze ichmosciow Laskowicze nazwanym w woiewodztwie Nowogrodzkim sytuowanym na dniu 1-go augusta oczewisto w ręce in assistentia nobilitatis podałem, a podawszy oznaymiłem, iż pisany ten pozew po samychże ichmw w sprawie y żałobie jmc xiędza Michała Kozaczynskiego archimandryty Słuckiego y wszytkich jxx. teyże archimandrij Słuckiey ritus graeci klasztoru swięto-Troieckiego, za ktorym rok do prawa, termin do stawania przed sądem w. jp. podkomorzego Wołkowyskiego in loco differenciarum złożyłem y upewniłem. Pisan ut supra. Jan Ciszkewicz jenerał jkmci Wołkowyski.

Roku 1749 miesiąca octobra 6 die comparendo personaliter jenerał supra wyrażony ten kwit swoy przed w. j. p. podkomorzym ustnie zeznał. P(odkomopzy) p(owiatu) Wołkowyskiego.

Приписка: 1749, jullij 10 die. Pozew przed sąd podkomorski, № 100. Żałoba pryncypalna. Позовъ на езуитовъ въ подкоморскій судъ.

Подлинникъ хранится въ собраніи документовъ, принадлежащихъ Кіевской коммисіи для разбора древнихъ актовъ подъ № 290.

CCLXIII.

Донесеніе коммисаровъ князю Іерониму Радзивиллу, подчашему великаго княжества Литовскаго, по спорному дѣлу между Слуцкимъ архимандритомъ Михаиломъ Козачинскимъ и Слуцкими іезуитами о разграниченіи земельныхъ владѣній,

1750 года 10—12 генваря.

Raport iaśne oswieconemu xiążeciu imci Hieronimowi Radziwiłłowi, podczaszemu W-o X-a Littgo sprawy Jaminska Troyczanskiego w-o imci xiędza archymandryty Słuckiego z Jaminskim Wielkim ichmciow xięzy jezuitow Słuckich o differencye, ex parte tychże ichmciow xiéży iezuitow uroszczone, przez nas, niżey wyrażonych, przy indygacyi znakow, duktow granicznych oraz y dokumentow ab utrinque parte produkowanych na dniu 10 januarij w roku teraźnieyszym 1750 zaczętey, a na dniu 12 ejudem mensis zkonczoney.

1.

Od ich mościow xięży iezuitow było produkowane prawo w dacie 1627 mca 7-bra 26 dnia od Marcina y Zofij z Piekarskich Bruchanskich małżonkow na trzecią część dworca Hłuska y na sioło Jaminsk Łukaszowi y Zofii Hrebienskiey Botwinom małżonkom y Janowi Skobieykowi dane, do ktorego prawa y inwentarz z intromissyą w dacie 1627 mca maja 18 dnia sporządzony, w ktorym inwentarzu ograniczenie teyże wsi Jaminska Wielkiego his verbis: od pana Zahorowskiego, toiest od Jaminska Troyczanskiego dzieli rzeczka uroczyszczem Zarzeczką, ta rzeczka idzie między lasu Zalesnego k Prudziszczy, poszedszy od Prudziszcza nica łoża, te mieysca dzielą z panem Zahorowskim, to iest Troyczanami.

Reposuit na to wielebny imć xiądz archymandryta, iż ich mość panowie Brzuchanscy, zbywaiąc Jaminsk ichmościom panom Botwinom y Skobieykowi, nie wyrazili, od kogo ta wies wyszła, czy to oną Bartosz Brzuchanski ociec Marcina od kogo kupił, czyli też jure donationis dostał, abo też iego ab aevo było dziedzictwo; inwentarz od tychże Brzuchanskich Botwinom y Skobieykowi dany contra gradum juris uczyniony, ponieważ przed prawem niemał piącią miesięcy, to iest die 18 maja pisany, a prawo w tymże roku dnia 26 7-bra. Ten inwentarz non in fundo Jaminska, ale w Hłusku pisany, Hłuska głownieyszey maiętności nie ograniczono, a wies Jaminsk w granicach opisana, do tego inwentarza sam tylko Marcin Brzuchanski podpisał się, a arynga od oboygu. Ten inwentarz rowno z datą prawa w roku tymże dnia 30 7-bra od oboygu przyznany bez samey podpisu. Tenże inwentarz lubo metę granicy założył, ale nie fundamentalnie z racyi, że nie in fundo Jaminska pisany, oraz z drugiey racyi, iż w iednym wierszu tylko z czterma uroczyszczami minowszy z dawnych czas przerwane y do tych czas trwające uroczyszcza więcey iak na milę nicą łożą granicę prowadzą, exinde tym duktem wies Jaminsk Troyczany zaymuią. Ktora wieś funduszami iaśnie o. o. xiążąt Słuckich nadana y approbowana z dawnych czas in pacifica zostawała y teraz zostaie possessione, czego probuiąc inwentarzem w roku 1635 mca januarij 25 dnia in authentico z wyrażeniem per expressum wsi Troyczan Jaminska sporządzonym, oraz ograniczeniem w dacie 1662 mca junij czwartego dnia pisanym, ktore ograniczenie, odgraniczaiąc wies Jaminsk Troyczanski ode wsi Jaminska Wielkiego, w ten sposob pisany iest: od hrady Lipowki, gdzie pierwszy kopiec, na sianożęci Sobiczowskiey, od tych sianożęci na hać pod bereznicu, z haci na Zawiesznicy, tu drugi kopiec, od zawiesznickoho kopca na mogiłki, z tamtąd na zahorodzie, gdzie trzeci kopiec przeciw włoki Hołowiczowskiey, od tego kopca na Kruhlik, tam czwarty kopiec, od Kruhlika na Plusno, z Plusna na brod Plusnienski, z tego brodu na polankę, z polanki prosto błotem do rzeczki Zarzeczki, od rzeczki do granicy Osowieckiey, ad haec inwentarz w dacie 1679 mca junij 24 dnia

pisanym z wyrażeniem ostrowow y na nich będących barci, ulow z pczołami y bez pczoł uczynionym, probuiąc z tych inwentarzow possessyi wsi Troyczan y w niey quondam przed Moskiewszczyzną zabudowaney cerkwie oraz y dworku monasterskiego dowodził, y na dalszą komprobacyą na swiadkach do dalszego dowodu zabieral się.

Jn contra ichmć xięża iezuici produkowali inwentarz w dacie 1687 mca januarij 23 dnia, ktorym uroczyszcz trzech, to iest na Podbereziu, w Lipnikach y za Kruhlikem, gruntu y lasòw oraz pola na uroczyszczy Plusnie na korcy 9 dopominali się, a dokumentow possessyi w-o imci xiędza archymandryty neguiąc, donosili, iż ta wieś Troyczany na gruntach Jaminska Wielkiego stante revolutione zaczowszy od roku 1660 do roku 1667 ieszcze za possessyi Jana Szykiera, sub hoc tempus z granic Litewskich na Podlasie oddalonego, osiadła, na ktorą illacyą żadnego dokumentu, ani processu o zabranie gruntow y za osiedlenie wsi nie pokazali, tylko verbaliter probowali.

2.

Za ktoremi produktowanymi dokumentami te obie dwie strony wyżey duktow y znakow granicznych u nas dopraszali się, iakoż dogadzaiąc obudwom stronam naypierwey na dukt w. o. imci xiędza archymandryty wyiechaliśmy, ktory od grzędy Lipowki, gdzie się trzy zchodzą granice, to iest iedna Troyczanska, druga Jaminska Wielkiego, a trzecia Bucianicka ichmciòw panow Krasinskich zchodzą się, byl zaczynamy, na ktorą grzędę Lipowkę albo pięte Troyczanską imć pan Krasinski starościc Homelski, sam będąc praesens y produkuiąc dokumenta, ieden w roku 1635 julij 4 dnia, drugi w dacie 1650 mca maja 6 dnia datowany, w ktòrym per expressum pięta Troyczanska iest wyrażona, na oną swiadkami swemi zgadzal się, a ichmość xięża iezuici pomienioney grzędzie, albo pięciey neguiąc, inną pokazać determinowali się; iednakże dla doskonalszey elucydacyi, duktem imci xiędza archimandryty, od tey grzędy Lipowey zaczętym, według ograniczenia jegomoscinego, iechaliśmy na sianożęci Sobieczowskie, z tamtąd na hać Podbereską, zostawiwszy Podberezie imci xiędza archimandryty wprawie, a wlewie także Podberezie ichmościòw iezuitow,

do Zawiesnie, gdzie widzieli kopiec rozkopany czasu sądów podkomorskich, w ktorymże znaydziono kamieni 56. Tenże imć xiądz archymandryta donosił y te kamienie zapieczentowane w worze prezentował. Od tego kopca iechaliśmy na Mogiłki, na ktorych stanowszy scisłą uczyniliśmy indegacyą, czyie są y z ktorey wsi na onych ludzie umarli chowaią się, iakoż nie mało swiadków z obu stron stawaiących donosili nam, iż po prawey stronie ludzie Jaminska Troyczanskiego, a po lewey stronie Jaminska Wielkiego bywali chowani, ktore mogily dzieli droga graniczna od wyż namienioney haci, idące na dalszy dowod poddani Troyczanscy pokazywali nam znamiona na kamieniach y krzyże przy grobach stoiące swoich antecessorow; z tamtąd tąż drogą iechaliśmy na uroczyszcze Zahorodzie, gdzie być mienili kopiec przeciw włoki Hołowiczowskiey, tylko onego nie pokazali, z racyi tey, że poddani Jaminscy onych zorali, zkąd iechaliśmy na uroczyscze Kruhlik, na ktorym przy granicy starodawną widzieliśmy sosnę widłowatą z kleynami zdawna pozacinanemi y brzożę obwaloną y zpaloną, ktorey tylko znak leży, a zatym pytaliśmy się tego uroczyszcza, tedy wszyscy nazywali zgodnie Kruhlikiem w lewey stronie ich mościów xięży iezuitow, a w prawey imci xiędza archymandryty do Troyczan należącym; od Kruhlika iechaliśmy tąż drogą na Plusno imci xiędza archymandryty, a w lewey ichmościów xięży iezuitow, z Plusna na Brod płusnienski, z tego brodu tąż drogą na polankę, ktorą ad praesens nazywano stoyło, z tey polanki struchą, na ktorey widzieliśmy zabiane iazy y błotem do rzecki Zarzeczkiey, ztąd rzeczką do uscia rzeczki Bruchowski, tam się skonczyła granica Jaminska Wielkiego z Jaminskiem Trojeckim, a zaczeła się Osowiecka, z tymże Jaminskiem Trojeckim, w ktorey granicy tak ludzie Osowieccy, iako też y Troyczanscy żadney nie maią differencyi, ale spokoynie używaią, iako zdawna było. Tym supra namienienym sposobem zweryfikowaliśmy dukt imci xiędza archimandryty z ograniczeniem imci służącym.

Accendo zaś do duktu imci xięży iezuitow według inwentarza Brzuchanskiego, ichmcm służącego, za ktorym ichmć dukt prowadzili, pominowszy uscie rzeczki Brzuchowki do rzeczki Za-

rzecki, a daley biorąc plantę tak przed wielmożnym imcią panem podkomorzym, na co się in instanti praesens będący imć pan Boharewicz, iako niemało zeznało swiadków, manifestował, tak y przed nami zaczynali, na ktorą plantę woyt Osowiecki z ludzmi stawaiąc nie zgadzał się, lecz od uscia rzeczki Brzuhowki prowadzenie duktu ichmciow xięży iezuitow nie contradikował, iakoż ichmość od uscia Brzuhowki bez contradykcyi mało przeprowadziwszy w lewą zaymuiąc las zalesny imci xiędza archymandryty nad wyrażenie inwentarza swego, ktory rzeczką Zarzeczką na las zalesny granice wlewo udali się, y ten las zalesny pod żarzeckim, a szerszniowo archimandryty zarzeckim noviter utytułowawszy nie rzeczką, ktora zginęła, ale błotem, daley prowadząc, gdy rzeczka z strony prawey z lasu Zalesnego ukazała, a wprawie las Zalesny, a Dupliszki w lewie, tą rzeczką zalesięką przyszli do rzeczki Dołhi nazwaney, potym do Prudziszcza, od Prudziszcza mieniąc być nicą łożą, tąż rzeczką iedną w lewo udawszy się y nazwawszy tę rzeczkę prudem, zaiąwszy tym duktem całą wies Troyczany na wygon Troyczanski wyprowadzili, przez ktory przeprowadziwszy iterum mieniąc nicą łożą y rzeczką Zarzeczką roznie udaiąc się, nie iuż prostym trybem nie dochodząc lipowey grzędy kręto wlewo błotem Jzubrowskim y sianożęciami przy polu Jzubrowie będącymi udali się, zkąd w dalszym prowadzeniu duktu swego pięty graniczney, na ktorey czasu wyiazdy w-o imci pana podkomorzego do juramentu zabierali, odstąpiwszy do chwoi Boiaznickich przyprowadzili.

3.

Po zakonczonych sposobem namienionym duktach swiadkow stawionych ludzi wiary godnych sąsiad okolicznych, ex parte imci xiędza archymandryty będący, examinowaliśmy, ktorzy iakie swiadectwa dawali, osobliwy wyraża examen.

Obligowaliśmy zatym ichmew xięży jezuitow, ażeby swiadkow strony swey ludzi wiary godnych ad examen stawili, ktorzy ichmć exkuzowali się, iż swiadkow nie mamy postronnych, tylko ludzi swoich, a dokumenta wyż namienione, za ktoremi zabudowania wsi Troyczan na swoich gruntach pod czas inkursyi nie-

przyiacielskiey pod niebytność imci pana Szykiera w tych krajach, iako się wyż wyraziło, probowali.

Reposuit na to imć xiądz archymandryta, że lubo w roku 1660 zanosiło się na rewolucyą, iednakże ta uspokojona, ponieważ w tym roku zaszła konstytucya pacificationis, względem zaś oddalenia się imci pana Szykiera, że nie był sub hoc tempus na Podlasiu, ale w Słucku naydował się. Diaryuszem z xiąg maydeburyi Słuckiey vidimatym wyiętym, gdzie nie tylko imć pan Szykier, ale niemało iaśnie wielmożnych domow y niemało ichmościow panow szlachty do forteciy Słuckiey pod protekcyą iaśnie oswieconego xiążęcia imci Bogusława Radziwiłła, koniuszego W-o X-a Littgo, udawszy się, zapisem assekuracyinym obronę przeciw nieprzyiaciela, iak kommenda zamkowa naznaczy, obowiązali się, do ktòrego zapisu y imć pan Szykier podpisany iest, exinde probował, że nie na Podlasiu, ale w tuteyszych naydował się krajach, iakoż będąc praesens nie mogłby pozwolić cudzey wsi na swoich budować się gruntach, co iesliby tak się stało, iako ichmość xięża iezuici remonstruią, mogłby o to urość proceder prawa lub protestacyi od imci pana Szykiera, na co żadnego dowodu, ani processu nie maią y mieć nie mogą. Na dalszą komprobacyą tenże imć xiądz archymandryta, aże byśmy znakow mieysca, gdzie cerkiew we wsi ieszcze przed Moskiewską rewolucyą stala, oraz przy teraźnieyszey cerkwi znakow na kamieniach przy grobach stoiących visio uczynili, iakoż oną expedyuiąc widzieliśmy mieysce dawnieyszey cerkwi do tych czas w opatrzności zostaiące oparkanione y kryż na nim stary stoiący, przy teraźneyszey zaś cerkwi, ktora ad minimum od lat kilku dziesiąt stoi, widzieliśmy niemało nagrobkòw kamiennych, z ktorych na iednym liczyliśmy wykowane ręby, ktorych nayduie się 64, a to z tey racyi udzielane, iż chłop Troyczanski, umieraiąc synow swoich obligował, ażeby dla pamięci co rok ronb na kamieniu wykowali, iakoż ta obligacya hucusque wypełnia się. Dowodził tenże imć xiądz archymandryta ruderami obwalonego y spustoszonego w końcu tey wsi dworku ieszcze przed Moskiewszczyzna będącego pod czas rewolucyi zdemulowanego, per expressum w inwentarzach wyż

wyrażonych znayduiącego się, a na dalszy dowod prosił nas, ażebyśmy na grunta nazwane podniwne, do wsi Troyczan należące, na ktorych czasu wyiazdu podkomorskiego ichmć xięża jezuici mienili być sadzibą starodawną wsi Troyczan, na ktore mieysca prosto iechaliśmy przez błoto dobrą cwierc mile y penetruiąc pozycyi onego słuszney przyczyny na sadzibę nie widzieliśmy, ato z tych racyi, naypierwey, że grunt piasczysty, borowaty, wyniosły, na ogrody mieysca sposobnego nie maiący, powtore, że blisko tego mieysca żadnego potoku niemasz, potrzecie, zie niemasz tego mieysca, gdzie by byli wygony, poczwarte, że niemasz mogił, gdzie się chowali ludzie, ad haec niemasz naysmnieyszych ruderow studni, ktore mogli by być znaczne, iesliby tam kiedy była wieś zabudowana, in reliquo nie widzieliśmy z tych wszystkich racyi żadnego podobieństwa do przysady.

Spenetrowawszy tedy dokumenta graniczne, dukta, znaki, podobienstwa, oraz referuiąc się do czynionych przez swiadkow examinow, dukt imci xiędza archymandryty z ograniczeniem imci y z uroczyszczami zweryfikonany recta linea idącym, oraz possessyą wsi Troyczan y gruntow pod nią będących za słuszne być sądziemy. Duct zaś ichmcw xięży iezuitow z dokumentem ichmcw niezgodny, aże był uchylony racyi słuszne wyż wyrażone upatruiemu. Co wszystko do wysokiey pańskiey animadwersyi et magno judicio relative odsyłamy.

K. Reibnic oberst. ikmci.

Jozef Sipowicz skarbnik Bracłł. m. p.

Ten rapport komissyi odemnie destynowaney produkowany podpisuię.

H. x. Radziwiłł. P. W. W. X. Litt-o m. p.

Dtt. w Białey d. 6 martij 1750.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ дѣлъ, Варшавская миссія IV, 5 лѣв. 7.

CCLXIV.

Показанія свидѣтелей по дѣлу о разграниченіи земельныхъ владѣній Слуцкой архимандріи и Слуцкихъ іезуитовъ,

1750 года 12 генваря.

Examen swiadkow ex parte w Bogu wielebnego imci xiędza Michała Kosaczynskiego, archimandryty Słuckiego, na dowod possessyi wsi Troyczan, alias Małego Jaminska, y granicy oney przed nami Krysztofem Reibnicem obersterleytnantem j-o k. mci, Jozefem Tadeuszem Sipowiczem, skarbnikiem Bracławskim, starostą xięstwa Słuckiego y Kopylskiego, kommissarzami ad hunc actum idque w dyfferencyach zachodzących między tymże imcią xiędzem archimandrytą, a w Bogu przewielebnym imcią xiędzem Jozefem Obrompalskim, rectorem collegium Słuckiego zachodzącym, y przed nami Andrzejem Otenem, Pawłem Aszardem, rewizorami xięstwa Słuckiego y Kopylskiego w roku teraznieyszym 1750 januarij 12 dnia za zgodnym stron obudwoch assensem stawiczych y słuchanych.

1-mo.

Miron Halczenia ze wsi Płostka i. w. imci xiędza Ludwika de rea cura biskupa Ptolomaydy plebana Słuckiego maiący lat sto zgorą.

Qui ad primum punctum wyznał, że granica Troyczan Jaminska zaczyna się od hrady Lipski w rogu pola Izubrowa y błot Izubrowskich, wyznał, że wieś Troyczany, alias Jaminsk, z dawnych czasow na tym mieyscu stał, gdzie y dopiero stoi, wyznał, że w tey wsi do Moskwy w posrzodku stała cerkiew założenie swiętey Paraskowey y wyznawaiący z małych lat bywał w tey wsi u siostry swey starszey, Chawroni, ktora była za Iwanem Soyczeniem, poddanym Troyczanskim.

Ad secundum punctum wyznał, iż od Lipki pomienioney granica idzie z Jaminskiem Wielkim na sianożęci Sobiczowskie, ztamtąd na hać, kędy zimowa droga idzie do Bojanicz, od haci do Zawieszniey, ztamtąd do sławnego kopca, od sławnego abo

Zawiesznickiego kopca na Mogiłki, ztamtąd na Zachorodzie, gdzie przed tym za iego pamięci bywał kopiec przeciw włoki Hołowiczowskiey, od tego kopca na Kruhlik, tu czwarty kopiec, od Kruhlika na Plusno, z Plusna na brod Plusnienski. Tenże recognoscens fassus, iż będąc w goscinie w Troyczanach zarosłi lasu na Kruhliku szwagrowi swemu na pole wyrabiac pomagał, temu lat może być 80, y to przydał, że przy teyże wśi w końcu był dworek monastyrski, a gdy ta wies zruinowana była, tedy ociec iego y inni ludzie z Płastka na trzeciak zabrali pola Troyczanskie sadzibne y polowe.

2-do.

Iwan Bokisz ze wsi Dokola dzierżawy Słuckiey j. o. xiężny imci Radziwiłłowey wojewodziney Nowogrodzkiey, maiący lat 80 zgurą.

Ad primum punctum fassus, iż pięta Troyczanska zaczyna się od hrady Lipowki w rogu pola Izubrowa y błot Izubrowskich, wyznał, że wieś Troyczany, alias Jaminsk, z dawnych czasow na tym mieyscu stał, gdzie y dopioro stoi, wyznał, że y słyszał od matki swey, iz była w tey wsi do Moskiewsczyzny w posrzodku stała cierkiew załozienie swiętey Paraskowey, wyznał, że był dworek w koncu wsi monastyrskiey, ktorego recognoscens rudera tylko pamięta.

Ad secundum punctum fassus, iż od Połowey Grzędy na hać podbereznicą, z haci na Zawiesnicy, kopiec tam pamięta, ztamtąd na mogiłki, gdzie po lewey stronie kładli się ludzie z Jaminska Wielkiego, a po prawey z Małego, potym, gdy trupy poczeli niedzwiedzie wybierać z mogił, tedy poprzenaszali mogiły Trojeckie pod cerkiew Troyczanską, a Jaminskie na swoie grunta, gdzie teraz cerkiew, y tak consequenter wyznawał, iż idzie granica drogą starodawną, ktora dzieli grunta Jaminska Wielkiego z Jaminskim Troyczanskim do stoyła, wyznał, iż Troyczanie Jaminskowi Wielkiemu gruntow, sianożęci, ani lasow nie zabierali.

3-tio.

Iwan Buhay z teyże wsi Dokola, maiący lat 70, wyznał, iż pięta Troyczanska zaczyna się od hrady Lipowki, uroczysz-

cza Izubrowa, wyznał, że wieś Troyczany, alias Jaminsk, z dawnych czasow tam na tym mieyscu stała, gdzie y teraz stoi, w ktorey wsi posrzodku była cerkiew, do ktorey ociec wyznawaiącego na nabożenstwo chodził, wyznał y to, że tak sam, iako y sąsiedzi iego na trzeciak za pieniądze zboża nawet y w samych ogrodach zasiewali po ruinach nieprzyiacielskich.

Ad secundum punctum wyznał in simili z drugemi.

4-to.

Alexiey Bajaka z teyze wsi Dokola, miący lat 60, wyznał, iż granica Troyczanska zaczyna się od hrady Lipowki, uroczyszcza Izubrowa, do ktorey zchodzą się trzech panow granicy, gdzie recognoscens, pasąc woły, często na tey granicy bywał, ex quo, że na polu Izubrowie zarabiał grunta, wyznał, iż ta wieś, iako słyszał od oyca swego y drugich starych ludzi, iż w tey wsi była cerkiew.

Ad secundum punctum, względem granicy y mogił, wyznał in simili z drugiemi.

5-to.

Kirey Hraszenia z teyże wsi Dokola in omni wyznał z drugiemi wyż wyrażonemi.

6-to.

Iwan Murdacz z teyże wsi Dokola wyznał tak o pięcie Troyczanskiey, iako y o wsi, oraz granicy in simili z drugiemi.

7-mo.

Hryhor Dzienisewicz ze wsi Osowca, włosci Jeremickiey j. oswieconego xiązęcia imci podczaszego w-o W-o X-a Litt-go, maiący lat 75, wyznał, iż babka iego przed Moskiewsczyzną z dziadem wyznawaiącego brała szlub w cierkwi, ktora stała posrzod wsi Troieckiego Jaminska, z Dzienisem Lichołapem, ktorey babie było imie Ahapa, taż czasu Moskiewszczyzny z oycem wyznawaiącego przechowywała się w Jaminsku Troyczanskim, wyznał, że słyszał od dziada y baby swoiey, iż ta wies z dawnych czasow na tym mieyścu stała, gdzie teraz stoi, wyznał, że tę wies trzymał pan Kotowicz y był zabudowany folwarek, izba biała, ku błotu piekarnia y swiren do ulicy.

Ad secundum punctum wyznał, iż czasu ruin nieprzyiacielskich wyznawaiący przez dwie zimy u pana Głębockiego, szlaccica possiduiącego od Jaminska Wielkiego włok dwie, przechowywał się, z którym przy granicy, abo pięcie Troyczańskiey, Buianickiey y Jamińskiey, brał siano, ale za granicą pomienioną grzędę Lipowkę ten szlachcic nie przechodził, ani się wtrącał, wyznał, że od grzędy Lipowey na hać, z haci na sławnym Popławie kopiec, od tedo kopca drugi kopiec, na krzyżowey drodze, gdzie krzyż stał, ztamtąd na mogiły, ktore graniczy droga y umarlych chowano po lewey stronie z Jaminska Wielkiego, a po prawey z Troyczan, od tych mogil na Zahorodzie, gdzie pamięta kopcow dwa na Hołowaczowskiey niwie, z tamtąd przez Kruhlik Jaminski y Troyczanski, po obapoł drogi będące, daley idąc taż droga idzie między Płusno Jaminskiego y Troyczańskiego na brod Plusnienski, z broda na stoyło Troyczanskie, na ktorym za uproszeniem Troyczanie Jaminszczanom pozwalali bydło stawić, z tamtąd na struhę, z struhi bołotom wprawie perewiesnym les Troyczanski, a wlewie lada Jaminskie, daley błotem między Zalesniego Troyczanskiego wprawie będącego, a wlewie zhorelec Jaminski, z tamtąd na żołty brod, od brodu w widły do rzeczki Zareczki y Brzuchowski, która Brzuchowka z lewey strony zchodzi się z Zarzeczką. A tych uroczyszcz ma wiadomość, iż, służąc w Jaminsku, pasł bydło lat kilka.

8-vo.

Cimoch Androsienia z teyże wsi Osowca, maiący lat 77, in simili toż samo wyznał z drugiemi.

9-no.

Alexiey Dzichnienia ze wsi Ziolonek włości Jeremickiey maiący lat 80 y Siemion Rudczenia z teyże wsi, maiący lat koło 90, y Hardziey Kauhanienia, sąsiad tychże, maiący lat koło 50, in omni testabantur, iako y wyżey drudzy wyznawali o gruntach granicy y mogiłach.

Jozef Sipowicz, skarbnik Bracł. Kr. Reibnic oberst. J. K. mości. Paweł Aszard rewizor m. p.

Ten examen swiadkow kommissyi odemnie destynowaney podpisuię H. x. Radziwiłł p. w. W. X. L. m. p.

(L. S.)

Datt w Białey d. 6 martii 1750.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 5 л. 7.

CCLXV.

Письмо Христофора Рейбница къ князю Іерониму Радзивиллу по поводу спорнаго дѣла между Слуцкимъ архимандритомъ Михаиломъ Козачинскимъ и Слуцкими іезуитами о разграниченіи земельныхъ владѣній, изъ Слуцка 1750 года 22 января.

Jaśnie oswiecony mosci xiąże panie y dobrodzieju.

Podług łaskawie do mnie expedyowanego rozkazu panskiego waszey xiążęcey mci pana y dobrodzieja, iezdziłem z jmcią panem Sipowiczem, starostą Słuckim do Jaminska, gdzie za dobrowolnym z obu stron zezwoleniem doskonałą uczyniliśmy całey differencyi na gruncie fundyszowym cognicyą, aże sobie zawsze za naywiększe poczytywam sczęscie, kiedy stricte wykonać niedoskonałość moja potrafi rozkazu panskiey waszey xiążęcey mosci dobrodzieja więc w teraznieyszey kognicyi starałem się, abym nie utracił ten kredit y respekt u waszey xiążęcey mosci dobrodzieja, ktorego rowno życiem moim apprehenduię. Całą tedy transakcyą obszyrnie opisaną z ograniczeniem y dowodami obu stron lubo posyłamy waszey xiążęcey mosci dobrodziejowi, krotko iednak zosobna w tey expedycyi moiey całego interessu dezkrypcyą czynię. 1-mo) że injustissime turbuią ichmc xięża jezuici imci xiędza archymandrytę, przez co chcą od funduszowych dobr wies ruinować, ktora ab antiqua circiter lat dwiescie, iak się z inqwizycyi pokazało, in pacifica zostawała possessione, żadnego na to dokumentu nie pokazuiąc, oprocz antecessora swego imci pana Brzuchanskiego, ktory iako mogł mieć moc między dobrami panskiemi, a swym partykularzem czynić in perpetuum ograni-

czenie, przy ktorym dokumencie ichmc xięża jezuici y w dukcie etiam swoim variuntur, inaczey się wyraża w dokumencie, a ichmosc cale inaczey granice prowadzą, cale terminem niezwyczaynym to w prawo, to w lewo, iak gdzie się co podoba zabrać, mieysce zaś tę, gdzie udaią, że wies przed tym była, iest by naymniey do tego niepodobne, na ktorym ni rudera, alias pieczyska dawne, ni wygonu, iak powinna wies bydz, według zwyczaiu, sytuowana, quod maximum mogiłek także pokazać nie mogli, co by naywiększą konwikcyą sądzić można, gdyż ludzie zawsze smiertelnymi będąc, nigdziey, iak tylko blisko wsi swoiey chować się zwykli. Strony zaś imci xiędza archymandryty pro 1-mo) z dokumentow, pro 2-do) z znakow granicznych starych, 3-tio) swiadkow postronnych starcow, 4-to) z dawności in pacifica zostaiąc possessione. 5-to) z nieprodukowanych anterius manifestow processu y innych litispendencyi, bo gdyby zdawna takowa była mutacya wsi Jaminska Trojeckiego na cudzy zwłaszcza grunt, tedy by pewnie nie przemilczeli do tych ras byli antecessorowie ichmciow xięży jezuitow, ktora to kłotnia od lat czterych się wszczeła, a y to nie o wies, lub mieysce, na ktorym fundowana, szczegulnie z początku o kawalek lasu dyfferencya była, a przeszłego roku przez sąd podkomorski tey funduszowey wsi przenosić się nakazano, jurament także przy dokumentach, swiadkach, tak starych y ab antiquo possessyi spokoyney przysądzić imci xiędzu archymandrycie należało, co się y w tym przeciwnie stało, z tych tedy zwyż specyfikowanych dokumentow clare patent, że illicite turbowany iest fundusz swiętey pamięci antecessorow waszey xiążęcey mosci pana y dobrodzieja, więc podciwym sumieniem, co tu wyrażam, approbare możemy ichmc xięża jezuici lubo interess swoy dośc subtelnie zdobią, kto iednak sentymenty podciwego uznać ichmciow pretensyi takowey nie może. Dyfferencya zás między dziedzictwem waszey xiążęcey mosci pana y dobrodzieja, a folwarkiem ichmciow xięży jezuitow, iaka się stała przez wiele iuż lat krzywda aż dotąd obszyrnie opisaną, posylamy, woytowie y chlopi, że nie donosili zwierchnosci, wzieli naganę zato, krzywdy zaś tey iest w zaroslach, błotach y sianozięciach

koło morgow siedmdziesiąt, na czym wies cała do przysięgi się bierze, a jezuicka nie przyznaiąc tego, e contra do juramentu idzie, w tym trzeba, ktorey stronie przysiądz, uznania panskiego. Punkta imci pana Buharewicza rewizora podaliśmy za reqwizycyą jchmciom xięży jezuitom dla repozycyi na nie, aże się od ichmosciow przez kilka dni doczekać pomienionych punktow nie możemy, znać że studuią, iakby się z nich emundować, a my nie wiedząc racyi na nie czekać, gdyż blisko ma bydz aktorat w trybunale w tey sprawie Jaminskiey, może y to bydz, że umyslnie zwlekaią, by nie zaszła protekcya waszey xiążęcey mości dobrodzieja, bez ktorey ieżeli na kastelana ta sprawa poydzie, a nie sumiennego, przegrać może imc xiądz archymandryta. Ja także, w iedyney po Bogu protekcyi y respekcie panskim waszey xiążecey mci dobrodzieja spolegaiąć, na całe życie zapisuię się, żem iest

jaśnie oswieconego xiążęcia imci pana y dobrodzieja wiernym sługą y podnożkiem Kr. Reibnic oberst. J. K. mosci.

W Słucku d. 22 januarij 1750.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 5 л. 7.

CCLXVI.

Письмо Слуцкаго архимандрита Михаила Козачинскаго къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ просьбою объ исходатайствованіи у русской императрицы ордена св. Андрея Первозваннаго для князя Іеронима Флоріана Радзивилла за его покровительственное отношеніе къ православнымъ монастырямъ и церквямъ, находившимся въ его владѣніяхъ,

1750 года 15 марта.

Wielmożny mnie nayosobliwszy mci dobrodzieju.

W nieznosnych krzywdach, obcych cerkwie Graeco-Rossyjskiey nigdy bym się nie mogł sam pod tą osobą moią odięc, ieżeliby iasnie oswiec-o xiążecia imsci Hieronima Floriana Radziwiłła, podczaszego wielk-o W-o X-a Litt-o łaskawa w tym mnie nie wsparła

protekcya, albowiem nie iedną archimandryą Słucką, ale y całe duchowienstwo religij Graeko-Rossyiskiey w xięstwach swoich Słuckim y Kopylskim, w hrabstwie Zabłudowskim y w panstwie Słowatyckim, w panskim swoim kollatorskim respekcie utrzymuje, ktore iego kollatorskie protekcye tu niżey specifice wyrażam, a to primum et principale: ichmci xięża iezuici collegium Słuckiego usławszy niesłuszny swoy protext do dobr funduszowych archimandryi Słuckiey, iakoż y wies Jaminsk przeciwko prawa y sprawiedliwości per apertissimam violentiam oderwać usiluią, iakoż legitymuiąc swoy zaostrzony apetit do trybunału gł-o W-o X-a Litt-o mnie zapozwali, zkąd dekretem na wielm-o imcią pana podkomorzego powiatu Wołkowyskiego, Michała Chłusowicza ta sprawa wypada, ktory imć ziechawszy in fundum po wysłuchanych produktach dukt y inquizycyą niesprawiedliwie uznał, po obiecanych tandem duktach y po promulgowanych replikach niesłusznie dekretem swoim in accesorio ferowanym, odsądziwszy mnie od dokumentow za iednemi żałobami, ktorych ia, ani antecessor moy protestando do nayasn-o trybunału nie zanosiliśmy, rozprawowac się nakazał y tak faworyzuiąc iedney stronie ichmciom xiężom jezuitom wioskę tę funduszowę, od lat więcey dwoch set do archimandryi Słuckiey należące y pacifice possiduiące, dekretem swoim na insze mieysce puste, gdzie nigdy wieś nie bywała, żadnych znakow y sposobności do posadzenia żadney niema, przenieść, a insuper za niefruktifikacyą z tych dobr dziesięc tysięcy złotych, a za to, iż antecessor moy imć xiądz Oranski protunc archimandryta Słucki onych ichmciow xięży iezuitow quasi extra forum competens do komissyi zapozwał cztery tysiąca złotych, a wszystkiey summy czternaście tysięcy, ciż ichmci xięża iezuici pretendowali, chociasz to wielm-y imć pan podkomorzy dziesięc tysięcy na stronę uchylił, iednakowoż cztery tysiąca, aby archimandrya Słucka ichmciom xiężom jezuitom wypłaciła, przysądził, od ktorego faworyzującego sądu coactus appellowałem do trybunału głł-o W-o X-a Litt-o, aby ta sprawa na sąd kasztelanski wypadła, a zatym y do iasnie oświeconego xcia imci Radziwiłła, podczaszego wielkiego W-o X-a Litt-o iako pana dziedzi-

cznego y kollatora, w tymże interessie adressował się, ktory iasnie oświec-y xiąże imc dobrodziey z ramienia swego, ktora iest sprawedliwa strona, kommissyą naznaczył y na onę wielm-o imci pana Reybnica, obersterleytnanta j. k. mści y wielm. imci pana Sipowicza, xięstw Słuckiego y Kopylskiego starostę, a przy nich y trzech rewizorow, iako to: imci pana Ottena, imci pana Aszarda y imci pana Boharewicza destinował, ktorzy ichmość ad locum fundi ziechawszy, dostatecznie y sprawiedliwie wyrozumiawszy, rapport iasnie ośw-mu xiążeciu imci uczynili y obszernie opisali, a zaś iasnie ośw-y xiąże imć takowy rapport dla poparcia tey sprawy za podpisem ręki swey y ztwierdzeniem pieczęci mnie do rąk wydał y onego rapportu kopią wielm-mu wmci dobrodzieyowi tu przyłączam, y oprocz tego we wszystkich y dolegliwosciach y okkurencyach tenże jasnie oświecony xiąże imć Radziwiłł religią naszą Graeko-Rossyjską defenduje y żadney krzywdy czynic nie dopuszcza, ktore iego beneficia nie wszystkie wyrażam, a mianowicie tylo:

w roku 1746 cerkiew w Zabłudowie pod tytułem w Niebo-Wzięcia Nayświętszey Panny pogorzałą noviter erigować pozwolił y drzewo z swoiey puszczy na te cerkiew wyprowadzić rozkazał, dziesięcinę ze zboża y winnice, ktore odjęte były, do tegoż klasztoru wiecznemi czasy przywrocił.

W klasztorze Morockim prom, ktoren był odięty, ktorym przewozić (zkąd tylko do tego klasztoru y pożytku było) niepozwalano, teraz jasnie oświecony xiąże Radziwiłł znowu do klasztoru przywrocił.

W Pyroszewie popa unickiego Jana Dilijewskiego z plebanij, do cerkwi naszey Graeko-Rossyjskiey nalezącey, wyrugowac rozkazał y w nadane do niey beneficia, aby się nie wtrącał, decidował.

We wsiach Porzeczu y Szczytkowie cerkwie dwie wielm. imć pan Krukowski, podczaszy Orszanski, popieczętował był y one na unią chciał obrocić, ktore jasnie oświecony xiąże imć dobrodziey rozkazał rozpieczętowac y popu unijackiemu w niey być nie dopuścił, ale żeby przy starodawniey religij Graeco-Rossyiskiey zostawali, naznaczył funduszu.

We wsi Jablecznie wystanowiono było kapliczkę dla przeszkody klasztorowi Jabłoczenskiemu, do ktorego pod czas festu swiętego Onufrego niemało ludzi zgromadza się, onę kapliczkę rozrzucic kazał y takowey przeszkody czynic zabronił.

Za takowe tedy jaśnie ośw-go xiążęcia imci Radziwiłła, podczaszego wielk-o W-o X-a Litt-o, dobrodzieystwa świadczone naypokorniey supplikuję łaskawego respektu wielm-go wmci dobrodzieya, iakim możno sposobem, starania przyłożyc, aby u nayiasnieyszey monarchini rossyiskiey, pani naszey miłosciwey, wyiednac dla pomienionego jasnie ośw-go xcia imci dobrodzieya swiętego Andrzeja kawaleryą rossyiską, ponieważ w tym y sam razy kilka odzywał się, powiadał y całem sercem tego pragnie; w tymże samym interessie supplikuję łaski wielm-go wmci dobrodzieya jaśnie wielm-go imci pana pełnomocnego ministra rossyiskiego upraszać, aby w wyiednaniu takowey kawaleryi starania dołożył y w łaskawey pamięci to miał, przy ktorey expressyi moiey winną moią veneratią perennature zapisuję się wielmożnego w. m. wmści pana dobrodzieya naynizszy sługa archymandryta Słucki N. M. K. Michał Kozaczynski.

1750 martij 15 d. s. v. Varsavia.

P. s. osobliwie iak nayuniżęsze upraszam, aby pisano było do nayiasnieyszego W-o X-a Litt-o tribunału y do j. w. mci p. casztelana w moiey sprawie, o swiętą sprawiedliwość prosząc: a naybarziey o wyiednanie kawalerij starania przyłożyć, tym samym mogłaby Graeco-Rossyiska cerkiew w tych stronach pacifice permanere sub protectione tali ac talis celsissimi principis.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 5 лѣв. 7.

CCLXVII.

Прошеніе монаховъ Буйницкаго св.-духовскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о заступничествѣ предъ Оршанскимъ старостою Іоанномъ Глебѣцкимъ Іосифовичемъ, который угрожалъ судомъ требовать съ монастыря денегъ и вещей, оставшихся, будто бы, послѣ смерти игумена Викентія Барановскаго, по жалобѣ родственниковъ этого послѣдняго,

1750 года 2 апрѣля.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тімоѳею Щербацкому, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи

всенижайшое доношеніе.

Сего 750 года февраля 27 дня присланнимъ к намъ, нижайшимъ, ясне велможній Іоанъ Глебѣцкій Іозефовичъ, староста повѣту Оршанскаго, писаніемъ требовалъ от насъ, нижайшихъ, дачи суммы денежной, в готовосты и по облѣкахъ имѣющейся, и протчихъ вещей, оставшихся по представшемъся ігумену нашему Викентію Барановскому, свойственнимъ его, ігумена Барановскаго, по которому его ясне велможнаго Іоанна Глебѣцкого Іозефовича, старости повѣту Оршанскаго, требователному писанію, мы, нижайшіе, никакова исполненія не учинилы, за нижеслѣдующимы резонамы: 1) что по преставлшемся ігумену нашему Викентію Барановскому никакой собственной его, ігумена, денежной суммы такъ готовой, яко и на долгахъ имѣющейся, ни мало не осталось; 2) а хотя жъ нѣкоторіе вещы по умертвіи его, ігумена, и остались, однакъ мы, нижайшіи, означеннихъ вещей свойственнимъ его, ігумена, безъ особливѣйшаго вашего преосвященства указа видать опасивались. Да и взирая на то, яко отецъ ігуменъ представившійся Выкентій за жизни своей швагромъ своимъ двомъ: Даніилу Рибчанку и Тімоѳею Себестіяновичу позиченнимъ способомъ далъ восѣмдесять пять рублевъ, на которіе денги и облѣги за собственноручнимъ ихъ, швагровъ, подписаніемъ въ монастыру нашемъ имѣются; при кончинѣ же своей онъ, отецъ ігуменъ Барановскій, швагру ж своему Тімоѳею Себестіяновичу двадцать пять рублей далъ безъ

жадного облѣка, и не точію денгами, но сукнями и протчимы вещамы ему жъ, Тімоѳею, давалъ. Почему имъ, швагромъ, означенних вещей з монастыра нашего видать не доводится. Оніе же швагрѣ его, ігумена Барановскаго, не доволствуясь даннимы имъ, ігуменомъ, денгами и разнимы вещми и не отдавъ зазиченной нимы въ него, ігумена, суммы по облѣкамъ, ясне велможному старостѣ оклеветалы насъ, нижайшихъ, якобы, по умертвіи его, ігумена, въ монастырѣ нашемъ осталося одинадцать тісящъ полскихъ денегъ собственнихъ его, ігумена (коей суммы и во всемъ монастыру нашемъ не имѣется). А понеже означенній староста Оршанскій за неотдачу свойственникамъ ігумена означенной суммы денегъ и вещей похвалкы произносилъ позиват насъ, нижайшихъ, до трибуналу главнаго великаго княжества Литовскаго, да к тому жь опасни мы, нижайшіе, состоимъ, дабы нашему монастыру отъ его, старосты, какова не послѣдовало разоренія и грабителства; того рады мы, нижайшіе, вашего ясне в Богу преосвященства съ покорностію нашею просимъ к нему, старостѣ Оршанскому, о нечиненіи нимъ, старостою, намъ, нижайшимъ, обидъ и монастиру нашему разоренія милостивую свою внесть интерцессію, о чемъ мы, нижайшіе, и повторне с покорностію нашею вашего ясне в Богу преосвященства просимъ.

Вашего ясне в Богу преосвященства всенижайшіе рабы (собственноручно) монастира Буйницкаго уставникъ іеромонахъ Іларіонъ m. p. Monach Inokętij. Монахъ Капитонъ.

1750 года 2 априля.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1750 года д. № 14 (по генеральному повѣтью).

CCLXVIII.

Письмо Слуцкаго архимандрита Михаила Козачинскаго къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ просьбою о ходатайствѣ предъ посломъ по поводу разрѣшенія православнымъ возобновить погорѣвшую церковь въ Заблудовскомъ монастырѣ, равно какъ и о другихъ нуждахъ Слуцкой архимандріи,

изъ Заблудова 1750 года 17 апрѣля.

Wielmożny mnie nayosobliwszy mści dobrodzieju.

Jn publico et quidem communi bono graeco-rossyjskiey cerkwie oppressus necessitatis telo jezdziłem do Białey do iaśnie oświeconego xiążecia imci Hieronima Radziwiłła, podczaszego w-o W-o X-a Litt-o, iako dziedzica, pana y kollatora archimandryi Słuckiey miłościwego, gdzie pomyslne zakączywszy interessa moie, ultimum negotium powołało mnie, abym personaliter w Warszawie ścisnoł stopy wielmożnego wmści dobrodzieya y też same, insuper autem y drugie interessa moie wielmożnemu wmści dobrodziejowi remonstrował, co ex debito meo wypełniłem, ale że i teraz ieszcze większa necessitas urget mnię do tego, abym przez umyślnie posłaną tą literą pokorną moią w niżey specifikowanym interessie do wielmożnego wmści dobrodzieya adresował się, choć to z niemałą expensą moią iest, ale że inaczey preterire nie może; tandem one sequenti tenore wyrażam.

W roku teraznieyszym 1750 dnia 22 marty, przybywszy do Zabłudowia z Warszawy, podług instancialnego od iasnie wielmożnego imci xiędza Wodzickiego, podkanclerzego koronnego, do iasnie wielmożnego imci xiędza Michała Ziontkowicza, biskupa Wilenskiego, pisanego listu, aby w erekcyi cerkwi w monasterzu Zabłudowskim, od lat kilka pogorzałey, żadney impedycyi nie czynił, tak tyż podług perswazyi wielmożnego wmści dobrodzieya zamyszlałem tę cerkiew w monasterzu Zabłudowskim założyć y dla approbaty, będzie li o to iaka odezwa, czyli nie, kamieni dwa z pola na fundament przywieść kazałem. Tak zaraz imć xiądz Franciszek Moscibrodski, wikarjusz, czyli pleban (ponieważ nie iest ieszcze ukonsensowany) Zabłudowski tegoż marca 25-go d. s. v. przy-

słał do monasteru mego pod pretextem przyjacioł wiel. imć pana Wzdulskiego, skarbnika powiatu Kowelskiego, z niemało szlachty, ktorzy na ten czas ze wsiow na nabożenstwo w niedziele do kosciola Zabłudowskiego ziechali się, a przyszedszy do mnie z przykremi fulminami, abym nie ważył się cerkwie zakładać odgrażali, a gdym powiedział, że ia nie na nowym, ale na starodawnym funduszu cerkiew zakładać będę, gdzie pro fundamento y kamien, na ktorym herb iaśnie oświeconych xiążąt Radziwiłłow, w roku 1600 wyryty, okazywałem y że ta cerkiew dopiero w przeszłym 1746 roku zgorzała opowiadałem.

Pomienieni tedy ich mości reposuerunt na to: wiemy to, że na starym fundamencie, ale, ieżeli będziesz waszeć cerkiew zakładać, sine effusione sanguinis nie obeydzie się, po ktorey repozycyi instanciales iaśnie wielm. imci xiędza Wodzickiego, podkanclerzego koronnego, do iaśnie wielm. imci xiędza biskupa Wilenskiego pisane reprezentowałem, także z konsensem, od iaśnie oświeconego xiążęcia imci Radziwiłła, podczaszego w-o W-o X-a Litt-o danym, oswiadczyłem się; nolens volens, na co ich mść odpowiedzieli: ieżeli tak iest, to my w to wtrącać się nie będziemy, tylkoż w. pan w zakładaniu cerkwi bądz cierpliwy y o pozwolenie do j. wiel. imci xiędza biskupa pisz, y tak pacifice odeszli; a gdym się dowiedział, że to ichmć postronni, zaraz poiechałem do zamku y imci panu Woynie, gubernatorowi hrabstwa Zabłudowskiego, poczołem się uskarżać, że takie mi prepedicie czynią, cerkiew nie dają zakładac, ieczcze przezgrożki czynią; ale że to iuż rzecz była napięta, ponieważ wszystkich ich mościow y pomienionego xiędza Moscibrodskiego w zamku zastałem, ktory imć xiądz Moscibrodzki zaraz wyiechał z tym, że mam instrument od iasnie wielmożnego imci xiędza biskupa Wilenskiego, abym zakładac cerkwie violenter bronił, na ktore tego słowa odpowiedziałem, że j. wiel. imć xiądz biskup Wilenski, dawszy mnie oretenus pozwolenie, przeinaczac nie zechce, a ieżeli iest instrument, na co było w taki expens wprowadzac, totaliter było odkazać, a gdym się o pokazanie tego instrumentu dopraszał, pomieniony xiądz Moscibrodski rożnemi racyami zbywał, a potym po-

wiedział, że nie iasnie wielmożny imć xiądz biskup pisał, ale imienem iego sekretarzowie, a przynaymniey y ten radbym był widzieć y o to upraszałem, ale tenże xiądz Moscibrodski powiedział: panowie sekretarze nie pisali, tylko dziekan niejakiś unicki; y tak lubo przy swoiey kategoryi xiądz Moscibrodzki nie utrzymał się, iednakże okolicznie szlachtę na to pobudził, mogł by iaki chaos uczynić, obawiając się zas ia, aby między ludzmi nie wszczoł się tumult, z zakładaniem cerkwie Zabłudowskiey ztrzymałem się; więc suplikuję wielmożny mści dobrodzieju wziąc w łaskawą animadversią, iak to iuż niemało ta cerkiew mnię kosztuje, posyłaiąc do iw. j. xiędza biskupa Wilenskiego y sam tyż niemałe fatygi y expens poniosłem, usiłuy się tedy wielmożny mci dobrodzieju, a chciey takowy interess dostatecznie iaśnie wielm. imci panu ministrowi pełnomocnemu Rossyjskiemu wyremonstrować y upraszać, aby z łaski swoiey panskiey zechciał pisać do wielm. imc xiędza biskupa Wilenskiego, ażeby ostatną dał rezolucyą, bym się więcey nie expensował; tudziesz y w tym łaski wielm. wmści dobrodzieya upraszam, ieżeli respons na instancyą od wielm. imci xiędza Wodzickiego, podkanclerza koronnego, do j. wiel. imci xiędza biskupa Wilenskiego za cerkwią Zabłudowską pisaną, przyszedł, o takowy respons czy nie można postarać się y mnie communikować; na pisany zas od wielm. wmści dobrodzieya do j. wielm. imci xiędza biskupa Wilenskiego list, iaki stanął się respons, naypokorniey proszę mnie przysłać; iterum list, od iaśnie oświec-o xcia imci Radziwiłła, podczaszego w-o W-o X-a Litt-o, do wielm. wmści dobrodzieya pisany, tu includuję, a po wyczytaniu onego, naypokorniey supplikuję dla mnie o kommunikacyą, o ktore w wyż pomienionych interessach dobroczynności centies uprosiwszy, przy naynizszey moiey submissyi ze wszelką veneracyą piszę się

wielmożnego w. m. w. mci pana dobrodzieya naynizszym sługą archymandryta Słucki N. M. K. Michał Kozaczynski.

1750 a-o aprilis 17 die s. v. Zabłudowia.

W roku przeszłym 1745, będąc ia w Petersburgu, miałem te szczęście in sacra graeco-rossiaca synodo słyszeć y widzieć, że

j. w. im. xiądz biskup Wilenski, opisuiąc Mełchisedeka Bohdanowicza, starszego Wilenskiego, inter cetera per expressum tak napisał: w moiey Wilenskiey diaecezyi religia graeco-rossyiska nie tylko liberum, ale też largum ma exercitium suum; w łaskawą animadversią wielm-o wmści dobrodzieya podaję, czyto-liżto liberum, vel magis largum exercitium, kiedy violenter założenia cerkwie Zabłudowskiey bronić chcą, żebyśmy ani mieysca, ani ołtarza dla sakrificowania mieć nie mogli.

Clarius humillime supplico 1) o respons j. w. x. biskupa Wilęskiego, ieżeli co do w. w. mści dobr-a odpisał. 2) o respons, co tyż to j. w. x. biskup ad instantiales do j. w. x. Wodzickiego odpisał, a koniecznie miał odpisać, żeby tę respons można iakim sposobem wykierować. 3) list, ktory pisze j. o. x. mść, mnie in autentico communikować, 4) titulum j. w. pełnomocnego ministra rossyjskiego przez toż samę okkazią, iak się piszę, przysłać 5) listy wszystkie, ktore w. w. mć d. do mnie ordinował, w całości otrzymałem w Zabłudowiu; wielce a wielce dziękuię, successu temporis, ile możności moiey, będę się starał, czymby iego panskiey łasce zawdzięczyć, 6-to) o tym moskalu, o ktorym w. w. mć dobrodziey piszesz, powiadają, że iuż zdawna niemasz gą w Słucku, iednakowoż y z Słucka słusznieyszą uczynię relatię, a teraz o pozwolenie Zabłudowskiey cerkwi u j. w. imci x. biskupa Wilęskiego, tak tyż o przysłanie kawalerij iterumque przyłożyć starania submitissime rogo atque obsecro, 7-mo) tego odemnie umysłnie posłanego iak naypokorniey upraszam nie bawić w Warszawie, y ieżeliby pomyślna wypadła resolutia od j. w. mci x. biskupa Wilęskiego o erekcyi Zabłudowskiey cerkwi, flecto poplite proszę na moię piniędzy umysłnego z Warszawy do Zabłudowia naiąć człeka y przysłać do Zabłudowia, omni cum gratitudine zapłacę; a pocztę ia sobie wyiednam w Kaydanowie, da Bog za powrotem do Słucka, bo teraz w interessie znowu powracam do Białey.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 5 л. 7.

CCLXIX.

Прошеніе Виленскаго старшаго, іеромонаха Сильвестра Добрыни, св. синоду о выдачѣ просительной книги для сбора милостыни на погорѣвшій монастырь,

1750 года до 14 мая.

Въ святѣйшій правителствующій всероссійскій сѵнодъ

всепокорнѣйшее прошеніе.

Прошедшаго 1749 года маія 28 дня благочестивый сошествія Святаго Духа монастырь со всѣмъ (какъ отъ мене, нижайшаго, тогожъ года октября 16 дня доношеніемъ вашему святѣйшеству всенижайше представлено) сгорѣлъ, а понеже оный крайне нищетный, яко съ единого подаянія милостыни и препитаніе и во всемъ снабденіе имѣетъ, церкви починить и протчего того жъ монастыря строенія произвесть весма находится въ несостояніи. Блаженныя жъ и вѣчной славы достойныя памяти великій государь императоръ Петръ великій самодержецъ всероссійскій литовскаго того Вильни города монастыря сошествія святаго Духа архимандрита Исаакія з братіею и кто по нихъ в томъ монастырѣ впредь будетъ архимандриты и братія изволилъ высочайше грамотою пожаловать, для милостыни, которой они просятъ отъ благочестивыхъ, пріѣзжать в московское царство старцамъ, сколь и какъ они похотятъ, и о томъ дать ему его императорскаго величества жалованную грамоту, которая тогожъ 1703 года февраля 28 дня, государствованія его императорскаго величества 21 года и выдана, и с того монастыря съ тою его императорскаго величества жалованною грамотою в московское государство пріезжающихъ старцовъ господамъ боярамъ и генераламъ и губернаторамъ, воеводамъ и всякимъ приказнымъ людямъ къ его императорскому величеству, къ Москвѣ и изъ Москвы пропущать свободно и всякое в проѣздахъ оныхъ старцевъ вспоможеніе чинить высочайше повелѣно.

Того ради со всеглубочайшею покорностіею вашего святѣйшества рабски прошу высокомилостиво повелѣть выдать мнѣ нижайшему для испрошенія отъ христолюбивыхъ подателей милостыни на вышеупомянутый благочестивый Виленскій монастырь книгу и

высокоархипастырскую вашего святѣйшества грамоту, съ коею бы мнѣ, нижайшему, и кто отъ мене съ того благочестиваго Виленскаго монастыря съ братіею отпущены будутъ ради испрошенія отъ доброхотныхъ подаятелелей на оный погорѣлый благочестивый Литовскаго Вильны города монастырь сошествія святаго Духа милостынѣ к Москвѣ и въ протчіе всероссійскаго государства провинціи и городы проезжать, какъ они старцы похотятъ, свободно было, такожъ и обратно возвращающихся въ показанный монастырь со всякою свободою пропущаны были бы.

(Собственноручно) вашего святѣйшества всепослѣднѣйшій рабъ игуменъ, іеромонахъ Сильвестръ Добрыня Виленскій старшій.

Приписка: 1750 г. мая 14 дня св. синодъ, слушавъ означенное доношеніе съ грамотою, приказали: позволить просить милостыню на одинъ годъ, точію имъ собою ея величество и ихъ высочествъ не утруждать; на записку же подаянія дать ему, игумену, книгу и велѣть милостиннаго подаянія требовать со всякимъ благочиніемъ, не истязуя и не домогаясь сверхъ доброхотной дачи ничего.

Архивъ св. Синода 1750 года д. № 135.

CCLXX.

Доношеніе Крыловскаго протопопа Сѵмеона Петрова Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ оставленіи монахинями Чигиринскаго троицкаго женскаго монастыря своей обители, вслѣдствіе нападеній гайдамаковъ на ихъ монастырь, съ приложеніемъ списка монахинь, оставившихъ свой монастырь и перешедшихъ въ предѣлы русскаго государства, 1750 года 6 іюля.

Великому господину, ясне въ Богу преосвященнѣйшому кѵръ Тимоѳею Щербацкому, архиепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи

всенижайшое доношеніе.

Сего 1750 года іюля 1-го числа явилась ко мнѣ заграничного Чигиринского дѣвичого монастіра начальница Еѵфросинія

Лаврѣниха съ 14 сестрами и обявила, что она, Лаврѣниха, оставила свой Чигиринскій монастиръ страха рады гайдамакъ, позабиравши з собою всѣ церковніе потреби, якіе въ ихъ монастирѣ обрѣтались, кроме иконъ, где въ монастірѣ до нѣсколько разъ оны гайдамакы, явно набѣгши, не въ малой силѣ тогожъ монастира старицу схимонахиню Ефросинію Невѣнчанну нещадно билы, допитуючись денегъ и лядскихъ панцировъ, якоби она всхованнѣ передержовала (которая болна съ двома сестрамы близъ рубежа россійскаго караула въ полской области въ островѣ на рѣчки Тясминѣ скрито обрѣтается), и просила вишеобявленная началница з сестрамы о представленіе къ вашему ясне въ Богу преосвященству, где буде имъ къ прожитію опредѣлено мѣсто, желая перейты внутръ малой Россіи, въ епархію вашего ясне въ Богу преосвященства, въ которій не есть дѣвичій монастиръ въ близости находячійся; а понеже по справки записной въ духовномъ правленіи, явилось, что между тѣми інокинями три мантѣйніе сестри епархіи вашего ясне въ Богу преосвященства винайшлися дѣвичіихъ монастирей Ладинского Порфирія, Великобудиского Памфилія—обѣ грамотніе клирошанки, да Глуховского Варвара неграмотна, кои отъ своихъ монастирей тайно увойшли заграницю, в чемъ оны и самы доброволно признались, желая паки иты на своемъ коштѣ въ свои монастирѣ на прежнее житіе, коихъ имѣлъ я, за силу получаемихъ съ канцеляріи вашего ясне въ Богу преосвященства указовъ, на коштѣ монастырскомъ отправить, точію въ нинѣшній часъ здесь за тривожливимъ временемъ неможно охочихъ людей винайти съ подводами, да и на Кременчуцкомъ главномъ перевозѣ без вистою тромѣсячнаго карантира ихъ не пропустятъ. Того рады всенижайше доношу вашему ясне въ Богу преосвященству и рабско прошу архипастирского наставленія и указа, где буде повеленно ихъ, инокинь, къ прожитію отправить и надлежитъ-лы ихъ привесть къ присяги на вѣрностъ службы ея императорскому величеству. До вистою карантира здесь въ заднѣпрскихъ мѣстахъ якъ колвекъ себе могутъ препитать, жиючи въ честной свѣцкой квартирѣ въ селѣ Андрусѣвки в атамана Пащенка, а когда оной ихъ минетъ, желаютъ жить при обители,

когда имъ не можно будетъ въ свой монастиръ возвратится и буде жъ не престанетъ такое отъ гайдамакъ смятеніе (и не допусти Боже иной какой еще руины), просятся всѣ обще перейти на ту сторону Днѣпра въ епархію вашего ясне въ Богу преосвященства въ дѣвичіи Великобудискій и Пушкаровскій монастырѣ, яко не очень въ далекомъ разстояніи, или где, по усмотренію вашего ясне въ Богу преосвященства, иніи мѣста опредѣлятся; а хто они інокинѣ, какого званія и отколѣ родомъ, при семъ для разсмотрѣнія всенижайше сообщаю имянній реестъ.

Вашему ясне въ Богу преосвященству о семъ доноситъ нижайшій рабъ и слуга Симеонъ Петровъ, протопопъ Криловскій.

Имянній реестръ перешедшихъ съ полской области інокинь з дѣвичого Чигринского монастіра въ Россійскую державу:

1. Началница Ефросинія Лаврѣниха родилася въ полской области, въ городѣ Межибожѣ, неприродна полска отъ отца Григорія Лучинского, жившого въ городѣ Гадячомъ въ малой Россіи, оттолѣ перешла въ Чигринъ, приняла габетъ отъ игумена Онуфріевскаго заграничного монастира Гавріила въ 1746-мъ году; лѣтъ оной до 55.

2. Инокиня Варвара родилась въ малой Россіи въ Нѣжинскомъ полку, въ городѣ Глуховѣ, и въ дѣвичомъ Глуховскомъ монастірѣ габетъ приняла въ 12 лѣтехъ отъ игумена Мелетія Петропавловскаго монастира, где поживши лѣтъ съ 15 и, от тамошной игуменіи Мелетіи якоби взявши благословеніе, прійшла въ Кіевъ на поклоненіе, а оттоль, намѣреніе возимѣвши, пойшла въ скитъ и, не дошедши скита, жила недалече монастира мужеского Лебединского годовъ з 20 по свѣцкихъ разнихъ жилляхъ и въ лѣсѣ и, принявши отъ игумена Лебединского Гавріила мантію, пришла въ Чигринскій монастиръ въ 1749-мъ году в октябрѣ мѣсяцѣ, въ коей мужа отъ роду не было; лѣтъ оной до 55.

3. Инокиня Стефанида Шипковна родилась въ Полтавскомъ полку, въ мѣстечку Царичанцѣ, где и замужа війшла и, поживши годовъ болѣе 20, преставился онъ; а оттоль війшла за второго

мужа въ слободскіе полки въ городѣ Туру и, поживши съ нимъ 12 лѣтъ, овдовѣла, пойшла въ монастиръ мужескій святогорскій и, принявши габетъ отъ архимандрита, прозваніемъ Шіянка, жила годовъ съ 15; а оттоль нѣби за благословеніемъ егожъ архимандрита пришла въ городъ Царичанку и, поживши въ матерѣ недель десять, перейшла въ полскую область тайно въ Чигринскій монастиръ, где жила несходно лѣтъ 18; лѣтъ оной отъ роду до 60.

4. Инокиня Аполинарія дяковна родилась въ полку Переяславскомъ, въ местечку Бубномъ и, перешедши въ полскую область, въ губернію Каневскую, війшла замужа, жила съ нимъ лѣтъ 10, имѣла двое дѣтей, с коихъ едно умерло, а синъ Василь въ 18 лѣтехъ и нынѣ въ сѣчѣ запорожской обрѣтается, и въ мужескомъ Лисянскомъ монастирѣ принявши рософоръ, жила въ лѣсѣ немного, а оттоль пришла въ дѣвичій Чигринскій монастиръ, мантію приняла отъ игумена Онуфриевского монастира Деміяна, жила несходно годовъ 38; лѣтъ оной отъ роду болѣе 30(?)

5. Инокиня Тавифа Башликовна родилась въ полку Лубенскомъ, въ селѣ Ляницяхъ и, перешедши въ полскую область, въ Бужинъ, війшла за мужа Стефана Калачниченко, жила съ нимъ лѣтъ съ 15, дѣтей не имѣла и, когда умеръ, пойшла въ монастиръ Чигринскій въ 1748-мъ году и, принявши габетъ и мантію отъ игуменовъ Онуфріевскаго монастира Гавріила и Деміяна; лѣтъ оной отъ роду болѣе 30.

6. Инокиня Елисаветъ Воскобойниковна родилась въ полской области, въ мѣстечку Медведовцѣ, війшла за мужа въ Чигринѣ Иякова писара, жила съ нимъ 12 лѣтъ, не имѣла чадъ и, по позволенію мужа еи, отишла въ Чигринскій монастиръ и, отъ игумена Онуфріевскаго монастира Гавріила въ 1747-мъ году принявши рософоръ, жила несходно въ Чигринскомъ монастырѣ; лѣтъ оной з 25, грамотна и клирошанка, а мужъ и нынѣ въ живыхъ обрѣтается, зійшолъ въ малую Россію, намѣриваетъ получить иночество.

7. Инокиня Марина Лесиха родилась въ полку Переяславскомъ, въ селѣ Каленикахъ, жила замужемъ болѣе 30 лѣтъ, имѣла дѣти и, по измертвіи мужа въ городѣ Глемязовѣ, перешла въ

полскую область, губерніи Черкаской, въ село Бѣлазоря и, оттоль пришедши въ монастиръ николаевскій Медведовскій, приняла габетъ отъ игумена Никифора въ 1749-мъ году и пришла въ Чигринскій монастиръ, где жила несходно; лѣтъ оной отъ роду болѣе 60.

8. Инокиня Ефимія инокинѣ Марини Лесихи дочъ, пришедши з маткою своею въ полскую область, приняла рософоръ и мантію въ николаевскомъ Медведовскомъ монастирѣ отъ игумена Никифора въ 1745-мъ году и, оттоль пошедши, жила въ Чигринскомъ дѣвичомъ монастирѣ з маткою, мужа отъ роду не имѣла; лѣтъ оной з 25, мало грамотна.

9. Инокиня Евпраксія Нерубаевна родилась въ россійской державѣ въ 1734-мъ году, въ слободкѣ Криловской и, пошедши з маткою своею въ полскую область въ Чигринскій монастыръ, где первѣе матка еи, принявши рософоръ, якая оттоль невѣдомо гдѣ увойшла, а потомъ и она, принявши рософоръ въ 1748-мъ году, жила несходно, мужа в ней не било; годовъ отъ роду до 20.

10. Инокиня Порфирія родилась въ городѣ Прилуцѣ отъ отца козака Івана Нечаевского, отъ роду своего въ 13 въ дѣвичомъ Ладинскомъ монастирѣ отъ игумена Іосифа Гудуревича принявши рософоръ и мантію, жила тамъ 27 лѣтъ, а оттоль тайно, а какого году не упомнить, увойшла и, переехавши реку Днѣпръ, убѣгла въ полскую область въ Чигринскій монастиръ, где жила сѣмъ годъ. Мужа отъ роду не имѣла, лѣтъ оной съ 50, грамотна.

11. Инокиня Памфилія родилась въ городѣ Полтавѣ отъ отца Петра Воскобойника, козака, отъ роду мужа не имѣла и дѣвкою въ 1743-мъ году въ дѣвичомъ Великобудискомъ монастирѣ отъ игумена Полтавского Ѳеофана Жолтовского принявши рософоръ и мантію, жила болѣе трехъ годъ и, оттоль тайно увошедши, когда з Чигринского монастира инокинѣ приездили за милостинею, съ нимы заехала въ тотъ Чигринскій монастиръ, где жила болѣе жъ трохъ годъ; годовъ ей отъ роду болѣе 30, грамотна и клирошанка.

12. Инокиня Магдалина Пелехѣвна родилась въ полской области, губерніи Лисянской, въ селѣ Вѣлхѣвцяхъ неприродна полска, мужа отъ роду не имѣла и, въ 1739-мъ году перешедши въ малую Россію, въ полкъ Переяславскій, въ дѣвичій Коробѣевскій

монастиръ и тамо, отъ игумена Золотоноского Силвестра принявши рософоръ, жила сѣмъ годъ и тайно оттоль увошла въ полскую область, въ монастиръ Чигринскій, где жила несходно сѣмъ годъ; лѣтъ ей отъ роду болѣе сорока.

13. Инокиня Аврамія Омелницковна родилась въ полку Миргородскомъ, въ местечку Власовцѣ, где вишла замужа и, когда Божіимъ допущеніемъ бѣсь оную мучивъ, мужъ еи оставилъ, въ тотъ часъ она, пришедши въ полскую область, въ Чигринскій монастиръ, приняла рософоръ и несходно жила годовъ съ 15 и нынѣ въ той болѣзни обрѣтается; годовъ оной отъ роду болѣе 30.

14. Инокиня Екатерина Ткачовна родилась въ Полтавскомъ полку, въ городѣ Келебердѣ, вишла за мужа Івана Ткача жъ и что оной мужъ непостоянній билъ, оставилъ еи и невѣдомо гдѣ обрѣтается, коя дожидала оного годовъ восѣмъ, и понеже не могла дождатся, перешла въ полскую область и въ Чигринскомъ дѣвичомъ монастирѣ въ семъ 1750-мъ году въ постъ великій приняла рософоръ отъ игумена Деміяна схимника; годовъ ей болѣе 30.

15. Монахиня Евдокія Вовковна старица (на ноги болна) родомъ съ полской области, з села Ломоватого, неприродна полска, отъ роду мужа не имѣла, пришедши въ Чигринскій монастиръ, приняла рософоръ и мантію отъ игумена Онуфриевского монастира Гавріила, где жила годовъ 36; а лѣтъ оной отъ роду до сорока.

На семъ реестрѣ (собственноручно) протопопъ Криловскій Симеонъ Петровъ подписалса.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1750 года д. № 197 (по общей описи).

CCLXXI.

Доношеніе игумена Пустынно-Медвѣдовскаго николаевскаго монастыря Иродіона Покорскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о вступленіи въ должность, съ приложеніемъ подробной описи монастыря и монастырскаго имущества,

1750 года 15 октября.

Великому господину, ясне въ Богу преосвященнѣйшему киръ Тимоѳею Щербацкому, архіепископу митрополиту Киевскому, Галицкому і малія Россіи, моему милостивѣйшему отцу і архипастыреви

всепокорнѣйшее доношеніе.

Сего 750-го года августа дня, по високой своей архипастирской милости, опредѣленъ я, нижайшій, отъ вашего ясне въ Богу преосвященства въ свято-николаевскій Пустинно-Медвѣдовский монастиръ во игумена и, по представленному отъ мене, нижайшаго, доношению къ вашему ясне въ Богу преосвященству о разореніи людемъ въ Полской Украинѣ отъ гайдамакъ, на которое мое доношение сего жъ года октября 5 д. отъ вашего ясне въ Богу преосвященства получилъ я, нижайшій, указъ, въ которомъ повелѣно безъ всякой опасности отъ гайдамакъ въ означенній Медвѣдовскій монастиръ ехать мнѣ, и по указу вашего ясне въ Богу преосвященства въ означенній Медвѣдовскій монастиръ сего октября 7 д. я прибылъ, якого вишъ помянутого монастира строитель, схимонахъ Логинъ, з братиею принялы честно, и указъ отъ вашего ясне въ Богу преосвященства помянутому строителю, схимонаху Логину, отданъ, якій указъ и данную мнѣ отъ вашего ясне въ Богу преосвященства ставленную грамоту (всей) братіи въ трапезѣ вичитано і монастирское имущество движимое и недвижимое, составивъ два реестра, еденъ, за подписаніемъ рукъ братии, оставленъ въ монастирѣ, а другий при семъ репортѣ въ катедру вашего ясне въ Богу преосвященства посилается.

Вашего ясне въ Богу преосвященства всенижайшій рабъ (собственноручно) ігуменъ, іеромонахъ Іродіонъ Покорскій з братіею.

1750 году октября 15 д. м. свято-ник. Пуст. Медвѣдовскій.

Опись монастира Свято-Николаевского Пустинно-Медведовскаго, составленна ігуменомъ іеромонахомъ Іродіономъ Покорскимъ 750 году октебра 10 дня, сколко въ ономъ монастирѣ братіи и протчего движимого и недвижимого імущества отъ бившаго строителя схимонаха Логгина при всей братіи принято, о томъ нижей сего явствуетъ.

Монастиръ докола оплетенъ лозою весма опалий.

Церковь святителя Николая добрая.

Трапеза, полата, келия игуменская и келіи братерскии старие, соломою всѣ покритіи.

ВО ОНОМЪ МОНАСТЫРѢ БРАТІИ:

Іеромонахы: Никифоръ, Ѳома, іеродіяконъ Модестъ; монахы грамотніе: схимонахъ Логгинъ, Мелетій, Алексей, Тихонъ, Сава, Никаноръ, Максимъ, Клеопа; монахы неграмотніе: Іоасафъ, Іосифъ, Корнилій, Ісихій, Ісаия, Іона, Мина, Герасимъ, Аѳанасій, Парѳеній, Мануилъ, Васианъ, Іоаникій, Нифонтъ, Іакинѳъ, Галактіонъ, Рафаилъ, Ѳеофилъ, ітого всѣхъ — 30.

ВЪ ЦЕРКВѢ СВЯТИТЕЛЯ НИКОЛАЯ ВЪ ОЛТАРѢ:

Евангеліе едно в сребро оправленное и позолочено, другое в простой оправѣ	2	Ручка меншая	1
Гробница сребрана позлочена	1	Крестъ сребраній позлочаній наперстній	1
Крестовъ стоячихъ сребраныхъ позлочанихъ . .	2	Бляшка сребрана позлочена	1
Лихтаровъ мосенжнихъ. .	5	Бляшка на мѣдѣ маліована въ сребро оправлена	1
На престолѣ кошуля полутабинкова жолта . . .	1	Лямпа сребраная з вершкомъ безъ ланцужковъ	1
Чашъ сребранихъ позлочанихъ двѣ, а третая цѣновая трапезная съ кришкою	3	Катапетасма червона золева	2
		Кадилницы: една сребрана, а другая мосенжна старая	2
		Полумисковъ цѣновихъ .	2

Дискосовъ сребранихъ позлочанихъ	2
Звѣздъ сребранихъ позлочанихъ	2
Ложицъ сребранихъ позлочанихъ	2
Копия сребрана	1
Коронъ болшихъ сребранихъ позлочанихъ . . .	4
Малихъ сребранихъ позлочанихъ коронъ	4
Гривенъ сребранихъ позлочанихъ	3
Ручокъ сребранихъ позлочанихъ	4
Золѣ червоной локоть . .	4
Золѣ жолтой локоть . . .	2
Плащеницъ на полотнѣ швабскомъ	2
Епатрахилей золевихъ и лудановихъ	6
Воздухъ гаптований зелений и чирвоний	2
Воздуховъ материялнихъ .	2
Покровцевъ разнихъ материялнихъ	4
Тарѣлокъ цѣновихъ	2
Ризъ золевихъ	2
Ризъ лудановихъ разного цвѣту	5
Подризниковъ шолкомъ шитихъ	4
Подризниковъ заполочу шитихъ	4
Рушниковъ заполочу шитихъ	7
Нараквицъ штофовихъ . .	3
Нараквицѣ аксамитнии . .	1
Нараквицъ старихъ матеріялнихъ	3
Покровцевъ штофовихъ .	2
Поясовъ зеленихъ шолковихъ малой руки . . .	3
Поясовъ червонихъ старихъ шолковихъ малой же руки	10
Хустокъ маленкихъ шолковихъ	9
Стихаровъ діяконскихъ золевихъ и лудановий . .	3
Горщокъ мѣдній маленкій	1
Казанокъ мѣдній въ двѣ квартѣ	1
Лямпъ мосенжнихъ	5

КНИГЫ:

Миней	12
Триодей старой печати . .	2
Триодей новой печаты . .	2
Полууставовъ полуаркушевихъ	2
Требничокъ малий	1
Служебниковъ чвертковихъ	3
Акаѳистъ святой Варвари	1
Акаѳистъ Николаю	1

Псалтирь полуаркушева .	1	Евангелие толкованное . .	1
Октоихъ полуаркушевій . .	1	Книга Ефрема	1
Апостолъ полуаркушевій .	1.	Книга тримѣсячная житія святыхъ отецъ . .	1
Ирмолойчикъ печатний .	1	Книга каменъ вѣри . . .	1
Павечерниковъ	2	Ирмолоевъ писанних, еденъ полуаркушевий, а другий чвертковий . . .	2
Правилникъ	1	Звониця новая, въ пей звонковъ	6

(Собственноручно) по сей вишеписаной описи церковное имущество по реестру принялъ і по прошению монаха Иосифа, еклисиярхи, монахъ Мелетій саморучно подписалъся.

ПОЛАТА МОНАСТЫРСКАЯ,

ВЪ НЕЙ РАЗНІЕ ВЕЩЫ:

Казанъ неболшій виннич-ній	1	Борошна житного дойницъ	10
Казанъ вѣдеръ въ чтири	1	Муки пшеничной дойниця	1
Казанъ въ двѣ вѣдрѣ . .	1	Пшона дойницъ	4
Казановъ въ три вѣдра .	3	Маку дойницъ	2
Казановъ въ полведра . .	3	Сира вѣдеръ	30
Казанъ желѣзній вѣдеръ въ пять	1	Масла вѣдеръ	5
Пилъ тертичних	2	Сало	1
Сковорода	1	Ріби иголнѣ сотъ	3
Шатковниця	1	Соли дойницъ	3
Мухбару бѣлого локоть . .	25	Меду для пчоли вѣдеръ .	30
Сукна бѣлого локоть . . .	7	Килимъ новый	1
Клубковъ бѣлихъ суконнихъ	5	Скатертей	4
		Сѣть рибалская	1

(Собственноручно) по сей вишеписаной описи въ полатѣ имущество монастирское принялъ монахъ Іоасафъ и, по прошению его, іеродияконъ Модестъ своеручно подписался.

ФУТОРЪ ЗА РѢКОЮ ТЯСМИНОМЪ:

Въ немъ хатъ	3	Проса	40
Комора	1	Гречки дойниця	1
Хлѣвовъ	3	Конопляного сѣмя дойницъ	2
Жита молоченого дойницъ	40	Гороху дойницъ	2
Пшеницѣ дойницъ	3	Соли дойницъ	2

ВЪ ТОКУ НЕМОЛОЧЕНОГО ХЛѢБА:

Жита двѣстѣ копъ	200	Овса копъ	4
Пшеницѣ копъ	20	Гречки копъ	20
Пшеницѣ озимой	10	Ячменю копъ	8
Проса копъ	4	Сѣна копицъ	400

СКОТА РОГАТОГО:

Воловъ	18	Вовни старой чухраной бочокъ	3
Коровъ	23	Вовни ярой полбочки . . . Мѣшковъ	20
Бичковъ четвертаковъ . .	9	Возовъ конскихъ глабчастихъ	3
Телицъ третякъ	7	Возовъ драбинчастихъ конскихъ же	3
Телятъ малихъ	25	Воловихъ	6
Барановъ	5	Хамутовъ з наримниками ремѣнними	3
Овецъ	105	Шкуръ возовихъ . . . . . Топоръ	3 1
Козъ	13	Свердловъ болшихъ . . . . Свердловъ шворневихъ . .	2 3
Козловъ	10	Свердликовъ грабелнихъ . Долотъ	4 5
Свиней старихъ	6	Струговъ . . . . . Лопатецъ	2 1
Подсвинковъ и малихъ поросятъ	15	Пилка одноручная . . . . Плуговъ желѣзнихъ съ чересламн	1 2

Коней гнѣдихъ	3	Сокиръ . . . . . , .	3
Воронихъ	2	Заступовъ	4
		Косъ	9
Рижихъ	3	Серповъ	23

Пчоли въ пасѣцѣ пнѣвъ — 300.

Млинъ еденъ подъ мѣстечкомъ Медведовкою, въ немъ камень еденъ и ступникы.

Другій млинъ въ лѣсѣ, прозиваемомъ Мотренинѣ, въ немъ камень еденъ и ступники; съ коихъ млиновъ взимаетъ арендаръ двѣ части розмѣру, а едну на монастиръ.

(Собственноручно) по сей описѣ монахъ экономъ Корнилий принялъ, а за неграмотного его, по его прошению, монахъ Тихонъ руку приложилъ.

При монастырѣ же нашемъ подданства ни единого человѣка, въ винницѣ и шинку и в скарбцѣ денегъ и прихода денежного не имѣеть и получать нѣоткудова.

(Собственноручно) к сей описѣ бившій строитель схимонахъ Логгинъ. Схимонахъ іеромонахъ Ѳома руку приложилъ. Іерм. Нікифоръ. Іеродияконъ Модестъ. Монахъ Алексей. Монахъ Мелетій. Монахъ Сава. Монахъ Никаноръ. Монахъ Тихонъ, а по прошению неграмотнихъ монаховъ вишеписаннихъ, помянутий Тихонъ руку приложилъ.

Общое же послушание монастирское: оратп, сѣяти, жати, косити, молотить и протчое простое господарское монахи всѣ обще дѣлаютъ.

(По листамъ подпись собственноручная) «Сию опись и по ней монастирское имущество принялъ игуменъ іеромонахъ Іродионъ Покорскій з братіею своеручно подписался».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1750 года д. № 3/39 (по генеральному повѣтью).

CCLXXII.

Два доношенія игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Іоакинеа Пелкинскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ просьбою о назначеніи въ монастырь духовника, о выдачѣ просительной книги и о разрѣшеніи освятить новосооруженныя церкви въ Туровѣ и Стаховѣ и заложить въ Пинскѣ церковь св. великомученика Ѳеодора,

1750 года 18 ноября.

1.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кvръ Тімоѳею Щербацкому, архиепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому і малыя Россіи

всенижайшое доношеніе.

Понеже в монастырѣ Пѣнскомъ настоящаго духовника не імѣется, а по обикновенію монастырскому ради всей братіи, а паче в сихъ странахъ, в коихъ благочестіе в перзекуціяхъ, ради приходящихъ на духовенство здешнаго благочестиваго братства людей, требующихъ в грѣхопаденіяхъ своихъ разрѣшенія, общаго духовника імѣти нужно потребно; къ избранію же в оную духовническую должность от зде жителствующихъ искусного іеромонаха за скудость монашествующихъ сискать неможна. Того ради вашего ясне в Богу преосвященства всенижайше прошу іеромонаха Дионісія Мужеловича, яко учителнаго человѣка и оную духовническую должность понесть могущаго, общаго всѣмъ духовника архипастырскимъ указомъ своимъ опредѣлить, а буди бъ ради коихъ причинъ, по высокоблагоразумному вашего преосвященства разсужденію, онаго Мужеловича в ту должность опредѣлить нелзя, то інаго кого, по усмотренію вашего преосвященства, достойного человѣка, который бы приходящихъ на духовенство къ подражанію в ревности по благочестію духовнимъ наставленіемъ ползовать могъ, якожъ и страни сія того требуютъ, в оную духовническую должность в Пѣнскій монастырь указомъ опредѣлить.

Вашего ясне в Богу преосвященства (собственноручно) всенижайшій рабъ іеромонахъ Іоакинеъ Пелкинскій, ігуменъ монастыря Пѣнскаго.

2.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тімоѳею Щербацкому, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малыя Россіи

всенижайшое доношеніе.

Понеже монастырь Пѣнскій в крайней скудости находится и какъ церковь, такъ и келіи состоящые в немъ за давность времени весма обетшали, братія жителствующая в немъ с единихъ точію трудовъ своихъ дневное препитаніе імѣютъ, внутрь же церкви іконное украшеніе и олтарные священническіе одежди убогіе и престарѣліе, къ полученію же себѣ денежной прибели, с чего бы можна в обетшалости находящуюся церковь и келіи подчинить и протчое приличествующее церковное благолѣпіе спорядить, никакова средствія и надежди не имѣетъ; того ради вашего ясне в Богу преосвященства всепокорнѣйше прошу на подчинку церквы и келій монастырскыхъ рады испрошенія в городахъ Курляндіи и Лифляндіи от доброхотовъ милостины позволителное писаніе видать и о видачи позволителнаго жъ писанія к епархіялному оныхъ мѣстъ архіерею повелѣть инстанціялные о томъ писма послать.

Ясне в Богу преосвященнѣйшый владико.

Понеже свѣтскіе благочестивіе церквы в мѣстечку Туровѣ Преображенія Господня да в селѣ Стаховѣ Покрова Пресвятыя Богородицы, в вѣдомство к монастыру Пѣнскому принадлежащіе, вновь сооруженные и всѣмъ церковнимъ благолѣпіемъ по надлежащему убранные, состоятъ безъ освященія; да в мѣстечку Пѣнску церковь святаго великомученика Ѳеодора в крайней обетшалости находится, которихъ церквей я, нижайшій, какъ новосооруженнихъ освящать, такъ и на мѣсто обетшалой в мѣстечку Пѣнску в тоежъ святаго великомученика Ѳеодора іменованіе заложить без волѣ и благословенія вашего ясне в Богу преосвященства не дерзаю, того ради вашего ясне в Богу преосвященства всенижайше прошу на освященіе онихъ новосооруженнихъ и на заложеніе вмѣсто обетшалой в Пѣнску святаго великомученика Ѳеодора благочестивихъ церквей препослать свое архипастырское благословеніе

вашего ясне в Богу преосвященства (собственноручно) всенижайшій рабъ іеромонахъ Іоакинеъ Пелкинскій, ігуменъ монастира Пѣнскаго.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1750 года № 16 (по генеральному повѣтью).

CCLXXIII.

Доношеніе (собственноручное) Варшавскаго капеллана, іеромонаха Антонія Почеки св. синоду о разныхъ нуждахъ церкви при русскомъ посольствѣ въ Варшавѣ,

изъ Варшавы 1750 года 28 декабря.

Святѣйшему правителствующему всероссійскому синоду

доношеніе.

Понеже церковь святая в нижей слѣдуючихъ обрядахъ немалое имѣетъ оскудѣніе, а именно: 1) на Божественномъ престолѣ и жертвеннику одѣянія с полотна бѣлого и то ветхіе. 2) на престолѣ креста (нѣтъ?). 3) ризи одни толко добріе, а протчіе весма ветхіе, такъ что и служитъ неможно. 4) стихарѣ священническіе такожъ подраніе, опрочь елного мало доброго. 5) поясъ з тасемки узкой единъ, совсѣмъ обветшалій. 6) кадилниця серебраная совсѣмъ попортилась. 7) воздухи такожъ ветхіе. 8) на евангеліи бархатъ подрался и бляшки серебраніе такожъ попортились. 9) книгъ: псалтирь со возслѣдованіемъ, минея общая и апостолъ такожъ ветхіе. 10) стѣни в олтару и церквѣ голіе, и о томъ уполномочному министру графу Кейзерлингу словесно, а будучему в Варшавѣ господину секретарю поселства писменно представилъ; о чімъ и вашему святѣйшеству по должности рабской всенижайше доношу.

Вашего святѣйшества всенижайшій рабъ іеромонахъ Антоній Почека.

1750 года декабря 28. Варшава.

Архивъ св. Синода 1751 года д. № 180.

CCLXXIV.

Прошеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря, іеромонаха Сильвестра Добрыни, св. синоду о выдачѣ просительной книги для сбора милостыни на погорѣвшій Виленскій монастырь,

1751 года генваря.

Святѣйшему правителствующему всероссійскому синоду

всепокорнѣйшее доношеніе.

Прошлаго 1750 года маія 7 дня подалъ я, нижайшій, вашему святѣйшеству всенижайшее доношеніе съ прошеніемъ о выдачи для испрошенія на погорѣлый въ 749 году маія 28 дня Виленскій благочестивый сошествія Святаго Духа монастырь (въ коемъ погорѣло: церковь съ иконостасомъ, ризницею, книгами и протчимъ богателемъ, въ монастырѣ каменныхъ келій, въ коихъ монахи жили, дванадцать, трапеза, поварня, хлѣбня, ліоховъ шесть со всѣми припасами, при самомъ монастырѣ пущаемыхъ въ наймы камяницъ дватцать шесть, ліоховъ при нихъ тринадцать, деревянныхъ восемъ на рынки пущаемыхъ въ наймы, камяницы двѣ, въ которыхъ жилья двѣнатцать) отъ доброхотныхъ подаятелей милостыни въ Россійской имперіи книги, и по оному моему доношенію святѣйшаго правителствующаго синода книга и указъ позволителный на испрошеніе въ Россійской имперіи милостыни выдана тогожъ 1750 года маія на годъ, а по прошествіи года съ оною книгою мнѣ, нижайшему, или кому отъ мене, нижайшаго, оное испрошеніе повѣрено будетъ, въ святѣйшемъ правителствующемъ сѵнодѣ явитися непремѣнно. А понеже оная книга и при ней указъ высокопреподобнѣйшему отцу ея императорскаго величества духовнику, Московскаго Благовѣщенскаго собора протоіерею Ѳеодору Доблянскому(?) для доклада ея императорскому величеству тогожъ 1750 г. мая 29 представлена, да и по нынѣ тамъ вверху для докладу содержится, церковь же и монастырь Виленскій безъ подчинки всякой находится; того ради съ всеглубочайшею моею покорностію вашего святѣйшества прошу приказать двѣ книги для испрошенія отъ доброхотныхъ подаятелей на вышеозначенный по-

горѣлый благочестивый Виленскій монастырь милостины, съ коими съ едною въ другіе Россійской имперіи города и провинціи имѣю я, нижайшій, присланнаго отъ Виленскаго монастыря намѣстника съ братіею Сурдецкаго Успенскаго монастыря игумена іеромонаха Климентія Козловскаго отпустить, а съ другою самъ въ С.-Петербургѣ и инныхъ по пути городахъ, а наипаче въ Риги и Мытави, имѣю для собранія милостыни ходить, съ приложеніемъ обыкновеннаго позволительнаго ея императорскаго величества указа мнѣ, нижайшему, выдать.

(собственноручно) Къ сему доношенію игуменъ іеромонахъ Сильвестръ Добрыня благочестиваго сошествія Святаго Духа Виленскаго монастыря старшій руку приложилъ.

Генваря « » дня 1751 года.

Архивъ св. Синода 1750 года д. № 135.

CCLXXV.

Прошеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Сильвестра Добрыни св. синоду объ отпускѣ церковныхъ и учительныхъ книгъ въ Виленскій и подчиненные ему нѣкоторые монастыри,

1751 года послѣ 5 февраля.

Святѣйшему правителствующему всероссійскому синоду

всепокорнѣйшое доношеніе.

За силу высочайшаго ея імператорскаго величества з святѣйшаго правителствующаго синода прошедшаго 1750 года ноября 16 дня отпущеннаго, а мною, нижайшимъ, онаго жъ ноября 29 дня полученнаго указа, коимъ в третомъ пунктѣ велено мнѣ, нижайшему, по вѣдомству своему прислать святѣйшему правителствующему синоду вѣдомости, книги, собственно до всякаго православнаго христіянина, пачеже до церквы принадлежащыя, достаточно ль имѣются, и гдѣ печатанныя, и нѣтъ ли в томъ, по нынѣшнимъ обстоятелствамъ, какой нужды и недостатка, и в каковыхъ імянно; и ежели святѣйшій синодъ, по разсужденію своему, впредь оними снабдѣть опредѣлитъ, то онія с желаемою православныхъ ползою

употреблятися могутъ ли? Сего 1751 года февраля 5 дня, при сообщенiи вѣдомостей, в силѣ онаго указа сочиненныхъ, доносилъ онаго Виленскаго сошествiя Святаго Духа благочестиваго старшенства намѣсникъ Варлаамъ Владичка со всѣми духовними и мiрскими вашему святѣишеству, что книги, собственно до всякаго православнаго христiянина надлежащiя, коихъ весма многое число было при монастырѣ благочестивомъ Святаго Духа, вси почти до единой (ибо толко с нихъ житiя святихъ отецъ да кормчiя, ключь i огородокъ и требникъ могилянскiй осталися цѣлы) и въ онихъ православнiи крайную имѣютъ нужду, в пожаръ, 1749 года мая 28 дня в Вилнѣ приключившiйся, погорѣлы; а церковнiи почти во всѣхъ монастырахъ ветхiи, а въ инихъ, какъ от вѣдомостей является, и писанiи, и то с оскудѣнiемъ, имѣются. Почему о снабдѣнiи оними книгами, ибо онiе с православнихъ ползою весма употреблятися могутъ, из святѣйшаго синода всенижайше просили. Но по тому прошенiю и по ся пори ничего в резолюцiю не получили; того ради и паки оними снабдѣть, а какими именно, при семъ сообщается реестръ, вашего святѣйшества всенижайше просятъ, с милостивнаго благопризрѣнiя ожиданiемъ. О семъ доноситъ и проситъ

святѣйшества вашего

(собственноручно) всепослѣднѣйшiй рабъ, iгуменъ Сiлвестръ Добрыня, Вiленскiй старшiй съ братiею и благочестивимъ братствомъ.

Реестръ: книгъ церковныхъ четири круга на четири монастырѣ: Друискiй, Кейданскiй, Соломерецкiй, Селецкiй.

Учителныхъ книгъ: Маргаритъ книгу едину. Бесѣды Златоустаго на Дѣянiя Апостолская и Павлова посланiя. Благовѣстниковъ три. Каменъ вѣры. Пращицъ (буди невозможно на всѣ монастырѣ) три, такожде и прологовъ. Исповѣданiя православной вѣры тринадесятъ. Розисковъ тринадесятъ. Регляментовъ тринадесятъ. Баронiя три книгы.

(Собственноручно) iгуменъ Сiлвестръ Добрына Вiленскiй старшiй руку приложилъ.

Архивъ св. Синода 1750 года д. № 135.

CCLXXVI.

Письмо Кіевскаго генералъ-губернатора Леонтьева къ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, при чемъ онъ посылалъ паспортъ для крестоваго іеромонаха Спиридона на проѣздъ до Лебедина, но отказывался дать ему воинскую команду для взятія Лебединскаго игумена Гавріила Смѣлницкаго,

1751 года 15 апрѣля.

Ясне в Богу преосвященнейшій архиепископъ митрополитъ Киевскій, Галицкій и малыя Россіи.

Сего апреля 15 числа вашего преосвященства писмо я получилъ и по оному о свободномъ крестового вашего преосвященства иеромонаха Спиридона и з будучими при немъ даже до Лебединской пасеки и обратно до Киева пропуске безкарантинно надлежащей пашпортъ при семъ к вашему преосвященству посылаю. А чтоб для взятья и привозу оттуда тамошняго Лебединского игумена иеромонаха Гавріила Смилницкого в помощь оному крестовому иеромонаху салдатъ пять человѣкъ опредѣлить и в томъ сердечно бъ радъ вашему преосвященству услужить, но в крайнемъ оное салдатъ опредѣленіе состоитъ сумнителстве и опасности, ибо в чужое государство воинскихъ людей посылать, колже паче для взятья означенного игумена из чужова государства усилнымъ образомъ брать весма подозрително и неприлично и опасно того, дабы за оное с полской стороны немалой претенсіи и сверхъ того какой либо конфузіи послѣдовать не могло.

Вашего преосвященства покорный слуга (собственноручно) ..... Леонтьевъ.

Киевъ 15 апреля 1751 года.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1751 года д. № 731 (по генеральноту повѣтью).

CCLXXVII.

Прошеніе строителя Пустынно-Медвѣдовскаго николаевскаго монастыря схимонаха Логгина съ братіею Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о разрѣшеніи имъ строить въ монастырѣ деревянную церковь во имя рождества пресв. Богородицы и трапезу и о выдачѣ имъ двухъ просительныхъ книгъ для сбора милостыни,

1751 года 21 апрѣля.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵр Тимоѳею Щербацкому, архиепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малия Россіи

всенижайшое доношеніе.

Имѣя ми, нижайшіе, всѣ согласное намѣреніе построити церковъ в Медведовскомъ монастирѣ храмъ рождество Пресвятия Богородицѣ, при коей церквѣ и трапезу, какое строеніе и деревню (sic) в поготовости имѣемъ; токмо всенижайше просимъ вашего архипастирскаго полномощнаго благословенія, благословить намъ архипастирски начать оное строеніе. Еще имѣя ми, нижайшіе, крайнюю скудость в денгахъ на потребу оного строенія, просимъ вашего високопреосвященства дать намъ двѣ писаніи и книги, едно писаніе и книгу в малую Россію, епархію вашего високопреосвященства, а другое писаніе и книгу въ Сѣчь Запорожскую, с какими писаніи и книгами собрали послать из братій двоихъ честнихъ и постоянних іеромонаховъ, именно: въ малую Россію Модеста, а въ Сѣчь Запорожскую Тихона, за коихъ совѣстно доносимъ, что могутъ вѣрно оное послушаніе несть, кромѣ всякаго соблазна

о семъ проситъ вашего високопреосвященства всенижайшій рабъ, монастиря свято-николаевскаго Пустинно-Ведмедовскаго строитель (собственноручно) схимонахъ Логинъ з братіею.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1751 года д. № 11 (по генеральному повѣтью).

CCLXXVIII.

Доношеніе строителя Пустынно-Медвѣдовскаго монастыря схимонаха Логгина Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ просьбою объ утвержденіи въ должности игуменіи Чигиринскаго троицкаго женскаго монастыря схимонахини Агаѳіи,

1751 года 23 апрѣля.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тімоѳею Щербацкому, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому і малия Россіи

всенижайшое доношеніе.

Заграничного благочестиваго свято-троицкаго дѣвичаго монастыря, которій указомъ, з катедры вашего ясне в Богу преосвященства прошлого 750 года ноября 9 дня отпущеннимъ, в вѣдомство николаевскому Пустынно-Медведовскому монастыру опредѣленъ, законницѣ словесно представляли мнѣ, что бывшая того дѣвичого монастыра началница схимонахиня Евфросинія за слабость старости своей от того началничества пожелала вовся уволнитись, на мѣсто которой оного монастыра схимонахины, з общаго своего согласія и желанія, избрали себѣ для порядочнѣйшого монастырскихъ дѣлъ правленія схимонахиню Агаѳію за началницю, с прошеніемъ о представленіи о томъ к вашему преосвященству для опредѣленія оной новоизбранной схимонахины въ тотъ дѣвичій монастыръ во началницю. По которому ихъ, законницъ, прошенію, я, нижайшій, по должности моей, о вышеписанномъ вашему ясне в Богу преосвященству всенижайше представляя, оную избранную ими схимонахиню для порядочнѣйшого монастырскихъ дѣлъ правленія в тотъ дѣвичій свято-троецкій монастыръ во началницю опредѣлить и указомъ то ствердить всенижайше прошу; оная же избранная имы схимонахиня состоянія честного и безподозрительного и того монастыра экономію и правленіе содержать исправно можетъ, всенижайше доношу; которая при семъ к святителскому вашего ясне в Богу преосвященства лицу з единою тогожъ монастыра монахинею Маріянною персонально предстаютъ.

Вашего ясне в Богу преосвященства всенижайшій рабъ (собственноручно) монастиря свято-николскаго Пустинно-Медведовскаго строитель схимонахъ Логинъ.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1751 года д. № 11 (по генеральному повѣтью).

CCLXXIX.

Грамота Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго о поставленіи схимонахини Агаѳіи начальницею Чигиринскаго троицкаго женскаго монастыря, бывшаго подъ вѣдомствомъ Медвѣдовскаго николаевскаго монастыря,

1751 года 2 мая.

Божіею милостію Тімоѳей Щербацкій, православный архіепископъ митрополитъ Кіевскій, Галицкій і малыя Россіи.

Всѣмъ обще, кому о томъ вѣдати надлежитъ, особливо же заграничного благочестивого свято-николаевского Пустынно-Медведовского монастыря всечестному строителю схимонаху Логину да сестрамъ свято-троецкого заграничного благочестивого монастыря, Божія благословенія желая, ізвѣстно чинимъ. Настоящаго 751 года апрѣля 23 д. поданнымъ намъ, пастыревѣ, всечестный заграничного благочестивого свято-николаевскаго Пустинно-Медвѣдовского монастыра строитель схимонахъ Логинъ доношеніемъ обявилъ, что-де заграничного благочестивого свято-троецкого дѣвичого монастыря, которій под вѣдомствомъ свято-николаевского Пустинно-Медвѣдовского мужеского монастыря состоитъ, законницы словесно ему представлялы, яко-де бывшая того дѣвичого монастыря началниця схимонахиня Евфросинія за старость слабосты своей от того началничества пожелала вовся уволнитись, а на мѣсто-де оной того монастыря монахины з общаго своего согласія и желанія избралы себѣ для порядочнѣйшаго монастырскихъ дѣлъ правленія того монастыря схимонахиню Агаѳію за началницю, с прошеніемъ о представленіи о томъ къ намъ для опредѣленія оной новоизбранной схимонахины

Агаѳіи в тотъ дѣвичій монастырь во началницю. По которому ихъ, монахинъ, прошенію, онъ, всечестный строитель схимонахъ Логинъ, свидѣтелствуя, яко оная новоизбранная схимонахиня состоянія честнаго и безподозрителнаго и того монастыра экономію и правленіе содержать можетъ, просилъ об опредѣленіи оной схимонахинѣ Агаѳіи в показанный свято-троецкій дѣвичій монастырь во началницю. И мы, пастырь, оную схимонахиню Агаѳію, яко честную, безподозрителную и того монастыра экономію и правленіе содержать могущую в тотъ заграничный, в вѣдомствѣ святониколаевского Пустинно-Медведовскаго монастыра состоящій, свято-троецкій дѣвичій монастырь во началницю опредѣляемъ и всю правленія монастырскаго власть такъ в смотреніи того монастыра благочиннаго всѣхъ сестеръ обхожденія, яко в устроеніи добрихъ порядковъ и отправленіи монастырскихъ дѣлъ ей, новоопредѣленной отъ насъ началницѣ схимонахинѣ Агаѳіи, вручаемъ; правленіемъ же тѣмъ надлежать ей, началницѣ, к вѣдомству монастыра Медвѣдовскаго; о якомъ опредѣленіи нашемъ пастырскомъ вѣдая, вышеписанного заграничного свято-троецкого дѣвичого монастыра монахинѣ должны ей, честной началницѣ Агаѳіи, при подобающей чести, всякое отдавать послушаніе без роптанія и во всемъ, яко своей началницѣ, повиноватися и вся по благому ея совѣту дѣйствовать, такожъде оная честная началниця Агаѳія добрѣ, смиреннѣ и по чину жителствующихъ сестеръ должна в пристойной любвѣ и почтеніи содержать, противно же дѣлающихъ власть имать, по приговору общему старѣйшихъ сестеръ, наказоваты, и по наказаніи неисправляющихся по командѣ всечестному Пустинно-Медвѣдовского монастыра строителю схимонаху Логину писменно доноситы; во всемъ же ей, новоопредѣленной отъ насъ началницѣ Агаѳіи, іспрвлятся по закону Божеску, правиламъ святихъ апостолъ, богоносныхъ отецъ, регляменту духовному и нашымъ пастырскимъ предложеніямъ и сей, данной отъ насъ, пастыря, граммать, и имѣть ей прилѣжное смотреніе, дабы сестры церковнаго ко Богу моленія не оставлялы и без вѣдома с монастыра никуда не іходилы и не скиталися бъ по разнимъ мирскимъ домамъ, и никакихъ лицъ, наипаче же мужеска пола, в монастырѣ не содер-

жовали; самой же ей, честной началницѣ Агаѳіи, во всемъ быть образомъ добродѣтелного, благочинного и богоугодного житія, да тако за труди своя вѣнецъ блаженства со всѣмы сестрами отъ руки Господня воспріиметъ. Въ знаменіе же того нашего пастырского опредѣленія ей, честной началницѣ Агаѳіи, сія граммата за подписомъ руки нашея архіерейскія при печати катедралной видана. Въ катедрѣ нашей митрополитанской Кіевской 1751 года мая 2 д.

(Собственноручно) вышеименованный Тімоѳей митрополітъ т. р.

(М. П.)

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 50 (по генеральному повѣтью).

CCLXXX.

Доношеніе игумена Лебединскаго св.-георгіевскаго монастыря Гавріила Смѣлницкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о причинахъ, по которымъ онъ не могъ и не можетъ явиться въ Кіевъ, согласно приказанію митрополита,

1751 года около 20 мая.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тимоѳею Щербацкому, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи

всепокорнѣйшее доношеніе.

Указъ вашего ясне в Богу преосвященства, з катедры Кіевомитрополитанской прошлого 748 года декабря 22 дня отпущенній, в монастырѣ Лебедынскомъ 749 года генваря 10 дня з должнымъ почтеніемъ мною благопріятнѣйше полученъ, в которомъ велено мнѣ, нижайшему, за полученіемъ онаго, немедля прибыть в Кіевъ; и за сылу онаго указа, тотъчасъ прыуготовился я былъ, какъ надлежитъ, в Кіевъ ехать; токмо жъ на самомъ моемъ віездѣ лошадѣ у мене поворовано и затѣмъ в намѣренномъ путы остановка послѣдовала; а потомъ другій разъ, когда собрался былъ

віездить в Кіевъ же, то нападеніе от гайдамакъ воспятыло, которіе гайдамаки, напавъ ночю на монастыръ и всѣхъ монаховъ согнавъ в едыно под страхъ мѣсто, какъ мое имущество разграбыли, такъ и церковную посуду сребраную росхитыли, да сверхъ того в томъ похищеніи горѣе всего послѣдовало, когда оніе гайдамаки похитившы гробницу, выбросилы с оной на землю частицы тѣла Христова и, шатаючись по олтару, потопталы оніе ногами своими, а мене, ныжайшаго, связавъ крепко, обухами сокирными да дулами без всякаго і малѣйшаго милосердія нещадно были надолзѣ, а потомъ, бросившы толко что живаго, свѣщами жглы и пліетми жестоко по всему тѣлу в церквѣ пред престоломъ мучилы, от котораго ихъ мученія какъ я жывъ еще остался, воистынну удивителна вещъ. И хотя от оного гайдамацкого жестокого бою и огненного жженія со всѣмъ увѣченъ и здравія вовся лышенъ, однакъ потомъ, когда к здравію мало прышедъ по крайнему моему всегда желанію, еже высокоповажной вашего ясне в Богу преосвященства, моего многомилостиваго архіпастира, персонѣ всенижайшій по должносты поклонъ мой отдати віехалъ былъ с монастыра Лебединского прошлого іюня среднихъ чиселъ и ехалъ до Кіева, токмо жь близь границы недалече Ржыщева в селѣ Понѣкарчи нахалствомъ рейментара Гурского в Кіевъ недопущенъ, где и аришт̀ованъ былъ со всѣмъ моимъ поиздомъ и, по многомъ бѣдствіи, смертію угроженъ былъ и едва оттудова возмоглъ в легкости свободитися денгами и протчіимъ, что было при мнѣ, да сверхъ того и порукъ по себѣ поставилъ протоіереевъ Хвастовского и Каневского, случившыхся в тое время в Ржищевѣ, и при отпускѣ моемъ от рейментара под опасеніемъ крайнѣйшимъ и отчужденіемъ содержанія монастыра прызапрѣщенъ, отъехалъ возвратно и заказъ писменній от онаго жъ рейментаря принялъ с областы Полской нигде не віездить; однакъ потому всегдашнее мое желаніе и ревность по правовѣріи знову к тому мене, нижайшаго, возбудылы, чтобъ ехать в Кіевъ к преосвященнѣйшему архипастиру моему, ни в чемъ с вышписаныхъ угроженій от рейментара усумнѣваяся, толко жь приключившымся тогда в Лебединѣ от августа 6 до декабря 6-жъ чиселъ проморкомъ паки воспященіе в томъ

послѣдовало, а потомъ внутрняя болѣзнь такъ жестокая мнѣ приключилась, что за малимъ и гроба не наслѣдылъ.

Итакъ вышеозначенными препятствіями всегда объявленное желаніе мое пресѣкается. Нынѣже хотя паки всеусердно желаю ехать в Кіевъ и должній мой вашему ясне в Богу преосвященству поклонъ отдать, да сверхъ того и указъ вашего ясне в Богу преосвященства сего мая 3 дня о непремѣнномъ прыбытіи моемъ в Кіевъ чрезъ пречестнаго отца Спиридона получилъ, однакъ первое, что не в состояніи от вышозначеныхъ злоключеній моихъ здравія обрѣтаюсь; другое ясне освѣщоного ксіонженця державцы Лебедынского к празднику святія Живоначалныя Троицы надѣемся имѣющаго прибыть в Смѣлую непремѣнно, о чемъ уже и извѣстіе есть и за прыбытіемъ онаго имѣю просить милосты о права на угодія монастырскіе и о протчемъ нужнемъ дѣлѣ монастырскомъ и тогда, какъ к здравію хотя мало пріиду и время удобное к тому изберу, имѣю непремѣнно за прыбытіемъ моимъ в Кіевъ всеныжайшій мой вашему ясне в Богу преосвященству поклонъ отдати; о семъ вашему ясне в Богу преосвященству доношу.

Вашего ясне в Богу преосвященства всенижайшій послушныкъ (собственноручно) іеромонахъ Гавріилъ ігуменъ Лебединъскій Георгиевскій.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 10/91 (по генеральному повѣтью).

CCLXXXI.

Доношеніе крестоваго іеромонаха Спиридона Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, какъ имъ былъ взятъ и привезенъ въ Кіевъ игуменъ Лебединскаго св.-георгіевскаго монастыря Гавріилъ Смѣлницкій, 1751 года 23 мая.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тимоѳею Щербацкому, архіепископу митрополіту Кіевскому, Галыцкому и малія Россіи

доездное доношеніе.

По данной мнѣ, нижайшему, отъ вашего ясне в Богу преосвященства інструкціи, ездылъ я, нижайшій, в Лебединъ для

осмотру вашего ясне в Богу преосвященства пасѣки и в Лебединскій монастыръ для взятия и привозу в катедру вашего ясне в Богу преосвященства оного Лебединского монастыра игумена іеромонаха Гавріила; о которомъ пріездѣ моемъ в Лебединъ прописанній Лебединскаго монастыра ігуменъ провѣдавъ, прислалъ іеромонаха тогожъ монастыра Епифанія з двома козакамы мене, нижайшаго, для посѣщенія его к себѣ в монастыръ просить, с копмы отъ него посланными я, нижайшій, з взятимы мною отъ сотника Переясловского Івана Гулака одинадцатты козаками поехалъ и тамъ, между протчіими разговорами, я, нижайшій, его, ігумена, чтобъ онъ со мною ехалъ в Кіевъ, по приказу вашего ясне в Богу преосвященства, понуждалъ, то онъ ігуменъ, не хотя со мною схать, болѣзнію, пріездомъ комисара Полскаго, прозваніемъ Добранского, скоримъ пріезду надѣяніемъ державнаго тамошнего пана Любомирского и протчіимы недосужностмы отмовлялся; я жъ, нижайшій, по доволномъ о поездѣ его в Кіевъ понужденіи, отойшолъ к своей тамъ же в монастырѣ станціи. А в недѣлю по литургіи помянутій ігуменъ просилъ прописанного комисара Добранскаго к себѣ, а между протчіимы и мене, нижайшого, и когда я з тѣмы гостмы к ему ігумену пошолъ, то заразъ в его ігумена келіи оной комисаръ началъ мене спрашивать: откуду, отче, и зачимъ? на то я отвѣтствовалъ: я з Кіева пріехалъ за послушаніе пасѣки его преосвященства осмотрѣть; тогда оной Лебединской ігуменъ началъ ему комисару говорить: отецъ-де святій пріехалъ осмотрѣть пасѣки, да и мене к віезду в Кіевъ понуждаетъ, по приказу преосвященнаго; которіе рѣчы какъ послихалъ оной комисаръ, началъ сказивать: что за дѣло преосвященному Кіевскому до нашихъ заграничныхъ монастырей и чернцовъ? отсюда никто не можетъ взять игумена нашего. А мнѣ, нижайшему, сказалъ з великимъ шумомъ и крикомъ: покажы указъ, чего онъ, ігуменъ, імѣетъ поехать; то я, нижайшій, в тое время принужденъ з великимъ примусомъ вашего ясне в Богу преосвященства указъ прописанному ігумену Лебединскому обявить, и по прочетѣ нимъ, ігуменомъ, указа, оной комисаръ тотъ ясне въ Богу преосвященства вашего указъ взялъ в его, ігумена, сказуя: я-де сей указъ по-

везу до державного пана Любомирского; а на мене нижайшаго крича сказалъ: мы игумена нашего не видамо, а и самъ ты отсюду не віедешъ, я-де тебе забывъ в колодки отошлю до реймментара, людей же де твоихъ в домы ихъ поотпущаю; и сія рѣчи и другіи подобніи произнося, отойшелъ онъ, комисаръ, на квартеру; почему онъ, ігуменъ, тогожъ дня мене, нижайшаго, просилъ, чтобъ я з нимъ пошолъ до помянутого комисара просить о возвращеніи нимъ, комисаремъ, взятого вашего ясне въ Богу преосвященства указа, я жъ, нижайшій, опасуяся, чтобъ его комисара (ежели бъ я к нему пошолъ) вишшепрописанніе, имъ комисаремъ говоренніе, рѣчи в дѣйствѣ на мнѣ, нижайшемъ, не собились, к ему, комисару, не пошолъ, сказуя ему, ігумену: тебѣ надобно просить, ти и проси, а мнѣ комисара о томъ просить не нужда; и такъ я, нижайшій, не могучи тогда его, ігумена, за помянутого комисара заступствомъ взять, отъехалъ з монастыра в Россійскую границю, ища всякой к тому способносты; когда жъ мнѣ третого уже дны іеродіаконъ Климентій, избѣгшій з Кіево-кириловскаго монастыра, извѣстилъ о отъездѣ уже комисаровомъ въ другіе мѣста, то я, нижайшій, избравъ способное время и взявъ вишшепомянутихъ своихъ козаковъ, поехалъ к нему, ігумену, закритимъ шляхомъ и пріехавши туда уже въ часъ ночи, не разговоруя з нимъ, ігуменомъ, ничего, насилно взялъ его, ігумена, и проводилъ подъ карауломъ на Кременчуцкій форпостъ з вышшепрописанными козакамы ажъ до перевоза Днѣпрового, а отъ перевозу в Кіевъ з взятымы з Триполля мною, нижайшимъ, двомя боярамы, сего мая 23-го привезши его, ігумена Лебединского іеромонаха Гавріила, в катедру вашего ясне в Богу преосвященства, при семъ моемъ доношеніи, всенижайше представляю.

Вашего ясне в Богу преосвященства (собственноручно) всенижайшій рабъ іеромонахъ Спиридонъ.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 10/91 (по генеральному повѣтью).

CCLXXXII.

Опредѣленіе Кіевской духовной консисторіи о написаніи къ князю Любомирскому, чтобы онъ приказалъ возвратить заграбленное имущество Лебединскаго св.-георгіевскаго монастыря и запретилъ своимъ подчиненнымъ разорять сей монастырь,

1751 года 5 іюня.

1751 года іюня 5 дня духовная Кіевскія митрополіи консисторія, слушавъ доношенія, присланного к его преосвященству сего 751 года іюня 4 дня от намѣстника заграничного свято-георгіевскаго Лебединского монастыря, іеромонаха Сергія з братіею, о разореніи монастыря Лебединского, по приказу Юрія Добранского, комисара князя Любомирского, присланнымъ отъ его, Юрія, въ Лебединъ хорунжимъ Іваномъ Швачкою и при немъ имѣющимыся до пятидесятъ человѣкъ вооруженнимы козакамы, и о позабираніи онимъ хорунжимъ Іваномъ Швачкою с церквы Лебединской утварей сребраныхъ с образовъ, сосудовъ, ризницѣ совсѣмъ, книгъ и протчего, такожъ с полаты, с коморъ, с келіи ігуменской всего імѣнія, лошадей монастырскихъ и другаго скоту, и о протчемъ; приговорилы: к его сіятелству князю Любомирскому писать с тѣмъ требованіемъ, даби онъ, князь Любомирскій, онимъ: комисару Юрію Добранскому и хорунжому Івану Швачкѣ приказалъ всѣ утвары церковніи забратіи и всѣ вещы монастырскіе возвратыть и впредь того чинить запретилъ, а за такіе ихъ нахалническіе на оной монастыръ нападенія учинилъ со удоволствіемъ надлежащую сатисфакцію, и что учинено будетъ, о томъ би отвѣтнымъ писаніемъ увѣдомилъ, и сей свой приговоръ в полную волю и благоразсмотреніе преосвященнѣйшаго архипастыря своего духовная консисторія благопочтенно представляетъ

(собственноручно) архімандритъ Іоанникій m. p. Катедралный намѣстникъ іеромонахъ Веніаминъ. Катедралный писаръ іеромонахъ Досиѳей. Митрополіи Кіевскія архидіаконъ Манассій m. pr. Реентъ іеродіяконъ Лука m. p.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1751 года д. № 15 (по генеральному повѣтью).

CCLXXXIII.

Копія прошенія братіи Мстиславскаго Тупичевскаго монастыря игумену Кутеенскаго монастыря Михаилу Кобринцу от омъ, чтобы онъ представилъ Кіевскому митрополиту объ утвержденіи избраннаго ими намѣстника Аѳанасія Адамовича въ должности игумена ихъ монастыря,

1751 года 12 іюня.

Wysoce w Bogu nayprzewielebnieyszy, nam nayłaskawszy mci dobrodzieiu.

Ponieważ z iednostayney obrady monastyru naszego Tupiczewskiego Mstysławskiego, za dobrowolnym zrzeczeniem starszęstwa swoiego jmsci oyca Tryfiliego Stankiewicza, obralismy za namiesnyka jmci oyca Atanazego Adamowicza, jakoż y za bytnoscy swoiey oycowskiey wm. pan dobrodziey konfyrmował onego, więc tedy na tymże fundamęcie zgodney eliekcyi wszystkich bracy naszey y dopioro supplikuiemy do wmci pana y dobrodzieia, aby raczył te pokazac łaskę, żeby iuż aktualną od wysoce w Bogu przewielebnosci waszey był intytuliowany funkcyią yhumęstwa, czyli też za konsęsem od wmci pana y dobrodzieia od jasnie wielmożnego jmci oyca metropolity pana y archypasterza dobrodzieia naszego mogł byc regalizowany tąż samą funcyią ihumęstwa, w czym wszystkym do łaskawego referuiąc się respektu, maiestat Bozki błagac obligowany iestesmy, iakoż y zostaiemy

wysoce w Bogu nayprzewieliebnieyszego, nam nayłaskawszego dobrodzieia naynizszy podnożkowie y niegodny bogomodlcy Tryfyli Stankiewicz Z. M. T. m. p. Ier. Martyry Mamonowicz duchownyk. Iep. Meliety Pyluwicz Z. M. T. M. Ier. Inokęty Liadohowski ustawnik monastyria Tupyczewskieho. Ier. Arseniy Wihowsky kaznadzieia T. M. Ier. Theodot Sadowski. Ier. Iosaf Mamonowicz. Ierodyiakon Kyryl Kozioł. Ierodyiakon Antoni Adachowski. Monach Paysyi Adachowski. Monach Wyktor Kutorha. Monach Warłaam Wasyliewski. Monach Alimpy Sadowski. Monach Ftadeley Tołpyha. Monach Łaryon Połatniy.

1751 anno junia d. 12 z Tupyczewa.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 16 (по генеральному повѣтью).

CCLXXXIV.

Опредѣленіе Кіевской духовной консисторіи по дѣлу бывшаго игумена Лебединскаго монастыря Гавріила Смѣлницкаго, склонявшагося къ уніи, со многими справками, касающимися исторіи Лебединскаго и Мошногорскаго заграничныхъ монастырей,

1751 года 29 іюля.

1751 года іюля 29 дня духовная митрополіи Кіевскія консисторія, слушавъ дѣла ігумена заграничного Лебединского монастыра іеромонаха Гавріила Смилнѣцкого, в которомъ показано, а имянно: в промеморіи, присланной прошлого 746 года іюля 14 дня з духовной епископіи Переясловской консисторіи в духовную митрополіи Кіевскія консисторію, обявлено: от давнихъ-де лѣтъ до епископіи Переясловской, по правамъ его свѣтлости князя Іоанна Антона Корибута Вѣшневецкого, каштеляна Краковского, заграничной Вознесенской Мошногорскій монастырь, в его же де, свѣтлосты, добрахъ состоящій, дабы-де не было какова от римлянъ в принужденіи на унѣю нападенія, едынаго рады ненарушимаго благочестія, какъ і прежде к митрополіи Кіевской реоерованъ былъ, за близкость-де епархіи Переясловской за покойного преосвященного Кvрилла Шумлянского наданніи, до прошлого 1744 года мѣсяца декабра во всемъ-де надлежалъ, а с тѣхъ-де временъ, по согласію заграничного Лебединского Георгіевского монастыра ігумена іеромонаха Гавріила Смѣлнѣцкого, которой-де еще предь тѣмъ многократно в монастырѣ Мошенскомъ, какымъ бы-де образомъ быть игуменомъ, многіе сискивалъ случаи, нынѣшній-де губернаторъ Мошенскій Іяковъ Богославскій, чрезь даткы-де оного ігумена и посулы, бывшаго тамо ігумена, от покойного преосвященного Арсенія, епископа Переясловского, опредѣленного, іеромонаха Синесія, принуждая к богопротивной уніи, заковавъ в кандалы напрасно, за арестомъ держалъ и сверхъ того многія насилія и обиды в наданнихъ монастыревѣ Мошенскому от реченного князя сѣнокосахъ и млинку дѣлалъ, какихъ-де онъ, Сенесій, не могъ озлобленій и от него губернатора снесть похвалокъ, оставя-де монастырь, принужденъ прибытъ в катедру Переясловскую, гдѣ-де і нынѣ

живетъ. В монастырѣ же де Мошногорскомъ реченній губернаторъ, презря его свѣтлости князя Вишневецкого права, довольствуясь-де означенного ігумена Гавріила непрестаннимы даткамы и тѣхъ же де от него впредь чая, дерзнулъ его, Гавріила, ігуменомъ устроить и монастырь к богопротивной уніи превратить, а онъ-де, ігуменъ, прошлого 1745 года мая 16 дня доношеніемъ преосвященнѣйшему Никодыму, епископу Переясловскому и Борисполскому, представылъ между протчимъ, какъ-де помянутій Сенесій началъ с Мошенскимъ губернаторомъ гордо поступать и похвалкы непотребніе произносить. то-де, по представленію того губернатора, якобы-де от самой княгинѣ Вишневецкой присланніе маршалокъ и комисари и при нихъ официялъ оного Сенесія игуменства лишилы и въ пономарню-де опредѣлилы, во игумена же де в Мошногорской монастырь одного с Львова, другого с Хелму, а треттего-де нѣкоторого Козмѣнскаго ассигновалы, и впред де обыщались благочестивыхъ монаховъ монастыремъ Мошенскимъ владѣть не допущать, что-де усмотря тамошніе законныки, вѣдая же де его, Гавріила, что от преосвященнѣйшаго Рафаила, митрополита Кіевского, Галицкаго и малія Россіи получилъ благословителній патентъ, согласясь с мѣщанамы с позволеніемъ часто поминаемаго губернатора (чего-де братія, какъ в поданномъ прошлаго 1746 года іюня 10 дня доношеніи представилы, отнюдь не желалы и не знаютъ, но от самого-де губернатора устроенъ ігуменомъ) просилы к себѣ во игумена, и онъ-де, Гавріилъ, ревнуя благочестію, желая же обытелы Мошногорской не допуститъ уніятомъ, принялъ-де оную под свою протекцію на время; а понеже-де заподлѣнно извѣстно съ вышеписанного от братіи доношенія и протчихъ с дѣла резоновъ, что-де ігуменъ Гавріилъ Смилнѣцкій, по единому своему хитрому коварству за датки и посулы, с позволенія и согласія Мошенского губернатора Богославскаго, Мошногорской Вознесенской монастырь, якобы не допущая уніятомъ, дерзнулъ завладѣть, чрезъ что-де нынѣ тотъ монастырь в крайнемъ на унію превращеніи состоитъ и вовся-де разоренъ обрѣтается; онъ же де самъ ігуменъ не токмо его преосвященства отъ митрополита Кіевскаго на тотъ Лебединскій монастырь граммоту, но и от Львовского імѣетъ, и сущій пре-

лагатай на обѣ сторонѣ с унѣятамы по уніятску, а с православнымы выдъ чинитъ по православному; с требованіемъ, дабы соблаговолено было, Кіевской консисторіи означенного ігумена Гавріила сискавъ и об немъ самомъ и о его богомерскихъ поступкахъ излѣдовавъ, учинить с нимъ, какъ правила святихъ отецъ и укази высокомонаршые повелѣваютъ, а особливо какъ въ духовной епископіи Переясловской консисторіи представлено, за вѣдомомъ ли преосвященнѣйшаго митрополита Кіевскаго и консисторіи дерзнулъ онъ, Гавріилъ, монастиръ Мошенскій завладѣть и есть ли от него о томъ писменное извѣстіе, обстоятелно увѣдомить. По которой промеморіи состоявшимся в духовной митрополіи Кіевскія консисторіи приговоромъ велено послать къ оному игумену Гавріилу указъ с тѣмъ предложеніемъ, дабы онъ на показанное обявленіе прислалъ в духовную консисторію без замедлѣнія отвѣтъ, оного же де ігумена сискать въ катедру опасно, затѣмъ, чтоб-де тотъ монастыръ не пришолъ въ какое разореніе; в силѣ которого приговора и указъ к игумену Лебединскому Гавріилу Смилнѣцкому посланъ, а въ духовную епископіи Переясловской консисторію промеморію за извѣстіе послано. Присланною прошлого 746 года августа 8 дня з духовной епископіи Переясловской консисторіи в духовную митрополіи Кіевскія консисторію промеморіею объявлено, хотя-де прошлого іюня от 18 д. 1746 года посланною в оную консисторію промеморіею (которая нарочнымъ в консисторіи Василіемъ Козловскимъ вручена) о сиску Лебединскаго игумена Гавріила Смилнѣцкого, монастырь свято-Вознесенскій Мошногорскій, кой-де из давнихъ лѣтъ до епископіи Переясловской надлежалъ, чрезъ единіе хитростніе богомерскіе свои поступки, а к благочестію недоброжелателство завладѣвъшаго и о учиненіи с нимъ, какъ правила святыхъ отецъ и указы высокомонаршіе повелѣваютъ, и требовано, но понеже-де и по сіе время о томъ консисторія Переясловская никакова увѣдомленія не имѣетъ, а о изслѣдованіи и о протчемъ, какъ в прежде посланной промеморіи объявлено, об немъ, ігумену, самонужно потребно в оной консисторіи вѣдать, с требованіемъ о учиненіи без далшаго продолженія о показанномъ слѣдствія с прописаннымъ ігуменомъ, противо которой промеморіи от-

вѣтною изъ духовной митрополіи Кіевскія консисторіи в духовную епископіи Переясловской консисторію отпущенною промеморіею обявлено, что к ігумену Лебединскому Гавріилу велено указомъ прислать в катедру его преосвященства отвѣтъ. В присланномъ к его ясне в Богу преосвященству прошлого 746 года ноября 29 отвѣтномъ доношеніи ігумена Лебединского Гавріила показано: получилъ-де онъ указъ октября 26 дня 1746 года от его преосвященства и от духовной митрополіи Кіевскія консисторіи о занесенной-де жалобѣ промеморіею з духовной епископіи Переясловской консисторіи, что нѣби то Вознесенскій Мошногорскій монастырь чрезъ его отдаленъ от епископіи Переясловской под областъ Полскую, о чемъ-де онъ не знаетъ, до Кіева ли, или до Переясловля надлежитъ оной монастырь, в томъ-де онь интересу не имѣетъ, толко-де на указъ его преосвященства и духовной митрополіи Кіевскія консисторіи, хочай бы и не надлежало ему, то-де принужденъ отвѣтствовать. Будучи-де ему еще в 741 и 742 годѣхъ подъ Полскою областію, приручилы ему офиціяли не толко-де монастырѣ, но и протопопіи, яко то монастырь Лисянскій, Богословскій, Корсунскій, Виноградскій и Мошногорскій; но онъ-де таковой власти отнюдь не желалъ и весма-де себе от того удалялъ, а іеромонахъ-де Сенесій не стямился ли-де, что свои дѣла на его обращаетъ, не пишучи-де первого, но послѣдное хапаетъ; будучи ему еще у Чорнобилскомъ монастырѣ, а Мануилъ-де строителемъ у Мошногорскомъ и в той-де еще часъ отобраны сѣнокоси губернаторомъ Маковскимъ, толко же де онъ не вѣдаетъ, якой рады причины и за что, а потомъ-де присланъ от покойного епископа Арсенія Берла на ігуменство іеросхимонахъ Герасимъ Шило, и не вѣдаетъ де, упоминался ли онъ за сѣножати или нѣтъ; при якомъ-де Герасиму іеродіяконъ Сенесій былъ, которій-де, согласившись из іеродиякономъ Самуиломъ и из Глемязовскимъ попомъ Іяковомъ, началы себѣ нѣякоесь неудобное дѣло, и Герасимъ-де, яко началникъ, оберегаючи себе и постерегаючи ихъ неслушное дѣло, пошолъ к нимъ и винайшолъ-де у нихъ казаны и тиклѣ; и заразъ велѣлъ ихъ под карцеръ монастырскій взять, яко иеромонаха Сенесія, тако іеродіякона Самуила, а іерей Іяковъ збежалъ, потомъ-де ихъ

отдалъ Герасимъ у турму замковую у Мошна, вь якой-де тюрми седѣли болше двохъ недѣлъ, а из турмы-де паки чрезь прошеніе священническое и грамадское выпущенны и посланны-де в монастырь, дабы ігуменъ Герасимъ с нихъ чинъ снялъ и на свѣцкое право видалъ, и тамъ-де в монастиру нѣкоторись из братіи поблажку імъ учинилъ и оны-де бежалы—Сенесій в Мотренынъ, а Самуилъ в Виноградь, где чрезь зиму скривалися, а на веснѣ-де побѣгши Сенесій в Погребыща, поднялъ оттолъ маршалка, комисаровъ и губернатора Погребыского, офіціяла же де и двохъ ксензовъ и прибувши-де с нимы в Мошна, не имѣлъ, чимъ избытъ своей нужды предь тѣми же поднятимы нымъ персонамы, присягъ на унію на круцѣфиксѣ и приобищалъ-де себе до Львова на священство ехатъ, чрезь якую-де присягу показавши Полскіе панове на Сенесія ласку, выдалы-де ему от себе инструментъ на Мошногорское ігуменство, а Герасима-де, постановленнаго от епископа игуменомъ, з монастира выгналы, от того-де времены завладѣли Полякы монастырь и вручилы-де Сенесію ігуменство чрез его присягу, которій-де Сенесій взялъ благословеніе от поляковъ, а не от епископа. По маломъ же де часѣ хотѣлъ Сенесій с Полякамы фидля зажить, не поехалъ-де к митрополиту Львовскому на священство, но к епископу Переясловскому, и тамъ-де епископъ, не вѣдаючи его дѣла, посвятилъ его у іеромонахи, и Поляки, увѣдомившися, что онъ ихъ присягу зламалъ, стали-де его первіе дѣла обновлять, а на его гонить, и Синесій-де, вѣдячи, что Ляхи на его гонятъ, сталъ монастырскіе грунта продавать, которіе былы млины противъ Старосѣлля два оніи продалъ губернатору Старосѣлскому Войцеху Лонскому, а ключа Смилянскаго, тако жъ не вѣдаетъ, якимъ способомъ и по какой ценѣ, на що-де и до сихъ поръ Лонскій нимы владѣетъ, на якіе-де млины долженъ Сенесій отвѣтъ дать; потомъ-де, не терпячи братія такого его непорядочного дѣла, подалы пункта на тотъ часъ прибувшимъ у Мошна комисаромъ и офіціялу с протопопамы, которіи-де по разсмотренію пунктовъ велѣли взятъ его Сенесія у пекарню, а потомъ-де, лишивши его началу, велѣли ему бытъ у паламарнѣ, а вмѣсто-де его приказали намѣстничество иеросхимонаху Матѳею, которіе-де согласившись оба

изъ монастира бежалы. По избѣгу же-де ихъ присланъ-де былъ от офиціяловъ Козминскій, которого-де братія не приняла, но стали-де просящій листъ к нему писать, дабы онъ принялъ ихъ под протекцію свою и не толко иноки, но и громада к нему писала, дабы-де онъ моглъ оной монастырь содержать, а не допустил бы какимъ унѣятомъ, от которого-де монастыра онъ и руки умивалъ, ибо-де онъ не имѣетъ такой власти, дабы монастырь ихъ самовластне принимать; а что-де у пунктѣ прописалъ Сенесій, нѣбы-де то онъ хотѣлъ завладѣтъ Мошногорскій монастырь хитростію, коварствомъ, даткамы и посуламы, то-де отнюдь сего не было и не вѣдаетъ, а жаднихъ датковъ никому не давалъ, но сіе-де все напрасно положено, ибо-де онъ, аще бы содержалъ оной монастырь, не былъ бы присланъ от офѣцияла намѣстникъ, которій и теперь-де в Мошногорскомъ монастыру зостаетъ, толко не вѣдаетъ— унѣятъ ли онъ, или нѣтъ; а что-де и сіе прописано, нѣбы то онъ имѣетъ патентъ и благословеніе отъ митрополита Львовского, то и сіе обявляетъ, что еще-де прежде его бытія в Кіевъ ездили оны з громадою до князя Любомирского до Ровного, просячи от его милосты, дабы-де видалъ свое преповажное право, чтоб ихъ офѣцияли такъ не драли и обители не пустошилы, понеже-де и было право выданное, токмо-де за покойного отца Назарія, бывшаго ігумена, офиціялы отобралы. Того рады дерзнулы оны ехать по повторное право и князь изволилъ-де писатъ за онимы до митрополита Львовского, по якому-де писанію митрополита Львовского видалъ князь право до комисара Смилянского Добранского, дабы офиціяли обители Лебединской грабленія жадного не чинилы, которое-де право и теперь содержуется для обороны и оное-де то право хтось прописалъ патентомъ, которое-де право онъ обявлялъ еще въ 744 году, когда, явивъ себе пред лице его преосвященства купно з мищанами Лебединскимы, просячи себѣ и гражданамъ благословенія. Сверхъ же де того прописано его и прелагаемъ, нѣбы то онъ служитъ з унѣятамы по унѣятстку, а с правовѣрнимы видъ чинитъ по православному; но волно-де кому прописиватъ, токмо же онъ не толко с унѣятамы не служилъ, но і в унѣятскихъ церквахъ не былъ и обрядковъ ихъ не видѣлъ

и не знаетъ и вовся-де не вѣдаетъ, толко-де поезди Лядскіе частіе бываютъ и пани державніе приежжаютъ и оніе-де, яко власть імѣютъ в своей держави, и не спросясь ихъ, идутъ в церковъ, но трудно-де имъ власти противится и вигонити, албо-де в церковъ не пущати, толко же де оны хочай и при ихъ лицахъ, то церемонію церковную по правиламъ святихъ отецъ отправляютъ; то хотя-де имъ Поляки и наругаются, но оны-де имъ не противлятся. Естъ-де то и многіе люде, что мнѣніемъ своимъ показуютъ, что якобы то-де оны с нимы в едносты живутъ, но понеже бы оны едность содерживалы, то бы отъ ихъ-де и подданство имѣлы, а то-де и грунтовъ ихъ имъ не попущаютъ, толко же де онъ монастыремъ Мошногорскимъ владѣтъ не дерзалъ, зачимъ-де и духовной епископіи Переясловской консисторіи увѣдомлятъ нѣ за чимъ было, но за явлшоюся-де в Переясловской пасѣцы оказіею являтъ его преосвященству епископу Переясловскому тѣхъ же монаховъ Мошногорскихъ лукавое прошеніе писменное, а болше лишнее не станетъ писать, и такъ-де чрезъ пліотки Сенесія утружденіе чинятъ его преосвященству и духовной консисторіи, ибо-де свои дѣла на иннихъ невинно изсилая і преосвященному-де епископу Переясловскому и Борисполскому якъ-де предъ тимъ, тако-де и теперь пастирскую власть, а к тому-де права князя Вишневецкого волно послать хочь того же Сенесія, хочь-де иного кого в Мошногорскій монастырь на игуменство, а его-де ігумена в его невинности не турбоватъ; но онъ еще въ 744 году на вѣрность ея императорскаго величества в Кіево-сохвійской катедралной церквы присягу принялъ и благословеніе-де отъ его преосвященства взялъ, и что-де было пред тимъ унѣятское, все оставилъ и ревнуетъ-де содержовать християнскую правую вѣру, а граммоты-де на монастирь Мошногорскій и протчіи не требовалъ и не требуетъ и до монастира-де Мошногорского інтересу жадного не имѣетъ, а на полученній-де указъ отъ его преосвященства и духовной консисторіи отвѣтствовалъ. В доношеніи того же ігумена Лебединского монастира Гавріила показано, что будучи-де ему от давнихъ лѣтъ чрез двадцятъ три лѣта по разнихъ мѣсъцяхъ, наданнихъ ему от офіціяловъ во владѣніе, пустіе монастыри, гдѣ великое-де бѣд-

ствіе и гоненіе принялъ, не желаючи ему от нихъ властей, но не имѣя-де гдѣ главы приклониты, затѣмъ-де явился к его преосвященству и получилъ-де благословеніе и от тихъ-де часъ довольствуясь-де онымъ, а болшь-де иного не желаетъ монастира, понеже-де в семъ единомъ не даютъ поляки спокойно житы и всячески-де гонятъ на его, яко мирскіе власты, тако и духовніе, и не подаютъ-де имъ належнихъ к монастыру грунтовъ, но единимы-де владѣютъ Ляхи, другіи же де завладѣли слободскіи власти и не попущаютъ-де имъ нѣ озеръ, нѣ байраковъ оныхъ, которіе зостаютъ при виси и сами-де рибою довольствуются, а оны-де гладомъ гибнутъ и такъ-де нѣ откудова оны не имѣютъ спомоществованія, но толко-де питаются рукодѣліемъ, а хлѣба-де заробляютъ в тихъ же Лебединскихъ людей, ибо де ни с парафій не имѣютъ нѣ якой кондиціи, толко-де при монастиру имѣютъ единій огородъ, от которого-де питаются зеліемъ. Толко же де в семъ онимъ нѣхто не виноватъ, ибо-де многіе от онихъ противляяся власти и презря ихъ пастирей едини преступивши что, бѣгутъ, другіе спасенія рады пустинное себѣ избираютъ житіе и тутъ-де по лѣсамъ ухиляются, доколъ-де не узнаютъ ихъ паны полскіе и духовніе власты, а скоро-де узнаютъ ихъ, то-де заразъ станутъ ихъ привлащать и имъ во владѣніе пустіе монастырѣ надаютъ, у которихъ-де мало поживши хоть-де что и приобрѣтетъ монастыру з надання людского и своихъ трудовъ, то-де еднако чрез офиціяловъ будетъ забрано, чрезъ что-де, вѣдячи оніе таковое грабленіе, оставивши монастырь, и бѣжатъ, едины у Волощину, другіе-де у Гори, треттіе у Мултянщину, а иніе-де посполу з офиціялы чинятъ себѣ приобрѣтеніе, а обителемъ скудость, зачимъ-де монастырѣ пустошатъ, а что-де братія ихъ конфудуются и вимовляются унѣею, когда бѣжатъ, оніе-де напрасно сіе представляютъ, бо Поляки-де не весма на унію приводятъ, но сами-де собою чрезъ власть Полякамъ послѣдуютъ, и таковіе-де горше еще на благочестіе гонятъ, хоть Поляки ихъ на тое и не привлекаютъ, хто же де хощетъ, то истинно каѳолическую вѣру содержуетъ. Чрезъ сіе-де и онъ до его преосвященства прибѣгаетъ, яко-де онъ и в тое-де время, когда был з Лебединскимы мѣщанамы пред лицемъ его преосвященства,

то радъ бы де онъ со всякимъ усердіемъ въ якомъ колвекъ послушаніи быть при катедри, но за прошеніемъ мѣщанъ Лебединскихъ и чрез пораду-де покойного іеромонаха Ісаии духовника возвратился у Лебединскую обитель. Зачимъ-де якъ онъ, такъ и мѣщане приняли от пановъ Полскихъ великую конфузѣю и бѣдство, да и за сіе, что-де за онимъ указомъ не явился в катедру, но онъ-де радъ бы вседушне в катедру явится, толко-де не моглъ чрезь его калѣтство, а другое пѣшь остаетъ, ибо-де и воли выдохли, а коней-де за гайдаматствомъ отнюдь не могутъ удержать, толко же де аще Богъ дочекать дастъ Рождества Христова, то-де по снѣговомъ пути чимъ можно буде себе явитъ въ катедру. В приобщенниxъ при ономъ доношеніи его, ігумена Смилнѣцкого, двоихъ карткахъ показано: в первой обявляетъ, что-де Поляки, имиючи власть в своей землѣ и ездятъ, где соизволяютъ, и ходятъ, гдѣ пожелаютъ, и по монастирамъ и по церквамъ и когда-де что уподобается имъ, то-де и безъ спросу берутъ, о семъ проситъ милостиваго наставленія, ибо-де онъ войска не имѣетъ, а противъ сили не можетъ пѣскомъ сипати и в вочи не можетъ плювати, толко-де власти покаратись. Аще и укоризну терпѣтъ, что прелагатаемъ оного ігумена обличаютъ и, онъ-де не могучи такой укоризни терпѣтъ, за благословеніемъ-де его преосвященства можетъ-де у Гори поити. В другой показано картки его же ігумена: аще-де будетъ якая оказія и писменный указъ от его преосвященства или з духовной митрополіи Кіевскія консисторіи, то да не прописанно-де будетъ сіе слово: богопротивная унія; ибо-де Поляки частимы своимы поиздкамы бываютъ в ихъ, то аще-де в руки попадетъ, а начитаютъ сіе слово, то приметъ онъ, ігуменъ, з братіею великій штрафъ, что ему наисуровѣйше и укоризненно написано будетъ, то-де в волѣ его преосвященства, бо ихъ-де и Поляки ругаютъ и сизматикамы проклятимы нарѣкаютъ, да нѣлзя-де имъ противитись, бо подъ ихъ-де державою живутъ, а нынѣ нѣлзя и слова изрещи, ибо и смерти же предастъ. Посланною прошлого 746 года декабра 1 д. з духовной митрополіи Кіевскія консисторіи в духовную епископіи Переясловской консисторію промеморіею обявлено, яко бы де о завладѣніи ігуменомъ Лебединского мона-

стыра Гавріиломъ Смилнѣцкимъ свято-вознесенскимъ Мошногорскимъ монастыремъ и о другихъ яко бы хитростнихъ и богомерзскихъ его, ігумена, поступкахъ, за силу указа, отпущеннаго с катедри митрополитанской Кіевской к означенному ігумену, онъ, ігуменъ, к покойному преосвященному Рафаилу прислалъ отвѣтъ, с оного точніе копіи за извѣстіе в духовную епископіи Переясловской консисторію сообщены. Присланною прошлого 747 года генвара 15 д. з духовной епископіи Переясловской консисторіи в духовную митрополіи Кіевскія консисторію промеморіею обявлено: в духовной-де епископіи Переясловской консисторіи из сообщенного при промеморіи, какова-де тамо прошлого 746 года декабра 24 получена, Лебединского заграничного ігумена Гавріила о завладѣніи имъ Мошногорскимъ свято-вознесенскимъ заграничнимъ же, до епископіи Переясловской надлежащимъ, монастыремъ, отвѣтствія усмотрено: единое-де его Гавріила, яко бы де онъ монастыремъ не завладѣлъ Мошногорскимъ и претенсіи к нему не имѣлъ и не имѣетъ и если бы де хотѣлъ онъ тотъ монастырь содержатъ, то бы не былъ и намѣстникъ, кой нынѣ тамо обрѣтается, отъ офиціяла присланъ, плутовство, и что-де не изображенно самую ложь: понеже-де в оной Переясловской консисторіи такъ самаго его, плута и безьсовистника Гавріила, писменнія подлѣннія, коимы онъ преосвященнаго Никодима епископа Переясловского, скоро прибылъ его преосвященство въ Переясловъ на епархію 746 года августа 1 дня, чтоб ему тотъ монастырь во вся уручитъ утруждалъ с обявленіемъ о себѣ, онъ-де той, что доехатъ и до князей, толко бы де вѣдалъ, за што отгризатся, яко и отъ братіи Мошногорской представленнія при доношеніяхъ документа, что онъ-де, плутъ, означенній монастырь завладѣлъ, на унѣю по своему прелагатайству превратилъ и в протчемъ во всемъ разорилъ и намѣстника-де, Лебединского постриженца своего (коего-де будто офиціялъ прислалъ) іеромонаха Іосифа намѣстникомъ тамо, гдѣ і понынѣ-де живетъ, опредѣлилъ, а особливо-де от его жъ, плута, в монастырь Мошенскій писанія и інструкціи, в коихъ онъ собственноручно подписался ігуменомъ Мошногорскимъ и недавно-де к іеродіякону Самуилу монастыра Мошногорскаго с устращеніемъ, якобы его, Са-

муила, похваляются многіе на здешную сторону схапать, дабы-де к нему прибылъ на совѣтъ, нѣкотори писанія имѣются, и что онъ же нанеслъ на іеромонаха Сенесія многія, к важности касающіяся, клевети, по которимъ-де оному Сенесію за рукою Станѣслава Мурисона, княгинѣ Вѣшневецкой комисара, подъ печатію данное очистителное писаніе при дѣлѣ в консисторіи жъ содержится, с требованіемъ, дабы означенного плута, не утвержаясь на его безьсовистнихъ представленіяхъ, соблаговолено было в духовную митрополіи Кіевскія консисторію сискавъ, содержать до рѣшенія дѣла под крѣпкимъ карауломъ, а когда сисканъ будетъ, по присилки всѣхъ выше изображенныхъ в обличеніе ему, плуту, из консисторіи Переясловской документовъ, учинитъ с нимъ по правиламъ святымъ и указамъ высокомонаршимъ. Ежели же де духовная консисторія Кіевская того плута Гавріила, какъ она в отвѣтной промеморіи его безьподозрителнимъ оправдаетъ, с чего-де признатъ моцно особливую его поноровку, сискать за чимъ либо не соизволитъ, то всей до послѣднѣйшаго за разоренія монастыра Мошногорского, яко надлежало было, не посилая к ему об отвѣтствованіи указа самаго, по первой с доволнаго основанія, о чемъ в ней пространно значится сообщенной промеморіи призвать на ней претенсіи, гдѣ надлежитъ, искать, не оставитъ. В писаніи преосвященнаго епископа Никодыма Переясловского показано: хотя-де ис консисторіи преосвященного Никодима Переясловского в консисторію митрополіи Кіевскія сообщенными промеморіями о завладѣніи Лебединскимъ игуменомъ, всемирнимъ плутомъ Гавріиломъ, заграничного Мошногорского, до епархіи Переясловской надлежащаго, монастыра и о превращеніи в конечномъ на унію требовано, чтоб онаго плута соблаговолено было сискавъ учинитъ с нимъ по правиламъ святыхъ отецъ и указамъ высокомонаршымъ, однако не увираясъ на тыхъ означенная его преосвященства консисторія промеморіяхъ, но на безьсовистніе плутовскіе Гавріилови отвѣти положивсь, не токмо-де никакова-де опредѣленія не учинила, но еще-де в промеморіи ихъ норовя ему, что-де онъ во время полученія отъ его преосвященства на ігуменство Лебединское грамматы, дабы ея императорскому величеству вѣрнимъ подданнимъ и отме-

тая отъ себе вѣру унѣятскую православнимъ християниномъ быть, в катедралной Кіево-Софийской церквѣ присягу учинилъ, и за прямо ли от него таковое дѣйствіе воспослѣдовало, его-де преосвященству и оной консисторіи что неизвѣстно никакой о содержаніи нимъ уніи суспиціи не было, изволила оправдать, а что-де консисторія митрополіи Кіевскія крайне напрасно онаго плута, яко бы онъ к уніи неподозрителенъ, оправдаетъ и тѣмъ самимъ горшее ему ко устремленію на монастирь Мошногорскій, какъ онъ ужо в конецъ и разоренъ, позволеніе подала, с обявленіемъ во обличеніе его прелагатайства и будто-де онъ не имѣлъ и не имѣеть до монастира Мошногорского, хотя-де его на то и требовано, никакой претенсіи, и присланного прошлого 747 года априля 6 дня от строителя заграничного Виноградского іеромонаха Іоаникія извѣстія и при немъ сообщеннихъ подлѣннихъ с офѣціяломъ Ілляшевичемъ о недопущеніи монастыра Мошногорского к катедри Переясловской и о соедіненіи его Гавріила с уніятамы сношеніи копіи, с прошеніемъ о писаніи к господину полковнику Миргородскому Капнѣсту по вишеобявленному-де главному, что онъ на вѣрность ея императорскому величеству и на истинное православіе присягу исполнилъ резону о сиску, чему-де кажется нѣтъ противности, от себе писать, а по сиску-де поступить с нимъ по правиламъ святымъ и указамъ высокомонаршымъ; в копіяхъ, при ономъ писаніи приложенныхъ, показано: в первомъ писаніи в духовную епископіи Переясловской консисторію от строителя Виноградского заграничного монастыра Іоанникія прошлого 746 года мѣсяца ноемврія числа 1 присланъ-де указъ с духовнои митрополіи Кіевскія консисторіи по доношенію бывшаго ігумена Мошногорского монастыра іеромонаха Сенесія на ігумена Лебединского іеромонаха Гавріила Смилнѣцкого о вигнаніи изъ монастыра Мошногорского, то-де онъ, мнимій и явній христіянинъ православній називается, а тайній-де уніятъ и хитрій волкъ и цѣлій-де геретикъ, отрекается, что будто онъ не важилъ на оной Мошногорской монастырь и не знаетъ-де и не вѣдаетъ, во оправданіи показалъ и будто оного не знаетъ, якъ наихавъ намѣстникъ Іосифъ Раевскій и будто-де не з его руки, то-де онъ лжетъ, бо якъ добывая-де себе монастыра Мошно-

горского, то заразъ-де послалъ намѣстникомъ Пафнутія Надточія, а Іосифъ-де, теперешній уніятъ, былъ намѣстникомъ у Лебединѣ и двояко-де правилъ у Лебединѣ по християнскіи, а у Смѣломъ городѣ у замку по унѣятску мшу геретическую проклятую отправлялъ, и единой-де совисти изъ ігуменомъ Лебединскимъ уніятомъ, а что говоритъ-де, что не знаю-де, то на тое лжетъ, понеже-де его пісанія свидѣтелствуютъ: яко онъ писалъ до официяла, которіи писанія в духовную Переясловскую консисторію сообщилъ во свидѣтелство, и скоро-де завладѣлъ Мошногорскій монастырь, заразъ-де сталъ руиноватъ монастырь, и сталъ подарунки от того жъ монастыра посилатъ офіціяломъ, тако же и губернаторомъ: бочку меду узялъ из пасѣки Мировичовой году 1745 окромъ перегонного, а изъ пасѣки Иляшенковой восѣмъ вѣдерокъ, а прошлого-де 747 году побралъ и поируйновалъ пчоли во обохъ пасѣкахъ, оніе меды побралъ себѣ и на подарунки, книгу прологъ укралъ-де, которую-де книгу, привезши у Лебединъ, продалъ Ониску Крачку до церквы, пару воловъ добрихъ бувъ взялъ, но скоро-де получилъ указъ с Кіева, заразъ и отослалъ в монастиръ Мошногорскій и килихъ церковніи, ѱалтиръ укралъ, ѵрмолойчикъ из церквы, укралъ же де правилникъ, крестъ на престолѣ, панагіи, епитрахилъ нови, пасистой матеріи на епитрахилъ, такой же матеріи и протчого много явно покралъ, которіи-де вышеписанніи вещи всѣ в его имѣются днесь, а что-де не явно покралъ, то о тому Богъ вѣсть, и ввесь монастырь на подарунки саміе Ляхомъ в крайную нищету обернулъ; а что-де еще во оправданіи показалъ, что будто-де вишъписанніи геретикъ іеромонахъ Гавріилъ Смѣлнѣцкій ігуменъ Лебединскій не дерзалъ по уніятску служитъ и на тое-де лжетъ; прошлого-де 746 году противъ пущення масляного скоро-де прибувши официяль до Лебединской обителы и не казалъ ему служитъ по унѣятску, но по Кіевскіи при всей громадѣ и при братіи Лебединской, но оной-де хитрословесній лисъ, не слушая и не уважая присяги своей ея императорскому величеству, преосвященного митрополита Кіевского Рафаила благословенія, заставилъ-де служитъ Епифанія іеромонаха, прозиваемаго Царского, на Львовскомъ антиминсѣ и за папу Римского казалъ-де Бога проситъ и

по форми казалъ править, которая-де форма в духовную консисторію Переясловскую представлена во правдивое свидѣтелство, и днесь-де допускаетъ Львовскихъ поповъ постриженцовъ на его преосвященства антиминсѣ служить, якъ унѣятовъ іеромонаховъ, тако же и свѣтскихъ поповъ постриженцовъ Львовскихъ, и много-де несогласія имѣется изъ православнимы священникамы и монахамы в пасѣкахъ Кіевскихъ и служащихъ и причащающихся монахахъ Кіевскихъ свято-георгиевскомъ Лебединскомъ монастирѣ, тако же де и Переясловской епархіи імѣющихся монаховъ в пасѣкахъ Лебединскихъ; а нынѣ не рады оправданія-де послалъ до Кіева, но рады лутшаго извѣненія будто-де единого на іеромонахи, а другого на діяконы; и о семъ доносилъ в духовную консисторію Переясловскую, просилъ: тѣ от его Виноградского намѣстника іеромонаха Іоаникія, заразъ по вичитованіи и по скопиеваніи, отсилки в духовную митрополіи Кіевскія консисторію офиціялскіе писанія, тако же де и форму, дабы застали вышъписанних посланних Лебединскихъ монаховъ, а іменно-де монаха Кипріяна и Самуила, понеже-де оніе Киприянъ монахъ уставникъ все сіе вѣдаетъ, оніе вещи церковніе вышьписанніе пограбованніе іеромонахомъ Гавріиломъ, явнимъ христіяниномъ, а тайнимъ геретикомъ ігуменомъ Лебединскимъ и гдѣ оніе вещи обрѣтаются и якъ правитъ казалъ по уніятску и допускаетъ поповъ уніятскихъ на антиминсъ Кіевскій и якъ-де писалъ за Мошенскій монастырь до офѣціяла и какъ устроилъ Іосифа Раевского цѣлого уніята в Мошногорскомъ монастырѣ, то оный вышьписанній монахъ Кипріянъ повиненъ о всемъ томъ быть допрошенъ в Кіево-Софѣйскомъ консистору, а при томъ онъ же, намѣстникъ іеромонахъ Іоаникій в Переясловскую консисторію донеслъ, что-де всѣ святосты церковніе в нѣвецъ обернулъ, діяконскій стихарь перешилъ хлопцу на штаны, которіе-де штаны и теперь носитъ хлопецъ, матеріи масалбесовой и пояси церковніе священническіе на учкури и протчіи стати в нѣвецъ-де обращаетъ; второе копіи писанія писано до ксенза Иустияна Илляшевича, официяла митрополіи Кіевской, от ігумена Лебединского Мошногорского Гавріила Смѣлнѣцкого писанномъ показано: получилъ-де онъ листъ чрез законника единого 746 года августа 20 дня,

что-де на прошеніе лѣсовихъ блукающихся чернцовъ и схимонаховъ изволилъ епископъ Переясловскій прислать на ігуменство в Мошногорскій монастырь, которій-де нарочно ігуменъ приехавши у Лебединъ за своимъ интересомъ, много десперацію чинилъ-де с онимъ ігуменомъ Гавріиломъ. Что же онъ, не могучи с нимъ что дѣлатъ, посилалъ того же монастыра Мошногорского намѣстника Іосифа Раевскаго до его велможносты с прошеніемъ потрудитъ себе до Погребищъ и къ комисаромъ и назначоному губернатору Мошенскому, дабы и тамъ ихъ мосцомъ презентоватъ, дабы-де оніе не допустили бъ оного монастыра под владѣніе епископа Переясловского и присланній бы де ігуменъ отъ епископа Переясловского не владѣл бы монастиремъ Мошногорскимъ, да от себе кого знатного ксенза и едности святой уніи любо и боліе рады спору прислатъ, хочай-де честного отца Меѳодія на оное игуменство уконфѣрмовать и от своего боку кого тамъ у Мошногорскому монастыру ігуменомъ устроитъ, а понеже-де оного монастыра не обстоитъ, то и онъ, ігуменъ, не можетъ у Лебединской обытели жить, понеже-де и всы монастыры от его велможности отдалятъ, отіймутъ под свое владѣніе, аще-де того не обстоятъ да попустятъ; въ треттомъ писаніи, до ігумена Лебединского Гавріила от иеромонаха Іустіяна Илляшевича писанномъ, показано: извѣстіе о Мошногорскомъ монастыру, чрез отца Іосифа намѣстника присланное, принявши, пишетъ к пану губернатору генералному в Погребищи, дабы онъ, якь імѣющіи власть во всѣхъ добрахъ князя Радивила, вспятивъ и не допустивъ, что-де весьма можетъ доказатъ; в четвертомъ писаніи, от ігумена Лебединского Гавріила до ксензя писанномъ, показано: при семъ-де его краткомъ писаніи посилаетъ нарочно к его велможносты его посланного рады скуточного увѣдомленія, гдѣ щасливы поворотъ его велможности имѣется и якія-де городы вызитуетъ, дабы-де и онъ моглъ знатъ, где надлежитъ поклонъ отдатъ, ибо-де вже двократнимъ его ігумена з громадою поездомъ у Смѣлую его велможносты тамъ вакуючи себе чрезъ сколко дній щасливого приезду не дочекались и туне-де себе затрудивши зь громадою возвращались воспятъ. Зачимъ-де просилъ увѣдомленія, где ему ігумену по близу знайдучихся городкахъ себе

предь лице его велможности явиты, или приезду у Лебединъ очекиваты, понеже-де слихалъ онъ, ігуменъ, что изволитъ самъ себе по всѣхъ городкахъ и селахъ затруднятъ, то аще будетъ-де воля его Илляшевича и до ихъ обители прибутъ и его-де ігумена з братіею пребыванія осмотрить. Въ пятомъ писаніи от тогоже ігумена Лебединского до ксенза писанномъ показано: превеликая-де радость ему была явилась, когда-де послихалъ приездъ его велможносты у Капустиной Долинѣ, бо о томъ-де надѣялся, что будетъ ласка его, Илляшевича, и его, ігумена, з братіею посѣтиты у обителы приездомъ, но яко-де вѣдятъ себе в великомъ несчастіи, ибо-де многихъ священниковъ посѣщаетъ, а ихъ во вся оставляетъ, с прошеніемъ о посѣщеніи онымъ Ілляшевичемъ Лебединской обителы. Буды же де онъ, Илляшевичъ, не покажетъ на ихъ своего милосердія, то вовся обителъ оставлятъ и по иныхъ монастырахъ розидутся, ибо-де оны являются горіе всѣхъ людей, понеже-де не могутъ удостоитися его велможности его ігумена з братіею уклонъ отдатъ. В формѣ о воспоминаніи на великомъ входѣ и на ектеніяхъ написанной показано: на переносѣ: великодержавного короля Августа и великихъ князей и пановъ нашихъ Станѣслава и Юзепа и все христолюбывое воинство да помянетъ; святѣйшаго вселенскаго великаго архиерея Венедикта и святѣйшій правителствующій сѵнодъ и великаго господина нашего преосвященнѣйшаго Аѳанасія, архіепископа митрополита Кіевского, Галицкаго и малія Россіи и всечестнаго отца нашего настоятеля іеромонаха Иустина и всечестнаго отца нашего ігумена іеромонаха Гавріила и всю о Христѣ братію нашу и ввесь чинъ священическій, монашескій, діяконскій и весь причетъ; на достойному: святѣйшаго вселенского великаго архіерея Венедикта и святѣйшій правителствующій сѵнодъ и великаго господина нашего преосвященнѣйшаго Аѳанасія, архиепископа митрополита Кіевского, Галицкого и всея Россіи, его же даруй.... В писаніи епископа Переясловского Никодима показано: пред симъ-де от его преосвященства не одножды к антецесору его преосвященства, преосвященному Рафаилу, такъ ис консисторіи Переясловской в консисторію его преосвященства промеморіямы о самоволномъ-де завладѣніи

вѣдомства митрополіи Кіевской Лебединскимъ ігуменомъ іеромонахомъ Гавріиломъ Смѣлнѣцкимъ заграничного Мошногорского, до катедри Переясловской издавна надлежащого, монастыра и о превращеніи конечномъ оного на унію, тако же де и о послѣдное раззореніе и опустѣніе приведеніи, дабы поступлено с нимъ, какъ правила святыхъ отецъ и указы ея императорскаго величества повелѣваютъ, писано же, толко же де по тѣмъ ни единой настоящей, хотя нѣкоторіе отвѣти изъ консисторіи по лживимъ его, ігумена, показаніямъ в защищеніе ему и былы присланны, резолюціи не получено и до нынѣ в тое консисторію на единое тому монастыру крайнѣйшое раззореніе чиня вышьпрописанному Гавріилу поноровку умолчено; а понеже-де оной Мошногорской монастырь чрезъ едыного его Гавріилу в конецъ раззоренъ и въ оскудѣніе в забратіи нымъ, Гавріиломъ, монастирскихъ вещей, в коихъ к его преосвященству в разсмотреніе копію реэстра, при доношеніи ему от строителя того монастира іеромонаха Матѳея прошлого 748 года ноября 5 дня поданного приложитъ, пришелъ, о чемъ его преосвященство доволно с імѣющагося в консисторіи Кіевской о томъ дѣлѣ можетъ усмотритъ, съ прошеніемъ, дабы вышьпрописанного-де игумена Гавріила в духовную его преосвященства консисторію неотложно сискавъ по приложенному реэстру монастирскіе вещи имъ, Гавріиломъ, по безьсовистію его при завладѣніи того монастыра напрасно забратіе приказатъ без жаднихъ его ложнихъ ко извыненію представленій в тотъ Мошногорскій монастырь конечно возвратитъ, а почему онъ же, Гавріилъ, тѣмъ монастыремъ чрезъ два года самоволно владѣлъ и к крайнему разоренію и опустѣнію привелъ, обстоятелно приказатъ допроситъ. Въ копіи показанія, іеродиякономъ Самуиломъ представленного, показано: по ізшествіи-де изъ монастыра Мошногорского іеромонаха Сенесія, возобладавши монастыремъ, іеромонахъ Гавріилъ ігуменъ Лебединскій не малую учинилъ обыду монастыревѣ чрезъ два лѣта: первое в пасѣци Лебединской, прозиваемой Мировичовой, принялъ на руки свои улъевъ с пчеламы шестъдесятъ, а с тѣхъ шестыдесяты того лѣта приплодилось роевъ вновь осмдесятъ, с которихъ такъ едного лѣтного числа показанихъ пчелъ, якъ и на други годъ

с тѣхъ же и с приплодившихся вновь чрезь два лѣта не далъ до монастыра ни единой кварти меду а нѣ фунта воску; на третое-де лѣто побравши в свой погребъ на зиму, отдалъ толко пятьдесятъ числомъ и то мертвихъ; другое: в пасѣцѣ под Довжкомъ, прозиваемой Илляшениковой, набралъ бочку меду в четирнадцать вѣдерокъ и дежечкамы осимъ вѣдерокъ, а на другое-де лѣто оставлено было в зиму пятьдесятъ двое пчелъ, которіе от падѣ померлы и с оныхъ на веснѣ побралъ и воскъ и патоку, что была для пчелъ, и с цѣлникы, что былы в улляхъ; третое: прислалъ в монастырь намѣстникомъ новоначалнаго іеромонаха Пафнутія Надточія, в которого взялъ даровизны пару коней и возъ рыбы и рублей нѣсколко денегъ, рекшы оніе слова: иди синку, тамъ наживешь; которій пасѣку выбилъ под монастиремъ и медъ поситивши попивъ, а воску каменъ с того же меду забывши, игуменъ по времены приехавши взялъ, онъ же, Надточіи, бѣдло продавалъ безыцѣнно, в жидовъ горѣлки понабыралъ, за которую з монастыра платились денегъ рублей пять, сирь и масло дѣжочкамы в Лебединъ отвозилъ, салъ двѣ отдалъ, о чемъ всемъ на его Надточія составлена была описка из замку за его марнотратніе поступки, з якой причины онъ того же времены пѣшь утекъ; четвертое: будучи ігумену в монастыру, корову добрую с телямъ до монастира Корсунского отдалъ, желѣза штабного з полати полтора каменя взялъ, коня своего продавши оному Надточѣевѣ за денгы монастирскіе пять рублей, потомъ отобралъ паки и денегъ не возвратилъ, будку началницкую взявши з монастыра, взявши жидовѣ возъ новы кримскіи, взялъ правилникъ церковны, ѱалтирь чверткову, ирмолойчикъ текстовій, хюсть служащихъ три, нарукавницъ три пари, желѣзко кравецкое, а сверхъ того что былъ побралъ з болшихъ вещей, тое поворочалъ, от якого забору такъ былъ оскудѣлъ монастырь, что свѣчки не было засвѣтитъ предь образамы, на вселенскіи панихиды меду добували, субботи великопостніи безъ кутѣ отправляли. В писаніи отъ его преосвященства, до ігумена Лебединского Гавріила писанномъ, показано: понеже-де по воспріятіи намъ престолоправленія митрополіи Кіевскія какъ протчіе подсутственніе власти епархіи нашей намъ являлися по своей долж-

ности, такъ і ему, ігумену, надлежитъ персонально к нашей мѣрности явитися; для того ему ігумену надлежитъ персонально пастирскаго писанія приездить без умедлѣнія и безъ всякихъ отговорокъ в катедру нашу для принятія архиерейскаго благословенія, и при томъ спроситъ мы намирены его, игумена, о происходящихъ монастыра его обращаніяхъ и о благопостоянномъ состояніи, а при виездѣ своемъ ему, ігумену Смѣлнѣцкому, поручитъ монастырское правленіе до возвращенія его с Кіева какому достойному по усмотренію своему старцу повелено; в писаніи от его преосвященства, до епископа Переясловского писаномъ, показано: яко неоднократно-де к антецесору его преосвященства, преосвященнѣйшему Рафаилу, от епископа Переясловского, такъ и от консисторіи Переясловской в духовную митрополіи Кіевскія консисторію промеморіями о самоволномъ завладѣніи вѣдомства митрополіи Кіевской ігуменомъ Лебединскимъ іеромонахомъ Гавріиломъ Смилнѣцкимъ заграничного Мошногорск..о, до каѳедри Переясловской іздавна надлежащаго, монастыра и о превращеніи конечномъ оного на унію и о протчемъ писано, то яко же де по тѣмъ ни единой настоящей и по нынѣ резолюціи, по которому-де епископа Переясловского писанію дѣло все в консисторіи Кіевской имѣющоесь его преосвященствомъ собоперсонально разьсмотрено, и яко усмотрено, что-де единожди точію от онаго епископа Переясловского к упомянотому преосвященному Рафаилу да трикратно з духовной епископіи Переясловской консисторіи в духовную митрополіи Кіевскія консисторію промеморіямы о показанномъ Мошногорскомъ монастырѣ и о упомяненномъ ігуменѣ Гавріилѣ писано с требованіемъ надлежащей резолюціи, для того нынѣ во удоволствіе епископа Переясловского требованію от его преосвященства к означенному ігумену Лебединскому иеромонаху Гавріилу Смѣлнѣцкому писменно предложено, чтоб-де онъ прибылъ в самой скорости в катедру его преосвященства и когда онъ прибудетъ, то по оному дѣлу дѣйствително будетъ с нимъ поступлено, и что-де онъ покажетъ допросомъ в самоволномъ владѣніи онимъ Мошногорскимъ монастыремъ чрезъ два года, обо всемъ преосвященного епископа Переясловского увѣдомлено будетъ. В инструкціи, данной іеромо-

наху Спиридону архиерейского его преосвященства дому крестовому, показано: отправленъ-де онъ, іеромонахъ Спиридонъ, в Лебединъ для осмотру в імѣющейся тамо катедралной его преосвященства пасѣки пчелъ и для взятія и припровожденія в катедру его преосвященства заграничного Лебединского ігумена іеромонаха Гавріила Смѣлнѣцкого. (Въ указѣ), за рукою его преосвященства писанномъ, показано: понеже-де онъ, ігуменъ іеромонахъ Гавріилъ, в катедру его преосвященства для конфирмаціи игуменской его граммати петребенъ, того рады ему, ігумену, за полученіемъ его преосвященства указа, в катедру его преосвященства з крестовимъ его преосвященства іеромонахомъ Спиридономъ приездитъ, о вѣдачи же для свободного проезду ему, Спиридону, в Лебединъ, а оттолъ с Лебединскимъ ігуменомъ іеромонахомъ Смѣлнѣцкимъ, писано от его преосвященства к губернатору Кіевскому Леонтіеву пашепорта. В доношеніи ігумена Лебединского Гавріила Смилнѣцкого показано, что указомъ-де его преосвященства, з катедри прошлого 748 года декабра 22 д. отпущенномъ, а в монастирѣ Лебединскомъ 749 года генвара 10 д. полученномъ, велено ему, за полученіемъ оного указа, немедля прибытъ в Кіевъ, и за силу онаго указа тотъ часъ приуготовился былъ онъ, игуменъ, какъ надлежитъ, в Кіевъ ехатъ, токмо же на самомъ его, ігумена, віездѣ лошадѣ в него поворовано и затѣмъ в намѣренномъ пути остановка послѣдовала; а потомъ другій разъ, когда собрался былъ выездитъ в Кіевъ же, то нападеніе от гайдамакъ воспятило, которіе гайдамаки, напавъ ночю на монастирь и всѣхъ монаховъ согнавъ в едно под страх мѣсто, какъ его ігумена имущества разъграбыли, такъ и церковную посуду серебраную расхитилы, да сверхъ того в томъ похищеніи горѣе всего послѣдовало, когда оніе гайдамаки, похитивши гробницу, выбросилы с оной на землю частицы Тѣла Христова и, шатаючись по олтару, потоптали оніе ногамы своимы, а его, ігумена, связавъ крепко, обухамы, сокирамы да дулами безъ всякаго и малѣйшаго милосердія нещадно былы надолзѣ, а потомъ бросивши толко что живаго свѣщамы жгли и плетмы жестоко по всему тѣлу в церкви предь престоломъ мучилы, от которого ихъ мученія мало что живъ еще остался, и хотя от оного гайдамацкого

жестокого бою и огненного жженія совсѣмъ увѣченъ и здравія вовся лишенъ, однакъ потомъ, когда к здравію мало пришолъ, по крайнему его всегда желанію выехалъ былъ с монастира Лебединского прошлого іуня среднихъ чиселъ, а ехалъ до Кіева, токмо жь близь границы недалече Ржищева в селѣ Понѣкорчи насходствомъ рейментара Гурского в Кіевъ не допущенъ, где и приарештованъ былъ со всѣмъ его поиздомъ и по многомъ бѣдствіи смертію угроженъ былъ и ледва оттудова возмоглъ свободитися денгамы и протчіимъ, что было при ему, да сверхъ того и порукъ по себѣ поставилъ протоіереевъ Хвастовскаго и Каневскаго, случившихся в тое время в Ржищеви, и при отпуски своемъ от рейментара под опасеніемъ крайнѣйшимъ и отчюжденіемъ содержанія монастыра призапрѣщенъ отъехать возвратно, и заказъ писменній отъ оного жъ рейментара принялъ с Полской области нигде не виездить; однакъ-де потомъ всегдашное его желаніе и ревность по правовѣріи знову к тому его ігумена возбудилы, чтобъ ѣхать в Кіевъ к его преосвященству, на всемъ с вишшеписаннихъ угроженій от рейментара усумнѣваясь, толко жъ приключившимся тогда в Лебединѣ от августа 6 до декабра 6 чиселъ проморкомъ паки воспященіе в томъ послѣдовало, а потомъ внутрняя болѣзнь такъ жестокая ему приключилась, что за малимъ и гроба не наслѣдилъ. И такъ-де вишеозначенніи препятствіи всегда оставленное желаніе его пресѣкалося; нынѣ же-де хотя паки всеусердно желалъ ехать въ Кіевъ, да сверхъ того и указъ его преосвященства прошлого мая 3 дня 751 года о непремѣнномъ прибытіи его въ Кіевъ чрезъ крестового его преосвященства іеромонаха Спиридона получилъ, однакъ первое, что не в состояніи от вишоозначеннихъ злоключеній его здравія обрѣтался; другое ясне освѣцоного ксіонженца державцы Лебединского к празднику святыя Живоначалнія Троицы надѣялся имѣющаго прибыть в Смѣлую непремѣнно, о чемъ уже ізвѣстіе было, и за прибытіемъ онаго имѣлъ просить милости правъ на угодія монастирскіе и о протчемъ нужнемъ дѣлѣ монастырскомъ, и тогда-де, какъ к здравію хотя мало придетъ и время удобное к тому изберетъ, имѣетъ-де непремѣнно в катедру его преосвященства прибыть. В доношеніи крестового іеромонаха

Спиридона доездномъ показано: по данной ему, Спиридону, от его преосвященства інструкціи ездилъ онъ въ Лебединъ для осмотру его ясне в Богу преосвященства пасѣки и в Лебединскій монастырь для взятія и привозу в катедру его преосвященства оного Лебединского монастыра ігумена іеромонаха Гавріила, о которомъ приездѣ его в Лебединъ прописанній Лебединского монастыра ігуменъ провѣдавъ, прислалъ іеромонаха того жъ монастыра Епифанія зъ двома козакамы его, Спиридона, для посѣщенія его к себѣ в монастырь проситъ, с коимы от него посланными онъ, Спиридонъ, з взятимы нымъ от сотника Переясловского Івана Гулака одинадцятмы козакамы поехалъ и тамо между протчіими разговорами онъ его, ігумена, чтоб онъ, ігуменъ, с онимъ крестовимъ ехалъ в Кіевъ, по приказу его преосвященства, понуждалъ; то онъ ігуменъ, не хотя с онымъ ехать, болѣзнію, приездомъ комисара Полского, прозваніемъ Добранского, скоримъ приезду надѣяніемъ державного тамошнего пана Любомирского и протчіимы недосужностмы отмовлялся; онъ же де, крестовій іеромонахъ Спиридонъ, по доволномъ о поездѣ его в Кіевъ понужденіи, отойшолъ к своей тамже в монастирѣ станціи. А в неделю по литургіи помянутій ігуменъ просилъ прописанного комисара Добранского к себѣ, а между протчіимы и его Спиридона, и когда онъ з тѣмы гостмы к ему ігумену пошолъ, то заразъ в его ігумена келіи оной комисаръ началъ его спрашивать, откуду отче и зачимъ? На то онъ, Спиридонъ, отвѣтствовалъ: я-де з Кіева приехалъ за послушаніемъ пасѣки его преосвященства осмотрѣть. Тогда оной Лебединской ігуменъ началъ ему комисару говорить: отець-де святы приехалъ осмотрить пасѣки да и его к выезду в Кіевъ понуждаеть, по приказу преосвященного; которіе рѣчи, какъ послихалъ оной комисаръ, началъ сказивать, что-де за дѣло преосвященному Кіевскому до нашихъ заграничнихъ монастырей и чернцовъ, отсюда никто не можетъ взять ігумена нашего, а ему-де, Спиридону, сказалъ з великимъ шумомъ и крикомъ: покажи указъ, чего онъ, игуменъ, імѣетъ поехать; то онъ крестовій в тое время принужденъ з великимъ примусомъ его преосвященства указъ прописанному ігумену Лебединскому объявить; и по прочегѣ нимъ ігуме-

номъ указа, оной комисаръ тотъ его преосвященсгва указъ взялъ в его ігумена, сказуя: я-де сей указъ повезу до державнаго пана Любомирского; а на его, Спиридона, крича, сказалъ: мы-де ігумена нашего не видамо, а и самъ-де ты не видешь, я-де тебе, забывъ в колодки, оттошлю до рейментара, людей же твоихъ в доми ихъ поотпущаю. И сія рѣчи и другіи подобніи произнося, отойшолъ онъ, комисаръ, на квартеру; почему онъ игуменъ того жъ дня его просилъ, чтобъ-де онъ, крестовій, з нимъ ігуменомъ пошолъ до помянутого комисара просить о возвращеніи нимъ комисаромъ взятого его ясне в Богу преосвященства указа; онъ же, опасуясь, чтоб-де его комисара (ежелибъ онъ, Спиридонъ, къ нему пошолъ) вышепрописанніе, нимъ комисаромъ говоренніе, рѣчи в дѣйствіи на ему, крестовому Спиридону, не собились, к ему комисару не пошелъ, сказуя ему, ігумену: тебѣ-де надобно просить, ти-де и проси, а ему-де, Спиридону, комисара просить не нужда, и такъ онъ, Спиридонъ, не могучи тогда его ігумена за помянутого комисара заступствомъ взять, отъѣхалъ з монастира в Росийскую границу, ища всякой к тому способности; когда жъ мнѣ треттого уже дни іеродіяконъ Климентый, ізбѣгши з Кіево-Кириловского монастира, извѣстилъ о отъездѣ уже комисаровомъ в другіе мѣста, то-де онъ, Спиридонъ, избравъ способное время и взявъ вышепомянутихъ своихъ козаковъ, поехалъ к нему, ігумену закритимъ шляхомъ и, приехавши туда уже въ часъ ночи, не розговоруя з нимъ ігуменомъ ничего, насилно взялъ его, ігумена. и проводилъ под карауломъ на кременчюцкій фарпостъ з вишше прописаннимы козакамы ажъ до перевоза нѣпрового; а от перевозу-де в Кіевъ з взятыми з Триполля нимъ двома боярамы. А прошлого маія 23 дня, привезши его, игумена Лебединского іеромонаха Гавріила, в катедру его преосвященства представилъ. В доношеніи намѣстника заграничного Лебединского монастира іеромонаха Сергія з братіею показано: хотя-де обитель святая Лебединская от самаго своего начала благочестивая и в числѣ-де монастырей благочестивихъ, к митрополіи-де кіевской надлежащихъ обрѣтаемая, прошлого мая 10 д. совсѣмъ разорена и въ томъ разореніи по многихъ дѣйствіяхъ и укоризнахъ за содержаніе благочестія ихъ с мона-

стира разгнано, затѣмъ жалостію сокрушаеміи за ревность правовѣрія, смѣютъ доносить по нижеслѣдующему: когда-де извѣстно учинилось Юрію Добранскому, комисару князя Любомирского, что ігумена Лебединского Гавріила взято ночной добы с монастыра в Кіевъ, прислалъ в Лебединъ хоружого Івана Швачку и при немъ козаковъ до пятидесяти человѣкъ вооруженнихъ, которій-де хоружій заразъ за приездомъ своимъ около ко всѣмъ мѣстамъ в монастирѣ караулъ поставилъ, ис монастира-де никого не пуская, угроженіямы-де его великое смятеніе учинилъ, а потомъ-де на другій день одомкнувши церковь, утвари сребраніе с образовъ поздиралъ, сосуди, ризницю, книги и протчее все позабыралъ, толко едыніе образы оставилъ, такожде с палати, с коморь, с келіи ігуменской все зачистилъ, лошадѣ монастирскіи и другій скотъ и протчее от мала до велика забирать казалъ, и позабиравшій взялъ еще зъ собою з монастира з братіи и его намѣстника, такожъ и от людей нѣкоторихъ с братства, и тое все в Смѣлую под карауломъ до вышереченного комисара отпровадилъ. За прибытіемъ же въ оную Смѣлую, осмотрилъ все забранное комисаръ и сказалъ: тое в Смѣлой содерживать до времены, покамистъ мирской священникъ в тотъ монастиръ Лебединскій присланъ будетъ, или другая какая резолюція от князя воспослѣдуетъ, и по многихъ укоризнахъ грозилъ всему Лебедину, какъ-де и другимъ селамъ уже де послѣдовало, смертію за то, что-де в Полской области живутъ, а вѣрность и ревность свою к Россійской імперіи оказиваютъ, и с тѣмъ-де прочь от себя сказалъ отходить. А потомъ-де того же мая 14 д. прислалъ в Лебединъ протопопу Смѣлянского Луку, которій-де за прибытіемъ своимъ, с приказу комисарского, всѣхъ с монастира прочь розигналъ, сказивая, что-де уже мірская церковь будетъ, а не монастырь, и такъ-де они скитаются едни по лѣсахъ в мѣстахъ, к пребыванію угоднихъ, а другіи-де по пасѣкахъ, ожидающе его преосвященства в помощь и защищеніе въ томъ резолюціи, и имѣютъ ли быть надеждни в своемъ Лебединскомъ монастирѣ жить, или уже не уповая тому быть, отходить куда. По которому доношенію в духовной митрополіи кіевскія консисторіи приговорилы: к его сіятелству князю Любомирскому писать с тѣмъ

требованіемъ, дабы онъ, князь Любомирскій, онимъ камисару Юрію Добранскому и хоружому Ивану Швачки приказалъ всѣ утвари церконіи забратіи и всѣ вещи монастирскіе возъвратить и въпредь того чинить запретить; а за такіе ихъ нахалническіе на оній монастиръ нападенія учинилъ со удоволствіемъ надлежащую сатисфакцію и что учинено будетъ, о том бы отвѣтнимъ писаніемъ увѣдомилъ; о чемъ к его высокопревосходителству, господину губернатору, от его преосвященства писано в силѣ состоявшогося в духовной консисторіи приговора с прошеніемъ о писаніи от его, господина губернатора, к князю Любомирскому за учиненную тому монастиру обиду. В допросѣ ігумена Лебединского Гавриила Смѣлнѣцкого противъ присланнихъ прошлого 746 года априля 30 д. при писаніи преосвященного Никодима епископа Переясловского копіи писемъ, писаннихъ от него игумена Гавріила к ксензу Іустину Ілляшевичу офиціялу, показано, что-де онъ ігуменъ Гавріилъ Смѣлнѣцкій до Іустина Ілляшевича писаніе о недопущеніи Мошногорского монастира под владѣніе епископа Переясловского, такожъ і о присилки какого знатного ксенза к едносты святой уніи рады спору в оній монастиръ писал-ли, или ны, за давность времены упомнитъ; противъ второго писанія онъ, ігуменъ Гавріилъ, показалъ, что-де онъ прошлого 747 года до показанного ксенза Иустина Ілляшевича писалъ не самъ от себе, но з согласіемъ всей обще громады по прежнему обикновенію и напередь-де того писанія онъ, ігуменъ Гавріилъ, увѣдомлясь о приездѣ его, ксіонзя, ездилъ в Смѣлое и ожидалъ в Смѣломъ рады отдачи ему, ксензу, уклона, а другой-де разъ посилалъ з громади людей с прошеніемъ увѣдомленія, где бы ему, ігумену, оному Ілляшевичу поклонъ свой з громадою отдать, чрезъ которихъ и подарокъ пересиланъ, и онимъ-де писаніемъ просилъ о прибитіи его в оній ихъ монастирь в такой силѣ, дабы-де онъ, Ілляшевичъ, к нимъ милость в какихъ случаяхъ окказивалъ; противъ треттого писанія показалъ, что-де онъ, ігуменъ, к оному ксензю (посылалъ) писаніе о посѣщеніи оного ихъ монастира потому, дабы, яко многое войско при немъ, Ілляшевичу, было в близости того Лебединского монастира, нечаянно в оній монастирь увѣшедшій никакой обиди не учинилъ, а

что-де прописанно в ономъ писаніи, чтобы обытель оставить и в ініе монастирѣ розойтись, то прописалъ того монастира бывшій писарь монахъ Германъ за неискуство свое; а онъ-де, ігуменъ, того писма незразумѣвши, на ономъ подписался. О формѣ нимже, ігуменомъ, показано, что-де на великомъ входе и ектеніяхъ такъ онъ, ігуменъ Гавріилъ, яко и никто з законниковъ того Лебединского монастира архиерея Венедикта, преосвященного Аѳанасія и настоятеля иеромонаха Иустина никогда не споминалъ, такожде и на достойному архиерея Венедикта, преосвященного Афанасія не споминаетъ. По выслушаніи которого допроса, в духовной митрополіи Кіевскія консисторіи приговорено: послать з оной духовной консисторіи в духовную епископіи Переясловской консисторію, (дабы) прислано было рады изобличенія оного Лебединского монастира ігумена подлѣнное писаніе, такожъ и іеродіякона Самуила, либо кого инного для доказателства в духовную митрополіи Кіевскія консисторію; в силѣ которого приговора изъ духовной митрополіи Кіевскія консисторіи в духовную епископіи Переясловской консисторію послана промеморія, на которую промеморію з духовной епископіи Переясловской консисторіи в духовную митрополіи Кіевскія консисторію сего 751 года юля 16 дня присланною промеморіею обявлено: сообщенною июня въ 13 день з оной митрополіи Кіевскія консисторіи в духовную епископіи Переясловской консисторію промеморіею, что привезенной заграничного Лебединского монастира ігуменъ Гавріилъ Смѣлнѣцкій допросомъ показалъ, будто онъ, Гавріилъ, до официяла Иустина Илляшевича писаніе о недопущеніи Мошногорскаго монастира под владѣніе епископіи Переясловской, такожъ и о присилки какого знатного ксенза к едности святой уніи писалъ ли или ни, за давность не упомнитъ, показалъ, объявлено и требовано, дабы прислано было рады изобличенія онаго игумена саморучное его писаніе, а для доказателства—іеродіякона Самуила. И по указуде ея імператорскаго величества в духовной епископіи Переясловской консисторіи опредѣлено: отправить для доказателства іеродіякона Самуила, а о саморучномъ-де писмѣ, от реченного Смѣлнѣцкого к офѣціялу писанномъ, объявить, что такого писма, кромѣ копіи, с подлѣнного снятой Лебединского монастира уставникомъ

Кипріяномъ, не имѣется, а приложено точное писмо официяла Иустина Ілляшевича к помянутому игумену, в резолюцію писанного, с которого-де совершенно явствуетъ, что-де онъ, Смѣлнѣцкій, в недопущеніи к епископіи Переясловской Мошногорского монастира писалъ и старался, протчіи же его Смѣлнѣцкого саморучніе подписанніе во изобличеніе его коварной лжи чрезъ отвѣтствіе к покойному блаженнія памяти преосвященному Рафаилу присланніе, что онъ к Мошногорскому монастиру не интересуется, и яко онъ точно игуменомъ Мошенскимъ подписивался, притомъ приложены; а для конечного его, Смѣлнѣцкого, ізъобличенія в духовной консисторіи о прямомъ его прелагатайствѣ запотребно разъсуждено объявить, что в прошломъ-де 747 году по указу-де блаженнія памяти преосвященного Никодима, епископа Переясловского, посиланъ былъ с катедри іеромонахъ, что-де нынѣ катедралній писарь Гервасій, в мѣстечко Мошни к князю великія Литвы гетману и кавалеру Михайлу Радивилу с писаніемъ его преосвященства о подтвержденіи правъ, от князя Вишневецкого на монастиръ Мошенскій данныхъ, и в завладѣніи-де монастыремъ означеннымъ Смѣлнѣцкимъ не по приличію о увѣдомленіи, и чтобъ-де тотъ монастырь по прежнему отданъ былъ до епископіи Переясловской прошеніи, и хотя-де потому его сіятелство приказалъ былъ по прежнимъ правамъ за подписаніемъ своея руки подтвердителное выдать право, точію-де реченной ігуменъ, за прибытіемъ к его сіятелству, чрез представленной плутовски выправленной въ бывого Львовского митрополита Шептицкого, что будто тотъ Мошенскій монастиръ ни под чіею находится дирекціею, патентъ, то-де его сіятелства доброхотство пресѣклъ, о чемъ-де всемъ помянутой іеромонахъ, нинѣшній катедралній писарь Гервасій, возвратившись в катедру, его преосвященству обстоятелно представылъ доношеніемъ, которого точная копія и писмо, от гетмана Радивила на полскомъ діалектѣ к покойному преосвященному епископу Переясловскому Никодиму чрезъ предписанного іеромонаха присланное, точное для усмотренія и ізъобличенія собщени, в которихъ показано: в копіи доношенія, поданного от проповѣдника катедри Переясловской іеромонаха Гервасія покойному преосвященному Никодиму епископу Переясловскому: по

указу-де его преосвященства былъ онъ в заграничномъ мѣстечку Мошнахъ того іюля 5 дня, князю великія Литви гетману и кавалеру Михаилу Радивилу з пристойнимъ почтеніемъ вручилъ от его преосвященства писаніе о подтвержденіи правъ, от князя Вишневецкого на монастырь Мошенскій даннихъ, и хотя-де его сіятелство соизволилъ по прежнимъ (коихъ онъ самъ точніи копіи разъсматривалъ) правамъ за подписаніемъ своея руки подтвердителное выдать право, а к его-де преосвященству, дабы по прежнему тотъ монастырь былъ под дирекціею епископіи Переясловской, писать приказалъ, но, за прибытіемъ к его сіятелству ігумена Лебединского уніята Гавріила Смѣлнѣцкого, которій прошлого 743 года, обманувъ бывого Лвовского митрополита Шептицкого, будто-де тотъ Мошенскій монастиръ ни под чіею находится протекціею, плутовски выправилъ патентъ на монастыри Лебединскій, Виноградскій и Мошногорскій и, по объявленію того патента его сіятелству, предреченное свое обѣщаніе отмѣнилъ, сказуя, понеже-де тотъ монастырь, по доносу такого ігумена, в вѣдомствѣ духовенства ихъ находится, то-де я несиленъ уже, от оного отобравъ, по прежнему привратить къ епископіи Переясловской; а когда жъ де между протчимъ онъ его хитрости и обманство донесъ его сіятелству, что тотъ ігуменъ Смѣлнѣцкій и от преосвященного Кіевского митрополита имѣетъ на игуменство патентъ, то-де помянутій уніятъ ігуменъ сказалъ въ отвѣтъ: не для того-де я имѣю в себѣ митрополита Кіевского патентъ, чтобъ-де по оному дѣйствовать и церкові тѣмъ порядкомъ весть, какъ-де в нихъ водится, но для защищенія своего здоровья, ибо-де за проклятыми людмы, отрѣкающимися святой уніи, прожить не можетъ, и ничего по немъ не дѣйствовалъ и не дѣйствую; а признаю-де папу Римскаго за главу святой церкви и такъ содержу вѣру во всемъ, якъ и всѣ панове поляки держатъ; каковіи-де его ігумена слова вся его сіятелства ассистенція и при немъ на тотъ часъ присутствовавшій быскупъ Зенополитанскій Колицкій, прозиваемій Ласкарь, слишалы и, по вислушаніи-де тѣхъ его рѣчей, приказалъ-де его сіятелство писменно къ его преосвященству отписать, которое-де и сообщено, а словесно-де приказать изволилъ донесть его преосвященству, дабы

о показанномъ монастырѣ изволилъ его преосвященство представить в імѣющуюся в Варшавѣ Россійскую коммѣсію, и когда-де оттуду получена будетъ резолюція, ни в чемъ-де спорить не станетъ и по прежнему тотъ Мошногорскій монастырь под дирекцію епископа Переясловского отдать с подтвержденіемъ на тотъ монастырь правъ не отречетъ. В писаніи от офиціяла іеромонаха Јустина Ілляшевича, до ігумена Лебединского іеромонаха Гавріила писанномъ, показано: извѣстія о Мошногорскомъ монастырѣ, чрезъ отца Іосифа намѣстника присланніе, принявши, пишетъ к господину губернатору генералному в Погрѣбища, а бы-де онъ, якъ имѣючій власть во всѣхъ добрахъ князя Радивила, воспятивъ и не допустивъ, что-де весма можетъ доказать, да притомъ посилалъ мосцѣ сутану и поясъ усмѣнъ чрезъ того жъ Іосифа, шапка-де потомъ отдатся, о пасѣци-де памятствовать, понеже у его не имѣется меду, хтѣте-де прислать, якъ наиболше ..... (дальше в подлинникѣ пропускъ). В копіи писанія, отъ ігумена Лебединского Гавріила до офѣціялла Іустина Ілляшевича писаннаго, показано: получилъ-де онъ листъ чрезъ законника единаго 746 года августа 20 дня, что-де на прошеніе лѣсовихъ блукающихся черцовъ и схимниковъ изволилъ епископъ Переясловскій прислать на ігуменство в Мошногорскій монастыръ, которій нарочно ігуменъ пріехавшій у Лебединъ за своимъ интересомъ много десперацію чинилъ со мною, чтоже онъ, не могучи с нимъ что дѣлатъ, посилалъ нарочне того жъ монастыра Мошногорского намѣстника Іосифа Раевского до его велможностъ потрудить себѣ до Погребыщъ, а к комисаромъ и назначонному губернатору Мошенскому, дабы и тамъ ихъ мосцовъ презентовать, дабы оніе не допустилибъ оного монастыря под владѣніе епископа Переясловского и присланній бы ігуменъ от епископа Переясловского не владѣлъ бы монастыремъ Мошногорскимъ, да от себѣ кого знатного ксензя и едности святой уніи или и болѣе рады спору прислать, хочай-де честного отца Меѳодія на оное ігуменство уконфѣрмовать и отъ своего боку кого тамъ у Мошногорскомъ монастыру ігуменомъ; а понеже-де оного монастыра не обстоитъ, то-де і онъ ігуменъ не можетъ у Лебединской обителѣ жить, понеже-де и всѣ монастырѣ от его вел-

можности отдалять и отимутъ под свое владѣніе, аще-де сего не обстоятъ, да попустятъ. В квитанціи подлѣнной, отъ ігумена Лебединского и Мошногорского данной, іеродіякону Самуилу прошлого 745 года іюня 6 дня показано: принятихъ іеродіякономъ Самуиломъ давного долгу отъ орандара Мосѣ Мошенского денегъ рублей десять, которіе-де денги в росходѣ показалъ реестромъ на потребы монастырскіе всякіе сполна и по исчисленіи-де оного реестра его іеродіякона Самуила квитовалъ; в інструкціи, 1745 году іюня 15 дня саморучной его, ігумена Гавріила, іеродіякону Самуилу, оставшемуся в монастирѣ Мошенскомъ намѣстнику, данной в 7 пунктахъ, в коихъ показано, а имянно в первомъ: всечестному іеромонаху Варламу, яко духовнику, церковь Божія поручается, в коей бы всякое благочиніе и всегдашнее отправленіе по обичаю безъостановочно дѣйствуемо было: в 2-мъ: іеродіякону Самуилу, дабы о дворцѣ монастырскомъ всякое господарское дѣло обѣчнимъ своимъ порядкомъ, яко надлежитъ, ишло, тщателное имѣтъ прилѣжаніе; в 3-мъ: особливо же всякимы образамы старатися на слѣдующую зиму для скота монастырского сѣна доволно было наготовано, а буде бы-де к тому в денгахъ монастырскихъ возимѣлся недостатокъ, то-де пару воловъ продать, а смотрѣть, чтобъ-де сѣно неотмѣнно было, дабы в томъ в зимное время не поспослѣдствовало нужды; в 4-м: всякую имѣющуюся засѣянную пашню в надлежащое время отдать людямъ з снопа сжать, тую же сжатую пашню самымъ (ли кого припросить) в футоръ монастирскій на токъ свозить и в скирти скласть; в 5-м: гребля монастирская, на Ирдинѣ имѣющаяся, была бъ неотмѣнно подчинена по надлежащому; в 6-м: всей же де оставшейся в монастирѣ братіи между собою имѣть любовное без малѣйшихъ ссоровъ, яко подобаетъ инокомъ имѣть, обхожденіе; в 7-м: всякіе же де приключающіеся в монастирѣ дѣла іеродіякону Самуилу за совѣтомъ братіи по прежнему здешнему обыкновенію производить. В допросѣ ігумена Лебединского Гавріила Смѣлнѣцкого сего 751 года, іюля 24 дня в духовной митрополіи Кіевскія консисторіи противъ показаній іеродіякона заграничного Мошногорского монастыра Самуила о чиненіи якобы нымъ тому Мошногорскому монастыру обыдъ и о протчемъ пока-

зано: 1) что-де онъ, ігуменъ Смѣлнѣцкій, между Переясловскимъ архіерействомъ, будучи ігуменомъ Лебединскимъ, заграничный Мошногорскій монастырь по писменному и по многократному всеприлежному словесному того монастыра всей братіи прошенію, дабы не допустить владѣть онимъ монастыремъ уніятамъ, содержалъ под протекціею своею и во время того содержанія с пасѣки, прозиваемой Мировичовъ, в пасѣку Лебединскую на руки свои принялъ уллевъ с пчелами шестъдесятъ и с оныхъ 60 того жъ лѣта приплодилось роевъ 80, а на другой-де годъ не столко приплодку в пчелахъ, тако жъ и в меду не столко жъ прибели было, но меншее число, а сколко имянно, онъ, ігуменъ, за давность времены не упомнитъ, и хотя того года гайдамаки, на оную пасѣку набѣгшіе, разорилы, имѣвшійся тамо медъ с собою побралы, однакъ-де на треттое лѣто 63 улля пчелъ и меду дѣжечку в тую Мировичову пасѣку онъ отдалъ; 2-е) с пасѣки-де, что под Довжикомъ, прозиваемой Илляшевичовой, в Лебединской монастырь привезено Мошногорскимъ іеродіякономъ Самуиломъ меду бочку, в которой было Олшанской мѣри вѣдерокъ 14, а Лебединской мѣри вѣдерокъ 12, для поставки в ономъ монастырѣ и оной медъ онъ, ігуменъ, продалъ вѣдерко 7 золотихъ и денги-де содержалъ при себѣ до разоренія от гайдамакъ Лебединского монастыра; дѣжачкамы-де оной же іеродіяконъ Самуилъ к нему, ігумену, привезлъ четири толко ведерокъ, которой-де медъ онъ, ігуменъ, разситивъ, употребылъ на Лебединскій монастыръ, а на другое лѣто из померлихъ пчелъ из пасѣки Довжовской в Лебединскій монастырь прислано воску пасѣчникомъ Мошногорскимъ монахомъ Митрофаномъ, которой-де воскъ онъ при себѣ мало подержа, отослалъ въ Мошногорскій монастырь, а чрезъ кого имянно, за давность времены упомнить не можетъ, патоки-де и сцѣлниковъ онъ, ігуменъ, самъ не бралъ, но прислано ему, ігумену, от пасѣчника Мошногорскаго монаха Митрофана дежечку какъ в вѣдерко с цѣлниками накладену и патокою присипану в презентъ. 3) Онъ-де, ігуменъ Смѣлнѣцкій, іеромонаха Пафнутія Надточія в Мошногорскій монастырь намѣсникомъ посилалъ по требованію Мошногорскихъ законниковъ, в которого-де даровизни пари коней, воза рыбы и рублей

нѣсколко денегъ (не бралъ), но оній іеромонахъ Пафнутій, яко постриженецъ того Лебединского монастыря, в Сѣчи будучи, испрашивая на тотъ монастырь милостины, пару лошадей и возъ рибы в монастырь припроводивши, на монастырь, а не собственно на его, ігумена, отдалъ; намѣстникъ Надточѣй пасѣку выбылъ ли и медъ, поситивши випилъ ли, онъ, ігуменъ, не вѣдаетъ, воску-де онъ, ігуменъ, не забывалъ и в тотъ Мошногорскій монастырь не пріездилъ и не бралъ, оной же намѣстникъ быдло бѣзцѣнно продавал ли, в жидовъ горѣлки позабиралъ ли, за которую з монастыра якобы платили денги 5 рублевъ, о томъ-де онъ, ігуменъ, не вѣдаетъ, сира-де дѣжечку едну и масла гладушъ единъ же намѣстникъ Надточѣй в Лебединской монастырь привезлъ, салъ двѣ далъ на пасѣчники того жъ Мошногорского монастыра, за что-де хотя съ монастыра Лебединского посля и отдавано, однакъ оній тое монастыру Лебединскому подарилъ, принимать не хотѣлъ. 4) онъ-де, ігуменъ Лебединскій Гавріилъ, корови с телямъ до монастыря Корсунского не давалъ, но по повелѣнію офѣціяла Ілляшевича посланніе от Богославскаго ігумена Корсунскіе законники в оній Мошногорскій монастырь оную корову взяли, позволенія же от него, ігумена Гавріила, давать тоей коровѣ не было, желѣза штабного с полати онъ, ігуменъ, взялъ толко полкаменя, с коего желѣза толко една секира здѣлана, коня-де своего никакого онъ, ігуменъ, оному Надточіевѣ за денги монастырскіе пятъ рублевъ не продавалъ, и паки-де обратно потомъ никакого коня не отбѣралъ и денегъ никакихъ за нимъ, ігуменомъ, не заводилось и не заводится, будку началническую ветху, полотномъ сверха укритую и смолою усмоленную, онъ, ігуменъ, отъездя в монастырь Лебединскій, за позволеніемъ намѣстника Гервасія и всей того монастыря братіи, в позику взялъ, которая не доездя в монастырь Лебединскій на пути подъ городомъ Городищемъ вся россипалась, которую, въ монастырь Лебединскій привезши, оставилъ и в ономъ монастырѣ нынѣ имѣется; жидовѣ же оной будки не продавалъ, возъ новый кримскій онъ, ігуменъ, за неимѣніемъ в ономъ Лебединскомъ монастырѣ, взялъ, правилника церковнаго онъ, ігуменъ, не бралъ и не вѣдаетъ, псалтирь чверткову, ирмолойчикъ текстовій

чрезъ хлопцовъ Лебединскихъ в тотъ Лебединскій монастырь достались, которіе и понынѣ в томъ монастырѣ имѣются, хустокъ служащихъ трохъ не бралъ и не вѣдаетъ, нарукавницъ паръ трохъ никогда не бралъ и не вѣдаетъ, а желѣзко кравецкое онъ, ігуменъ, узичкою ли или ни, за давность времены не упомнитъ, взялъ. Противъ которого его, ігумена Лебединского Гавріила Смѣлнѣцкого, допроса іеродіяконъ Самуилъ в отвѣтѣ своемъ во всемъ согласно показалъ. В допросѣ ігумена Лебединского Гавріила Смѣлнѣцкаго сего 751 года августа «—» дня в духовной митрополіи Кіевскія консисторіи противъ присланной из духовной епископіи Переясловской консисторіи въ духовную митрополіи Кіевскія консисторію промеморіи и пріобщенного при оной промеморіи копіи доношенія, поданного прошлого 747 года покойному преосвященному Переясловскому Никодиму от іеромонаха, нынѣшняго катедралного писара Гарвасія, показано, что-де прошлого 747 года, когда іеромонахъ Гервасій пріездилъ к князю великія Литвы гетману Михаилу Радивилу о подтвержденіи ли правъ отъ князя Вышневецкого на монастырь Мошногорскій, или за чимъ иннимъ, онъ, игуменъ, не вѣдаетъ: то заприбытіемъ князя Вишневецкаго в мѣстечко Мошни, нарочно посланнимъ от оного князя из замку козакомъ онъ, ігуменъ, въ тое жъ мѣстечко для отвѣтствія сисканъ и, по пріездѣ его в тое мѣстечко, сталъ онъ, ігуменъ, на особенной фартерѣ и в немаломъ разстояніи; на другой же денъ оной Гервасій, пошедши к показанному князю с поклономъ, тамо чрезъ цѣли денъ банкетовалъ и при томъ банкетѣ оному князю припоминалъ, якобы онъ, ігуменъ Смѣлнѣцкій, самоволно Мошногорскимъ монастыремъ владѣетъ и якобы непотребніе здирства дѣлаетъ, називая его пяницею, согласникомъ гайдамацкимъ и протчими неучтивимы рѣчми и просилъ от оного князя, дабы его, ігумена Смѣлнѣцкого, с оного Лебединского монастыря в колодкахъ под карауломъ к епископу Переясловскому видалъ, на которіе его, іеромонаха Гервасія, прошенія оной князь былъ склонился, почему оной князь, первое не вѣдая его, ігумена, в оное мѣстечко пріезду, велѣлъ былъ в Лебединъ по его, ігумена, посилать, а потомъ, извѣстясь отъ тамошнихъ же жителей, что онъ, ігуменъ, тамо вь Мошнахъ находится, пове-

лѣлъ привесть к себѣ, дабы с показаннимъ іеромонахомъ Гервасіемъ на очную ставку сталъ, и призвавъ его, ігумена, оной князь к себѣ, началъ спрашивать таковыми рѣчмы: для чего-де ты, отецъ ігуменъ, в мои добра вдираешся и чинишь з моихъ добръ издирства и с того издирства богатѣешь? и когда-де онъ, ігуменъ, противъ вопросу сказалъ, что-де тое на его, ігумена, показано неправедно, то-де тогда оной князь началъ сказивать оному іеромонаху Гервасію, тогда в него ж, князя, при многомъ собраніи народномъ будучему с онимъ ігуменомъ Гавріиломъ при ономъ князю Радзивѣлу между собою имѣть разговоръ таковъ, самоволно ль онъ, ігуменъ, показаннимъ Мошногорскимъ монастыремъ владѣетъ, или нетъ, и когда онъ, ігуменъ Гавріилъ, показалъ оному князю просителное писаніе отъ Мошногорскаго монастыря братіи и Мошногорскихъ гражданъ о содержаніи ихъ под протекціею своею до времены, дабы кто тимъ монастыремъ чужи не владѣлъ, то в то время оной князь оному Гервасію сказалъ, что оной ігуменъ не нахально владѣетъ тѣмъ монастыремъ, но по прошенію братіи и гражданъ и его, ігумена, к Переясловскому преосвященному видавать не повелѣлъ. Онъ же, ігуменъ Гавріилъ, прошлаго 743 года обманно плутовски никакъ у митрополита Лвовского Шептицкого патента на монастырѣ: Лебединскій, Выноградскій и Мошногорскій никогда не виправлялъ и таковаго патента князю никогда не обявлялъ, а показывалъ онъ, ігуменъ Гавріилъ, тогда жъ при ономъ Гервасію оному князю Радивилу два газети, которіе публикованы по всей Украйнѣ, еденъ отъ митрополита Лвовского о явившойся моровой язви, а другій отъ гетмана Галицкаго (?) о гайдамакахъ и иннихъ же никакихъ никогда какъ не имѣлъ, такъ и не показивалъ. Онъ же, іеромонахъ Гервасій, оному князю, что онъ, ігуменъ, и отъ Кіевского митрополита патентъ на ігуменство имѣетъ, говорилъ ли или ни, онъ, ігуменъ, о томъ не вѣдаетъ и и не слыхалъ, и в отвѣтъ онъ, ігуменъ, таковыхъ рѣчей: не для того-де я имѣю Кіевскаго митрополита себѣ патентъ, чтобъ-де по оному дѣйствовать и церковь тѣмъ порядкомъ весть, какъ-де в нихъ водится. но для защищенія-де своего здоровя, ибо-де за проклятими людми, отрѣкающимися святой уніи прожить не могу и на

тотъ-де я патентъ не смотру и ничего по немъ не дѣйствовалъ и не дѣйствую, а признаю-де папу Римского за главу святой церквы и такъ содержу вѣру во всемъ, якъ и всѣ панове поляки держатъ,—никогда не говорилъ и уніи не содержовалъ, ибо ему, ігумену Гавріилу, таковыхъ рѣчей, яко о томъ патентѣ его не спрашивано, и говорить было не почему, о чемъ-де и совѣстію своею готовъ подтвердить; и по выслушаніи оной рѣчи, приказывалъ ли князь к преосвященному Переясловскому отписивать и отписивалъ ли или ни, онъ, ігуменъ, не вѣдаетъ, а сказивалъ князь, когда онъ, іеромонахъ Гервасій, с онимъ ігуменомъ ссорился, таковіе рѣчи: когда-де ему, Гервасію, какая претенсія к нему, ігумену, имѣется, то бы ехать въ Варшаву къ россійскому резиденту и тамо между собою судомъ розитись, а подъ арестъ брать его, ігумена, ему не допустилъ, что послихавши, онъ, Гервасій и отъехалъ в Переясловъ.

Приговорилы: понеже по справкѣ явилось, что онъ, игуменъ, въ прошломъ 744-мъ годѣ октября 16 д. въ катедралной церквѣ присягу учинилъ, что онъ къ противникомъ вѣры православной и отступникомъ римляномъ, унѣятомъ и протчимъ еретикомъ никогда въ соединеніе приходить и с ними единомудрствовати и на ихъ проклятую богомерзскую унѣю привращатися, і с ними согласія імѣть какимъ либо образомъ или подлогомъ ни явно, ни тайно отнюдь не станетъ, и прочая; в концѣ же того обовязался: аще бы онъ, ігуменъ, противно і малѣйше что тому своему клятвенному обѣщанію дерзнулъ учинить, то да постигнетъ его Божіе и его преосвященства неблагословеніе, такожъ и святыхъ отецъ клятва и временнія в настоящемъ, а вѣчнія в будущемъ вѣцѣ, яко богопротивникъ, да не вбѣгнетъ казни: а потомъ, какъ с вышеписанного дѣла явилося, онъ, ігуменъ Гавріилъ, с унѣятами согласіе имѣлъ, потому что и писма к оффиціалу ксіондзу Илляшевичу писалъ о прибытіи ему, оффиціалу, в Лебединскій монастырь и о присылки в Мошногорскій монастырь якого ксендза и едности святой унѣи рады спору, такожъ и патентъ от митрополита Львовского Шептицкого ігуменской имѣлъ, которій князю Михаилу Радивилу обявилъ, какъ в доношеніи іеромонаха Гервасія,

катедры Переясловскія писаря, прописано и пред его сіятелствомъ при немъ, Гервасію, говорилъ таковіе рѣчи: что-до отъ митрополита Кіевского не для того онъ, ігуменъ, патентъ імѣетъ, чтобъ по оному дѣйствовать и церковь тѣмъ порядкомъ весть, какъ-де в нихъ водится, но для защищенія-де здравія своего, ибо-де за проклятими людми, отрѣкающимися святой уніи, прожить онъ, ігуменъ, не можетъ, и на тотъ-де патентъ онъ, ігуменъ, не смотритъ и ничего по немъ не дѣйствовалъ и не дѣйствуетъ, а признаетъ-де папу римского за главу святой церквы и такъ содержытъ вѣру во всемъ, якъ и вси панове поляки держатъ, коимъ рѣчамъ и о неимѣніи такова патента онъ, ігуменъ, хотя в допросѣ своемъ и потаился, однакъ писаніе от его сіятелства господина князя Радивилла къ покойному преосвященному епископу Переясловскому Никодиму, чрезъ его жъ Гервасія присланное, изобличаетъ его, ігумена Гавріила, понеже в томъ писаніи написано, что в далшыхъ и способнѣйшихъ окказіяхъ радъ будетъ онъ, господинъ князь, охотно ісполнить, а в інтересѣ монастыра Мошногорского, понеже в то вдалося владѣніе духовное его милосты ксензя митрополіта Львовского, то не в его силѣ состоитъ, с чего значится, что его сіятелство не по чему инному, какъ токмо по представленію его, ігумена, тое написалъ. А в книгѣ Кормчей на листѣ 243-мъ правило 64 повелѣваетъ: клятвенникъ, рекше кленійся во лжю, или преступая истинную клятву, десять лѣтъ да плачется, тры да послушаетъ Божественныхъ писаній, четири же лѣта припадаетъ и едино лѣто да стоитъ с вѣрнимы и потомъ Божественного общенія причастится; да в той же книгѣ на листѣ 641-мъ: аще кто от угодних богоноснимъ отцемъ поколѣбаетъ что, не ктому се смотреніе нарицаемъ, но преступленіе преданія велѣнію и к Богу нечестіе и сіи правила, якоже предрекохомъ, подобнѣ и градстіи законы сице глаголютъ: яко еретикъ есть и еретическимъ подлежитъ закономъ, аще и мало что уклоняяйся от православныя вѣры; первая же заповѣдь третаго гранеса еретики глаголетъ вся несущія приобщены; в той же книгѣ на листѣ 12-мъ правило 45: моляйся с еретики да отлучится; аще же, яко причетникы, пріиметъ я, да извержется. Толкованіе: епископъ, или презви-

теръ, или діаконъ аще помолится токмо с еретики илы в дому, илы в церквѣ, да отлучится; аще же и повелитъ имъ служити в церквѣ, яко пресвитеромъ, илы ино что от священныхъ содѣвати, яко причетникомъ, таковій да извержется. Того рады онъ, ігуменъ Гавріилъ, хотя по силѣ вышепрописанныхъ святыхъ отецъ правилъ подлежить таковой винѣ, какъ в тѣхъ же правилахъ написано, и неблагословенію его преосвященства по своему обовязателству, какъ выше прописано, однакъ понеже сіе в собственной власти его преосвященства состоитъ, для того духовная консисторія во власть и благоразсмотреніе его преосвященства благопочтенно предаетъ; что же от консисторіи епископіи Переясловской на него, ігумена Гавріила, претенсія імѣется, якобы объ отставкѣ губернаторомъ Мошногорскимъ Іяковомъ Богославскимъ ігумена Мошногорскаго монастыря іеромонаха Сенесія, чрезъ датки и подсули его, ігумена Лебединского Гавріила, и о завладѣніи имъ, Гавріиломъ, тѣмъ Мошногорскимъ монастыремъ, и якобы о разореніи оного Мошногорского монастыра, то понеже присланній в доказателство ему, Гавріилу, із оной Переясловской консисторіи іеродіаконъ Самуилъ в духовной консисторіи с нимъ, ігуменомъ, будучи взиванъ, самъ во улѣки показалъ, что между архіерействомъ Переясловскимъ, по писменному многократному Мошногорского монастыра братіи и словесному прошенію, оной, Мошногорскій монастырь содержалъ онъ, Гавріилъ, подъ своею протекціею, а во время того содержанія и управлялъ тѣмъ монастыремъ, какъ хотѣлъ, а чтобы имъ, Гавріиломъ, Мошногорскій монастырь разоренъ, какъ Самуилъ в консисторію Переясловскую доносилъ, того на очной ставки не доказалъ; к томужъ оной іеродіаконъ Самуилъ и не устоялъ до рѣшенія дѣла в судѣ, какъ надлежитъ, с оного бѣжалъ и для того в той претенсіи оной Переясловской консисторіи отказать надлежитъ, и о томъ за ізвѣстіе, такожъ за ложній доносъ и за ізбѣгъ з суда дабы его, іеродіакона Самуила, наказано, із духовной митрополіи Кіевскія консисторіи в духовную епископіи Переясловской консисторію послать промеморію, и сей свой приговоръ в полную волю и благоразсмотреніе преосвященнѣйшаго архіпастыря своего духовная консисторія благопочтенно представляетъ.

(Собственноручно) архимандритъ Іоанникій т. р. Катедралный намѣстникъ іеромонахъ Веніаминъ т. р. Іеромонахъ Георгій академіи Кіевскія префектъ т. р. Катедралный писаръ іеромонахъ Досиѳей т. р. Митрополіи Кіевскія архіліаконъ Манассій т. р.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 6 (по генеральному повѣтью).

CCLXXXV.

Прошеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря, іеромонаха Сильвестра Добрыни, св. синоду о пособіи на возобновленіе сгорѣвшей въ монастырѣ церкви, 1751 года 11 сентября.

Святѣйшему правителствующему всероссійскому синоду всепокорнѣйшее доношеніе.

Прошедшаго 1749 года октября первыхъ чиселъ прибылъ я, нижайшій, с находящагося в Полской области престолномъ великаго княжества Литовскаго городѣ нарицаемомъ Вилнѣ благочестиваго сошествія Святого Духа монастыря в царствующій городъ Москву, гдѣ, явясь в святѣйшій правителствующій синодъ, подалъ всенижайшее мое доношеніе, покорнѣйше прося архіпастырскаго вашего святѣйшества на оную Виленскую благочестивую сошествія Святаго Духа, еще до пріезда моего в томже 1749 годѣ мѣсяца мая 28 дня погорѣвшую, о четырехъ предѣлахъ церковь с иконостасомъ, ризницею и протчею церковною утварью, и монастырь, высокоархіпастырскаго ходатайства и споможенія, коимъ бы оную погорѣлую церковь с показанною ризницею, иконостасомъ и протчею церковною утварью (яко оное все без остатка погорѣло) и монастырь, какъ возможно не запустя, в первое состояніе привесть мощно было; да и здѣсь в Санктъпетербургѣ многими всенижайшими моими ваше святѣйшество о томъ же утруждалъ доношениями и прошениями, но и понынѣ еще без слѣдователной на то нахожуся резолюціи; означенная же Божія церковь, коей оныи монастырь никакими мѣрами не толко в первое состояніе привесть, но и ма-

лѣйшей поднять репараціи отнюдь чимъ не имѣетъ, и по сию пору пуста и непокрыта в поруганіе благочестиво(й) нашей церкви противникамъ стоитъ; ибо вышеписанная Виленская церковь длиною, шириною и всемъ подобиемъ противъ новаго в Невскомъ монастырѣ Святой Тройцы строящагося болшаго собора издревлѣ построена, олтаремъ же гораздо болша потому, яко в ономъ олтарѣ три учреждены престолы весма пространныи; братіяже оного монастыря препитаніе и інные всенужнѣйшіи потребности имѣютъ с единаго подаяния по жалованнымъ высокомонаршимъ грамматамъ, с коллегіи экономіи получаемо на годъ по сту рублевъ милостини. А хотя до возстановления оной церкви во всемъ подлежащемъ благолѣпіи и свободно(сть?) была пресѣчена чрезъ запрещение, от властей тамошнихъ учиненное; однакъ чрезъ всемѣрные мои труды и прилѣжные прозбы оное препятствіе Виленскій бискупъ, какъ о томъ в святѣйшемъ синодѣ вѣрные на писмѣ імѣются извѣстія, отменилъ; а понеже и к самой убогой подчинке тоей церквы с иконостасомъ, ризницею и всякою церковною утварью и протчимъ, к тоей же церкви подлежащимъ, самонужнымъ исправлениемъ, в разсужденіи прежняго ея благосостояния, и высочайшаго и всещедро подаятелного блаженныя и вѣчно славы достоиныя памяти государя імператора Петра Великаго самодержца всероссійскаго, ко оной снабдѣния немалая видится по скудости того мѣста потребна сумма, того ради со всеглубочайшею моею покорностию вашего святѣйшества прошу над онымъ монастыремъ и церковию, от давныхъ временъ под охраненіемъ и снабдѣніемъ высочайшей государственной милости состоящимъ, дабы оная церковь и монастырь в крайнѣе разореніе, а благочестие наше в крайнее поруганіе и уничтоженіе пріити не могли, высокомилостивое архіпастырское учинити разсмотрение.

(Собственноручно) къ сему доношенію ігуменъ Силвестръ Добрына, Виленскій старшій руку приложилъ.

Сентября 11 дня 1751 года.

Архивъ св. Синода 1747 года д. № 234.

CCLXXXVI.

Прошеніе намѣстника Лебединскаго свято-георгіевскаго монастыря, іеромонаха Сергія, съ братіею Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о разрѣшеніи имъ избрать игумена вмѣсто взятого въ Кіевъ Гавріила Смѣлницкаго и о защитѣ отъ гоненія со стороны коммисара Добрянскаго,

1751 года 13 октября.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему киръ Тимоѳею Щербацкому, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи, високомилостивому архипастыревѣ и отцу

всепокорнѣйшое доношеніе.

Небезизвѣстно вашему святителству, что, по взятіи з монастира нашего свято-георгіевскаго Лебединского ігумена Гавріила Смѣлницкаго въ Кіево-митрополитанскую консисторію, и донынѣ монастиръ без настоящаго ігумена обрѣтается; и хотяй я, нижайшій, з громадою Лебединскою вседушне рад би вашему святителству лицезрителній должнѣйшій отдать поклонъ и просить настоящаго господара монастыревѣ, точію нынѣшнего времени, гоненія для комисарского, отнюдъ невозможно, опасаюся, чтобъ по отлучки моей не воспослѣдовало монастиревѣ разоренія, ибо оній, по взятіи Смѣлницкого, всегда гонитъ на монастиръ. Того ради, припадая стопамъ вашего святителства, всепокорнѣйше прошу защитить насъ великомощною своею десницею, пожаловать прислать свой указъ в монастиръ нашъ, а по первомъ зимномъ пути отдать я свой нижайшій поклонъ долженствую, за якую вашего святителства високайшую милость о здравіи многолѣтномъ по жизнь свою непрестанно Бога молить обязуюся.

О семъ проситъ (собственноручно) свято-георгіевского Лебединского монастира намѣсникъ, іеромонахъ Сергій з братіею.

Октября 13 дня 1751 года з Лебедина.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 47 (по генеральному повѣтью).

CCLXXXVII.

Доношеніе монаховъ Брестскаго св. сѵмеоновскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ изъясненіемъ причинъ, по которымъ они не могли дотолѣ представить кандидата для посвященія въ санъ игумена ихъ монастыря,

изъ Бреста 1751 года 28 ноября.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшому киръ Тимоѳею Щербацкому, архиепископу митрополиту Киевскому, Галицкому і малия Россіи

всенижайшое доношеніе.

При благословеніи вашомъ архипастырскомъ, получили ми, нижайшіи, вашего преосвященства милостивій указъ настоящаго 1751 года іуния 12 числа от пречестнаго отца ігумена Дорогиченского Антонѣя Каменскаго, повеливающій означенному отцу ігумену Дорогиченскому с общимъ согласіемъ насъ, нижайшихъ братій Бресцкого монастира, избрат із между насъ же какого достойнаго человѣка, на мѣсто покойного отца ігумена нашего Гервасия Руднѣцкаго, намъ во игумена и представить вашему преосвященству, а до избрания іеромонаху Мануилу правленіе монастирское содержать, копмъ іеромонахомъ, за благословениемъ вашего преосвященства, благочинно правленіе монастирское і содержится, за якое архипастирское милостивое повелѣніе всенижайше вашему преосвященству благодарствуемъ. Что же в семъ времени такого человѣка вашему преосвященству не представляемъ; то за всекрайній уронъ, воспослѣдованній обители в семъ году, по нижепоказаннимъ причинамъ—первое: чрезъ право з Годепскимъ, епископомъ Володимерскимъ, в обителѣ немалій уронъ здѣлался; фторое: настоящаго 1751 года чрезъ продолженную непрестанную і ежеденную слоту половинная часть пашнѣ на полѣ пропала; третее: попущеннемъ Божіимъ сего жъ года весь рогатій товаръ монастирскій подохъ; четвертое: нашедши вода болшая и пол лѣта сѣнокосіи монастирские непокошение потопила, і малое число імѣющихся лошадей чрезъ зимное время нетъ чимъ кормить, і в послѣднемъ недостаточествіи обител состоитъ. Того ради милости просимъ ва-

шего преосвященства потерпѣть намъ в таковой присилки до весенного времені, коего времени дастъ Богъ дождать, всенепремѣнно таковаго человѣка вашему преосвященству представить в благословение со всенижайшею покорностию одолженствуемъ.

Вашего преосвященства нижайшие рабы (собственноручно) іеромонахъ Мануиль намѣсникъ м. Бресцкого. Еромонахъ Якинеъ духовникъ. Іеромонахъ Стефанъ. Iermonach Pawel. Іеромонахъ Германъ. Іеромонахъ Мисаилъ. Иеремонахъ Іовъ. Іеродияконъ Лаврентій. Монахъ Меѳодій.

1751 года ноября 28 дня. Бресцъ.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1751 года д. № 3/49 (генеральнаго повѣтья).

CCLXXXVIII.

Доношеніе братіи Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ просьбою о прекращеніи дѣла по жалобѣ ихъ на бывшаго игумена Іону Василевскаго и съ заявленіемъ, что они отказываются отъ всякихъ претензій къ этому послѣднему,

изъ Бреста 1751 года 28 ноября.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему киръ Тимоѳею Щербацкому, архиепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому і малия Россіи

всенижайшое доношеніе.

Прошедшаго 1751 года мѣсяца іануарія первихъ чиселъ просили ми, нижайшіи, вашего преосвященства доношенниемъ продолжения сроку присилки в духовную вашего преосвященства в консисторію монастыря нашего Бресцкаго іеромонаха Германа Артецкого для улѣки бываго нашего ігумена Іоны Василевскаго, по коемъ нашемъ прошеніи і получили вашего преосвященства милостивій указъ сего жъ года іюня 12 числа, в коемъ означенно, что вышъписанній нашъ іеромонахъ, под часъ битности своей въ духовной вашего преосвященства консисторіи, при произвожденіи за онимъ вишъ показаннимъ бивимъ игуменомъ нашимъ о при-

ходахъ и розходахъ монастирскихъ дѣла в доношеніи своемъ тот нашъ іеромонахъ между продчимъ написалъ, что коликие онъ, Василевскій ігуменъ, монастирю нашему Бресцкому обѣди подѣлалъ, всѣ-де дарствуемъ, да что на томъ его самаго нашего іеромонаха доношеніи без общаго согласия нашего увѣрится нѣлзя, да и аще било бъ в томъ согласие общее насъ, нижайшихъ, еже весь іскъ ему, отцу ігумену Василевскому, оставить, і впредь претенсій к нему не имѣть, то оній срокъ приезду вовся імѣеть бить оставленъ і оное дѣло тѣмъ насъ, нижайшихъ, доношениемъ будет уничтоженно. По которому вашего преосвященства указу, доносимъ всенижайше вашему преосвященству, что доволно уже обител наша чрез право з Годенскимъ, епископомъ Володимерскимъ, такожъ и с нимъ, отцемъ Василевскимъ, потязание, бившее в семъ годѣ чрезъ возрушение слоти и болшую воду і моръ скотовъ, в великое бѣдствіе и убожество пришла. Да не и еще жъ долговъ прибудетъ чрезъ таковие далекие висидки і ненадежное награждения потязание і крайнее разореніе обителѣ возпослѣдуетъ, всѣхъ починенихъ обителѣ нашей имъ, отцемъ Василевскимъ, обѣдъ на немъ іскъ, за благословениемъ вашего преосвященства, дарствуемъ ему, отцу ігумену Василевскому, і впредь къ нему в томъ імѣть претенсѣй не будемъ, толкожъ чтобъ і онъ, отецъ Василевскій, впредь никакихъ на насъ вимисловъ і зочипокъ к заводу не чинилъ. В томъ да благоволитъ ваше преосвященство своимъ высочайшимъ архипастирскимъ заключителнимъ того дѣла указомъ насъ, нижайшихъ, обислать, о чемъ вашего преосвященства со всеглубочайшею покорностію просимъ вашего преосвященства всенижайшіи раби (собственноручно) іеромонахъ Мануилъ намѣстникъ монастира Бресцкого. Иеромонахъ Якинѳъ духовникъ. Іеромонахъ Стефанъ. Ieromonach Paweł. Іеромонахъ Германъ. Іеромонахъ Мисаилъ. Іеромонахъ Иовъ. Іеродияконъ Лаврентіи. Монахъ Меѳодій.

1751 года ноября 28 д. Бресть.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1751 года д. № 3/49 (по генеральному повѣтью).

CCLXXXIX.

Прошеніе Брестскаго крестоноснаго братства Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ утвержденіи въ должности игумена Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря, вмѣсто скончавшагося Гервасія Рудницкаго, избраннаго ими іеромонаха Мануила Бялошицкаго,

1751 года 8 декабря.

Jaśnie wielmożny archipasterzu panie a panie y nayosobliwszy dobrodzieju y protektorze.

My, bractwo krestonosne prawosławne cerkwi swiętego Symeona Słupnika monasteru Brzeskiego, czyniemy wiadomo y iawno wyznawamy tym naszym rekommendacyinym skryptem, iż my, zważywszy wielebnego oyca Emmanuela Białoszyckiego przez niemały czas na mieyscu zeszlego w Bogu godney pamięci oyca Gerwazego Rudnickiego, ihumena monasteru Brzeskiego, wszelkie postępki swiątobliwe y troskliwe staranie tak okolo chwały Boskiey, w tuteyszym mieyscu szerzącey się, iako też okolo przysposobienia wszelkich intrat zywności y erekcyi, temuż monasterowi zgodnych, oraz upatrzywszy w tymże wspomnionym oycu wszelką modestyą y bogoboyność, tudziesz pieczołowanie ustawiczne na pomnożenie chwały Boskiey y rozkrzewienie wiary naszey, smiemy y odważamy się z upadnieniem y ucałowaniem nog archipasterskich żebrząc łaski jego panskiey, abyś jw. archipasterzu pozwolił nam go mieć za przełożonego w Brzeskim tuteyszym monasterze, dla tego naybardziey, ażeby daley poczęcie swoich swiątobliwych akcyi, tudziesz dla monasteru korzystnych, a ustawicznie potrzebnych swoich kooperacyi, iako bez żadney noty y censury zostaiący kontynuował y do skutku przyprowadzał. O co posetnie całuiąc nogi archipasterskie dopraszaiąc się, wyznawamy, że dozgonnie bydz pragniemy

iaśnie wielmożnego archipasterza pana a pana naszego y nayosobliwszego protektora y dobrodzieia naynizszemi podnożkami (c. p.) Jaków Demidecki, burmistrz y brat starszy m. pr. Hrehory Lawrynowicz burmystrz renko wł. Constantij Stefanowicz brat starszy krzyż kładzie +. Bazyliy Weremkowicz brat

starszy kładzie krzyż +. Hehorhiy Sarkowskiy, iako nieumiętny pisma, krzyż kładzie +. Jan Marcinkewicz brat, iako nieumiętny pisma, kładzie +. Abraam Sakowicz kladzie krzyż +. Konstantiy Charkowicz brat kładzie krzyż +. Nikita Suprunowicz klucznik bratskiy kładzie krzyż +. Joan Gabryłowicz brat kładzie krzyż +. Joan Gurskiy brat kładzie krzyż swęty +. Joan Paskiewicz brat kładzie krzyż +. Przy tychże y całe zgromadzenie krestonosnych braci.

Decebra 8.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1751 года д. № 3/49 (генеральнаго повѣтья).

CCXC.

Прошеніе братіи Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ утвержденіи въ должности игумена избраннаго ими, подъ руководствомъ игумена Дрогичинскихъ монастырей Антонія Каменскаго, іеромонаха Мануила Бялошицкого,

1751 года 8 декабря.

Ясне в Богу преосвященнѣйшій владико, отче и архипастирю нашъ милостивій.

Сего 1751 года мѣсяца декабря 8 дня, за благословеніемъ вашего ясне в Богу пресвященства, состоялось между нами, нижайшими, общесовѣтное желаніе имѣть сего всечестнаго іеромонаха Мануила Бялошицкого, нашего жъ Бресцкого монастыря пострыженца, на мѣстѣ покойного отца ігумена нашего Гервасія Руднѣцкаго, въ томъ же нашемъ монастырѣ намъ ігуменомъ; понеже какъ от сродниковъ его всечестности в надании млыновъ, грунтовъ тотъ нашъ монастырь много ублагодѣтелствованъ, такъ и от его самого вѣрносовѣстною монашескою во внутрныхъ и внѣшнихъ монастирскихъ послушанияхъ услужностію и добродѣтелными труды, а паче в окончаніи справы з Годебскимъ, епископомъ Володимерскимъ, поднятими, доволно уконтентованъ, и во всемъ благоразсуднѣ и братолюбнѣ обходится. Того ради вашего ясне в Богу

преосвященства всѣ согласно всенижайше просимъ, да благоволитъ ваша святителская всевысочайшая власть сего представленнаго іеромонаха Мануила благословить и утвердить въ вышъозначенный нашъ монастырь намъ во ігумена. О якое архіпастирское вашего ясне в Богу преосвященства благословеніе и милость и повторне со всеглубочайшею покорностію просимъ.

Вашего ясне в Богу преосвященства всенижайшіе рабы и богомолцы Бресцкаго монастыря законники (собственноручно) ieromonach Antoni Kamięski, ihumen monasterow Drogickich m. p. Иеромонахъ Иакинѳъ духовникъ. Іеромонахъ Стефанъ. Іеромонахъ Германъ Артецкій. Iermonach Paweł. Іеромонахъ Мисаилъ. Iermonach Iow. Іеродияконъ Лаврентій. Іеродияконъ Інокенти.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1751 года д. № 3/49 (по генеральному повѣтью).

CCXCI.

Прошеніе игуменіи Кутеенскаго успенскаго монастыря Екатерины Лапѣцкой съ сестрами Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о посвященіи заслуженныхъ послушницъ ихъ монастыря въ монахини, на основаніи Высочайшаго повелѣнія (съ приложеніемъ этого послѣдняго), 1752 года 3 генваря.

1.

Великому господину, ясне въ Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тімоѳею Щербацкому, митрополиту Кіевскому, Галицкому и малыя Россіи

всенижайшое доношеніе.

Ізвѣстилися мы, нижайшіи, что такъ в великой и в малой Россіи в дѣвичихъ монастырахъ з заслуговующихся на монашество послушницъ, по запретителному высокомонаршему указу, постригать отнюдь немощно, яко и в заграничныхъ благочестивихъ дѣвичихъ же, к епархіи вашего ясне в Богу преосвященства принадлежащихъ монастырахъ, отпущеннимъ из катедри вашего ясне в Богу преосвященства к ігумену заграничного благочестивого Кутеинского монастыра іеромонаху Михаилу Кобринцу указомъ, во

исполненіе оного высокомонаршаго указа, повелено з таковихъ же на монашество заслуговующихся послушницъ к постригу не допущать. А понеже указомъ правителствующаго сената, в силѣ імянного высокомонаршаго ея імператоскаго величества указа, состоявшимся повелено содержать в монастырѣ нашемъ Успенскомъ Кутеинскомъ монахинь 74, въ нашемъ же ономъ Кутеинскомъ монастирѣ из бывшихъ престарѣлихъ монахинь немалое число ізмерло, и нинѣ уже за силу оного указа таксваго чысла монахинь за непостригомъ не имѣется и чрезъ то оной нашъ монастиръ в крайнее разореніе и оскудѣніе приходитъ. Того ради вашего ясне в Богу преосвященства со всеглубочайшею нашею покорностію просимъ, дабы оній нашъ монастиръ в крайное разореніе и опустѣніе прійтить не могъ, но паче би еще в лучшую оправу себе наполненіемъ монашествующихъ сестеръ привелъ, високомилостивимъ о постриженіи в оній нашъ монастыръ з заслуговующихся послушницъ, кому надлежитъ, предложить указомъ.

О семъ просятъ вашего ясне в Богу преосвященства всенижайшіе рабы свято-успенского Кутеенского монастыра ігуменія Екатерина Лапицкая з сестрами.

2.

Указъ нашему сенату.

Указали мы, по докладу нашего сената и по общему оного с святѣйшимъ сѵнодомъ мненію, въ успенской и покровской дѣвичей Кутеинской монастыръ, состоящей за границею въ Полшѣ в Оршанскомъ повете подъ Оршею, от Смоленска во сте верстахъ, подъ вѣдомствомъ Кіевскихъ архіереовъ, по силѣ блаженныя и вѣчнодостойныя памяти деда нашего великого государя царя і великого князя Алексѣя Михайловича жалованной грамматы 7178 году, отпускать ругу на все церковное и монастырское содержаніе с начала прошлаго 1744 году денегъ по триста рублевъ, хлеба ржи по триста по тридцати четвертей изъ доходовъ Смоленской губерніи, подлежащихъ до штатсъ-конторы, не требуя (за отдаленіемъ того монастыря) ассигнацій штатсъ-конторы, токмо по выдаче въ тое контору от губерніи репорты присилать. А старицъ в томъ монастыре содержать не болѣе того чысла, что наличныхъ

въ томъ докладе показано, а іменно семидесяти четырехъ персонъ, і о томъ повелѣваемъ нашему сенату учинить по сему нашему указу.

У подлѣнного собственною ея імператорскаго величества рукою подписано тако: Елизаветъ.

Въ 10 день маия 1748 года в Царскомъ Селѣ.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 11 (по генеральному повѣтью).

ССХСII.

Грамота Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго о поставленіи іеромонаха Брестскаго св.-сvмеоновскаго монастыря Мануила Бялошицкаго во игумена того же монастыря, согласно избранію монастырской братіи, 1752 года 8 января.

Божіею милостію, Тімоѳей Щербацкій, православный архіепископъ митрополитъ Кіевскій, Галицкій и малыя Россіи.

Честной заграничного благочестивого Берестійскаго монастыря братіи, Божія благословенія желая, предлагаемъ. Понеже честносты ваши з Берестійскимъ братствомъ насъ, пастыря, писменно просили об опредѣленіи в вашъ Берестійскій монастырь во ігумена того жъ монастыря пострыженця іеромонаха Мануила Бялошицкаго, и, по оному честностей вашихъ прошенію, мы, пастырь, его, іеромонаха Мануила Бялошицкаго, в тотъ Берестійскій монастиръ прошлаго 751 года декабря 31 дня, по надлежащему чиноположенію православно-восточніе церкве, в Братско-училищной обители, в храмѣ Богоявленій Господнихъ, во ігумена произвели, и в вѣдомство и смотреніе его всю того монастыра власть и правленіе вручили, на что и ставленная граммота ему, пречестному ігумену іеромонаху Мануилу, отъ насъ видана. Того ради честности ваши ему, пречестному ігумену іеромонаху Мануилу Бялошицкому, за силу оной данной его пречестности отъ насъ граммоты, должни достойное почитаніе и повиновеніе, яко началнику своему, отдавать и вся по благому его совѣту дѣйствовать, и за получе-іемъ сего нашего пастырскаго указу, учиня имѣющихся в ономъ честностей вашихъ монастырѣ

всѣхъ вещей, движимыхъ и недвижимыхъ, яко то, вотчинъ, мелницъ и протчихъ монастырскихъ угодій, такожъ и церковныхъ одеждъ и посуди, двѣ описѣ, с одною поручить ему, ігумену Мануилу, всѣ тѣ вещи в досмотръ и содержаніе, другую же опись такъ за закрѣпою его, ігумена Мануила, яко и честностей вашихъ рукъ прислать в катедру нашу архіерейско повелѣваемъ.

З кадедры нашей митрополитанской Кіевской 1752 года генваря 8 дня.

(Собственноручно) смиренный Тімоѳей митрополитъ Кіевскій.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1751 года д. № 3/49 (по генеральному повѣтью).

ССХСIII.

Доношеніе представителей Лебединской громады Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ просьбою объ утвержденіи въ должности игумена Лебединскаго св.-георгіевскаго монастыря намѣстника того же монастыря Сергія и о ходатайствѣ предъ княземъ Любомирскимъ Станиславомъ, чтобы было прекращено гоненіе на монастырь и всѣхъ вообще православныхъ жителей Лебедина,

1752 года 1 февраля.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тімоѳею Щербацкому, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малыя Россіи

всеныжайшое доношеніе.

Вашего ясне в Богу преосвященства указъ, к намѣстнику Лебединского монастыра іеромонаху Сергію з братіею отпущенный, мы, ныжайшіи, слихали, в которомъ изображено: ему, намѣстнику, избравъ согласно какого с того жъ монастыра братій доброобходителного человѣка, в катедру вашего ясне в Богу преосвященства для произведенія во ігумена прислать. А яко в томъ монастырѣ братіи немного, но токмо единъ іеромонахъ да тры монахы, то и избрать такого, которій бы моглъ ігуменскую должность править, нѣкому. Почему мы, ныжайшіе, всѣ обще з братіею волними голосами избрали и желаемъ имѣть себѣ в томъ монастырѣ ігуме-

номъ честнаго того жъ монастыра намѣстника іеромонаха Сергія, и, вѣдая его в томъ монастырѣ честное и безпорочное житіе и в званіи томъ могущаго исправитись, да і з нами добре обходящагося, вашего ясне в Богу преосвященства всенижайше просимъ его, честнаго намѣстника іеромонаха Сергія, по нашему общему желанію, в тотъ Лебединскій монастыръ во ігумена благословить; а дабы какъ обители тамошней, такъ ему, ігумену, и намъ нижайшимъ, непоколѣбимо в православіи находящимся, ни от кого препятствія и гонителства никакого не было, о томъ особливо до князя Станѣслава Любомирского писать.

О семъ просятъ вашего ясне в Богу преосвященства всенижайшіе рабы, обывателѣ Лебединскіе: Василь Довгій атаманъ +. Василь Шуликъ ктиторъ +. Ониско Крапченко +. Василій Погасѣй +. Ѳедоръ Шевченко +. Василій Едноногъ +. Захарій Крапченко +. Іоско Засенко +. Іосифъ Третякъ +. Грыгорій Плохута +. Корнѣй Старикъ +. Григорій Сухина +. Григорій Стухно +. Лаврентій Тарань +. Иванъ Засенко +. Григорій Дворникъ +. Никола Подлѣсскій + со всею громадою.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 2/47 (по генеральному повѣтью).

CCXCIV.

Грамота Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго братіи Лебединскаго св.-георгіевскаго монастыря и крестоносному братству при немъ объ утвержденіи митрополитомъ іеромонаха Сергія въ званіи намѣстника Лебединскаго монастыря, который имѣлъ быть посвященъ во игумена послѣ того, какъ заграбленное имущество монастыря будетъ возвращено уніатами, по ходатайству митрополита предъ княземъ Станиславомъ Любомирскимъ, 1752 года 3 февраля.

Божіею милостію, Тімоѳей Щербацкій, православный архіепископъ митрополитъ Кіевскій, Галицкій и малыя Россіи.

Честной заграничного благочестивого свято-георгіевского Лебединского монастира братіи и крестоносному братству, при томъ монастырѣ обрѣтающемуся, Божія благословенія желая, предлагаемъ.

По указу нашему с прибившимъ онаго заграничнаго благочестиваго свято-георгіевского Лебединского монастира всечестнимъ намѣстникомъ іеромонахомъ Сергіемъ в катедру нашу для произведенія его въ тотъ монастиръ во ігумена на мѣсто биваго ігумена Гавріила чрезъ нарочно присланного отъ себе, согласуя пастерской нашей волѣ, писменнимъ доношеніемъ просили оное братство о произведеніи его, всечестнаго намѣстника, в тотъ монастиръ во ігумена и о писаніи от насъ къ его княжескому сіятелству Яну Станѣславу Любомирскому, даби какъ обители святой, такъ и оному братству никакого ни от кого в содержаніи святаго благочестія препятствія не чинено. А понеже оній всечестный намѣстникъ прошеніе свое намъ представилъ о бытіи ему в томъ монастирѣ въ должности намѣстнической дотоль, покамисть на посланное наше писаніе къ его княжескому сіятелству Яну Станиславу Любомирскому о возвращеніи в тотъ монастиръ разграбленнаго добра монастирскаго отъ него резолюція учинится. Того ради мы, пастиръ, его, всечестного намѣстника іеромонаха Сергія, во оній Лебединскій монастиръ по прежнему при званіи намѣстническомъ отпустили и ему, всечестному намѣстнику Сергію, всю того монастира власть и правленіе вручили, которого честностямъ вашимъ, яко командира своего, во всемъ слушатись и вся по благому его совѣту дѣйствовать и ему ни в чемъ, паче же что к сохраненію цѣлости благочестія святаго и ползѣ обители касатися будетъ, противности не дѣлать, подъ неблагословеніемъ Божіимъ и нашимъ архіерейскимъ, пастирско увѣщаемъ. А когда отъ его княжескаго сіятелства на означенное писаніе резолюція учинится, в то время ему, всечестному намѣстнику, для произведенія во ігумена в катедру нашу явиться, чрезъ которого и писаніе отъ насъ требуемое к его княжескому сіятелству видано будетъ.

Съ катедры нашей митрополитанской Кіевской 1752 года фреваля 3 дня.

Вышшеименованный митрополитъ Тімоѳей.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 2/47 (по генеральному повѣтью).

CCXCV.

Прошеніе Пинскихъ братчиковъ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, чтобы на мѣсто бывшаго ихъ игумена Іоакинѳа Пелкинскаго, переведеннаго въ Марковскій монастырь, былъ назначенъ, или даже, если возможно, избранъ, по рекомендаціи самаго же Іоакинѳа Пелкинскаго, такой же способный и усердный игуменъ, какимъ былъ и этотъ послѣдній,

изъ Пинска 1752 года 25 февраля.

Jasnie wielmożny w Bogu przeoswiecony miłosciwy panie y archipasterzu.

Wiedząc o wyrazney woli y dyspozycyi z przysłanego ukazu do jego mci oyca ihumena naszego Iakinfta Pełkinskiego y hrammoty, daney na ihumenstwo Markowskie, upadamy do stop waszey archipasterskiey mci z płaczliwą supliką naszą osierociałe, w perzekucij zostaiące ustawiczney względem religii prawosławney, a do protekcij y respektu jak antecessorow, tak y do waszey archipasterskiey mci, miłosciwego pana y archipasterza należące słudzy, skarbiąc łaskawey archipasterskiey protekcyi y respektu. Racz panie y archipasterzu miłosciwy w swoiey nas miec protekcij y respekcie, zesłac nam na mieysce ihumena Iakinfta Pełkinskiego tak sposobnego y godnego, jak onego; ale życzylibysmy sobie takowego archipasterskiego respektu, aby tenże nasz bywszy ihumen na mieyscie swoie za benedykcyą waszey archipasterskiey mci obrał y zalecił, gdyż spodziewamy się, że nie zechce niesposobnego na swoie mieysce rekomędowac, tylko takiego, ktoryby jego fatygi nie tylko miał w perfekcij utrzymac, ale y owszem stokrotnie umnożyc. Iednakże choc by kto był y sposobny y rekomendowany od naszego bywszego ihumena, o ten respekt archipasterski jako naypokorniey upraszamy, aby ktory będzie rekomendowany y promowany od waszey archipasterskiey mci, aby tenże bywszy nasz ihumen radą y poradą iego wizytował nie z inszey racij, Bogiem się oswiadczamy, odważamy się tą lilerą waszey archipasterskiey mci trudnic, tylko z tey racij, że nie miał monastyr Pinski takiego gospodarza y powątpiewamy,

żeby był, iak co mielismy oyca Iakinfta Pełkinskiego z łaskawego respektu waszey archipasterskiey mci. Ale kiedy zaydzie za benedykcyą waszey archipasterskiey mci wizyta tegoż bywszego ihumena, bez wątpienia spodziewamy się, że iak monastyr, tak y my osierociałe teraz słudzy, do protekcij waszey archipasterskiey mci należące, będziemy mieli w swoiey wierze wszelką poufałosc. O takową archipasterską protekcyą y respekt, przy oddaniu nayniższey naszey submissij, uprzaszaiąc, archipasterskiemu polecamy się błogosławienstwu, pisząc się

waszey jasnie wielmożney w Bogu przeoswieconey mci miłosciwego pana y archipasterza naynizsi słudzy (собственноручно) Тимоѳей Хилевичъ. Василій Орлянски. Jakub Kozłowski. Jan Łaszko. Иванъ Юрко. Матѳей Крисевичъ. Матѳей Сорокотяга. Павелъ Горлянскій. Ѳеодоръ Курчевичъ. Іоаннъ Остаповичъ.

An-o 1752 februarii 25 d. z Pinska.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 11/110 (по генеральному повѣтью).

CCXCVI.

Доношеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря, іеромонаха Сильвестра Добрыни, св. синоду о разныхъ обидахъ и притѣсненіяхъ Виленскому монастырю,

1752 года февраля — марта.

Святѣйшему правителствующему всероссійскому синоду всепокорнѣйшее доношеніе.

В прошломъ 1751 годѣ сентября 18 дня от благочестиваго греко-восточнаго от Святаго Духа старшинства намѣстника Варлаама Владычки отпущеннымъ, а мною, нижайшимъ, сего 1752 года ѳевраля 23 дня полученнымъ писаниемъ онъ, намѣстникъ Варлаамъ Владычка, многия от тамошнихъ господъ і властей чинячияся тому благочестивому греко-восточному старшинству представилъ мнѣ, нижайшему, обиды і безпрестанныя утѣсненія, а имянно:

1) от мѣщенина Виленскаго, нарицаемаго Доманскаго, которій по тамошнему обикновению, какъ они же намѣстникъ з братіею (въ) 1750 годѣ декабря 9 дня мнѣ, нижайшему, писмомъ своимъ обявили, разорение случившимся въ 1749 годѣ маия 28 дня пожаремъ состоящіе во ономже городѣ Вилнѣ на ринкѣ издревлѣ по крепостямъ і ѳундушамъ того благочестиваго греко-восточнаго сошествия Святаго Духа Виленскаго монастыря лавки (яко они монастырь за крайное приключившееся себѣ от помянутаго пожара разореніе и убожество возобновить не в состояніи) іспросилъ на репарацию, и за оные лавки, яко за собственные, по крепостямъ и ѳундушамъ онаго монастыря благочестиваго греко-восточнаго сошествія Святаго Духа вси чиншовыя денги во оной греко-восточной монастырь безспорно уплачивать контрактомъ обязался, а в отмѣнку того своего, контрактомъ утвержденнаго, обвязателства в 1750 годѣ вѣчнымъ наслѣдникомъ тѣхъ лавокъ обявилъ себѣ, и чиншовихъ денегъ не уплачиваетъ і лавокъ монастырю тому благочестивому греко-россійскому сошествія Святаго Духа Виленскому по крепостямъ і ѳундушамъ во владѣние не допущаетъ. 2) Отъ ясне велможнаго господина бискупа Жмудскаго, которій находящиися в воеводствѣ Мѣнскомъ от благородныхъ господъ Тишкевичовъ построеный монастырь издревлѣ по ѳундушамъ и крепостямъ к помянутому благочестивому греко-восточному от Святаго Духа Виленскому старшинству надлежащій, нарицаемы Селецки, комисару своему приказалъ отобрать, і в прошломъ 1751 году іюля 1 дня отобрано. 3) От должниковъ, коимъ находящиися при ономъ благочестивомъ сошествия Святаго Духа греко-восточномъ Виленскомъ монастырѣ крестоноснаго братства товарищъ Косма Томиловичь, которій от онаго жъ братства за изспрошениемъ на репарацию оной благочестивой въ 1749 году маия 28 дня погоревшей в приключившійся в томъ городѣ Вилнѣ пожаръ сошествия Святаго Духа Виленской церкви с принадлежащимъ к помянутому греко-восточному благочестивому старшинству, Сурдецкаго Успенскаго монастыря игуменомъ Климентомъ Козловскимъ в Россійское государство от доброхотныхъ подаятелей милостыни на годъ отпущенъ, немало задолжился і оніи заимодавци, должныхъ себѣ онымъ Томиловичемъ денегъ

уплатки от онаго греко-восточнаго благочестиваго монастыря доискуяся, ко многому іждивению тотъ монастырь привели, і поставку помянутаго Космы Томиловича на монастырѣ ономъ благочестивомъ істязуютъ. 4) От Виленскаго магистрата раицѣ, нарицаемаго Минковича, которій камяницу, нарицаемую Чернявскую, а оную по трибуналскому декрету помянути благочестиви греко-восточный Виленскій монастырь владѣетъ, привлекаетъ себѣ во владѣніе. 5) От комисара Слуцкаго князя Іеронима Радивила, которій пахотную при ѳуторѣ находящагося в воеводствѣ Новогородцкомъ приписнаго к благочестивому жъ оному греко-восточному от Святаго Духа Виленскому старшенству Богословскаго монастыря нарицаемаго Грозовскаго отмежовать приказалъ і по чему оною землею тотъ Грозовскій монастырь владѣетъ, требуетъ от того монастыря игумена крепостей і мѣжевыхъ описей. О которыхъ утеснениях і обидахъ помянуты намѣстникъ Владычка з братиею хотя іщетъ по надлежащему в тамошнихъ властей и судахъ порядку праведнаго расмотрения и защити: 1) на Доманскаго о завладеніи монастырскихъ лавокъ в Виленскомъ магистратѣ. 2) к господину бискупу Жмудскому о возвращеніи Селецкаго монастыря употреблаетъ средствій. 3) на должниковъ, требующихъ за вышепоказаннаго Томиловича долгы от монастыря неналежно уплатки, в трибуналѣ. 4) на раицу Минкевича в Виленскомъ же магистратѣ. 5) с комисаромъ князя Радивила ради древняго оному Грозовскому монастырю землею владѣния по крѣпостямъ, ѳундушамъ і описямъ межевимъ миролюбной розделкы, однакъ, какъ с писма ево, Владычки, показуется, никакой і малѣйшей онъ, намѣстникъ Владычка, оттуду в искахъ своихъ не надѣется ползы, но толко за долгою во оныхъ судахъ волокитою крайняго оному нищѣтному монастырю разорения, благочестивому жъ тому греко-восточному старшинству умножения озлоблени(й) и утеснени(й). А понеже высочайшимъ ея імператорскаго величества из святѣйшаго правителствующаго синода прошлаго 1750 году декабря 13 дня указомъ велено о таковыхъ утеснениях і обидахъ обстоятелно святѣйшему правителствующему синоду доносить, почему-де святѣйшій синодъ без надлежащаго дѣиствія оставить не примѣнетъ; того ради, в

силѣ высочайшаго ея імператорскаго величества из святѣйшаго правителствующаго синода в 1750 году декабря 13 дня указа, в высокоархипастырское с приобщениемъ точной онаго намѣстника Виленскаго Владычки писания копіи, об томъ вашему святѣйшеству всенижайше донося расмотреніе, со всеглубочайшею моею покорностию прошу защищенія (собственноручно) Къ сему доношенію старшій Виленскій ігуменъ Сілвестръ Добрына руку приложилъ.

Приписка: «слушано марта 19 дня 1752 г.»

Архивъ св. Синода 1752 года д. № 132.

CCXCVII.

Прошеніе іеромонаха Мстиславскаго Тупичевскаго монастыря Аѳанасія Адамовича Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ утвержденіи его, согласно избранію всей братіи монастыря, въ должности намѣстника Тупичевскаго монастира,

1752 года 7 марта,

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тімоѳею Щербацкому, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи

нижайшое доношеніе.

Прошлого 751 года, по измертвіи заграничного благочестиваго сошествія Святаго Духа монастира Тупичевскаго бившаго намѣстника іеромонаха Трифилія Станкевича, избрали мене, нижайшаго, на мѣсто оного жъ намѣстника Трифилія того жъ монастира законники, по усмотренію ихъ, во намѣстника, где я, нижайшій, находясь въ показанномъ званіи, добродѣтелно во всемъ управлялся; какіе доброучинности показанніе законники видячи хочай трократне к игумену Кутеенскому Михаилу Кобринцю писали, с прошеніемъ о писаніи за мною, нижайшимъ, к вашему ясне в Богу преосвященству з засвидѣтелствованіемъ о моемъ состояніи и о произведеніи во оній Тупичевскій монастиръ по прежнему обикновенію во игумена; однакъ онъ, игуменъ Кобринецъ, не желая, даби

в томъ нашемъ монастирѣ былъ кто игуменомъ, никакой на то резолюціи не далъ, с коего писанія при семъ къ вашему ясне в Богу преосвященству точную для усмотренія копію приобщаю. А даби онихъ законниковъ мене, нижайшого, избраніе во намѣстника твердѣйшое било, для того вашего ясне в Богу преосвященства нижайше прошу до избранія в тотъ Тупичевскій монастиръ кого по желанію ихъ во игумена об опредѣленіи мене, нижайшаго, намѣстникомъ, по избранію ихъ, своимъ архипастирскимъ к братіи того монастира притвердить указомъ.

Вашего ясне в Богу преосвященства всенижайшій рабъ (собственноручно) іеромонахъ Аѳанасій Адамовичъ намѣстникъ монастира Тупичевскаго Мстиславскаго з братіею.

1752 года марта 7 дня.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 16 (по генеральному повѣтью).

CCXCVIII.

Доношеніе братства и громады Лебединскихъ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что уніатскіе игумены—Богуславскій Варѳоломей и Ржищевскій Виталій силою вошли въ Лебединскій православный монастырь и поставили въ немъ игуменомъ уніата Іосифа, съ просьбою о защитѣ отъ уніатскаго гоненія,

1752 года 18 апрѣля.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тимоѳею Щербацкому, архиепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малыя Россіи

всепокорнѣйшее доношеніе.

С великою радостію мы, нижайшіи, милостивопризрителнѣйшіи указъ вашего високопреосвященства и архипастырское благословеніе чрез отца намѣстника, іеромонаха Сергія, получили, за что Всемогущему Богу благодареніе общерадостнимъ сердцемъ воздали и с глубочайшимъ смиреніемъ, акибы лицезрително високо-

милостивое лице вашего високопреосвященства узривше, подписанную десницу лобзахомъ. Но тол дражайшая радость в неизглаголанную печаль скоро намъ претворися; понеже противницы насиліемъ внідоша в монастиръ Лебединской, два униятскіи Варѳоломей Богуславскій, Виталій Ржищевскій ігумены, крайняго плута Іосифа уніята жь, котораго по разнымъ монастырямъ, где толко живалъ, и в Лебединскомъ за его неучтивие поступки нещадно и публичне бито, того насиліемъ игуменомъ поставиша, и хотя мы, нижайшіи, много спорили, но, опасуясь пана Добранскаго, которій намъ мечною смертію, съ нашествіемъ ляховъ, грозитъ, принужденны и церкве Божія, при окончаніи поста, лишитися; честной же намѣстникъ іеромонахъ Сергій с никоторою братіею плача уступилъ с монастыра. Обаче мы, нижайшіи, хотя в крайнемъ разореніи и бѣдѣ сущіи, не униваемъ, ниже весма отчаеваемся, но на високомилостивой вашего високопреосвященства архипастирской респектъ надѣемся и, якоже единою единаго архипастира бихомъ послушливыи синове, тако и нинѣ общенародно обоего пола с сущими младенцы к ногамъ архипастирскимъ припадши, слезно просимъ, да високомилостивимъ своимъ призриниемъ свободиши церковъ и обитель нашу и насъ всѣхъ от волковъ чуждихъ, расхищающихъ стадо твое. Мы же, овчата твои, свободившеся отъ работи чуждаго, до кончини жизни Всемогущаго Бога о долгоденственномъ твоемъ здравіи молити одолжаемся.

Вашего високопреосвященства, нашего високомилостиваго архипастыра, нижайшіи (собственноручно) ктиторъ Василій Шуликъ з братствомъ +. Атаманъ козацькій Федоръ Шевченко с козаками +.

З Лебедина 1752 года.

Вверху рукою митрополита помѣта: «1752 года апрілія 18 дня подано».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 2/47 (по генеральному повѣтью).

CCXCIX.

Прошеніе братіи Яблоченскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею объ утвержденіи въ должности игумена ихъ монастыря бывшаго игумена ихъ, іеромонаха Кирилла, котораго они, по соглашенію съ своимъ игуменомъ Антоніемъ Каменскимъ, упросили возвратиться въ ихъ монастырь и принять въ свои руки игуменскую власть (съ приложеніемъ удостовѣренія, выданнаго игуменомъ Антоніемъ Каменскимъ о томъ же самомъ),

1752 года 24 апрѣля — 14 мая,

1.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшому кvръ Тимоѳею Щербацкому, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому і малія Россіи, всемилостивому архіпастыреви нашему

всенижайшое доношеніе.

Мы, нижаишіи законники монастира свято-онуфріевскаго благочестиваго Пустинно-Яблоченскаго, зостающаго в вѣдомствѣ и протекціи вашего ясне в Богу преосвященства, благодарили вашему преосвященству за поставленіе и присланіе пречестнаго іеромонаха Кирилла, нашего жъ вишъозначеннаго монастиря постриженца, намъ во ігумена, и нинѣ благодарни, понеже тотъ пречестный отецъ Кириллъ, нинѣшный игуменъ нашъ, какъ прежде игуменства своего, і во игуменствѣ чинно, благоразсудно, трезвенно и постоянно во всемъ обходился и обходится. Что же пречестный отецъ игуменъ Пѣнскій, іеромонахъ Іакинѳъ Пелкѣнскій, прошлаго 1751 года мѣсяца октября среднихъ чиселъ прибывши во убогіи монастиръ нашъ с пречестнимъ отцемъ Антоніемъ Каменскимъ, игуменомъ Дрогичинскимъ да іеромонахомъ Спиридономъ Гриневецкимъ, бивимъ игуменомъ нашимъ, на комѣссію, праведно, по надлежащему не производя тоя, вишъозначеннаго ігумена нашего іеромонаха Кирилла, без указу вашего преосвященства и правилной вини и от нас не имѣя інстинкту, с монастиря нашего взявъ и въ Бресцкіи вивезъ, то учинилъ по единой злобѣ и завѣсти, ревнуя неправедно по ученикѣ своемъ, помянутомъ Спиридонѣ, чрезъ что учинилъ убогому монастиру нашему немалій уронъ и повод к всекраинѣишому разоренію; понеже убогіи монастиръ нашъ не

имѣетъ подданихъ и парафіянъ человѣка и единаго, ниже мелницѣ, ниже в близости мѣста таковаго, идѣжеби можно испросить милостыню, токмо едиными собственноручними трудами, тщаніемъ и неотступнимъ предводителствомъ настоятелскимъ хлѣбъ и прочая потребная в немъ стяжеваются. За взятіемъ же неналежнимъ отца ігумена нашего и учиненнымъ в монастирѣ нашемъ помишателствѣ, немало позостало озимой сѣвби недосѣянной і многая нестроенія в диспозіціи господарской воспослѣдовали и небреженія. И тогда жъ вишъпомянутіи отецъ игуменъ Пѣнскій, при отъездѣ своемъ с монастиря нашего, пару лошадей взявъ и остатный возокъ, кои в работѣ и по сію пору у себе содержитъ; а прочого об немъ вашему преосвященству и не доносимъ. А что онъ, ігуменъ Пѣнскій, на своеручнихъ и своекомпозитныхъ писмахъ імѣетъ себѣ в защит подпѣски рукъ нашыхъ, то не по волѣ нашей оные состоялись, но за насиліе и страхъ таковъ. Понеже и самаго отца ігумена нашего видѣли тол презѣлно без вини безчествуема, блазномъ називаема и прочими досадами укоряема, молчать повелѣваема, и вмалѣ—вмалѣ не биема, двохъ же братовъ нашихъ, а именно: іеродіакона Пареенія и монаха Антонія нещадно его рукою біемія безвинно, и инаго игумена от него насилнѣ намъ поставляема и впред великія похвалки на нас творімія; того ради принуждени, окротѣвающи его свѣрѣпство, ему снисходить и подписатись, коихъ нашихъ, в него сущихъ, подписокъ, яко поневолнихъ, вовся нинѣ и изрикаемся. И да не в конецъ же разорится отвсюду стѣсняеміи монастиръ нашъ, пребывая и в настоящемъ лѣтномъ времени без диспозиціи тщателной правилнаго своего диспозитора, упросили ми пречестнаго отца ігумена нашего іеромонаха Кирилла, даби возвратился паки въ свои монастиръ и принялъ мѣсто свое и правленіе, которіи отецъ ігуменъ нашъ, по прошенію нашему, возвратившись, правитъ монастиръ благочинно по надлежащому. Того ради, падши до стопъ святителскихъ, з всеглубочаишою покорностію всенижаише просимъ вашего преосвященства многомощнимъ своимъ архіпастирскимъ указомъ вторично потвердить ему, пречестному отцу Кириллу, битъ въ томъ нашемъ Яблоченскомъ монастирѣ ігуменомъ по прежнему неизмѣнно; оному же іеромонаху

Іакинеу Пелкинскому, ігумену Пѣнскому, повелѣть возвратить взятіе лошадѣ с возкомъ убожеству нашему. О якое високомилостивое архіпастирское на убогіи монастиръ нашъ и на нас недостоиних, въ гоненіи бѣдствующихъ, призрѣніе, и паки и многократно со слезами молимъ.

Вашего преосвященства всенижайшіи раби, законники монастиря Яблоченскаго (собственноручно) іеросхімонахъ Леонтій Корнѣловѣчъ. Іеромонахъ Варлаамъ Івановскіи намѣстн. Іеромонахъ Севестіанъ Куліковскій. Іеродіаконъ Пароеній Козловскій т. р. Іеродіаконъ Іннокентіи Ефремовичъ т. р. Монахъ Антоній Герботъ +

1752 года мая 14 числа з Яблочна.

2.

Я, нижеи на подписаніи моемъ означенніи, чиню вѣдомо симъ моимъ доброволнимъ писаніемъ, кому вѣдать надлежитъ об томъ, іжъ я, будучи в монастирѣ Берестиискомъ православномъ, просилъ обрѣтаючагося в томъ монастирѣ пречестнаго отца ігумена Яблоченскаго іеромонаха Кирилла, даби тотъ пречестніи отецъ Кириллъ возвратился в монастиръ Яблоченскій и принялъ мѣсто свое и правленіе, и по тому моему прошенію вышъозначеніи пречестній отецъ Кирилъ, когда прибувъ в монастыръ Яблоченскій, я доброволно врученную мнѣ от отца ігумена Пѣнскаго Vакинеа Пелкінскаго того Яблоченскаго монастира диспозіцію паки ему жъ, пречестному ігумену іеромонаху Кириллу (яко без вины правилной и инстинкту братіи напрасно от него отнятую), с доброхотствомъ всей того Яблоченскаго монастиря братіи, отдалъ вовся и уступилъ, того для, что доволно мнѣ, при старости моей, двохъ моихъ Дорогі(чи)нскихъ монастирей смотрить и управлять. Лучшаго же ради вѣроятия в томъ своеручно подписуюсь

(собственноручно) ieromonach Antoni Kamięski ihumen monasterow Drogickich m. p.

1752 года апріля 24.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 3/32 (по генеральному повѣтью).

CCC.

Прошеніе игумена Яблоченскаго монастыря Кирилла Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ утвержденіи его въ игуменской должности, которую онъ вновь принялъ, по просьбѣ бывшаго игумена и братіи того же монастыря,

1752 года 14 мая.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тімоѳею Щербацкому, архіепископу митрополиту Киевскому, Галицкому и малія Россіи, милостивому архипастыревѣ моему

всенижайшое доношеніе.

Подалъ я, нижайшій, вашему преосвященству чрезъ монаха Берестійскаго монастыря Меѳодія доношеніе прошлого 1751 года ноября послѣднихъ чиселъ о напрасномъ мене с Яблоченскаго монастыря ігуменомъ Пѣнскимъ іеромонахомъ Ѵакинѳомъ Пелкинскимъ снятіи и в Брестѣ ели жива и полунага оставленныи, и по тому моему доношенію не сподобленъ от вашего преосвященства и по сю пору никакова отвѣта. Настоящаго же 1752 года февраля 27 числа отецъ ігуменъ Дорогичинскій іеромонахъ Антоній Каменскій, пребывающій в монастырѣ Яблоченскомъ на мѣстѣ моемъ, пріехавъ в Бресцкій монастыръ, просылъ мене (яко вѣдый добрѣ мою невынность), да быхъ возвратился в монастыръ Яблоченскій и прынялъ паки мѣсто свое и правление, об чемъ и писаниемъ своимъ свидѣтелствуетъ, кое при семъ моемъ доношеніи и сообщаю, потомъ и братія того Яблоченскаго монастыря просыли мене об томъ моемъ в Яблоченъ возвращеніи, и по тому ихъ прошенію минувшаго апрыля 24 числа, когда прибылъ я в монастыръ Яблоченскій, вышъпомянутій отецъ ігуменъ Антоній Каменскій и вся братіа с благодарениемъ мене приняли и диспозицію монастирскую с доброхотствомъ мнѣ привратыли, и нинѣ паки в томъ Яблоченскомъ монастырѣ до волѣ вашего преосвященства пребываю, ожидая архипастырскаго вторичнаго мене помилованія, коего, падши до стопъ вашего преосвященства святытелскихъ, с несумнѣнною надеждою всенижайше прошу, якоже исперва по единой вашей архіпастирской милости помилованъ быхъ

тѣмъ Яблоченскимъ игуменствомъ, тако и нинѣ да благоволитъ ваше преосвященство, по своему архіпастирскому благоутробію, потвердить мнѣ, недостойному, на томъ моемъ обѣщаніи пребываные: оному же отцу ігумену Пѣнскому Ѵакинѳу Пелкінскому повелѣть возвратить мнѣ в цѣлосты имъ увезенные мои вещы.

О семъ и паки всенижайше проситъ вашего преосвященства (собственноручно) всенижайшій послушникъ іеромонахъ Кѵриллъ ігуменъ Яблоченскій т. р.

1752 года мая 14 числа з Яблочна.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 3/32 (по генеральному повѣтью).

CCCI.

Прошеніе игумена Марковскаго монастыря Іоакинѳа Пелкинскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о назначеніи на должность игуменовъ—Пинскаго монастыря конюшаго каѳедральнаго монастыря іеромонаха Пахомія и Минскаго петропавловскаго (вмѣстѣ и Соломерецкаго) іеромонаха Филоѳея Гонторовскаго,

1752 года 19 мая.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тімоѳею Щербацкому, православному архіепископу митрополіту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи

всенижайшое доношеніе.

Высокоповажнымъ указомъ вашего ясне в Богу преосвященства велено мнѣ, нижайшому, во ігумена Пѣнского богоявленского монастира, с тамошнихъ достойнихъ іеромонаховъ ізбравъ, вашему преосвященству представить. А понеже мене просили, как и писменно вашему преосвященству крестоносное братство засвидѣтелствовали жъ, дабы я, по усмотренію моему, избралъ достойного какого человѣка во ігумена; но понеже в томъ монастирѣ достойнаго не імѣется, того ради вашего ясне в Богу преосвященства всенижайше прошу в тотъ Пѣнскій монастиръ во ігумена катед-

ралного вашего преосвященства монастира конюшаго іеромонаха Пахомія, яко достойнаго человѣка и о состояніи его от достойнихъ персонъ засвидѣтелствованного, произвесть. Також, буди в семъ архіпастырское вашего ясне в Богу преосвященства будетъ благоволеніе, в монастыръ Мѣнскій святихъ верховнихъ апостолъ Петра и Павла и суперінтендента Соломерецкого монастыра, от Мѣнска в три милѣ отстоящаго, произвесть катедралного вашего преосвященства монастыра іеромонаха Филоѳея Гонтаровского, яко достойнаго человѣка, понеже вишписанній монастыръ в публѣчномъ мѣстѣ, гдѣ и трибуналъ судится, состоитъ, к томуж оніе монастырѣ без началника в крайное разореніе и убожество пришли, всенижайше прошу.

Вашего ясне в Богу преосвященства всенижайшій послушникъ (собственноручно) іеромонахъ Іоакинѳъ Пелкинскій, ігуменъ монастира Марковскаго.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 6/70 (по генеральному повѣтью).

CCCII.

Грамота Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго игумену Марковскаго монастыря Іоакинѳу Пелкинскому, съ предложеніемъ ему вмѣстѣ съ Варшавскимъ капелланомъ іеромонахомъ Антоніемъ Почекою обозрѣть заграничные монастыри: Кутеенскій, Буйницкій, Тупичевскій, Дрогиченскіе, Брестскій, Яблоченскій, Пинскій и Минскій и, по соглашенію съ братіею сихъ монастырей, избрать достойныхъ кандидатовъ на должности игуменовъ и избранныхъ представить митрополиту для утвержденія,

1752 года 27 мая.

Божіею милостію, Тімоѳей Щербацкій, православный архіепископъ митрополітъ Кіевскій, Галицкій и малія Россіи.

Пречестному заграничного благочестивого Марковскаго монастыра игумену, іеромонаху Іоакинѳу Пелкѣнскому, Божія благословенія желая, предлагаемъ. Понеже извѣстно намъ, пастыревѣ, учинилось, что в заграничныхъ благочестивыхъ епархіи нашей мо-

настыряхъ: Кутеенскомъ, Тупичевскомъ, въ коемъ намѣстникъ честный іеромонахъ Аѳанасій правленіе содержитъ, Дорогиченскомъ и Брескомъ, за нерадѣніемъ ігуменовъ, а въ Яблоченскомъ, Буиницкомъ, Пѣнскомъ и Мѣнскомъ, за неимѣніемъ оныхъ, великіе непорядки происходятъ, а чрез то и монастыри въ разореніе приходятъ и впредъ пріити могутъ, да и братія въ тѣхъ монастыряхъ в безстрашіи и неблагочыніи пребываютъ; того рады мы, пастырь, імѣя об оныхъ монастыряхъ всегдашнее пастырское наше попеченіе, для лучшаго впред в тѣхъ монастыряхъ устроенія порядку и благочынія, пречестности вашей чрезъ сіе повелѣваемъ. За полученіемъ сего нашего архіерейскаго указа, съехавъ въ монастырѣ Буиницкій и Кутеенскій, избрать обще з братіею тѣхъ монастырей какихъ добросовѣстныхъ, постоянныхъ и правленіе монастырское содержать добрѣ могущыхъ двоихъ іеромонаховъ, и, описавъ все добро монастырское, поручить имъ того монастыря правленіе, при той всего добра монастырскаго описѣ. А оттуду слѣдовать пречестности вашей въ монастырѣ: Дорогиченскіи, Яблоченскій, Брескій, Пѣнскій и Мѣнскій и, за прибытіемъ туда, съ пречестнымъ іеромонахомъ Антоніемъ Почекою, Россійскаго двора капелланомъ, поступить по вышеписанному жъ; о чемъ от насъ и ему, пречестному іеромонаху Почекѣ, и указъ посылается. А кто в тѣхъ монастыряхъ для правленія избранъ будетъ, о томъ репортовать, и оные описѣ к намъ для усмотренія представить, архіерейско повелѣваемъ.

Съ катедры нашей митрополитанской Кіевской 1752 года мая 27 дня.

(Собственноручно) вышименованный митрополитъ Кіевскій смиренный Тимоѳей т. р.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 25 (по генеральному повѣтью).

CCCIII.

Копія реляціи секретаря русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскаго императрицѣ Елизаветѣ Петровнѣ по дѣлу о притѣсненіяхъ и обидахъ Виленскому св.-духовскому монастырю,

изъ Варшавы 1752 года 29 іюня.

Вашего императорскаго величества всемилостивѣйшій указъ отъ 30 маія на нынѣшней почтѣ съ глубочайшею покорностію получилъ, купно и съ экстрактомъ изъ тѣхъ жалобъ, кои вашего императорскаго величества въ государственную коллегію иностранныхъ дѣлъ отъ 1 маія сообщены изъ святѣйшаго синода о здѣшнемъ Виленскомъ монастырѣ. Я на нынѣшней же почтѣ писалъ въ Вилню къ намѣстнику Владычкѣ, дабы онъ немедлѣнно прислалъ ко мнѣ ближайшія обстоятелства о сихъ своихъ жалобахъ, ибо въ концѣ минувшаго года писалъ онъ ко мнѣ, будто о имѣющихся съ Виленскими жителями ссорахъ предявилъ онъ въ королевскомъ ассесориалномъ судѣ, въ чемъ я у князя подканцлѣра литовскаго и предстателствовалъ, которой обѣщалъ, не взирая, кто бы то ни былъ, правосудие показать; по желанію сего Владычки, домогался я такъ же и у литовскаго великаго хорунжего князя Радзивила о тѣхъ земляхъ, кои онъ у Грожовскаго монастыря отнять хотѣлъ, но съ того времени никакого извѣстія от Владычки я не получилъ, что по тому и другому дѣлу воспослѣдовало; ежели князь Радзивилъ отъ претензіи своей отступился, то болѣе уже ненадобно того дѣла производить, но при случаѣ наблюдать того, какъ права ихъ утверждены будутъ, а будѣ намѣстникъ Владычка въ ассесориалномъ судѣ тяжбу свою съ Виленскими жителями уже произвелъ, то надобно ему производить оную здѣсь, а не въ Виленскомъ магистратѣ. Такъ же еще въ прошломъ году писалъ я и къ Жмуидскому епископу графу Тишкевичу, которой отнялъ у него Селецкой монастырь съ деревнею, въ коей семь крестьянъ было, прося надлѣжащими представленіями о возвращеніи онаго; но на сіе помянутой епископъ отвѣтствовалъ мнѣ, что сей монастырь и съ деревнею для того онъ отнялъ, что они ни церковь не починивали, ни службу Божию в ней не от-

правляли, ниже священника въ оной имѣли, слѣдователно, никакого не учинили исполненія по облигаціи, на которую дано сіе мѣсто Виленскому монастырю отъ предецессора его, какъ о томъ въ приложенномъ при семъ оригиналномъ писмѣ явствуетъ, и будто онъ долго имъ въ томъ молчалъ. Сіе писмо сообщилъ я къ намѣстнику Владычкѣ и еще сверхъ того словесно чрезъ игумена Маркова (монастыря?) просилъ о изясненіи, основателно-ли предявленіе того епископа и почему? дабы за сіе дѣло вновь взятся, но и по нынѣ на то никакого от него отвѣта я еще не получалъ, и толко писалъ онъ к иеромонаху Почекѣ, чтобъ онъ присовѣтовалъ ему, что на сіе отвѣтствовать; иные жалуются, что не позволяется имъ церквей починивать, но епископъ жалуется здѣсь, что Виленской монастырь церковь починить не хотѣлъ, слѣдователно потребно дабы вышереченной Владычка напередъ увѣдомилъ меня о прямомъ сихъ своихъ жалобъ состояніи, дабы знать, о чемъ и гдѣ жаловатся и в чемъ за него просить надобно, чтобъ прямо чинимыми мною представлениями по изображеннымъ въ указѣ святѣйшаго синода его жалобамъ того дѣла еще не испортить; однако смотря по состоянию сихъ жалобъ, сколко возможно, старатся я стану точно по всемилостивѣйшимъ вашего императорскаго величества указомъ поступать, о чемъ во свое время обстоятелно всеподданнѣйше доносить не оставлю.

А между тѣмъ, какъ усмотрѣно мною изъ помянутаго святѣйшаго синода указа, что нынѣшней Виленской супериоръ Силвестръ Добрыня обрѣтается въ Санктъпетеръбургѣ и ему не безъизвѣстно, какимъ образомъ предецессоръ его сей Виленской монастырь изътощилъ и какъ, наконецъ, и всѣ вѣсма изрядныя онаго монастыря привилегіи съ конеермациями въ пожаръ утратилъ, но я не знаю, можно ли тѣ привилегіи гдѣ либо найти, то принужденъ всенижайше при семъ представить, что весма нужно, дабы сей супериоръ о такихъ привилегияхъ и новыхъ конеермацияхъ онымъ старался заблаговременно; наконецъ, дерзаю я всеподданнѣйше представить, сколь нужно и полѣзно было бы, чтобы россійские греческие исповѣдники здѣсь на иждивеніи своемъ содержали такого человѣка, которой бы случающияся ихъ жалобы и,

дѣла, какъ стряпчей, по востребованію обстоятелствъ, въ надлѣжащихъ мѣстахъ всегда производилъ; такой человѣкъ, по скудоумному моему разсужденію, понуждалъ бы къ болшей осторожности и тѣхъ, кои нынѣ о собственномъ своемъ приращеніи или вовсе ничего, или же весма мало стараются. Здѣшней иеромонахъ Почека и игуменъ Марковъ просили меня уже и писменно представить о томъ Киевскому митрополиту.

Архивъ св. Синода 1752 года д. № 132.

CCCIV.

Письмо намѣстника Виленскаго старшинства іеромонаха Варлаама Владычки къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ отчетомъ и просьбою о совѣтѣ и помощи въ тяжебныхъ дѣлахъ съ Доманскимъ и Томиловичемъ о лавкахъ монастырскихъ, а также по поводу отобранія церкви Селецкаго монастыря на унію и грунтовъ Грозовскаго монастыря,

изъ Вильны 1752 года 13 іюля.

Wielmożny mnie wielce msci dobrodrieju.

Zadość czyniąc rekwizycyi wielm. wm. pana dobrodzieja, dla informacyi y wyrozumienia lepszego w krzywdach naszych z Domańskim, posyłam statum causae y kopię kontraktu, ktory kromy klasztorne na reperacyą razem y arędą wziowszy, dożywotnie miał co rok płacić po złotych sto, a objowszy w possesią swoją, trzymał rok ieden y zapłacił za ony, na drugi zaś rok uformowawszy sobie nieiakieś do krom monasterskich prawo, więcey płacić czynszu nie chciał z racyi, iakoby do tesci iego Hrymowiczowey tych krom wieczność należała y daliśmy Domańskiemu pozew o nieplaceniu czynszu do sądow burmistrowskich, gdzie nakazano jemu za kromy roczny czynsz płacić do finalney rosprawy z Hrymowiczową tescią iego. Takowym dekretem on nie kontentując się, imieniem Hrymowiczowey apellował do assesoryi, y w tym wielm. wm. pana dobr. prosiłem o poważną instancyą do xięcia imci podkanclerza Littowskiego y do Grodna z monasteru naszego

dawszy plenipotencyą od siebie prosili jm. p. Władyczke, oboznego Starodubowskiego, ktory w assesoryj, te sprawe popierał y jaśnie wielm. xiąże podkanclerzy dekret burmistrowski approbował y censum, jako inkwilinowi, płacić nakazał, a Hrymowiczowey za turbacyą wieże siedzieć nakazał, y do finalney decyzyi tegoż magistratu Wilenskiego odesłał, ktorey jeszcze czekamy konca, co się stanie uwiadomić nie omieszkam wielm. wm. dobrodzieja.

O Sieleckim manasteru, prawda że ze wszystkim cerkiew opadła, w ktorey niemożno już było nabożęstwa odprawować, jednak że staranie o wybudowaniu drugiey mieli, ponieważ drzewo na cerkiew wypuszczone gotowe leżało, ktore y teraz tamże w lesie zostaje, a w tym razie wielm. jm. xdz biskup Żmudzki pospieszył kazać odebrać. Powinney zaś obligacyi funduszowey zadość czyniono w cerkwi s-o Piotra w Minsku, gdzie y kapłan Sieleckiego manasteru w Minsku miał rezydencyą swoią, o przywroceniu, zaiechanego monasteru Sieleckiego z jm. xdzem biskypem Żmudzkim w trybunale gradibus iuris nie procedowałem, oczekiwając na przyjazd x. starszego naszego, czy nie może przez przyjacioł przyjść do konbinacyi, a do tego przy ubozstwie naszym na expens prawny nie staje.

Ratione pretensyi za Tomiłowicza do klasztora Wilenskiego: Tomiłowicz mieszczanin jeszcze nie mieszkając w kamienicy naszey klasztorney, zaciągnoł dług u w. jm. pana Jana Zambrzyckiego, pisarza grodzkiego, powiatu Orszanskiego, ktorego trzymając u siebie przez lat kilko, nie wypłacił, potym przebrał się do kamienicy klasztorney za kontraktem, y mieszkając na jurydyce naszey, był zapozwany o oddanie długu do skarbowego trybunału, do rozprawy nie stał, za co na onego kontumacyjny dekret otrzymawszy jm. p. Zambrzycki czynił pojazd do kamienicy klasztorney, gdzie my odezwali się, że ta kamienica jest klasztorna, a nie Tomiłowicza y oney bronili, a tak drugim pozwem zapozwał onego y nas, ktorego pozwu nam Tomiłowicz nie pokazywał y sam nie stawał ani my do rozprawy, przez co y nas uwiniono w dekreta kontumacyjne, a za pojazdem dworaznym, dekreta gleytami poznosiwszy, stalismy do rozprawy, a Tomiłowicz nie stał, za przywołaniem

aktoratu decisia stanęła na kopie z spraw, a Tomiłowicz kontumax na jnfamią, za takową decyzyią stawając na Minskiey repertycyi, kopie z praw podali, a za niedowołaniem regestrów, sprawa nie przypadła; w tey sprawie patron stawał jm. p. Ludvik Skokowski, mostowniczy Mscisławski. O kamienicy quondam Czerniawskich: monaster Wilenski w possesyi swojey trzyma, ktora dostała się klasztorowi za dług na obligu dekretem trybunalskim, w roku 1704 d. 31 8-bra ferowanym, o takowe kamienice rayca Minkiewicz imieniem żony swojey Dorofiewiczowey, iakoby z domu Dorofiewiczow ta kamienica wyszła, zapozwał nas był do magistratu, w magistracie my nie przystępując do rozprawy z racyi, co brat p. Minkiewicz wojtem y drugich miał po sobie, apellowali do assesorij, w assesoryi w tey sprawie stawał jm. p. Władyczka, obozny Starodubowski, iterum odesłano do magistratu Wilenskiego, w tym jeszcze rozprawy nie było.

Na sprzeczkę o grunta monasteru Hrozowskiego: żadney nie miałem wiadomości, jak się tam stało, pisałem teraz do tamecznego ihumena, aby o wszystkim interesie uczynił rezolucyjy, iakowe odbiorzę wiadomość, to nie omieszkam uwiadomić wielm. w. m. p. dobrodzieja.

To już z mieszczaninem Domanskim y z rayco Minkiewiczem w magistracie Wilenskim procedorowali, y teraz jeszcze po odesłaniu z assesoryi nie zakonczyli za Tomiłowicza w trybunale skarbowym z jm. p. Zembrzyckim. Z jmcią xdzem biskupem Żmudzkim żadnego prawnego procederu nie wszczynali, łaskawości pańskiej nie naruszając, czynić można będzie przez ugodę przyjacielską pokonbinować się, za przyjazdem x. starszego.

Poslednieyszą razą co upraszałem o instancyie wielm. wm. p. dobrodz. do xzcia jmci podkanclerzego Litowskiego w krzywdach naszych, to był z klasztoru ordynowany do Grodna plenipotent jm. p. Władyczka, obozny Starodubowski, y popierał takowe krzywdy, byli y meszczanie Wilenscy, to jest Domanski, ktory od dekretu burmistrowskiego apellował imieniem tesci swojey Hrymowiczowey do assesoryi, nie chcąc płacić censum za kromy klasztornie, w tey sprawie jm. xze podkanclerzy dekret burmi-

strowski aprobował, y Domanskiemu nakazał, iako inkwilinowi, za kromy czynsz klasztorowi, według kontraktu, wypłacać, a z Hrymowiczowo do rosprawy finalney do magistratu odesłał, ktorey jeszcze sprawy decyzyj czekamy.

Stawał y od nas zapozwany do assesoryi mieszczanin rayca Minkiewicz, co się chcieli wdzierać do kamienicy, Czerniawskich quondam, a teraz klasztorney, o summę na obligach na nieboszczyka Dorofiewicza, ktorego p. Minskiewicz żone trzyma y dobrami pozostałemi possyduje y w tej tedy sprawie z assesoryi odesłano do magistratu, w tych sprawach jeszcze nie okączoną. Patronem w assesoryi był j. p. Władyczka, ob. Star. To tedy według mozności mojey rzecz obiasniwszy, upraszam dobrodzieja naszego łaskawym y pamiętnym być w naszych dolegliwościach, przy tym z naygłębszą submissią piszę się.

Wielmożnego w. m. pana dobrodzieja naynizszy sługa klasztoru Wilenskiego namiestnik ieromonach Barlaam Władyczka m. pr.

Z Wilna julii d. 13. stili vet. 1752.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 5 лѣв. 7.

CCCV.

Доношеніе игумена Пустынно-Медвѣдовскаго монастыря Тихона Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ просьбою объ опредѣленіи начальницею Чигиринскаго женскаго монастыря монахини Аполлинаріи,

1752 года 27 іюля.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тимоѳею Щербацкому, архиепископу митрополиту Кѵевскому, Галицкому и малия Россіи

всенижайшое доношеніе.

Сего 1752 года іюля 23 дня началниця монастыра заграничного благочестивого дѣвичого свято-троецкого Чигиринскаго Агаѳия з сестрами доношеніемъ, мнѣ поданнимъ, представила, что она, за немалою старостію и слабостію здравия своего, болѣе в ономъ

дѣвичомъ Чигиринскомъ монастирѣ началницею бить крайне не можетъ, а желаетъ отъ того началничества вовся уволнитись, за чимъ на мѣсто еи уже въ началницю онаго Чигиринскаго монастира монахинѣ з общаго согласія своего и еи Агаѳіи з между себе избрали честную, безподозрителную и настояще оное послушаніе править могущую монахиню Апполинарію, и просила мене тѣмъ своимъ доношеніемъ з сестрамы, дабы я, нижайшій, о уволненіи от впредписанного еи Агаѳіи началничества и об опредѣленіи оной новоизбранной монахиню Апполинаріи в тотъ дѣвичій Чигиринскій монастиръ в началницю к вашему ясне в Богу преосвященству с прошеніемъ представилъ, которое ихъ доношеніе я, нижайшій, з сообщенною при ономъ, от вашего ясне в Богу преосвященства помянутой Агаѳіи виданною, грамматою при семъ к вашему ясне в Богу преосвященству представляю і всенижайше прошу оную схимонахиню началницю Агаѳію, за старость и слабость еи, от помянутого началничества вовся уволнить, а на мѣсто еи помянутую монахиню Апполинарію во оній Чигиринскій монастиръ во началницю опредѣлить и о томъ еи обыкновенную грамоту видать.

Вашего ясне в Богу преосвященства всенижайшій рабъ, святониколаевского Пустинно-Медвѣдовского монастира ігуменъ іеромонахъ Тыхонъ.

1752 года іюля 27 дня.

Подъ прошеніемъ бывшей началницы Агаѳіи отъ 23 іюля 1752 года просительницы подписались такъ: «свято-троецкого Чигиринскаго дѣвичого монастыра началниця схимонахиня Агаѳія з сестрами, а именно: схимонахиня Ефросинія, монахиня Мариянна, Марина, Антония, Стефанида, Варвара, Памфилия, Евпраксия, Магдалина, Евдокія, Магдалина, Евпраксия, Праскевия, Надежда, Антония, а вмѣсто ихъ неграмотныхъ, по ихъ прошенію, свято-николаевского Пустинно-Медведовскаго монастыря монахъ Рувимъ подписался».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 50 (по генеральному повѣтью).

CCCVI.

Доношеніе Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго св. синоду въ отвѣтъ на синодальный указъ, коимъ требовалось представить свѣдѣнія о томъ, съ какого времени и при какихъ обстоятельствахъ Виленскій св.-духовскій монастырь сталъ находиться подъ вѣдомствомъ Кіевскихъ митрополитовъ, была ли въ этомъ монастырѣ прежде архимандрія и когда она замѣнена была старшинствомъ,

1752 года 5 августа.

Святѣйшему правителствующему синоду

доношеніе.

Указомъ ея імператорскаго величества самодержицы всероссійскія, изъ святѣйшаго правителствующаго синода сего 752 года іюня от 18 дня под № 895 ко мнѣ для надлежащаго исполненія отпущеннымъ, а мною сегожъ 752 года іюлія 13 дня полученнымъ, велено мнѣ, справясь, прыслать святѣйшему правителствующему синоду достовѣрное извѣстіе в немедленномъ времени о состоящемъ полской области, великаго княжества Литовскаго во градѣ Вилнѣ благочестивомъ сошествія Святаго Духа монастырѣ, с коихъ временъ, и по какимъ обстоятелствамъ, сталъ быть подъ епархіалнымъ Кіевской митрополіи вѣдомствомъ, і напредъ сего в прошедшихъ годѣхъ в томъ монастырѣ архимандрія была ль? И буде была, то когда, и от кого, и по каковимъ граммотамъ и указамъ, и на какомъ основаніи была жъ учреждена, и послѣ того с коегожъ времени, и кимъ и чего ради, и для каковихъ законноправилнихъ винословій, та архимандрыя отмѣнена, а в мѣсто того в немъ быть старшенству определено. И за силу оного ея імператорскаго величества указа, вашему святѣйшеству доношу, что по справки в катедрѣ моей с лѣтописа, преосвященнимъ митрополитомъ Кіевскимъ Варлаамомъ Ясинскимъ писаннаго, явилось, яко лѣта от рождества Христова 1490 года блаженній Макарій, архимандритъ Троецкій Виленскій, на митрополію Кіевскую избранъ от сотворенія міра 6898—пріятъ благословеніе на освященіе от патріарха Нифонта, и освященъ бысть в Вилнѣ: в та бо времена митрополиты Кіевскіи, наипаче въ Вилнѣ жителствовáху, понеже

Кіевъ бѣ некрѣпокъ и стужаемый частимъ татаръ нахожденіемъ. Егда же блаженный Макарій к Кіеву на престолъ идяше, нападоша на него татаре надъ рѣкою Припетю в веси Стриголовахъ, и усѣченъ бысть от нихъ. Тѣло же его честное прывезено в Кіевъ и почиваетъ в нетлѣніи явѣ в престолной церквѣ митрополитанской святыя Софіи. С какихъ же временъ и по какимъ обстоятелствамъ тотъ Виленскій монастырь сталъ быть подъ епархіалнимъ Кіевской митрополіи вѣдомствомъ, такожъ в томъ монастырѣ архимандрія от кого, по какимъ грамматамъ и указамъ і на какомъ основаніи была учреждена, и послѣ того с коего времени и чего ради и для какихъ законноправилнихъ винословій та архимандрія отмѣнена, а в мѣсто того в немъ быть старшинству опредѣлено, о томъ, за давность времены и за неимѣніемъ никакихъ писменныхъ о томъ видовъ, справиться не по чему.

О семъ доноситъ: вашего святѣйшества нижайшій послушникъ (собственноручно) митрополитъ Кіевскій Тимоѳей.

1752 г. августа 5 дня Кіевъ.

Архивъ св. Синода 1752 года д. № 133.

CCCVII.

Письмо вице-викарія Виленскаго св.-духовскаго монастыря, іеромонаха Иннокентія Болдышевскаго, къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ сообщеніемъ свѣдѣній о состояніи монастырскихъ дѣлъ,

изъ Вильны 1752 года 10 августа.

Wielmożny mnie wielce nayosobliwszy msci dobrodzieiu.

Otrzymałem poważną literę od w. m. w. m. dobrodzieia augusta d. 8, luboc bez bytnośći xiędza, naszego namiesnika, Barlama Władyczki w Wilnie, iednakże po przybytaniu czynię respons do w. m. w. m. dobrodzieja, że do tych czas niema naszego xiędza starszego y niemami żadney wiadomośći, kendy obraca ratione monasteru Sieleckiego. Bylismo u j. w. imci xiędza biskupa Żmuy-

dzkiego, dopraszali się y remonstrowali, że mamy drzewo wypuszczono y maystrow naiętych, cerkiew swiętą postawić, a to imć taki respons dał nam: nie macie dla siebie takiego prawa stawiac cerkiew, ani reparować, gdyż wam constitutią syzmatykom zabroniono; ja sam każę postawić cerkiew y unitow ufunduję; tak to y uczynił, dopiero siedzi unit w Sielcu.—Już, iak widzę, niema żadney łatwośći prożbą odebrać, chiba respekt jego panski będzie skargą dopominac się.

Sprawa nasza z Domanskim w magdeburyi Wilenskiey w decyzyi zostaie, iak prętko promulgowany będzie dekret, nie omieszkami w. m. w. m. dobrodzieiowi kopiatym przysłać; pod czas assessoryi Grodzienskiey żadnego z nas nie było, tylo posyłali plenipotenta swego y to dla tego, podług powinnosci naszey, należało by adres uczynić do x-cia imci, daiemy się vinnemi; przytym oddawszy nayuniżęszy moy ukłon, łaskawey pamięci pańskiey y respektowi polecam, z nayglębszą submissyą ostaiąc

wielmoznego w. m. w. m. pana dobrodzieia nayuniżęszym sługą y bogomodlcą x. Jnnocenty Bołdyszewski, vice-vikariusz.

1752 augusta d. 10, z Wilna.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ дѣлъ, Варшавская миссія IV, 5 лѣв. 7.

CCCVIII.

Письмо Слуцкаго архимандрита Михаила Козачинскаго къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ просьбою объ исходатайствованіи на сеймѣ запрещенія дѣлать обиды и притѣсненія православнымъ вѣдомства Слуцкой архимандріи и о другихъ нуждахъ послѣдней, изъ Слуцка 1752 года 10 августа.

Wielmożny mnie nayosobliwszy mci dobrodzieiu.

Zaledwo nie krwawą łzami rostworonym attramentem teraz piszę do w. wmci d. o cerkwiach Bożych naszey graeco-rossiyskiey religij, ktorych teraz dla nierespektu y niemiłosierdzia ichmciow

panow zastawnikow y arędownikow ozdoba upada, że nie pozwalaią na pogorzałych mieyscach erigować, ani też upadłych reparować, luboc dziedziczny pan j. o. x. Hieronym Radziwiłł, wielki W-a X-a Litt-o chorąży, iako kollator miłosciwy, wszelkie nam daruie starodawne tak in ritu, iak y w reparacyi cerkiewney wolnosci, tyloż osobliwsza niełaska jasnie wielmożnego kąsistoru Wilęskiego, ktory serio przykazuie proboszczom, dziekanom, plebanom y innym, do ktorych należy, aby nam cerkwiey Bożych tak na pogorzałych mieyscach erigować, iakteż upadłych reparować per omnia fortia zabraniali, ktorego mandatu fidelissimam copiam w. wmci d. kommunikuię, a niebawiąc długą legendą, kommunikuię też, iakie mi supplikie podali swiaszczenici naszi graeco-rossiyskiey religij-Kopylskie, możesz w. wmć d. fundamentalnie wyrozumieć y pod czas terazneyszego nayiasnieyszego seymu przyłożyć starania, żeby nam w religij naszey takich persekucij nie czynioną; radbym supplikie posłać do samego jaśnie wielm-o jmci pełnomocnego ministra Rossyjskiego, ale nie wiem, kto taki iest, albo będzie; ponieważ słyszę jaśnie wielm-y jmć pan generalis de Keyzerling do Wiednia wyjachał, tedy w. wmci d. iak nayuniżeniey supplikuię jmieniem cerkwij Bożej: racz tą wykierować, aby iak w Zabłudowie, tak y na drugich mieyscach generaliter na starodawnych funduszach wolno było cerkwi Boże erigować y reparować. Uczynisz tą w. wmć dob. rem et Deo gratam, et aeternae memoriae dignam, o ktorym jego respekcie, centenis uprosiwszy vicibus, plano cultu et generatione pisze się

(c. p.) w. w. m. m. pana dobrodzieja uniżony sługa, archimandryta Słucki, namiesnik metropoliey Kijowskiey Michał Kozaczynski m. p.

1752 a-o aug. 10 s. v. Słuck.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ дѣлъ, Варшавская миссія IV, 5 лѣв. 7.

CCCIX.

Грамота Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго игумену Яблоченскаго монастыря Кириллу, съ предложеніемъ прибыть въ Кіевъ,

1752 года 22 августа.

Божіею милостію, Тімоѳей Щербацкій, православный архіепископъ митрополитъ Кіевскій, Галицкій и малыя Россіи.

Пречестному заграничного благочестивого Пустинно-Яблоченскаго монастыря ігумену іеромонаху Кириллу, Божія благословенія желая, предлагаемъ.

За полученіемъ сей нашей пастырской грамматы, поручивъ монастыра того Яблоченскаго намѣстнику іеромонаху Варлааму Ивановскому правленіе, самому пречестности твоей пріездить по нѣкоторому дѣлу въ Кіевъ и в катедру нашу явится немедленно архіерейско повелѣваемъ.

С катедры нашей митрополитанской Кіевской 1752 года августа 22 дня.

(Собственноручно) вышъименованный смиренный Тімоѳей митрополитъ Кіевскій.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 3/32 (по генеральному повѣтью).

CCCX.

Прошеніе братіи Буйницкаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, чтобы онъ, снявъ съ нихъ свое неблаговоленіе и гнѣвъ, навлеченные на нихъ происками бывшаго игумена Илларіона Летяги, благословилъ имъ избрать игумена и представить его къ себѣ для посвященія,

1752 года 23 августа.

Ясне в Богу преосвященнѣйшій владико, милостивый архипастырю нашъ.

Високая вашего архіпастырства честь, о коей глубочайшемъ почитаніи преестественная вяжетъ насъ регула, найвяще по пре-

изобилнѣйшой въ особѣ его святителства живущей Духа Святаго благодати и дару, при своихъ прерогативахъ имѣетъ прозорное съ елеемъ милосердія ко изнесенію при бывающихъ случаяхъ по степенемъ и самыхъ умѣренныхъ средствій око правосудія. Хотя по произшедшимъ не человѣческимъ, но тому противнымъ іеромонаха Іларіона Летяги проэктамъ, вашего преосвященства на гнѣвъ подвигшимъ, мы нѣчто акибы въ подозрѣніи находимся, однако, имѣюще, при своей истиннѣ, Бога защитника, съ горячою уповаемъ надеждою, что возгнѣщенный огнь съ возгнѣтившимъ прозорливаго архіпастырскаго разсужденія водою угашенъ и вѣтромъ пепелъ развѣянъ будетъ. Сего ради о толикихъ вашего преосвященства для единаго обманщика проэктовъ, которые высокую вашего преосвященства особу во гнѣвъ, а честь въ нарушеніе пред здѣшнимъ свѣтомъ немало привлекли, понесенныхъ фатигахъ сыновнѣ соболѣзнуя, съ обыкновенною просимъ покорностію для разрѣшенія финалнаго толь хитрыхъ дѣйствій Іларіоновыхъ, насъ предъ вашимъ преосвященствомъ въ подозрѣніе вринувшихъ, дабы надлежащимъ порядкомъ окончено было, по регулѣ правосудія, на основаніи первыхъ нашихъ прошеній, приказать въ монастырѣ нашемъ изслѣдовать, или, ежелибы ваше архіпастырство не соизволили заблагоусмотрѣти (чего нікогда не надѣемъся) обители нашей знатнаго разоренія и особливой нашой претерпѣнной обиды, искоренивши его, Іларіона, населенныя плевелы, гумну пшеницы, то есть обители нашей писменно съ архіпастырскимъ благословеніемъ нинѣ позволить (якъ Богомъ освященный монастырскій фундушъ, коего и въ малѣишомъ пунктѣ ко уничтоженію Самъ Милостивый Богъ же запрѣщаетъ сыскивать причины узаконилъ), учинивши элекцію, представить вашему святителству для рукоположенія во ігумена достойнаго человѣка. Что все сложивше благой вашего преосвященства воли, милостиваго рѣшенія и святителскаго благословенія, емуже сыновнѣ вручаемся, должность наша обовязала дожидаться, съ коею навсегда пребудемъ

вашего преосвященства, милостиваго архіпастыря нашего, нижайшіе послушники и повседневные молитвенники (собственноручно) монастиря Буйницкаго намѣстникъ іеромонахъ Петръ m. pr. Ier.

Ioanjki ekliez. B. m-ra. Іеродиаконъ Іосихъ Гаховичъ уставникъ м. Б. Монахъ Константинъ шафарь м. Б. m. pr.

1752 года августа 23 дня з Буйницкаго монастиря.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 7/81 (по генеральному повѣтью).

CCCXI.

Письмо (собственноручное) Яна (Іосифовича) Юзефовича къ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ просьбою о состраданіи и помилованіи осужденной братіи Буйницкаго монастыря, у котораго къ тому же монахини Баркалабовскія пытались отнять деревни Косцянку и Холмы, изъ Орши (?) 1752 года 5 сентября.

Jaśnie wielmożny mci dobrodzieju.

Pamiętna antecessorow jw. wm. pana dobrodzieja dla mnie facilitas podobny ominuie fawor z dystyngwowaney osoby jw. mci pana, ktoremu autoryzowane duchowienstwo monastyru Buynickiego z protekcyiną onixi (?) urażaiąc animadwersyą, sprawiedliwey in grawi damno w. w. o. o. Buynickich dopraszam się kompassyi: zwłaszcza, gdy iniquo jure chcące unisc in possessionem wiosek w. w. panny zakonn. Barkałabowskie funduszem antiquius legittime nadanych pomienionym w. w. oycom nie tylo congregata manu subordynowanym tumultem wioski spustoszyli Koscianki y Cholmo w nazwane; ale też effrenato ausu zmocniwszy się fortius hultayską kupą (za manudukcyą niejakiegoś oyca Hilaryona Lieciaha ihumena Buynickego ambienta) klasztor otoczywszy niewinną krwią zakonnikow zeroczyć usiłowali. Zaczym ulteriori zabiegaiąc malo, z usilney chęci moich applikacyi iednam oraz pełnowładny w. w. o. o. Buynickim pasterski cum ope respekt pleną zapisuiąc się cultu

jasnie wielmożnego dobrodzieja uniżonym sługą Jan . . . . . (неразобрано одно слово) Jozofowicz.

Datt Orsie (?) die 5 7-bris 1752 an.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 7/81 (по генеральному повѣтью).

CCCXII.

Письмо Смоленскаго скарбника Іосифа Лассотовича къ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ просьбою дозволить братіи Буйницкаго монастыря избрать себѣ «вольною элекціею» игумена и утвердить избраннаго вмѣсто сбѣжавшаго игумена Илларіона Летяги, изъ Орши 1752 года 6 сентября.

Jasnie wielmożny, mnie wielce mości dobrodzieju.

Sam początek w adressie expedycyi moiey od naynizszego zaczynam godnosci uwenerowania, ktore prefeti (?) tabella wyrażaiąc partykularne do wysoce dystyngwowaney powagi y uwagi za monasterem Bujnickim cum cultu debito niosę instantiales, supplikuiąc, abyś temu monasterowi pasterskie okazawszy blogosławienstwo drogą leszkową, przez podeyscie y opaczne reformowanie uniwersałow jw. wm. m. pana dobrodzieia osadzonego przez siebie na ihumenstwie Bujnickim nieiakowegos Hilariona Leciahę, iako perversum y marnotrawnego, ad praesens zbiegłego, detronizować raczył, a ktory podług wyrazenia funduszu zgodnie electus promovetur et unaque mense z kollatorami zgodnym y godnym być się okaże przełożonym, authoritate sua promowować raczył, quo peracto okażesz jw. wmc. dobrodziey partykularny przez promocyą dla mnie respekt, y do dalszey temu y innym klasztorom ritus graeci pociągniesz przychilnosci, o ktorą łaskę iteratis expostuluiąc dobroczynney dyspozycyi polecam y spodziewam się szczęsliwym w tym punkcie być taktatorem, a teraz przy naygłemszym nog uwenerowaniu, z dystyngwowaną zapisuię się estymacyą

jasnie wielmożnego wmci mw. pana dobrodzieia naynizszym sługą (c. p.) Jozef Lasta Lassotowicz skarbn. Smol. plenipoten. j. j. o. o. xiązat Czartoryskich y woiewody Podlask. m. pr.

W Orszy d. 6 7-bra 1752 anno.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 7/81 (по генеральному повѣтью).

CCCXIII.

Доношеніе коллегіи иностранныхъ дѣлъ св. синоду по дѣлу о разныхъ притѣсненіяхъ Виленскому св.-духовскому монастырю со стороны польскихъ обывателей,

1752 года 6 сентября.

Святѣйшему правителствующему синоду

коллегіи иностранныхъ дѣлъ доношеніе.

По сообщенной изъ святѣйшаго синода от 1 маія сего 1752 года въ коллегію иностранныхъ дѣлъ жалобѣ недавно бывшаго здѣсь Виленскаго благочестиваго монастыря сошествія Святаго Духа старшего игумена Силвестра Добрыни, учиненной к нему того монастыря от намѣстника иеромонаха Варлаама Владычки, о чинящихся оному монастырю от тамошнихъ полскихъ обывателей разныхъ обидахъ и утѣсненіяхъ, отправленными изъ оной коллегіи въ Дрезденъ къ дѣйствителному статскому совѣтнику и чрезвычайному посланнику Гроссу и обрѣтающемуся въ Варшавѣ секретарю посолства Ржичевскому указами велѣно в ползу онаго монастыря, у кого надлежитъ, прилѣжнѣйшія старанія употребить, чтобъ отнятое тому монастырю по прежнему возвращено, обидчикамъ въ продолжаемыхъ насилствахъ наикрѣпчайше запрещено, и въ протчемъ, что по самой справедливости долженствуетъ, требуемое удоволствіе конечно учинено было; и на сіе от помянутаго Ржичевскаго какова в отвѣтъ получена отъ 29 минувшаго июня реляція, съ оной при семъ прилагается копія, въ которой онъ представляетъ, что о прямомъ сихъ жалобъ состояніи не будучи онъ, Ржичевской, от вышеозначеннаго иеромонаха Владычки, по учиненному имъ у него требованію, обстоятелно увѣдомленъ, опасается, чтоб чинимыми имъ, Ржичевскимъ, представленіями, по показаннымъ от Владычки жалобамъ, того дѣла не испортить; и при томъ между прочимъ за нужно и полезно быть признаваетъ, чтоб россійскія греческія исповѣдники въ Варшавѣ на иждивеніи своемъ содержали стряпчаго, которой бы случающіяся ихъ жалобы и дѣла, по возтребованію обстоятелствъ, въ надлежащихъ мѣстахъ

производилъ, еже святѣйшій синодъ изъ той ево, Ржичевскаго, реляціи обстоятелно усмотрѣть изволитъ, и какая въ ономъ на сіе воспослѣдуетъ розолюція, благоволено бъ было коллегіи иностранныхъ дѣлъ дать знать, для надлежащаго помянутому Ржичевскому увѣдомленія.

(Собственноручно) Графъ Алексѣй Бестужевъ-Рюминъ. Г. Михаилъ Воронцовъ.

Сентября 6 дня 1752 г.

Архивъ св. Синода 1752 года д. № 132.

CCCXIV.

Копія указнаго предложенія Виленскаго старшаго Сильвестра Добрыни намѣстнику Виленскаго старшинства, іеромонаху Варлааму Владычкѣ, съ требованіемъ отчета о состояніи монастыря и всѣхъ монастырскихъ имуществъ, доходовъ и дѣлъ, за время отсутствія старшаго изъ монастыря,

1752 года 6 сентября.

Всечестнѣйшему благочестиваго от сошествія Святаго Духа греко-восточнаго Виленскаго старшенства намѣстнику Варлааму Владичкѣ приказное предложение, по которому отецъ намѣстникъ отвѣтствуетъ обо всемъ монастырскомъ поведеніи и о камяницахъ и лавкахъ.

1-е. При отездѣ нашемъ, во исполненіе тамо прописанныхъ дѣлъ, дана вамъ от насъ інструкція, в силѣ коей что ви издѣлали совершенно, или посредственно, или не здѣлали и за какимъ препятствиемъ от противнаго речей производства и происхоства, вѣдать намъ надобно.

2. Опредѣленные нами в монастирѣ, подлежащіе къ старшенству нашему, ігумени всѣ ли в своемъ состояніи, то есть при командахъ нерушимо находятся, или ни, буди ли нерушимо всі или ни въ опредѣленыхъ имъ послушаніяхъ имѣются порядочно без соблазна, почему они должни быть в своихъ опредѣленіяхъ тверди и нерухоми, и буде ли же кои перемѣнени, то за кои ихъ прегрѣшенія и при какомъ ихъ наказаніи и куда ихъ оттуду

перемѣнено и тамъ ли оны нинѣ обрѣтаются? куди они перемѣненіи и нѣт ли нужди и нинѣ коихъ перемѣнить, и кого именно, явить персонально.

3. Справи, оставленные при мнѣ, всѣ ли окончени и в ползу ли монастиру или старшенству; буди же ли неокончени, то с какого препятствія и на какихъ контраверсѣяхъ, буде ли кои вновъ прибили, то с какихъ обстоятелствъ и причинъ, и какъ в производствахъ своихъ имѣются и въ коихъ состоятъ судахъ, и какіе на то в доказательство имѣются в насъ фундамента и документа и какъ тому помогти(?), или прекращению тоей волокити запобѣгти, здѣлать общій между братіею совѣтъ, а мнѣ тихъ всѣхъ поимянно справъ в самой скорости краткій представить экстратъ с обявлёніемъ документовъ.

4. Камяницѣ, подлежащіи издревле монастыру нашему, по пожарѣ, монастырскимъ ли коштомъ репарованы, или кому на репарацію и на какихъ фундаментахъ или уговорахъ и кому имянно и въ какомъ годѣ и мѣсяцѣ и съ общаго ли совѣту и приговору братіи и всѣ ли на томъ приговорѣ подписалися и кто имянно отданны, буди же з монастирскаго кошту репаровани, откудова оный коштъ на репарацію оныхъ взятъ и сколко оного имянно на то положено, такожъ и кромѣ чимъ и отъ кого или з монастирск.го кошту репарованы и въ какомъ годѣ и мѣсяцѣ и кто при томъ былъ и не послѣдовало ли откудова какое монастиру утружденіе, смущеніе и по судамъ волокиты, краткій мнѣ нинѣ надобенъ екстрактъ.

5. В монастиру самомъ на(?) репарацѣю целій и прочаго его все(го) строения сколко взяли денегъ и откудова оніе денги, представить реестра и при онихъ краткихъ съ виписковю всего екстрактъ и что еще не докончено и за чимъ осталося и не довелъ ли кой майстеръ денегъ монастырскихъ и не остался монастирь за то кому в долгѣ?

6. Чрезъ три года, безъ моей битности, какие приходи и откудова убыли; такожъ прекормленіе братии, одѣяния и прочия нужди и не остался ли кто з братіи без исполненія оныхъ и за какое прегрѣшеніе и кто именно тако оставленъ и с которого

именно монастиря и в коемъ годѣ и въ какомъ мѣсяцѣ и что именно збожа и протчего взято и не задолжилъ ли какой игуменъ нашъ монастиря своего и кому и в какой нуждѣ, или кто с прикащиковъ и смотрителей, отъ мене или прежде мене на то учрежденныхъ, и какъ оное и чимъ сужено и притомъ осталося и гдѣ оный нинѣ обрѣтается.

7. В отсутствіе мое отсюду за дѣлами монастырскими в Санктпетѣрбургъ, посилали ль кого за испрошениемъ милостинѣ и кого именно и куда и за чіимъ пашепортомъ, или при указѣ с книгою и сколко со всякой посилки денегъ собрано и куда оные денги употреблени, явить приговори, пашепорти, укази, книги и реестри, а отъ кого еще оние книги вамъ не представленни, требовать и в самой скорости мнѣ в соборѣ представите; сіе касается и отца Климента.

8. Імѣются ли какие в монастирѣ нашемъ, или в подлежащихъ къ старшенству сему монастырахъ, людей в монашество или монахи во іеродиакони, а іеродиакони во іеромонахи достойніи, сего жъ дня намъ представить, и кои при монастырѣ имѣются работники или послушники, поименно потребнихъ удержать, а инихъ, а паче же строптивихъ, съ награжденіемъ отпустить с впредъозначеніемъ именъ ихъ и прозваній; о кресценціи же, во всѣхъ тѣхъ годѣхъ послѣдовавшей, отъ всѣхъ монастирей явить описѣ, а о посилки отца ігумена Сурдецкого Климента, тако жъ и о прибытіи его, даби не послѣдовало какое непотребное сумнителство и напрасние поговорки, здѣлати з братіею совѣтъ ко испрошенной имъ милостинѣ на репарацію церквы и монастиря нашего погорѣлого, здѣлать акуратное слѣдованіе и безъ всякихъ оговорокъ крайное разсмотрение и рѣшеніе и намъ по совѣсти для утвердителной резолюціи скорое представленіе.

1752 года сентября 6 дня.

Кіево-софійской библіотеки рукоп. № 590.

CCCXV.

Отвѣтъ намѣстника Виленскаго старшенства іеромонаха Варлаама Владычки на предложеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Сильвестра Добрыни, съ подробнымъ отчетомъ о состояніи монастыря и монастырскихъ дѣлъ, за время отсутствія старшаго изъ монастыря,

1752 года послѣ 6 сентября.

Na prykazanoje predłożenie wielmożnemu blahoczestiwego od swiętego Ducha graeco-ruskiego Wilenskiego klasztoru starszemu jmosci xiędzu Sylwestrowi Dobrinie otwit.

1-mo.

Podług instructyi w. mc. dobrodzieja, mnie zastawioney, o reparacyi klasztorney, te specifice reperowane.

Na cwętarżu celli, Bboly nazwane, pokryte gontami z gakem, drzwi do nich poprzyrobiane stalowanne podawane y pomost w zedney y na ganku daną.

Bo w timże drukarnja pokryta gontami y okne do niey poprzerobiane, przepierżenie we srodku y drzwy czwore zrobiono.

Trzecie cellyi, gdzie bracie mieszkaią, s cwyntarżem y trapezo pokryto takoż gontami, w trzech cellach stolla podawane, wytenkowane okny w nich y piecy postroiane, drzwi porobioną y za nalozy(?) do mieszkania zporzydzono w tropezy tylo połow(?)e stelli nastellone, nad sklepem tylo dranicami pokryto.

Czwarta kuchnia z browarem draniu pokryte, w browaru kutłow dwa z koryte nowe do nabienie piwa.

Piąte staynie, wozownia y spichlirż de novo zbudowane ze wszystkym, iak należy, y pokryte dranicami, przy niey y wychodek de nowo zrobiony.

Szosta studnia reparowano we srodku, tyn nowy dawano y pokryte daszkiemi, przy nim kołowrot z wodzami do czerpania wody.

Siodma oparkanienie koło ogrodu de nowo dawany.

Osmo, murek przy ogrodzie pokryty dranicami, drzwi y okna do niego podawano.

Dzewiąte szpytal pokryty dranicami, w drugim mieszkaniu belki podawani na one.

Dzesiąte do zwonow trzech kłody poprzyrobiano y pookowane y na mieyscu onych swoich pozawieszano, a iaki expens położono, na to, w regestrach położoną.

2-do.

Jhumeny, ktorych w. mc. dobrodziey przy odiezdzie zostawił po klasztorach, nie wszystkie na swoich mieyscach zostaią.

Pierwszy Warnawa Kaminskij z Sieleckiego monastyra nieopowiedznie wyszedł w roku 1749 z przyczyny oyca Arsenigo Tomillowicza, tak hospodarz y chlopi powiadali Sieleckie xiędzu Jnnocentemu, o czym oycow Jnnocentego y Arseniego pitać się.

Drugy oyciec Arseny odmieniony z Minska w roku 1751, o ktorym bractwo Minskie pisało, prosząc, aby onego przemienić, że ustawicznie się pysatym bywał y dług u żydow zaciągnoł nareszte kociał klasztorny wielkj zastawił, ktorego y pod zey dzien nie zyskali, bez wiedomości starszęstwa Wilenskiego dzwon ważył się wylewać y materyiu pospował, z Sieleckego y Sołomereckiego klasztorow krescencią y cynszy zabierał, na co objecał u samego pitać, bo y regestrow nie pisał.

Trzeci Sołomereckj monastyr ihumena potrzebuie, ktory tam był ociec Piotr, umar. O krzywdach tamosznego klasztoru doniesie jmc xiądz Jaworskj.

Czwartę panną Anastasią przemienioną z Zabowszczyzny folwarku, że siebie czyniła być possesorko tego folwarku, orderow odomnie pisanych imieniem w. ms. dobrodzeia nie słuchała, aby monastyr panienskj Minski był oparkaniony, berwion wywozić nie kazała, gdzie y teraz pustkami stoi młyn, bez wiadomości starszęstwa Wylenskiego jmci panu Wołodkiewiczewi pozwolała na monastyrskym brżegu iednym wybudować grunta, sianozęci ludziom pogranicznym bez wiadomości naszey pozwolała, folwark z kresciencyi spustoszyła, długow ponaberała, o czym iasniey oyciec Jnnocenty wiedzic może, na reszte protekcyi dla siebie w archimandryi Słuckiey szukała przez oyca Kalixta Skibickiego, żeby

stąd starszynstwa Wilenskiego wyłamać sie y do archimandryi Słuckiey należać, o to starała się y szkandale nieporządne poczyniła y za takie onych przestępstwo ieszcze nienakazywaną żeby nie rozumieli sobie, że z nenawiści iakiey onich by karaną dla tego wszystko do przybycia w. mci dobrodzeia.

Pionty oyciec Nikanor Leniewicz z Surdek przemieniony do Kieydan, że dwor na iego donosił, yż ustawicznym się pianstwem bawył y nocne hałasy sprawował y ine nieprzystoyne czynił, o czym lepiey ociec Jnnocentyi wie, ktory y przemienił.

Szosty Klymenty Kozłowskj z Surdek, z konsensem braci, był ordynowany de Peterburga za sproszenniem elimozyny na reparacie cerkwi Wilenskiey, z ktorym za sotiusza był oznaczony ociec Theofan, a że pan Kazmierż Tomiłowicz, maiąc swoy nieiakys interess do sprawowanie, dopraszał się sam patrzy(?) kroć wespol . . . ,[1]) gdzie za przewidke(?) deklarował, że cerkwi Bożey usłuzył ieżeli iego potrzeba będzię kazała.

3-tio.

Sprawy zaczęte ieszcze nie okonczono, o kturych x. Jnnocenty podal extraktem wiadomosć, tychże spraw fundamenty y dokumenty pokladam.

4-to.

O kamienicach klastornych donoszę, yż kamienico nazwano Striszeiowiczowska wzioł na reparacią pan Kazmierz Tomiłowycz w roku 1749, za konsensem wszystkiey braci zakonney, ieszcze z oney cynszym klasztorowi nie płacił, a za Tomillowiczowskie nieiakies długy dawnieysze pan Zembrnycki klastor nasz turbuie y do tribunału skarbowego prawem adiętuie, ktorego nie zakonczywszy na Wylenskiey kadencyi, na reperticyią Nowogrodsko desłano.

Kamienica druga nazwano Kuszeliwiczowske Bendnorz pokrył swoym kosztem, za iego pokrycye y mieszkanie w oney należy porachunek uczynić.

---

[1]) Въ подлинникѣ пробѣлъ.

Kamienicę trzecią Czerniawską Bazyly Horoch swoym kosztom pokrył y za onym należy porachunek uczynić o reparacyi.

Kamienicę nazwaną Mala Gielda y krom przy niey z konsensem braciu oddali na reparacią panu Łosowskiemu za kontraktem na lat pietnascie w roku 1751, z ktorey podług rewersału, nam danego, Losowski ma co rok cynszu płacic do klasztoru naszego z kamienici złotych sto, a ż kromie złot. czetirnascie w dzien swiętego Michała Rzymskiego.

Takoż za consensem bracia na ambarach pod Wielkey Geldo kromow dwie iedna nazwane Kuszelewiczowska, a druge Dziehilewiczowska pozwolona na reparacyi Domanskiemu w roku 1749, o które teraz uprawoiemi się y dekretom magdeburskym przysądzono nam possessyi, a że Domansky nie kontentował się takowym dekretom, ukupił (?) appellatij do assessorii, gdzie nam trzeba będzę stawać.

Trzecie kroma pod Wielko Gieldo wzioł na reparacyi Demian Olferowicz za consensem braci w roku 1749, ktoremu expens reparacyi miał być przyięty do klasztoru według kontraktu, a roczne cynszu płacic po złotych piędziesiąt.

Czwarta kroma na ambarach trzyma za kontraktem dawnieyszym pan Drengowski, z ktorey płaci na rok złotych czteridziescie osim.

Reparacia w samym klasztorże naszym cellii y drugego zabudowania w pierwszym punkcie wyrażo się, a iak wiele na to piniędzy wydano, regestra pokładam, a pieniądze na te reparacię takowe lożono: dachowka za konsensem wszytkey braci przedawano, z Peterburgu od waszeci dobrodzieia pieniędze przez oyca Jnnocentego przysyłane y inne dochody cerkiewne, ktore w regestrach się znayduią, z tego niwende mieli przez trzy lecie y odzemie y drugie potrzeby dla braci, a że niektorym braciom niedawane rasy, mianowicie oycom: Stephanowiczowi, Seniewiczowi, Efremowi, niedawano dla tego, że oni bez wiadomości starszenstwa Wilenskego, za swoym uformowanym patentem, iezdzili pokmiesać, na Surduky monaster kwiestuiąc, a co zebrali takowych pieniędzy, nie oddali do klasztoru y na siebie nic nie sprawili, gdzie zaś

te kwiestowane pieniądze podzeli, samych trzeba doprawować y takowe samowolstwo zakazać w czas poslednieyszy.

Bez bytnosci w. m. dobrodzieia posyłano z Wilnia z xięgą do Rygy, ktorą w. m. dobrodzey z Peterburga przysłał, za sproszeniem iezdzili oyciec Daniel Wasilewskiy y oyciec Theofan Tomaszewskj, z proszonych piniądzy przywiezli talarow bytych czternascie, ktore iak nie stało na expensa klasztorne, musial y to wziąć na roschod klasztorny.

W monastyru naszym Wylenskym zakonne bracia, ktore mogą być na kapłanstwo promowane: oycec diakon Theofan Tomaszewskj, monach Zynon Kondraszewskj, z Surdskiego monastyru Efreminsz Jurewicź, z Druyskiego diakon Hedeon Hłuskiewycz, z Minskiego diakon Herwasy Simonowicz: ci wszystkie godzi się na kaplanstwo, na diakonstwo oyciec Henady y oyciec Ruwym godne.

W monastyru naszym znayduią sie służęci imionami: Filip Parobski, Nokowy Maciey, posłusznik Jgnacy, posłuszniki Daniel y Efimi tych mozno w monastyrże trzymać, a Michał Alexandrowicz y Andrzey kuchar dopraszaią się, żeby onich odprawić y za usługi nagrodzić.

O krescencyi monastyrow przypisanych przez te trzy lecie wiedzic do komisarskiey funkcyi należy.

O xiędzu ihumenu Surdeckim Klimentu Kozłowskim y o przybyciu iego, zeby w czas poslednieyszy nie mieli na siebie iakiey kolumnii y podozrienja uczynić z bracią konsilium y kalkulacyią, niechay tak z proszonych piniędzy, iako roschodowych zda regestrom.

Приписка: «подлинное принялъ и росписался старшый Виленскій ігуменъ іеромонахъ Сифъ Гамалѣй m. p. Не получилъ старшый Сифъ» m. p.

Кіево-софійской библіотеки рук. № 590.

CCCXVI.

Грамота Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго старшему Виленскаго св.-духовскаго монастыря Сильвестру Добрынѣ, съ предложеніемъ сообщить свѣдѣнія о томъ, съ какого времени и при какихъ обстоятельствахъ Виленскій св.-духовскій монастырь сталъ быть въ вѣдѣніи Кіевскихъ митрополитовъ, была ли въ немъ прежде архимандрія и, если была, то съ какого времени, почему и кѣмъ она была замѣнена старшинствомъ,

1752 года 14 сентября.

Божіею милостію, Тимоѳей Щербацкій, православный архіепископъ митрополітъ Кіевскій, Галицкій і малыя Россіи.

Пречестному ігумену іеромонаху Сѵлвестру Добринѣ, старшому благочестиваго Виленского монастыря, Божія благословенія, при нашемъ архіерейскомъ, желая, предлагаемъ. Указомъ ея імператорскаго величества самодержицы всероссіискія, из святѣйшаго правителствующаго сѵнода настоящаго 1752 года прошлаго іюня от 18 дня к намъ отпущеннымъ, а намы сегожъ 752 года іуліа 13 дня полученнымъ, велено намъ; справясь, прислать святѣйшему правителствующему сѵноду достовѣрное извѣстіе в немедленномъ времяни о ономъ Виленскомъ монастырѣ, с коихъ временъ і по какимъ обстоятелствамъ оніи Виленскій монастырь сталъ быть под епархіалнимъ Кіевской митрополіи вѣдомствомъ, і напредъ сего в прошедшихъ годѣхъ в томъ монастырѣ архімандрія была ль? и буде была, то когда, і от кого, і по каковимъ грамматамъ и указамъ, і на какомъ основаніи была жъ учреждена; и посля того с коего жъ времени, и кимъ, и чего рады, и для каковихъ законноправилнихъ винословій та архімандрія отмѣнена, а вмѣсто того в немъ быть старшинству опредѣлено. А понеже, по справки в катедрѣ нашей, о вышеписанномъ никакихъ писменныхъ видовъ не явилось, кромѣ лѣтописа антецессора нашего преосвященного митрополіта Кіевского Варлаама Ясинского, того рады пречестности вашей, за полученіемъ сего нашего пастырскаго указа, учинивъ о всемъ вышшепрописанномъ в монастырѣ Виленскомъ достовѣрную справку, в катедру нашу в самой скорости при доно-

шеніи для представленія о томъ в святѣйшый правителствующій сѵнодъ прислать.

С катедры нашей митрополитанской Кіевской. 1752 года сентября 14 дня.

(Собственноручно) вышшеименованный Тимоѳей митрополітъ.

Архивъ св. Синода по описи секретныхъ дѣлъ № 90.

CCCXVII.

Доношеніе крестоноснаго Брестскаго братства Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что у нихъ въ св.-симеоновскомъ монастырѣ находится все въ наилучшемъ порядкѣ, благодаря усердной и благоразумной дѣятельности игумена монастыря Мануила Білошицкаго, опредѣленного митрополитомъ, по просьбѣ братства, съ благодарностію митрополиту за это опредѣленіе,

изъ Бреста 1752 года 16 сентября.

Jaśnie wielmożny archypasterzu panie nasz y dobrodzieiu.

Z ucałowaniem charakteru archypasterskiey ręki, przyielismy błogosławięstwo, nam przysłane, oraz za installowanie w Bogu przewielebnego oyca ihumena, od nas rekommendowanego; całuiąc stopy archypasterskie, iak naypokorney dziękuiemy. A że dowiedzielismy się o niesłusznym udaniu y oskarzeniu oyca ihumena naszego, więc podług pierwszey rekommendacyi naszey daiemy sponsyą jw. archipasterzowi naszemu, iż naymnieysza nota sprzeciwna charakterowi y zwierzchnosci bydź nie pokaże się, y owszem million millionow razow dziękuiemy jw. archipasterzowi naszemu za takiego nam przełozonego danego, ktory tak w interessach swieckich, a tym bardziey duchownych, przykładem swiątobliwym, pomocą nieleniwą, staraniem y trudami swoiemi, ustawnym pokoiem y swobodnym życiem nas wspiera, prawie naymnieyszey dolęgliwosci od nikogo za iego kooperacyą nie cierpiemy y nie ponosiemy. I moglibysmy niezliczonych pochwał dla dalszych zasług waszey pasterskiey mci przewielebnemu oycu ihumenowi

w tym charakterze okryslić, ale aby nam to nie bylo przypisano za iakowe podchlebstwo, więc nie exagieruiemy dla tego, ktory godzien wszelkiey pochały, tylko powtarzaiąc prożby nasze, o to suplikuiemy waszey archipasterskiey mści, abysmy przy terazniey-szym z łaski jego archipasterskiey nam pozwolonym przełożonym w naydłuzsze czasy swobodnie zostawali. A że ktoś niesłusznie y niesprawiedliwie opisał y udał przed waszą archipasterską mością o niepraktykuiących się nieporządkach monasteru tuteyszego, my tedy, iako wiadomi y ustawicznie przestrzegaiący tego, wyznaiemy sprawiedliwie pod sumnieniem, że się to nigdy nie pokaże, ani nikt tego dowiedzie, w czym udano. Do nas by to bardziey należało, abyśmy donosili waszey archipasterskiey msci o wszelkim powodzeniu y rządach monasteru tuteyszego, ale iako niemasz nic zdroznego w rządach, tak sprawiedliwie tym wyrażeniem oswiadczamy y suplikuiemy waszey archipasterskiey msci o tę łaskę, aby dla niesłusznego udania kommissya od waszey pasterskiey msci zsyłana nie bywała, chyba za naszą niegodną prożbą, ieżeli tego będzie potreba. Ponieważ przez to, iako przy małey intracie tuteyszy monaster zostaiący, do ostatniego przyiść może ubostwa, a to przez przełożenstwa zayzdrosci y częste onych odmiany. My zaś nie czyniąc dalszych refflexyi, wspaniałemu zdaniu skracamy przeciąg pisania nieustaiącemi suplikuiąc waszey archypasterskiey msci prożbami, abyś nasze wszystkie pożądliwosci, w tym pismie zamknięte, bez wstrętu przyiąc raczył, y one łaskawym archypasterskim respektem dla nas potwierdziłł, za co dozgonnie zapisuiemy zostawać

jasnie wielmożnego archypasterza pana y dobrodzieia naszego naynizszemi podnozkami

(c. p.) bractwo krestonosne cerkwy swiętego Symeona Słupnika, monastyru Brzesckego prawosławnego Ияковъ Демидецькій братъ старшій и бурмистр m. e. k. m. b.

Jestofyi brat starszy ❀ Wasyl Omelianowicz brat starszy rayca. Констатій Харкевичъ братъ и бурмистръ + m. e. k. m. b.

Георгій Саньковичъ кладу крестъ +. Abraam Sakowicz +. Joan Jhnatowicz +. Mykyta Sprynowicz +. Joan Paszkiewicz +.

Jan Gursky +. Joan Kondratowicz +. Trofym Kybczewsky +. Mychał Petrowicz +. Jan Remenowicz + y wszystke bratstwo.

D. 16 7-bris 1752 z Brzescia.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 90 (по генеральному повѣтью).

CCCXVIII.

Предложеніе Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго Варшавскому капеллану іеромонаху Антонію Почекѣ представить свѣдѣнія о средствахъ и нуждахъ Варшавской капелланіи,

1752 года 17 сентября.

Пречестный двору резидента Россійскаго капелянъ.

Пред симъ многажди пречестность ваша о скудости казни опредѣленной на васъ и на церковь, намъ вскаржалися, и что затѣмъ, в недоволствіи будучи, уже и в позику занимать принуждени. Для того пречестность ваша, за полученіемъ сего нашего писанія, увѣдомте насъ, сколко іменно и на что с казни и откуду денегъ получаете и на какіе нужди в росходъ употребляются, и почему что тамъ покупаетъся повсядневно едомое и питомое и сколко на чтожъ задолжались. А тое все представте намъ доношеніемъ, даби намъ, где надлежитъ, мощно представить о такой вашей скудости и о прибавленіи казни вамъ. При семъ, по учиненному намъ извѣстію, что вы в чаю скудость имѣете, чернаго фунтъ, а зеленаго полфунта вамъ за нашею печатю посилаемъ, о полученіи коего при томъ же доношеніи насъ увѣдомте. При семъ Божія благословенія пречестности вашей архіерейско желая, пребиваемъ вашей пречестносты всякаго благополучия приснодоброжелателній пастиръ и усердній богомолецъ (собственноручно) Тімоѳей митрополитъ Кіевскій.

1752 года сентября 17 дня. Кіевъ.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 85 (по генеральному повѣтью).

CCCXIX.

Прошеніе братіи Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, чтобы онъ не удалялъ отъ должности ихъ игумена (Мануила Бялошицкаго), несправедливо оговореннаго предъ митрополитомъ, но на самомъ дѣлѣ полезнаго для монастыря, 1752 года 22 сентября.

Jasnie wielmozny w Bogu przeoswiecony panie y protektorze nasz.

Jak znamy się bydz zawsze podnożkami waszey archip. msci, tak y teraz nalezytą składaiąc submissyę pod stopy pasterskie, naypokorniey dziękuiemy za przysłane nam przełożenstwo y installacyą teraznieyszego przelozonego naszego, oraz za niepogardzenie za nim prosby naszey. A że nam przywiozł nieukontentowaną nowinę ..... iąc[1]) ukazem waszey archipasterskiey msci przewielebny ociec ihumen Pinski, że ma degradować przelozonego, niesłusznie udanego przed waszą archipasterską .... o neiakies złe rządy y dyspozycyą monasteru .... (co się nigdy od obięcia starszenstwa, y przed .... być nie pokazało, y nie praktykowalo, y nikt tego dowiesc nie może) y wcale tenże przewielebny ociec Pinski bez zadney dyskrecyi tak dla przełozonego .... iako też y dla nas prezentuiąc się czynił pochwałki y z ferworem odkazował się, że przełozonego y nas, bracią, wyrugnie z monasteru, a innych osadzi, czego nigdy żaden zesłany od waszey archipasterskiey mci nie czynił, aby był z tak wielkiemi postrachami y niedyskrecyą dla nas. Więc zabiegaiąc naszey y naszemu monasterowi krzywdzie, oraz dalszemu upadkowi, iako z nizkąd dochodow nie maiącemu, tylko z pracy rąk y starania naszego w podporze zostaiącemu, supplikuiemy waszey archipasterskiey mci nasze przyiąc z prosbą wyznanie y niesprawiedliwym relacyom nie dać wiary, gdyz za .... irregularnosć nie dzieie się, ale owszem ma wsparcie monaster nasz od przelozonego waszego, tak w zapomozeniu gruntami, iako tez młynami,

---

[1]) Здѣсь, равно какъ и въ другихъ мѣстахъ, отмѣченныхъ многоточіемъ, въ оригиналѣ, очень ветхомъ и плохо сохранившемся, прорвано.

iednym, ktory rodzice iego legowali na monaster, drugim, ktory sam z swoiey sukcessyi przyłączył także do monasteru, ale nie tylko tym, lecz y roznemi sposobami przy staraniu swoim ustawicznym wspiera niedostatki y ubostwo monasteru, a do tego mozna to pomiarkować, z regestru rozchodowego y przychodowego (ktoren posyłamy waszey archipasterskiey msci) wszystkie dostatki y niedostatki nasze, a tych niedostatkow więcey będzie, gdy następi częsta odmiana przełozonych, y zsyłanie kommissyi, ktora wiele kosztuie, y do niemałego ekspensu przyprowadzi monaster. Zaczym posetnie supplikuiemy waszey archipasterskiey mci, abys nam tego, a nie innego w dalsze czasy utwierdzic raczył przełozonego, iako wiadomego y znajomego między pany y obywatelami Brzescianskiemi tudziesz parafianami naszemi. Do nas by to naybardziey nalezało w przytomnosci zostaiących, abysmy donosili archipasterskiey waszey mci co kolwiek by się działo irregularnego y pochodziło z zwierzchnosci, z ktorey brac przykład wszyscy powinnismy, ale że nic się złego nie praktykowało, y dotąd nie praktykuie, tylko podług tego naszego na pismie wyznania we wszystkim zwierzchnosć nasza, y my sami pelniemy powinnosc. Podług ktorego to wyznania abys jasnie wielmożny w Bogu przeoswiecony archipasterzu wysłuchał prosby nasze, y one archipasterskim respektem po . . . . raczył, iak naypokorniey supplikuiemu, wyznaiąc, że zostawać pragniemy, iako y iestesmy

jasnie wielmożnego w Bogu przeoswieconego archipasterza pana y protektora naszego ustawicznemi bogomodlcami nayniższemi podnożkami (c. p.) еромонахъ Якинфъ духовникъ. Iermonach Paweł. Iермонахъ Мисаилъ. Iермонахъ Iосифъ. Iermonach Iow. Ермонахъ Лаврентій. Ермонахъ Родивонъ Тартовичъ. Iеродіаконъ Інокентій. Ierodyiakon Meffodyi Maksymowicz. Монахъ Арсеній Żukowicz.

D. 22 7-bris 1752 z monasteru Brzeskiego prawosławnego.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 90 (по генеральнаму повѣтью).

CCCXX.

Опись монастыря Брестскаго св.-сумеоновскаго, а также всего движимаго и недвижимаго имущества его и доходовъ его, составленная въ 1752 году.

Опись монастира святаго Симеоновскаго Берестискаго православнаго, всѣхъ движимихъ и недвижимихъ вещей, утварей церковнихъ и грунтовъ и (в)сѣхъ угодиев имѣющихъся, кии по нижеислѣдующемъ и начертаниемъ явствено:

Церковь великая с трома верхами: древяная, покритая гонтами		Дастаментовъ	2
Престолъ великій, обложеній товалнею червленою, на той товалнѣ крестъ среброзлатній		У томже олтарѣ престоловъ побочнихъ бѣлими кусти покритіи . . .	2
С побочни бѣлими кусти .		На великомъ престолѣ крестъ сребній, стоящій	1
Гробница сребная позлащена		Кедровихъ крестовъ сребромъ обложеннихъ . . .	2
Другая сребна позлащена малая		Килиховъ сребнихъ позлащенихъ	2
Евангелій сребромъ окованихъ	3	Дискорсовъ сребнихъ позлащенихъ	2
Четвертая обложенная сребною бляхою з еднаго боку по аксамити. . . .	1	И звѣздъ сребнихъ позлащенихъ	2
Евагелия повседневная под маремусъ оправна .	1	Чашъ сребнихъ безъ позлоти:	
Из воздихами малими и великими розной матеріи		З дискорсами и звѣздами сребними	3
Кадилницъ сребнихъ . . .	3	Обетшалихъ ризъ	9
Лямпъ сребнихъ	2	Риза одна гатласова, квѣтами нашита	1
		Риза злотоглавна бѣлого каліору	1

Лѣхтажовъ сребнихъ малихъ	4
Лѣхтажовъ мосенжнихъ	2
Лѣхтажовъ цѣновихъ паръ	3
Рукомійниця цѣнова	1
Блюдъ цѣновій	1
Котелецъ мѣдяній	1
Кухлевъ цѣновихъ	2
Ризъ аксамиту ритого и з окладами сребними	2
И нараквицъ тоежъ матеріи	4
Другіи ризи матеріи ритоій червленій	2
Тоежже матеріи нараквицъ паръ	2
Ризъ матеріи бѣлой пара	1
Ризъ жовто-горонцихъ пара	1
Розного каліору паръ	3
Риза злотоглавучервоного каліору	1
Повседневнихъ розной матеріи паръ	6
Единъ стихаръ дияконскій жалобній	1
Хустокъ розного каліору	20
Хустокъ бѣлихъ вишити шовкомъ и сребромъ	5
Товалнъ на престолѣ вишитихъ шовкомъ	2
На великомъ престолѣ матеръ Божіа чеверткова,	
Ризъ повседневнихъ аксамитнихъ	3
Жалобнихъ ризъ и епетрахелей	3
И епетрахелей розного каліору	5
Стихаровъ священическихъ материялнихъ	3
Стихаровъ полотнянихъ паръ	5
Стихаръ вишитій злотомъ	1
Стихаръ вишитій шовкомъ	1
Поясовъ шовъковихъ	5
Нараквицъ повседневнихъ паръ	9
Стихаровъ дияконскихъ святнихъ	2
Триіодъ цвѣтнихъ двѣ	2
Служебниковъ великихъ	2
И малихъ	3
Апостоловъ	3
Октоиховъ на чтири голосовъ	2
Акафтистовъ	3
Ирмолоевъ	3
Псалтирей	2
Ручниковъ церковнихъ	5
Короговъ блавагнихъ	2

сребромъ обложенна по великоросійску	
Катепетасма материялна квѣтчаста	
На розних образахъ крестовъ	23
И шнурковъ каряловъ . .	44
Книгъ кругъ миней . . .	
Трефолой.	1
Уставъ велико-російскій. .	1
Требникъ великій двочастній.	1
Меншихъ требниковъ. . .	2
Триіодъ постнихъ	2
Житія святихъ отецъ по тры мѣсяци	3
Камень вѣри	1
Миръ соборомъ	1
Регламентъ духовній . . .	1
Патерикъ	1
Вѣнецъ Христовъ.	1
Ефремъ	1
Книга до казаня	1
В церкви трапезной Матеръ Божия, аркушовій среброобложеній образъ.	

ЦѢНИ РОЗНОГО СОСУДУ.

Под трапезною церквою кухня игуменска келия.	
Побочнихъ келій	5
Брама, на ней же и звониця и звоновъ	4
Шпихлѣръ.	1
Броваръ	1
В бровари котелъ единъ на горѣлку	1
И на пиво	1
Третій малій	1
Клунъ	2
Стайня	1
Шопа на сѣно	1
Коней.	6
И лошатъ малихъ	3
Коровъ	2
Телятъ	2
Воловъ паръ.	2
Сивиней старихъ	6
Малихъ	8
Церковь Рождества Пр. Богородицы и келия . . .	1
Парканомъ огороженая . .	

ЦѢНЪ.

Пудло скаладное имѣющее в себѣ штукъ 25, а имено:		Полумисковъ болшихъ з ухами	4
Полумисковъ.	66	Полумисковъ без ухъ . .	4
Тарѣловъ.	6	Полумисковъ меншихъ . .	7
Ложокъ	6	Талѣровъ.	17
Флямокъ	6	Ложокъ.	9
Солничокъ	2	Чаша на трисвятое	1
		Кухолевъ цѣновихъ. . . .	3
		Кухолъ фарфуровій. . . .	1

МѢДЪ.

Фляшъ мѣдъних.	3	Пателня менша	1
Казанецъ	1	Друшлякъ з рукоятиемъ	
Казанецъ менши	1	желѣзнимъ	1
Пановка	1	Казанокъ у кухнѣ на	
Пателня	1	воду	1

ЖЕЛѢЗО.

Ложокъ желѣзнихъ. . . .	10	Обрусъ трапезній квѣтча-	
Триногъ желзни.	1	стій.	1
Мощиро свирови стлуч-		Обрусовъ два гладкихъ .	2
ками.	2	Обрусъ трапезни ведхи .	1

КРИТА(?)

Поле Осинки, сохъ вихо-		Поле на Побудному, сохъ	
дитъ.	18	виходитъ	12
Головское поле сохъ ви-			
ходитъ	15	Поле за Горками Ризокъ	
Поле Амъполъ сохъ вихо-		сохъ	6
дитъ.	1		
Поле коло Рожедества сохъ		Поле Придатки сохъ . . .	4
виходитъ	4		

СИНОЖАТЕ.

На Вариводинѣ косцѣвъ .	15	На полю Ризку косцевъ .	4
На Рождественскомъ косцевъ	4	На Котелнѣ косцевъ . . .	7
Синожа на Артемовомъ косцевъ	11	Тамже на Круглой косцевъ	2
На Гразкому косцевъ на ризу	7		

ЖЕЛѢЗО.

Сокиръ	5	Серповъ	6
Теслица	1	Свердловъ	5
Топоровъ	2	Свердловъ великихъ лищатихъ	3
Долотовъ	4	Хомутовъ	5
Ризакъ	1	Кулбакъ	3
Косъ	4	Уздечокъ рамѣнних . . .	2
Сошниковъ паръ	4	Желѣзниковъ до копания	5
Путовъ желѣзнихъ	4	Замковъ	4
		Фемблей	5

На фундушовой юриздики жителей 15

от коихъ датку з грунтовъ годового в монастиръ приемлется всего золотихъ полскихъ 169

Служности повинной в годъ с каждой хати во время жнивное работниковъ юриздики 6

Видиръ кафу от жидовъ кагалу мѣстечка Володави в монастиръ приемлется ежегодно золотихъ 80

За суму золотихъ полскихъ тисячу одну, которую суму записалъ на монастиръ покойній господинъ Андрей Владимиръ Дяшковскій в року 1692.

Млинъ одинъ на рицѣ Буги, во врочищи Даркахъ, вѣчисто наданій от боголюбцовъ в монастиръ совсѣмъ.

Млинъ другій на томъ же Буги на слюзѣ, коего поцесоръ отецъ игуменъ Мануилъ, егоже изволениемъ приемлется в монастиръ приходъ с того млина, а имѐно третая мѣрка всякаго жбожа.

И тринкалъ.

(Собственноручно) еромонахъ Якинѳъ духовникъ. Iermonoch Paweł. Iермонахъ Мисаилъ. Iermonach Iow. Iермонахъ Iосифъ. Ермонахъ Лаврентiи. Ермонахъ Родионъ Мартовичъ. Iеродияконъ Iнокентiй. Iierodiako(n) Meftody Maksymowycz. Монахъ Арсенiй Zukowicz.

(По листамъ собственноручно): iеромонахъ Мануилъ Бялошицкiй, iгуменъ монастиря свято-симеоновскаго Берестiйскаго православнаго т. р.

Старый архивъ Кiевской духовной консисторiи 1752 года д. № 90 (по генеральному повѣтью).

CCCXXI.

Письмо Брестскаго воеводы Кароля Сапѣги къ Кiевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ просьбою о томъ, чтобы игуменъ Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Мануилъ Бялошицкiй былъ оставленъ на своемъ игуменскомъ мѣстѣ,

изъ Бреста 1752 года 25 сентября.

Jasnie wielmożny mości dobrodzieiu.

Emanuel Bialoszycki yhumen monastira Brzeskiego, dawney fundacyi Sapiezynskiey, ma krzywdę od ihumena Markowskiego, w ktorey udaie się do protekciy jw. wc. pana dobrodzieia; y ia za nim instanciales wnoszę, upraszaiąc, ażeby nie był ukrzywdzony y na swoim przełożenstwie ihumenstwa utrzymany, ile według reguły swoiey honeste postępuiący y dobrze się rządzący. Oraz z wielkim respektem piszę się

jw. wc. pana dobrodzieia (c. p.) szczerze życzliwym y uniżenym sługą Karol Sapiega wda Brzeski m. pr.

P. s. Upraszam wielce za oycem Białoszyckim, aby nie był ukrzywdzony y przy protekcyi jw. wc. pana dobrodzieia na ihumenstwie utrzymany.

Datt 25 d. 7-bris an-o 1752 w Brzesciu.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 90 (по генеральному повѣтью).

CCCXXII.

Письмо великаго хорунжаго В. К. Л. князя Іеронима Радзивилла къ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ просьбою объ оставленіи въ должности игумена Яблоченскаго монастыря іеромонаха Кирилла, которому многіе старались вредить.

1752 года 26 сентября.

Przeoswiecony w Bogu mci oycze metropolito y kochany przyiacielu.

Interessowania mego za oycem ihumenem monastyru Jableczanskiego, w dobrach moich sytuowanego, iest naypierwsze motivum exemplarne życie y rząd jego w powierzonym sobie przełozenstwie, ktoremu ze malevola u wmm. pana szkodzic usiluią subjecta y w monasterze między zakonnikami dywersyą czynią Upraszam wm. pana, abys z ansyderacyi tey instancyi protegować go raczył od wszelkich impetycyi innych ihumenow, ktore sam explikować będzie. Wdzięczen tey uczynnosci będąc, wzaiemną pokaże attencyą w requizycyach wszelkich, ktore kolwiek z panstw nayiasnieyszey Monarchini zachodzić mie będą. Zostaię przy tym z iednostayną weneracyą j. przeosw. wielmożnosci

(c. p.) bratem y uniżonym sługą H. x. Radziwiłł chor. w. W. X. L.

Z Bialey 7-bris d. 26 1752 an-o.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 9 (по генеральному повѣтью).

CCCXXIII.

Грамота Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго братіи Яблоченскаго монастыря и крестоносному братству о томъ, что бывшій игуменъ того монастыря Кириллъ оставленъ въ каѳедрѣ Кіевской и потому братія должна была избрать себѣ новаго игумена.

1752 года октября.

Божіею милостію, Тімоѳей Щербацкій, православный архіепископъ митрополитъ Кіевскій, Галицкій и малыя Россіи.

Честной заграничнаго благочестиваго свято-богоявленскаго Яблоченскаго монастыра братіи и того монастыря почтенному крестоносному братству, Божія благословенія желая, предлагаемъ. Понеже онаго Яблоченскаго монастыра ігуменъ іеромонахъ Кириллъ, по нѣкоторому духовному дѣлу. от ігуменства Яблоченскаго намы отставленъ и въ катедрѣ нашей на житіе опредѣленъ, в томъ же благочестивомъ вашемъ Яблоченскомъ монастырѣ нинѣ ігумена не имѣется; того ради вамъ, по усмотренію своему, какого честнаго и могущаго того Яблоченскаго монастыра правленія добропорядочно содержать и всякіе добріе порядки устраевать іеромонаха с того жъ монастыра, или і с иного какого епархіи нашей тамошнего благочестиваго монастыра жъ, избравъ всѣ обще какъ братія, такъ и крестоносное братство во ігумена при писменномъ выборѣ, прислать въ катедру нашу для произведенія его в тотъ Яблоченскій монастыръ во ігумена, архіерейско повелѣваемъ.

С катедры нашей митрополитанской Кіевской.

1752 года октября.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 9 (по генеральному повѣтью).

CCCXXIV.

Прошеніе игумена Бѣльскаго николаевскаго монастыря Паисія Готовицкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щарбацкому о разныхъ нуждахъ своей обители,

1752 года 3 октября.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшому кѵръ Тимоѳею Щербацкому, архіепископу Кіевскому, Галицкому и малія Россіи

покорнѣйшее доношеніе.

Я, нижайшій, ігуменъ Паисій Готовицкій, з града Бѣлска, обители святителя Христова Николая не могу ради немощы моеи ножной явится самъ вашему ясне в Богу преосвященству. Того ради всенижайше вашего ясне в Богу преосвященства прошу посланному з нашей обители іеромонаху Кѵріллу архипастирское подать благословеніе на духовенство. В приключающихъся случаяхъ, понеже уже и били такіе случае неудобъ рѣшиміе, то за разстояніемъ далекаго путы принуждени самы рѣшится, которіи то случаи іеромонахъ Кѵріллъ словесно обявитъ, и что повелено будетъ с тѣмъ дѣлать, ожидаю милостивой архипастирской чрезъ помянутого іеронаха Кѵрілла резолюціи. При семъ же самокрайная нужда в монастирѣ нашемъ во іеромонахахъ, то посланного іеродіякона Іеронима, которій житія честнаго, неподозрителнаго, и постриженного в мандію во іеромонаха архипастирскимъ високомощнимъ благословеніемъ рукоположитъ: о семъ проситъ вашего ясне в Богу преосвященства

(собственноручно) всенижайшій послушникъ іеромонахъ Паисій Готовицкій. ігуменъ монастира Бѣлского.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 89 (по генеральному повѣтью).

CCCXXV.

Грамота Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго игумену Бѣльскаго монастыря Паисію Готовицкому объ утвержденіи іеромонаха Кирилла въ званіи духовника Бѣльскаго николаевскаго монастыря,

1752 года октября.

Божіею милостію, Тимоѳей Щербацкій, православный архіепископъ митрополитъ Кіевскій, Галицкій и малія Россіи

Пречестному заграничного благочестивого Бѣлского монастира ігумену іеромонаху Паисію, Божія благословенія желая, предлагаемъ. Настоящаго 1752 года октября 3 дня присланнимъ к намъ, пастыревѣ, пречестности вашей доношеніемъ, между протчимъ, просилъ насъ, пастира, посланному отъ пречестности вашей з обители Бѣлской іеромонаху Киріллу наше преподать благословеніе на духовенство. А понеже онъ, іеромонахъ Кvриллъ, пред катедральнимъ нашимъ духовникомъ, пречестнимъ іеромонахомъ Іосифомъ, на исповѣди совѣсть свою очистилъ и званія духовничого онъ, катедралній нашъ духовникъ, его, Кvрілла, судивъ достойного, какъ о томъ писменно намъ представилъ, того ради мы, пастиръ, по оному прошенію пречестности вашей, а по испитанію духовному, помянутого іеромонаха Кvрілла в монастирѣ благочестивой Бѣлскій въ духовника опредѣляемъ, и ему, іеромонаху Кvріллу, при добродѣтелномъ житія своего цѣломудренного состояніи, всѣхъ исповѣдавшихъ совѣсти своя вязати и рѣшити благоразсудно, по правиламъ святихъ отецъ, по уставу же святія восточнія церкве, и по нашему наставленію и повелѣнію; вящшія же и неудоборазсуднія вины приносити и предлагати намъ, архіерейско благословляемъ

З катедры нашей митрополитанской Кіевской 1752 года октября дня.

(Собственноручно) вышименованный митрополитъ Кіевскій Тимоѳей.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 89 (по генеральному повѣтію).

CCCXXVI.

Собственноручныя выписки Виленскаго старшаго Сильвестра Добрыни изъ доношеній комиссара Виленскаго св.-духовскаго монастыря, іеромонаха Иннокентія Болдышевскаго, по дѣлу отнятаго у православныхъ Селецкаго монастыря (выписки были представлены Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, а письма адресовались намѣстнику монастыря Варлааму Владычкѣ),

1752 года 13 октября—3 ноября.

1. Ratione Sielca x. biskup Żmudcki żadną miarą nie chce klasztoru Sieleckiego powrocic; pełnomocnemu posłowi powiedział: nie oddam, aż poky zemną rozprawią się

ieromonach Innocęty Boldyszewsky z Grodna 1752 roku 13 d. 8-bra.

2. Upraszam wm. p. d., kiedy ieszcze imci x. starszego w Wilnie niema, chociay umislnego posłać przeciwko imci, aby ziachał do iasnie wielmożnego imci x. biskupa Żmudskiego Tyszkiewycza ratione klasztoru Sieleckiego, gdyż deklaracyia była taka od niego, aby tam ziachali do niego dla obaczenia tey ruiny, co przez nas stało y sam dopiero tam x. biskup jedzie dla nas, bo gdyż y pan poseł przykazał; nazywy(?) Bog, aby był imc x. starszy u niego, żeby nie było dla nich żadney exkuzacyi; potym powiedzą, że czekałem, a oni nie przyiachali, a obaczywszy, kiedy nie prętko przypadnie sprawa nasza w assessoryi y ia sam czy nie przyiadę do Minska do x. biskupa, tylko zmiłuj się wmci dobrodzieju, chcey imci x. starszemu perswadowac, aby mogł sam tam koniecznie poiachac

ieromonach Innocęty Boldyszewski z Grodna 1752 roku mca 8-bra 27 d.

3. Byłem u xiędza biskupa Żmudskiego ratione klasztoru Sieleckiego, deklarował przy ministru oddać, a teraz inaczey dla tego pełnomocny minister kazał pisać do w. wm. p. d., aby ziezdził do niego

ieromonach Innocęty Boldyszewski.

Послѣднее доношеніе было предложено устно и затѣмъ письменно самому старшему іеромонахомъ Иннокентіемъ Болдышевскимъ, по возвращеніи его изъ Гродна, 3 ноября 1752 года.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 6/22 (по генеральному повѣтью).

CCCXXVII.

Доношеніе игумена Яблоченскаго св.-онуфріевскаго монастыря Кирилла съ братіею Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому. съ жалобою на игумена Витебскаго Марковскаго монастыря Іоакинѳа Пелкинскаго, причинившаго, будто бы, Яблоченскому монастырю многія обиды, 1752 года 17 октября.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тимоѳею Щербацкому, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малія Росіи

нижайшое доношеніе.

Прошлого 1751 года октября среднихъ чиселъ игуменъ Марковскій іеромонахъ Иакинѳъ Пелкинскій, по силѣ вашего ясне в Богу преосвященства указу, для произвожденія между бывшимъ Ябличенскимъ игуменомъ Спирѵдономъ да мною, нижайшимъ, з братіею слѣдствія, хочай и приехалъ былъ, однакъ не точію, чтобъ надлежащимъ порядкомъ оное производить, но еще и немаліе подѣлъ такъ тому убогому монастирцу, яко и мнѣ, нижайшему, з братіею обыди и разоренія, о коихъ слѣдуетъ: 1) помянутій игуменъ Марковскій, не разсудя крайнаго онаго Ябличенского монастирца убожества, с пріездомъ своимъ чрезъ цѣлой тишдень в ономъ имѣючи свое пребываніе, въ нынѣшнихъ осѣнниихъ полевихъ работахъ, в посѣвѣ хлѣба и протчего немалое учинилъ препятствіе, 2) намѣревалъ я, нижайшій, пред его игуменовимъ пріездомъ, по указу вашего ясне в Богу преосвященства, везти вещи Спѵридона Гринивецкаго в Кіевъ и для уплатки Золото-Верхомихайловскому монастиру 20 рублей долга, взялъ былъ монастирскихъ денегъ 14 червонцевъ; в тожъ время онъ, игуменъ, наехавши

невѣдомо для чего на другой день ночной пори, ключи келейніе мои отобралъ и самого взялъ мене под арештъ и содержалъ в келіи з собою чрезъ всю ночь. Когда же я на мало время с келіи пойшолъ. то заразъ служителѣ его и самъ онъ, игуменъ, болшой шумъ и крикъ о ловлѣ мене учинили, от которого я устрашась, оніе упомянутіе червонци в едномь скритомъ мѣстѣ положивши, обратно в келію пришелъ, и болѣе онъ, игуменъ, ничего мнѣ не говорилъ, токмо велѣлъ на утренню звонить; по виходѣ жъ з утрени, когда я осмотрѣлъ тѣхъ червонцовъ, то уже не сискались, о чемъ я немало сожалѣя, принужденъ ему, игумену, о пропажи той исповѣдиваться и притомъ просилъ его, не можно ли какимъ способомъ проискать; и не проискались; посля же того, какъби недель в 4 пропзійшли говорки, что в его, игумена, тѣ червонци опозналъ тотъ человѣкъ, в которого я за продажу меду побралъ и яко би и самъ онъ, игуменъ, тому человѣку говорилъ, что-де сіи червонци далъ мнѣ игуменъ Ябличенскій іеромонахъ Кѵрѵлъ за исповѣдь, и потому чаятелно, что о томъ и вашему ясне в Богу преосвященству нѣякоесь духовное дѣло на мене доносилъ; 3) показанной игуменъ самоволно от игуменства мене, нижайшого, отставивши, іеромонаха Пареснія да монаха Антоніа безвинно плетми билъ без пощаденія, а другого іеромонаха Павла з монастира прочь вигналъ; 4) при отъездѣ жъ з оного монастирца, пару лошадей монастирскихъ з возомъ ливерчтового подваживаютъ, якому цена 9 талярей битихъ, погребецъ желѣзомъ окованній, сукна 10 локтей, локоть куповано по чтирѣ золотіи и собственнихъ моихъ вещей немало, да из другихъ монастирскихъ припасовъ, что прежде того его разоренія заготовлено, яко то: меду, масла, сvра, о чемъ и в поданномъ от братіи Ябличенскаго монастирца вашему ясне в Богу преосвященству доношеніи отчасти показано, побралъ себѣ немало и по нынѣ ничего не даетъ. 5) настоящаго жъ 1752 года сентября первихъ чиселъ, пріехавши предписанній игуменъ в означенной Ябличенскій монастирецъ з іеромонахомъ Антоніемъ Почекою Варшавскимъ капеляномъ, якой Почека заразъ в первосвиданіи со мною сказивалъ мнѣ, что-де лутче бъ вамъ, мосцѣ отче игуменъ, сей монастирецъ оставить, а я еще бъ за вами інтерцессію

к его ясне в Богу преосвященству взнесъ; болѣе же ничего онъ, Почека, не говорилъ, толко что игуменъ какіе дѣ(ла)лъ разоренія, потакивалъ; 6) когда же увидѣлъ онъ, игуменъ, мене по прежнему в монастирѣ должность игуменскую правящаго, паки от игуменства отставилъ, и такъ прошенія моего, яко и братіи свидѣтелствъ о моемъ радителствѣ и старателствѣ не принялъ, сказиваючи, что хочай якъ-де просѣте, то отнюдь не допущу, чтобъ игуменомъ вамъ сей былъ, понеже я имѣю двоихъ человѣкъ в Берестицкій и Ябличенскій монастирѣ игуменами поставить; 7) при виезди жъ з монастирца Ябличенского, собственнихъ монастирскихъ денегъ тридцать четирѣ золотихъ полскихъ и еденъ червонецъ, такожъ масла полфастки, сѵровъ дванадцать, кунпіовъ паръ двѣ, полоть мало початіи, меду сколко по его приказу з монастирскихъ пчелъ видрано, то позабиралъ всѣ, какъ вышеписано, без остатка; да сверхъ того, какъ на мене, такъ и на братію великіи устрашеніи чинилъ, от чего і нынѣ братія расходится прочь с того монастирца намѣреваеть. Единого точію еще в томъ бѣдствіи и разореніи вашего ясне в Богу высокопреосвященства милостиваго защищенія ожидаемъ. Того ради вашему ясне в Богу архипастырству донося, слезно прошу з братіею: онимъ Марковскимъ ігуменомъ іеромонахомъ Иакинѳомъ забратіе неправедно монастирскіе всѣ вещи, такожъ и денги милостиво повелѣть возвратить и впредь таковихъ несносних нападеній и зѣло нестерпимихъ обидъ многомощнимъ своимъ архипастирскимъ указомъ дѣлать запретить.

Вашего ясне в Богу преосвященства всенижайшій послушникъ (собственноручно) іеромонахъ Кѵриллъ монастиря Пустинно Яблыченскаго ігуменъ з братіею.

Октября 17 д. 1751 (очевидная описка: должно быть 1752) года.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 10/91 (по генеральному повѣтью).

CCCXXVIII.

Прошеніе игумена Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря Мануила Бялошицкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ жалобою на обиды, причиненныя ему и монастырю Брестскому игуменомъ Марковскаго монастыря Іоакинѳомъ Пелкинскимъ, который вмѣстѣ съ Варшавскимъ капелланомъ іеромонахомъ Антоніемъ Почекою, по указу митрополита, ревизовалъ монастырь,

1752 года 29 октября.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшому кѵръ Тимоѳею Щербацкому, архіепископу, митрополиту Кіевскому, Галицкому і малыя Росіи

покорнѣйшее доношеніе.

Настоящаго 752 года сентября 8-го дня, по високоважному указу вашего ясне в Богу преосвященства, прибывшы іеромонахъ Іакинѳъ Пелкинскій, ігуменъ монастыря Марковскаго с пречестнимъ іеромонахомъ Антониемъ Почекою, капеляномъ Варшавскимъ, для осмотру благочиния монастырскаго и, не начиная дѣла, опредѣленаго имъ в указѣ вашего ясне в Богу преосвященства, в разорение крайное монастыря Берестицкаго, не яко строитель і наблюдатель благочинія, но яко разоритель добра монастырскаго и церковнаго, нижеслѣдующое подѣлалъ.

1.

В монастырѣ Берестицкомъ іеромонахъ Пелкинскій лошадь насилно взялъ.

2.

Денегъ пятнадцаты червонцовъ з великимъ насілиемъ требовалъ, понуждая мене, нижайшаго, в противность совѣсти христіянской заставлять сребро церковное, іли ему, Пелкинскому, за его квитанциею оное видать, страшая мене, нижайшаго, и братию боемъ і похвалкамы, ежели не видано будетъ сребро, сказуя, что за повротомъ нашимъ будетъ здѣсь в монастырѣ ігуменъ іний и братия; і впредь по востребованию нашему безотрицателно все імѣтамется.

3.

При отъездѣ своемъ з монастыря Берестийскаго, оной же ігуменъ Марковскій и іеромонахъ Почека сказовали: будешь-де ты намъ денги давать впредь, да не станемъ брать; к симъ же похвалкамъ, яко ненаситной человѣкъ, в болшое разорение монастыря нашего, а себѣ в доволствие ізлишное, побуждалъ іеромонаха Почеку к тому жъ.

4.

Онъ же, вишъписаний ігуменъ, да пречестний іеромонахъ Антоний, будучи чрезь чотирѣ днѣ в монастырѣ Берестицкомъ, по ихъ приказамъ, на разние кушання і напитки сдержано 42 золотихъ полскихъ, якимы денгамы монастирь нашъ убогий моглъ бы цѣлий годъ проеитовать в пищы.

5.

Тотъ же ігуменъ Марковский іеромонахъ Іакинеъ, когда побуждалъ всечестнаго іеромонаха Антония Почеку, чтобъ быть мене п братию, то отецъ Почека ему етого возбранялъ дѣлать.

Того ради вашего ясне в Богу преосвященства всенижайше прошу оному іеромонаху Іакинеу впредь запретить в монастырь нашъ ездить і грабителствъ в краиное разорение монастырю Берестицкому не дѣлать. О семъ усугубивъ, рабскы молю

вашего ясне в Богу преосвященства всенижайший рабъ (собственноручно) іеромонахъ Мануилъ Бялошицкій, ігуменъ монастыря Берестицкаго.

Помѣта м. Тимоѳея: «1752 года октовр. 29 дня поданно».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 90 (по генеральному повѣтью).

CCCXXIX.

Доношеніе (собственноручное) Виленскаго старшаго, іеромонаха Сильвестра Добрыни Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что посылка комисара Виленскаго св.-духовскаго монастыря іеромонаха Иннокентія Болдышевскаго на Гродненскій главный сеймъ оказалась безрезультатною и даже вредною, съ приложеніемъ копіи письма (польскаго) намѣстника того же монастыря іеромонаха Варлаама Владычки о томъ же дѣлѣ.

1752 года 7 ноября.

1752 года 25 сентября из старшенства благочестиваго греко-восточнаго от Святаго Духа Виленскаго, с общаго всей братіи приговору, к производившемуся в Гродню Полскаго королевства сейму грилѣтному уреченному главному посиланъ былъ іеромонахъ Болдишевскій, комисаръ того жъ старшенства Виленскаго, за многими монастырскими дѣлами, но ничего и малѣйшаго оному старшенству не послѣдовало, первое за тимъ, что оній сеймъ не дойшолъ, а в нѣкоторихъ дѣлахъ и порчь послѣдовала за тѣмъ, яко оній іеромонахъ Іннокентій комисаръ, не описався в старшенство, требуя резолюцій, но оставивъ вси папери фундушовъ, привилегіовъ и документовъ в Гродню нѣкоторіе въ патрона (кои и понынѣ тамо погибаютъ), а другіе в грека Юрія с служителемъ монастирскимъ, самоволно и безъпотребно уехалъ из Гродня, какъ бы нарочно, или подкупленъ, о чемъ с писма старшенства Виленскаго намѣстника Владички ясно показуется, котораго точная копія въ архіпастирское разсмотреніе при семъ сообщается, въ покорности моей вашему ясне в Богу преосвященству представляю.

Kopia z listu, pisanego od x. namiesnika starszęstwa błahoczestywego graeco-ruskiego od sw. Ducha Wilenskiego Barłaama Władyczki 1752 roku 9-bris 7 dnia z Wilni do Minska o sprawach na seymie Grodzięskym do x. starszego graeco-ruskiego Wileskiego kąwętu Sylwestra Dobryni.

Howębra dnia 7 wsiołem relacyą ustno od pana Fiałkowskiego, iż ociec Innocęty poiachał sam jeden do Minska, zosta-

wiwszy z papierami bez żadney dyspozycyi Michała w Grodnie, ktory y teraz tam siedzi, nie mogąc sobie dac rady, co ma czynic. Ociec Innocęty sam z Grodnia wyiezdżaiąc, nie czekawszy okączenia assessoryi, aktorat swoy zmarał; tedy Domanski, dowiedziawszy się o tym, swoi przeciwny uszydał, y za przywołaniem Domanskiego aktoratu wygrał na nas komportacyie dokumentow, dopraszał się securitatem possessyi kromow, tego nie pozwoloną. Samego oyca Innocętego, ieżeli nie było, abo niemasz w Minsku, to y wiadomosci niema, gdzie poiachał. Kolaskę, ktorą posyłałem po oyca Innocętego, tę oddał dla poiazdu oyca kapelana Warszawskiego, a teraz Michał przy iednym tam koniu bez kolaski zostaie, nie wiem, co z nim y czynic.

Ieromonach Barłaam Władyczka m. pr.

Z Wilnia 9-bra 7 d. 1752 roku.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 6/22 (по генеральному повѣтью).

CCCXXX.

Доношеніе (собственноручное) Виленскаго старшаго Сильвестра Добрыни Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что онъ вмѣстѣ съ игуменомъ Минскаго монастыря Ѳеофаномъ Яворскимъ и съ іеромонахомъ Иннокентіемъ Болдишевскимъ, согласно приказанію русскаго посла въ Варшавѣ, былъ у Жмудскаго епископа Тышкевича и просилъ его о возвращеніи Селецкаго монастыря, но получилъ отказъ,

1752 года 6 декабря.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тимоѳею Щербацкому, православному архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малыя Россіи

покорнѣйшее донесеніе.

Во исполненіе его графскаго сіятелства полномощнаго Россійскаго министра при Полскомъ дворѣ обрѣтающагося чрезъ послан-

наго от благочестиваго греко-восточнаго от Святаго Духа Виленскаго конвенту нашего за дѣлами монастырскими па сеимъ до Гродна іеромонаха Іннокентія Болдишевского отданнаго мнѣ, нижайшему, приказа в томъ, съездилъ бы я, нижайшій, в Минскомъ воеводствѣ (въ) находящуюся близъ отнятаго отъ насъ Селецкаго монастыра бископомъ Жмудскимъ господиномъ Тишкевичемъ его жъ бископа Жмудского вотчину, нарицаемую Косинъ, к его ясневелможности господину бископу Жмудскому (ибо де приобищалъ возвратить монастыръ Селецкій по прежнему к старшенству благочестивому Виленскому); съездилъ я, нижайшій, и со мною ігуменъ благочестиваго святыхъ апостолъ Петра и Павла Минскаго монастыра Ѳеофанъ Яворскій и вышименованный іеромонахъ Іннокентій Болдишевскій (въ) впредъ помянутую отчину Косину к ясневелможному господину бископу Жмудскому господину Тишкевичу, съ прошеніемъ, даби его ясневелможность во исполненіе своей, предъ полномощнимъ Россійскимъ мѣнѣстромъ обявленной декларацiи, въ силѣ фундушовъ, помененный Селецкій нашъ монастыръ ко благочестію по прежнему возвратить приказалъ, 1752 года ноября 13 дня. Но, вмѣсто возвращенія во владѣніе онаго Селецкаго монастыра, немало безчестія принялъ; ибо и комплемента не вислухавъ, началъ бранить всякими неприличними словами, бити поривался: въ Санктпетербургъ идите собѣ жить из нашего панства; а произходилъ оную брань чрезъ два часа, а на остатку, когда я, нижайшій, крайней резолюціи допрашался, изволилъ и сказать: я есмь бископъ Тишкевичъ и Тишкевичовскіи добра от владѣнія вашего отбираю, яко шляхецкіи, и уже, кому хотѣлъ, роздалъ; а будутъ боліе о томъ стужати, еще того докажу, что за вси года. сколка держали есте, прожиліе денгы мнѣ платить будете: и с тимъ мене отпустилъ. Вашему ясне в Богу преосвященству всенижайше представляю, а какъ мнѣ, нижайшему, с тимъ поступить, высокоархіпастырской в покорности моей ожидаю милостивой, при Божіемъ и архипастирскомъ благословеніи послѣдующей, резолюціи.

Вашего ясне в Богу преосвященства всенижайшій послушникъ благочестиваго греко-восточнаго от Святаго Духа Виленскаго

конвенту и иныхъ к нему принадлежащихъ монастырей старшій к. к. і. Сілвестръ Добрына т. р.

Изъ Вилни 1752 года декабря 6 дня.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1753 года д. № 23 (по генеральному повытью).

CCCXXXI.

Доношеніе духовнаго и мірскаго братства при Виленскомъ св.-духовскомъ монастырѣ старшему того же монастыря Сильвестру Добрынѣ, въ отвѣтъ на его предложеніе о томъ, съ какого времени Виленскій св.-духовскій монастырь сталъ быть подъ властію и вѣдомствомъ Кіевскихъ митрополитовъ, была ли прежде въ семъ монастырѣ архимандрія, когда и кѣмъ она была учреждена, когда и при какихъ обстоятельствахъ она была замѣнена старшинствомъ?

1752 — 1753 года (?).

Na ordynans wielmożnego w Bogu przewielebnego w. m. pana dobrodzieia, w ktorym w. msc oznaczył y przykazał, abym ia z duchowną bracią swoią o Wilenskim naszym graekowschodnim s-o Ducha blahoczestywym monasteru, od ktorego ony czasu należy pod zwierżchnosć, abo władzę Kijowskiey prawosławney metropolij, y przed tym w dawnieysze przeszłe lata w tym naszym monasterże czy była archimandria? a kiedy była, to ktorego roku y od kogo, tak też na iakim fundamencie ustalowana y od kogo hramotami y przywileiami konfirmowana, a potym od ktorego czasu y przez kogo y z iakiey okazyi et quo motivo tę archimandrię odmieniono y miasto archimandryty starszego ustalowano? pokazał. My tedy bracia zakonne, uczyniwszy rewizyą w papierach w pozostałey po konflegracyi archiwie z poradą ich mościow szlachetnie urodzonych panow bratstwa krestonosnego Wilenskiego y wypisawszy z pokornieyszą submissią naszą donosim, iż w Wilenskim blagoczestywym starszenstwie niiakich dowodow y fundamentow, czy należał kiedy, czy nie należał do ieparchij metropolij Kijowskiey, na pismie nie znayduie się, abo-

wiem ten monaster drugą konflegracią na sobie ponosi, przez co dawnieysze wszystkie dokumenta przez pożar pogineli y spalone; dla tego niema wiadomosci, w iakim roku iakie dokumenta do xiąg grodskich, abo trybunalskich aktykowaną, czego żadną miarą bez dowodu daty niemożna wynalezść. Archimandrya bowiem w tym grekowostocznym brackim starożytney greckiey religij zesłania S-o Ducha monasterże od samego założenia tego monasteru była od swiętszego patryarchi Konstantynopolskiego swiętey pamięci Jeremiasza, za konfirmacyą swego listu od nayiasnieyszego krola iego mosci Zygmunta Trzeciego, do Wilnia przybywszego, za prozbą przeswiętnego szlachetnie urodzonego Wilenskiego teyże cerkwi zesłania Ducha S-o bratstwa, abowiem do tego czasu ta cerkiew zesłania Ducha S-o parochialna była (a monachi tylko dla nauki ięzyka łacinskiego dworem żyli) na regułach, od archimandryta pierwszego Wilenskiego wydanych, a potym krolow polskich przywilijami konfirmowanych utwiedzona y ufundowana takiemi przywilijami, aby wolnemi głosami wszystkich duchownego y swieckiego tey cerkwi cerkiewnego sławetnego starozytney greckiey religij bractwa z dawnich czasow pod posłuszęstwem zostaiącego patryarchi Konstantynopolskiego (z wipisu xiąg głownych trybunalskich, w Minsku odprawowanych tedy w roku 1619 novembra 13 dnia w aktykacyi pierwszey funduszowego listu 1641 novembra 19 dnia). Archymandryta do tego monastyru z duchownych person, nalezących do oney archimandrij archimandritow, ihumenow y inszych przystoynych w archimandrij osob, na wszystkie potomnie czasy obierali y utwierdzali po niżey wyrażonemu 1) w funduszu na monastyr Ceperski 1618 roku novembra 22 dnia, od wielmożnego imci pana Konstantyna Dołmata uczynionym: ma archimandrit wyż wyrażonego monastyra brackiego Wilenskiego zesłania S-o Ducha teraznieyszy y po nim następuiące w mocy y władzy y juryzdykcyi swoiey, według prawa y postanowienia obszczaho ich żytia wiecznemi czasy; w funduszu na monaster panienski 1619 roku junia 30 dnia, od xiężny swiętey pamięci Anny Wielcelmowoy Stetkiewiczowey z domu wielmożnych panow Oginskich Oginskiey podkomorżyney Bracławskiey danym:

tak ihumenia y ot sich czernic przy ney meszkaiuczych, iako y starszy ihumen obszczaho żytya toho monastyra Minskaho jnoczeskaho swiatych apostoł Petra y Pawla wedluh funduszu, tomu monastyrewi służaczaho, od archimandryta Wilenskaho cerkwi swiataho Ducha zosłany, posterehati maiet; w aktykacyi powtorney funduszowego listu 1641 nowembra 19 z wipisu xiąg głownych trybunału Wilenskiego na fundusz ich mosciow pp. Oginskich na monaster Wiewieyski 1619 roku junia 31 dnia wydany w te słowa: uczyniwszy de wpred zastanowenie perwoie y z archimandrytom obszczaho żytia w monasteru brackom Wilenskom, aby iako tot monastyr, ot nas założeny Weweyski pewnuju liczbu jnokow y wsiakimi służytelmy cerkownymi przystoynie y dostatocznie opatrony byty mohł, w moc, w derzanie jemu ieśmo dali wiecznymi czasy y kotoryie po nem na tyie mijsca nastupowaty y w błahosławenstwie y posłuszęstwie zwykłaho pastyra naszeho swiatijszeho y wselenskaho patryarchi Konstantynopolskoho stale y neotminne trwati budut; (w tymże liscie nizey) y to też listom y funduszem naszym waruiem, czeho Boże uchoway, otstupstwo iakoie po archimandrity budet y po nastupcech ieho od posłuszęstwa swiatijszeho patriarchi Konstantynopolskoho pokazałosia, tohdy tot monastyr nasz Weweyski zo wsim nadaniem naszym k takowym archimandrytom, kotoryi by, odstupiwszy posłuszęstwa patriarchi Konstantinopolskoho y jnszaho za starszaho pryznawali, należati ne maiet.

W funduszu paniey swiętey pamięci Anny Wołowiczowny Bohdanowey Oginskiey podkomorżyney Trockiey na monaster Kronski w roku 1629 decembra 4 dnia, a na Jewieyski augusta 5 dnia 1633 roku danym: ufundowalismo monastyr w maietnosci naszoy, nazwanoy Wewia, w woiewodstwie Trockim leżaczyi, poddawszy ony pod władzu y dozor archimandrytu prawosławnomu Wilenskia cerkwie soszestwia Swiataho y Żywotworaszczaho Ducha, pod posłuszenstwom patryarchi Konstantinopolskoho buduczym; (tamże niżey) iesli eszcze Pan Boh żywota prodołżyt do toho czasu, tohda za wyż pomenennuiu sumu pospołu z archimandrytom monastyra swiataho Ducha Wilenskoho staranie maju uczyniti; w przyznaniu

funduszu, na tenże monastyr Wiewieyski od kniazia Bohdana Oginskiego podkomorżego Trockiego y pani małząki iego 1619 roku augusta 3 dnia wydanym: kniaz Bohdan Oginski y pani malząka ieho sami oczewisto reczy werchu pomenennyie yz jmeney swoich Olesnickaho y Weweyskaho ieho miłosti otcu Leontiju Karpowiczu, archimandritu monastira obszczażytelnaho brackaho Wilenskaho y po nem nastupuiuszczym w derżanie y w spokoynoie wżywanie weczystoie według funduszu, na to danaho, zaweli y postupili; w patencie przy postanowieniu ihumena w Minski Piotropawłowski monastyr: roku 1619 Leonti Karpowicz błahodatiju Christowoiu y predstatelstwom preczystoy jeho matere archimandrit monastyra brackaho Wilenskaho cerkwi soszestwia Preswiataho y Żywotworaszczoho Ducha czyniu jawno. Tohoż 1619 roku w suplice pierwszego szlachetnie urodzonego Minskiego bractwa: my wsi jeże o Christi bratia bractwa cerkownoho Minskaho prawosławia hreczeskaho, maiuczy pred oczyma powinnost naszu chrystianskuiu ot zwirchniaho po Bozie pastyra naszego swiatoy pamiaty archiepiskopa Kostantynopolskoho hrada wselenskaho patriarchi Jeremij bractwu cerkownomu Wilenskomu, kotorym my błahodatiju Cristowoiu wo iedyno było iestesmy złuczeny na danoie błahosłowenie y ot ieho korolewskoy milosty pana naszeho szczesliwie papanuiuczoho uprewilejowanyi, a majuczy z podania welebnaho hospodyna otca archimandryta tohoż monastyra brackoho Wilenskoho; y w teyże suplice, niżey: kotoryi poradok y postanowenie nasze, ieżeliby okazała potrzeba w iakich punktach otminit y razszyryt, także y otminu w starszom nikuju widia nesposobnost ieho uczyniti maiem y budem powinny w tomże znesti y porozumiti predreczennym hospodynom otcem naszym archimandritom brackim Wilenskim, iako starszym tamoszniaho monastyra. W oryginale fundacyi cerkewney wielm. ieymsć pani Horodeyskoy, podczaszyney Ulickoy 1630 februaria 2 dnia, na cerkiew y monaster Surdecki uczynionym: bude on, ihumen, lubo wiry prawosławnyie y posłuszęstwa patryarchi odstupił y w posłuszęstwie cerkwi wostocznoy zminnykom stał się, abo w pobożnosti osłabił, lubo też dożywotie iakoie sebi przywłaszczati ważył się y według

poradku monastyra Wilenskoho, kotoromu on sowerszenno podleżyt, ne zachowałsia, to ono ruhowan byti maiet za listom archimandryta monastyra brackoho Wilenskoho.

W funduszu wielmożnego imci pana Hrehorego Wołodkowicza na monastyr Hrozowski, 1639 junia 15 dnia uczynionym: a tot monastyr y dobra, do neho należaczyie, poddaju pod władzu y posłuszęstwo weczystoie zawedywanie archimandrytu monastyra brackoho Wilenskoho, przy cerkwi swiataho Ducha, pod posłuszęstwem swiatijszaho patryarchi Konstantynopolskoho, buduczaho.

W widimusie na pierszy fundusz swiętey pamięci jey mosci pani marszałkowey Bohdanowey Stetkiewiczowey wielmożney paniey Jewdokij Hryhorowey kniażny Druckoy Horskoy Oginskiey na monastyr Minski swiętych apostolow Piotra y Pawla, na imie jmsci oyca Pawła ihumena danego, z xiąg spraw wieczystych głownych trybunalskich, w Minsku odprawowanych 1611 novembra 28 dnia o przynależności Minskiego męskiego Piotra y Pawła monastyra do Wilęskiey archimandryi y starszęstwa, także y w widimusię z powtornego funduszu teyże pani marszałkowey na tenże monastyr męzki Minski na ziednoczenie z monastyrem brackim Wilenskim z xiąg głownych trybunalskich w Minsku odprawowanych 1613 nowembr. 9 d. przy okonczeniu, z ktorych spraw y ten widimus za urzędu naszego mnie Marcina Wołodkiewicza sędzi w roku teraznieyszym 1619 przy odprawowaniu sądow na ro(cz)kach Troieckich pod pieczęcią iego krolewskiey msci zemskoju woiewodstwa Minskiego w Bozi welebnomu ieho milosti hosdodynu Leontiju Karpowiczu archimandrytu Wilenskomu iest wydan.—O fundacyi przez pierwszego tego Wilenskiego m. zesłania Swiętego Ducha archimandryta: y tak w onym Wilenskim monastyru archimandryt powinen być przez elekcyą tamecznego cerkiewnego duchownego y swieckiego bractwa, podług postanowienia patriarchi, o czym rzetelnie wyraża w konfirmacyi krola iego mosci Jana Kazimierza na przywiley krola Zygmunta, w roku 1593 jula 5 dnia wydany, 1641 roku februarij 16 dnia, jego krolewskiey mści Władysława Czwartego 1633 marca 18 dnia: wedluh de artykulow y poradkow jch brackich na pismie y z druku wydanych.

także według listow y błahosłowęstwa zwierznijszego pastyra w relij ich (?) patriarchi Konstantynopolskoho, przy kotorey de cerkwi toy swiataho Ducha ich y monastyr czrez perszaho archimandryta ich bratckaho Wilenskoho hodnoie pamiaty otca Leontya Karpowicza na obszczeżytelnoie mieszkanie zakonnikow po czynu swiataho Wasylya iest założony, kotoryi my, hospodar, sim przywilejem naszym potwerżdaiem y do seho czasu w cerkwi służaszczyi y w szkolach pracuiuszczyi zakonnicy aby w nem znaydowali się, tohdy pomenennoy toy duchownoy bratij z swieckoju za iedno w tom bratijeju wo wsi potomnyi czasy archimandryta z posrodku duchownych obirati pozwolaiem, a obrany zhodne ot nich każdy archimandrit maiet obszczezetelnie z bratijeju swoieiu żyti, zachowuiuczysie według rehuł swiataho Wasylia Welikaho y według poradkow, od perszaho archimandrita na pismie postawlennych, sprawujuczy sia, a patriarszym listom pry sakry stwerżonych; a co one archimandryty patryarszemu tylko, abo od niego postanowionemu exarchu, pod sąd y władze należeli, w teyże konfirmacyi niżey: iesliby de ony ne chotił archimandrit dosit czynyti powynnosti swoiey y na pominie bratij duchownoie zneważał, tohdy libo u metropolita, exarchi patriarszego, dochodyti sprawedliwosty na nem pomenennoie bractwo maiet, w sprawy iednak duchownyie, duchownomu sudu należaszczyie, swickie bratyia wstupowatysia ne maiut y moczy ne budut.—W wypisu xiąg spraw sądow głownych trybunalskich, w Wilniu odprawowanych 1613 roku maja 30 dnia (między tym): a o wystupek archimandrita u patriachi, abo exarchi sprawedliwosti prosity.

Obrane też one archimandryti do sakry swey w archimandrita nazywali się y pisali się tylo starszemi dla dwoch racyi: ponieważ wiele monastyrow y cerkwi tak w samym Wilniu, iako y w okolicznosciach y po całym Litewskim xięstwie funduszami y patryarszym postanowieniem we władzy swoiey mieli; w przywileju iego krolewskiey mosci krola Władysława Czwartego 1633 aprila 27 d. w konfirmacyi iego mci krola Jana Kazimierża na przywiley krola Zygmunta Trzeciego 1640 februarij 16 dnia y w konfirmacyach od Jana Kazimierża na przywiley krola Wła-

dysława Czwartego roku 1633 marca 18 dnia, w extrakcie z xiąg trybunalskich z przywileia krola Władysława Czwartego roku 1638 junia 1 dnia y w jnnych wielu aż do teraznieyszego szczęsliwie panuiącego krola Augusta Trzeciego: kotoryi to od nich obrany archimandrit lub starszy maiet radyti y sprawowati, a w posłuszęstwie swoim mieti nie tokmo tot bracki Wilenski monastyr, ale y wsi monastyri y cerkwi, pod władzoiu monastyra Wilenskoho znayduiuczyie sia teper, iako monastyry: Minski ss. apostoł Petra y Pawła, monastyr Weweyski, Ceperski, Snowski, Nowodworski, Kupiatycki, Sielecki y druhije monastyry y cerkwy, władze y iuridykcje podlehłyie, ale y ninieyszyi wsi, kotoryie na potom z dobrey woli swoiey iak fundatorowie uczynili pod władzu toho monastyra brackoho Wilenskoho z funduszami swoimi poddany budut.

Ponieważ ony archimandryt tego cerkiewnego bractwa (ktore w całym xięstwie Litewskim iedno prawdziwe pierwsze bractwo było, drugie tylo onemu jnkorporowane temu posłuszni byli) pierwszy brat nazywał się, po temu y posłow od siebie na walne seymy y na swięte sobory, sam nie iezdził, ale od siebie posyłał, abowiem przy tym monastyrżu bractwo Wilenskiego było bractwa przesłoute z wielkich xiążąt y senatorow rycerżow y znatney szlachty y bogatych y dobrosławetnych mieszczan. W wipisię z xiąg spraw głownych trybunalskich, w Wilniu odprawowanych 1628 maia 8 dnia, w instrukcyi posłom do synoda Beresteckiego na liscie 4: a czto de tyczet, iż na tomże sobore teperesznem donesli nam byli p(r)osby archimandryta Wilenskaho y pastyra ich, a starszaho brata y wseho bractwa cerkownaho Wilenskaho pan Lawrenti Drewinski czesnik zemli Wołynskoy y pan Jan Oginski derżawca Karmlatowski dla jnstrukcyi im, pod peczatmi y podpisami ruk ich miłostey panow senatorow y rycerstwa welikaho kniazstwa Litowskaho, do toho bractwa cerkownaho upisnych, dannoy im.

W wypisie na konfirmacyą porządkow swiętego patriarchi Jeremiasza bractwu Wilenskiemu danych krola Zygmunta 1589 jula 21 dnia w widimusie z xiąg spraw głownych trybunalnych

w Wilniu odprawowanych 1 . . .[1]) jula 5 dnia na przywiley krola Zygmunta Trzeciego na seymie w potwierdzeniu porządkow od patriarchi Konstantynopolskiego wydanyi 1592 8-bra 9 dnia, w przywileju krola Zygmunta Trzeciego na własność zażywania nabożęstwa starożytnego greckiego 1607 junia 18 dnia, w intromissyi na placy, gdzie cerkiew y monaster swiętego Ducha od iey mosci paniey Krysztofowey Zenowiczowey, woiewodziney Brustcekiey y siostr iey msci 1596 maja 9 dnia w te słowa: wedluh de lista darowanoho postupili ich milostem kniażatom, paniatom, szlachte y wsiey bratij bractwu cerkwi Wilenskiey y obywatelem w(s)ieho welikaho kniażestwa Litowskoho prawosławnyie starożytnyie wiery hreczeskoy, pod posłuszęstwom swiatijszaho Konstantinopolskaho patriarchu zostaiuczym; w konfirmacyi krola Jana Kazymierża na przywiley krola Zygmunta Trzeciego w roku 1649 februa. 16 d. y w konfirmacyi na cztery przywiley krola Władysława 1633 marca 18 dnia: za donoseniem nam prozb na czołobytyie stanow mnohich roznych tak z osob pewnych z panow rad naszych, iako z koła rycerskaho y sławnych mieszczan miesta naszeho stolecznaho Wilnia lude naroda ruskaho zakonu hreczeskaho bratia bractwa monastyra Wilenskaho. A kiedy one archimandryty z przypisnych monasterow Wilenskich swiętego Ducha na archimandrią tegoż monasteru archimandrytami, ale tylko starszemi: z wypisu xiąg grodzkich zamku iego krolewskiey mości Minska 1654 roku junia 16 dnia: protestował się de w Bozie wielebny ieho miłost Josif Nelubowicz Tukalski archimandryt Liszczynski y starszy monastyra brackaho Wilenskaho cerkwi swiataho Ducha, y w wielu sprawach Seleckiego monasteru, swerchże toho y w funduszu (na) monastyr Sielecki 1685 februarij 5 d. wielmożny przewielebny w Bozie jeho milost otec Klime(n)t Tryzna, archimandryt y starszy Wilenski, koadiutor episkopij Białoruskoy y wsich monastyrey religij hreczeskoy w wielkim kniazstwie Litowskim hławny właditel. A ponieważ przy onym Wilenskim bractwie swiętego Ducha monastyru y kollegium było, w

[1]) Въ подлинникѣ пробѣлъ.

ktorym greckim, słowięskim, łacinskim y polskim ięzykiem dawano nauki y filozofie archimandryci duchowny ludziom explikowali y nie tylko nazywali się, y pisali się archimandrytem, ale ieszcze archimandrytem starszym y rektorem. Dowodzi się o tym z przywileju na soborze Kijowskim wydanym 1633 septembra 18 dnia na liscie 4 y 5 y w przywileju w potwierdzenie tego Władysława 4, 1633 marca 4 dnia: widia de jeho korolewska milost blahorodna, dobroditelna jnoka, w teologij y w drugich naukach dowolna, yskusna y od swoich woiewodstw iedynohłasnie i edynomyslnie yzbranna prepodobnoho wo jeromonachach hospodyna otca Josyfa Bobrykowicza archimandryta starszoho y rektora monastyra swiataho y żywotworaszczaho Ducha nazdannoho bractwa Wilenskaho soyzwolili dostoynie nawerszati dostoynaho archiepiskopij Połockija. A chociay w te czasy nie bez ciężarow iako nie w spokoynym panstwie nadarżywało dochodzić sprawiedliwości y ukrzywdzieniach od swywolnych ludziey rozruchi y bunty wszczynaiących monastyru, bractwu y błahoczestiju przydaiących się y koszt na proceder prawny łożyć, iednakże archimandryty starsi Wilenskie rektorze przy wszelkim pokoju siedzieli, a bractwo wszystkich sprawiedliwości w sądach duchownych y swieckich dochodzili y z bractwa na to koszt łożyli. Abowiem z tych xiązat, senatorow y wielkiey szlachty obierane byli roczne starosty, ktore tak między swoią bracią wszelkie skargi y żałoby za wiadomoscią y dyspozycią archimandryty swego y duchownych y swieckich tego cerkiewnego bratstwa braciow rozsądzali tak y w sądach wszędzie, gdzie tylko iaka potrzeba kazała, stawali y satysfakcyi dochodzili, według przywileiow krolewskich y postanowienia patryarszego w przywileju krola Stefana na wolności o swobodnych blachoczestywych obradkow y ceremonij cerkiewnym odprawleniu 1586 septembra 8 dnia na pierwszym liscie po wtorym 1585 na przywiley tego krola Stefana maia 18 d. 1613 z widimusu z knych sudow duchownych trybunalskich w Wilniu odprawowanych 1613 augus. 4 dnia na pierwszym liście, z wypisu na przywiley iego krolewskiey msci Zygmunta 3, dany patriarsię Jeremiuszu na iuryzdykcyiu ieho zakonu hreczeskoho 1596 jula 5 dnia, z knih trybunalskich spraw

hołownych, w Wilniu odprawowanych 1613 augusta 4 dnia, w przywileju krola Zygmunta 3 na seymie w potwierdzienie wszystkich porządkow postawionych od patriarchi Konstantynopolskiego y na wystawienie cerkwi 1592 oktobra 9 dnia, w widymusie na liscie szostym; w widymusie z ksiąg trybunalskich 1593 jula 5 dnia w aktykacyi y instrukcyi posłom od bractwa cerkwi Wilenskiey na synod do Brześcia na potwierdzenie iedynaho istynnoho Wilenskoho bratstwa y ustałowanie od patriarcha exarcha y legata y ludzi bractwa duchownoho Wilenskaho 1628 junia 4 dnia na pierwszym liście y w wielu jnnych przywilejach krolewskich na wielu mieyscach utwierdzone temi słowy: dla umnożenia de chwały Bożoy y innych chrystyanskich pobożnych y miłoserdnych uczynkow według prawa y wszystkich poradkow swoich powinny obirat sebi na kożdy rok dwoch starostow yz narodu szlacheckoho, kotorie wosobie w ieho duchownoho y swieckaho cerkownoho bractwa sprawach stawati budut y ukrywdzonym z hruntow brackich sprawiedliwosti domawiat. A tak do tego czasu wszystkie sprawy, temu bractwu należące, y w sądu głownego trybunału w kole wielkim sądzili się, tak y we wszystkie potomne czasy w tym kole wielkim we wszystkich sprawach forum pomienionemu bractwu uznawaiem, a apellacyia jnde nihde odno do nas hospodara, iako nadawcy y oboroncy toho bractwa, yti maiet.

Ciż roczne starosty przymowali wszystkie przychody monastyrskie, czynili staranie o przekormleniu braci, professorow, kapelij y wszystkich ludziey, w tym monasterżu będących, ku cerkiewney y monastyrskiey usłudzę potrzebnych y sierot od błahoczestywych rodzicow pozostałych, według reguł pierwszego archimandryta postawionych y patryiarszeju hramotoiu y przywileiami krolewskiemi konfirmowanych y obszczoy monastyrskoy kassy, ktora zbierana była z przedawania xiąg, abowiem przy tymże monastyrże naszym Wilenskim soszestwija swiataho Ducha typografia, w ktorey drukowano wszystkie nowego y starego testamentu xięgi dialektem greckim, lacinskim, słowienskim y polskim, jn rigore ustanowienia patryarszego na potwierdzenie reguł pierwsczego

archimandryty y przywilejew krolewskich, na seymach danych, w przywileju krola Zygmunta na obrzątki patryarchi Jeremiasza 1589 jula 21 dnia na liscie 5, w przywileju wtorym ktola Zygmunta na też poradki patriarchi w Warszawie na seymie walnym 1592 oktobra 9 dnia, w liscie synoda Beresteckoho 1594 junia 24 d. na liscie drugim, w konfirmacyi na cztery prywileja krola Władysława Czwartego 1633, maja 18 dnia na liscie 4, w przywileju krola Władysława Czwartego 1638 aprila 27 dnia na pierwszym y drugim liscie, w konfirmacyi krola Kazimerża na przywiley krola Zygmunta Trzeciego na wolnosti brackij 1649 februarij 16 dnia na seymie w Krakowie, w konfirmacyi na przywiley krola Władysława Czwartego na wolnosti brackije krola Jana Kazimierża 1649 aprila 27 dnia, w extrakcie z przywileja krola Władysława Czwartego z knih trybunalskich 1638 junia 1 dnia, w drugich wielu przywilejach aż do dzisieyszego szczęsliwie panuiącego utwierdzone: a iako y zdawna taia wira y starożytnyie poradki cerkownyie nauki y pisma ot otcew na synodach podanyie maiuczy dolhi wieki trwała, tak y teper ni w czom nenarusznie trwati y zachowana byti maiet, ludzie w pismie uhodnych duchownych y swieckich tak mnoho, skolko tylko potreba okażet, zachowaty, szkoly brackij nauka dzieciem ięzyka hreczeskoho, ruskaho, łacinskoho y polskoho w tym domu swoim brackom meti ditey bratij upisannoy narodu chrystyanskoho y ubohich sirot w szkole ich brackoy darmo uczyty maiut, daby chwała Bożyia w naukach zakonu ich należaczych razszyratyś y razmnożatyś mohła, przywilejem na tym utwerżaiem; y na drugim mieyscu na liscie dzisiątym: iako samy hrunty tyie shlacheckije, na kotorych cerkow y monastyry dwa-odyn dla zakonnikow, druhi dla panien zakonnych, pry tom szkoły, mieszkania dla ubogich studentow, y szpitali sut pobudowanyie. Oprocz tych prychodow dla utrzymania archimandryczego y wychowania braci y wyż pomienionych ludziey ubogich, studentow, kapeli y sług archimandryczych, miał nasz monaster maietnosci, folwarki, kamienicy tak legowane, iako y kupne y zastawne, ktore maietności ze wszystkiemi przynależasciami y jnne wiele pozabierane

zarazem z monasterem Wilenskim Troieckim na unią, a insze przez patencyą szlachty pozaiezdzane y za to dana suma wszystka przepadła y koszt łożony od monastera na proceder prawny przepadł, a sprawiedliwości doyść o tym monaster niemogąc, a do ostatnego ubostwa y niedostatkow przez to przyszedszy, iuż tego y dochodzić niema, zaczym y nie smie więcey.

Do tegoż przeszłych czasow rożne od benafaktorow nadania w ten nasz monaster tak z ruchomych, iako y nieruchomych pożytkow wolno y swobodno nadawać było, to krolewskiemi przywiliami y konstytucyami obwarowano y utwierdzono. Abowiem w przywileju krola Zygmunta na utwierdzenie poradkow patriarszych 1589 jula 21 dnia, w przywileju wtorym krola Zygmunta na utwerdzenie 1592 oktobra 9 dnia, w konfirmacyi na cztyry przywileie krola Władysława Czwartego 1633 marca 18 dnia, w extrakcie z przywileja krola Władysława Czwartego z xiąg trybunalskich 1638 junia 1 dnia, w konfirmacyi krola Jana Kaziemierża na przywiley krola Zygmunta Trzeciego na wolnosci brackie 1649 aprila 28 dnia y krola Władysława Czwartego na wolności bractwu Wilenskiemu swiętego Ducha 1649 februarij 19 dnia: waruiemy de y to y chto szczo z dobroy woli na toie bractwo iuż nadał, abo testamentem chotia y bez testamentu opisał y potom szto nadast, abo opyszet, tak reczy ruchomyie, iako y leżaczyie, to na wsi potomnie czasy w spokoynym derżaniu ich byty maiet, w czom też żaden urad nasz trybunalskiy, zemski, marszałkowski, grodzki, mieski żadnoy pereszkody czynyt ne maiet, owszem pomenennyj urady naszy toho posterehati maiut, aby toie bractwo cerkownoie Wilenskoie pry cerkwi Swiataho Ducha od ludey swowolnych rozruchi y tumulty wszczynaiuczych żadnoy pereszkody ne terpiło.

W pomoc że temu y składka dla utrzymania tego monasteru naszego po postanowieniu według reguł pierwszego archimandryty patryarchom była y przywileiami krolewskiemi stwierdzona, o czym szerżey w przywilejach krolewskich, mianowicie w przywileju krola Zygmunta na stwierdzenie poradkow patryarszych 1589 roku jula 21 dnia między punktami wyrzeczono: kozdey

niedzieli po służbie Bożey ranniey wsiak powinien według woli y pomnożenia swoieho do skrynki na jalmuznu daty. Także kożdoho roku szlachta odna w hodie, a menowite w nedelu czetwertuju po Rożdestwi Chrystowi dla wspomożenia brackoho według woli y spromożenia ich biti maiut, y to chto szto przy skonczeniu żywota swoieho sam z dobroy woli swoiey nadast y odpiszet, a z tych wsich prychodow służba Bożyia ranniaja u ołtara ich brackoho y w każdom tydniu cztyry krot, a menowite: w nedelu, w seredu y piatnyciu y w subotu odprawowana bywaiet, a osobliwie w piatnyciu każduju po służbie Bożoy rannoy wsim soborom Troieckim (tak się te bratstwo tytuluie: Troieckie przy cerkwi swiętego Ducha y pieczęcią ss. Troicy według przywilejow y patryarchow postanowlenia pieczętuie się), toiest bohomole moleben, za nas, hospodara, y za wsze christianstwo Pana Boha prosit budut y za to ieromonacham, jerodiakonam y słuham cerkownym z skrynki brackoi z prychodow pomenennych, według poradku brackoho, dowolna zapłata idet y na kożdoie swiato uroczystyie hde w kotoroy cerkwi praznyk budet także (kromi szto za processiu) na bohomole po szesty hroszey dawano budet cze(r)ncomże y czernyciam, osobliwo w kożdem tygodniu, według premożenia brackoho, dawat majut, szto wse na tom postanowieniu ich osobliwom brackom z druku wydanom y na listu patryarszom szczyrey, dostareczniey opisano y dołożono iest. Oprocz tey brackiey elemozyny wspomożenie byli do tego monastyru naszego soszestwia swiętego Ducha Wilenskiemu y inne z strony przychody, iako to: pozwonne po znacznych personach pańskich y slawetnych mieszczanach, ktore naymowali na rok, na poł-roka y na cwierć roku, na sześć niedziel y na miesiąc, także y służby zadusznyi y iak do monasteru, tak y do szpitalu dawano iałmużny wielkie obsyłano z miasta y ze strony, co iuż od kilkunastu lat nie dochodzi, zabraniono na predykach pod klątwo grożąć exkommuniką iezuici y jnne xięża, aż do tego czasu zakazuią y grożą, ponieważ z pozostałego swieckiego cerkiewnego naszego bractwa przeswiętne xiążęta, senatorowie, rycerże sławni, szlachta znaczna y bogate mieszczanie z dyspozycyj Bożey powmierali, dzieci ich po nich

pozostałe y inne przez swoie wole y insze rzymianie religii naszey ludzie do żadnych urzędow nie dopuszczaią to się porzymianili, a inne w zabłądzenie uniackie wstąpili, przez co kosztu na poiazd do patriarchi w Carogrod dla poswięcenia archimandryta cale nizkąt wziąć sposobu nie mieli, exarcha patriarszego, ponieważ mytropolia Kijowska patriarchu Moskowskiemu y wszystka Ruś oddana, iuż nie stało, patriarchowie wyzytować polskiego panstwa poprzestali, iednak że ieszcze pozostałe bractwo archimandrytow z swego bractwa duchownego obierali y na Moskwe wozili dla sakry w archimandryta do patriarchi Ruskiego, iak znayduie się z zapisow w metryce, że Meletia Staruszkiewicza 1697 roku septembra 8 dnia swiatijszy patriarch Wserosijski Adrian, Isakia preoswiaszczenny Stefan Jaworski, patriarszoho prestola blustytel. 1702 decembra 27 dnia, archimandryta Theofana tenże patriarszego tronu blustytel przeoswiecony Stefan Jaworski 1707 roku w archimandryta poswięcał, ktore wyż pomienione archimandryty pierwiey, za dopuszczeniem z woli Bożey całemu miastu Wilni pożaru, w ktorym bogata monasteru naszego ryznica zgorzała, bractwo do uboztwa wielkiego przyszło, wyż pomienione fortuny ze wszystkiemi dobrami odięte zarazem z Troieckim Wilenskim monastyrem na unią; pensia wyrażona od bractwa archimandricie y braci professorom, ludziom monastyrskim, kapelij, służącym archimandryczym y ubogim studentom poprzestała, karbonka, albo kazna mnohaia na reparacyą domow kraynie podupałoho btactwa, w sile postanowienia patryarszeho y konfirmacyi korolow upotreblena w przywileju korola Zygmunta Tretoho na stwierdzenie poradkow od patriarchi Jeremij bractwu Wilenskomu cerkwi S. Ducha danych 1589 jula 21 dnia na listu 4 wyrażonoho temi słowami: ieżeli by też kotoryi kolwek brat upisany z dopuszczenia Bożoho y przychody na maietnosty upał, tohdy takowomu w powynnosty chrystianskoie yz skrynki brackoy wedle premożenia brackoho podpomożenie czynieno budet, także y w chorobie bratu ubohomu na ratunek zdorowia i zmierszemu bratu upisanomu na pohreb tieła ieho. Potomże za krayneie razorenye w nachożdenij od szwedow, onyi monastyr rozhrablenny do konca y w skudost

kraynuiu przyszedszy, nemochuczy czym soderżaty archimandryty, przynużdeny myłostyni prosit y ottudu y sebe y bratiju y ludey monastyru y cerkwi potrebnych soderżał, ktorych naymniey pietnastu chować potrzeba (oproc braci zakonney) swieckich ludziey, a mianowicie: osiałniczkow dwa, rypidycznikow dwa, kowrozastyłateley dwa, storożey dwa, koniuchow dwa, do kuchni iedyn, do pekarni iedyn, służyteley archimandrytu predijezdzaho iednaho; gdyż tu w Wilniu chleb zawsze drogą ceną płaci się, a mianowicie: żyta beczka Wilen(s)ka po pięc talerow bitych zawsze, a czasem y po osmi bywa, przenicy beczka talerow bitych osim, ięczmien po cztery y po pięć, gryka po pięć talerow, owies po cztery, groch po sześć. Dla tego y nayiasnieyszym monarchom wserossyiskim w ostatnim y poslednim tego monasteru swego ubostwie za sproszeniem wysokiego wspomożenia y nayiasnieyszey monarszey protekcyi przyieżdżat w Moskwie odwazyli się y na to pry wysoczayszym wsebohatijszem wspomożenij y wysokomonarszyi błażennyia y wicznodostoynyia pamiaty ot Petra welikaho imperatora samoderżca wserossyiskaho żałowanyi hramoty ysprosyli, w koich prostranije wyrażeno, w pierwoy 1703 februarij 28 dnia: był czołom nam, welikomu hosudaru, naszemu carskomu weliczenstwu, archimandryt Wilenski soszestwyia swiataho Ducha monastyra Jsaaki, daby my, weliki hosudar, nasze carskoie weliczestwo, ieho archymandrita pożałowali, welili iemu dla myłostyni, kotoroie ony prosiat od błahoczestywych, priieżżych k Moskwie, kak ony pochotiat, o tom dali iemu naszu carskaho weliczenstwa żałowannuju hramotu, y my, weliki hosudar, car y weliki kniaz Petr Alexiewicz wseia Welikija, Małyia y Bilyia Rossyi samoderżec toho archimandryta Jsaaka z bratijeju pożałowali w tot wyszepysany soszestwia Swiataho Ducha monastyr dat siju naszu carskuju weliczestwa żałowannuiu hramotu pryieżaty iz toho monastyra w nasze Moskowskoie hosudarstwo dla myłostyni starcom, skolko pochotiat; wo wtorij 1708 hoda februaria 29 dnia: bił czołom nam, welikomu hosudaru, naszemu carskomu weliczestwu Litowskaho hrada Wilnia monastyra soszestwia Swiataho Ducha archimandrit Theofan z bratijeju, daby my, weliki hosudar, nasze

carskoie weliczestwo archimandrita z bratiieju pożałowali dla ich razorenia od szwedow w tom ich monastyry w cerkow Bożuju swiatuju ikony y cerkownuju wsiakuju utwar postroit y uczynit yz naszeho welikaho hosudara załowanie protyw swiatohorskich monastyrey y w tom dati im naszu carskaho weliczestwa żałowannuiu hramotu, y my, weliki hosudar, car y weliki knia(z) Petr Alexiewicz wseja Welikia y Malia y Bilyia Rossyi samoderżec toho archimandrita Theofana z bratyieju pożałowali w tot wysz menowanny soszestwija Swiataho Ducha dat naszeho welikaho hosudara żałowania.

A kiedy wyż mianowany archimandryta Theofan z dopuszczenia woli Bożey 1710 pod czas morowego powietria zmarł y bractwo znacznieysze wymarło y braci duchownych znacznieysze y godnieysze pomarli, monastyrże, w ktorych archimandryi byli, na unią poodbierane, z czego wielkie tak w ludziech według postanowienia patryarszego na archimandryią zgodnych w monasterach naszych, tak w potrzebach ostatnia nastąpiła zkąposć y niedostatek, tedy tak duchowne y swieckie tego cerkiewnego bractwa naszego bracia iako uczynili poradę prosić z małorossyiskich monasterow, w ktorym się im podoba, ieromonachow do Wilnia sobie za starszego y w potwerdzenia swoiey rady za blagosłowięstwem swiętey pamięci patriarszego tronu blustytela przeoswięconego Stefana Jaworskiego w pierwszych prosili z Czernihowskiego Troieckiego Illinskiego monastera swiętey pamięci Warlaama Michniewicza za starszego sobie wyprosili kollegij Czernihowskiey prefekta, ktory przybył do Wilnia 1711 roku augusta 12 dnia y żył na onym starszęstwie po 18 rok; po odiezdzie onego, prosili z Kiewopieczerskiey (iak powiadaią) Lawry swiętey pamięci jeromonacha Pafnutyia Podłużewicza, ktory przyiechał w Wilenski nasz monastyr 1718 roku novembra 16 dnia, a żył na onym starszęstwie dwie lecie, okonczył zycie 1720 roku novembra 17 dnia wtorey godziny z południa. Po smierci onego w siedym lat prosili swiętey pamięci archiepiskopa Kijowskiego kir Warłaama Wanatowicza metropolity kate(d)ry Kijowskiey namiesnika Kleopu Silicza 1727 roku y przy nim na kaznodzieystwo s. pamięci jero-

monaha Ambrozego Juskiewicza, ktory z Kleopo Siliczem w nasz monastyr przyiechał y z onym nazad w Kijew powrocił, a po odiezdzię onego starszego Kleopy Silicza, prosili w Bogu odpoczywaiącego swiętey pamięci Rafała archiepiskopa na ten czas Kijowskiego, Halickiego y małey Rusi ieromonacha Juskiewicza Ambrozego z Nikołajewskiego Kijewopustynnaho monastyra, ktory przyiechał w nasz Wilenski 1732 roku y był starszym do 1734 maia 10 dnia. Tego na archiereystwo Wołhodzkoie y Biłoiezerskoie poswięcono, na mieysce jego w nasz monastyr ukazom ieia imperatorskaho weliczestwa yz swiętego synodu oznaczon teraznieyszy przeoswięcony Białoruskj kir Jeronim Wołczanski 1736 roku februarij 26 dnia, abowiem od 1734 roku był tylko nominatem y żył na starszęstwie po 1741 rok, w 1741 roku za ukazem jeia impieratorskiego weliczestwa yz swiętszego synodu przykazano na trzy lecie starszych posyłać z Kijowa bez braterskiey elekcyi po wysoko archipastyrskomu usmotreniju preoswiaszczennaho metropolita Kijewskaho, Halickaho y małyia Rossyi y po sile onaho ieia imperatorskaho weliczestwa yz swiatijszeho synodu wysoczayszaho ukaza niniszny bracko-uczyliszcznaho Kijewskaho monastyra archimandryt y rektor, a tedy bywszy metropolij prawosławney Kijowskiey examinator y kanonik Sylwester Laskoronski przyiechał w nasz monaster 1741 junia 23 dnia; po trzyletnym iego wyżyciu, na przemiane przyiechał pokoyny Kijowskiey metropolij kanonik y ieneralny katedry Sofijskija kaznodzieja Melchisedek Bohdanowicz 1744 roku novembra 20 dnia; po odiezdzie iego, przybył w nasz Wilenski swiątego Ducha monaster Kijewo-kiryłowskiego monastyru ihumen, metropolij Kijowskiey kanonik y katedry Kijowo-sofijskoy ieneralny kaznodzieja Sylwester Dobryna. Wasze wysokoprepodobije na starszęstwo naiechali po przypadkowym powtornym w Wilniu pożaru 1749 roku junia 6 dnia. A żeby w onom naszym monasterże archimandria odmienna była na starszęstwo ukazami, abo hramotami, na pismach nie znayduiem y przed tym o takie odmianki żaden z nas nie słyszał y nie wiemi oprocz tego, co za wyż pomienione w monasterże niedostatki y ubostwo po sohłasnoy wszystkiego duchownego y swieckiego cer-

kiewniego bractwa woli postanowieniu prosić po wyż pisanemu uczyniono. Z naynizszą submissyą naszą donosim y własnemi naszemi stwierdzami rękoma. Starszęstwa Wilenskiego namiesnik ieromonach Barlaam Władyczka. Krestonosnego bractwa starosta y jzby kupieckiey dyrektor Samuel Zierobinski. Gabryel Katalnicki starosta krestonosnego bractwa. Kozma Tomiłłowicz. Hrehory Damianowicz. Damian Ocifferowicz. Bractwa swiętego Jana Theologa pod tytulem nayswiętszey panny Sokalskiey starosta Leon Kosobucki. Hierom. Theofan Jaworski. Jerom. Heliasz Zdanowicz ihumen Drucki. Jerom. Jnnocenty Bołdyszewskj. Jerom. Joasaf ekkłysiarcha. Jerom. Samuel Okinszyc. Jerom. Josef Komanowicz. Symon Hukowicz kongregacyi pod tytulem nayswiętszey panny Sokalskiey y s-o Jana Theologa starosta. Michał Szapenkiewicz. Jerży Zurowski. Jan Daszkiewicz. Jan Leniewicz. Bazyli Horoch.

Кіево-софійской библіотеки рукопись № 590.

CCCXXXII.

Прошеніе намѣстника Виленскаго св.-духовскаго монастыря Варлаама Владычки съ братіею, поданное старшему того же монастыря Сильвестру Добрынѣ о томъ, чтобы онъ ходатайствовалъ предъ Кіевскимъ митрополитомъ о посвященіи нѣкоторыхъ монаховъ въ священныя степени, вслѣдствіе недостатка въ іеромонахахъ, и объ отправленіи ихъ для сбора милостыни,

1753 года генваря.

Wielmożnemu wysoce w Bogu nayprzewielebnieyszemu imci oycu Sylwestrowi Dobrynie, jeneralnemu starszemu konwentu błahoczestiwego Wilenskiego Swiętego Ducha y innych do niego przynalezących klasztorow dyspozytorowi, nam wielce miłosciwemu oycu y dobrodzieiowi.

Naypokornieysza supplika.

Ponieważ tak w kathedralnym błahoczestiwym grekowostocznym od Swiętego Ducha Wilenskim monasteru, iako y w przynależących do niego monasterach wielki zakonnikow niedostatek

iest y bardzo onych mało znayduie się, dla tego też y klasztory na uniią dobrowolnie odbieraią unici; a znayduie się naszego kathedralnego monasteru habitant w Kijowo-bratskim akademiskim monastyrze monach Theodoziusz, a tuteyszy nasz Litewski patriota: onyże monach dobrego statku znaydował się, tu żyiąc, y na Wilenskie monastyrskie posłuszęstwo bez wątpienia teraz zgodzić się może; zaczym onego Theodozia z Eftremem diakonem dla uproszenia eleemożyny poufaley posłać iak brata Ruwima. Dla tego upraszamy iako naypokornie nayprzewielebnieyszego miłosciwego oyca naszego tę naszę supplikę remąstrować przeoswięconemu miłosciwemu archipasterzowi naszemu y nayosobliwszemu dobrodzieiowi metropolicie Kijowskiemu, Halickiemu y małey Russi z uproszeniem, aby jego archipasterska mość onego monacha Theodozia dla wyz specifikowanych okazyiey zechciał od pana Boga sobie daney archipasterskiey władzy y daru Ducha Swiętego w diakony, lub też w hieromonachi poswięcił y z Effremem za uproszeniem eleemożyny swiętey przy archipasterskim swoim błogosławięstwie posłać raczył w Małorossie, a Ruwima za niedostatek zakonnikow w monasterach naszych po oswięceniu w diakony przy poważney archipasterskiey testimonij z powrotem do Wilni w prętkim czasu ordynować, wysoko archipastersko roskazać zechciał; iakową naypokornieyszą supplikę naszą zaniąszy, nazawsze z należytą obserwancyią zostaiemy

wielmożnego wysoce w Bogu nayprzewielebneyszego miłosliwego oyca y dobrodzieia naszego nayuniżęszy słudzy y bogomodlcy (c. p.) starszęstwa Wilenskego namiesnik jeromonach Barłaam Władyczka, іеромонахъ Ілія Ждановичъ, іеромонахъ Іосафъ екклесіаръ, ieromonach Samuył Okinszyc.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1753 года д. № 6 (по генеральному повѣтью).

CCCXXXIII.

Прошеніе іеромонаха Тупичевскаго Мстиславскаго св.-духовскаго монастыря Лаврентія и іеродіакона того же монастыря Кирилла св. синоду о выдачѣ въ ихъ монастырь круга церковныхъ книгъ и о ходатайствѣ предъ императрицею о томъ, чтобы были подтверждены жалованныя ихъ обители высокомонаршія грамоты,

1753 года генваря.

Святѣйшему правителствующему сѵноду

всенижайшое прошеніе.

Кіевской епархіи благочестиваго сошествія Святаго Духа Тупичевскаго Мстиславскаго монастыря іеромонаха Лаврентія да іеродіакона Кирилла о нижеслѣдующемъ.

В прошломъ 1752 году іюня 15 дня прибыли мы, нижайшія, по даннымъ намъ отъ преосвященнаго Іеронима, епископа Бѣлорусскаго, нашего монастыря от намѣстника іеромонаха Аѳанасія і из Смоленской губернской канцеляріи пашепортомъ (которыя находятся при насъ в храненіи) в Москву для испрошенія от доброхотныхъ православныхъ христіанъ на возобновленіе и починку того нашего Тупичевскаго монастыря и церкви милостини и за протчими монастирскими нижеозначенными нуждами і явилися в духовной сѵнодалнаго члена преосвященнаго Платона, архіепископа Московскаго и Сѣвскаго, консисторіи, в которой для того нашего собиранія милостыни, по прошенію нашему, дана намъ, нижайшимъ, книга на одинъ годъ отъ времени того 1752 года іюля 4 дня, с которою книгою мы, нижайшіи, і по нынѣ хожденіе імѣемъ. А понеже пожалованными в тотъ нашъ благочестивый сошествія святаго Духа монастырь блаженныя и вѣчной славы достойныя памяти государя імператора Петра Великаго 1706 генваря 31, 1708 года сентября 5 числъ, за подписаніемъ рукъ бывшихъ канцлера графа Гавріила Ивановича Головкина и діака Ивана Волчкова (?), и государыни імператріцы Анны Іоанновны, за подписаніемъ ея імператорскаго величества собственныя руки, 1734 года марта 28 дня грамотами (с коихъ при семъ приобщаемъ копіи) повелѣно, чтобъ помянутой нашей сошествія Святаго

Духа обители монахомъ никто никакихъ обидъ, налогъ и утесненій отнюдь не чинили, но паче охраняли и защищали и никакихъ податей не вымогали, коими грамотами наша обитель доселѣ охранялась. А яко нынѣ благополучно царствующей благочестивѣйшей великой государыни нашей імператріцы Елисаветъ Петровны, самодержицы Всероссійской, показанная наша обитель таковой грамоты еще не имѣетъ, к тому жъ і в церковныхъ книгахъ імѣетъ крайней недостатокъ, а купить оныхъ намъ, нижайшимъ, за скудостію обители нашей, нѣчемъ, ибо и пропитаніе імѣемъ с великою нуждою; того ради святѣйшаго правителствующаго сѵнода всепокорнѣйше просимъ, дабы в разсужденіи нашей обители крайней скудости пожаловано в показанную нашу обитель церковныхъ книгъ цѣлой кругъ и священную библію, такожъ, чтоб вышепредписанныя пожалованныя в ту нашу обитель высокомонаршіе грамоты подтверждены были высочайшею ея імператорскаго величества грамотою, о томъ милостивое учинить благоразсмотреніе и определѣніе.

(Собственноручно) к сему прошенію іеромонахъ Лаврентій руку приложилъ. К сему прошенію іеродиаконъ Кириллъ руку приложилъ.

Генваря дня 1753 года.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1753 года д. № 1 (по генеральному повѣтью).

CCCXXXIV.

Прошеніе бывшаго игумена Яблоченскаго монастыря Кирилла Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о разрѣшеніи ему возвратиться въ свой монастырь, съ описаніемъ своихъ заслугъ въ пользу Яблоченскаго монастыря, 1753 года 3 января.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему киръ Тімоѳею Щербацкому, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи

всенижайшее доношеніе.

По высочайшей архипастирской вашего ясне в Богу преосвященства милости, пожалованъ я, нижайшій и непотребній, отъ ва-

шего ясне в Богу преосвященства 1750 года в монастыръ заграничній Пустинно-Ябличенскій (в немъже я и постриженъ) игуменомъ, и, за благословеніемъ вашего ясне в Богу преосвященства, когда прибылъ я, нижайшій, в тотъ Ябличенъскій монастыръ, братія того монастыря любовнѣ менѣ принявъши, писменно вашему ясне в Богу преосвященству за присланіе имъ мене игуменомъ всѣ благодарили; и за прибытіемъ моимъ в показанній монастырь от тамошнихъ господъ, а именно: сіятелнѣйшаго князя Геронѣма Родивила (в его же добрахъ и монастыръ состоитъ) и ясне велможного господина Іоанна Сапѣги, канцлѣра великого (его же земля з монастирскою землею в помѣжности), по высокоповажной вашего ясне в Богу преосвященства писменной к имъ инстанціи, всегдашную имѣли такъ тотъ монастыръ, яко и я, нижайшій, з братіею ихъ милость. И от прибитія моего в обыкновенънихъ тамо трудѣхъ имѣлъ по силѣ моей в монастырѣ томъ Пустинномъ надлежащіе радѣніе, о чемъ яко и тамошніи братія в поданномъ вашему ясне в Богу преосвященству о обыдахъ доношеніи, такожъ и сіятелнѣйшій князь свидѣтелствуютъ. Что же понесъ я, нижайшій (какъ в первоподанномъ моемъ доношеніи явствуетъ), от іеромонаха Иакѵнѳа Пелкинского чрез двократное неправилное мене снятіе, обиди и разоренія, а особливо и в монастырскомъ общимъ добрѣ знатній убитокъ: в томъ всемъ не куди инуди толко под крила высокозащитителнія вашего ясне в Богу преосвященства милости с несумнѣнною надеждею учинилъ свое прибѣжище и получилъ я, недостойній, архипастирскую вашего преосвященства милость в декляраціи, данной мнѣ, недостойному, чрезъ слово его преподобія отца архидіякона Манассіи, что неотдаленному быти мнѣ от мѣста моего, коея высокоархипасторскія вашего ясне в Богу преосвященства милости да не буду лишенъ, падши до стопъ святителскихъ, всенижайше прошу. Желалъ би я, нижайшій, в тамошнихъ трудѣхъ, за благословеніемъ вашимъ архипастирскимъ, пребывать не ради слави, користи и каковихъ упокоеніи (что тамъ странно), или пристрастія родителей и братій моихъ по плоти, коихъ и живихъ нѣтъ; толко за учиненній мною при постриженіи предь Богомъ обѣтъ, где будучи до окончанія

жизни моей о долголѣтномъ мирномъ при здравіи вашего ясне в Богу преосвященства пожитіи и спасеніи непрестанно я, нижайшій, молить Бога одолженъ, о чемъ и паки толцая в двери милосердія архипастирского, в волю и милость вашего ясне в Богу преосвященства себе отдаю.

Вашего ясне в Богу преосвященства (собственноручно) всенижайшій рабъ іеромонахъ Кѵриллъ.

1753 года 3 генваря.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1753 года д. № 31 (по генеральному повѣтью).

CCCXXXV.

Доношеніе бывшаго игумена Яблоченскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ изложеніемъ причинъ, по которымъ бывшій игуменъ Яблоченскаго монастыря Кириллъ не могъ быть снова назначенъ на должность игумена того же монастыря,

1753 года 10 генваря.

Jaśnie wielmożny miłościwy panie dobrodzieju y archipasterzu moy.

Currentis januarii na dniu oneygdaiszym oznaimiono mnie w kancellaryi katedralney jasnie wielmożney waszey archipasterskiey mści, że iakoby wasza jaśnie wielmożna archipasterska mść z osobliwszey ku wszystkim oycowskiey klemenciy ma wolę Cyrylla, bywszego ihumena monasteru Jabłoczanskiego, zaś do Jableczny na ihumenstwo sobordynować. Więc ia pod sumnieniem chrześcianskim wiernie waszey jaśnie wielmożney archipasterskiey mci donoszę, że ten człowiek, gdy powtorną odbierze dyspozycyą, będzie ostatnią zgubę ubogiemu monasterowi dla nastempuiących przyczyn.

1. Pomieniony ociec Cyryll ma w blizkości monastera matkę, nayboższey kondycyi niewiastę, siostry, siestrzęcow y niemalo krewnych po wsiach, w blizkości monasteru zostaiących, ktorzy

często frekwentacyą nawiedzaiąc u kochannego sobie kolligata, od ktorego choc by nie z dobr monasterskich na gościniec w domy nie odnosili, dawali iednak y dadzą z siebie braci zakonnikom podeyrrzenie, że się dobrym monasterskim korzystuią; zkąd bez pochyby powstaną zobopolne rosterki, nienawiści, kłotnie y nieposłuszenstwo ko starszemu.

2. Wielebny ociec Cyryll ma dwuch swoich w monasterze Jabłoczanskim stryiow, hieros(ch)imonacha Leontego y hieromonacha Barlaama unius tituli Cholawow, a trzeciego swata Sebastiana, także hieromonacha, dawnych a prawie ustawicznych sobie nieprzyiacioł. Leontij, przedemną będąc tam ihumenom przez lat dziewięć, że ukradł ze skarbcu cierkiewnego sto czerwonych złotych monasterskich y z pasieki monasterskieyże do skitka swego, za pieniądze monasterskie ufundowanego, powywozil pczoły y tam niedwiedziami potrawił y insze exorbitancye porobił, był przez komissyą, od s. p. antecessora waszey archipasterskiey mci subordynowaną, z ihumenstwa degradowany, o czym wszystkim proceder sprawy tu w katedrze in archivio znayduiącyi się da swiadectwo, bo y sam ociec Cyrilł tego nie potai, iako pierwszy promotor facti. Z temi tedy ichmciami striami ieżeli się dowiedzie oycu Cyrillemu poftornie w Jablecznie ihumenować, bez wątpienia nie tylko nastompi domowa woina, ale y zaboistwo, gdyż Leonty, maiąc ius triplicis superioratus, bo mu y habit dawał, nie zechce naymniey prerogatiwie swoiey od synowca cierpieć wszczerbku, na ktorego zaglondaiąc się y drudzy tym zechcą postompić trybem, zkąd wiadomo zaraz nastompi u nich konsequencya.

3. Monaster Jabłoczanski że przez częste kłotnie tych o. o. Cholawow do wielkiego przyszedł ubostwa y nieporządku, potrzebuie na superiorstwo człowieka z jakim takim pieniązkiem, czymby mogł tym czasem poratować (a ociec Cyrilł ostatniego ubostwa człowiek, grzbietu swego niemogący opatrzyć, ktorą nadzieią dobrey fruktyfikacyi monasterowi przyniesie, bez wątpienia chiba poprzedawszy bydelko monasterskie, puty sie zabawi, poki stanie grosza, y to ieżeli mu dopuszczą stryowie), potym faistrę, na plecy włożywszy momarsz, do Wołoszczyzny lub kiędy oczy

poniosą, pustkami monaster na weczne posmiewisko heretykom zostawiwszy.

4. Że za ihumenstwo oyca Cyriłła roku przeszłego 1750 dziewkę służebną monasterską za stracenie benkarta(?) dwor xzcia Radziwiłła w miescie nazwanym Biała publicznie uprengiera katum rozkazał męczyć, z czego y fatis cessił; sama słuszność chrześcianska wiencey ihumenować w Jableczny onemu zbrania, dla wznikłey ohidy całego tamiecznego wdztwa, bo acz się y emunduie od noty procicationis pueri, nie uchodzi iednak od suspicyi, że postrzegszy pregnantem famulam anticipative przecz z monasteru nie wypędził.

5. Wiadomo to, miłosciwy archipasterzu, calemu wdztwu Brzeskiemu, iak mnie przeszłego 1750 roku ociec Cyrił, najachawszy cum complicibus suis, mnię sekwestrował, bez milosierdzia męczył, ze wszystkiey ubogiey substancyi słupił y przez czas niemały po cudzych kontach na niewypowiedzianą hanbę spektatorow, iak łotra, tulaczem uczynił.

Przetoż ieżeli mu się pozwoli ieszcze otrzymać ihumenstwo w Jabłecznie, a mnie w Brześciu, boię się, żeby za czasem uknowawszy na mnie złośliwie jakową ansę, z namowionemi opoiami na spotkaniu gdzie na śmierć nie zamęczył, jako zaprawiony bębąc tey sztuki na strzyiu swoim Leontim.

Te wszystkie tedy wyrażone przyczyny od trutinam waszey archipasterskiey mci wiernie podawszy, naypokorniey upraszam oyca Cyriłła od ihumenstwa Jabłoczanskiego uwolnić, a na jego mieyscie iuż electum et in omni huic honori pertinente sufficientem oyca Cypriana subordynować, z ktorego (nie wątpie) że y chwała Boska pomnożenia, iako z człowieka pobożnego, obrotnego y rozeznanego wigor swoy poweznie, lud tameczny prawosławny uweseli się y waszey archipasterskiey mci oycowskie serce czeszyć się będzie. O co y posetnie upraszaiąc, podpisuię się waszey jasnie wielmożney archipasterskiey mci pana y dobrodzieja mego miłosciwego nayuniżenszy sługa (c. p.) hieromonach Spirydon Hryniewiecki ihumen bywszy Jabłoczanski.

Помѣта митрополита: «генваря 10 д. 1753 года подано».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1753 года д. № 13 (по генеральному повѣтью).

CCCXXXVI.

Прошеніе іеромонаха Ѳеофила Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, въ которомъ онъ излагаетъ побужденія, заставляющія его отказаться отъ назначенія на должность игумена въ заграничный (Пинскій?) монастырь,

1753 года 14 генваря.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кvръ Тімоѳею Щербацкому, архіепископу митрополіту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи, высокомилостивѣйшему отцу и архипастиру

всенижайшое доношеніе.

Вашего ясне в Богу преосвященства высокое повелѣніе вчерашнего дня минѣ, нижайшему, обявленно, дабы на сей день к служенію и къ произвожденію во ігумена я готовъ былъ. А понеже я, нижайшій, хотяб и вседушно радъ, яко недостойный сынъ и послушникъ, исполнити волю высокомилостиваго отца и архипастира моего, однакъ, по христіянской совѣсти, вашей архипастирской святинѣ доношу, что сіе учинити, ей, не есмь доволенъ. Первое: человѣкъ есмь в монашествѣ еще какъ недавный, такъ неутвержденный, чтобъ ежели такую птицу пустить еще на зарубежную волю. Правда, хотящему ничтоже трудно есть, сказують; но и избранный Божій сосудъ вопіетъ: еже хотѣти прилѣжитъ ми, а еже сотворити благое не обрѣтаю. Второе: в томъ городѣ, слышу, имѣется нѣкая папѣжкая коллегія, с которими людми минѣ, про котораго не могтимутъ тотчасъ не услышать, что я какій нибудь литератъ, должно будетъ стятся и за вѣру православную стать: я же в такихъ потичкахъ, что ни мало почти не экзерцѣтатъ, какъ всѣ вѣдають, такъ и я не запѣраюся. Третіе: минѣ гамъ, якъ учившемуся, надлежитиметъ, уповаю, и публичнія пре-

дики имѣть. Что жъ я тамъ плодопріобрящу моею бѣдною и вашему преосвященству не неизвѣстною тророю, кромѣ смѣха и руганья? Якъ убо ваше ясне в Богу преосвященство церквѣ святой поруганія, якъ своему святителскому имени поношенія, якъ и моей бѣдной, однакъ спасителною кровію купленной, душѣ погибели дѣлать не изволите: такъ прошу всенижайше мене, нижайшого, в семъ милостиво помиловать. Я, нижайшій, и в поварнѣ и въ пекарнѣ вашему ясне в Богу преосвященству служить готовъ, и вездѣ, гдѣ сили мои минѣ позволятъ.

Прошу всенижайше не презрѣть подлѣйшаго моего прошенія.

Вашего ясне в Богу преосвященства всенижайшій послушникъ іеромонахъ Ѳеофилъ т. р.

Помѣта рукою м. Тимоѳея: «1753 года генваря 14 подано: сискать в катедру».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1753 года д. № 14 (по генеральному повѣтью).

CCCXXXVII.

Доношеніе (собственноручное) Виленскаго старшаго Сильвестра Добрыни Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ обидѣ, нанесенной монаху Кронскаго монастыря Рувиму католическимъ плебаномъ Яномъ Грусомъ, и вообще о притѣсненіяхъ, чинившихся православнымъ.

изъ Вильны 1753 года 17 генваря.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тимоѳею Щербацкому, православному архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи

покорнѣйшее доношеніе.

Прошлого 1752 года декабря 3 дня Дорсуниски нарицаемого мѣстечка, въ повѣтѣ Повинкомъ(?) состоящаго, плебанъ імянемъ Янъ Грусъ, стрѣтившися на пути съ монахомъ приписного к благочестивому грековосточному от Святаго Духа Виленскому старшенству Кронского Троецкого монастыря Рувимомъ, безъ всякой его вины,

положа на дорогѣ, чему свидѣтель шляхтичъ господинъ Антоній Сапоцкій, посторонками былъ, и клячъ подданного тогожъ Кронского монастыра, при ономъ монахѣ Рувимѣ случившагося, съ такой претенсіи, яко бывшій того Кронского монастыра ігуменъ Мелетій Мишота его парохіаномъ шлюбъ далъ, взялъ, а тимъ не довольствуясь, еще с похвалками возбраняя и нашей благочестивой грековосточной церкви людей безъ волнего преподаянія христіянскихъ требъ, къ нынѣшнему ігумену Кронскому Даніилу Васілевскому писмо, коего при семъ сообщается копіа, писалъ, на которого, с присообщеніемъ копіи, просилъ я, нижайшій, у его ясне велможности господина бископа Виленского; а каковая на то от его ясне вельможности господина бископа послѣдовала сатисфакція и ко мнѣ, нижайшему, отверъста прислана, при семъ точную копію в высокоархипастырское вашего ясне в Богу преосвященства разсмотреніе представляю.

Вашего ясне в Богу преосвященства всепослѣднѣйшій послушникъ, благочестиваго грековосточнаго старожитной греческой реліи от святаго Духа Виленского конвенту и иныхъ к нему принадлежащихъ православнихъ монастырей старшій ігуменъ Силвестръ Добрыня m. p.

Из Вилня 1753 года генваря 17 дня.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 22 (по генеральному повѣтью).

CCCXXXVIII.

Отчетъ Варшавскаго капеллана іеромонаха Антонія Почеки въ израсходованіи денегъ, отпущенныхъ на возобновленіе церкви Варшавской капелланіи, съ приложеніемъ реестра предметовъ церковной утвари, которые необходимо требовались,

1753 года 24 января.

РОСХОДЪ

денгамъ осмидесятъ девяти червонцамъ осми тинфамъ и дву шостакамъ, принятимъ мною, нижей подписавшимся, отъ обретаючагося въ Варшавѣ секретара поселства господина Ржишевскаго прошлаго 1752 года декабря 30 дня на репарацію церкви святой; а на какіе именно вещи надлежащіе до церкви святой и сколко денегъ издержано, значитъ нижей сего.

	Червонцы	Тинфы.	Шостаки.
Парчи темно-бѣлой на фелонъ, епитрахиль, нарукавници и три покровци, пятьнатцать локотъ, всякой локотъ по шестинадцать тинфовъ	17	2	—
Мори красной з букетами серебреними на фелонь, епитрахиль, нарукавници и три покровци семнатцать локотъ съ половиною, всякой локотъ по осми тинфовъ . .	10	—	—
Сѣтки серебреной до двоихъ фелоновъ, епитрахилей, нарукавницъ и шести покровцевъ: цѣвокъ тринадцятъ съ половиною; цѣвка по десяти тинфовъ	10	7	—
Тафти разноцвѣтной на одѣяніе престола, жертвенника и на катапетасму дватцать шесть локотъ, всякой локотъ по шести тинфовъ и одному шостаку	11	10	2
Тафти на лиштви до двоихъ фелоновъ, епитрахилей и шести покровцевъ девять локотъ, по пяти тинфовъ локотъ	3	13	—

	Червонцы.	Тинфы.	Шостаки.
Холсти голубой на подкладку, двадцать четыре локтѣ, по два шостаки	1	2	—
Бархату красного на евангеліе локоть съ четвертью	1	3	—
Серебреному майстеру за позлащеніе потира и дискоса и за подчинку кадилници и бляшекъ до евангелія зъ его золотомъ и серебромъ	6	—	—
Портному майстеру	3	—	—
Шмухлѣрному майстеру за здѣланіе до епитрахилей сребреныхъ френзелей и вишитте сребренихъ крестовъ до фелоновъ, епитрахилей и покровцевъ	2	9	—
Иконописцу за написаніе икони пресвятія Богоматере на аналогіи и за обмаліованне клироса, аналога и лихтарей болшихъ четирохъ	3	—	—
Столяру за здѣланіе вновь престола, жертвенника, клироса и аналога	3	7	—
За сгабу (sic) до фелоновъ и епитрахилей . .	1	—	—
На шолкъ и на нитѣ	1	—	—
Интеллѣгатору за переплiотъ евангелія и обкладку въ бархатъ и за позолоту листовъ по берегамъ	1	—	—
Слюсару	1	—	—
Холсти на подбой до одѣянія престолного . .	1		
За гвоздѣ	—	4	—
За тесемку до оббоевъ и заколке	—	7	—
Итого всего . .	89	8	2

Сверхъ же новоздѣланныхъ украшеній, еще, по мнѣнію мене, нижей подписавшагося, до церкви святой нужно потребно нижеслѣдуючое.

1. Потира, дискоса, кадилници, ибо хотя старіе и подчинени, однакъ за ветхостію долго употребляеми быть не могутъ.

2. Креста на престолъ. 3. Кивота для сохраненія святихъ агнцовъ въ постѣ на преждеосвященніе литургіи; 4. Фелона чернаго на постъ и для отправленія государственнихъ панихидъ; 5. Стихара священническаго до новоиздѣланнихъ фелоновъ; 6. плащаници, 7. з книгъ церковнихъ: псалтира со возслѣдованіемъ, минеи общей, апостола, служебника и книжици, въ коей напечатани разніе молебствія.

Іеромонахъ Антоній Почека.

1753 года генваря 24 дня з Варшавы.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 5 пр. 8.

CCCXXXIX.

Письмо Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго къ Брестскому воеводѣ К. Сапѣгѣ, съ увѣдомленіемъ о томъ, что игуменъ Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря Мануилъ Бялошицкій, оставленный, по ходатайству воеводы, на своемъ мѣстѣ, нынѣ уволенъ, а на его мѣсто опредѣленъ игуменъ Яблоченскаго монастыря Спиридонъ Гриневецкій,

1753 года 13 февраля.

Ясне велможный господинъ воевода Брескій, мой ласкавій благодѣтель.

Хотя пред симъ прошлого 1752 года октября 11 дня ваша ясневелможность своимъ, присланнимъ къ намъ, писаніемъ инстанціалнимъ за ігуменомъ монастира благочестивого заграничного Бреского Мануиломъ Бялошицкимъ інтерцессовать ізволили о бытіи ему, Мануилу, въ томъ Брескомъ монастырѣ по прежнему ігуменомъ, в чемъ мы, склонясь на вашу інтерцессію, оному Брескому ігумену Мануилу по прежнему бить ігуменомъ Брескимъ і позволили и о томъ вашу ясневелможность писаніемъ нашимъ увѣдомили; однакъ нынѣ оному ігумену Брескому Мануилу Бялошицкому, по имѣющемуся об немъ въ духовной нашей консисторіи

духовному дѣлу, указомъ нашимъ паки въ Кіевъ велено пріиздить, и онъ уже от игуменства Бреского намы, по правилнимъ причинамъ, уволненъ. На мѣсто же его, Мануила Бялошицкаго, в тотъ святаго Симеона Столпника Брескій монастиръ опредѣленъ ігуменомъ от насъ бившій заграничного благочестивого Яблоченскаго монастыря ігуменъ пречестный іеромонахъ Спиридонъ Гриневецкій, которій своимъ постояннимъ нравомъ и благочиннимъ обхожденіемъ в той ігуменской должности можетъ бить исправенъ и об ономъ Брескомъ монастирѣ старателенъ; которому ігумену Спиридону Гриневецкому вашей ясневелможности пріятелско просимъ милость свою, в чемъ потреба будетъ, являть и в своей протекціи соблюдать.

Впротчемъ Божія благословенія ясне велможности вашей желая, пребиваемъ вашей ясневелможности всякихъ благопомислнихъ сукцессовъ доброжелатель, всегдашный богомолецъ и слуга доброхотный (собственноручно) смиренный Тимоѳей Щербацкій, митрополитъ Кіевскій, Галицкій и малія Россіи.

1753 года февраля 13 дня.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 90 (по генеральному повѣтью).

CCCXL.

Доношеніе игуменовъ — Брестскаго св.-сvмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго и Яблоченскаго св.-онуфріевскаго монастыря Кассіана Аравскаго Кіевской духовной консисторіи о порученіи Дрогичинскихъ монастырей, оставшихся безъ игумена послѣ увольненія отъ игуменской должности Антонія Каменецкаго, смотренію кого либо изъ нихъ,

1753 года 15 марта.

В духовно-освященную митрополіи Кіевскія консисторію

покорнѣйшое доношеніе.

Прошлого 1752 года, по указу великаго господина кvръ Тімоѳея Щербацкого, архіепископа митрополита Кіевскаго, Галицкаго

и малыя Россіи, отца и архипастыря нашего, пречестными отцами: Марковскимъ ігуменомъ іеромонахомъ Іакинеомъ Пелкинскимъ да капеляномъ Варшавскимъ Антоніемъ Почекою, ігуменъ монастырковъ Дрогичанскихъ Антоній Камѣнскій, ради старостной дряхлости и нѣякихся недобропорядочнихъ своихъ обхожденій, отставленъ от званія ігуменского и заточенъ в монастырь Яблоченскій на вѣчное житіе. А понеже монастыры оные Дрогичанскіе обрѣтаются между настоящими Мазурами, от коихъ, яко людей злобнихъ, немалому всегда подлежатъ гоненію, и опасно, чтоб (аще далшое время пребудутъ безъ настоятеля) не подъпали крайнему или разоренію, или на унѣю превращенію; того ради, поколь его ясне в Богу преосвященство, за благополучнимъ своимъ в Кіевъ возвращеніемъ, благоизволитъ кого с здешнихъ іеромонаховъ в оные монастырѣ произвесть и субъординовать на ігуменство, духовной консисторіи покорнѣйше просимъ означенные Дрогичанскіе монастыры тѣмъ временемъ з насъ которому ігумену указомъ в надъсмотреніе поручить.

О семъ просятъ (собственноручно) ігуменъ Брескаго монастыря іеромонахъ Спиридонъ Гриневецкій m. p. Ігуменъ Яблоченскаго монастыря іеромонахъ Кассіанъ Аравскій.

Изъ находящагося въ семъ же дѣлѣ другаго документа видно, что Кіевская консисторія 22 марта 1753 года временное управленіе Дрогичанскими монастырями поручила игумену Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридону Гриневецкому, за отъѣздомъ котораго въ Москву, какъ видно изъ третьяго документа, находящагося въ семъ же дѣлѣ, Дрогичанскіе монастыри, по указу митрополита Тимоѳея Щербацкаго, 20 августа 1754 года были поручены временному смотренію игумена Яблоченского св.-онуфріевскаго монастыря Кассіана Аравскаго.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1753 года д. № 28 (по генеральному повѣтью).

CCCXLI.

Прошеніе братіи Буйницкаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о назначеніи имъ игуменомъ Спиридона Гриневецкаго бывшаго игумена Яблоченскаго монастыря,

1753 года 20 апрѣля.

Jaśnie wielmożny w Bogu nayprzewielebnieyszy archipasterzu, panie, dobrodzieju nasz.

Zostając od niemałego czasu monaster nasz Buynicki w osieroceniu ber zwierzchności klasztorney, ktoraby w interessach y indygencyach wszelkich omni cura et sollicitudine commune zgromadzenia naszego bonum opatrywała. I gdy w tuteyszym naszym kraiu tantae experientiae et capacitatis nie znayduiemy virum, ktory by, niesposobiąc się prywatom dogadzać swoim, lecz barżiey zachowuiąc się circa regimen życia pobożnego, wszystkim exemplari progressu praecursorem, oraz pilnie uważaiąc interessa monastyru ab omni malevolorum impetitione bezpiecznym był defensorem.—Upatruiemu has dotes et qualitates w osobie w Bogu przewielebnego jego mości xiędza Spiridona Hriniewieckiego, bywszego ihumena Jabłoczenskiego, ktory przy wszelkiey zakonney modestyi, swoią doskonałoscią hoć regimine in pietate potrafi dyrygować. O jego tedy jaśnie wielmożnego archipasterza pana dobrodzieja naszego z nayglębszym uniżeniem się do stop archipasterskich pokornie supplikuiemy, na ktoregośmy się unanim voce et voto z całym naszym zgromadzieniem iednostaynie zgodzili. Mamy tedy wielką ufność w respekcie jaśnie wielmośnego archipasterza pana dobrodzieia naszego, że nasza petyta nie będą miały wstrętu, y owszem skuteczną zachodzących prozb naszych odbierżemy ratisfikacyą. — Aże teraz w monasterze naszym paucitas kapłanow znayduie się, iterum pokornie supplikuiemy do respektu jasnie wielmożnego archipasterza pana dobrodzieia naszego, aby ci dway zakonnicy, ztąd cum praesentibus ordynowani, ieden Jnnocentij już diakon na kapłaństwo, drugi Konstantij na dyakoństwo, z archipasterskiego dostoieństwa beatificatum mogli mieć gradum y konsekracyą. O tę łaski distintcim lunato poplite

posetnie upraszamy, pisząc się jaśnie wielmożnego archipasterza pana dobrodzieja naszego naynizsi podnożkowie y pozgonni bogomodlcy monastyru Buynickiego namiesnik (c. p.) ieromonach Piotr Jzmaiłowicz m. p. Ieromonach Joaniki Ostachowicz. Hierodyakon Jozef Sachowich. Hierodiiakon Jnokęti Potuiewicz. M. Konstantin Żukowicz m. p. M. Kapiton Kosarzewski m. p. M. Jow Orłowski m. p. Монахъ Дороѳей Молевъскій. Монахъ Іринархъ Соколовъскій. Монахъ Іезекіиль. Монахъ Кирилъ Родъкевичъ m. p.

Dan w monastyrze Bujnickim d. 20 apr. 1753.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1751 года д. № 2/33 (по генеральному повѣтью).

CCCXLII.

Два письма секретаря русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскаго къ намѣстнику Виленскаго св.-духовскаго монастыря Варлааму Владычкѣ, съ приложеніемъ при одномъ-королевскаго рескрипта на имя канцлера В. К. Л. князя Чарторижскаго, которому король рекомендовалъ обратить вниманіе на жалобы православныхъ, особенно по поводу превращенія Соломорецкаго и Селецкаго монастырей на унію и запрещенія возобновлять церкви, а при другомъ — письма князя Чарторижскаго къ Ржичевскому по поводу королевскаго рескрипта,

1753 года 14—29 мая.

1.

Wysoce w Bogu przewielebny mości dobrodzieju.

Nie wiedząc, ieżeli iest przytomny w Wilnie imsc x. starszy Wilenski, ordynuię się na ręce wm. w. msc pana dobrodzieja kopią krolewskiego reskryptu, iaki poszedł do kcia jmci kanclerza w-o W-o X-a Litt-o, komunikuię zas oney dla tego, ab wmsc panowie dobrodzeie informowani de contextu, mogli się tym prędzey do tegoż ministra w dolegliwosciach swoich adressować nieodwłocznie, choć przez umyslnego, lub iak się będzie. Pora teraz, z ktorey możecie wm. panowie dobrodzieie doznać skuteczney pomocy, agitur o wcalenie praw y prerogatiw, onym słu-

zących, y lubo z tuteyszey strony czynią się w tym potrzebne remonstracye, motivo ktorych y ten emanavit reskrypt, ale convenit, ażebyscie y sami wm. msci panowie rąk do rzeczy przyłożyli w tychże swoich własnych interessach serio. Idzie tu o przywrocenie monasteru Sieleckiego y monasteru Sołomereckiego cum attinenciis, idzie o weznosc reparowania cerkwie, y o reaedifikacyą wezną, gdy ktora zgorzeie, czego do tych czas zabraniaią, więc życzą nie omieszkiwac czasu y w tych dolegliwosciach, iakowe mieć możecie, wmsc panowie dobrodzieje adressować się do tegoż ministra bez prolongacyi ne sterilescant, inaszey te skargi y krzywdy wmc panow, o ktore tak często zachodzą żałoby gdy teraz wniesione są do krola j-o msci pożdaniem promemorij przez jmsc pana ablegata, ale abyscie mogli raczey wm. msc panowie dobrodzieje z tey miłosciwey protekcyi odniesc petycię w uciążeniach swoich, ktorą naiasnieyszy pan dać gotow. Co pro sinceritate mea napresce wyraziwszy, iestem z nalezytą obserwancyą

Jan Rzyczewski.

W Warszawie d. 14 maij 1753.

August Trzeci etc.

Wielmożny uprzeymie nam miły. Ustawicznie od dworu Rossyiskiego odbieramy skargi, iakoby po niektorych mieycach, osobliwie wielkiego księstwa Litewskiego, disunitom motivo religionis wielkie krzywdy y uciążenia czyniono; naprawy cerkiew nie dopuszczano, y owszem takowe cerkwie gwałtem na unią odbieraną, onychże samych do przyięcia iednosci z kosciołem rzymskim przymuszano, y to wszytko z granić swoich wzrzuszano, co kolwiek więc disunitom pozwolono iest w zaszłych z dworem Rossyiskim traktatach y sojuszach wiecznych. Zaczym my spolnie y nierozdzielnie tak interess religij, iako też y obowiązki sąsiedzkiey przyiazni, pragniąc miec in tuto et in integro, po uprzeymosci waszey (ktorego rastropne y sprawiedliwe sentimenta dobrze nam są wiadome y doznane) gorąco żądamy, ażebyś zbliska pilnie weyrzał w tę całą rzecz, y onę skutecznie wykierował do wzaiemnego oboiey strony ukontentowania y uspokoienia, czym

nam mocną nadzieię magna viset dexteritas consilij w osobie uprzeymości waszey, że wkrotce, za staraniem jego, na zaniesione skargi będziemy mogli dać rezolucyą y słusznosci y przyiazni sąsiedzkiego dworu nieprzeciwną. Teraz zaś przy ofiarowaniu łask naszych, dobrego uprzeymosci waszey od pana Boga życzemy zdrowia. Dane w Dreznie dnia miesiąca.

Roku panskiego 1753. Panowania naszego 20 roku.

August Rex.

2.

W Bogu przewielebny mosci dobrodzieju.—Do tych czas niewiedziąc, ieżeli już powrocił jmsc xiądz starszy Wilenski, iakem poslednią razą komunikował wmm. panu dobrodzieiowi kopią z tego listu, iakowy od krola j-o msci poszedł do kcia j-o msci kanclerza wielkiego Litewskiego, względem religij graekoruskiey, tak teraz komunikuię wm. p. per ekcerptum y tego respensu, ktory odebrałem od tegoż xcia j-o msci w tey samey materij, abyscie wmm. panowie dobrodzieie mogli ztąd swoie brać mensuras w interesach y dolegliwosciach swoich, o mnie zaś wierzyć raczyli, żem iest cum omni voto et veneratione ..... Rżyczewski.

W Warszawie d. 29 maij 1753.

Ekcerpt z listu jo. j-o mosc Czartoryskiego, kanclerza w-o W-o X-a Litt-o z Wolczyna d. 19 maij 1753 pisanego. List j-o kmsci p-a m-o miłł-o w interessach religij graekoruskiey non unitotum odebrałem, inaksze iednak ode mnie ichmcm x. x. biskupom być nie mogą perswazye y remonstracye, tylko listowne, iako dotąd były używane. Ktore też interessa respiciunt judicium assessoriale, wszakże zawsże iestem w tym sollicitus, aby każdemu administretur sprawiedliwość. Będzie się tey jesieni sądziła assessoria, y lubo ja sam, latami y pracami nadwątlone, a teraznieyszemi troskami bardziey ieszcze skołatane maiąc zdrowie, zasiadać in jllo judicio tę razą nie będę, jednak jmc pan podkanclerzy, kollega moy, ktorego na mieyscu moim uprosiłem, y mam jego rezolucyą, że się podeymuie tey pracy, y pro 3-tia septembris w Grodnie te sądy składa, pari ze mną sollicitudine certa-

bit, aby injuriaty, za dowodem krzywd swoich, doznawali sprawiedliwosci; mogą tedy recurrere do tych sądow ex religione non unitorum, ci, ktorzy się laesos roczuwaią, y ktorych negotia hoc forum spectant, zapozywaiąc krzywdzących przez wczesne mandatowanie. Ja zawsze według możnosci każdym rekwyzycyom dworu w. m. w. m. pana adesse pragnę usługą moią, z ktorą chęcią oswiadczaiąc się.

Вверху помѣта: «1753 года октября 28 дня подано въ Донскомъ монастырѣ».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 24 (по генеральному повѣтью).

CCCXLIII.

Прошеніе игумена Мстиславскаго Тупичевскаго св.-духовскаго монастыря Иннокентія Людоговскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, чтобы Тупичевскому монастырю были выданы необходимыя церковно-богослужебныя книги, такъ какъ въ монастырѣ ихъ не было и печатавшіяся въ Польшѣ были извращены,

1753 года 5 іюня.

Великому господину, ясне в Бозѣ преосвященнѣйшему кѵръ Тимоѳею Щербацкому, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи, милостивѣйшему отцу и архіпастиру нашему

всенижайшее доношеніе.

Понеже Тупичевская наша обитель в книгахъ церковнихъ крайную імѣетъ скудость, а на книгахъ, в Полшѣ печатуемихъ (якъ усмотруемъ въ нихъ с православною нашею вѣрою несогласія, а именно: печатаютъ, что Духъ Святій от Отца и Сына ісходитъ, пресуществленіе святія евхаристіи в сихъ словахъ совершается: пріимѣте, ядѣте..., преподобнихъ печерскихъ Антонія и Ѳеодосія з мѣсяцей вибросили, такъ же и святаго Григорія Двоеслова, и протчіе многіе нашей церквѣ противности) церковніе набоженства отправлять со грѣхомъ и соблазнію народа, святаго православія

тамо придержащихъся, слѣдуетъ; в Кіево-печерской же лаврѣ печатуемихъ книгъ потребное число покупать обитель наша не в состояніи, потому что необично дорогою цѣною книги продаютъ. Того ради вашего ясне в Богу преосвященства, милостиваго архипастыря нашего, всенижайше просимъ о милостивое о семъ благоразсмотреніе

вашего ясне в Богу преосвященства, милостивѣйшаго нашего архипастыря (собственноручно) Тупичевскаго благочестиваго монастыря ігуменъ Інокентій Людогоскій з братіею.

1753 года іюня 5 дня.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1753 года д. № 60 (по генеральному повѣтью).

CCCXLIV.

Доношеніе Виленскаго старшаго Сильвестра Добрыни съ братіею Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что они не имѣютъ средствъ для содержанія особаго коммисара, который бы велъ ихъ дѣла въ судахъ, что бывшій коммисаръ Виленскаго монастыря іеромонахъ Инокентій Болдышевскій провинился и скрылся въ Слуцкій монастырь и что Соломерецкій монастырь, по фундашамъ, подвѣдомъ Кутеенскому, а не Виленскому монастырю,

1753 года 1 іюля.

Великому господину, ясне въ Богу преосвященнѣйшему, кѵръ Тимоѳею Щербацкому, православному архиепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому і малія Россіи

покорнѣйшее доношеніе.

Каковые мы, нижайшіи, от канцеляріи поселства двора ея императорскаго величества из Варшавы листовъ его королевскаго величества Третьяго Августа, короля полскаго, до великаго княжества Литовскаго канцлера великого его княжеского сиятелства князя Черторижского і от великого канцлера великого княжества Литовскаго к его величеству королю полскому, прі информаціяхъ секретара Яна Ржижевскаго, с писемъ получилі копіи, таковые в архипастырское вашего ясне в Богу преосвященства высокомилости-

вое при семъ представляя разсмотреніе, всенижайше просимъ высокоархипастырской об томъ, какъ намъ, нижайшимъ, із тимъ поступить будетъ надобно, резолюцыи.

1.

Понеже мы, нижайшіи, за крайное монастыра нашего Виленского убожество, кошту отнюдь откуду взяти не имѣемъ; жалованье, еже от ея императорскаго величества на репарацию церквіи і монастыра нашего, денги велѣно іздерживать точию на репарацию, под жестокимъ приказомъ, і книги об томъ присылать въ святѣйшій правителствующій синодъ.

2.

Не имѣемъ отнюдь человѣка для послания ко ассессорскимъ судамъ, ібо иеромонахъ Інокентій Болдишевскій, бывый чрез несколко лѣтъ комисаръ старшенства нашего Виленского во многихъ, противу его званія показавшихся, неисправленияхъ і непорядкахъ, а не хотя оправдитися, в отсутствіе мене, нижайшаго, за принятіемъ вышепрописанной жалованной от ея императорскаго величества на репарацию церквіи і монастыра суммы в Ригу, бежал в Слуцкъ і тамъ и до сего времяні живетъ, а хотя и многократнѣ о возвращеніи его в конвентъ нашъ отца архимандрита Слуцкаго прошено, однакъ ничего по тому прошению во удовлетвореніе не послѣдовало, а оній, якъ о отобраніи нѣкоторыхъ от насъ монастырей вѣдаетъ совершенно, такъ и документа тыхъ монастырей знаетъ і въ его рукахъ были, і до комиссіи роспискою якобы привязанъ, і патроновъ до тыхъ дохождения дѣлъ вѣдаетъ, послѣдовательно непремѣнно становитися в ассессорскихъ судахъ долженъ.

3.

О Соломерецкомъ монастырѣ, которого мнѣ, нижайшему, грамотою вашего яснѣ въ Богу преосвященства во владение не поручено і фундушовъ в нашемъ Виленскомъ конвентѣ не имѣется, ібо оный монастырь фундушамы принадлѣжитъ до Кутеенского монастыря, а какъ онъ пришелъ под дырекцію Виленского старшенства, никакова писменного виду нѣтъ; и высокоархипастырской об томъ ожидая милостивой резолюціи, архипастырского на себе прошу благословения.

По пунктамъ собственноручная подпись: «къ сему доношенію благочестиваго грековосточного от святаго Духа Виленскаго конвенту и инныхъ к нему принадлежащыхъ православныхъ конвентовъ и монастырей старшій Сylвестръ Добрына ігуменъ руку приложилъ. Starszęstwa Wilenskiego namiestnik jerom. Barłaam Władyczka podpisuię się. Jermonach Samuel Okinszyć».

Помѣта рукою митрополита: «1753 года іюля 1 д.»

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 24 (по генеральному повѣтью).

CCCXLV.

Доношеніе городничаго Минскаго и коммисара Чигиринскаго староства Мецевича Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что игуменъ Жаботинскаго св.-онуфріевскаго монастыря Ефремъ Быковскій былъ несправедливо оскорбленъ и устраненъ отъ игуменской должности губернаторомъ Чигиринскаго староства Стоецкимъ, по проискамъ іеромонаха того же монастыря Исаіи Полетилова.

1753 года 16 августа.

Jasnie wielmożny mci dobrodzieiu.

Z obligacyi j. o. xięcia imci Jabłonowskiego, starosty Czehrynskiego, ziachawszy dla uczynienia roznych dyspozycyi w dobra jego ukrainskie, dostało mi się słyszec nayprzod od ludziey, potym przez supplikę o nieznosniey krzywdzie godnego zakonnika, w niemaley u j. o. xięstwa ichmciow estymie zostaiącego, oyca Effrema Bykowskiego, ihumena monastera pustynnego s. Onufriego, w Żabotynskim kluczu będącego, przez foment nieiakiego ieromonacha Jsaja, ktory dopiero zostawszy od patrona w zakonie y w monasterze, poczoł nieprzyzwoicie sobie postępować, gdzie postrzeglszy ociec ihumen Bykowski censurę zakonowi niegodziwą, a widząc niemały niestatek onego, a iako ociecże go premowował w zakon, y spowiednikiem y pasterzem dobrym jego będąc, pod czas festu s. Onufriego napominał go łagodnymi słowy: ustatkuy się,

oycze bracie, w swych obyczaiach, co by sie miało dziac nie po zakonnemu. Ten, uslyszawszy napomnienie, a zapomniawszy sprawiedliwości, że go promotor, spowiednik y starszy, poczoł strofowac tedy nic po zakonnemu, ale co było nieuczciwych cłow, tak lzył, y do bicia się porywał, wymawiąc te słowa: ty dzis, a ja jutro tu ihumenem. Jakoż się y stało, bo zaraz nazajutrz pobiegł tenże do Czehrynskiego gubernatora j. p. Stoieckiego, daruiąc iemu futro popielicze, to iest: siebierki, tabakierkę, kun parę y liszkę, oprocz pieniędzy, aby go utrzymał na ihumenstwie, ktory, po ukrainsku cale lekkomyslnoscią uwiodlszy sie, dał iednemu opoiowi dyspozycyią, nieiakiemu Stankiewiczowi y kozakow, ktorzy, przyiachawszy do monastera naypierwiey mowił sam tenże Stankiewicz oycu ihumenowi: kłania w. panu j. w. p. gubernator y każe, abys oddał ihumenską tego monastera dyspozycyią. O. Bykowski tylko tak odpowiedział, że nie jw. pana gubernatora w tym dziele moc, ale duchowna, bo ja mam zwierszchnosc tu do siebie należącą, jak w tym razie pomieniony opoy Stankiewicz żarliwymi słowy nałaiawszy o. ihumena, a potym, niedługo mysląc, porwał sie do pistoleta y tymże bok iego pzrebił i ran cztery w koronie uczynił, ratyszcz pobito onego cztery, oprocz drugiego zakonnika, co na dodatek we cztery nahaie ewierowano, dosc słowem mowie, że bez kompassyi byli zbici y ledwie co żywi zostali. O czym iak wiele ludziey iest swiadkami, co widzieli y słyszeli, a mnie doniesli, tak prawdziwą rzecz donoszę j. w. wm. m. panu dobrodzieiowi. A tę niegodziwą rzecz zganiłem p. gubernatorowi z racyi tey szczegulnie, ażeby swietcy ludzie, co do nich nie należy, mieli wstręt y nie mieli władzy intrygowania się do cierkiew Bożych y zakonami poswięconemi nie rządzili się, co iest Bogu y swiatu przeciwno.

Tedy j. w. wm. m. pan dobrodziey z swey wielowładnosci, iako maiący moc y blogosławienstwo, racz z dobroci (sic) swoiey snadno potrafić, ażeby pomieniony o. Effrem Bykowski był na swoim mieyscu utrzymany, a zas ociec Isaja ieromonach postępca był zganiony y w tym monasterze dla przykładu wielom nie zostawał.

Z jm. pana Stoieckiego gubernatora y iego posłanego Stankiewicza opoia, nie wiem, iakie będzie swiadectwo, czyli prawda, kiedy on sam monasteru z o. Jsają do takowych exorbitancyi był motorem, dla czego ja zważywszy y wyrozumiawszy piekielną krzywdę oyca Bykowskiego, nie kazałem stawac do wyprowadzenia inkwizycyi aż z decyzyi j. w. wm. pana dobrodzieia będą zesłani, o co iako naypokorniey supplikuię, niech będzie poparcie sprawy przy destynowanych od j. w. wm. pana dobrodzieia osobach, a co się pokaże z swieckich osob, niegodziwe kontempta mieyscom poświéconym czynione, tedy w konsystorzu rzymskim, iako rzymianow, niech ich sprawieliwie karżą osądziwszy. Jeżeli tedy zda się to jw. wm. panu dobrodzieiowi, ażeby ad effectum res była przyprowadzona, tedy choc przez interpozycye swoię (ktora wielkiego walora y szacunku godna) wyrob to u jw. im. xiędza Sołtyka coadjutora, aby, iako się wyżey wyraziło, processem przycisnąc raczył, lub swoią wielowładnoscią oyca Bykowskiego utrzymac chciał, y dał dobry przykład, ażeby in posterum takowie swietcy nie rządzili się tym, co im nie należy. Przy tym mię nieodmienney dobroci y sercu panskiemu poleciwszy, piszę się z głęboką adoracyą jasnie wielmożnego w. m. w. m. pana dobrodzieja (c. p.) życzliwym szczerze nayuniżęszym sługą [1]... Maćewicz horodniczy Minski.

D. 16 augusta 1753 an-o. Z Pustowarniey (?)

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1753 года. № 38 (по генеральному повѣтью).

CCCXLVI.

Показаніе іеромонаха Жаботинскаго св.-онуфріевскаго монастыря Исаіи Полетилова о его прежней жизни до поступленія въ Жаботинскій монастырь. 1753 года 18 августа.

1753 года августа 18 дня в духовной митрополіи Кіевскія консисторіи онуфріевскаго монастыря іеромонахъ Ісаія Политиловъ

[1]) Имя не разобрано.

допросомъ показалъ, что родился онъ Чернѣговского полку в мѣстечку Седневѣ, сынъ сотника Седневского Василія Полетила, жилъ при отцу до лѣть совершеннихъ, потомъ перейшолъ з родною сестрою своею вдовою Татіяною в полкъ Гадяцкій в мѣстечко Веприкъ, а в которомъ году, не помнитъ, и жилъ тамъ на грунтахъ дѣдизнихъ лѣтъ с сѣмъ, чрезъ которіе сѣмъ лѣтъ и в походахъ в Очаковскомъ и Хотѣнскомъ былъ в званіи значкового товарища, а по возвращеніи с походу, поживши мѣсяцѣ з два, приехалъ в Кіевъ и подалъ доношеніе в Кіево-печерскомъ монастырѣ на монашество, где, по принятіи его в монастырь, поживъ з мѣсяцъ, болѣ жить не хотя, отклонился от монастира, и опять в домъ отъехалъ, где, поживъ мало, пошолъ прямо Гадяцкимъ полкомъ в Слободскій полковій городъ Ахтирку юродствуючи. А поживши в Ахтирки чрезъ три дни, пошолъ в Полтаву и тамъ жилъ болѣе мѣсяца юродствуючи жъ, оттуду жъ в Кіевъ на поклоненіе ідучи, прожилъ в Хоролѣ юродивимъ же дней с четирѣ, где видѣлъ двоихъ юродивихъ Корнѣя и Исидора, толко с ними ни разговоровъ, ни компаніи не імѣлъ, а прибывъ в Кіевъ и побувавши в пещерахъ, возвратился прямо нѣгде не медля в Полтаву, а за прибитиемъ туда, пожилъ тамъ юродствуючи жъ с мѣсяцъ, а чрезъ все время, когда юродствовалъ, ходилъ в одной рубашки да в рогожки зимою и лѣтомъ, иногда босій, а иногда в черевикахъ, клепалця, короговки и другихъ орудій, юродивимъ пристойнихъ, не носилъ, никогда не замаривался, никому никакихъ озлобленій не дѣлалъ, болѣе ночевалъ по улицяхъ, нежели въ домѣхъ; юродство оное притворилъ доброволно для спасенія души, начитавъ в житіяхъ святихъ отецъ. А в которомъ году прежде юродства и в юродствѣ, где сколко прожилъ, того помнить не можетъ. В Полтавѣ, доброволно оставя юродствовать, купилъ свиту и ишолъ в монастыръ онуфріевскій, а вишедши з Лубенъ, догналъ онихъ юродцовъ: Корнѣя и Ісидора, з которихъ единъ Ісидоръ, по объявленіи его, Ісаіи, что онъ, Ісаія, идетъ в монастырь онуфріевскій для полученія монашества, с нимъ, Ісаіею, пошолъ, а Корнѣй на пути остался, и за приходомъ в монастирь онуфріевскій, поживши менше полгода, пострижени игуменомъ Ефре-

момъ онъ, Ісаія, в мандію, а Ісидоръ в рософоръ, а по постриженіи ихъ, Ісаия жилъ несходно з монастира, а Ісидоръ зъездилъ з монастира невѣдомо куда, коего за прибитіемъ в монастирь онуфріевскій, явились нѣякіе двѣ дѣвки и пострижени вскорѣ в монахинѣ тимъ же игуменомъ Ефремомъ, которіи нинѣ живутъ Переясловской епархіи в Коробовскомъ монастирѣ. Сотниковни же Яблуновской Улияни онъ, Ісаия, постригтись в монашество не подговаривалъ, но самъ сотникъ Яблуновскій Стефанъ Стороженко писалъ к ігумену онуфріевскому Ефрему, чтоб приехалъ к нему, куда онъ, ігуменъ, и ездилъ, а за поворотомъ ігумена в монастирь, вскорѣ и сотниковна оная приехала и имъ, игуменомъ, пострижена. Онъ же, Ісаія, къ указнимъ присягамъ, состоявшимся в 741 и 742 годѣхъ, приводимъ былъ—к первой в церквѣ соборной Лубенской, к второй в монастирѣ Гадяцкомъ за покойнаго ігумена Товіи Зуба, а кимъ былъ приводимъ, не знаетъ. А что онъ праведно показалъ и подписался

(собственноручно) к сему допросу іеромонахъ Ісаія Полетиловъ руку приложилъ.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1753 года д. № 38 (по генеральному повѣтью).

CCCXLVII.

Доношеніе городничаго Минскаго и коммисара Чигиринскаго староства Мецевича Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, въ которомъ, сообщивъ о принятыхъ имъ самымъ мѣрахъ къ защитѣ игумена Жаботинскаго св.-онуфріевскаго монастыря Ефрема Быковскаго, проситъ митрополита о назначеніи коммисіи для разслѣдованія дѣла,

1753 года 26 августа.

Jasnie wielmożny mci metropolita, nayosobliwszy dobrodzieju.

Nie odebrawszy na pierwszą moią rekwizycyią żadney rezolucyi w prawdziwey moiey aplikaciy w interesie sprawiedliwem imci oyca Bykowskiego, mocno ukrzywdzonego tak od Jsaij za-

konnika, iako jm. p. Stoieckiego, gubernatora Czehrynskiego, ktorzy, zesławszy ludziey, pomienionego oyca Bykowskiego niesłuszne tyransko zbiwszy, zkaleczywszy y w monasterze wszytko zebrali bez żadney racyi, w czym mocno zważyłem y przysłuchałem się zgodnych y podsciwych ludzey, będąc ja tam na komisyi, niepłonno rzecz wyrażem. Etiam iako pokoj kraju trzymającemu jw. imci panu reymętarzowi doniesłem, ktoren mocno zganiwszy gubernatorowi, Stankiewicza y kozakow, na monaster najazdzających z rozkazu gubernatorskiego, wydał ordynans umyslnym podjazdem do obozu zebrac, kazał, ażeby nie było projudycatum, żeby swieccy ludzie monasterami rządzili y władzy jw. waszey archipasterskiey mci dobrosci uzerpowali, co przy Bożey pomocy y usilnym moiym staraniu bezpieczęstwo być może lepsze, kiedy pod wielowładnoscią reymętarską nachylen będzie exorbitant. Ja co czynię, to jedynie z przychylnosci wiery swiętey greko-russkey, w ktorey sam zostaię. A widząc krzywdę, mocno przy sprawiedliwosci obstaię, przy czem y jw. waszey archypasteskiey mci dobrosci upraszam, ażeby zaraz z tymże imc oyciem Bykowskim byli komisarze z Kijowa posłane y inkwizycia wyprowadzona tak z oyca Jsaji, iako y swieckich ludziey, ażeby honor ubogich zakonow y bezpieczęstwo było utrzymane. Potem jak naylepszey poselam kopią listu jw. reymętrza, pisanego do gubernatora Czehrynskiego, w iaki sens iest pisany, a ja z wyrażeniem jak nayuniżęszey moiey submissii piszę się (c. p.) jw. waszey archypasterskiey mci dobrodzieja moiego nayuniżęszym sługą .... Maecewicz, horodniczy w-wa Minskiego.

D. 26 augusta 1753 an-o. W Pustowarniey(?).

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1753 года д. № 38 (по генеральному повѣтью).

CCCXLVIII.

Прошеніе игумена Жаботинскаго св.-онуфріевскаго монастыря Ефрема Быковскаго въ Кіевскую духовную консисторію о томъ, что онъ, вопреки опредѣленію консисторскому, былъ не допущенъ до управленія монастыремъ сторонниками іеромонаха Исаіи Полетилова изъ среды монастырской братіи, которыхъ игуменъ Ефремъ просилъ удалить изъ монастыря.

1753 года 22 сентября.

В освященную митрополіи Кіевскія духовную консисторію покорнѣйшое доношеніе.

По рѣшеніи в освященной митрополіи Кіевскія духовной консисторіи за побой дѣла моего з Исаіею Полетиловымъ, данъ мнѣ, нижайшему, з оной же освященной консисторіи к свято-онуфріевскаго Пустинно-Жаботинскаго благочестиваго заграничного монастира братіи указъ, чтобъ от ныхъ быть мнѣ тамъ по прежнему игуменомъ не прекословлено было, с которымъ я, нижайшій, в тотъ свято-онуфріевскій монастырь и отъехалъ, и, пріехавши туда, оной указъ братіи объявилъ. Согласники же Исаиины, монастыремъ теперича обладающіи, в противность указу и освященной консисторіи, безъ вѣдома губернатора Чигринскаго Антона Стоецкого, по указу монастыремъ владѣть мнѣ не попустили и въ полуночь со извѣстіемъ о пріездѣ моемъ в монастиръ с позволеніемъ освященной консисторіи игуменства монаха Варнаву к реченному губернатору посилали, чрезъ котораго губернаторъ поставленному от себе в монастири томъ намиснику Сѵмеону Кардашевскому, утверждая в противности ихъ, писаніемъ приказалъ не толко владѣть монастиремъ мене не допускать, но и имѣвшіеся при мнѣ лошадѣ и другіе вещи от мене отобрать. По якомъ его, губернатора, писменномъ приказу, оной намѣстныкъ Сѵмеонъ Кардашевскій лошадѣ и иные вещи и отобралъ и мене самаго з монастира никуди не выпустилъ, от чего мнѣ, нижайшему, толко напрасная волокита дѣлается. Того ради освященной митрополіи Кіевскія духовной консисторіи покорнѣйше прошу согласниковъ Исаии Полетилова, именно: Софронія, Севастіяна, Варнаву, Мелхиседека и Іакинеа, указомъ в освященную митрополіи Кіевскія духовную кон-

систорію сискавъ, в иные монастири разослать, чтобъ от ныхъ монастиръ тотъ в конецъ разоренія не дозналъ.

О семъ просить освященной митрополіи Кіевскія духовной консисторіи всенижайшій послушникъ (собственноручно) свято-онуфріевскаго Пустинно-Жаботинскаго монастира ігуменъ іеромонахъ Ефремъ з братіею.

Въ томъ же самомъ дѣлѣ находится и прошеніе монаховъ Жаботинскаго монастыря, „согласниковъ Исаіиныхъ" въ Кіевскую консисторію о возвращеніи къ нимъ Исаіи и съ жалобою на игумена Ефрема, котораго особенно обвиняли въ томъ, что онъ вмѣстѣ съ келейникомъ своимъ Самуиломъ ввелъ монастырь въ неоплатные долги; подъ прошеніемъ отъ 17 сентября 1753 года подписалось 15 монаховъ, изъ нихъ 6 грамотныхъ своеручно, а за остальныхъ, какъ неграмотныхъ, подписался монахъ Варнава.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1752 года д. № 38 (по генеральному повѣтью).

CCCXLIX.

Доношеніе канцеляріи тайныхъ розыскныхъ дѣлъ св. синоду съ просьбою о сообщеніи канцеляріи, какое рѣшеніе состоится въ св. синодѣ по поводу поступившихъ жалобъ о гоненіяхъ и обидахъ, нанесенныхъ уніятами Брестскому православному монастырю, а также и объ оскорбительныхъ словахъ, произнесенныхъ уніатами по адресу русской императрицы и Кіевскаго митрополита,

1753 года октября.

Въ святѣйшій правительствующій синодъ изъ канцеляріи тайныхъ розыскныхъ дѣлъ

доношеніе.

Въ присланномъ въ тайную канцелярію при доношеніи, изъ Кіевской губернской канцеляріи полученномъ въ ту канцелярію, при письмѣ Кіевской духовной консисторіи членовъ, заграничныхъ, благочестивыхъ монастыря польскаго мѣстечка Брестья Бреского

от игумена іеромонаха Спиридона Гр(а)иневицкаго (sic) Яблоченскаго отъ игумена жъ іеромонаха Касіяна Аравского къ Кіевскому митрополиту доношеніи между протчаго (касающагося до слѣдствія въ тайной канцеляріи) написано: благословеніемъ де его преосвященства опредѣлены они, Гр(а)иневицкой и Аравской, въ заграничные благочестивые монастыри, а именно въ Яблоченскій, Брескій и Белскій и, по оному опредѣленію, прибыли они сперва въ Яблоченскій монастырь и, отобравъ безпрепятственно всю диспозицію того монастыря, вручили игумену іеромонаху Кассіану Аравскому, а изъ онаго Яблоченскаго монастыря въ самой скорости поѣхали въ Брестъ, гдѣ такожъ-де, хотя съ немалымъ затрудненіемъ, отъ бываго игумена Мануила отобравъ по надлежащему порядку всю того монастыря диспозицію, вручили игумену іеромонаху Спиридону Гр(а)иневицкому, точію ради наступающаго тогда праздника Свѣтлаго Воскресенія игуменъ Кассіанъ отъѣхалъ въ свой Яблоченскій монастырь, и по отъѣздѣ въ понедѣльникъ свѣтлый, по наученію бываго игумена Мануила и того же монастыря духовника іеромонаха Іакинфа, сошлося братство крестоностное, или, приличнѣе сказать, смертоностное пьяное, отъ нихъ же самихъ, Мануила (и) Іакинфа, суть напоены, въ числѣ немаломъ съ крикомъ и воплемъ и. ругая не точію игумена Спиридона, но и его преосвященство понося, сказывали, что мы указовъ его не слушаемъ, грозы не боимся для того, что онъ, писаніе наше инстанціалное за Мануиломъ презревъ и уничтоживъ, другаго игумена прислалъ, есть у насъ въ Польше архіереевъ много, и въ таковомъ-де смятеніи, по наученію тогожъ Мануила, ударено в звонъ, на который звонъ сбежалося бесчисленное множество съ женами и съ дѣтьми разного званія и вѣры людей, въ томъ часѣ помяненные братчики, на игумена Спиридона и на братію его напавъ, безчеловѣчно кулачьемъ били и за волосы волочили и того жъ часа вонъ за монастырь прогнали съ крайнимъ безчестіемъ, что-де видѣлъ и слышалъ игуменъ Белскій іеромонахъ Исаія, опасаяся, дабы и ему въ таковомъ случаѣ отъ злобныхъ людей какое безчестіе не воспослѣдовало, ретировался самъ до Белска и что ему тамъ отъ игумена Паисія и братчиковъ, а въ Брестю отъ отступника Мануила случилось,

самъ онъ персонально его преосвященству лучше донесетъ, и по таковомъ съ монастыря нашемъ безчестномъ отъѣздѣ онъ, Мануилъ, совѣтомъ помянутого духовника Іакинфа да помощію крестоносныхъ шевцовъ и кожемякъ паки похитилъ игуменскую власть и изобравши себѣ время ко исполненію давноумышленнаго богопротивнаго своего намѣренія той же свѣтлой седмицы съ пятка на субботу зосталъ унеятомъ, а прошедшаго маія 1 числа с монастыря унеятского Базиліанского при сенстенціи всѣхъ конвентовъ и законовъ Брескихъ ксендзовъ, яко то: іезуитовъ, бернардиновъ, францишкановъ, августиновъ, тринетаровъ, кармелитовъ, фарановъ и базиліановъ, такъ же и при собраніи всего народа и господъ веденъ былъ со свѣщами, пѣніемъ и великимъ торжествомъ до костела іезуитскаго, гдѣ, по указамъ ихъ, съ руганіемъ, плеваніемъ отрекся вѣры православной кафолической а прежде такого своего отреченія помощію базиліановъ, взявъ студентовъ и инныхъ немалое число людей, съ которыми ночью нашедши на монастырь, не точію разные документы, монастырю служащіе, но и всѣ припасы, такожде книги церковныя, посуду, деньги и прочіе вещи монастырскіе позабралъ и до базиліановъ Брескихъ же отвезъ, въ которыхъ и нынѣ обретается и непрестанную обиду монастырю дѣлаетъ. И по таковомъ злоключеніи, невѣдомо гдѣ крыющагося игумена Спиридона безчестномъ изгнаніи, извѣстившися Яблоченскій игуменъ, что унеятіи намѣрили всенепременно монастырь отобрати и на унею превратити, немедленно приѣхалъ въ Брестъ, а по немъ третьяго дня ночью игуменъ Спиридонъ еле живъ отъ побой въ монастыръ явился и, посовѣтовавши между собою, утвердили стояти за монастырь и за благочестіе до смерти, о чемъ услышавши, унеяти пременили намѣреніе свое и уже не смѣли нападенія учинить на монастырь, однако вмѣсто того мельницу и грунта монастырскіе насильно поотнимали, чего ради, взявъ они съ собою нѣсколко человѣкъ служителей и двухъ благочестивыхъ іеромонаховъ, ходили до базиліановъ съ прошеніемъ о возвращеніи забранныхъ вещей монастырскихъ и документовъ, между чѣмъ спросили ихъ, чтобъ за претензію имѣли отъ монастыря нашего мельницу и грунта отбирати, какое наше прошеніе не точію взятого

не возвратили, но еще и монастырь совсѣмъ похвалилися отобрать, сказуя, какое у васъ священство и какія у васъ таинства совершаются, вы сизматики, горши есте жидовъ, турковъ и всякого рода погановъ, патріархи ваши не патріархи, но псевдопатріархи, такожде и митрополитъ вашъ Кіевскій не правильны митрополитъ, но псевдомитрополитъ, понеже не у святѣйшаго папы, но у цареви Московскеи за сvи (sic) получаетъ, и прочіе срамные на его преосвященства честь произносили, при собраніи многихъ шляхтичевъ и тогдажде тѣ базиліане съ великою запальчивостію устремилися ихъ бить и ежели бы некоторые изъ шляхтичевъ ихъ не защитили, то бы всячески имъ отъ рукъ ихъ спастися было невозможно, и тѣмъ доношеніемъ просили, чтобъ его преосвященство представилъ святѣйшему синоду, дабы внушено было о несносныхъ ихъ бѣдствіяхъ ея императорскому величеству, не соблаговолитъ ли приказать писать о ихъ защищеніи къ его величеству, королю польскому и Рѣчи Посполитой, ибо уже явственно монастыреви здѣшнихъ благочестивыхъ всеконечное отъ супостатъ ихъ приходитъ раззореніе и вѣры святой истребленіе. Того ради, по указу ея императорскаго величества и по опредѣленію тайной канцеляріи, вѣлено къ надлежащему о вышеписанныхъ принесенныхъ жалобахъ и учиненныхъ вышеупомянутымъ монастырямъ обидахъ разсмотренію сообщить въ святѣйшій синодъ доношеніемъ (о чемъ чрезъ сіе благопочтенно и сообщается) съ такимъ требованіемъ, что каковое въ святѣйшемъ синодѣ объ ономъ опредѣленіе учинено будетъ, о томъ бы и въ тайную канцелярію изъ святѣйшаго синода дано было знать писменно, почемубъ и тайная канцелярія о вышеобъявленномъ, касающемся до нее, разсмотрѣніемъ, достодолжные въ разсужденіе мѣры воспріять могла. Октября «—» дня 1753 года.

Графъ Александръ Шуваловъ.

Архивъ св. Синода 1753 года д. № 321.

— ———

CCCL.

Доношеніе Виленскаго старшаго Сильвестра Добрыни полномочному русскому послу въ Варшавѣ Гроссу о томъ, что хлопоты православныхъ о возвращеніи отобраныхъ у нихъ монастырей остались безуспѣшными и жалобы ихъ ассессорскимъ судомъ въ Гроднѣ не были разобраны, съ приложеніемъ донесенія Минскаго игумена Ѳеофана Яворскаго на имя Виленскаго старшаго о томъ же,

изъ Вилны 1753 года 19 октября.

1.

Ясне велможній господинъ господинъ Гроссъ, екстраординарній двора ея імператорскаго величества Россійскаго посолъ, всеблагонадеждненйшій нашъ господинъ протекторъ и величайшій добродѣй.

На занесенніе отъ насъ, нижайшихъ, до наяснѣйшей ассессоріи о привращеніи отобранныхъ на унію, такожъ и к римскому костелу, вечисто по фундушамъ и привилегіамъ надлежащихъ к старшенству благочестивому старожитной греческой вѣры от святаго Духа Виленскому, монастырей и о протчихъ обидахъ (о коихъ вашей ясневелможности отъ мене, нижайшого, представлено) челобитніи изъ ассессорскихъ судовъ, каковіе послѣдовали резолюціи, точную копію из доношенія посиланнихъ от нашего конвенту к онимъ судамъ делегатовъ в высокомилостивое протекторское вашей ясневелможности всенижайше представляю и всенижайше прошу высокомилостивого протекторского министерского вашей ясневелможности защищеніа и вспоможеніа.

Вашей ясневелможности всенижайшій слуга и богомолецъ благочестиваго грековосточного отъ святаго Духа Виленскаго конвенту и иныхъ къ нему принадлежащихъ монастырей старшій Силвестръ Добрына со всею духовною и свѣцкою церковнаго братства братіею.

Вилна 1753 года 8-bria 19 дня.

2.

Копія листу іеромонаха Ѳеофана Яворского.

Мы, нижеипоказанніи, з монастыра Виленскаго ординованніе 1753 года августа 14 дня в ассессорію до Гродна въ дѣлахъ мо-

настырскихъ, дабы доходили по инструкціи, намъ данной, въ судѣ ассессорскимъ наши монастырѣ насиліемъ поотбѣранніе на уніятскую и римскую религію, а именно: монастыръ Ценерскій, монастыръ Новодворскій, монастыръ Купятицскій, монастыръ Прилуцкій, монастыръ Селецкій, монастыръ Соломерецкій, до акторатовъ впису реестрового ассессорскому суду подали и в томъ ясневелможного его милости пана Сапѣги, подканцеляра великого княжества Литовского, о високій вписъ съ акторатовъ нашихъ и о возвращеніи монастырей вышъпоказаныхъ просили, но ничтоже прозбою своею успѣли, ибо акторати наши приказалъ далеко вписати нарочно для того, дабы справѣ наши въ продолженіе вошли; другимъ разомъ заносили прозбу его милости пану Лопатинскому, инстигатору ассессорскому, въ справахъ нашихъ помянутихъ и о отдачи монастирей нашихъ, на что отъ его милости, пана Лопатинского, во отвѣтъ получили то: нехай-де отдадутъ москалѣ монастырѣ нашѣ, которіи позабирали въ Смоленску, въ Стародубѣ, въ Чернѣговѣ, въ Кѵевѣ и ксіондзовъ нашихъ повигоняли, то и мы поотдаемо монастырѣ вашѣ, а вы тутъ въ нашимъ полскимъ панствѣ живете и хощете разширатися и якъ шпиги какіе, что тутъ услышите, то заразъ за границю до своей императрицѣ виносите и до своихъ минѣстровъ удаетеся, прося, дабы монастырѣ наши вамъ отданы были; но мы, Рѣчь Посполита, не подъ указомъ московскимъ зостаемо и минѣстровъ вашихъ московскихъ не слухаемо; и сія ущипливая виго(во)рка была при присутствіи его милости пана Сапеги. Видя мы къ намъ таковую его милости пана Сапеги подканцеляра и его милости пана Лопатинского неблагосклонность, принуждени з Гродна ажъ до Волчина ездить до ясне велможного князя Чарторійского, канцеляра великого княжества Литовского, прося милостивого разсмотренія, дабы чрезъ судъ ассессорскій повелѣлъ возвратить позабраніи монастырѣ нашѣ, и на тое его милость канцлеръ намъ отвѣтствовалъ: буди теперешней Гроденской ассессоріи справы не виграете о монастырахъ вашихъ то я самъ на пришлій рокъ, буду въ Варшавѣ судить ассессорію и, ведлугъ справедливыхъ фундушовъ и привилеіовъ вашихъ, отдани будутъ вамъ монастырѣ вашѣ и до его милости пана Сапеги, подканцеляра великого кня-

жества Литовского, написалъ отъ себе листъ, дабы чрезъ судъ ассессорскій возвращены были монастырѣ нашѣ, которій листъ въ Гроднѣ его милости пану Сапѣги мы отдали и ему, яко судіи ассессорскому, о возвращеніи монастирей нашихъ многажды кучили и за силу того листу призивано насъ въ справахъ нашихъ до суду ассесорского, где весма мы доправлялися чрезъ патроновъ, дабы возвращени были монастырѣ наши и цѣлому суду ассессорскому представляли и покладали фундуши и привилеи на забраніи монастырѣ наши и обставане патроновъ нашихъ къ дохожденію монастырей нашихъ, судъ ассессорскій показалъ намъ конституцію з книгъ правныхъ, где являетъся забраніе монастырей, церквей и добръ нашихъ церковныхъ, что по привилеіамъ на судахъ королевскихъ реляційныхъ судъ узнано въ Варшавѣ, и ведлугъ таковаго постановленія справъ нашихъ монастырей отобраныхъ, на суда королевскіе въ Варшаву на пришлій рокъ росправы ради финалной казано намъ ставати.

Д(у)оманскому декретомъ ассессорскимъ приказано, дабы до очевистой расправы на пришлую ассессорію за двѣ кроми монастыреви нашему Виленскому годовую дачу, что надлежитъ, онъ, Д(у)оманскій, платилъ и презъ урядъ майдебургіи Виленской во владѣніе наше оніе двѣ кроми отдати повелѣно. Такожде, дабы и монастыра Мѣнскаго святыхъ апостолъ Петра и Павла монахи и монахинѣ, при той же церквѣ обрѣтающіися, отъ кагалу Минского дачку годовую вѣдерка бровую ведлугъ записовъ кагаловыхъ отбирали, пунктуалне ассессорскимъ декретомъ до росправы росказано.

Іеромонахъ Ѳеофанъ Яворскій.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 5 лѣв. 13.

CCCLI.

Доношеніе Виленскаго старшаго Сильвестра Добрыни русскому полномочному послу въ Варшавѣ Гроссу о насиліяхъ, учиненныхъ надъ православными въ Минскѣ, съ приложеніемъ въ копіяхъ донесеній отъ игумена и намѣстника Минскаго петропавловскаго монастыря на имя Виленскаго старшаго объ этихъ насиліяхъ,

изъ Вильны 1753 года 31 октября.

1.

Ясне велможній господинъ господинъ Гроссъ екстраординарній двора ея императорскаго величества Россійского посолъ, многомилостиво-надежнѣйшій нашъ господинъ протекторъ и величайшій добродѣй.

Каковіе я, нижайшій, о чинимыхъ и уже починенныхъ чрезъ сей 1753 годъ отъ духовныхъ римскихъ властей находящимся при благочестивомъ старожитной греческой религіи святыхъ апостолъ Петра и Павла монастырѣ нашемъ монахомъ и парохіаномъ людемъ нестерпимыхъ обыдахъ и всегдашнихъ утисненіахъ отъ онаго монастыра началниковъ получилъ писаніа, по коимъ прямимъ порядкомъ у каноника (кой Минское пробо(р)ство содержитъ) его милости господина Слѣзня хотя и чинилъ домагателства о учиненіи сатисфакціи, однако никакой полезной отъ его милости не получилъ резолюціи, почему жалобу его ясневелможности господину бискупу Виленскому занесть принужденъ, но и оная жалоба буде въ разсмотреніе ихъ каноникова консисторское отдана будетъ, никакой полезной не ждать резолюціи, развѣ болшого гоненія, о таковихъ въ високопротекторское министерское вашей ясне ясневелможности разсмотреніе точніе копіи при семъ съ покорностію моею представляя, всенижайше прошу вашей ясневелможности, яко протектора нашего благочестіа, высокопротекторкое свое министерское о прегражденіи таковыхъ нашимъ правовѣрнымъ обидъ къ его ясневелможности господину бискупу Виленскому повелѣть отпустить писаніе.

Ясневелможности вашей всенижайшій слуга и богомолецъ благочестиваго грековосточнаго отъ Святаго Духа Виленского конвенту

и иныхъ къ нему принадлежащихъ православныхъ монастырей старшій Силвестръ Добрына со всею духовною и свѣцкою церковнаго братства братіею тр.

Из Вилня 1753 года 8-brio 31 дня.

2.

Kopia z listu x. ihumena (namiesnika?) Minskiego swiętych apostołow Piotra y Pawła, Nikanora Leniewicza 1753 roku maij 20 pisanego.

Potrzecie supplikuję godnosci jego, uskarżaiąc się na jmsci x. Antoniego Hryckiewicza, alterysty Minskiego, ktory wielkie persekucyi czyni naszym parochom, Marcina Kulika był y w turmę sadził y nawrocił do wiary, Jewchima Kondratowicza po dwa razy byiąc, a za trzecim rażem y głowę przebył y musiał rewokować samotrzeć z dwoma corkami, Alexandra Tomarowicza żona—Maryanna, trzy razy turbowana y w turmę sadzona, musiała rewokować; Zofia Wewczycka, bita staruszka, musiała rewokować, Teressa Tomarowiczowa bita y musiała rewokować, także y samego Własa Tematowicza za pięć mil prowadzili do Prylip, iak złodzieja y męczyli jedniak nie został nacnie w dobrach jasnie wielm-go jmsci x. metropolity; szesciu meszczyzn y dwie niewiasty bito y gwałtem nawrocili, Michała Wrobłowskiego bito po kilka razy y same turmą więzył, y tak porzucił domowstwo swoie, a samy z żoną y z dziecmy wyszedł; wdowę Rainę Palcerowe z domowstwa wypędził z dwoma dziecmy, teraz w szpitalu. Roman Łyndzik takteż przez gwałt został, Jana Łyndzika, po trzy razy pokładaiąc, bili-jeszcze nie został; Marka Tomarowicza trzy razy pokładaiąc bił y poty bił, poki mowy nie stało, jeszcze nie został, Ignacego Tomarowicza po kilka razy bił y iak chcąc się pastwił, ieszcze nie został, y tych wszystkich nie tylko ktorych męczył, ale y innych pozapisywał y koniecznie, aby wszyscy rewokowali na zielony swiątki, iak z niewiast, taktez z męzczyzn y chodzą ludzie iak powarzone; a inne letkomyślne z strachu y sami rewokuią, ponieważ ustawicznie na ulicy każe łapać y na domy nachodzi.

3.

Kopia z listu x. ihumena Minskiego swiętych apostołow Piotra y Pawła, Theophana Jaworskiego. 1753 junij 20.

Podług rozkazu panskiego, w. w. p. d. sekretnie inquirowałem ia, czy iest temu prawda, że x. alterysta Hreckiewicz niektorych z naszych błahoczestiwych bił y wiolenter nawracał na unicką relię, y pod sumieniem moim w. w. p. d. donoszę, że to iest prawda temu, iż bił y violenter nawracał na unicką relią, y upraszam chciey w. wm. p. d. w. imci x. biskupa Wilenskiego prosic satysfakcyiey na x-dza Hryckiewicza alteryste, aby imsc takich violencyi ludziom naszym czynić poprzestał.

4.

Wielmożny wysoce w Bogu nayprzewielebnieyszy miłosciwy oycze, starszy klasztoru Wilenskiego grekoruskiego swiętego Ducha, nayosobliwszy dobrodzieju, nasz pasterzu.

Donoszę godnosci jego pasterskiey, iż dnia 11 jmc pani Jakubowa Szyszczyna ten swiat pożegnała, zaczym my pogrzebu czynili y ciało jey wyprowadzili do cerkwi naszey dnia 12 soleniter, ale bez żadney apparencyi, dla tego imc xiądz komendarz zakazał ludziom naszym bez żadney apparęcyi iść, to iest bez swiec pochodniowych y bez processyi: a my zdawna z klasztoru Minskiego z processyo y pochodniami kondukty odprawowalismy y na festiwy dorocznie o kilka mil z miasta do cerkwi swoich ab antiquo z processyo chodzilismy publicznie y nicht nam do tych czasow nie preszkadzał, a teraz człowiek nasz, nazywaiący się na imię Stefan Maszlanka, kiedy wyszedł na pomieniony kondukt przod z swiecoma, zaraz napadli na niego plebanij Minskiey ludzie y swiecy z rąk jego wyrwali, a samych nas z juryzdyczanami swoiemi tumultem napadszy y do naymnieyszey swiecy od nas powyrywali, y ludzi naszych bili, lżyli, schyzmatykami nazywali, y innemi nieutsciwemi słowami okłamowali, a mnie samego z bracią moią zakonną, w ornamentach kapłanskich ciało prowadzącego do cerkwi, kamieniami rzucaiąc, mało nie zabili y ludzi niektorych z bratstwa; od dzwonow powrozy poodrzynali; zaczym

supplikuię iak nayuniżenie godnosci jego pasterskiey, dać nam radę w tym fundamentalną, abyśmy się mogli informować, w takowych będąc persekucyiach, dla ktorych y w klasztorze więcey nie możemy się utrzymac: zmiłuj się nad nami miłosciwy pasterzu nasz y nad ludzmi naszemi, chciey naszą ciężko krzywdę in rigore traktatow oswiadczyc j. w. jmci x. biskupowi Wilenskiemu, łaskawemu protektorowi naszemu donieść, abysmy więc nie cierpieli takowey agrawacyi y do j. w. jmci pana Grosa ministra pełnomocnego Rossyiskiego pomienione nasze krzywdy y uciemiężenia cięzkie pasterską swoią interpozycyią oznaymić y uwiadomić, o czym doniosszy z należyto obserwancyią, piszę się

wielmożnego, wysoce w Bogu nayprzewielebnieyszego, miłosciwego pasterza naszego, nazawsze życzliwym sługo y ustawicznym bogomodlcą x. Paweł Stefanowicz, ihumen Minski. (m. p.) a-o 1753 mesiąca 8-bris d. 15 v. s. z Minska.

5.

Wielmożny wysoce w Bogu nayprzewielebnieyszy, miłosciwy oycze, starszy klasztoru Wilenskiego grekoruskiego Swiętego Ducha, nayosobliwszy dobrodzieiu nasz pasterzu.

Z powinnosci moiey defero godnosci iego panskiey, że przychodził człowiek do klasztoru naszego Minskiego, na imie Marcin Scieputa, uskarżaiąc się na jmć x-dza alterystego Hryckiewicza, że gwałtownym sposobem chce nawracać na wiarę unicką ludzi naszych y iego, zbieraiąc ludzi swoich jurzdyczan dla czynienia expulsij ludziom naszym, będącym ab antiquo religij grekoruskiey błahoczestywey y ieszcze sam pochwałki czyni tym słowem, że nas samych chce expulsive wypędzic z klasztoru naszego grekoruskiego Minskiego y cerkiew naszą rugowac, zaczym supplikuję iak nayuniżeniey godnosci jego y łaski panskiey dołożyc w tym starania nad nami ubogiemi zakonnikami, takteż y nad ludzmi naszemi mizernemi, aby tey nie było więcey agrawacyi y violęcyi nad nami, o czym wyraziwszy przy uniżoney submissij piszę się

wielmożnego wysoce w Bogu nayprzewielebnieyszego, miłosciwego oyca y pasterza życzliwym sługo y bogomodlcą x. Paweł

Stefanowicz, ihumen Minski m. p. A-o 1753 miesiąca 7-bris d. 30 z Minska.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ дѣлъ, Варшавская миссія IV, 5 лѣв. 7.

CCCLII.

Письмо короннаго гетмана Яблоновскаго въ Кіевскую духовную консисторію, въ которомъ обѣщаетъ разслѣдовать чрезъ своего коммисара дѣло объ обидѣ Жаботинскому монастырю и его игумену Ефрему Быковскому отъ Чигиринскаго губернатора А. Стоецкаго и въ будущемъ оказывать покровительство означенному монастырю,

изъ Львова 1753 года 1 декабря.

Przewielebni w Bogu mci oycowie archimandryto y bracia.

List w. duchowę d. 17 7-bris do mnie pisany, dopierom teraz odebrał, powrociwszy z cudzych krajow do Polski, w ktorym wyczytuię zale w. duchowę na p. Stoieckiego, gubernatora mego Czehrynskiego w poczynionych krzywdach ile duchownym osobom, czego ja nie chwalę, gdyż znam, co to iest religio y iak szanować w duchownych osobach Boskie y ludzkie prawo. Zaczym poniewaz się takowa krzywda stała tak godnemu y przykładnemu ihumenowi, więc zeszlę komissarza swego na wyprowadzenie inkwizycyi y takowe praecedera surowie skarac y dac przykład, iak duchowienstwo szanować, za wyprowadzoną inkwizycyą, według swiętey sprawiedliwosci, obligowany będę, ile tego monasteru Żabotynskiego sam authorem y fundatorem de nova radice jestem. Możesz tedy w. duchowę bydz w tym wyperswadowany, żem wcale o tym nie wiedział y zechcę mocno w tą weyrzec, ażeby przykład na stałą się sprawiedliwosc, chcąc utrzymać w sąsiedctwie przyiazn religionis et vicinitatis, jestem waszey duchowę przewielebnego w Bogu życzliwy słuzyc rad (c. p.) xiąże Jabłonowski. Z Lwowa d. 1 X-br. 1753 an-o.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1753 года д. № 38 (по генеральному повѣтью).

CCCLIII.

Копія доношенія игумена Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о насиліяхъ и обидахъ, нанесенныхъ Брестскими базиліанами, по наущенію перешедшаго въ унію бывшаго Брестскаго игумена Мануила Бялошицкаго, какъ самому игумену Самуилу Гриневецкому, такъ и вообще всей братіи Брестскаго православнаго монастыря,

1753 года 7 декабря.

Великому господину, ясне въ Богу преосвященнѣйшему Тимоѳею Щербацкому, православному архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малыя Россіи

всенижайшое доношеніе.

Прошлаго апрѣля 1753 года прибывши мы, за благословеніемъ вашего преосвященства, до заграничныхъ благочестивыхъ, въ Польше обрѣтающихся, монастырей, въ какомъ счастливомъ состояніи отъ Мануила отступника, бываго игумена, Брескій монастырь отобрали и о прочемъ общимъ доношеніемъ нашимъ, чрезъ отца Исаію Лярзака, игумена Бѣлскаго, посланнымъ, обстоятельно вашему преосвященству представили, а нынѣ въ дополненіе того каковые послѣдовали чрезъ наущеніе реченнаго Мануила отъ базаліяновъ Брескихъ обители нашей, братіи и мнѣ отягощенія, о томъ вашему преосвященству нижеслѣдующее доношу.

1.

Когда уже по многихъ бѣдственныхъ неспокойствахъ, правныхъ трудахъ, каменномъ отъ студентовъ побою, гоненіяхъ и нападеніяхъ на монастырь, писаніе охранительное отъ его милости пана Флеминга, подскарбія великаго Литовскаго, старосты судоваго Брескаго испросили, который себѣ и монастырь до настоящей судовой расправы надѣялся защищати, упражнялся дѣлами господарскими, въ пристойномъ лѣтнемъ времени, зъ собственныхъ фундушовыхъ монастырскихъ сѣнокосовъ съ братіею и свѣтскими людьми до футора монастырскаго началъ сѣно возити, Ѳеофанъ Торобѣцкій, старшій конвету базиліановъ Брескихъ съ вышеозначеннымъ Мануиломъ и со многимъ числомъ разнаго званія людей,

съ кіями и шаблями, не смотря на оное писаніе и на силу права посполитого, на таковыхъ нахалниковъ состоявшагося, нечаянно напалъ на нихъ грунтахъ (sic) съ великимъ воплемъ и руганіемъ, безстыдно напавши, во первыхъ, мене немилосердно увѣчили, за бороду рвали, торгали, волочили и штыками шабель бросали до грудей, единъ другому говоряча: бій, рубай проклятаго сизматика, и ежелибъ братія помощи мнѣ не подали, безъ сумнѣнія, смертно меня убили бъ; между тѣмъ свободившися я отъ таковаго бѣдствія, между кустами въ травѣ скрылся, а вышереченнии нахалники ударили на братію, іеромонаха Германа намѣстника кіями по всему тѣлу тирандско били, лицо ободрали, во многихъ мѣстахъ голову до мозгу пробили, руки зъ составовъ повыворочовали, очи подбивали, словомъ сказать, съ человѣка чудовище сдѣлали, іеромонаху Лаврентію Бухаловскому руку вполъ пересекли, волоса съ головы и бороды порвали, всего увѣчили и окровавили, іеродіякону Мефодію въ трехъ мѣстахъ шаблями голову проткли, вязи сломили и мучили немилостиво, іеродіакона Иннокентія, который нынѣ при мнѣ находится, такожъ кіями увѣчили, а прочая братія и люди свѣтскія, хотя неравніе понесши побои, бѣгствомъ спаслися.

2.

По окончаніи бѣдственнаго того забойства, когда уже оние нахалники отъехали, братія оставшаяся въ монастырѣ и которые бѣгствомъ спаслися съ работниками монастырскими пришли, инихъ, немогущихъ отъ того увѣчья ходити, взявши на себѣ, до монастыря позаносили, а которые еще мало ходить могли, тѣхъ поприводили.

3.

О которыхъ побояхъ и тиранствахъ немеддя я чрезъ возного за силу правъ польскихъ сдѣлавши обдукцію, протестацію заносилъ на базиліановъ въ судѣ Брескомъ, и обо всемъ томъ меморіаломъ обстоятелно представлялъ я великому канцлеру Литовскому, просячи защищенія и совѣта на нихъ поступить съ противниками правъ базиліанами, отъ котораго въ отвѣтъ получилъ сіе, дабы я на нихъ базиліановъ аппеліовалъ до Гродны в ассесорію на суда королевскіе, гдѣ въ лицѣ короля великій канцлеръ, или подканцлеръ засѣдаетъ; о томъ же писалъ и до минестра Россійскаго до

Дрездна и до Варшавы самъ ѣздилъ до пана Ржишевскаго, секретаря посольства Россійскаго, увѣдомляючи ихъ о такомъ бѣдственномъ монастыря нашего состояніи, просячи объ томъ инстанціи до его королевскаго величества о выдачи глейту, или желѣзного листа на уничтоженіе кондемнати, которой принужденъ я подпасть ради несправедливости суда Брескаго который менѣ не по надлежащему судилъ и обвинилъ во время сроку мосового и ради защищенія живота своего и братіи и цѣлости монастыря и добръ монастырскихъ вообще опредѣленіи коммессантовъ для учиненія справедливаго слѣдствія о починенныхъ отъ базиліановъ и реченнаго Мануила обидахъ (понеже на доносы мои великій канцлеръ не увѣрился), кои Мануилъ въ доволномъ числѣ студентовъ и бурсаковъ на монастырь набѣгаетъ, братію безчеститъ безъ страха Божія, во время литургіи насилно входя въ алтарь, хулитъ на святую евхаристію, и хотя по оному моему прошенію никого для слѣдствія не прислано, однако повѣлено выдать зъ великой канцеляріи Литовской глеитъ за подписаніемъ собственной королевской руки и указъ аппеліовать базиліановъ на судъ ассесорскій.

4.

Что получивши, я и позвалъ ихъ, которые по совѣту великаго канцлера (пока я вписалъ въ глеитъ силу дѣла въ канцеляріи судебной Бреской) искали со мною въ примиріе прійти чрезъ пріятелей, не въ входя въ дальшія обовязательства судебные, что хотя мнѣ и не нужда была тое учинити, респектомъ приключенних мнѣ отъ нихъ обидъ немалыхъ, однакъ, смѣкая крайнее убожество монастыря нашего, пришелъ въ пріятелское съ ними примиріе съ такимъ уговоромъ, дабы базиліанѣ насилно у насъ отнятие грунта, сѣнокосы, огороды, всѣ документы, а именно фундуши разные утверждающіе добра монастырскіе, записки и протчая и млина слюзоваго мелну и мои собственныя вещи, Мануиломъ забратие, въ цѣлости мнѣ привратили.

5.

На что когда они пристали, стараніе ихъ имѣлъ о комнѣмянтахъ у тогожъ великаго канцлера, дабы они по надлежащей справедливости претензію мою на ихъ, базиліановъ, во окончаніе

привели, и на прошеніе мое высланы были на слѣдствіе тое господа: Бистріи, реентъ скарбовій великаго княжества Литовскаго, Выгоновскій, писарь судовыи Брескіи, Нетикса, скарбникъ Парновскій, и прочіи, отъ которыхъ мы имѣли надежду добрую о справедливомъ окончаніи дѣла нашего; но понеже мы благочестивые съ главными еретиками отъ папества судимся въ едномъ почтеніи, то сей толко мы отъ нихъ получили респектъ, что намъ присудили два фундушовыхъ огорода и сѣнокосъ одинъ, а протчіе плеци, сѣнокосъ единъ, на который мы не имѣли письменнаго документу и мѣрку едну выше реченнаго слюзоваго млина оному Мануилу несправедливо въ вѣчное владѣніе присудили, а о протчихъ монастырскихъ и собственныхъ моихъ вещахъ, Мануиломъ забратихъ и до базиліановъ зарезенныхъ, въ которыхъ Мануилъ не признавался и присягою хотѣлъ себя очистить, до которой я его убѣждалъ приступить, однакъ его за совѣстнаго человѣка почтивши, присягу учинить не допустили и за издержаніе на лекарей, которые увѣченную ними братію куровали, у Бога суда просить приказано.

6.

Я ложное и несправедливое владѣніе Мануилово грунтовъ монастырскихъ чрезъ свидѣтелей, достойныхъ вѣры людей, кловалъ (sic) заподлинно знающихъ фамилію его, отъ кого онъ родился, въ какомъ онъ званіи до монастыря нашего Брескаго въ дѣтскомъ возрастѣ пришелъ и ковалства у монастырского коваля учился и какъ монахомъ сталъ и какъ читать научился и какою хитростію потомъ братію и крестоносное братство обманулъ, первое въ должность намѣстническую, потомъ во игуменскую украл ся, почему не надлежало ему вѣчно грунтами монастырскими завладѣть, но трудно было противо сихъ нашихъ поступокъ, понеже отказано такъ: ежели вамъ, сизматикамъ, въ панствахъ нашихъ католицкихъ дѣлается обида, то идете въ Москву на роскошъ, и чтожъ было владыкости дѣлать, куды аппеліовать и правди святой искать при крайнемъ монастыря нашего убожествѣ, принужденъ былъ доволствоваться тѣмъ декретомъ, въ которомъ означено, какъ владѣть вѣчно хоть молотчимъ, да покойнымъ напредки, и ежели при крайнихъ недостаткахъ удавати въ суди дальшія о вещи весьма сумнительно.

7.

О семъ бѣдстви нашемъ, которое и монастырь нашъ вовсе разорило и какъ бѣдніихъ законниковъ до умаленія здравія и живота привело, вкратцѣ донося, (въ) благоразсужденіе архипастырское вашему святительству предая и съ глубочайшимъ моимъ упокореніемъ прошу, дабы ваше преосвященство милостиво соблагоизволили святѣйшему правителствующему синоду обо всемъ томъ внушить, не заблагоизволитъ ли ихъ святѣйшество ея императорскому величеству представить и свою милостивую интерцессію исходайствовать намъ напредки тамо мирно и покойно пожить и всѣ обряды церковные по чину православно-грекороссійскія церкве волно и безпрепятственно отправлять за силу привиллегій королевскихъ, констицій (sic) сеимовыхъ и союзовъ, иначе ежели не послѣдуетъ отсюдова защищенія тамошнему православному благочестію, то не толко монастырь Брескій, который между другими коронними и польскими монастырями есть кзащнѣйшій, вовся оттодь будетъ отъ противниковъ, безъ сумненія, протчіи монастыре при своемъ православномъ благочестіи не удержатся, о семъ доношу.

На подлинномъ доношеніи пишетъ тако: вашего ясне въ Богу преосвященства всенижайшій слуга іеромонахъ Спиридонъ игуменъ монастыря Брескаго. 1753 года декабря 7.

Архивъ св. синода 1753 года д. № 321.

CCCLIV.

Копія доношенія игумена Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о насиліяхъ и обидахъ, причиненныхъ католиками и уніатами православнымъ Дрогичинскимъ монастырямъ, временно состоявшимъ въ его вѣдѣніи, 1753 года 14 декабря.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшому кѵръ Тимоѳею Щербацкому, православному архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи

всенижайшое доношеніе.

Прошлаго марта 22 изъ освященной духовной вашего яснѣ въ Богу преосвященства консисторіи указомъ мнѣ повелѣно Дрогицкіе свято-троицкій и преображенскій монастыри, пока в оные отъ вашего яснѣ въ Богу преосвященства опредѣлятся игумены, въ надсмотрѣніи своемъ содержать, и за силу онаго указа оные монастыри въ надсмотрѣніе свое явилъ я и обо всемъ добротъ оныхъ монастырей состроеніи старатель(н)ство имѣлъ я. Но каковые дѣлаются православному благочестивому народу, въ Польшѣ обрѣтающемуся, а именно въ городѣ королевскомъ Дорогичинѣ отъ противниковъ церкви нашей гоненіи и несносныя утѣсненія, вкратцѣ о семъ вашему преосвященству доношу.

1.

Ксіондзъ Дрогичинскій Сморчевскій, викарій костела фарскаго, подъ вѣдомомъ іезуитовъ находящійся, такъ на благочестіе святое съ инстинкту іезуитовъ вооружился, что нашимъ православнымъ іеромонахамъ трудно изъ монастыря выти, понеже нарочно опредѣленныи отъ его, ксіондза Сморчевскаго, на дороги нашихъ православныхъ іеромонаховъ ловятъ и трусятъ, не идутъ ли до кого изъ православныхъ исповѣдовати, или причащати, и ежели извѣстятся, что такъ есть, то бьютъ и не допускаютъ.

2.

Самъ онъ ксіондзъ, ходячи по домамъ православнымъ, съ великимъ ласканіемъ простой народъ превращаетъ на папескую

вѣру и то бываетъ часто, что простой народъ, знаючи, яко не допускаютъ нашихъ православныхъ іеромонаховъ, а намъ для исповѣди и причащенія, принуждены принять ихъ папескую вѣру и комунековаться отъ нихъ, а иные православные при пеньзи смертной безъ исповѣди и причащенія умираютъ.

3.

А кто съ православныхъ умретъ, то осаду дѣлаютъ во дворѣ и претендуютъ, дабы трупъ мертваго оплаченъ былъ, какъ имъ угодно, однако и по оплаткѣ не допущаютъ въ день съ дому выносить и погребать только въ ночи и то безъ надлежащаго провоженія священническаго.

4.

Іезуиты вымыслили и изобрѣли ложные метрики на нѣсколько знатныхъ православныхъ фамиліатовъ, якобы оныхъ предки родилися въ ихъ папеской вѣрѣ и оные метрики представляли въ трибуналъ коронный въ Люблинѣ, съ которого трибуналу состоялся таковый декретъ, что ежели кто з означенныхъ в метрики фамиліатовъ православныхъ не принялъ вѣры предковъ своихъ, то лишать движимаго и недвиживаго имущества и живота, и таковыхъ ложнымъ и страшнымъ образомъ всѣхъ означенныхъ въ метрикѣ принудили до своей папейской вѣры, которыи ложно вымышленніи ими образецъ почти по цѣлой Польшѣ уже распространяется.

5.

Оные фамиліаты, по ревности благочестія святаго, тайнымъ образомъ ходятъ на молитву до православныхъ монастырей, они папѣисти на то учреждаютъ фискаловъ и когда дознаются, что кто з оныхъ фамиліатовъ есть въ церкви православной, разбоемъ вдираются въ церкви, ловятъ, бьютъ и окровавляютъ церкви.

6.

Я на онаго ксіондза Сморчевскаго ректору коллегіумъ іезуитского представлялъ о таковыхъ на православіе святое несносныхъ аггравацiяхъ, только онъ, ректоръ, гнилые доводы представляя, никаковаго по тому моему представленію облегченія православію не учинилъ.

7.

Потомъ ѣздилъ я в Мазовшу до пана Осолинского, старосты судоваго Дроицкого, въ городъ Стардинъ и обо всѣхъ оныхъ православному народу тамъ неслыханныхъ и непрактикованныхъ приключаемыхъ гоненіяхъ и утѣсненіяхъ обстоятельно представлялъ и просилъ, дабы онъ письменно притвердилъ оному ксіондзу Сморчевскому впредь православному народу таковыхъ несносныхъ утѣсненій и гоненій не чинить, почему онъ, панъ Осолинскій, письменно притвержалъ и угрожалъ ему, Сморчевскому, на православіе святое не вооружаться, однако онъ, Сморчевскій, ни во что вмѣняя его, Осолинского, письменное притверженіе и угроженіе, и понынѣ благочестивый народъ утѣсняетъ и отягощаетъ.

У подлиннаго подписано тако: «вашего ясне въ Богу преосвященства милостиваго отца и архипастыря всенижайшій слуга іеромонахъ Спиридонъ Гриневицкій игуменъ монастыря Брескаго.

1753 г. декабря 14.

Архивъ св. Синода 1753 года д. № 321.

CCCLV.

Переводъ съ реляціи секретаря русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскаго по поводу обидъ, причиненныхъ уніатами и католиками Бѣльскому, Брестскому и Дрогичинскимъ монастырямъ, и вообще по поводу безпорядковъ, происходившихъ въ сихъ монастыряхъ,

изъ Варшавы 1754 года 7 февраля.

Понеже мнѣ высочайшимъ вашего императорскаго величества указомъ отъ 28 декабря минувшаго года всемилостивѣйше повѣлено было всѣми силами стараться, дабы, по причинѣ дальностей(?) и наглостей, произшедшихъ въ здѣшнемъ Бржескомъ и Белскомъ монастыряхъ, при прибытіи изъ Кіева определенныхъ отъ тамошняго митрополита суперіоровъ, какъ въ копіи съ указа изъ святѣйшаго сѵнода присланнаго въ 18 день ноября тогожъ года въ государственную коллегію иностранныхъ дѣлъ показано, доставить симъ монастырямъ надлежащее удоволствіе; и что(б) тѣ духовные,

кои къ такому возмущенію поводъ подали, и сообщники ихъ въ Кіевъ выданы были. Того ради на сей высочайшій указъ дерзаю вашему императорскому величеству симъ съ глубочайшею покорностью донести, что я тогда же, какъ скоро жалобы о вышепомянутыхъ насильствахъ до меня дошли, здѣсь тотъчасъ, сколько возможно было, старанія мои употребилъ къ прекращенію оныхъ, и недопущенію того дѣла далѣе; ибо весьма мало не доставало, что оба тѣ монастыри: Бржецкой и Бѣлской въ унію не перешли, и во всемъ томъ произшествіи виновны и заводчиками были подлинно сами россійскіе и греческіе духовные, а кто именно, мнѣ неизвѣстно; сколько же я слышалъ, то хотя новой отъ Кіевскаго митрополита въ Бржесцкъ присланной игуменъ Гриновецкій, по переходѣ въ унію предмѣстника его Емануила Бѣлошицкаго, и по причиненіи онымъ извѣстнаго возмущенія и насильствъ, тотъчасъ обо всемъ въ Бржесцкомъ гродѣ и объявилъ, но какъ его уличили, что онъ будто прежде уніатомъ былъ, и законъ перемѣнилъ, то онъ, опасаясь суда, и вмѣсто того, чтобъ ему ради безопасности своей, и что ему дѣлать надлежитъ, адресоваться къ Литовскому великому канцлеру князю Черторижскому, (которой въ Волчинѣ с одной, а подскарбій Литовской графъ Флемингъ, какъ староста Бржесцкой, съ другой стороны, весьма близко къ той сторонѣ были) поѣхалъ въ Яблечну, а оттуда съ Яблечнинскимъ игумномъ въ Бѣлскъ, гдѣ равномѣрно, не знаю по какой причинѣ, при прибытіи ихъ, другое возмущеніе сдѣлалось; токмо я слышалъ, что тамошніе духовные, также и свѣтское братство новаго игумена принять не хотѣли, но желали прежняго удержать, потому что сей новой, въ Бѣлскъ опредѣленной, игуменъ, прежде сего также у уніатовъ въ монастырѣ былъ, и оттуда въ Кіевъ, если то правда, будто ушелъ, слѣдовательно, ему здѣсь въ Полше суперіоромъ быть весьма невозможно и опасно. Наконецъ, они новому игумену издержки его въ поѣздкѣ наградили съ такою кондиціею, чтобъ онъ и прежній ихъ игуменъ Паисій съ суперіоромъ братства въ Кіевъ поѣхали, дабы митрополитъ самъ споры ихъ рѣшилъ, чѣмъ возмущеніе въ Бѣлскѣ и прекратилось. Послѣ того Паисій, по приѣздѣ его въ Кіевъ, тотчасъ былъ арестованъ, а суперіоръ братства, увидя

то, отъ страха ушелъ тотчасъ въ Польшу, чрезъ нѣсколько же потомъ недѣль помянутой Паисій въ Бѣлскъ опять возвратился, и нынѣ тамъ, сколько мнѣ извѣстно, все весьма тихо и спокойно. По помянутомъ игумна Паисія отъѣздѣ въ Кіевъ, вышерѣченной игуменъ Гриневецкій пріѣхалъ суда въ Варшаву, а какъ Литовской великой канцлеръ спустя нѣсколько дней послѣ того сюда же пріѣхалъ, то велѣлъ я обо всемъ въ Бржесцкѣ произшествіи (доношеніе?) на письмѣ подать, и представилъ того игумна канцлеру князю Чарторижскому, съ предъявленіемъ того, что сдѣлалось. Канцлеръ князь Чарторижской, которой обо всемъ уже зналъ, выговаривалъ игумну, что онъ тотчасъ къ нему, или къ зятю его графу Флемминگу не адресовался, и уже спустя нѣсколько недѣль такія жалобы чрезъ меня ему принесъ; я извинялъ его въ томъ, сколько возможно было; игуменъ требовалъ себѣ королевскаго охраннаго листа, которой болѣе дается только тѣмъ, кои опасаются арестованія или наказанія, канцлеръ ему въ томъ отказалъ, но я сдѣлалъ, что онъ напротивъ того далъ мнѣ письмо къ подскарбію графу Флемминگу, которымъ онъ ему, какъ старостѣ Бржесцкому, препоручаетъ принять часто упомянутого игумна въ протекцію, жалобы его изслѣдовать и прекратить, или буде онъ того сдѣлать не можетъ, то бъ его, канцлера, обстоятельнѣе о томъ дѣлѣ увѣдомилъ, которое письмо я тому игумну Гриневецкому и отдалъ, но онъ тѣмъ доволенъ быть не хотѣлъ, да и в Бржесцкъ обратно съ онымъ не поѣхалъ, но послалъ на почтѣ въ монастырь свой; еще жъ требовалъ онъ, чтобъ я для вспоможенія ему послалъ туда коммисаровъ, но понеже я власти никакой не имѣю таковыхъ опредѣлять, а особливо усмотрѣлъ, что отъ нихъ произшедшія досадительства весьма легко только размножились бы, то и взяться за оное не хотѣлъ; онъ еще взялъ случай писать въ Дрезденъ къ посланнику Гроссу, къ которому я его письмо и переслалъ, но, какъ посланникъ со мною одного мнѣнія былъ, а между тѣмъ и отъ старосты графа Флемминга надеждной для него конвой пришолъ, то, наконецъ, склонился онъ возвратиться въ Бржесцкъ; я ему далъ наставленіе всѣмѣрно того смотрѣть, чтобъ ему полюбовно съ уніатами примириться, потому что процесъ долго протя-

нется и во много станетъ, а онъ, по причинѣ перемѣны закона, всегда опасности подверженъ быть можетъ, сего ради далъ я ему еще письма къ подскарбію графу Флеммингу и къ канцлеру князю Чарторижскому, которой опять въ Волчинъ возвратился. По прибытіи его, соперники было съ нимъ и примирились; но вскорѣ послѣ того часторѣченный игуменъ съ уніатами у Гева в полѣ опять жестоко поссорился, я отписалъ вновь къ графу Флеммингу и къ канцлеру князю Чарторижскому, давъ и игумену наставленіе, какимъ образомъ ему къ симъ двумъ вельможамъ адресоваться надлежитъ. Послѣ сего опредѣленъ былъ судъ третейской, которой сіе послѣднее дѣло, также и объявленіе вышепоказанное въ Бржесцкомъ гродѣ о насильствахъ оттуда взявъ такимъ образомъ прекратилъ, а именно: поля, луга и сады, которые было Эмануилъ Бѣлошицкій для уніатовъ отнялъ, монастырю до самого маловажнаго луга и мельницу, которая еще въ спорѣ была и которую подскарбій Флемингъ, какъ я слышалъ, взять намѣренъ подъ предлогомъ, будто бы оная принадлежитъ къ королевской экономіи, все возвращено, слѣдовательно, между симъ монастыремъ и Бржесцкими уніатами вѣчной миръ установленъ. Послѣ того часто упоминаемой игуменъ Гриновецкій пріѣхалъ въ Варшаву, благодарилъ мнѣ за добрый совѣтъ и просилъ меня о паспортѣ въ Москву, куда онъ къ митрополиту ѣхать хотѣлъ, которой я ему и далъ. Нынѣ же, сколько мнѣ извѣстно, и въ Бржесцкѣ все весьма тихо и спокойно.

Что касается до бывшихъ будто при вышеупомянутыхъ дальностяхъ(?) рѣчей, кои въ тайной канцеляріи были слѣдованы, то часто рѣченный игуменъ Гриновецкій, какъ онъ здѣсь въ Варшавѣ былъ и мнѣ о непристойныхъ рѣчахъ также упоминалъ, но не сказывая, что именно такія рѣчи о митрополитѣ и о высочайшей вашего императорскаго величества особѣ говорилъ и въ чемъ оныя подлинно состояли; сего ради требовалъ я, чтобы онъ письменно мнѣ о томъ подалъ, что учинить онъ и обѣщалъ было; но однако ничего о томъ отъ него я не видалъ; и по причинѣ того, что мнѣ при вышеупомянутомъ вашего императорскаго величества высочайшемъ указѣ въ приложеніи изъ тайной канцеляріи

сообщено, слабѣйшимъ моимъ мнѣніемъ разсуждаю, лучше здѣсь о семъ молчать, ибо вопервыхъ, здѣсь нынѣ никто не знаетъ о такихъ говоренныхъ рѣчахъ, и естли я жаловаться стану, то оное явно учинится и люди и публика о томъ станетъ болтать, а за то никто наказанъ не будетъ, и я ни малѣйшаго удовольствованія не получу, потому и по второе тѣмъ, кои о томъ донесли, сперва надобно именно показать тѣхъ, кои такія рѣчи говорили, изобличая ихъ притомъ, что они подлинно то говорили, и въ случаѣ, ежели они ихъ въ донесенномъ не уличать, что имъ и подлинно трудно будетъ въ разсужденіи тѣхъ отговорокъ, кои, хотяб и все правда была, заподлинно чинить станутъ, то доносщики конечно потомъ сами только въ наказаніе впасть могутъ, новый же Бржесцкой игуменъ чрезъ то и у министерства самаго еще въ большую ненависть придетъ и весьма легко учиненное примиреніе вновь разорвется, потому что поляки и такъ шумятъ, будто бы здѣшніе Россійскіе греческіе духовные тѣ же, кои въ Россію бѣгая, на поляковъ клевещутъ, стараясь между Россіею и Польшею недружбу учинить; что же, впрочемъ, касается до Эммануила Бѣлошицкаго, то уніаты его потому, что онъ у нихъ въ монастырѣ находится, никогда не выдадутъ, какія бы жалобы и представленія ні были, а ежели его оттуда силою или какимъ бы то образомъ ни было, такъ же и Паисія взять и въ Кіевъ отослать, то великой шумъ сдѣлается и здѣшнимъ Россійскимъ греческимъ духовнымъ тѣмъ большей только вредъ и гоненія причинятся, но я, по слабѣйшему моему мнѣнію, за лучшей нахожу способъ, чтобъ духовное правленіе въ Кіевѣ само изыскало средство, которымъ бы оно сихъ духовныхъ съ сообщниками ихъ въ Кіевъ въ самой тихости заманило, слѣдовательно бы тамъ и достойное имъ наказаніе учинило, также и обряды, о коихъ въ присланной жалобѣ упоминается, и с которыми часто упомянутой Эммануилъ Бѣлошицкій въ унію принятъ, суть такие, которымъ всякой разумной человѣкъ смѣяться станетъ, а при томъ сіе такое дѣло, котораго здѣшнему духовенству, въ Польшѣ великую силу имѣющему, запретить невозможно, і потому лучшей способъ, чтобъ на такія ихъ продерзости не смотреть и, когда оныхъ запретить нелзя, то бъ ихъ презирать.

Впрочемъ, недавно сверхъ вышепоказаннаго получилъ я здѣсь и другія жалобы отъ Дрогичинскаго монастыря, а именно, что тамошніе гродскіе канцеляристы въ Богоявленіевъ день, напавъ на процессію, священниковъ били и, какъ изъ жалобъ видно, и святой крестъ ногами топтали, а другой большой крестъ о землю и о заборъ на части разбили. Сколь ні криминаленъ сей поступокъ, но понеже присланной ко мнѣ духовной привезъ толко листъ бумаги, наполненной такими жалобами, безъ числа подписанія, что, какъ онъ сказываетъ, будто копія съ челобитной, съ которою онъ отъ Дрогичинскаго игумна и свѣтскаго братства, по причинѣ того произшествія, къ Дрогичинскому старостѣ отправленъ былъ и что онъ, не ожидая на оную челобитную отвѣта, тотчасъ прямо сюда въ Варшаву поѣхалъ; то я въ разсужденіи сего оному духовному знать далъ, чтобъ онъ, такія жалобы на бѣло переписавъ, подписалъ, что учинить онъ и обѣщалъ, а между тѣмъ ізготовилъ я коронному канцлеру графу Малаховскому, потому что Дрогичинской монастырь коронѣ принадлежитъ, промеморію, сочиненную въ силныхъ терминахъ для подачи ему оной во время королевскаго ассесоріальнаго суда и для представленія съ такими жалобами того духовнаго и разбитаго креста, въ которомъ суду кромѣ свѣтскихъ находятся и духовные ассесоры, слѣдовательно, я чаялъ изсходатайствовать тѣмъ злодѣямъ въ примѣръ другимъ наказаніе, а для помянутаго монастыря удоволствованіе, какъ канцлеръ и епископъ Ріакуръ, при моемъ о томъ съ ними разговорѣ, меня въ томъ увѣрили. Но на другой день, какъ я ту промеморію подать хотѣлъ, пришелъ ко мнѣ здѣшній іеромонахъ Почека съ представленіемъ, что помянутой духовной подписать тѣ жалобы отрѣкается и что не все такъ происходило, какъ въ жалобахъ показано, особливо-же святой крестъ ногами никто не топталъ, но, при произшедшемъ возмущеніи, оной токмо съ стола упалъ и, будучи оной уже ветхъ и такъ уже надломанъ, слѣдовательно и разбился, и прочее, чего ради и дабы тому монастырю только неподлинными жалобами не навлечь какого вреда и досадъ, принужденъ былъ я онаго духовнаго обратно отослать, дабы они напередъ увидѣли, какимъ образомъ тотъ староста, которому они уже жалобы приносили, накажетъ сихъ

своихъ гродскихъ канцеляристовъ за учиненное ими насилство? И дабы они потомъ, ежели тѣмъ наказаніемъ недоволны будутъ, о семъ, что и какимъ образомъ происходило и они доказать могутъ, письменно сочиня, подписали и ко мнѣ въ самой скорости сюда прислали, но и по нынѣ изъ показаннаго монастыря я еще дальнѣйшей о томъ резолюціи никакой не получилъ; между тѣмъ какъ сей духовной пріѣхалъ сюда съ такими жалобами въ почтовой день, то тотчасъ отписалъ я и къ посланнику вашего императорскаго величества въ Дрезденъ, слѣдовательно, его о крестѣ, будто бы оной ногами топтали, ложно увѣдомилъ, потому что и самъ духовной на другой день въ томъ заперся, впрочемъ же я не оставлю, ежели Дрогицкій староста часто помянутому монастырю достаточно удоволствованія никакого не покажетъ, производить оные здѣсь, и стараться, дабы впредь того не было, потому что по прежнему запрещенію короннаго канцлера тамъ и по нынѣ нарочито тихо и спокойно стало; генерально же не упущу я никакого случая, гдѣ и въ чемъ могу, живущимъ здѣсь россійскимъ греческимъ исповѣдникамъ служить, дабы по высочайшимъ вашего императорскаго величества о томъ указомъ надлежащее и должное всеподданнѣйшее исполненіе учинить и чаю, что многіе изъ нихъ доброе обо мнѣ свидѣтелство подать могутъ, сколь часто они въ прошеніи своемъ, когда слѣдовали слабому моему совѣту, благополучно предъуспѣвали.

Впрочемъ, чаятельно нынѣ и Грычевскія (Кричевскія?), Голеневскія церкви въ королевской Могилевской экономіи, естьли только Литовской подскарбій графъ Флеммингъ обѣщаніе свое исполнитъ, россійскимъ греческимъ исповѣдникамъ уже возвращены, потому что еще минувшаго мѣсяца посылалъ онъ туда людей, кои по королевскому указу тѣ церкви отъдать имѣли, почему я Бѣлорусскаго епископа для принятія оныхъ тотьчасъ во владѣніе, надлежаще увѣдомилъ.

Архивъ св. Синода 1753 года д. № 321.

CCCLVI.

Челобитная игуменовъ—Брестскаго св.-сvмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго и Яблоченскаго св.-онуфріевскаго Кассіана Аравскаго императрицѣ Елизаветѣ Петровнѣ о защищеніи Брестскаго, Яблоченскаго, Дрогичинскихъ и другихъ заграничныхъ православныхъ монастырей отъ гоненія со стороны католиковъ и уніатовъ, съ описаніемъ самыхъ гоненій и притѣсненій, какимъ подвергались православные въ Польшѣ,

1754 года марта.

Всепресвѣтлѣйшая державнѣйшая великая государыня, императрица Елисаветъ Петровна, самодержица всероссійская, государыня всемилостивѣйшая.

Бьютъ челомъ Брескаго Симеоновскаго (и) Яблоченского О(А)нуфріевского монастырей игумены Спиридонъ Грыневицкій да Кассіянъ Аравскій, а въ чемъ наше прошеніе, тому слѣдуютъ пункты.

1.

Въ 1753-мъ году, по грамотамъ Кіевского митрополита Тимоѳея Щербацкого, опредѣлены мы быть въ заграничные благочестивые монастыри святаго Симеона Столпника Брескій да святаго О(А)нуфрія Яблоченскій, которые состоятъ в королевствѣ Полскомъ, въ воеводствѣ Брескомъ, игуменами; но съ начала вступленія нашего, такожъ и предъ тѣмъ чрезъ многія годы православно греко-восточныя каѳолическія церкви сынове, обрѣтающіяся тамо въ нѣсколкихъ тысячахъ человѣкъ, от враговъ православія, а наипаче уніатовъ, рекомыхъ базиліановъ, надъ которыми обрѣтается главнымъ командиромъ архимандритъ Тараканскій, отлучившійся собою изъ Малороссіи мѣстечка Прилукъ обыватель, по прозванію Лисеневичъ, называющійся самъ собою Лисанскимъ, и протчихъ латинскаго исповѣданія придержащихся еретиковъ, принуждены нести несносное гоненіе и несказанное тиранское мученіе, такъ что многіе, не стерпя таковаго варварства, оставя истинную христіанскую восточнаго православія вѣру, ко уніи ниспали.

2.

Нынѣ же помянутые ересіархи, а паче означенный архимандритъ Тараканскій малоросіанецъ, часъ отъ часу ту свою ересь раз-

ширяя, церковь православную, монастыри святаго Симеона Брескій, святаго О(А)нуфрія Яблоченскій, Живоначалныя Троицы да Преображенія Господня въ воеводствѣ Подляскомъ, въ городѣ королевскомъ Дрогичинѣ, до таковаго ругателства и нестерпимаго озлобленія привели, что всѣхъ греческаго православнаго исповѣданія христіанъ до святаго покаянія и святѣйшія евхаристіи причастія не допускаютъ и во время святыя литургіи ругателски въ церковь съ собаками входятъ и дерзновенно людей изъ церкви изгоняютъ и побиваютъ, умершихъ безъ окупа денежнаго погребать не допускаютъ; такожде и церемоніи, по чину восточныя церкви бываемыя, яко-то: съ крест(ны)омъ хожденi(емъ)я и мертвыхъ провожденія съ присутствіемъ священническимъ отнюдъ не позволяютъ, и самыхъ благороднѣйшихъ людей города Дрогичина, отъ коихъ церковь святая и все православіе, въ коронѣ Полской обрѣтающееся, ползовалось, сочиненіемъ декрета смертнаго до уніи насилно прошлаго 1751-го году принудили, токмо оные и нынѣ паки къ православію возвратится желаютъ, и когда для слушанія божественныя службы въ церковь православную оные придутъ, то тѣ ересеначалники ихъ ловятъ и тирански мучатъ и однимъ словомъ таковыя безчинства и мученія православнымъ дѣлать продолжаютъ, что описать обстоятелно руки наши содрогаются. Но понеже вышепомянутые монастыри во время благополучнаго государствованія вашего императорского величества вседражайшого родителя, блаженныя и вѣчнодостойныя памяти государя императора Петра Великаго особливою со всѣми христіаны милостивѣйшею протекціею и защищеніемъ снабдены и весма по трактатамъ съ его величествомъ королемъ Полскимъ безъ преткновенія во отправленіи по восточному православію святыя службы оставлены; того ради, по словесному прошенію всѣхъ тамо обрѣтающихся духовного и мирского состоянія христіанъ, настоимой намъ тѣснотѣ и нуждѣ, принуждены мы къ вашему императорскому величеству, яко истинной и во всей подсолнечной единой православія матери, прибѣгнуть, и о защищеніи насъ отъ вышепомянутыхъ нестерпимыхъ гоненій милостивѣйшаго вашего императорскаго величества разсмотрѣнія просить.

И дабы высочайшимъ вашего императорскаго величества указомъ повелѣно было сіе наше прошеніе въ государственной иностранной коллегіи принять и насъ, въ королевствѣ Полскомъ обрѣтающихся христіянъ, отъ вышеписанныхъ нападокъ, тиранствъ и мученія отъ помянутыхъ ересіарховъ, а наипаче отъ архимандрита Тараканскаго защитить, и о томъ такожъ и которыя паки къ православію возвратится желаютъ, тѣмъ о дачѣ въ томъ свободности къ королевскому полскому двору сообщить и вышепомянутые монастыри святаго Симеона Брескій и святаго О(А)нуфрія Яблоченскій высокомонаршими вашего императорскаго величества грамотами всемилостивѣйше пожаловать для единаго точію впредь защищенія, ибо во ономъ Полскомъ королевствѣ, которые монастыри имѣютъ отъ предковъ вашего императорского величества благочестивѣйшихъ государей царей, такожъ и отъ вашего императорскаго величества жалованные грамоты, яко-то: Виленскій монастырь и Скитъ Великій и прочіи, которые во всемилостивѣйшей протекціи вашего императорскаго величества чрезъ данные имъ грамоты особенное имѣютъ покровителство и защищеніе. А для имѣющихся въ тѣхъ нашихъ монастыряхъ ветхостей на строеніе и насъ крайне нищетныхъ на путевое издержаніе и братіи въ милостыню для многолѣтнаго вашего императорскаго величества и ихъ императорскихъ высочествъ здравія всемилостивѣйше денежною суммою пожаловать.

Всемилостивѣйшая государыня, просимъ вашего императорскаго величества о семъ нашемъ прошеніи рѣшеніе учинить. Марта—дня 1754 года. Къ поданію надлежитъ въ государственную иностранныхъ дѣлъ коллегію.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 5 пр. 6.

CCCLVII.

Доношеніе игумена Тупичевскаго Мстиславскаго монастыря Иннокентія Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о полученіи въ монастырѣ указовъ, въ которыхъ говорилось: о выдачѣ монастырю изъ св. синода церковно-богослужебныхъ книгъ, о Боренковскомъ успенскомъ женскомъ скитку и о передачѣ Тупичевскаго монастыря смотренію Бѣлорусскаго епископа Іеронима Волчанскаго,

изъ Мстиславля 1754 года 1 марта.

Вѐликому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тимоѳею Щербацкому, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малыя Россіи, милостивѣйшему отцу и архипастырю нашему.

Прошлого 1753 года мѣсяца декабря 20 дня в нашемъ заграничномъ благочестивомъ Тупичевскомъ Мстиславскомъ монастыри изъ святѣйшаго правителствующаго сѵнода на прошеніе вашего преосвященства данныя, до круга церковнаго принадлежащыя, книги, а именно: миней 12, прологовъ 4, октоиховъ 2, тріодь постная 1, цвѣтная 1, уставъ церковный 1, евангелій 3, апостолъ 1, служебникъ 1, требникъ великій 1, ирмолой 1, молебное пѣніе 1, да три тетради—двѣ молебные, а третяя паннихидная, ѱалтирь слѣдованная 1, минея праздничная 1, каноникъ 1, со указомъ от вашего преосвященства, являющимъ о сихъ же книгахъ, чрезъ иеромонаха Лаврентія щасливо получены и в книгу монастырскую есть вписаны.

Другій указъ вашего преосвященства того же числа дошедъ мене о скитку успенскомъ Боренковскомъ дѣвичомъ, о которомъ скитку азъ къ вашему преосвященству, нѣкоторыхъ ради винъ, не могу репортовать, но самъ господинъ преосвященный Могилевскій писаніемъ своимъ намѣренъ извѣстить, и іеромонахъ Лаврентій устне донесетъ.

Третій указъ вашего преосвященства, бывшый в коперти преосвященнаго Могилевскаго, повелѣвающій всей нашей обители смотренію преосвященнаго Могилевскаго Іеронима Волчанскаго повиноватися, сего жъ декабря 29 получихомъ, его же и слушатися одолжаемъ.

За таковое вашего преосвященства о нашей обители пастырское попеченіе (его же и впредъ не оставляти смиренно просимъ) попремногу благодарствуемъ и по должности нашей Бога молить обовязуемся.

Вашего ясне в Бозѣ преосвященства, милостиваго моего отца и архипастыря, всенижайшыи рабъ (собственноручно) ігуменъ Тупичевскаго монастыря іеромонахъ Іннокентій з братіею.

Мстиславъ 1754 года мѣсяца марта 1 числа.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1754 года д. № 24 (по генеральному повѣтью).

CCCLVIII.

Прошеніе (собственноручное) игумена Пустыно-Жаботинскаго монастыря Ефрема Быковскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о написаніи инстанціалныхъ писемъ къ польскимъ вельможамъ о томъ, чтобы они не допустили губернатору Чигиринскаго староства А. Стоецкому дѣлать обиды какъ Пустынно-Жаботинскаму, такъ и другимъ православнымъ Украинскимъ монастырямъ,

1754 года 22 марта.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тимоѳею Щербацкому, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малыя Россіи, нашему премилостивѣйшему архипастиру

покорнѣйшое доношеніе.

О нуждахъ убогой нашей заграничнаго благочестиваго святонуфріевскаго Пустинно-Жаботинскаго монастыря со всеглубочайшимъ упокореніемъ вашего ясне в Богу преосвященства, премилостивѣйшаго архіпастира нашего, просимъ инстанциялный листъ написать к сіятельнѣйшему князю, его милости Яблоновскому, старостѣ Чигринскому, да к его ясневелможности, воеводѣ Краковскому Браницкому, гетману коронному, и к его велможности, господину Подсендковскому судіи войскъ коронныхъ партіи украинской, чтоб боліе монастиру нашему да и другимъ монастирямъ, живущимъ в благочестіи въ Полской сторонѣ, впредь не воспослѣ-

довало разореніе и другіе какіе нападеніи от господина губернатора Чигринского Андрея Стоецкого и от прочихъ, до князя жъ Яблоновскаго, чтоб боліе не допускалъ своимъ диспозиторомъ такихъ обѣдъ и разореній монастыревѣ чинить, а до Браницкого гетмана и судіи войскъ коронних благодарячи за протекцию и еще впредь чтобъ не допускали.

О семъ донося, проситъ вашего ясне в Богу преосвященства, премилостивѣйшаго архіпастиря нашего нижайшій послушникъ святонуфріевскаго Пустинно-Жаботинскаго монастыря ігуменъ іеромонахъ Ефремъ з братіею.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1753 года д. № 38 (по генеральному повѣтью).

CCCLIX.

Письмо губернатора Чигиринскаго староства Антона Стоецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ жалобою на игумена Жаботинскаго св.-онуфріевскаго монастыря Ефрема Быковскаго, который, будто бы, поддался подъ протекцію польскаго войска, и съ просьбою о возвращеніи въ Жаботинскій монастырь іеромонаха Исаіи Полетилова,

1754 года 8 мая

Jaśnie oswiecony nayprzewielebnieyszy w Chrystusie mosci dobrodzieju.

Lubo iestem niezasłuzony w respektuiącey dobroci j. o. wm. pana dobrodzieja y tyle żadnych nie znayduię zasług, ktoremibym się mogł przypodobać jemu; atoli iednak lislowną zasylaiąc exolucią przy złożeniu demissyi użalic mi się przychodzi na przewielebnych wielmożnych ichmc. officyałow, ktorzy zeszley informacyi naprzod na osobę moię wydali komiss do monasteru s. Onufrego z xiędzęm Bykowskim. Gdzie ja, maiąc insze interessa panskie jaśnie oswieconego xiązeńcia imci dobrodzieia pana moiego, uprosiłem na mieyscu moim wielebnego im. xiędza Melchysedeka, ihumena monasteru Motreninskiego; widząc tedy imc xiądz

Bykowski wielkę niepomyslność w dowodach przeciwnych regule swiętey alienos quaesuit dios, gdyż udał się był w protekcyę woysku polskiemu, ktoręto woysko także ex dilutione kilka podiazdow w starostwo Czehrynskie niepotrzebnie posełali y niemało z tey okazyi ludziom y całemu pospolstwu krzywdy porobili. A potym gdy interes porozumeli, iż to stanowi swieckiemu ad statum spirituale prawo zakazuie implikowac się, przez co supersedowac musieli, gdzie tak rozumiem, iż j. o. wm. pan dobrodziej w tym interessie od jasnie oswieconego xiązeńcia imci dobrodzieja pana moiego lucidissime doctus, ja zas że mam dyspozycyię, abym więcey w tym monasterze imci xiędza Bykowskiego in gradu zwierzchnosci nie obserwował (ile przymierza nie chcącemu) y całey opowiedział kongregacyi, iż na mieyscu iego instollacya od j. o. nayprzewielebnieyszego wm. pana dobrodzieja do obrządkow monasteru y swiętney nastąpi, że inszego ihumena instituowac raczysz, że zas imc xiądz Jsayia Poletyłow iest dysgracyowany, pochodziło to ze złey chcęci. Boudem ten ociec obstawał, mowił o całość monasteru, iakoteż y cerkwi Bożey (wiary nie daną), za datek widzimi się to y fawor stało się, gdy imc xiądz Poletyłow w niedyskret obrocony. Ale jaśnie oswiecony nayprzewielebnieyszy wm. pan dobrodziey, zważywszy sua authoritate, nazad in monasterum tegoż Poletyłę przywrocić przykażesz. Dalszą nie inkommoduiąc cirkumskrypcyę, zachowuię sobie do gruntu zesłanych y sprawiedliwszych od jaśnie oswieconego wmci pana dobrodzieja officyalistow uczynienia oczewistych dowodow relacyi, ktorzy iak ziadą, nayprzod niech da calculum imc x. Bykowski, gdzie obrocił prowent monasterzu ex elemuzyna. O co wielce upraszaiąc, z upadnieniem do stop, zostawam

jaśnie oswieconego nayprzewielebnieyszego wmci pana dobrodzieja naynizszym sługą J. An. Stoiecki m. p. d. 8-va maj 1754 an-o z Czehryna.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1753 года д. № 38 (по генеральному повѣтью).

CCCLX

Письмо уполномоченнаго отъ князя Яблоновскаго коммисара Броневскаго къ митрополиту Кіевскому Тимоѳею Щербацкому о томъ, что онъ разслѣдовалъ дѣло объ обидѣ, нанесенной Пустыно-Жаботинскому монастырю и его игумену Ефрему Быковскому, и нашелъ, что виновникомъ обиды былъ губернаторъ Чигиринского староства Стоецкій, съ похвальнымъ отзывомъ объ игуменѣ Ефремѣ Быковскомъ,

1754 года 2 іюня.

Jaśnie oswiecony nayprzewelebnieyszy w Chrystusie mci xięże metropolito Kyiowski, moy wielcie mci panie y dobrodzieju.

Bendąc uproszony od jasnie oswieconego xiązeńcia imci Jabłonowskiego Czehrynskiego etc. starosty, ziechałem do starostwa dla weyrzenia całosci onego y uspokoienia w niem krzywd ludzkich, a osobliwie monastera s. Onufrego, ktoren przez im. pana Stoieckiego, gubernatora tuteyszego, iest zdezelowany. Więc stanowszy tu na groncie, nadgłaszam się jasnie oswieconego wm. wmci panu dobrodzieiowi, donosząc, żem wyprowadził inkwizycyę z oczewistych dokumentow niewinnego zbicia y konfuzyi imci x. Bykowskiego ihumena, oraz y ruiny tegoż monastera, iż nie z czyiey inney okazyi, tylko z pomienionego imci pana Stoieckiego, za co terazże ustydem, odpowiedziec musi, bo iest w decencyi; jestem ia tu uwiadomiony, że tenże im. pan Stoiecki przed moim do starostwa przybyciem pisał list do jasnie oswieconego wm. wmci pana dobrodzieia, w ktorym, tak rozumiem, nie co inszego było pisano, tylko baieczne plotki na im. x. Bykowskiego, ale j. o. mci dobrodzieiu, niechciey temu dac wiary, bo to iest falsz. Znam ja dobrze o tym, że im. pan Stoiecki zabrnowszy inaczey się chciał obrocic y swoie kołoryzował rzecz, tylko się podobno omylił, kiedy mu inaczey zagrano. O dezolacyą zas monastera y konfuzyi imci x. Bykowskiego ihumena, tak zacznego prałata, starac się będę usilnie, żeby j. o. x. imc. starosta Czehrynski, iako erektor y fundator tego monasteru, rekompensował y nagrodził. Co tak wyraziwszy, iestem z nayunizenszą submis-

syą godnosci jasnie oswieconego wm. wmci pana dobrodzieja naynizszym sługą (c. p.) W. Broniewski L. P.

D. 2 junii 1754 an-o z Czehryna.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1753 года д. № 38 (по генеральному повѣтью).

CCCLXI.

Прошеніе (собственноручное) Варшавскаго капеллана іеромонаха Антонія Почеки св. синоду о прибавкѣ жалованья на содержаніе Варшавской капелланіи, съ описаніемъ различныхъ нуждъ этой послѣдней и, между прочимъ, тѣхъ услугъ, какія Варшавскій капелланъ оказывалъ заграничнымъ православнымъ монастырямъ,

изъ Варшавы 1754 года 11 августа.

Святѣйшему правителствующему всероссійскому синоду
нижайшее доношеніе.

Вслѣдствіе всевысочайшего ея імператорскаго величества самодержицы всероссійской из святѣйшаго правителствующаго синода указа отъ 30 ноября минувшаго 1749 года, отправленъ я, нижеподписавшійся, преосвященнѣйшимъ Тимоѳеемъ, архіепископомъ митрополитомъ Кіевскимъ и Галицкимъ, тогожъ года декабря 20 дня в Варшаву, гдѣ приказано мнѣ быть на мѣстѣ антецессора моего іеромонаха Сильвестра Коховскаго при святой церквѣ. С прибытія же моего туда въ 12 день февраля 1750 года получаю, по опредѣленію государственной коллегіи іностранныхъ дѣлъ, годового жалованія по триста рублевъ; но, за слѣдующими необходимыми резонами, онаго будучи недоволно, чрезъ сіе смѣлость пріемлю вашему святѣйшеству нижайше представить.

1. Что изъ онаго, мнѣ государственою коллегіею іностранныхъ дѣлъ опредѣленнаго, годоваго оклада по триста рублевъ принужденъ я надлежащее до церквы святой покупать, яко-то: свѣчи, ладонъ, просфиры, вино и протчіе потребности.

2. Причетниковъ церковнихъ, необходимо нужнихъ для отправленія Божественной службы, содержу собственнымъ своимъ

коштомъ двухъ, то есть дячка и пономаря, да для себе и оныхъ же повара.

3. Почему ежеденно покупать принужденъ такъ для себе, какъ и часто реченныхъ служителей харчь, дрова, свѣчи, такожъ и одѣяніе, не упоминая о другихъ потребностяхъ, кои, какъ извѣстно, въ Варшавѣ весма дороги, и не щитая к тому годовой платы тѣмъ церковнымъ причетникомъ, коихъ сверхъ того с великою трудностію удобныхъ к дѣлу сискать возможно, а безъ нихъ обойтится еще того менше лзя.

4. Антецессоръ мой іеромонахъ Силвестръ Коховскій, хотя тожъ самое получалъ жалованіе, однакожъ сверхъ того неоднократно присылано было к нему не въ зачетъ жалованя отъ святѣйшаго синода по сту, по двѣстѣ и по триста рублевъ, еже изъ отправленнихъ к нему о томъ указовъ явствуетъ.

5. Часто же многіе изъ заграничнихъ монастырей, пріежжая до Варшавы, какъ самые ігумены, такъ и посланные от нихъ братія для исправленія разныхъ своихъ дѣлъ, оные просто ко мнѣ на квартеру становятся, и чрезъ немалое время здѣсь проживая, принужденъ ихъ со служителми пищею снабдѣвать, а инымъ еще, хотя при крайнемъ своемъ недостаткѣ, и на дорогу давать, чемъ бы безнужно до своего монастыря возвратиться.

Почему, с начала имѣя собственные свои денги, оные какъ на себя, на оних служителей и приежжаючихъ бѣднихъ монаховъ, такъ и на церковные расходы, совокупя и с получаемимъ жалованіемъ, чрезъ пять лѣтъ здѣсь живучи, до конца издержалъ; нынѣ же тѣмы тремя стами рублевъ крайне не могу не токмо, какъ вышеозначено, причетниковъ церковнихъ и пріежжаючихъ монаховъ содержать и на церковніе расходы употреблять, но и самаго себе едва могу ли оними содержать по великой дороговизнѣ здешнего мѣста; отчего и въ долги пришедъ, хотя весма от того берегуся, безъ прибавки какой либо суммы оныхъ никоимъ образомъ избыть не могу.

Того ради вашего святѣйшества чрезъ сіе всепокорнѣйше прошу, в разсужденіи толь крайнихъ моихъ обстоятелствъ, дабы соблаговолено было или какую ежегодную сумму на содержаніе помянутыхъ

двухъ церковныхъ причетниковъ и на церковные расходы опредѣлить; или двухъ таковыхъ служителей с дачею имъ годоваго жалованя, по примѣру другихъ в чужестранних краяхъ обретающихъся, сюда в натуре прислать, назначивъ при томъ неболшую сумму и на оные необходимо надобные церковные потребности. О семъ же моемъ прошеніи при семъ случаѣ отправилъ я равномѣрное доношеніе и въ государственную коллегію иностранныхъ дѣлъ, и ожида(я)ю на то въскорѣ милостивой резолюціи.

Въ Варшавѣ $^{28}/_{11}$ августа 1754 года.

Вашего святѣйшества нижайшій слуга іеромонахъ Антоній Почека.

Архивъ св. Синода 1751 года д. № 180.

CCCLXII.

Копія письма Слуцкаго архимандрита Михаила Козачинскаго къ коменданту Слуцкой крѣпости де-Мильба, въ которомъ проситъ послать козаковъ въ Грозовскій монастырь и взять оттуда Слуцкаго жителя Василія, скрывшагося туда, подъ видомъ принятія монашества, отъ набора въ солдаты,

1754 года 7 сентября.

Wielmożny mnie nayosobliwszy mci dobrodzieiu.

Jestem iedyna osoba na wiek moy zaprzysiężony iestem, abym służył wierności służby j. o. x. jmci Hieronimowi Radziwiłowi, W. X-twa Litt-o chorążemu wielkiemu, taktyż y całey Rzeczy Pospolitey, w tym przysiągłem ieszcze w Kiiowie, bo tego sama błahoczestywaia wiara potrzebuie ex lexchi riva exerpit(?); aże wiem, że niektory obywatel Słucki rżemiesnik sżapował imieniem Bazyliy pod czas wybioru w kadety, albo też w żolnierstwo, uciekł z Słucka, teraz się kryie w monasterzie swiętego Jana Hrozowskim w Hrozowie, iakoby chce zakonnikiem, y ia iestem obligowany od j. o. xdzia jmci, abym mieszczanskich y chłopskich dzieciy nie przyimował, oprocz popowiczow, tedy iak nayuniżeniey upraszam w. m. w. m. m. p. d., abyś według ordynansu, iuż

dawno wydanego od j. o. x. jmsci, zaraz a zaraz pięć albo sześć kozakow, ile iak się w. imsci dzwi(?) podoba, posyłał do Hrożowa do monasteru swięto-Janskiego y tego sżapowała Słuckiego rodzimca Bazyłego jmieniem wzioł y do Słucka do dalszey woli j. o. x. jmsci przyprowadził, w kłodach, iako zmiennika panu swemu, dotrzymał y wyexaminował, za co on uciekał. W tym w. jmsc p. dzia szczerowiernie według przysięgi moiey donozszy, iezeli to nie uczynisz, będę miał exkuzę przed j. o. x. jmscią, ale tak spodziewam się, że jnteressow panskich nie zachcesz zaniechać, bo tyż y ia ich pilno pilnuiąc pleno cultu et wenerowano piszę się wielm. w. m. pana y dzia naynizszy sługa Michał Kozaczynski archimandryta Słucki.

P. S. kiedy y ktorego dnia iego przyprowadzą, iak nayuniżeniey supplikuię mnie dać wiadomość, bym y ia do tych czas o tym zbiegu nie wiedział, a teraz mnie znowiono o nim. Z archimandryi 1754 roku 7-bra 7 d.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1756 года д. № 2/10 (по генеральному повѣтью).

CCCLXIII.

Отчетъ, представленный коммисаромъ Виленскаго старшинства іеромонахомъ Ѳеофаномъ Яворскимъ старшему Виленскаго св.-духовскаго монастыря Сильвестру Добрынѣ, о томъ, какія рѣшенія постановлены были въ ассессоріальномъ судѣ, состоявшемся въ 1754 году въ Варшавѣ во время сейма, подъ предсѣдательствомъ канцлера князя Чарторижскаго, по дѣламъ Виленскаго старшинства,

1754 года.

Po zakączoney Warszawskiey assessoryi, dnia 1 decembris do Wilni pribywszy, wiadomosć interessow klasztorow Wilenskich, z assessoryi odebranych, donaszam w. (m.) panu dobrodziejowj y wszystkim w Chrystusie braciom klasztoru Wilenskiego s. Ducha ritus graeci.

Jż wszystkie aktoraty y sprawy klasztoru Wilenskiego wołane byli w sądach assessorskich, tylko że w dellacynych dniach

przypadłe, z tey tedy racyi, że xięże imc kancllerz w. W. X. Litt. seymowemy naywęc(e)y zabawny był interessami y dla tego oczewistych sp(r)aw nie sądził, chociay y wysokie ktose(?) aktoraty swoję miał, tilko w dellacyne wszystkie ludskie sprawy oznaczoną. Decyzya sądow assessorskich w sprawach klasztorow Wilenskich, expulsiwe zabranych, takowa jest: ante omnia o rejndukcie z wolnym moweniem partij aktoreae y rosprawa oczewista bez żadnych dyllacyi, et e contra patri cittae de foro. Anterius zaszłych dekretow assessorskych Domanskiemu dekretem assessorskim debitum censum przysądzoną vigore dekretow maydeburskich do finalney rosprawy sub paenis irremissibilibus utrawentionis, gdyby klasztorowi naszemu Wilenskiemu punktualnie wypła(k)cał. O summe wyderkafowe, na kahale Minskim klasztorowi naszemu Minskiemu należącą, decyzia sądow assessorskich dekretem ferowana takowa iest, że kahał Minski contumax na infa(r)mią(?) cum captivatione przez urząd y samą strone starszych kahalskich z wolnym aresztowaniem summ, towarow ubique locorum będących intra et extra regnum cum libera obsigilla one kromow y szkoły zydowskiey, w miescie Minsku będących. W sprawie z imc panem Iwanowskim, starostą Minskim, jako perszy dekret pomyslny z sądow assessorskich otrzymałem, tak y drugi dekret o rejndukcye finalną klasztoru Przyłuckiego można było otrzymać, tylko że mandatu po uczynionym pojezdzie na klasztor Pryłucki przez wielmoznego imc pana y przywilegiow, o ktorych potrebowałem z klasztoru Wilenskiego, mnie do Warszawy nie przysłano. Tenże imc pan Iwanowski, stt. Minskj, wydał nam pozew na trybunał głowny W. X. Litt. na kadencye Nowagrodzką, chcąc kasować dekret nasz assessorski, na klasztor Przyłucki otrzymany. Czego ja pilno zapobiegaiąc, wymolestowałem listy instancyalne pod wolną pieczęcią od jo. xiążęcia imc kancllerża w. W. X. Litt do jw. imci pana Platera, kasztellana Połockiego, marszałka tribunału głownego, y do iw. im. pana Rudominy, pisarża trybunalskiego kadencyi Nowogrodzkiey, y z temi listami musiałem z Warszawy do Nowogrodzka jechać przed początkiem tribunału, maiąc dla siebie powolny czas, że sądi assessorskie Warszawskie dla seymowey zabawy na nie-

dziel cztyry byli zalimitowane, tedi in spa(t)io tego czasu przybywszy do Nowogrodka, pomienione listy iw. imc panu Platerowi, marszałkowi tribunału głownego, także y iw. im. panu Rudominie, pisarzowi tribunalskiemu w Nowogrodku, oddałem y łaskawą w tym od jchmosciow ustną odebrałem deklaracyę, że sprawa pana Iwanowskiego, stty Min., w sądach tribunalskich nie przydzie do przywołania. Z Nowogrodku do Warszawy powrociwszy na sądi assessorskie y dla okączenia spraw klasztoru Wilenskiego y w jnteressie Żabowszczyzny w. w. jmc pana Masalskiego, hetmana polnego w. W. X. Litt. dwa razy w Warszawie bilem y wszystkie krzywdy, przez pana gubernatora Rodoszkowskiego nam poczynione, imci remąstrowałem y w tym łaskawą odebrałem rezolucię, że iw. imc pan Masalski hetman polny dispęsować raczył od procederow assessorskich klasztor panienski Minski, gdybysmy tylko pod czas rozgraniczenia granic Rodoszkiewskich z naszemi Żabowskiemi granicami granicząc(emu)ych według funduszow Żabowskich, doskonale dukt granicy Żabowskiy wyprowadzili, tak też y siano, przez p. gubernatora Rodoszkowskiego od nas pozabierane, sowicie deklarował oddać w ten sposob, gdy bysmy z swiadkami wiarygodnemi słusznie tego dowedli, że z własnych naszych sianożęci Żabowskich siano zabrano do zamku Rodoszkowskiego. Takteż wszystkie krzywdy klasztorow Wilenskich iw. im. panu Grossu posłowi rossy(j)skiemu y imc panu Rżyszewskiemu sekretarzowi lega(ti)onis donosilem y multoties remąstrowałem, y, podług takowych krzywd naszych, imc pan Gross poseł rossy(j)ski podał memoriał nayjasnieyszemu regnantowi Polskiemu. Regnant imc, zebrawszy senatus consilium ministrow swoich, kancllerow koronnych y Litewskich, y decidowali, według zaszłych krzywd religij naszey punkta y expulsiwie pozabiranych klasztorow naszych Wilenskich y decydowane punkta ministrowie y kancllerżowie, własnemi rękoma swoiemi podpisawszy, awtętycznie iw. im. panu Grossu posłowi rossy(j)skiemu d. 6 8-bris w Warszawie oddali, też same puncta iw. im. pan Gross poseł rossy(j)ski extraktem mnie do klasztoru Wilenskiego s. Ducha ritus graeci, pod peczencią swoią, oddał y listow dwa na przyszłą assessoryę

instanciałnych do kancllerżow Litewskich pisanich wydał, gbybyś my za pomocą Bożą doskonały skutek odebrać w sprawach klasztoru Wilenskiego mogli w następuiących sudach assessorskych. Także y o podziemnim usilnego przykładałem starania y fatigi moyi y o timże podziemnym jo. xiązęciu imci kancllerżowi w. W. X. Litt żałobe zanosiłem y ustnie remąstrawałem; tedy xiąże imc kancllerż wokował przed siebie magistratu Wilenskiego urzędnikow, w Warszawie będących, proponuiąc onym z przywilegio naszych wolnosci klasztoru Wilęskiego, ktore nasz klasztor Wilenski od wszystkich podaczek Wylenskich dyspensuią y (u)walnią y one exuzowali się przed j. o. xiązęciem kancllerzem, że magistrat Wilenski niewinni tego bynaymniey, gdyby Wilenski nasz klasztor płacił podziemnie, tylko jurżdyczanie, do klasztoru Wilenskiego należące, gdyby płacili podziemne w miescie Wilni od dworu karzdego po złotich dwa, a za miastem po złotemu iednemu, iako (powiadaią) y wszystkich konwentow rzymskich y unickich(?) jurzdyczanie zawsze do magistratu Wilenskiego punktualnie wypłacaią. Do tey wyżey wyrażoney rezolucyi moiey własną podpisuię się ręką ieromonach Theofan Jaworski m. p.

Приписка: «подлинное принялъ и подписался старшый Виленскій ігуменъ іеромонахъ Сиѳъ Гамалѣй m. p. По сему подпису непринято. Старшій Сиѳъ Гамалѣй».

Кіево-софійской библіотеки рук. № 590.

CCCLXIV.

Доношеніе игумена Яблоченскаго св.-онуфріевскаго монастыря Кассіана Аравскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о притѣсненіяхъ и обидахъ, какимъ подвергались монахи Дрогиченскихъ монастырей и всѣ вообще православные жители города Дрогичина,

конца 1754 года.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тімоѳею Щербацкому, архиепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малыя Россіи, премилосердному моему отцу и архипастыреви

всепокорнѣйшое доношеніе.

Указомъ вашего ясне в Богу преосвященства изъ духовной консисторіи велено мнѣ, нижайшему, Дорогичинскіе монастырѣ до пріезду ігумена Бреского Спирідона Грыневицкого в надсмотреніи имѣть и добрые порядки в оныхъ устроевать и, какъ возможно, от противниковъ церкви святыя, папистовъ, защищать. И хотя я, нижайшій, таковое вашего ясне в Богу преосвященства повелѣніе всеохотнѣйшимъ сердцемъ во исполнѣніе привесть стараюся, точію, за далекимъ разстояніемъ и жестокимъ каменнимъ путемъ, а паче за приключившеюся мнѣ ножною болѣзнію, к Дорогичину часто ездить вовся невозможно. А тѣ монастыри под нынѣшнее время во всеконечное от римлянъ приходятъ разореніе. Ибо когда я, нижайшій, по указу вашего ясне в Богу преосвященства, пріехалъ в Дорогичинъ, то усмотрѣлъ оные монастырѣ не токмо в ежедневномъ гоненіи и нападеніи от римлянъ, но еще и в немалой нищетѣ находящіеся; коихъ монастырей братія словесно мнѣ донесли, что сего 1754 года в день самого Богоявленія Господня, когда по обыкновенію вышли на рѣку рады освященія воды, то, по наущенію тамошныхъ ксензовъ езувитовъ, нечаянно нападши, канцелярысты з студентами людей благочестивыхъ, которыхъ весма уже малое число тамо обрѣтается, разогнали, крестъ поламали, евангеліе в воду вкинули, столъ совсѣмъ опровергли, іеромонаховъ, бывшихъ в священныхъ одеждахъ, за бороды торгаючи, водою обливали, припѣвая: «Господи помилуй». И хотя о таковомъ злодѣйствѣ и

разбойническомъ нападеніи тѣхъ монастырей братія и манѣфестъ, куды надлежитъ, занесли и просили суда, однакъ ничего не успѣли, точію отложено до предбудущей коммисіи, которая хотя и будетъ, никакой ползы болїе не учинитъ, развѣ в конечное тѣ монастыри приведетъ разореніе и запустѣніе. Того ради въ глубочайшей моей покорности вашего ясне в Богу преосвященства прошу пожаловать какого в полскомъ языкѣ и правахъ искуснаго и доволнаго человѣка прислать в оные монастырѣ ігуменомъ для пресѣченія всѣхъ вышеписанныхъ от римлянъ злобъ и разоренія и дабы оные монастыри не пришли во всекрайнѣйшее разореніе и опустѣніе.

Вашего ясне в Богу преосвященства (собственноручно) всенижайшій послушникъ свято-онуфріевскаго Яблоченскаго монастыря ігуменъ іеромонахъ Кассіанъ.

Помѣта рукою м. Тимоѳея: «1755 года генваря 9 д. Записавъ, написать указъ до Гадяцкого ігумена, чтоб отпустилъ іеромонаха Іону немедленно, для опредѣленія его в оніе монастирѣ ігуменомъ».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 1 (по генеральному повѣтью).

CCCLXV.

Доношеніе Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго св. синоду о полученіи и исполненіи имъ синодальнаго указа, которымъ требовалось приказать игуменамъ заграничныхъ монастырей Кіевской епархіи, чтобы они вели себя смирно и сами не начинали дѣлъ съ католическимъ и уніятскимъ духовенствомъ, съ объясненіемъ побужденій, по которымъ были перемѣнены игумены монастырей: Бѣльскаго, Брестскаго и Яблоченскаго,

1755 года 20 генваря.

Святѣйшему правителствующему синоду

доношеніе.

Указъ ея імператорскаго величества самодержицы всероссійскія, изъ святѣйшаго правителствующаго синода августа 13 д. подъ № 2254-мъ ко мнѣ отпущенній, о потвержденіи найкрѣп-

чайше находящимся въ Полщѣ духовнимъ персонамъ греческаго исповѣданія, дабы они о своихъ обидахъ жалоби пристойнимъ и справедливимъ порядкомъ употребляли, с сообщеніемъ реляціи, въ коллегію иностраннихъ дѣлъ присланной от секретара посолства россійскаго Ржишевскаго, а отъ коллегіи святѣйшему правителствующему синоду поданной, о томъ, что якобы были во всемъ произшествіи виновни и заводчиками сами россійскіе греческіе духовніи ігумени: Брескій Спіридонъ, Бѣлскій Ісаія да Яблоченскій Кассіанъ, тому, что монастырѣ: Брескій и Бѣлскій мало въ унію не перейшли, прошлаго октября 30 д. я получилъ. И во исполненіе онаго ея імператорскаго величества высочайшаго указа находящимся въ Полщѣ духовнимъ греческаго закона о вишшеписанномъ, какъ нинѣ от мене накрѣпко притверждено, такъ и при поставленіи ихъ туда во началниковъ, дабы они смирно, доброобходително, безъ и малѣйшаго порока поступали, доволно упоминается. А что господинъ секретарь Ржишевскій в своей реляціи представилъ, якобы во всемъ произшествіи виновни и заводчиками были сами россійскіе греческіе духовніе, то в томъ немалое сумнителство. Ибо отправлени от мене туди люде честніе, доброобходителніе, а не какіе затѣйщики, съ коихъ единъ Ісаія (кой въ монастирѣ Бѣлскомъ ігуменомъ не принятъ) житія честнаго и добродѣтелнаго, нинѣ от мене въ свято-преображенскій Мгарскій Лубенскій монастирь духовникомъ опредѣленъ, да и вщинать имъ, духовнимъ, затѣекъ и ссоровъ, какъ они в чужомъ государствѣ не имѣя ни откуда защищенія, весма невозможно, и что они пріехали туда не в многолюдствѣ, и поручали монастирь безъ всякихъ споровъ первіе Яблоченскій ігумену Кассіану, а потомъ и Брескій ігумену Спиридону, какъ доношеніемъ представилъ въ духовную мою консисторію оной іеромонахъ Ісаія, а прописаннихъ монастирей ігуменовъ Брескаго Мануила (кой нинѣ уніятомъ) требовано от мене въ Кіевъ потому, что нѣкоторіе на него, Мануила, въ духовной моей консисторіи от тамошнего Брескагож монастира іеромонаха Германа Артецкаго обявлени недобропорядочніе поступки; Дорогиченскаго Антонія Каменскаго, за старостію и дряхлостію его, велено перемѣнить въ Брескій монастиръ духовникомъ, а Бѣл-

ского Паисія Готовицкого от игуменства за старость отставить и опредѣлить ему за понесенніе его въ томъ монастирѣ труди порцію безнужную и келію; по прошенію же того Бѣлскаго монастиря братіи и братства, оной Паисій Готовѣцкій в тотъ монастирь по прежнему ігуменомъ отправленъ, и об ономъ монастирѣ нинѣ никакихъ худихъ произхожденій не слишно. Что же господинъ секретарь посолства Россійскаго Ржишевскій пишетъ въ той же своей реляціи, между прочіимъ, что Мануила уніати потому, что онъ у нихъ въ монастирѣ находится, не видадутъ, какіе жалоби и представленія на него ни былиб, и по ево-де мнѣнію за лучшей находитъ способъ, чтоб духовное правленіе въ Кіевѣ само изискало средство, которимъ бы его, Мануила, з его сообщниками въ Кіевъ въ самой тихости заманить могло, и тамъ бы достойное наказаніе учинило, то не токмо заманить въ Кіевъ его, Мануила, и другихъ подобнихъ ему противниковъ никакимъ образомъ невозможно, но хотябы онъ, Мануилъ, нинѣ и самъ въ Кіевъ пріехалъ, то, яко онъ нинѣ состоитъ уніятомъ, учинить ему наказаніе крайне опасно, для того, что, за увѣдомленіемъ о томъ, от римлянъ великое утѣсненіе находящимся тамо благочестивимъ слѣдователно можетъ быть во отмщеніе его единаго. О семъ вашему святѣйшеству доноситъ

вашего святѣйшества нижайшій послушникъ (собственноручно) митрополитъ Кіевскій Тімоѳей.

Генваря 20 д. 1755 года зъ Кіева.

Архивъ св. Синода 1753 года д. № 321.

CCCLXVI.

Доношеніе (копія) игумена Грозовскаго богословскаго монастыря Антонія Дзіортки Виленскому старшему Сильвестру Добрынѣ о томъ, что Слуцкій мѣщанинъ Василій, шесть лѣтъ приготовлявшійся къ принятію монашества въ Грозовскомъ монастырѣ, былъ взятъ, по указанію Слуцкаго архимандрита Михаила Козачинскаго, въ солдаты и, хотя былъ освобожденъ потомъ отъ военной службы, по ходатайству игумена Антонія, но съ запрещеніемъ ему возвращаться въ монастырь,

1755 года 11 февраля.

Wielmożny wysoce w Bogu nayprzewielebnieysży mnie nayosobliwszy y nayłaskawszy msci dobrodzieju.

Lubo przez zdawno okazyą w Bogu przewielebnego oyca Innocentego Bołdyszewskego, namiesnika archimandryi, winszowałem s-to Narodzenia Pańskiego poważną osobę wm. mego dobrodzieia, tylkoż wątpię w tym, aby te listy prezentowane byli; lecz dopioro mnie pożądanego y szczęsliwego przybycia z drogi jmsci dobrodzieja, takteż y przeszłego festu od uprzeymego mego affektu życzę, aby przy wszelkich pomislnosciach dni, godziny y momenta wyliczywszy setne lata niezwiędniałey korony uczęsnikem został.

Donaszam wielmożnosci w. m. dob. memu, żem posyłał przez wyz wyrażonego xdza Bołdyszewskiego copyą listu, pisanego od w-o jmci x. archymandryty Słuckiego do w-o jmsci pana komendanta fortecyi xstwa Słuckiego, aby człowieka na jmie Bazyłego szapowała mieszczanina Słuckiego, ktory się zasługiwał przez lat sześć na s. habit, był odebrany pod garnizon Słucki, ktorego wzięto żołnierżami z klasztoru naszego pod areszt, penuiąc iego robotą taczkową w kaydanach; potym uznano iego żołnierżem, aże za staraniem moim został eliberowany, tylkoż wracać się do klasztoru areszłowaną. Lecz się, nie maiąc na ten list żadnego responsu, powtornie w. m. memu dobr. oznaymuię y kopią samegoż tegoż listu ordynuię, aby to było wiadomo wiel. waszey, bym ia nie miał żadnego narżekania od w. m. m. p. d., bo ieżeli taka wiolencya będzie, nie odważy się nicht do klasztoru

naszego przychodzić dla przyięcia habitu s-tego, y z tego może mieć uszczerbek cerkwi Bożey błahoczestyi s. Co donoszaiąc y sam siebie łaskawemu respektowi iego polecaiąc, z naypokornieyszą submissyą moią pragnę być pisać się wiel. wysoce w Bogu nayprzewielebnieyszego mnie nayłaskawszego oyca y nayosobliwszego dobrodzieia codzięnym bogomodłcą y naynizszym sługą x. Antoni Dziortka, ihumen klasztoru swięto-Janskiego Hrozowskiego kw. wlo.

Z klasztoru d. 11 februarii 1755 roku.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 2/10 (по генеральному повѣтью).

CCCLXVII.

Доношеніе Виленскаго старшаго Сильвестра Добрыни Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что архимандритъ Слуцкій Михаилъ Козачинскій дѣлалъ, будто бы, насилія Грозовскому монастырю, который былъ подчиненъ Виленскому св.-духовскому монастырю,

1755 года марта.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тимоѳею Щербацкому, Божіею милостію православному архиепископу митрополиту Кѵевскому, Галицкому и малія Россіи

всенижайшое доношеніе.

Яково мнѣ, нижайшему, от приписнаго к благочестивому старожитной греческой религіи сошествія Святаго Духа старшенству и вѣчно ко оному, по силѣ привилеіовъ и фундушовъ, принадлежащаго свято-янскаго Грозовскаго монастиря ігуменъ пречестній іеромонахъ Антоній Дзіортка о учиненныхъ оному монастыру отъ преподобнѣйшаго отца архимандрита Слуцкаго Михаила Козачинскаго насилствіи прислалъ писаніе, с приобщениемъ писанного от его преподобія к замку Слуцкого коменданту писма копіи, таковыхъ пречестнаго игумена Грозовскаго точную, а преподобнѣйшаго господина отца архимандрита Слуцкаго копію с копіи писемъ при семъ в архипастырское вашего ясне в Богу высокопреосвященства

размотреніе представляя, высокоархипастырского о чинимыхъ к старшенству Виленскому от преподобнѣйшого господина отца архимандрита Слуцкаго насилствій и озлобленій высокомилостивого защищенія и архипастырской обороны всенижайше прошу

вашего ясне в Богу высокопреосвященства (собственноручно) всенижайшій послушникъ и богомолецъ ігуменъ Сілвестръ Добрына старшій Виленскій из братіею

Вверху рукою митрополита надпись: «1755 года априля 3 д. Отписать, что обиды никакой не учинилъ отецъ архимандритъ».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 2/10 (по генеральному повѣтью).

CCCLXVIII.

Прошеніе игумена Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о предписаніи указномъ всѣмъ игуменамъ заграничныхъ монастырей не принимать въ свои монастыри бѣглыхъ монаховъ. а Пинскому игумену Кириллу, кромѣ того, объ отосланіи въ Брестъ принятыхъ имъ монаховъ Брестскаго монастыря,

1755 года 20 марта.

Jaśnie wielmożny miłosciwy panie y archipasterzu moy.

Na dniu onegdayszym doniosł mnie ociec Dionizyi, zakonnik monasteru Jabłoczenskiego, że monasteru Brzeskiego swiętego Symeona Słupnika dwoch zakonnikow: hierom Lawrenty Buchalski y monach Arseni, niechcąc nieść posłuszenstwa swiętego w klasztorze swoim, uciekli do Pinska, ktorych ociec Kiryl, ihumen Pinski, przyiowszy, hieromonachowi Lawrętemu celebracyę w swoim monasteru pozwolił, a monacha Arseniego, nie wiedząc o jego postępkach, do waszey archipasterskiey mci na konsekracyę na kapłanstwo ordynował, ktoren iest y poswięcony y do Pinska na mieszkanie posłany. Z tey racyi cięzko ubolewam na oyca Kiryła, panie miłosciwy, że bez bytności moiey zbiegow zakon-

nikow przyimuie, protekcyę daie y, iak swoich, na konsekracyę do waszey archipasterskiey mci ordynuie. A gdym go na Pinskie ihumenstwo elektował, pod przysięgą obiecał się nie tylko mnie machiawelskich podstępkow nie wyrabiac, ale y bez rady moiey nic a nic w interessach monasterskich nie czynic, pierwiey przez pocztę miał przedsiewzięcie swoie mnie oznaymic, probacyi lub informacyi odemnie prosic. A teraz o tym wszystkim zapomniowszy, ostatnych mi zakonnikow do siebie przeludza. Więc upraszam naypokorniey waszey archipasterskiey mci, pana miłosćiwego, roskazać posłać swoy archipasterski ukaz do oyca Kiryła, aby mnie sine mora zakonnikow moich do Brześcia przysłał y w dalsze czasy zbiegow zakonnikow na życie nie przyimował, ale ich odsyłał do tego klasztoru, z ktorego pouciekali; takowymże ukazem y drugich ihumenow proszę obowiązać, ażeby rozhultaionych y od posłuszenstwa unikaiących zakonnikow nie protegowali, owszem, gdzie należy, zaraz odsyłali,

(c. p.) jasnie wielmożney waszey archipasterskiey mci pana y dobrodzieia naymiłosciwszego nayuniżenszy sługa hieromonach Spirydyon Hryniewiecki, ihumen Brzeski.

Надпись рукою митрополита Тимоѳея: «сіе доношеніе просителное в дѣйствителную привесть резолюцію, архіерейско утверждаемъ. 1755 года марта 20 дня. Во дворе Кудрявскомъ».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 11 (по генеральному повѣтью).

CCCLXIX.

Прошеніе игумена Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ оставленіи его, вслѣдствіе непріисканія достойнаго замѣстителя, въ должности игумена только на одинъ годъ, съ резолюціею митрополита,

1755 года 20 марта.

Jaśnie wielmożny miłosciwy panie dobrodzieiu y archipasterzu moy.

Talent bez cenney estymacyi znaleziony w dobroczynnym sercu jw. waszey archipasterskiey mci pana mego miłościwego nie chcę za lada fraszkę przefrymarczyć, trybem ewangelicznego gniusnika, abym nie był tymże traktamentem od Receptora talentow utraktowany; ale go chcę z iak naywiększym profitem oddac do skarbu ekonomij niebieskiey; za czym y do winniczki Chrystusowey, w Brzesciu sytuowaney, mnie od waszey archipasterskiey mci w opiekę powierzoney, takowego gospodarza, jakowego mnie zlecił zyskać, nie mogąc wynaleść, zas do niey sam ja, chociayby y życia postradać, adressuię się, y ten pieniążek, ktoren ciężką pracą u łaskawych chrzesciian wyżebrowałem, należytym porządkiem nie gwałtowne potrzeby mieysca swiętego expensowac będę, ażeby, w dziuzawe czyie ręce dostawszy się, na cięzkie moie zawstydzienie y wieczny szkrypuł, bez nadziey pożądaney fruktyfikacy ubogiego monasteru, nie był zmarnotrawiony.

Więc ob ultimum defectum potrzebnych zakonnikow w klasztyrze, ktoby mnie quali tali auxilio mogli sucurrere y dla znacznie nadwątlonych sił moich, podymuiąc nad proporcyonalnę fatygi, na ieden tylko rok służyc temu Brzeskiemu monasterowi podeymuię się, a po okonczeniu tego iednego roku, ieżeli ieszcze Bog zechce y żyw będę, chciey miłościwy panie y archipasterzu na mnie wspomnić y od ciężkiego jarma Brzezkiey obedyiencyi uwolnic, a na moie mieyscie kogo zdrowszego y silnieyszego subordynować. O takową uczynność humillme prosi jasnie

wielmożney waszey archipasterskiey mci pana y dobrodzieia mego naymiłosciwszego (c. p.) nayuniżenszy sługa hier. Spirydyon Hryniewiecki ihumen Brzeski.

Митрополитъ на этомъ прошеніи собственноручно написалъ слѣдующее: «Вышный Господь да благословитъ в свое добропорядочное и богоугодное правленіе и благоговѣйное и доброполезное оной монастырь Бреский приняти смотреніе: и сколко силъ станетъ, потрудитися тамо благочестно к славѣ Божіей и к ползѣ оному святому благочестію и тамошней братіи честной к полученію спасенія, дабы не могло слѣдовати никакой православной нашей святой восточной греко-россійской церквѣ яктури и никакого и наймалѣйшого соблазна: но во всемъ по закону Божію было бы найгорливѣйшое исполненіе и всегдашнее християнское раченіе во всѣхъ изряднѣйшихъ прогрессахъ; а посля по своему прошенію съ нашимъ пастырскимъ благословеніемъ будетъ пречестный ігуменъ отецъ Спиридонъ Гриніевицкій от оного ігуменства милостивно уволненъ и не оставленъ отъ нашего архіерейского собственного призрѣнія: si mostrant clementissimi coeli, prolongaverint in suo esse incolumem vitam. 1755 года марта 20 дня во дворе Кудравскомъ».

Помѣта: «содержать в цѣлости в повѣтѣ».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 9 (по генеральному повѣтью).

CCCLXX.

Письмо Вятскаго епископа Антонія къ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ жалобою на обиды, причиненныя, будто бы, игуменомъ Марковскимъ Іоакинѳомъ Пелкинскимъ Петру Еліашевичу, и съ предупрежденіемъ, какъ бы Іоакинѳъ Пелкинскій не передался уніатамъ, подобно своему предмѣстнику,

1755 года 28 марта.

Ясне в Богу преосвященнѣйшій владыко, митрополитъ Кіевскій, Галичскій і всея малыя Россіи, милостивый мой отецъ, патронъ і величайшій благодѣтель!

Послѣ отвѣта моего на писаніе вашего высокопреосвященства, чрезъ отца намѣстника Моарского Николая полученное, для отлучки моей въ епархію далную великопермскую, не имѣлъ я способности и времене нижайшій мой должный поклонъ при нижайшей венераціи рекомендовать. А нынѣ, по возвращеніи моемъ съ пути, не доѣхавъ до Вятского дому для безпокойной дороги и жестокихъ морозовъ при старости моей худое болшимъ еще поврежденіемъ изпурилъ здравіе, такъ что собственноручно перомъ къ оказанію моего должнаго поклона не могу владѣть; когда же Богъ мнѣ первое здравія состояніе даруетъ, одолжаюсь непремѣнно ваше высокопреосвященство нижайшимъ увенеровать своеручнымъ поклономъ. Нынѣ же возимѣлъ я смѣлость нижайшимъ моимъ ваше высокопреосвященство утруждать прошеніемъ в слѣдующемъ. По возвращеніи моемъ изъ епархіи, засталъ я на дому писаніе от племянника моего, близъ Маркова монастыря живущаго, многими кверелями і почти слезными прошеніями наполненное (о) несносныхъ и нестерпимыхъ обидахъ и нападеніяхъ, племяннику моему нагло от игумена Марковского чинимыхъ, о чемъ онъ чрезъ преосвященного Смоленского доношеніемъ къ вашему архипастырству представилъ, а его преосвященство Смоленскій Гедеонъ ко мнѣ, по милости своей, изволитъ писать, что при писаніи своемъ помянутое доношеніе племянника моего къ вашему архипастырству отправилъ, и надѣюсь, что оное рукъ подлежащихъ дошло. Кромѣ же племяннику моему обидъ нанесенныхъ (какъ его преосвящен-

ство в писаніи своемъ упоминаетъ) и мене самого досязаетъ, неучтивыми и досадителными понося імя укоризнами, а я оного ігумена Марковского, называемаго Пелкинского, и в лице не знаю, ниже оного гдѣ ни есть видалъ, і такъ видно чуть ли оный поминаемый ігуменъ Пелкинскій не превзошолъ бываго ігумена Марковского Пчіолку, которой по злобѣ своей унеятамъ себе в протекцію отдалъ, гдѣ и нынѣ живетъ. Какъ же видно, и нынѣшній игуменъ Пелкинскій чуть ли не тымъ же слѣдомъ за Пчіолкою поступаетъ, болше же всего жаль, дабы старинную обитель, въ благочестіи находящуюся, в крайнее раззореніе не привелъ и вовся не потерялъ, почему я съ нижайшимъ моимъ почтеніемъ смиреннѣйше прошу, по представленію от моего племянника, въ несносныхъ его обидахъ і о моемъ безчестіи милостиво отеческое благоволи явить разсмотреніе и, во истиннѣ разобравъ, виноватыхъ, по закону и правиломъ святыхъ отецъ, наказать, дабы и впредь таковые междоусобія не происходили; благочестію же святому претыканіемъ и соблазнію не были. Я бы болѣе надѣялся, чтоб отецъ игуменъ Пелкинскій, благочестію подражая, въ благочестіи живущихъ защищалъ и по возможности къ обидамъ не допускалъ, но онъ вопреки и послѣднихъ благочестіе содержащихъ не токмо гонитъ, но и до крайней обиды и раззоренія приводитъ. А в надежди вашего архипастырства находясь, смѣю мое и паки усугубить прошеніе, дабы величайшею вашего архипастырства милостію от наглого и безсовѣстного поносителя имени моего, племянника же обидами на имѣніи его и славѣ уже доволно притисненного защитить и, таковымъ продерзостямъ игуменскимъ не давъ воли, от такихъ соблазновъ унять; я за таковую милость и отеческое одолженіе непрестанно, елико силъ моихъ станетъ, вашему архипастырству возблагодарить и заслужить не премину; нынѣ же съ нижайшимъ почтеніемъ и глубочайшею преданностію себе архипапастырскому рекомендуя респектови, пребуду

(собственноручно) ясне въ Богу вашего преосвященства, милостиваго отца, патрона и величайшаго благодѣтеля, всепокорній слуга и богомолецъ смыренній Антоній епископъ Вятскій.

Вятка марта 28 дня 1755 года.

P. s. Помянутій Марковскій игуменъ Пелкинскій не токмо племенника моего несноснимы обидамы вексуетъ, но и всѣхъ въ малой и великой Россіи архіерейскій санъ и духовенство поноситъ, какъ о томъ преосвященній Смоленскій Гедеонъ цедулкою обявляетъ, которую вашему преосвященству для извѣстія при семъ сообщаю и о защищеніе всепокорнѣйше прошу, за которую величайшую милость служить одолжаюсь; за болѣзнію пространно писать не могу.

Копія съ приписки епископа Смоленскаго Гедеона: «игуменъ Маркова монастира слѣдами Пчелки поступаетъ, и опасно, чтобъ за нимъ не полетѣлъ. Господину Петру Еліашевичу великія обиды дѣлаетъ, честнихъ лицъ ругаетъ дерзновеннѣе от самихъ „уніатовъ, которихъ онъ и воспоминать с честію долженъ. Прошеніе господина Петра въ обидахъ своихъ на его къ преос. митрополиту Кіевскому отослано от мене будетъ при моемъ писаніи и ваше преосвященство о томже къ его преосвященству можетъ писать и членовъ сvнодалнихъ хороше бъ увѣдомить ргаеосcupando хитрости его, могутъ бо сицевія его поступки по времени въ с. сvнодѣ судими быть, буде въ Кіевѣ не укротятся и сатисфакція за онія не учинится».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1756 года д. № 7 (по генеральному повѣтью).

CCCLXXI.

Письмо (собственноручное) Слуцкому архимандриту Михаилу Козачинскому отъ игумена Минскаго петропавловскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго, съ извѣщеніемъ о смерти бывшаго игумена Минскаго монастыря Павла Стефановича, послѣ котораго на монастырѣ остались большіе долги, изъ Минска 1755 года 28 марта.

Ясне велможній в Богу высокопреподобнѣйшій господине господине мосцѣ отче архимандритѣ Слуцкій, высокомилостивый мой и благонадежнѣйшій благодѣтелю.

Многократнѣ имѣлъ я, нижайшій, всеусердное желаніе должній мой и всепокорнѣйшій отдать поклонъ под стопи ясне в Богу ва-

шего высокопреподобія, но чрезъ необычайнія препятствія, в послушаніи моемъ бившая, намѣреннаго желанія моего в совершенство не возмоглъ привести. Нинѣча же, по призрѣнію Всемогущаго Бога, благополучнѣйшее время изобрѣтши, Сего жъ изволеніемъ всенижайшій поклонъ мой депоную под стопи ясне в Богу вашего высокопреподобія, всеусерднѣйше желая от Всещедраго Владыки ясне в Богу вашему высокопреподобію дражайшаго, златоцвѣтущаго, неувядаемаго здравія и, при всякомъ благополучнѣйшомъ долгоденствіи, высочайшихъ фортунныхъ сукцессовъ. Свойственно же есть нинѣ земли во время весни всякіе селные проращати злаки, здешнему же нашему горизонту сотворися нынѣ примѣненіе, ибо в настоящомъ нынѣшномъ весенномъ времени преподобнѣйшій его мылость отецъ Павелъ Стефановичъ в мѣсто прорастѣнія в самое красное средственнаго своего житія приближающіися лѣто з доволно жалостнимъ родителей и сродниковъ своихъ слѣдующимъ скорбѣніемъ в подземныя внійде сокровища, нѣсколко дній плевурею болезнуя, марта 22 в нощи от здѣшнихъ на оная преселися душою, тѣломъ же в земли в обители святихъ верховнихъ Апостолъ Петра и Павла в Литовскомъ городѣ Мѣнску сего жъ марта 24 по служеніи моемъ соборнѣ, обикновеннимъ проводомъ монашескимъ погребенъ есть; умирая же, онъ, в блаженной памяти отецъ Павелъ Стефановичъ, слезно просилъ о молитви святія ясне в Богу вашего высокопреподобія и дабы извѣстіе послать в Кіевъ к ясне в Богу его высокопреосвященству и к родителемъ и сродникомъ его, в которихъ, сказивалъ онъ, покойній, что имѣются его, почислѣніи мною, вещи да и денги в Кіевскихъ людей, покойнаго рукою почисленіе, тилко жъ тихъ долговъ, сказовалъ покойній онъ, отецъ Павелъ Стефановичъ, облѣgи до Вѣлни позабирани с протчими его, покойнаго, писмами и вещами. Нынѣча же я, нижайшій, на мѣсто его, покойнаго, опредѣленъ в Мѣнскій монастырь от его милости отца старшаго Вѣленскаго казнодѣи Кіевскія к. Добрини, толко жъ онъ тяжелоносній onus неудобъ носимій Мѣнскаго монастыря, выш сылъ моихъ есть, того ради, что долговъ покойнаго в многихъ людей и жидовъ Мѣнскихъ болше ста рублей осталось, а и жадного не имѣется способу до уплаченія онихъ долговъ з Мѣнскаго

монастыря, понеже самонуждн҃ѣйшаго вѣкту et amictu нѣ откуду взять, якую то крайную мою нужду донеши высочайшему архипастырскому высокомилостивому призрѣнію, навсегда зостаюся

вашего ясне в Богу высокопреподобія высокомилостиваго моего архипастыря всенижайшій слуга и щоденній богомолца іеромонахъ Фтеофанъ Яворскій.

1755 года марта 28 д. Мѣнскъ.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 4 (по генеральному повѣтью).

CCCLXXII.

Доношеніе игумена Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о пролитіи св. таинъ во время причастія народа іеромонахомъ Дрогиченскаго монастыря Варнавою Вербовичемъ,

1755 года марта—апрѣля.

Jaśnie wielmożny archipasterzu panie y dobrodzieiu moy naymiłościwszy.

Praeterito 1753 an-o, gdy ja, z Warszawy powrociwszy się do Brzescia, wyzytował monasterski Drohickie ss. Troycy y Spaski, ociec Antoni Kamienski, protunc ihumen tameczny, z bracią zakonnikami przekładał mnie straszny trafunek, na ierom. Barnabie Wierbowiczu okazany, ktoren Wierbowicz ejusdem anni tempore aestivo celebrował służbę Bożą y iuż po skonczonym kinonika consueto more ecclesiastiko obrocywszy się z kieliczem do ludzi y te słowa: «со страхомъ Божіимъ и вѣрою приступите» wymowiwszy, gdy iuż ludzi poczoł kommunikować (ne scit quo casu) potrącił li go kto, czyli z nieostrożnego w ręku trzymania, przewrocił się w ręku kielich y wiele z niego przenayswiętszey Ewcharystyi na ziemie wylało się y nogami prostych ludzi podeptało się, ponieważ ony Barnaba o tak ciężkiey szkodzie nic powiadać nie dbał, ludziom nazad nie roskazał cofnąc, ani sam

do zbierania swiętości nie ruszył. O tym ja nieszczęsliwym przypadku od oyca Antoniego y braci wysłuchawszy, rozkazałem nędznemu o. Barnabie od służenia s. liturgii powstrzymac się, poki o tym waszey archipasterskiey mci uczynię wiadomość y iaką dla niego otrzymam rezolucyę. Lecz ociec Antoni Poczeka, kapellan Warszawski, będąc (nie wiem za iakim interessem) w Drogiczynie, nullo sobi attento iure, mimo moię wiadomość, onemu Barnabie celebracyę pozwolił, o czym ja dowiedziawszy się, więcey w ten interess nie wtrącał się, ale w szczegulne sądy Boże oyca Poczekę y Wierbowicza oddawszy, do Moskwy do waszey archipasterskiey mci odiachałem, a ponieważ że te monastery Drogickie tempore istius horribilis actus pod moią superintendencyą zostawały, mam certam rationem teraz jw. archipasterskiey mci panu swemu miłosciwemu o tym oyca Barnaby przypadku donieść y finalną dla niego decycyę y rezolucyę archipasterską naypokorniey upraszać,

(c. p.) jaśnie wielmożney waszey archipasterskiey mci pana y dobrodzieja mego naymiłościwszego nayuniżenszy sługa hierom. Spirydyon Hryniewiecki, ihumen monasteru Brzeskiego s. Symeona Słupnika.

Помѣта м. Тимоѳея: «подано 1755 года априля 8 д. (другою рукою) велено отъ его преосвященства разсмотрѣть въ консисторіи»:

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 1 „о агнцахъ и случаяхъ при священнодѣйствіи“ (по генеральному повѣтью).

CCCLXXIII.

Грамота Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго игуменамъ: Пустынно-Жаботинскаго св.-онуфріевскаго монастыря Ефрему и Пустынно-Медвѣдовскаго николаевскаго монастыря Тихону, съ приказаніемъ не принимать въ монастыри свои монаховъ, самовольно ушедшихъ изъ своего монастыря, но, забивъ въ кандалы, возвращать ихъ туда, откуда бѣжали, 1755 года 8 апрѣля.

Божіею милостію, Тімоѳей Щербацкій, православный архіепископъ митрополитъ Кіевскій, Галицкій и малыя Россіи.

Всечестнимъ заграничнихъ благочестивихъ монастырей ігуменомъ: свято-онуфріевскаго Пустынно-Жаботинского Ефрему и свято-николаевского Пустинно-Медвѣдовского Тіхону, Божія благословенія, при нашемъ архіерейскомъ, желая, предлагаемъ. Понеже извѣстно намъ, пастыревѣ, изъ нѣкоторихъ представленій учинилось, что заграничнихъ благочестивихъ монастырей нѣкоторіе законники, не похотѣвъ отъ началниковъ несть опредѣленихъ имъ послушаній, с едного в другій монастыръ переходятъ и от началниковъ тѣхъ монастырей, в якій являются, пріймаются, и священнодѣйствовать имъ от тѣхъ же началниковъ, в противность святихъ отецъ правилъ, дозволяется. Того ради отселѣ такихъ бродягъ, изъ монастыря въ другіи самоволно переходящихъ монастыри, не принимая, забивъ онихъ в кандали, на коштѣ того монастыря, откуду кто бежалъ, отсилать, пастирско притверждаемъ. Полученіе же сего и отпустъ вмѣсто репорта под симъ подписавъ, куда надлежить, по скопіеваніи, отослать, съ послѣднего же мѣста в канцелярію нашу прислать.

Изъ катедры нашей митрополитанской Кіевской. 1755 года априля 8 дня.

(Собственноручно) вышшеименованный митрополітъ Тімоѳей р. в.

Такія же грамоты, какъ видно изъ черновыхъ отпусковъ, были посланы игуменамъ: 1) Пинскаго монастыря; 2) Яблоченскаго, Бѣлского и Дрогиченскихъ монастырей

и 3) Кутеинскаго, Марковскаго, Тупичевскаго, да намѣстнику Буйницкому Петру.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 11 (по генеральному повѣтью).

CCCLXXIV.

Прошеніе игумена Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о написаніи писемъ къ Кіевскому губернатору и таможенному начальнику съ ходатайствомъ о свободномъ пропускѣ игумена, везшаго церковныя книги и другія вещи, за границу,

1755 года 8 апрѣля.

Jaśnie wielmożny panie dobrodzieiu moy y archipasterzu naymiłosciwszy.

Xiąg cierkiewnych skrzyn dwie wielkich, z swiętszego synodu wydanych na monastyr Brzeski, item rzeczy drugie roznego rodzaiu y gatunku, ktore owo wykwestowałem u miłościwych chrzścian, owo pokupiłem za wykwestowane pieniędze na rozne necessaria monasterskie y pożytek, a przy tym y reszty pieniędzney kwotkę małą w złotey y srebrney monecie, abym mogł bez żadney lustracyi, ewikcyi y extorsyi tarifowey za granicę wywieść, tudziesz y o wydanie paszportu z gubernskiey kancellaryi naypokorniey upraszam waszą jasnie wielmożną archipasterską mść, ażebyś raczył panie miłosciwy, tak do jw. jmc pana gubernatora, iako y do ichmcw panow, nad taryfą maiących superintendencyę, literaliter instare za mną. O to prosi jaśnie wielmożney archipasterskiey mci pana dobrodzieia y archipasterza swego naymiłościwszego (c. p.) nayuniżenszy sługa hierom. Spirydyon Hryniewiecki ihumen monasteru Brzeskiego.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 15 (по генеральному повѣтью).

CCCLXXV.

Письмо (собственноручное) игумена Минскаго петропавловскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго Слуцкому архимандриту Михаилу Козачинскому, въ которомъ говорится о затрудненіяхъ касательно уплаты долговъ, оставшихся послѣ смерти бывшаго игумена Минскаго монастыря Павла Стефановича,

изъ Минска 1755 года 19 апрѣля.

Ясне велможній в Богу впсокопреподобнѣйшій господине господине мосцѣ отче архимандритѣ Слуцкій високомилостивій и благонадежнѣйшій мой благодѣтелю.

Дражайшее время и високомилостивую честь имѣлъ я, нижайшій, вашего ясне в Богу високопреподобія высокоповажное писаніе получить в Мѣнску ejusdem anni априля 11 дня st. v., за якую вашего ясне в Богу високопреподобія надприрожденную показанную ко мнѣ, нижайшему, высочайшую отческую мылость всепокорнѣйше благодарствую, всеусердно желая вашему ясне в Богу високопреподобію сей настоящій свѣтлоторжественній Resurexij Christi праздникъ при благоцвѣтущомъ и неувядающомъ здравіи и всякомъ благополучіи торжественно праздновать, и дабы Сей Преславній смерти Побѣдитель, из мертвихъ Воскресшій Христосъ Господь, Божественнымъ призрѣніемъ Своимъ от силы в силу и от славы в славу достойнаго по множайшихъ высокославныхъ трудахъ архіерейскаго святѣйшаго правленія, торжественно на высочайшій златаго покоя престолъ, аки дражайшее свѣтило россійскому свѣту, на в(ѣ)ящую всѣхъ ползу и твердое благочестіи святой защищеніе возвести удостоилъ ваше ясне в Богу високопреподобіе, всеусердно желаю. Что же зволили. по высочайшой милости своей, ваше ясне в Богу високопреподобіе мене, нижайшаго, увѣдомить, что долговъ покойнаго отца Павла Стефановича безъ облѣговъ в Кіевскихъ людей поискать трудно, се истинна есть; но в духовной особи, а именно в презвитера Самойловича 60 рублей чрезъ консісторъ катедры Кіевскія мощно доправить, той освѣдчалъ покойній устне предо мною, что онъ, презвитеръ Самойловичъ, 60 рублей подленно виноватъ, то под совѣстію освященному консисторови не можеть от-

казать, когда бы толко не умре онъ, презвитеръ. В томъ всепокорнѣйше прошу милости вашего ясне в Богу высокопреподобія его ясне в Богу преосвященству объявить, понеже за долгами покойнаго безпрестанно мнѣ докучаютъ kredytorowie, даби я онимъ виплачивалъ долги покой(наго), а я отнюдь не имѣю откуду выплатить, понеже и самъ монастырь Петровскій Мѣнскій в крайнее разореніе приведенъ, а з Вѣленскаго монастыря жадной помощи не имѣю. Протчее молитвамъ святымъ и архіпастирскому високомилостивому призрѣнію себѣ ввѣривши, навсегда есмъ

ясне в Богу вашего высокопреподобія высокомилостиваго архипастыря и благонадежнѣйшаго отца и благодѣтеля моего всенижайшій слуга и вѣрно пріязненній богомолца іеромонахъ Фтеофанъ Яворскій трудникъ монастыря Мѣнскаго.

A. Domini 1755 мѣсяца априля 19 дня з Мѣнска.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 4 (по генеральному повѣтью).

CCCLXXVI.

Доношеніе игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Кирилла Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о гоненіяхъ и обидахъ православнымъ со стороны католиковъ и уніатовъ,

изъ Пинска 1755 года 2 мая.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кvръ Тімоѳею Щербацкому, архиепископу митрополіту Кіевскому, Галицкому и малыя Россіи

всенижайшій репортъ.

Не к кому иному, токмо к вашему ясне в Богу преосвященству, высокомилостивому архипастырю моему, должность моя въ настоящыхъ гоненія бѣдствіяхъ учинить прибѣжище; яковаго гоненія вѣри святой православной, в области сей умножающагося, ни описать подробнѣ могу, толко между прочіими утѣсненіями нѣкоторіи, именно по нижеслѣдующему обявляю.

Прошлого 1753 года церков Рождества Пресвятыя Богородицы, подлежащую вашего преосвященства власти, въ селѣ Даниловичахъ, в маетности дидичной ясне велможнаго пана Іосифа Соллогуба, воеводи Витепского, въ протопопіи Туровской, губернаторъ Туровской Антоній Гинетъ насилно отнялъ и попу унѣяцкому въ досмотръ подалъ, нашего же священника Іоанна Сулковского, при той церкви бывшаго, все имущество забралъ и его прочь вигналъ. 1754 года мая 12 д. въ день праздника Вознесенія Господня въ Пѣнску процессіи нашей, по обыкновенію преходившей з монастыря къ церкви приписной свято-ѳеодоровской, студенти езувитскіе, метаючи цеглами, грязю, з немалимъ ругателствомъ агравацію особенную учинили, тамъ же и образъ, въ процессіи несенный, пробили и не одному въ собраніи томъ человѣку здравия нарушили. А въ день праздника пресвятыя Троицы года того жъ имѣвшей тою дорогою обыкновенно съ показанной приписной церкви переходить въ монастиръ процессіи нашей, за перепоною тѣхъ же студентовъ, и ити туди неможно було, и принужденни иншою чрез разніе юриздики, хочай непочесною, з небезпечностію, проминуть уличкою. Когда же заносилъ я на студентовъ жалобу ксіендзу ректору Вѣлконовичу и о сатисфакцію его просилъ, онъ, по моей жалобѣ, сатисфакціи никакой не учинилъ, а чтобъ процессія наша обыкновенною дорогою мимо кляшторъ ихъ не ходила, договорилъ и свои рѣчи тимы словами окончилъ: я дѣтямъ всѣмъ зборонить не могу, и ежелы будете з процессіею мимо кляшторъ нашъ ходить, а и болшъ что от студентовъ случится вамъ, то вибачте. Весь же городъ Пѣнскъ самые разнихъ пановъ юриздики, толко тая одна волная королевская дорога, которою ежели с процессіею, ведлугъ наданнихъ отъ королей Полскихъ намъ волностей, не ходить, то и всякъ чрезъ юриздику свою отнюдь не пуститъ; и тое вѣдая, езувити конечне упорствуютъ тоей дороги намъ заборонить.

От тѣхъ же поръ и по сее время дѣлаются намъ неисчетніе от студентовъ ругателства и не токмо іеромонаху къ той приписной церкви для ежедневнаго правила, за напастію студентовъ, преходить тяжестно, но и всякому монастырскому человѣку за дѣ-

ломъ з монастиря війти не безбѣдно, занеже и мимо монастиръ переходячи студенти на бѣдніе будинковъ нашихъ дахи метаньми великіе штурми чинятъ.

Пѣнскія унѣятскія катедри попи начали інтересоватись до парафіи нашей и нашимъ парафіанкамъ шлюби давать, карбонки церковніе въ городѣ сбѣрать и къ унѣи разними способами многихъ принуждать; а когда упоминался я об томъ писменно у ихъ протопопа, онъ, протопопъ, въ респонсѣ своемъ къ мнѣ написалъ, что з виразной волѣ ксіендза бискупа своего тое дѣлаютъ. И въ тихъ обявленнихъ утѣсненіяхъ того жъ 1754 года въ Варшавѣ предъ сеймомъ зъ докладомъ господина Генриха Гросса, полномощнаго посла Россійскаго, заносилъ я жалобу канцлеру великому вел. княж. Литовскаго сиятелному кн. Чарторійскому и упомѣнался до господина воеводы Витебского, тогда въ Варшавѣ бувшого, за церковъ, чрезъ губернатора его насилно отнятую. А якіе я про тіи интересса[1]).... отъ его сиятелства вел. канц. Литовскаго и отъ господина Соллогуба, воеводы Витебского, получилъ писма, екстракти ихъ сообщаю. Толко жъ и потому аграваціи отъ студентовъ намъ дѣлатся не престаютъ, и попи унѣятскіи до парафіи нашей інтересуются и церкви отнятія губернаторъ Туровскій Гинетъ не отдалъ. И въ такихъ воспослѣдовавшихъ бѣдствіяхъ никакого болшъ токмо на Бога и преосвященства вашего високопризрителную архипастирскую милость защищенія надежду имѣя, всенижайше прошу, да благоволитъ ваше преосвященство (аще заблагоразсудится) писать къ господину канцлеру Литовскому благодарителнѣ, что онъ не оставылъ мене безъ писменнаго защищенія въ занесеннихъ мною жалобахъ, да и чтобъ впредъ содержалъ насъ въ своей протекціи и вторично изволилъ бы писаніемъ своимъ упомянуть езувитовъ за студентовъ, такожъ и къ господину воеводѣ Витепскому, чтобъ губернатору своему Туровскому безъ околичностей повелѣлъ отдать намъ насилно отнятую церковъ и исполнилъ бы данное отъ него господину Гроссу, послу Россійскому, слово, которое и

---

[1]) Здѣсь въ оригиналѣ, плохо сохранившемся, одно слово не разобрано.

мнѣ тотъ же господинъ воевода говорилъ, что не унѣяту, толко нашей релѣгіи человѣку способному къ священству презента на тую Данилевскую церковъ видастъ, и къ епископу Пѣнскому Георгію Булгаку, понеже чрезъ 20 или болше лѣтъ владѣнія его въ Пѣнску никогда отъ его поповъ таковой противности намъ не происходило, толко теперича, за информаціею ненавидящихъ насъ авдитора его и прочіихъ, тое дѣлатся началось. И съ тѣмъ всѣмъ разсужденію, волѣ и милости архипастирской отдаюсь вашего преосвященства всенижайшій рабъ (собственноручно) ігуменъ монастиря Пѣнскаго іеромонахъ Кvриллъ.

1755 года мая 2 д. Пѣнскъ.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 35 (по генеральному повѣтью).

CCCLXXVII.

Перечень обидъ, причиненныхъ Минскому петропавловскому монастырю и православнымъ жителямъ Минска ксендзами: Колецкимъ и Грицкевичемъ, на которыхъ православные жаловались Виленскому бискупу,

1755 года 3 іюля.

Punkta żałoby krzywd, przyczynionych klasztorowi Minskiemu ritus graeci y ludziom teyże religiey przez w Bogu wielebnych ichmciow xięży Koleckiego komendarża, Antoniego Hryckiewicza, altarystę plebanij Minskiey, w roku teraznieyszym 1755 mca julij 3 dnia jasnie wielmożnemu jmci xiędzu biskupowi Wilen. podane.

1-mo.

Rożnemi czasy y dniami ichmc xięza Kolecki komendarż, Hryckiewicz ałtarysta plebanij Minskiey ex unanimi z sobą consilio ludzi religiey grekoruskiey per wiolentiam do plebanij Minskiey zaprowadzali, inkarcerowali, bili y do religiey rzymskiey unickiey przymuszali, a mianowicie Jana Koydanowca, Marka To-

marowicza, Konstantego Podczaia, Annę Romanowę j innych, z ktorey oppressyi niektore osoby poodmierali.

2-do.

Roku teraznieyszego 1755 na dniu 16 mca maja ciż ichmość xięza komendarż y altarysta plebanij Minskiey post fata Bazylego Juszkiewicza religiey graeco-ruskiey mieszczanina Minskiego, ktory ante fata sua własnemu przed samą smiercią spowiadał się xiędzu religiey graeco-ruskiey, na ktorego dom naszedszy, per violentiam ciało wzieli y, do kościoła swego plebanij Minskiey zaprowadziwszy, pogrzebli.

3-tio.

Eodem anno et mense die 11 post fata Ignacego Malisztona religiey graeco-ruskiey, ktorego podług obrządku swego, gdy ciało do cerkwi prowadzono, na ten czas j. x. Kolecki komendarż plebanji Min. z ludzmi swemi przejowszy na ulicy, publiczną krywdę uczynił, albowiem Hrehorego Malisztona, z chorągwią processyalną j(a)dącego, Malisztona, krzyż processyonalny niosącego, sam trzciną po ręku bił, ludzi, assystuiących ciała, porospędzał, chorągiew, krzyż odbierać y swiec gasić kazał, zakonnikow, przy ciele jdących, słowy skomatycznemi łżył, dyffamował.

4-to.

Eodem anno, mense et die, gdy podług obrządku swego graecoruskiego, siostry tego bractwa Apollonja Skrazynska y Ewdokia Bielkiwiczowa z ta(c)leo po kwiescię do mieszczan Min. religiey swoiey chodzieły(?), tedy jmc x. Cholecki komendarż plebanij Min., posławszy sługę swego, pana Boguckiego, dla czynienia krzywdy, ktory wyż wspomnione osoby tiranissime zbił tak srebrną ratoris(?) z-tt 30 y pieniądze wykwestowane per violentiam zabrał.

5-to.

Eodem anno praesenti die 17 junij czasu konduktu ciała w Bogu zeszley Maryanny Zyznieywskiey ritus graeci tenże jmc x. Kolecki z ludzmy plebanij Minskiey napadszy, ludzi assystuiących ciało porozganiał, krzyż processionalny na ziemie rżucił, swiec

pogasił, chorągiew processionalno do plebanij zabrał, ludzi tiranissime pobił, xiędza, assystuiącego ciało, pobił, babroć(?) potrącaiąc, apparat poszarpał, słowy uszczypliwemi przeciwko wierże y osobie publicznie na ulicy disgustował, odpowiedz y pochwalkę dalszym czynieniem krzywd udziałał, tenże j. x. Kolecki, nasyłaiąc ludzi swych na monastyr Minski, xięza dyffamować, hałasy czynić y ludzi od cerkwi odpędzać powiele kroć kazał.

Petita do jasnie wielm. jmc xiędza biskupa Wilen-o za wszystkie, wyz wyrażone krzywdy, wiolencyę y im ważyć paenis spiritualibus pomienionych j. x. x. pokarania, takich y tym podobnych krzywd w dalszy czas czynić zakazania, zabranych talij srebrney y chorągwi processialney powrocic nakazania, przy wolnosci y dawnych zwyczaiach czynienia processij, podług obrządkow graekoruskich, zachowania.

Принялъ подлинное и подписался старшій Виленскій ігуменъ іеромонахъ Сифъ Гамалѣй m. p. Не отдано от консисторіи стар. Сифъ Гамалѣй m. p.

Кіево-софійской библіотеки рукоп. № 590.

CCCLXXVIII.

Копія письма игумена Марковскаго монастыря Іоакинеа Пелкинскаго къ іеромонаху того же монастыря Филарету, находившемуся при братской купеческой церкви въ Ригѣ въ званіи капеллана, съ нѣкоторыми наставленіями ему касательно образа дѣйствованія его и съ замѣчаніями по поводу дѣла съ Петромъ Еліашевичемъ,

1755 года 22 іюля.

Za powrotem moim z Wilna, odebrałem list twoy, do mnie d. 30 juni pisany, na ktory obligowałem odpisać o. Wiktora, nie maiąc sam wolnego czasu, to tylko piszę, oraz tez obliguię, abys był zyczliwy, a niewątpliwy, to pan Bog dopomoze y da swoią benidykcyą y sposob в ползу обители, bez wątpienia, przy Boskiej benedykcyi mozesz wszystko sprawic, kiedy iedney nierozerwaney

mysli będziesz, a rozerwany będąc, wątpię, zebyś komu dogodził. Tym czasem na woli twey masz sumienie, tecie(?) niech informuię, ja upewniam, ze wyciągac tego, czego nie mozesz wyprokurowac, niemam racyi, ani tez monaster, szczegulnie tylko referuię się do summienia twego, mozesz to sprawic, barzo dobrze, nie mozesz, y to dobrze, bez profitu tez nie godzi się dni y czasu tracić tam. A Piotra Eliaszewicza niepodsciwey gęby nie słuchay piesszczeka, ku słońcu jasnemu pies psem, a słońce słońcem po staremu, poki on psią gębą wymowione słowa do skutku przyprowadzi, tym czasem może zdać kalkulacyą za cerkiewne pieniądze, ktore pod praetextem swego starania na swoy profit obrocił. Oraz tez pozna swego pana, upomni się o sledzie, bo szable jego zastawic, ieżeli nie odda, co u mnie pozyczał, a ze mnie zydem nazywał, to wzioł raz odemnie trzciną, będę się starał, dać nagrode postrąkami jeszcze, bo u mnie dowod pewny, kiedy nieoberznienty, węcey nie piszę, tylko obliguię, kiedy nie masz profitu, nie masz zkąd pokupky tey expedyowac, to zaniechay, a do monasterzu uprosiwszy się z fraktu z rzeczoma monastyrskiemi przyiezdzay. Przytym zostaię nazawsze zyczliwym bogomodlcą Joakinft Pełkinskj z Markowa d. 22 jula 1755 roku.

Ten list suplikuię przynaymney nie kożdemu dla moiey kommunikowac konfuzyey.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 7 (по генеральному повѣтью).

— —

CCCLXXIX.

Доношеніе (собственноручное) игумена Яблоченскаго св.-онуфріевскаго монастыря Кассіана Аравскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ препровожденіемъ къ митрополиту Севастіана Оксентовича, котораго мать и родственники хотѣли обратить въ католичество,

1755 года 31 іюля.

Великій господинъ, ясне в Богу преосвященнѣйшій кѵръ Тімоѳей, митрополітъ Кіевскій, высокомилостивый отецъ и архипастырь мой.

В прошедшемъ 1754 году въ октябрѣ мѣсяцѣ, когда я, нижайшій, по указу вашего ясне в Богу преосвященства, первый разъ пріехалъ в Дорогичинъ для осмотру благочестивыхъ монастырей тамошнихъ, тогда панѣ Оксентовичова, мати сего питомца вашего ясне в Богу преосвященства, извѣстившися о пріездѣ моемъ въ Дорогичинъ, нѣсколко разовъ приходила ко мнѣ з слезнымъ прошеніемъ, чтоб сына еи, сего питомца вашего ясне въ Богу преосвященства, взять з собою в Яблоченскій монастырь до времени, пока приготовятся отсылать его в Кіевъ, а паче для охраненія от рукъ злодѣйственныхъ папистовъ тамошнихъ, которіи неусыпно старалися о поиманіи его и двократное нападеніе ночною порою на домъ ихъ чинили, безъ бытности самого отца его пана Оксентовича, и обѣщалися в скоромъ времени пріехать в Яблоченскій монастырь и снабдѣть его нужнымъ всѣмъ. По которому еи прошенію взялъ я его з собою и, хотя чрезъ толь долгое время ожидали ихъ пріезду в Яблоченскій монастырь и писали многократно о томъ, точію они всегда таковой пріездъ отлагали, представляя нѣкоторые домашные нужды, и такъже многократно отписывали, призывая его обратно въ Дорогичинъ, якобы для лучшаго снабдѣнія изъ дому на путь, п мене, нижайшаго, писаніями своими не единократно просили, чтоб отпустить его на малое время в домъ. По которому ихъ прошенію, совѣтовалъ я ему, и не хотящему, поехать въ Дорогичинъ, не вѣдая о ихъ согласіи и намѣреніи, что уже они от папистовъ твердо перекабаченніи на ихъ

сторону, и когда онъ, повинувшися, пріехалъ тайно въ домъ родителскій, то помянутая панѣ чего не употребляла, и слезами, и грозою, и моленіемъ, и страшными клятвами обовязуя, чтобъ возпріялъ папіское исповѣданіе, а притомъ пребезчисленными устрашая баснями, от которыхъ едину вашему ясне в Богу преосвященству за утѣху съ покорностію моею доношу. Между прочіими бреднями сказовала и сію: что якобы видѣла изъ чистца къ ней пришедшую душу, которой спрашивала, на якомъ пути сынъ еи обрѣтается: на спасенномъ ли, или на погибелномъ? и якобы та душа отвѣщала, что на погибелномъ, понеже въ сизматицкой вѣрѣ пребываетъ, и ежели-де ты не потщишися въ католіцкую вѣру обратити его, то на вѣки погибнетъ. Такожде и вси значніи города Дорогичина сродственники различныхъ способовъ употребляли—и дарами, и прещеніемъ, и безчисленными обѣщаніями, толко би соединився римскому костелови, а наипаче угрожали тщетою вѣчнаго спасенія. И ежели бы онъ оттуду не убѣжалъ, Богъ вѣсть, что б съ нимъ здѣлалося. Послѣ чего спустя нѣсколко времени, паки усилно старалися, чтоб какимъ ні есть образомъ достать его въ руки. Точію благочестивая душа панъ Лѣніевичъ з Бѣлска, кой в ближнемъ сродствѣ с ними находится, извѣстившися о ихъ намѣреніи, предоберегъ писаніемъ своимъ, чтоб ни под какимъ видомъ не отпущать его въ Дорогичинъ. И хотя я, нижайшій, пред выездомъ его въ Кіевъ нарочно съ писаніемъ къ нимъ в Дорогичинъ іеромонаха посылалъ, обявляя, что уже непремѣнно в скоромъ времени от(ъ)едетъ в Кіевъ, точію они вовся отреклися его да еще и проклинали, что непослушенъ родителемъ своимъ явился. И такъ принужденъ съ плачемъ и жалѣніемъ сердечнымъ к вашему ясне в Богу преосвященству, яко къ премилосердному отцу и архипастиреви своему, обратно ехать в Кіевъ без всякаго и малѣйшаго снабдѣнія. Сіе в глубочайшей моей покорности вашему ясне в Богу преосвященству обявивъ и при томъ многомощному архипастырскому благословенію навсегда мене вручивъ, съ достодолжнѣйшимъ раболѣпнымъ почтеніемъ пребуду, яко и есмь вашего ясне в Богу преосвященства всенижайшій послушникъ святонуфріевскаго Яблоченскаго монастыря ігуменъ Кассіанъ.

В гостинецъ иноземческій вашему ясне в Богу преосвященству венгоровъ паръ 8 посылаю, которые прошу высокомилостиво принять.

1755 года іюля 31 дня. Яблоченскій монастырь.

P. S. Za praesentium latorem p. Sebastyanem Oxiętowiczem, bywszym alumnem jw. w. archipasterskiey mci, ktoren za zradliwą oycowską namową od Kijowskiey akademij odstrychnowszy się y do domu rodzicielskiego przyiachawszy, od tychże (одно слово вырвано) rodzicow swoich niewypowiedziane perzekucye za wiarę s. prawosławną ucierpiał, naypokorniey insto, ażebyś miłosciwy panie y archipasterzu pod zaszczyt nieodmienny przeszłego respektu y klemencyi raczył go przyiąc y sposob tak do życia, iako y kontynuacyi dalszey iego nauki darować, iako temu, ktoren od niemiłosiernych rodzicow nie za zbrodnie iakie, lecz za prawdziwą wiarę Chrystusową ucierpiał, dziedzictwa y wszelkiey przynależytosci postradał, z iedynym tylko adamantowym sercem znowu do waszey archipasterskiey mci powrocił, ... nigdy więcey namowom obludnym rodzicielskim nie zwierzac się y do domu ich nie wracac się z Rossyi.

Помѣта рукою м. Тимоѳея: «принято 1755 года августа 28 дня. Записавъ, писать за извѣстіе, что писмо принято и с великимъ удивленіемъ глупо змишленная фабула, в немъ прописанная, читана, такожъ что вручитель писма в особенномъ респектѣ содержанъ быть имѣетъ».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 1 (по генеральному повѣтью).

CCCLXXX.

Доношеніе игуменовъ — Кутеенскаго монастыря Михаила Кобринца и Мстиславскаго Тупичевскаго монастыря Иннокентія Людоговскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что игуменія Борколабовскаго вознесенскаго монастыря Ираклія отправлена ими въ Кіевъ, а игуменская должность въ монастырѣ поручена была монахинѣ Аполлинаріи,

1755 года іюля — августа.

В Богу ясне преосвященнѣйшему великому господину кѵръ Тимоѳею Щербацкому, Божіею милостію, православному архиепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому і малыя Россиі

всенижайшое доношеніе.

Року 1755 іуля 23 дня, по указу вашего преосвященства, дивѣчаго Варкалабовскаго монастиря ігуменію Ераклію Милошевичовну того жъ монастиря монахинъ доношеніи ко отвиту вашего ясне в Богу преосвященства выслана, а оней же Варкалабовскъ монастиръ в добропорядочное смотреніе поручили тамошніей монахинѣи Аполинарѣи. А подписавшихся доношеніе монахинъ всихъ собрали въ церковъ и, положившы еѵангеліе по средини церквѣ, спросили ихъ: стоите ли при томъ всемъ, что на игуменью показали въ доношеніи? Они же вси единогласно отвѣтствовали, что не имѣеться ничтоже в нашемъ доношеніи ложно; токмо которыи были в замку денги были четириста рубліовъ и тридцать, одебранны з замку з Быхавъскаго, запечатававъши, до скарбу монастырскаго положенны.

(Собственноручно) іеромонахъ Михаилъ Кобриніецъ игуменъ монастира Кутеенскаго. Іеромонахъ Иноценти Людоговски ігуменъ монастира Тупичевскаго.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 28 (по генеральному повѣтью).

CCCLXXXI.

Прошеніе монахинь Борколабовскаго вознесенскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ жалобою на игуменію Ираклію Милошевичовну, съ описаніемъ разныхъ обидъ, причиненныхъ игуменьею монахинямъ,

1755 года іюля — августа.

В Богу ясне преосвященнѣйшему великому господину, кѵръ Тимоѳею Щербацкому, Божіею милостію, православному архиепископу митрополиту Киевскому, Галицкому и малыя Россіи

всенижайшое доношеніе, яко тому нижей слѣдуютъ пункта.

1. Которыя денги обрималися в монастири читириста рубліовъ и тридцать игумения отобравши в насъ денги до замку Быховскаго отвизла и сама поддалась под замокъ, мовтуи на всѣхъ насъ монахинъ: нѣдостоитъ вамъ тия денги в монастирі тримать. По указу вашего преосвященства до игуминовъ зъехать до монастиря Варкалобовъскаго, в той часъ порущикъ привѣз з замку денги на обличеніе, потомъ до скарбцу монастирскаго положили за пичатми тримя.

2. Того жъ дни, якъ приихалъ игуменъ Михаилъ до монастиря, заразъ порущикъ приихалъ с двома греками: Георгіемъ и Евстафіемъ, которыи купно съ поручникомъ монахинъ безчестили.

3. По отъездіе Антониды уставницы в Киевъ, игумения Ераклия напшла на Антонидину целю, стала просить фундуша церковнаго у монахини Инокенти Леснивны. Ніе знаю, Леснивна отвитствуетъ. Игумения тяжко стала трисциною по головіе и по рукахъ бить до смерти, которая и теперичи хвуруитъ тяжко.

4. В тимъ же часу нападши на Аполинарию: дай мніе фундушъ церкевны. Отвитствовала Аполинария: на што тибіе фундушъ церкіевныи? Игумения стала трисциною по головіе и по рукахъ бнц смертелно, которую трисцину до рукъ побила. По томъ побою Аполинария двіе нидзіели спухши лижала и теперича до здоровя ніе придетъ.

5. Также монахиню Ливерию по щикахъ била за што ніе пошла до панского Савицкаго двора по физмы.

6. Монахиню Анастасию на свитлое воскресеніе била немилосердно у морду по щикахъ до крови, за што попротивилася, для воскресения перваго дня не поихала у пански дворъ. Въ тимъ часу, якъ у трапезу ити, пятъ разъ просили; по трапезіе поехала до панскаго двора новоконского(?) ажъ до..... было въ монастири; за собою привила мужиковъ простихъ панскихъ, заставила всихъ піесни співать на цвинтари и лалыку(?)

7. Также монахинъ ни за што била: Анфусу, Диенисию, Анфію, которыхъ ніе можно и вчислить побоевъ кучуковыхъ.

8. От которыхъ часъ в нашемъ монастири стала жить ігумения Ераклия, вси доходы церкіевныи позабирала, которыхъ ніе можимъ доходовъ и вычислить, на монастиръ нѣчтоже ни дала и ни стратила.

9. У жыда рендаря роковъщины отобрала рубліовъ двинацать и гривинъ пять, вся в ігуменьи обритаица по сей годъ.

10. Которая при игумении стоитъ у вашего преосвященства Панфилия Гарелачная през годъ одинъ была у монастирскомъ шинку, повъторы куфы продала и денги при еп, ничтоже не стратила на монастиръскую потребу.

11. Ераклия ігуменія бываетъ в косціоліе каждаго часу и с того біатоля(?) косцюлнаго дала руку, што буду барнадинкую, ніеотмиино побіцали(?) которыя сами ляхи намъ сказали: от хаціела церковь Варкалабовъскую по косцюлному піеразвычайтъ, казала робитъ перед образами престолы, чтобъ можна ксяндзомъ и мшу служить.

12. Ніе токмо што монастиръ нашъ обругала, монахинъ всихъ уничижила и градъ Могилевъ в ничтоже обярнула: все препоганая кровь могилевская, пьяницы шинкари, кажамѣкѣ, ніе имѣитца нѣкого добраго.

13. Уряднѣю выправили з монастыра при игумину Кутеинскомъ М. К.

14. Ясне вашему преосвященству вси мы, монахинѣ, единостаиніе и единогласно припадаемъ со слезами крвавыми: ніе можна

в насъ еи помиститца в нашей убогой обѣтели і з нами, сиротами, бо ана ставиц' себе санаторкую, а насъ шкаредними, мерзкѣми, плюгавыми.

Просимъ вашего ясніе преосвященства свободить насъ от еи. Помилуй обитель и души наша

(собственноручно) свидѣтелствую аз многогрѣшный іеромонахъ Михаилъ ігуменъ Кутеенскій.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 22 (по генеральному повѣтью).

CCCLXXXII.

Доношеніе игумена Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о безпорядкахъ, найденныхъ имъ въ Дрогичинскихъ монастыряхъ, съ просьбою объ опредѣленіи игуменомъ Дрогичинскихъ монастырей іеромонаха Климента Любоцкаго съ придачею ему въ помощь двухъ, или трехъ Кіевскихъ способныхъ монаховъ,

изъ Бреста 1755 года 1 августа.

Jaśnie wielmożny archipasterzu panie y dobrodzieju moy miłościwy.

Dla nagley teraznieyszey okkazyi, nie mogąc seorsivis paginis doskonałą uczynić waszey archipasterskiey mci panu miłościwemu o moich teraznieyszych ewentach replikę, chyba da Bog, successu temporis, to iest uspokoiwszy trochę polowey ekonomij negocyacye, przez umyslnego zakonnika diakona, ktorego mam przysłać do waszey archipasterskiey mci na konsekracyę kapłanskę. A teraz tylko o Drogieckich monasterach, w iakich sytuacyach zostaią, przy ucałowaniu stop archipasterskich, donoszę. Przyiechawszy z Rossyiskiey drogi do Brześcia y mało po podiętych w dkodzę pracách y kłopotach w monasteru odpoczywszy, poiechałem w pilney potrzebie nayprzod do Warszawy, a ztamtąd powrociwszy, wstąpiłem do Drohiczyna y zastałem na

wielkie tamiecznych prawosławnych monasterow nieporządki, dla ustawiczney o. o. namiesnikow pijatyki y zaboistwa, ktorzy tak się ludzom parafianom y bractwu ohidzili, że y w dnie swiętoczne rzadko z nich kto do monasterow dla słuchania nabożęstwa poidzie, wszysci się do kosciołow rzymskich adressowali. Ad instantiam bractwa y wielu zaniesionych skarg, zrzuciłem z namiesnikowstwa Spaskiego hierm. Adama Kozłowskiego, niepospolitego piwosza y tabakochlista, a na mieyscie iego postawiłem namiesnikiem hierom. Hieronima. Troieckiego monastyru zakonnika, podobnegoz łapikufla y tabacznika, od depozycyi z troieckiego namiesnikowstwa w. o. Jarmuchowicza wstrzymałem się, ażeby na gorszy upadek monasteru, a uszczerbek zdrowia, a kto wie, y życia mego z krewnemi swemi, ktorych ma niemałą liczbą, nie uczynił buntow, zostawuiąc ten jnteres do przybycia nowego od waszey archipasterskiey mci jhumena. Druga przyczyna: że na mieysce iego nie miałem kogo dać, gdyż y mnie zakonnikow obmal a naybardziey potrzebnych do gospodarstwa, dwoch zbiegow wielkich zbrodniow, ktorych mi ukazem swoim wasza archipasterska mc z Pinska raczyła do Briescia zyskać, na zyskanie ktorych kosztu dla furmanow nie żałowałem, rewokowałem onych, lecz mało co w monasteru zabawiwszy y niemało excessow nabroiwszy, ieden nomine Arseni do unitow, a drugi Ławrenty bez słuchu pouciekali, zaczym, aby przerzeczone Drohickie monastery funditus nie zginęły, naypokorniey waszey archipasterskiey mci o tę uczynność supplikuię: ażebyś panie miłosciwy, podług przyzwoitey swoiey pasterskiey pieczałowitosci, w prędkim czasie raczył za jhumena do Drohickich monasterow przysłać w. o. Klemensa Lubockiego, przydawszy mu trzech, a przynamniey dwoch Kijowskich zakonnikow sposobnych do gospodarstwa tu na mieszkanie z sobą, a do mnie napisać ukaz, abym tamiecznych gniezdziukow do drugich monasterow poprewodził, a na ich mieyscie z tych monasterow podawał, bo inaczey nowy jhumen dla ich buntow y nabiegow pokrewnych kupami ożyć się nie potrafi. O tym donosi jasnie wielmożney waszey archipasterskiey mci pana y dobrodzieja miłosciwego nayniższy sługa

(C. p.) x. Spirydyon Hryniewiecki, ihumen monasteru Brzeskiego swiętego Symeona Słupnika m. p.

A-o 1755 augusti d. 1. Brześć Litt.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 3 (по генеральному повѣтью).

CCCLXXXIII.

Прошеніе монахинь Борколабовскаго вознесенскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ жалобою на игуменію Ираклію Милашевичовну, и съ просьбою объ утвержденіи избранной ими монахини Аполлинаріи Коробаньковны въ должности игуменіи ихъ монастыря,

1755 года 6 августа.

Przeswietny y jaśnie wielmożny w Bogu nayprzewielebnieyszy mci xięże arcybiskupie Kijowski, pasterzu nasz y nayosobliwszy dobrodzieiu.

My, zakonnice y cały monastyr nasz Barkałabowski, ze łzami, upadaiąc do stop pasterskich przeswietney y jaśnie wielmożney przewielebności waszey, w cięszkiey naszey krzywdzie pokorną szlemy supplikę, a to w tey okolicznosci.

1. Iż w Bogu przewielebna jey mc panna Heraklia Milaszewiczowna, ihumenia nasza, po wyiezdzie zakonnic naszych do przeswietney y iasnie wielmożney przewielebności waszey z pierwszą suppliką, mszcząc się za to, wielu zakonnic naszych cięszko zbiła, a naybardziey siostrę Apolinaryą, publicznie w posrzod podworza monastyrskiego przy wielu swieckich ludziach nie tylko swoich, ale y goscinnych łaską dyrekcyiną tak w głowe biła, że wszystkę na niey połamała, po ktorym biciu dużo spuchła, do tych czas swiatu nie widząc leżała y dopioro do zdrowia nie przyszła, cięszkj bol głowy y oczu cierpi; za kturą opponuiących się zakonnic y mityguiących niezwyczainą cholerę, jako to: siostrę Inokentyą, Amfusę, Dyonizyą Anastazyą, Amfią y Liweryą

nie iusz łaską, ktorey nie stało, ale kijmi, polanami cięszko zbiła, nieprzystoynymi słowami łaiała, szkalowała.

2. Arendy, z karczmy do monastyru należącey od żyda, rublow pułtrzynasta bez wiadomosci monastyrskiego zgromadzenia do siebie odebrała y na bogate stroie obrociła.

3. Dochody piniezne y offerty cerkiewne, nie tylko na wielkie swięta Wniebowstąmpienie y Narodzienie s. Jana Chrzesciciela od ludzi zewsząd ziezdzaiących się dawane, ale y od podroznych kazdego czasu przeiezdzaiących do cerkwi Bożey ofiarowane, mało licząc na rublow piendziesiąt, bez wiadomosci zgromadzenia zabrała.

4. Pieniądze, z pożałowania nayiasnieyszey monarchini naszey na cierkiew Boża dane, a przez siostrę Apolinaryą do monastyru przywiezionę, to iest rublow 430, jey mc panna ihumenia, do siebie odebrawszy, nie wiedziec gdzie podziała, a na przybycie, za ukazem przeswietney jasnie wielmożney przewielebnosci waszey ichmciow x. x. ihumenow: Kutejenskiego y Mscisławskiego do naszego monastyru, pozyczyła w zamku Bychowskim u imci pana porucznika skarbowych piniędzy, kture w zapieczentowanym worku zamkową pieczęncią prezentowała, odpieczęntować jednak onych nie dopusciła, w ktorym to worku y poznac nie można było, jakowe były piniądze.

5. Jey mc panna ihumenia, zmowiwszy się z siostrą Panfilią, ktura przez cały rok trzymaiąc szafarstwo monastyrskie, wyszynkowala gorzatkj monastyrskiey kuff 5, w ktorych znaydowało się garcy 550, rachuiąc za każdy garniec po tynfow 2, iak od ludzi brała, czyni przychodu rublow 183 y tynfow 2; z tych pieniędzy ani iedney kopieykj w monastyrze nie porzuciwszy, y siostrę Panfilią w drogę z sobą wzięła.

6. Taż siostra Panfilia przez cały rok monastyrskie piwo szynkowała y z tego żadney kopieykj do monastyru nie oddała, mało licząc ztąd przychodu na rubli 39 z sobą zabrała.

7. Jey mc panna ihumenia w miescie Mohylowie u kupcow tamecznych na imię monastyrskie za rozne do wodek cukrowych

korzenie zaciągnionego długu na rublow 6 zostawiła, o kture dopioro monaster nasz turbuią.

8. U wielmożney jeymci pani Nowkunskiey strażnikowey Oszmianskiey na imię monastyrskie wzięła cukru przedniego głow 7, warzące funtow 60, za każdy funt rachuiąc po szostakow 4; taż pani pretenduie od monastyru rubli 13 y tynfow 2.

9. Jeymc panna ihumenia szlachcica imieniem Nestorowicza, naiąwszy sobie za urzędnika, czyli sługę swoiego, trzymała w monastyrze czwierć roku, a za przybyciem ichmciow x. x. ihumenow nazaiutrz raniusięnko kryiomo z monastyru wyprawiła nie zapłaciwszy, y ten od nas dopioro pretenduie rublow 2 y grabić monaster odgraza się.

10. Taż jeymc panna ihumenia, niedość, że nasz monaster z piniędzy obrała, ale y na dalszą krzywdę y zagubę monastyru rezolwowania posyłała do monastyru Buynickiego do czerncow szlachciankę imięniem Grzybowską, aby naszych poddanych grabili y ruzne przykrości naszym ludziom y monastyrowi czynili, kturzy bez żadney racyi poddanym naszym troie koni zabrali y w sam roboczy czas wielką krzywdę uczynili, a nam, dopraszaiącym sie, oddać onych nie chcą y z dalszą przykroscią dla monastyru naszego odkazuią się.

11. Tasz sama szlachcianka y z mężem y wielu innych szlachty wiarogodnych swiadczą, jako jeymc panna ihumenia godnym panom przyrzekła bydz katoliczką y prosiła onych o promocyą do klasztoru, tylko aby się zdobyła w piniądze na posag, a nasz monastyr przed wszelkiemi panami polskiemi y niektorymi, nas wspomagaiącymi, benefaktorami tak zbezczesciła, że nie tylko na nas zakonnic, ale y na całe miasto Mohyłow, mieszczan y kupcow wiary naszey błahoczesciwey, inaczey nigdy nie mowiła, jak tylko: krew prepohanaia sobacza.

12. Za przybyciem ichmciow x. x. ihumenow do monastyru naszego, posyłała do zamku Bychowskiego, prosząc, aby imc pan Strzelbicki porucznik przybył z zolnierzami do monastyru y ichmciow xięży ihumenow aby kazał bić y wypędzić, czego jednak nie czynił, lecz sam przyiechawszy z dwoma grekami: Jerzym y

Eustafim wolochami kupcami Bychowskiemi, niegodziwemi słowy nas, wszystkich zakonnic, łaiali, szkalowali, powiązaniem y pobraniem do zamku, a tam cięzkim karaniem odgrazali, ichmciow x-y ihumenow sztrofowali y zakazywali, aby się nie ważyli jeymci panny ihumenii wyprawowac z monastyru do Kiiowa y piniędzy worka zamkowego rozpieczętowac nie dopuscili.

13. Nie wspomogłszy się jey mc panna ihumenia nasza pomocą imci pana porucznika zamkowego, namowiła, czyli naięła przez ludzie nieiakichsi trzech zołnierzow krolewskich, kturzy, do monastyru wpadłszy, niemiłosiernie nas, zakonnic, szkalowali, ichmciow xx-y ihymenow przykremi słowy sztrofowali, do bicia porywali się, u jeymci panny ihumenii cukrową gorzałką napoione, na monastyr strzelali, zakonnice nasze łapac y bic odkazali się.

14. Po wytrzymaniu tych wszystkich przykrości, ichmc xięża ihumeni przykazali, aby wraz jeymc panna ihumenia wyiezdzała w drogę y nam, abyśmy (iako ihumenią naszą) z honorem y czescią przeprowadzili za monastyr y z nią pożegnali się. Jeymc panna ihumenia, widżąc, że iusz nie uchroni się tey podroża, miast miłego pożegnania się z nami, wyszedszy na podworze, cięszko dotkliwemi słowy nas wszystkich łaiała, szkalowała, ichmciow xięży ihumenow piiakami, prepohancami, krywopiwcami nazywała y z dalszym szkalowaniem wyiachała.

Te tedy wszystkie szkody y przykrości nasze w tych punktach, wedlug summienia, sprawiedliwie wyraziwszy, przed przeswietną y iasnie wielmożną przewielebnoscią waszą pasterską składamy, supplikuiąc, aby ubogi nasz monastyr nie był ukrzywdzony y w dalsze rządy tak sprawuiącey się ihumenii nie był podany, ktorey iusz w naszym monastyrze y widziec nie pragniemy, owszem wcale nie chcemy, aby nas ta iedna y wszystkich nie rospędziła; o restytucyą jednak zabranych naszych monasterskich piniędzy pokornie dopraszamy się, oraz u nog przeswetnyi y jasnie wielmożney przewielebności waszey pasterskich supplikuiemy o utwierdzenie na ihumenstwie monastyru naszego jeymci panny Apolinaryi Korobańkowny, zgodnymi głosami w miłości zakonney dawno iusz od nas wszystkich wybraney, ktora y rozumem w

rządzeniu y familią dostatnią w wspomażeniu monastyr nasz zdobic będzie. O co wszystko iako naypokorniey przeswietney y iasnie wielmożney przewielebnosci waszey pasterskiey upraszaiąc, zapisuiemy sie dozgonnie za naymilsze zdrowie wasze przeswietne pasterskie majestat Boski blagac, jako ustawiczne bogomodlcy y naynissze podnozkj (c. p.) Marfta. Efrosinia. Німфодора. Angilina. Mariamna. Іраіда. Екатерина. Tarasia. Ксанафонтіа. Ynokentia. Anfusa. Paisia. Ewpraxia. Елена. Warsanufria. Ynokentia. Mitrodora. Liweria. Ксенфонтиа. Matrena. Aftanasia. Anastasia. Anfiia. Anisia. Dionisia. Christofora. Elisaweta. Alexandra.

Datt w monastyrze Barkałabowskim d. 6 augusta 1755 roku.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 15 (по генеральному повѣтью).

CCCLXXXIV.

Прошеніе богоявленскаго и ѳеодоровскаго Пинскихъ братствъ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ жалобою на игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Кирилла Стефановича, который поступалъ во всемъ безъ согласія и вѣдома братчиковъ,

изъ Пинска 1755 года 23 августа.

Jasnie oswiecony msci archypasterzu Kiewski, Halicki y małey Rosij, a nasz nayłaskawszy protektorze y dobrodzieiu.

My, bratstwo bohoiawlienskie Pinskie, takoży s. teodorowskie, upadami pod stopy, jasnie oswiecony msci archipasterzu a nasz nayosobliwszy protektorze y nayłaskawszy panie a panie y dobrodzieiu, zebrzemi laski waszey jasnie oswiecony archipasterzu Kiiowski, upominaiąc się w krzywdach naszych na imc x. yhumena Pinskiego na ymie nazwanego Kiriła Stefanowicza, że co czyni to bez wiadomosci naszey brackiey; jachał w roku 1754 do Warszawy, a nie miał sobie na drogę, silil bratstwo bohoiawlienskie, aby mu dali na drogę, odpowiedzieli, że niemam, y przykazał sam swym słowem, aby publiczne s cerkwi swientey

ewanielię wzionc y zastawic u pienciu czerwonych złotych, tak tez y uboge brastwo s. Teodora tymze przynaglił słowem, że musieli dac też czonstkę, y za te pieniondze do swoiey familij poiezdzał. A swiento wroczyste iak przydzie, to nabozenstwa nie odprawuie tylo na kaczky(?) y łaiący iezdzi, a w cerkwi swientey nigdy niema, a u swiętego Teodora w cyrkwi daj Boze aby była wty .... nabożenstwo. Za to nam, iako y samemu x. yhumenowi, od nieprzyiacioł naszych wielkim poruganiu zostaiemy, a on sobie poprawy nie czynie, alie iak naygorzey y teraz poiachał y wiadomosci niema y my iak naywięcey się obawiamy, że wstawicznie y xiędzami rzymskiemi przestaie, dzienno y nocno. O co iak naypokorniey upadami pod stopy, jasnie oswiecony archipasterzu, panie a panie miłosciwy nad nami, nie daj nam gynąnc naszemu małemu stadu rytus grecij. A my słowo wasze, jasnie oswiecony archypasterzu słysząc, tak y my całym bratstwem opisuiemy jmc x. yhumena Pinskiego y suplikuiemy na niego y żalimi się, aby nam waszym archipastyrskym błogosławienstwem zakonnika statecznego przysłac raczył, a nie takiego młodego, na nasze uboge prosbę, pokornie upraszami y upadami, jasnie oswiecony archypasterzu pod stopy twoie, y tego posłanego nad długi czas nie trzymać, bo pod wompienieniem zostaiemy od oyca yhumena, żeby nie było iakiego zawodu w cyrkwiach tych dwuch (bohoiawlienskiey y teodorowskiey); nieraz my całym bratstwem prosili jmc x. yhumena o przywilieia, do cyrkw naczych naliezoncych, podług porzondku kanunnego odpowiadał temi słowy, że y niemam, odesłałem do Kiiowa, a my, dowiedziawszy się po wyiezdzie iego y w potrzebach swoych, a nie monasterskich, wiadomosc z monasteru dana, że iest przywileia w monastyrze, odebralismy dla liepszego bezpieczenstwa do dalszey woli waszey archipasterskiey msci, y powturnie donaszami, aby on nam swoymi biegami nie uczynił iakiey nowiny.

S Pinska d. 23 augusti 1755.

Jasnie oswieconemu archipasterzowi Kiiowskiemu, Halickiemu y małey Rosij, panu a panu miłosciwemu dobrodzieiowi podnozkowie podpisuiemi się ymieniami ruskiemi. A mi za sczensliwe

panowanie wasze nie przestaiąc y żonami y dziatkami naszemi maiestat Boski błagac bendziemy.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 3 (по генеральному повѣтью).

CCCLXXXV.

Письмо, повидимому, коменданта Быховскаго замка къ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому въ защиту игуменіи Борколабовскаго вознесенскаго монастыря Ираклiи Милошевичовны, вызванной на судъ въ Кіевъ, по жалобѣ на нее монахинь того монастыря,

1755 года 24 августа.

Wielmożny w Bogu przewielebny mci dobrodzieju.

Jakom pierwiey exkuzował w liście moim jeymci panną starszą Barkałabowską, tak y teraz instancyalną wnoszę prosbę, abyś mci dobrodzieju dla niey bydz raczył z respektem, bo wcale niesłusznie ze złości iest przed wmcią panem dobrodziejem oskarżona. W tym tylko winna bydź uznaię, że nie uprzedziła doniesieniem wmci panu dobrodzieiowi ich excessow, jako to: nieposłuszenstwa, nieobserwancyi, nieprzypuszczeńia, w czym jawne woli samego w. m. pana dobrodzieja wydaje się sprzeciwięstwo y mandatow jego nieuszanowanie.

Nie praktykowałem dotąd, aby gdzie na starszą kamieniami ciskano, albo słowy nieprzystoinemi fulminowano, jako się na wyiezdzie jeymci panny starszey stało, nie jest to, mci dobrodzieju, wcale zakonney modestyi proceder, bo gwałcący prawa Boski y ludzkie, ktore starszym wszelką uczciwość y rewerencyą dość dobrze obwarowały. Nie wchodzę w kognicyą dalszych excessow, ani rozwodzę się z onych expressyą, tylko to wyrażam, że jeżeli jwmc pan dobrodziey nie uskromisz onych, nie będzie nigdy dobrego w tym klasztorze porządzku, owszem wezmą do dalszego większego jeszcze starszych nieuszanowania bespieczenstwo. Nie trzeba by juz doskonalszoy, jak mi się widzi, starszey

nad jeymc pannę Miłoszewiczownę, wszak, nie pierwsze dła niey podobno pole bydz przełożoną w tym konwencie musiała bydz w tey preeminencyi y w tamtych krajach y umiała jak się z mniszkami y dyspozycią klasztorną obchodzić, a tu tylko wymyslnym aż nadto gustom nie potrafiła. Kontent był jaśnie wielmożny fundator z jeymci panny starszey, winszowali sobie wszyscy, że za usilnemi prosbami y staraniem zesłana była, jakoż bez podchlebstwa mowiąc, z wielkim honorem y zaszczytem całey wmci panstwa religii w tym kraju była, nakoniec y podziwieniem, iż nie trafiło się tey doskonałosci w tym klasztorze mieć starszey, ktora że niesłusznie osławiona y oszkalowana w tym kraju przez mniszek, należało by windykować jey honor. Co sprawiedliwey oddając decyzyi z uniżoną piszę się submissyą wielmoż. w Bogu nayprzywielebnieyszego wm. pana dobrodzieja (подпись не разобрана).

24 augusta roku 1755 z Bychowa.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 22 (по генеральному повѣтью).

CCCLXXXVI.

Прошеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Ѳеофана Леонтовича Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о разрѣшеніи ему взять изъ Кіево-софійской библіотеки 35 книгъ, выбранныхъ имъ,

1755 года 25 августа.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшому кѵръ Тимоѳею Щербацкому, православному архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому і малия Россіи

всенижайшое доношение.

По високомилостивому вашимъ ясне в Богу преосвященствомъ мене, нижайшаго, в старшие Виленские определению, надлежитъ мнѣ, чувствуя вашего святителства волю и звания моего должность, всевозможное о ползѣ тамошняго благочестия радѣтелное имѣть попечение. А понеже без книгъ, которие к такому намѣрению не-

обходимо нужно касаются, никакова успѣха имѣть нелзя, книги же, находившиеся в библіотеки благочестиваго онаго Виленскаго монастыря, во время бившаго въ 749 году пожара, всѣ (какъ сказуютъ) погорѣли, того ради я в библиотеки здешняго Кіево-софійскаго монастыра самонужнѣйшихъ книгъ (которихъ и реестръ тутъ же присообщаю) тридцять пять вибравъ, вашего ясне в Богу преосвященства всенижайше прошу архипастирскимъ своимъ благословениемъ высокомилостивно дозволить показанние тридцять пять книгъ с собою мнѣ в Вилню узять, и тамъ оние до волѣ и опредѣления вашего святителства поудержать; буде же би такие жъ книги и в помянутомъ Виленскомъ монастирѣ находилися, либо тамъ же в Вилнѣ и в другихъ окружнихъ мѣстахъ сискатся могли, то я сіи, мною взятіи, книги чрезъ превелебнѣйшаго господина старшого Виленского отца Сылвестра Добрину всѣ в цѣлости обратно прислать одолжаюсь.

Вашего ясне в Богу преосвященства всенижайшій послушникъ старшій Виленскій іеромонахъ Ѳеофанъ Леонтовичъ.

1755 года августа 25 д.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 22 (по генеральному повѣтью).

CCCLXXXVII.

Грамота (ставленная) Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго старшему Виленскаго св.-духовскаго монастыря іеромонаху Ѳеофану Леонтовичу-Дорулину,

1755 года 26 августа.

Божіею милостію, Тимоѳей Щербацкій, православный архіепископъ митрополитъ Кіевскій, Галицкій и малыя Россіи.

Всѣмъ, слишащимъ сіе наше писаніе, а особенно всечестнымъ ігуменамъ, честнымъ намѣстникамъ и всей во Христѣ братіи благочестивихъ монастырей вѣдомства митрополіи нашей Кіевской, принадлежащихъ к старшинству Вѣленскому, такожъ всему благо-

честивому крестоносному братству Божія благословенія, при нашемъ архіерейскомъ, желая, извѣстно чинимъ. Понеже в указѣ ея императорскаго величества самодержицы всероссійскія, изъ святѣйшаго правителствующаго синода прошлого 1754 года ноября 22 д. подъ № 3281-мъ к намъ отпущенномъ, а нами сего 1755 года февраля 6 полученномъ, между прочіимъ, повелѣно: по поданому отъ превелебнѣйшаго старшого Виленского Сулвестра Добрины в святѣйшій правителствующій сунодъ прошлого 753 года іюля 7 д., просителному доношенію, дабы его отъ того Виленского старшинства, за немощію, и что ему троелѣтное время уже миновало. уволнить, естли запотребно намъ разсудится, оного старшого Добрыну з Виленского старшинства смѣнить, а на мѣсто его, Добрыны, в старшіе Виленскіе, противъ прежняго, по усмотренію нашему, вибравъ епархіи нашей изъ монастырскихъ настоятелей, или изъ іеромонаховъ человѣка доволно ученого, и в священномъ писаніи искуснаго, в православномъ же благочестіи твердаго, и житія благонравнаго, и доброчестнаго, и к тому послушанію во всемъ достойнаго, и, снабдя оного пастирскимъ нашимъ наставленіемъ, стправить в Виленскій монастырь неукоснително. Всечестній же Виленского монастыря намѣстникъ іеромонахъ Варлаамъ с честними подсуїсвенныхъ старшинству Виленскому благочестивыхъ монастырей началниками присланнымъ к намъ пастыревѣ прошлого 754 года октября 4 д. писаніемъ, представляя о его, старшего Добрыны, болѣзни, просили кого другого на мѣсто его прислать; къ тому жъ и самъ онъ, превелебнѣйшій старшій Виленскій Добрына сего 755 года февраля 11 д. доношеніемъ, а априля 3 д. писаніемъ къ намъ присланными, тако жъ представляя о своей болѣзни, просилъ о уволненіи его отъ старшинства Виленского. Того ради мы, пастыръ, в силѣ онаго ея императорскаго величества указа, ради показанныхъ въ тѣхъ доношеніяхъ и писаніи причинъ, запотребно разсудили его, превелебнѣйшого старшего Виленского Сулвестра Добрыну, изъ старшенства смѣнить, и на мѣсто его, по избранію духовной нашей консисторіи и по конфирмаціи нашей, пречестнаго катедралного нашего монастыря іеромонаха Ѳеофана Леонтовича, в которомъ всѣ предписаннію указные по-

требности усмотрены, на оное старшенство Виленское опредѣлить, и опредѣленъ, и ему, въ вѣдомство и смотрѣніе его, всѣ къ тому Виленскому монастыру принадлежащіе, монастырѣ, какъ оніе изъдревле состояли подъ видѣніемъ старшихъ Виленскихъ, а имянно: Мѣнскій въ воеводствѣ Мѣнскомъ, Кронскій въ повѣтѣ Ковенскомъ, Евейскій въ воеводствѣ Троцкомъ, Новодворскій въ повѣтѣ Пѣнскомъ, Грозовскій въ повѣтѣ Ржедскомъ, Друйскій въ повѣтѣ Полоцкомъ, Сурдецкій въ повѣтѣ Полоцкомъ, Прилуцкій въ воеводствѣ Мѣнскомъ, Кейданскій въ повѣтѣ Ковенскомъ, Силецкій въ воеводствѣ Мѣнскомъ, Купятицкій въ повѣтѣ Пѣнскомъ, поручили, которому пречестному старшому Виленскому іеромонаху Ѳеофану вс(я)ю правленія такъ означеннаго Виленского монастыря, яко и приписныхъ къ тому помянутихъ монастырей власть вручили. Почему онъ, пречестный старшій іеромонахъ Ѳеофанъ, въ началѣ долженствуетъ всеприлежное имѣть смотрѣніе, дабы въ церквѣ того Виленского монастыря чиноположительнѣ ко Всещедрому Господу Богу обикновеннія творими были молитвы, братія же, какъ къ пѣнію церковному, такъ и другимъ послушаніямъ монастырскимъ опредѣленная, рачителное в званіи своемъ имѣли старателство, и всѣ в церковъ Божію, кромѣ, ежели бы которому правилная послушанія вына была препятствіемъ, ходили, всегда и неусипно пѣнія и чтенія слова Божія со всякимъ благоговѣніемъ слушали, без вѣдома же его, старшого, изъ монастыра не исходили, по мирскимъ домамъ и нигдѣ не бродили, въ гостѣ ни к кому не ходили, и в себе оныхъ (кромѣ за вѣдомомъ его, старшого, и то при опредѣленномъ отъ него, честномъ, какомъ старцу) не имѣли, вещей монастырскихъ какъ снѣдныхъ, такъ и протчихъ, хотя имъ опредѣленныхъ, ни внѣ, ни внутръ монастыра и ни на какомъ мѣстѣ не продавали, писемъ и граматокъ совѣтнихъ без позволенія его, старшого, въ келіяхъ своихъ никому не писали и ни от кого не принимали, и по духовнымъ и по гражданскимъ регуламъ чернилъ и бумаги (кромѣ тѣхъ, которымъ собственно отъ его, старшого, для общедуховной ползы позволится) не держали, такожъ внутръ монастыра одинъ къ другому по келіамъ безъ благословной вини не ходили, но по отпѣніи церковного пра-

вила, будучи въ своихъ келіахъ, монахи неграмотные, по обѣщанію своему, въ постѣ, молитвахъ и трудахъ, по искуству своему, пребывали; іеромонахи же и іеродіакони множае, какъ при постригѣ своемъ обѣщалися, самоизволной нищетѣ, смиренію, послушанію и всякимъ монашескимъ добродѣтелемъ прилѣжая, правила своя монашеская прилежно и часто прочитовали, и по онымъ, тако жъ ставленнымъ ихъ грамотамъ, непремѣнно исправлялись. Къ тому жъ онъ же, старшій, долженъ въ правленіи всѣхъ дѣлъ монастырскихъ и въ добропорядочномъ смотреніи хозяйства, такъ внутръ, яко и внѣ монастыра Виленскаго имѣющагося, тщателный и неусипный, аки добрый домостроитель, имѣти присмотръ, и всякіе добріе порядки, что бъ и къ ползѣ того монастыра ни касалось, устроевать; особливо жъ, нелицемѣрно по святѣй церквѣ поборствуя, въ распространеніи вѣри православнаго греческаго исповѣданія ревностное имѣть тщаніе. А дабы и въ подсутственныхъ ему, старшому, монастырѣхъ все вышеписанное чинимо было, долженъ же онъ, старшій, началникомъ тѣхъ монастырей притвердить, и самъ о непремѣнномъ того исполненіи наблюдать; братію, добрѣ, смиреннѣ, богоугодно, и по чину монашескому жителствующихъ, въ пристойной любвѣ, аки отецъ чада, содержать, противно же дѣлающихъ, съ приговоромъ писменнимъ началнѣйшей братіи и своею децизіею, правилно наказивать и смирять духомъ кротости, о развращенныхъ же и, по наказаніи, неисправнихъ намъ доносить. Въ прочемъ же всемъ ему, пречестному старшому іеромонаху Ѳеофану, исправлятся по закону Божію, правиломъ святыхъ апостолъ, богоноснихъ отецъ, и нашимъ пастырскимъ предложеніямъ, и сей грамматѣ непремѣнно, ничто же себѣ стяжевая, но вся къ ползѣ обители святыя строя, и всегда о едномъ томъ имѣя попеченіе, и быть ему образомъ добродѣтелнаго житія, да тако за труди своя вѣнецъ блаженства от руки Господн(я)и купно со всею о Христѣ братіею воспріиметъ, глаголюще: се азъ и дѣти, яже мы даде Богъ. О чемъ вѣдая, братія Виленскаго монастыра и всѣхъ вишеписанныхъ монастырей началники со всею о Христѣ братіею должны ему, старшому Виленскому, пречестному іеромонаху Ѳеофану достойную честь и повиновеніе отдавать и вся по

благому его совѣту дѣйствовать. Во увѣреніе же и подтвержденіе того нашего пастырскаго опредѣленія, сія граммата, за подписаніемъ руки нашея архіерейскія, при печати катедралной, ему, пречестному старшому Виленскому, іеромонаху Ѳеофану, видана.

В катедрѣ нашей митрополітанской Кіевской. 1755 года августа 26 дня.

(М. П.)

(Собственноручно) вышшеименованный митрополітъ Тимоѳей р. в.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 22 (по генеральному повѣтью); копія въ Кіево-софійской библіотекѣ рук. 590.

CCCLXXXVIII.

Инструкція, данная Кіевскимъ митрополитомъ Тимоѳеемъ Щербацкимъ іеромонаху Ѳеофану Леонтовичу, при отправленіи его на должность старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря,

1755 года 31 августа.

Изъ катедры нашей митрополитанской Кіевской превелебнѣйшему старшому Виленскому іеромонаху Ѳеофану Леонтовичу

інструкція.

Понеже, за силу ея імператорскаго величества изъ святѣйшаго правителствующаго сѵнода к намъ присланного указа, превелебнѣйшій старшій Виленскій Сѵлвестръ Добрина от онаго старшинства уволненъ, а на мѣсто его превелебность ваша намы, пастыремъ, в старшого Виленского опредѣлены, в томъ же указѣ, между прочимъ, велено намъ снабдѣть превелебность вашу и нашымъ пастырскимъ наставленіемъ, того ради превелебности вашей в дополненіе сіе прилагаемъ наставленіе: за пріездомъ в городъ Вилню, что сверхъ поведенного в ордерѣ нашемъ, в силѣ ея імператорскаго величества из святѣйшаго правителствующаго сѵнода к намъ присланнаго указа состоявшомся, чинить должно, явствуетъ нижеслѣдующое.

1.

За прибытіемъ превелебности вашей в Виленскій сошествія Святаго Духа монастыръ, по учиненіи надлежащей всему добру монастырскому и церковному описѣ, такожъ по снятіи с кого подлежитъ указного щету, изъ старѣйшою того монастыра братіею, такожъ благочестиваго братства с началнѣйшими, осмотрѣть, которія показанній старшій Виленскій Добрина за своего старшинства в томъ Виленскомъ монастырѣ подѣлалъ строенія, или какіе репараціи за жалованные государственные денги, что іменно в какую сумму, с чіимъ совѣтомъ имянно жъ или самъ собою, и потребное ль и по приличію ль что устроено, и что по осмотрѣ окажется прилично состроенное, а что напрасно безъ потребы, или строится, о всемъ томъ намъ, пастыревѣ, со обстоятелнимъ противъ всего, что прилично, а что непотребно, показаніемъ и с приложеніемъ своего мнѣнія, писменно представить.

2.

Впредъ превелебности вашей самимъ собою никакихъ строеній, кромѣ нужно потребныхъ, и то изъ совѣтомъ братіи, в монастырѣ не строить, и напрасно денегъ не терять, а буди что строить и какъ оное потребное и в какую денежную сумму, о томъ намъ обстоятелно представлять, и от насъ на то ожидать позволенія.

3.

Буди превелебности вашей случится когда с превелебнѣйшымъ архимандритомъ Слуцкимъ Михаиломъ Козачинскимъ видѣтися, то ему, яко старѣйшему и уже в ползу святаго благочестія много потрудившемуся, с приличнимъ чести его почитаніемъ, первое уступать мѣсто, и предъ всѣми такъ себе весть, дабы ни с какого случая понтифиціи и малѣйшей к поруганію благочестія и к поношенію духовнаго чина причины не имѣли бы.

4.

Буди б же случилось, что кто изъ братій, по доволномъ увѣщаніи, а потомъ и по наказаніи за его преступленіе не единократномъ, вовся неисправенъ явится, таковаго при писаніи, съ показаніемъ в немъ выни его, в катедру нашу под видомъ о нѣкоторыхъ монастырскихъ нуждахъ экспедиціи, не обявля ему о

томъ, в катедру нашу присилать, для поступленія с нимъ по нашему усмотренію. В прочемъ всемъ поступать duce lege divina и по духовному регляменту да и по нашей, данной превелебности вашей, грамматѣ.

Изъ катедры нашей митрополітанской Кіевской. 1755 года августа 31 дня.

(М. П.)

(Собственноручно) митрополіть Кіевскій смиренный Тімоѳей m. p.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 22 (по генеральному повѣтью).

CCCLXXXIX.

Прошеніе братіи Кутеенскаго мужескаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ утвержденіи въ должности игумена ихъ монастыря избраннаго ими іеромонаха Геннадія Терешкевича, вмѣсто умершаго игумена Михаила Кобринца,

1755 года 31 августа.

Ясне в Богу преосвященнѣйшій архіерею Божій, пастирю нашъ и благодѣтелю милостивѣйшій.

Сего идучаго 1755 года мѣсяца августа 13 дня обители нашея заграничныя благочестивыя Кутеенскія ігуменъ Михаилъ Кобринецъ преставися и 13 числа тогожъ августа отцемъ монастиря Тупичевскаго Мстиславскаго благочестиваго ігуменомъ Іннокентіемъ Людогоскимъ соборно погребенъ. По утру же 20 числа мы, нижайшіи, братія предреченнаго Кутеенскаго монастиря, по силѣ фундушовъ нашихъ, собравшися в трапезу, с присутствіемъ многихъ благочестивихъ обоего чину духовныхъ и свѣцкихъ околичныхъ честныхъ людей, избрали себѣ волными голосами до монастиря нашего Кутеенскаго сего жъ монастиря постриженца, прежде бывшаго, покойнымъ Викентіемъ Барановскимъ ігуменомъ поставленнаго, и покойнымъ Михаиломъ Кобринцемъ отставленнаго, намѣстника, честнаго іеромонаха Геннадія Терешкевича за началника и ігумена, и таковое избраніе доброволное наше мы, нижайшіи, своими руками подписали и в

присутствіи бывшія знатныя особы для свидѣтелства и вѣроятія подписалися. Что все вашему преосвященству, яко своему истому пастирю, симъ доношеніемъ нашимъ представляемъ и милостиваго воззрѣнія на нищету обители нашея всенижайше просимъ, сего, нами избраннаго, іеромонаха Геннадія благословить и своею пастырскою властію подтвердить, понеже обители нашей без начальника и ігумена быть неприлично, а мы, нижайшіи, к таковому званію иного не обрѣтаемъ. Милости отческой и власти пастырской съ симъ подвергаемся, далшаго же взысканія и избиранія не желаемъ, из иныхъ монастырей, для убожества обители и для невѣдомства права и обхожденія, опасуемся, и зычливости ко обители от чуждаго не тако, яко от своего, надѣемся. И что обитель наша во всемъ строеніи церковномъ, монастырскомъ и економичномъ опала и к прожитію самопотребныхъ вещей оскудила, и скарбецъ опустошенъ, да еще и долговъ, за непорядочнымъ прежде бывшимъ управленіемъ, знатную сумму занято, и потому из иныхъ монастырей на такія клопоты и попеченіи запрашивать возбраняемся, и симъ, отъ насъ избраннымъ, іеромонахомъ Геннадіемъ можемъ въ обители нашей доволствоватися, аще, по избранію нашему, ваше архипастирское благословеніе и потвержденіе будетъ.

О что мы вси всепокорнѣйше просимъ, благословенію же святителскому и милости отческой себе поручаючи, навсегда пребываемъ вашего преосвященства, нашего милостивѣйшаго архипастыря и отца, всенижайшіи слуги и повседневніи богомолцы, братія обители общежителныя Кутеенскія (собственноручно) іеромона Іосифъ Григоровичъ духовникъ. Уставникъ іеромонахъ Онуфрій Шупаиловичъ. Іеромонахъ Симеонъ Тамиловичъ. Іеромонахъ Самуилъ. Ермонахъ Ливерый. Іеродіяконъ Мартырый. Іеродіяконъ Самуилъ. Іеродияконъ Дороѳей. Монахъ Савватій Кучковскій. Лазарь Пятницкій экономъ. Екгисіярхъ Мартіянъ Бурасяга. Монахъ Аѳанасій Геръбачевичъ. Монахъ Іоаникій Соболевскій. Монахъ Леонідъ Околовичъ.

З Кутеини 1755 года мѣсяца августа 31 дня.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 25 (по генеральному повѣтью).

CCCXC.

Прошеніе игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Кирилла Стефановича съ братіею Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ жалобою на Пинское крестоносное братство, которое враждебно относилось къ игумену Кириллу за то, что онъ былъ назначенъ не по избранію братчиковъ, а по распоряженію митрополита,

изъ Пинска 1755 года 7 сентября.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тимоѳею Щербацкому, архиепископу митрополиту Кіевскому, Галіцкому и малия Россіи

всенижайшое доношеніе.

По сее время не хотѣлъ я, нижайшій, об смущеніяхъ, наносимихъ мнѣ от здѣшнихъ жителей, именуемихъ братчиковъ, утруждать вашего преосвященства доношеніемъ, надѣявсь, что тоя ихъ противность помалу от нихъ отойдетъ; но занеже и уболше, какъ вижду, тая ихъ противность простертись хочетъ, привергши себе з братіею моею до стопъ вашихъ святителскихъ, всенижайше доношу. Прошлого 1753 года, по особенной вашей архипастирской милости будучи я, нижайшій, опредѣленъ в монастирь Пѣнскій ігуменомъ, когда прибилъ я в тотъ Пѣнскій монастирь с указомъ вашего преосвященства, крестоносному того монастиря братству в той силѣ виданимъ, чтобъ они—братство знали опредѣленнаго в тотъ монастирь от вашей архипастирской власти мене, нижайшаго, ігумена и отдавали би должную честь и повиновеніе и вся по совѣту би моему дѣйствовали и имущество якъ церковное, такъ и монастирское зреестровавши, одинъ реестръ в катедру вашего преосвященства прислали бъ, а другій би мнѣ вручили. Они, братство, тотъ вашего преосвященства указъ презрѣли и исполненія по нему не чинили и чинить не хотятъ за едину противность, что я, нижайшій, по смотренію вашему архипастирскому, а не по ихъ волѣ в Пѣнскъ присланъ ігуменомъ, и какъ мнѣ в очи, такъ и заочне между неищетними грубими ихъ договорами и обговорами (до которихъ, какъ вижду, они увикли издавна) говорили и говорятъ такъ: онъ-де, нынѣшній ігуменъ, самъ до насъ при-

ехалъ, ми его не просили, и от тѣхъ поръ по сее время на мене они, братство, враждуютъ и разніе вимисли сплетаютъ, оскорбленія многія, находя на монастирь и келію мою с шумами, наносятъ. О томъ іменуемомъ братствѣ Пѣнскомъ вашему преосвященству з братіею моею верно доношу, что с тѣхъ братчиковъ и единъ по артикуламъ братскимъ в братство церковное не вчиненъ и по онѣмъ артикуламъ отнюдь и мало не справляются, и число ихъ, братчиковъ, всегда неравное: к добру дѣлу мало, к раздору же и борбѣ (какъ вижду имъ испрежде обычайно) противъ ігумена и братіи какъ наиболше, сколко корчемница можетъ собрать, находятся: жители же они юриздичніе разнихъ кляшторовъ римскихъ и свецкихъ господъ несвободніе, доволенъ во ученіи книжномъ с нихъ ни единъ. Гнѣваются жъ на мене и потому, что ихъ за артикулярніе порядки, которихъ они, именуясь братствомъ, не содержатъ, всегда напоминаю. Досадно имъ и то, что имъ обыкновеній ихъ возбраняю и братіи моей приказалъ наблюдать и возбранять, а именно таковихъ: чтобъ в церкви под часъ правила в шапкахъ не сидѣли, розговоровъ и смѣховъ в церкви би не чинили, в олтарь Божій, будучи гарбарѣ и шевцѣ, не ходили бъ, исповѣдивалися би в четире годовіе пости, а конечно в великой постъ, не по сторонамъ, но в своей церкви, не пребивали би (какъ и нынѣ еще нѣкоторіи остаются) по два и три и пять годовъ без исповѣди, не приходили би к вѣнчанію ночной пори, пивши и ядши и без исповѣди; да и к тому жъ всегда упоминаю у нихъ об поля церковніи, которіе они себѣ позабѣрали и в вѣчность себѣ неналежно позаписовали. Такіе с нихъ, а именно: Іванъ Ѳеодоровичъ, именуемій старшій братчикъ, и братчикъ же ихъ Павелъ Сусла; и забѣгаючи они далшему своему обличенію и чтобъ я о грунтахъ церковнихъ болше не увѣдомился, сего 1755 года августа 18 числа Петръ Чоснокъ гарбарь, да Демянъ Гапоновичъ гарбарь же, именуеміи братчики, отай мене и братіи моей воровскимъ обичаемъ скринку с привилегіями королевскими и разними, церкви и монастиру служащими, документами и с архипастирскими указами, запечатанную с олтаря ухватили и не вѣдаю где подѣли. Да и еще жъ, какъ я з братіею извѣстилъся,

писаніе свое, наполнивши разнихъ на мене клеветъ, сами с нихъ всякъ опасаяся доводу, в Кіевъ не едучи, тое свое писаніе подсилкою чрез мужика к нѣкоему Кіевскому, имъ надежному, мѣщанину послали для подачи тѣмъ мѣщаниномъ вашему преосвященству, и теперича пред унѣятами и римлянами они, братчики, пространно хвастаютъ, а именно такъ: ми, ігуменъ, вивезли ми ігумена Храновского, вивезем же и сего, чрез что наводятъ непотребное смущеніе и подсмѣяніе от римлянъ чину нашему. Сего же они, братчики, желаютъ и конечно упорствуютъ, чтобъ игуменъ Пѣнскій з братіею билъ имъ, братчикамъ, якъ подданникъ, под ихъ страхомъ и приказомъ и ихъ би слушалъ во всемъ, а не они его. При томъ же вашему преосвященству з братіею моею верно доношу, что тотъ монастирь Пѣнскій отнюдь ни мала не имѣетъ от нихъ, братчиковъ, ни в чемъ снабдѣнія, толко з малихъ парохіалнихъ приходовъ и собственоручнихъ трудовъ в потребахъ со скудостію обходимся. Потому вашему преосвященству, высокомилостивому архипастиревѣ моему, донесши, всенижайше з братіею прошу: да благоволитъ ваше преосвященство силнимъ архипастирскимъ своимъ указомъ запрѣтить братчикамъ до монастира болшь интересоватись, находовъ, грабежей и смущеній дѣлать, а похищенніи документа всѣ в цѣлости в монастиръ повелѣть возвратить, и смотрили би они единихъ своихъ артикуловъ (которіи зде для видѣнія сообщаю), и по онимъ би артикуламъ со страхомъ Божіимъ вчинивши, непремѣнно исправлялись, архипастирско утвердить; о чемъ и паки всеныжайше прошу

вашего преосвященства всенижайшій рабъ (собственноручно) іеромонахъ Кvриллъ ігуменъ Пѣнскій. Іеромонахъ Ѳеодосій Рожко. Іермонахъ Ѳеофилъ Старинскій. Іеромонахъ Лаврентій Бухальвній. Іеродияконъ Филимонъ Лабчинскій. Іеродіяконъ Паисій Приневскій.

1755 года септеврія 7 числа с Пѣнска.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 3 (по генеральному повѣтью).

CCCXCI.

Прошеніе Пинскаго братства Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ жалобою на игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Кирилла Стефановича и братію того же монастыря,

изъ Пинска 1755 года 12 октября.

Ясне в Богу висоце преосвященнѣйши владыко, архипастиру и благодѣтелю нашъ ласкавий.

Упадаемъ под стопи вашего висоце в Богу преосвященства и благодарствуемъ за принятіе нашой суплики, которую и повторъне посилаемъ свою другую жалобу, за которою жалобою ми вашего висоце в Богу преосвященства упрошаемъ о милость и ласкавость превеликую. Имѣемъ на своего отца игумена иером(он)аха Кирилла Стефановича великую жалобу, котории, в обители святой Богоявленской братской Пинской мешкаючи без такъ долгии часъ, не казалъ отправлять жадной данной служби Божой въ церъкви святобогоявленской Пинской, котории имѣютъся два предѣла особъ великаго олтара, оденъ предѣлъ святаго Иоанна Предитечи, а другии предѣлъ благовѣщеніа Пресвятой Владычици, нашой Богородици. Повфторе, ижъ нашъ отецъ игуменъ в монастиру мало обрѣтается, все бездѣлно издитъ, а законнѣки без него, попивъшися, некотории в церкви, якъ в храминѣ простой, не тилко сивернии, но и царскии врати отчинивше по отпустѣ служби Божой в неделю седмичнии от престола отъишолъ; а другии упившися царскии врата отчинивъши и людии под проклятие поддалъ, за котории привилеи церковнии, ижъ ми одебрали, видячи ихъ нестроеніе в церкви святой без отца игумена; а о приизди отца игумена пришлисмо всецѣлое братство прииздомъ поздоровъляючи и ознаимуючи ему, ижъ ми одебрали привилеи и оскаржаючися на того законнѣка, котории насъ виклиналъ; а онъ питалъся того жъ законнѣка, чи правда то есть; той же законнѣкъ призналъся по сущой правъдѣ; тогожъ часу созвалъ братию и питается, чи правда то есть, и вся братия сознали на тое, же виклиналъ, а отецъ игуменъ говоритъ всеи братии: кажѣте всѣ и аминъ, которого проклятия нѣгли не имѣли и не сподѣвалися от него; ижъ ми, преосвященнѣйшии

владыко, яко сироти, в Полщи зостаючи и в гонении великомъ и видячи таковое з некоторихъ братии духовнихъ, живши в обители святой и избѣгаютъ и унѣятами становлятся; ми тое видячи ихъ нестроеніе и измѣну и одебралисмо привилеи. А се дияконъ Паисии новопосвященнии, котории до вашего преосвященства з доношеніемъ на цѣлое братство от отца игумена присланъ; а онъ унѣятъ от отца игумена принятъ до монастира, бо онъ его дядюшко и за тимъ его принялъ; любо тежъ и братія подписалася отцу игумену, але с принуси его, видячи насилие его, же неслушне на братство доноситъ доношеніе. Зачимъ преосвященнѣши владыко под стопи вашего преосвященства упадаемо и просимо милости, ижъ ми посилаемъ пофторѣ свою жалобу, в которой перъвой нашой суплици просилисмо и пофторне упрошаемъ вашего преосвященства, даби не медлить нашего посланца и небезлѣтежъно отпустить, ми всецѣлое братство подписуемося именно подписомъ руки нашея + Иоанъ Хведорковичъ, Петръ Чосниковичъ, Демянъ Гапоновичъ, Павелъ Огорѣлко, Матъѳеі Крисевичъ, Яковъ Козловскиі, Павелъ Сусла, Василии Стояновичъ, Ѳеодоръ Крисевичъ Иоанъ Ярхо, Евстафѣй Масловичъ, Ѳеодор Курчъ, Василиі Огорѣлко, Миколай Ярмоловичъ, Анътониі Старъковичъ, Тимоѳей Хилъ, Василиі Тобачка, Григорѣй Ляшко, Ѳеодоръ Стаховскиі, Гигориі Солокъ, Матѳе Ляшко.

В року 755, мѣсяця октоврия дня форагонадесятъ. С Пинска.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 4 (по генеральному повѣтью).

CCCXCII.

Письмо секретаря королевскаго Петра Еліашевича къ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что игуменъ Марковскаго монастыря Іоакинѳъ Пелкинскій, которому былъ врученъ указъ о выѣздѣ въ Кіевъ на судъ митрополита, не желаетъ ѣхать въ Кіевъ, и съ просьбою побудить Іоакинѳа Пелкинскаго явиться на судъ митрополита,

1755 года 15 октября.

Jasnie wielmożny naymiłosciwszy archipasterzu panie y dobrodzieju.

Pozew z konsystoryey metropolitanskiey Kijowskiey po imc o. Jakinfta Pełkinskiego, ihumena monasteru Markowskiego, expedyowany z Kijowa dnia 25 marca roku teraznieyszego, dopiero mię doszedł dnia 10 augusta. Brat moy jm. p. Jan Hołozubb, przejezdzający z Moskwy y będąc u j. w. arcypasterza w Smolensku w poscie spasowskj, nie zastał ieszcze był w Smolensku tego ukazu; nie wiem tedy, gdzie tak długo zalezał. Jednakże po odebraniu tego pozwu powinne z samym sobą pod stopy jasnie w-o naymiłosciwszego arcypasterza mego składam podziękowanie. Jakim zaś sposobem ten pozew do imci o. Pełkinskiego rąk doszedł, y oddany, wyraziłem obszernie w liście moim do j. w-o arcypasterza Smolenskiego dobrodzieja, toż samo y jaśnie w-u w. m. w. m. panu dobrodziejowi oznaymuię.

Nikt się nie odważył z tym pozwem do imci o. Pełkinskiego iechać, bo iuż nie ieden doznał wiolencyey na sobie, na zły trafiwszy humor, ktory rżadko bywa dobry, albo nigdy.

Jaśnie wiell. imc pan Sołłohub, woiewoda Witebskj, ordynował swego ciotecznego brata y drugiego godnego w woiewodztwie Witebskim urzędnika, żeby imci o. Pełkinskemu ten oddali ukaz, y o wyiazd do Kijowa perswadowali, ale po dwa razy się schował y o sobie powiadać zakazał. Zaczym ciż ichmci przy wszystkiey braci zakonney w monasterze ten pozew położyli, z listem od j. w-o imci pana woiewody Witebskiego, upominaiąc, aby do

Kijowa na sprawę iechał. Po odiezdzie tych ichmsciow z manasteru, imc o. Pełkinskj na list j. w-o mci pana woiewody odpisał z wyrozumeniem, że do Kijowa iechać nie mysli, kiedy jaśnie w-o arcypasterza swego nazywa Deum alienum, w czym informować będzie należycie list imci o. Pełkinskiego do jeo. mci pana woiewody Witebskiego pisany.

Supplikuię powrotnie j. w. w. m. w. m. pana dobrodzieja o drugi ukaz, żeby z oycem Fiłaretem Woynichowskim, ieromonachem Markowskim, stanoł w Kijowie, oraz o sposob, iakiego mam zażyć, ieżeli za powrotnym nie zechce stanąc, ja chocbym miał bydż u sądu j. w. wm. pana dobrodzieja obwinionym, iako syn posłuszny stawic się będę.

Wielkie czynią tuteyszych manasterow oycowie przełożeni zgorszenie, bo kiedy tu pogrzeszą, to się odwolują do sądu zagranicznego, jeżeli zaś spodziewają się za granicą kary, to się w Polszcze do swieckiey udają władzy y tak są pod pokrywką błahoczestyia absolutnemi panami.

List posyłam przy tym jaśnie w. m. w. m. w. panu dobrodziejowi od oyca Meftodego, ieromonacha w monasterze Kryszborskim, teraz rezyduiącego moiego oyca duchownego, dla approbacyey ktorego supplikuię, aby y imci oycu Meftodemu był wydany ukaz do Kijowa, niechay to oczewiście zezna, kiedy imc o. Pełkinskj stanie, co do jaśnie w. m. w. m. m. pana dobrodzieja pisze. Ten sam o. Meftody musiał oddalic się z monasteru Markowskiego do Kryszborku, że na iakis goły blankiet kazał mu się podpisać, grożąc ogoleniem brody y głowy. Musi w tym bydż nie mały sekret.

Ja poty nie zapomnę krzywdy moiey ciężkiey, poki mnie jasnie wiele arcypasterzu nie rozsądzisz, iestem zgubiony na honorze, fortunie y zdrowiu, tylko mię Bog ieszcze od ostatniey zachowuie desperacyey. Nie ustaię z płaczem żebrać łasky, protekcyey jaśnie w-o w. m. m. pana dobrodzieja, y z naypowinnieyszą obserwancyą dozgonnie zapisuię się, iż iestem jaśnie w-o naymiłosciwszego arcypasterza, pana oyca y dobrodzieja moiego

posłusznym synem ynayniższym podnożkiem Piotr Eliaszewicz sekretarz je-o E. Kr-o mci.

Z Urlosowa d. 15 8-bris v. s. 1755 a-o.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 7 (по генеральному повѣтью).

CCCXCIII.

Письмо игумена Марковскаго Витебскаго монастыря Іоакинеа Пелкинскаго къ Витебскому воеводѣ о томъ, что онъ отписалъ отъ себя къ Кіевскому митрополиту и послалъ уполномоченнаго по поводу жалобы секретаря Еліашевича, который, по мнѣнію Пелкинскаго, долженъ былъ искать справедливости не въ духовномъ, а въ свѣцкомъ судѣ.

1755 года 27 октября.

Jaśnie wielmożny mnie wielce nayosobliwszy mci dobrodzieiu.

Na cytacyę, ktorą Jan Hołozub in praesentia wielm. ichmciow p. panow Wodzinskiego, stolnika Gostynskiego, y Milkiewicza, łowczego Witebskiego, w monastyrze Markowskim podał, defero, jaśnie wielmożny mci dobrodzieiu, że iuż odpisałem y plenipotenta od siebie w katedrze metropolij Kijowskiey ustalowałem, bo miałem wiadomosc o niey od zakonnikow, przy ktorych pisano, nikogo więcey tam iuż nie potrzeba, iak tylko przytomnosci Piotra Eliaszewicza dla dowodu swoiey mniemaney krzywdy; pro meliori w tym fide, posyłam ukaz do mnie od jaśnie wielmożnego metropolity Kijowskiego, pana y archipasterza mego miłosciwego, poslednieyszą datą pisany, iak ta cytacya, ktorą także posyłam dla informacyi adversae parti: niech sobie wyczyta. Jan Hołozub swoim piorem y kąceptem nazwał mie autorem krzywdy Eliaszewicza, przytym w Witebsku nosi mnie po kolendzie y pochwałki czyni; suplikuię jaśnie wielmożny mci dobrodzieju o ten respekt y protekcyą, aby ten wyżmianowany Jan Hołozub przy starosci latt swoich zaniechał swoię niesłusznę y niegodziwę po-

stępki, ieżeli iaką ma krzywde odemnie, czyto od konwentu Markowskiego, może zawsze doyść s. sprawiedliwosci u sądu jasnie wielmożnego wmci pana mego nayosobliwszego dobrodzieja, iako u tego, ktory z dyspozycyi Boskiey a s. regia maiestate ufundowany w tuteyszym woiewodztwie woiewodą, sędzią y gospodarzem całego woiewodztwa, y Piotr Eliaszewicz także, nie szukaiąc alienos deos, mogłby u sądu jaśnie wielmożnego wmc pana dobrodzieja w swoiey mniemaney krzywdzie dochodzić s. sprawiedliwosci, niech wyrazi in scriptis, jaśnie wielmożny mnie wielce nayosobliwszy mci dobrodzieju, swoią krzywdę, ja oddaię się pod decyzyą jaśnie wielmożnego wmci pana dobrodzieia, jaką zaś monastyr ma krzywdę, to punktatim wyraziwszy uprosiłem imc pana Kozlinskiego za przyiaciela do P. Eliaszecza, co odpowie P. Eliaszewicz, odebrawszy rezolucyą nie dokąd snąd, tylko do łaskawego respektu y protekcyi jasnie wielmożnego wmc pana dobrodzieja, będę mię z całym konwentem insynuował, ktorey y teraz poleciwszy się z nayniższą moią piszę się submissyą

jaśnie wielmożnego w. m. msci pana mnie wielce nayosobliwszego dobrodzieja nayniższym sługą x. Jacynt Pełkinski superior Markowski m. p.

Roku 1755 d. 27 8-bris z Markowa.

P. s. jeżeli od decyzyi jaśnie wielmożnego wmci pana dobrodzieia Piotr Eliaszewicz zechce appellować, to ja deklaruię służyc imci y w trybunale teraznieyszey kadęcyi, ale z tym wszystkim zyczyłbym iak sobie, tak imci pokoiu.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1759 года д. № 46 (по генеральному повѣтью).

CCCXCIV.

Копія письма Витебскаго воеводы Іосифа Соллогуба къ игумену Витебскаго Марковскаго монастыря Іоакинеу Пелкинскому о томъ, что послѣдній, согласно указу митрополита, долженъ былъ ѣхать въ Кіевъ для суда по жалобѣ на него со стороны Еліашевича,

изъ Лукишекъ 1755 года 27 октября.

Wielebny mci oycze ihumene Markowski.

Wiadome wmmp. naylepiey, iako awtorowi krzywdy jmci panu Eliaszewiczowi, człowiekowi godnie uprzywieleiowanemu, na honorze, fortunie y zdrowiu naniesione, do takiey mię nad niewinnoscią jego pociągnely kompassyiey, żem go w mocną, upewniam w. m. p., wziol protekcyą. Że przysłana z Kijowa od jw. jmci oyca metropolity po w. m. p. z obsygillacią cytacia rąk moych doszła, zażyłem wielm. ichm. panow Wodzinskiego, stołnika Gostynskiego, y Milkiewicza, łowczego Wytebskiego, aby imieniem moim w. m. p. o tymże ukazie pod pieczęcią nienaruszonym przy j. p. Hołozubie, bracie jmci pana Eliaszewicza, ostrszegli y do przeczytania dali, oraz mnie ynformowali, ktorego czasu obierzesz termin bydz w Kyiowie do zakączenia niesłusznych y niegodziwych tych kłutni, nad ktoremi z postępkow w. m. p. absolutnych całe wzdumiewa się woiewodstwo. Jestem zatym w. m. pana uniżonym Jozef Sołłohub, woiewoda Witebski.

Z Lukiszek d. 27 8-bra an-o 1755.

Приписки: 1) съ подлиннымъ сводилъ канцеляристъ іеродіаконъ Іаковъ; 2) принялъ подленное письмо і росписался М. м. іеромонахъ Викторъ 1756 года генваря 18 дня.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1756 года д. № 7 (по генеральному повѣтью).

CCCXCV.

Копія отвѣтнаго письма Витебскаго воеводы Іосифа Соллогуба на отвѣтъ игумена Витебскаго Марковскаго монастыря Іоакинѳа Пелкинскаго, причемъ воевода отказывается произвести судъ между Пелкинскимъ и Еліашевичемъ, требуя, чтобы Пелкинскій отдалъ это дѣло на судъ духовный, 1755 года 27 октября.

W Bogu wielebny mci xięże ihumenie.

Odebrałem respons wm. p-a na list moy, pisany do niego, w ktorym wyczytywam, że wm. p. sobie nalezyte forum, do ktorego iestes ukazem metropolitanskim Kijowskim zapozwany, excypuiesz y przed sąd moy stawic sie obiecuiesz, acz żadnego pozwu niemaiący odemnie wydanego, poniewaz ja w duchowne interessa wchodzić nie chce; owszem wm. panowie z jw. p. Eliaszewiczem in foro fori rozprawcie się, ja zas w tym upewniam, że j. pana Eliaszewicza z swoiey opieki nie wypuszczę y onego według słowa moiego utrzymywać będę, iako wm. p-a raz upewnilem y iestem wm. p-a uniżony Jozef Sołłohub woiewoda Witebski.

D. 27 8-bris 1755 r. w Lukiszkach.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1756 года д. № 7 (по генеральному повѣтью).

CCCXCVI.

Письмо Витебскаго воеводы Іосифа Соллогуба къ Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, въ которомъ, сообщивъ, что игуменъ Витебскаго Марковскаго монастыря Іоакинѳъ Пелкинскій отказывается явиться въ Кіевъ на судъ митрополита, проситъ послѣдняго о защитѣ Еліашевича отъ обидъ со стороны игумена Іоакинѳа Пелкинскаго,

изъ Лукишекъ 1755 года 11 ноября.

Jasnie w Bogu nayprzewielebnieyszy mci xięże metropolito Kijowski y dobrodzieiu.

Niesłuszne przesladowania jmci pana Eliaszewicza, sekretarza jego k. mci uprzywileiowanego, iakie od w. o. Pelkinskiego,

ihumena Markowskiego, ponosi, lubo mie do sprawiedliwey wzruszyli kompassyi, jednakoż przy tey okazyey udzielili mi szczęscia, że mam honor lilerą moią wenerować wm. wmc pana dobrodzieia. Co do pierwszego rzetelnym, według stanu osoby moiey, o cierpliwosci jmci p. Eliaszewicza wielkiey upewniam wm. wmc panu, tudziesz o niezakonney cale o. Pełkinskiego modestyi, procul invidia to insze, co się nigdy z prawdą minąc nie może.

Jmc pan Eliąszewicz, mając przysłany z konsystorza Kijowskiego po imci o. Pełkinskiego pozew, że nie miał żadnych sposobow przywatnie, dla wybiegow o. Pełkinskiego, iemuż oddać, przez medyacyą moją zażył godnych osob, aby ten pozew imci po przyiacielsku kommunikowali, ale ze imc o. Pełkinski, zawsze conscius ipse sibi, utaił się y powiadac o sobie nie kazał, co ichmsc przyiaciele oddali ten pozew całemu braci zakonney zgromadzeniu z nienaruszoną obsigillacyą. Na co tego wieczora o. Pełkinski do mnie odpisał, z ktorego listu łatwo zrozumieć, że do sądu wm. wmci pana dobrodzieia iechac nie chce. Ma racyą imc o. Pełkinski ociągać swoią własną do Kijowa bytność, bo spodziewa się, że doniesiono o censurach spinosis(?) linquae ejus, ktorey na dystyngwowanych y godnych prałatow zagranicznych Rossyiskich uszczypliwie barzo zażywa, iako z relacyi zacnego urzędnika w woiewodztwie słyszałem. Ja zas instancyą moją za imc p. Eliaszewiczem wnoszę y utrzymywać go przed wm. wmc. panem dobrodzieiem będę, abys tego cnotliwego człowieka, wszystkim wiadomego, swoią łaską od niegodziwych o. Pełkinskiego na honor, substancyą, uszczerbek zdrowia zasłonił impetow. A przy tym moim pierwszym adressu z nalezytym uszanowaniem affektowi wmci p. dobrodzieia siebie rekomenduię y iestem z zupełną rekognicyą jasnie w Bogu nayprzewielebnieyszego wm. wmci pana dobrodzieja uniżonym sługą (c. p.) Jozef Sołłohub, woiewoda Witebski.

D. 11 9-bris a-o 1755 z Łukiszek.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1756 года д. № 7 (по генеральному повѣтію).

CCCXCVII.

Прошеніе братіи Витебскаго Марковскаго монастыря Смоленскому епископу (Гедеону Вишневскому) о защищеніи ихъ монастыря отъ происковъ секретаря Еліашевича, съ оправданіемъ игумена ихъ монастыря Іоакинѳа Пелкинскаго въ тѣхъ обвиненіяхъ, какія возводилъ на него Еліашевичъ,

1755 года 24 ноября.

Jasnie wielmożny w Bogu przeoswięcony, miłosciwy panie y archipasterzu.

W zaszłey niechęci y niesłuszney persekucyi iak dla monasteru, tak dla mnie od p. Eliaszewicza, ktory mieni się byc błahoczestywym, a nieznosne czyni monastyrowi krzywdy, orazteż y mnie bez żadney racyi, szczegulnie tylko że upominałem się o szesnascie beczek soli, monastyrowi od nego należących, ztąd sobie uformowawszy krzywdę, poczoł mię po kolędzie nosic przed szlachtą y rożney kądycyi ludzmi pochwalki czyniąc, że mnie z ihumenstwa ma zrzucic, oraz też nazywaiąc mie przekstą, ktorym ja nigdy nie byłem, mam pewny dowod z pozwoleniem wyrażę, nie jestem obrzezany; tudziesz zakonnikow pianicami, hultaiami y innemi skomatycznemi nieprzystoynemi dyffamuiąc słowami; poczoł kupowac sobie listy u papistow przeciwko mnie dla promocyi swoiey niesprawiedliwey niechęci y przeciwko summieniu uformowaney inwęcyi y pretęsyi, ktorzy y bez tego radzi by nas w tyzie wody utopili, widząc ten monaster z dyspozycyi Boskiey w należytym porządku zostaiący; w roku teraznieyszym 8-bra 21 dnia brat pana Piotra Eliaszewicza Jan Hołozub, zkoncypowawszy list przeciwko mnie, podał do podpisu jw. jmci panu woiewodzie, z ktorym przybył do monastyru y w niebytnosci moiey oddał zakonnikom z ukazem, po mnie pisanym z katedry metropolii Kijowskiey 1755 roku marca 29 dnia, co za sonancya tego listu, wręczyłem temu jeromonachowi dla komunikacyi waszey archipasterskiey mci, wyraza przy samey konkluzyi: zdumiewa się cale woiewodstwo z moich niegodziwych absolutnych postempkow; a iakież moie niegodziwe postępki? czy naiachałem

na kogo, czy rozbiłem, zabiłem, krzywdę iaką komu uczyniłem? nie poczuwam się w tym, niema monastyr przeciwko takowym akcyam ni od kogo żadnego pozwu y processu. Te to chiba moie niegodziwe postępki, że adwersarzom monastyru Markowskiego, to iest szlachcie y mieszczanom iak swieckiego, tak duchownego stanu, wdzieraiącym się w grunta, granice, słobodki, oraz też y ze wszystkim chcącym bezprawnie fortunę monastyrską odebrac, daię odpor y iak mogąc tymże prawem pospolitym bronię się, mam z pollibry pozwow, niema w nich tey expressyi, żeby stawic się przed sąd, że pobiłem, ukrzywdziłem, naiachałem, rozbiłem, ale tylko to, że grunta cudze possyduiecie, granica niepoły(?), przeciwko prawa murem oparkanaliscie monastyr, y cerkiew wazyliscie się wymurowac, iest y ten pozew, co z namowy p. Eliaszewicza na roczki teraznieysze 9-browe, w ktorym expressya: stawaycie przed sąd, zacoscie przyieli do habitu wieczystego poddanego, wydaicie onego etc. Oto tylko pozwy szczegulnie, a nie o co inszego, kożdego czasu mogą mię tei same pozwy emundowac; na ten list iak odpisałem panu woiewodzie, wręczyłem także dla komunikacyi kopię; w ukazie wyrażoną, iakoby ia nieiakoweś rzeczy pobrałem p. Eliaszewicza, na to nie trzeba mi odpowiadać, bo iest list p. Eliaszewicza, własną ręką jego pisany, y na tymże liscie kwitacya za jego pieczęcią; w tymże ukazie niejakowoś wyraza bratty(?), nie bylo żadney, tylko że on mnie iak chciał, dyffamował, przekstą nazywał, do szabli się porywał, trscinę mi odebrał, ktorą ja od niego odebrawszy, przyznam się miłosciwy panie y archipasterzu, iak przed Panem Bogiem, przed waszą archipasterską mscią, że raz trsciną jego uderzyłem, broniąc się, a skąd ta niesnaska szczegulnie że upominałem się o nalezytość monastyrską, to iest o szesnascie beczek soli, znam się y do tego iak mie nazwał przekstą, odpowiedziałem, że prędzey będziesz chamem, poznasz swego pana, niezeli mnie dowiedziesz, od tey daty roznych wynayduie sposobow, namawia y korumpuie szlachtę przeciwko mnie y całego monastyru, zakonnikow nazywaiąc pianicami, poddanemi etc., dał informacyą p. Miłkiewiczowi, ekonomowi pana woiewody, żeby mnie zapozwał o

ieromonacha Fiłareta, że iest poddany z dobr jego, z miasteczka Horek, iakoż iuż podany pozew, wrzucił taki proiekt, że do ostatney ruiny w tuteyszym panstwie monastyry przydą, ponieważ setny chiba zakonnik znaydzie się, ktory by był wolny od poddanstwa, a czy godzi się w błahoczestyi zostaiącemu takowe przeciwne summieniu na krzywde blizniego zarzuty czynic, nie dla czego to inszego tak spodziewam się, zwazaiąc pana Eliaszewicza postępki y persekucyą, tylko dla tego, że sam zamyszla, a mogę mowić, że utaiony iest pod pokrywko błahoczestya unit, kiedy corkę swoie oddał dla edukacyi panom Milkiewiczom, pozwoliwszy jey w dni postne z mięsem iadac. Tudziez synow swoich do szkoł piarskich y u tychże samych xięży piarow stancyą im ufundował, nie spodziewac się ani myslic, żeby p. Eliaszewicz miał utrzymac się przy błahoczestyi, nieboszczka to w Bogu zeszła Elena z Radzkiewiczow Eliaszewiczowa żona jego utrzymowała go. Tudziesz w sprawie jasnie w Bogu preoswięconego Wiackiego mam wiadomość, że mie oskarżył, jakoby ja przeoswięconego dyffamował; niesłusznie y niesprawiedliwie mie oskarżył, niech Bog tego skarze na duszy y na ciele, ktoby y pomyslił o tym, y coby za racya, ja ani znam, ani widywałem kiedy y owszem iak ja, tak y cały konwent obligowany iest maiestat Bozki błagac, aby jego archipasterską mc Bog miłosierdzia wiak naydłuzsze przy pomyslnych sukcessach konserwował lata za jego swiadczone monastyrowi Markowskiemu beneficya y nadanie roznych xiąg y aparatow cerkiewnych. W takowey tedy zaszley persekucyi upadamy do stop waszey archipasterskiey mci, iako naypokorniey upraszaiąc o ten respekt, abys miłosciwy panie y archipasterzu swoią archipasterską raczył nas zaszczyczyc protekcyą, p. Piotra Eliaszewicza literalnie napomniał, ażeby od swey zawziętosci Bogu y ludziom obrzydley poprzestał, monastyru y nas nie kłocił swoiemi y kupionemi u papistow listami, ktorzy nie mogą nam nic dobrego sprzyiac y owszem całe by piekło iako adwersarze religii cerkwi wschodniey radziby na nas poruszyc; mamy wiadomosc, że u pana woiewody y dworzan jego wyprokurował sobie list dla dalszego poparcia swoiey niesłuszney

zawziętosci, ktore ieżeliby doszły rąk waszey archipasterskiey mci, suplikuiemy nie fundowac się na nich, bo y pan woiewoda taki dobzodziey religii naszey, że w tym roku dwie cerkwi na unią odebrał; ieżeliby p. Eliaszewicz miał do nas iaką sprawiedliwą pretęsyą, mogł by pan woiewoda nie skryptami, ale swoim sądem jego zaszczycic. O takowy respekt y protekcyą przy ucisnieniu stop archipasterskich posetnie upraszaiąc, z naynizszą piszemy się submissyą jasnie w Bogu przeoswięconey waszey archipasterskiey mści, miłosciwego pana y archipasterza (c. p.) naynizszy słudzy y bogomodlicy ieromonach Silwestr namiesnik Markowski. Іеромонахъ Севастіанъ духовникъ. Ieromonach Wiktor eklisiarch. Ieromonach Fiłaret. Іеромонахъ Никодимъ. Ierodyakon Warłaam. Іеродіяконъ Нафътанаилъ. Монахъ Іериней. Монахъ Арсеней. Монахъ Неофитъ. Монахъ Зосимъ. Манахъ Паисій.

24 d. 9-bra 1755 roku z Markowa.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1756 года д. № 7 (по генеральному повѣтью).

CCCXCVIII.

Прошеніе игумена Марковскаго Витебскаго монастыря Іоакинѳа Пелкинскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о написаніи инстанціальныхъ писемъ къ русскому послу и секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ по поводу суднаго дѣла монастыря съ господами Есиповичами о монастырской деревнѣ, а также о выдачѣ іеромонаху и монаху Марковскаго монастыря паспорта въ Москву для сбора милостыни на возобновленіе монастыря,

1755 года 24 ноября.

Jasnie wielmożny w Bogu przeoswięcony miłosciwy panie u archipasterzu.

Ichmc panowie Jesipowiczowie, ktorży mię zapozwali o wioskę monastyrsko, mocno się staraią, przy promocyi swoich patronow, o odebranie oney, bez oddania należącey monastyrowi summy. Supplikuię, miłosciwy panie y archipasterzu, o instanciales do

jasnie wielmożnego imci pana Grossa posła y wielmożnego imci pana Jana Rzyczewskiego rezydenta dworu Rossyiskiego, żeby swiadczyli w sprawie monastyrskiey swoią promocyą. Dla tego umyslnie naiołem człowieka Alexandra Stoianowicza, dawszy jemu informacyą, aby także suplikował o to do waszey archipasterskiey mci y aby jak nayprędzey cum instantialibus do wyż wyrażonych powrocał do monasteru. Przy tym supplikuię, miłosciwy panie y archipasterzu, o wydanie paszportu ieromonachowi Filaretowi, monachowi Kalistowi za uproszeniem eleemożyny do Moskwy, bo zostało się sześćdziesiątt tysięcy cegieł y kamienia s potrzebe; przy tym da Pan Bog na wiosnie przyrobią, iak wiele będzie potrzeba, mam intencyą do murowaney cerkwi przymurować trapezę y kuchnie etiam y celii, czy nie dostali by na żelazo y mularzow od łaskawych dobrodzieiow. Za swiadczony w tym respekt stokrotną waszey archipasterskiey mci będzie Bog Wszechmogący nadgrodą. O to konwent monastyru Markowskiego, poki życia staniey, maiestat Boski błagac obligowany zapisuie się

jasnie w Bogu przeoswięconey waszey archipasterskiey mci, miłosciwego pana y archipasterza (c. p.) naynizszym sługą ieromonach Ioakinft Pełkinski, ihumen Markowski z bracią m. p.

1755 r. d. 24 9-bra z Markowa.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1756 года д. № 4 (по генеральному повѣтью).

CCCXCIX.

Прошеніе братіи Витебскаго Марковскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, чтобы онъ не вѣрилъ жалобамъ Петра Еліашевича на игумена ихъ монастыря Іоакинѳа Пелкинскаго, какъ несправедливымъ, и передалъ эти жалобы, на основаніи права, подлежащему мѣстному суду,

1755 года 24 ноября.

Jasnie w Bogu przeoswięcony milosciwy nasz panie y archipasterzu.

Dowiedziawszy się, że preoswięcony Smolenski, za odebraniem niesłusznych y niesprawiedliwych Eliaszewicza skryptow y kupioniey u papistow od tegoż Eliaszewicza instancyi za onym, oskarżył przed waszą archipasterską mscią imc oyca ihumena naszego Jacynta Pełkinskiego y wyprokurował ukaz, ażeby iachać do Kijowa na rosprawę, pisalismy do jego archipasterskiey mci, oznaymuiąc, że Piotr Eliaszewicz nie ma żadney pretęsyi iak do oyca ihumena, tak do monastyru, i że niesłusnie niesprawiedliwie swoimi y kupionemi u rzymian y papistow instancyalnemi skryptami szmaruie imc oyca ihumena y monastyr kłoci, ktorego pisma posyłamy kopią z podpisem rąk naszych; upraszalismy, aby nie dawał wiary Eliaszewiczowskim skryptom y papieskiey za nim instancyi, otoż samą y waszą archipasterską mc pana y archipasterza naszego miłosciwego upraszamy, abyś nas w swoim archipasterskim raczył zachować respekcie, oraz tez przez te niesprawiedliwe listy y instancyę zaszle y w przyszły czas zachodzące nie dopuscił w krywdę iak oyca ihumena, tak y monastyr, wszakże kożdy postrąny człowiek taki, iak Eliaszewicz, może tu doyść s. sprawiedliwosci w krzywdzie swoiey, ieżeli by miał, podług statutowego prawa z rozdziału trzeciego artykułu trzydziestego pierwszego, ktore per expressum opiewało to: też ustawuiemy, iż biskupi, prałaci stanu duchownego y ich sprawce xiązat panow y wszystkiey szlachty rycerstwa y mieszczan, y wszytkich poddanych naszych jako y szlacheckich nie maią nikogo ku sobie do duchownego prawa o swieckie rzeczy pozywac, iako też y sama

szlachta, mieszczanie y wszyscy poddani nasi y szlacheccy iakiego kolwiek stanu nie maią się do duchownego prawa uciekac y pozywac o rzeczy swieckie, pod zakładem stronie pozwaney 20 kop groszy. Toż y Eliaszewicz zapozywa o zabranie rzeczy, niesłusznie y niesprawiedliwie turbuie waszą archipasterską mc. Przytym oyca ihumena y monastyr do expensu przyprowadza, bo rzeczy swoie, oddawszy monastyrowi należącą sol, wszytkie pobrał, nato posyłam kwitacyą. Należy ieszcze od niego monastyrowi tysiąc talarow bitych legacyi po nieboszczyku Theodorze Radzkiewiczu, ktorego on sukcessorem został, y o to daliśmy iemu pozew do trybunalu. Z tey tedy racyi zawzioł niechęc ku oycu ihumenowi y całemu monastyrowi, stara się, aby oddalić od monastyru oyca ihumena, z ktorego my wszyscy kontęci jesteśmy, iak my, tak y monastyr niema żadney krzywdy, a iezelibysmy mieli, nie omieszkalibysmy doniesc waszey archipasterskiey mci y suplikowac, podług funduszowego porządku, o drugiego. Eliaszewicz malowany błahoczestywy, ktory oddał iuz dzieci swoich w protekcyą wiary unickiey, iak należy do monastyru y do nas, że chce nami dysponować, ihumenow dawac, niedawno lat siedm iak pod monastyrem ulokował się, ubrawszy się w pierze Radzkiewiczowskie, ktore po smierci żony jego nie barzo jemu służą, spodziewamy się, zwazaiąc jego postępki, że przydzie do pierwszey swoiey funkcyi, w krzywdę iemu nie podamy się, suplikuiemy, podług funduszu, nas, miłosciwy panie y archipasterzu, zachowac, Eliarzewicza z jego pretęsyą niesłuszną y niesprawiedliwą y instancyalnemi kupioniemi u papistow listami do sądu tuteyszego, vigore prawa pospolitego, odesłac, y w przyszły czas ukazow po oyca ihumena z kancellaryi bez naszey supliki nie wydawać. O to przy ucisnieniu stop archipasterskich, iako nayuniżeniey, upraszaiąc, piszemy się

jasnie w Bogu przeoswięconey waszey archipasterskiey mci miłosciwego pana y archipasterza, nayniżsi słudzy y bogomodlcy (c. p.) Jeromonach Silwestr, namiesnik Markowski. Іеромонахъ Севастіанъ духовникъ. Ieromonach Wiktor eklisiarch. Ieromonach Filaret. Іеромонахъ Никодимъ. Ierodyakon Warłaam. Іеродияконъ

Нафтанаиль. Монахъ Іериней. Монахъ Арсеній. Монахъ Неофитъ. Монахъ Зосимъ. Монахъ Паисій.

24 dnia 9-bra roku 1755 z Markowa.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1756 года д. № 7 (по генеральному повѣтью).

CCCC.

Экстрактъ изъ реляціи секретаря русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскаго императрицѣ Елизаветѣ Петровнѣ, съ жалобою на Варшавскаго капеллана іеромонаха Антонія Почеку, который, будто бы, велъ себя неблагоприлично, входилъ въ долги, не желалъ платить своихъ долговъ, отказывался получать жалованье, неисправно исполнялъ свои обязанности и не только не слушался его, Ржичевскаго, но и дѣлалъ ему большія непріятности,

1755 года 23 января [1]).

Вашего імператорскаго величества посолъ (?) графъ Головкинъ прислалъ ко мнѣ сюда чрезъ вексель досталное жалованье за прошлой годъ 4-го числа сего мѣсяца, а 6-го числа тогожъ мѣсяца я по тому и денги исправно получилъ; досталныя жъ сорокъ червонныхъ и четыре шостака, кои іеромонаху Антонію Почекѣ за оной годъ принадлѣжатъ, находятся у меня для того, что сей іеромонахъ со мною щета имѣть не хочетъ. Чего ради я принужденъ вашему імператорскому величеству симъ всенижайше донесть, что реченной Почека велъ себя с приѣзда своего изъ Кіева весьма изрядно; когда же онъ, Почека, с гулящими людьми завелъ компанію и за беспрестаннимъ гуляньемъ не толко Божественная служба многократно не отправлялась (о чемъ мнѣ от находящагося здѣсь немногого числа россійско-греческого исповѣданія людей жалобы принесены), но и онъ, Почека, въ краткое время болѣе долговъ нажилъ, нежели его жалованьемъ оплатить можно. А какъ заимодавцы стали мнѣ докучать, будтоб онъ, по отзывамъ

---

[1]) Настоящій актъ поставленъ на этомъ мѣстѣ, въ виду непосредственнаго отношенія его къ слѣдующему акту...

к нимъ, свое жалованье неисправно получаетъ, слѣдователно же платить імъ не в состояніи, а между протчими одному толко купцу въ краткомъ времяни за одно вино до шестидесятъ червонныхъ долженъ учинился, то велѣлъ я онаго иеромонаха къ себѣ попросить, и представлялъ ему, что, по силѣ состоявшагося по смерти резидента Вешнякова цыркулярного указа, запрещается въ болшіе долги входить, нежели заплатить можно, а жалованье его ему на то недостаточно, увѣщевая его при томъ, чтоб онъ Божественную службу отправлялъ, потому что я, въ слѣдствие всевысочайшихъ покойному резиденту Голембовскому присланныхъ о томъ указовъ, и сіе наблюдать долженъ. Онъ, Почека, было поправился, а какъ сіе сообщникомъ компаніи ево весма неприятно было, то меня многократно злословили и оглашали; а между тѣмъ онъ, Почека, меня слушатся не хотѣлъ, но всякие презренія и досады чинитъ, да и одинъ изъ его сообщниковъ тому портному (котораго я къ нему, Почекѣ, посылалъ потому, что онъ ему за церковную работу, за которую онъ двести рублевъ получилъ, такъ же и живописцу, под предлогомъ, будто ему и самому изъ казны недонятые денги взять должно, заплатить не хотѣлъ) къ вящей мнѣ обидѣ пощочину далъ было, есть ли бы мой лакей оттого не отвелъ. А послѣ того, какъ того поляка (коего я к себѣ принялъ для моего къ посылкамъ употребленія) по нѣкоторому навѣту въ публичную короннаго маршала караулню без всякой вины и без моего вѣдома, посадить хотѣли,—то онъ же, Почека, вмѣшавшись, оного поляка къ доброволной покорности принудилъ съ угрозами, чтобъ онъ на мою протекцію весма не полагался, и о томъ бы, что съ нимъ здѣлалось, ничего не сказывалъ; потому что вскорѣ и я самъ изъ Варшавы высланъ буду, чиня мнѣ и другие многіе обиды. И понеже онъ, Почека, по причинѣ вышеозначеннаго, и по нынѣ въ долгахъ находится, а люди, коимъ онъ долженъ, въ разсужденіи того, что жалованье его ко мнѣ въ руки доходитъ, мнѣ докучаютъ, то спрашивалъ я у посланника Гроса, въ бытность его въ Варшавѣ, что мнѣ дѣлать съ Почековыми долгами? на что онъ мнѣ отвѣтствовалъ: всегда чтобъ у него такъ, какъ въ Россіи, по нѣсколку вычитать, стараясь тѣмъ за-

имодавцовъ по малу удоволствовать; почему я, по полученіи вышепомянутаго векселя и денегъ, послалъ тотъчасъ къ Почекѣ, и велѣлъ его къ себѣ просить, но онъ не пришелъ; и на другой день посылалъ я к нему опять, и онъ не бывал же; а в вечеру уже при огне пришелъ гораздо пьянъ; я обявилъ ему, что вексѣль і денги мною получены, и понеже викаріи здѣшней соборной церкви іменемъ Минашовичь, будучи между другими заимодавцомъ же его, мнѣ уже давно о своихъ денгахъ докучаетъ, то бъ онъ, Почека, с нимъ согласился, не подождетъ ли онъ еще, или же онъ теперь ему что либо долгу заплатить хочетъ, дабы я от его докукъ единожды избавится могъ; на что онъ, Почека, сказалъ, что онъ ему заплатитъ, когда у него денги будутъ, а оныхъ и нынѣ у него нѣтъ; на сіе обявилъ ему, что ему надобно его просить, чтоб онъ еще потерпѣлъ; на то онъ отвѣтствовалъ, что онъ дѣлать сего не хочетъ; я сказалъ, что буду я самъ за него просить; Почека отвѣтствовалъ, что онъ о семъ меня не проситъ, что-де дворъ о его долгахъ знаетъ, сказавъ мнѣ грубо, и выговаривалъ мнѣ еще, что онъ никогда такъ долго жалованія не дожидался, да и нынѣ не вѣдаетъ, есть ли вексѣль, или нетъ, потому что я денегъ ему не даю, и что хочетъ все, что у него на рукахъ ни есть, заложить, или совсемъ изъ Варшавы ѣхать, ежели я ему всѣхъ денегъ тотъчасъ не отдамъ, и послѣ того скоро вонъ вышелъ, съ жестокими мнѣ угрозами; я за нимъ пошелъ было до зала, но онъ, надѣвъ свою шапку, пошелъ, не говоря болѣе ничего.

Помянутой Минашовичь еще въ 1754 году за Почеку одному купцу въ дватцать девять червонныхъ и одномъ битомъ ефимкѣ поручился, потому что Почека, пришедъ к нему, жаловался, что онъ болше полугода жалованя не получалъ, и хотѣлъ себѣ здѣлать платье, слѣдовательно какъ Почека не хочетъ нынѣ того купца удоволствовать, то оной о платежѣ тѣхъ денегъ (Минашовичю) докучаетъ, а Минашовичь мнѣ по тому, что Почека и Минашовичу добраго слова дать не хочетъ; на другой день пришолъ Минашовичь опять ко мнѣ; я ему сказалъ, что Почека нынѣ заплатить не можетъ, потому что самому жить нечемъ; онъ было и скло-

нился, и, хотя с Почекою согласится, посылалъ к нему несколко кратъ, ибо онъ и Минашовича обѣщестилъ, но токмо Почека притти не хотѣлъ; наконецъ, обѣщалъ онъ къ Минашовичу въ квартиру притти, которой и ожидалъ его нѣсколко дней, но онъ не бывалъ; еще же обѣщалъ онъ ему пятнадцать червонныхъ отдать, чемъ Минашовичь былъ доволенъ, и хотѣлъ толко, чтобъ онъ въ осталныхъ денгахъ писмѣнно обязался, да и того потомъ онъ Почека учинить не хотѣлъ; чего ради реченной Минашовичь привелъ ко мнѣ в домъ несколкихъ купцовъ, но которыхъ я к себѣ не допустилъ, чтобъ въ такіе ихъ хлопоты не мѣшатся; наконецъ, Минашовичь предявилъ мнѣ Почекино обязателство, обявя мнѣ, что, ежели онъ удоволствованія никакого не получитъ, то онъ сіи свои денги потерять, да и болѣе на то употребить хочетъ, чтобъ Почеку посреди улицы палкою выбить, и того жъ часу въ консисторію пошелъ, гдѣ онъ жалобы свои принесъ, почему Лифляндской епископъ прислалъ ко мнѣ каноника, именемъ Лоцинскаго, и велѣлъ меня просить, чтоб я постарался, помянутаго Минашовича, по обѣзательству Почекину, не откладывая въдаль, доволствовать; я отвѣтствовалъ, что Минашовичу ізвѣстно, что Почека меня слушатся не хочетъ, и что денги лѣжатъ у меня, и его долгъ не пропадетъ, чтобъ онъ потерпѣлъ, пока я изъ вышняго мѣста указъ о томъ получу.

13 числа сего мѣсяца посылалъ я вновь трижды къ Почекѣ, потому что хотѣлъ ему сорокъ червонныхъ дать, и, съ вѣдома его, Минашовичу хотя изъ собственныхъ моихъ денегъ взачетъ заплатить, но онъ меня толко лишъ за то бранилъ.

14 числа посылалъ я своего сына, но онъ отвѣтствовалъ ему весьма грубо и понеже я ему денегъ тотъчасъ не прислалъ, то не хотѣлъ онъ у меня ихъ уже и брать, и чтобъ я оными то дѣлалъ, что хочю, а онъ такъ же взаимно свое дѣлать станетъ, и въ мѣсто того, чтоб итти ко мнѣ, пошелъ онъ гулять, слѣдователно денги лѣжатъ у меня, а Минашовичь принужденъ ждать. Что же я и Почека всемилостивѣйшее жалованье исправно и обыкновенно заблаговремянно получаемъ, явствуетъ то во всеподданнѣйшихъ моихъ реляціяхъ, что я надлежащее Почекѣ жалованье не

токмо всегда исправно выдавалъ, но весма часто и денгами съсужалъ, в томъ імѣю у себя его росписки; и что тѣ ему денги всегда въ тотъ же день отдавалъ, въ которой оные от банкира получалъ, свидѣтелствуютъ то книги банкировы съ росписками Почекиными; что же Почека повсюду жаловался, что онъ жалованья своего не получаетъ, слѣдователно долги наживать принужденъ, свидѣтели в том тѣ, от которыхъ писменныя о семъ челобитныя імѣю, кои сперва было я дралъ; изъ здѣшнихъ велможъ есть такіе, кои не обинуя говорятъ, будто Россія денегъ не имѣетъ, и Почекины лжи сие к немалому предосужденію подтверждаютъ; когда же я ему за сіе нѣсколко кратъ выговаривалъ, то клялся онъ всегда своимъ саномъ и хотѣлъ, чтоб ему, яко духовному, а не другимъ вѣрить, хотя сіе дѣло и самая істинна.

Я чаю, что вашего імператорскаго величества высочайшее соизволѣніе такое, чтоб меня здѣсь по всенароднымъ правамъ никто не обижалъ, и могу вашему імператорскому величеству съ глубочайшею покорностію хвалится, что меня и самые знатные велможи и министры такъ, какъ министра, почитаютъ; а что я Почеку от зла воздержать хотѣлъ, о томъ есть вашего імператорскаго величества высочайшее повѣленіе; а хотяб и сего не было, однако моя совѣсть и честь министра принуждаютъ меня злу предупреждать; собравъ же все сіе и другие многие обстоятелства, не можетъ в томъ иного намѣренія быть, какъ весма злостное, и къ моему вреду касающееся. Сіе всемилостивѣйшая імператрица принуждаетъ меня ваше імператорское величество всенижайше просить о высочайшемъ защищеніи от такихъ поступковъ, и что мнѣ съ иеромонахомъ Почекою дѣлать, ибо онъ денегъ своихъ брать не хочетъ затѣмъ, что я по его волѣ тотъчасъ не исполнилъ. Я весма часто слыхалъ, что между протчими с нимъ нѣкогда уже и здѣшней инстигаторъ консисторіи подратся хотѣлъ, слѣдователно иного дѣлать мнѣ нечего къ избѣжанію вящихъ досадителствъ.

Архивъ св. Синода 1751 года д. № 180.

CCCCI.

Оправдательные и объяснительные пункты, представленные бывшимъ Варшавскимъ капелланомъ іеромонахомъ Антоніемъ Почекою, вслѣдствіе жалобы на него со стороны секретаря русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскаго,

1756 года (кажется, начала сего года)[1].

Указомъ ея императорскаго величества самодержицы всероссійскія, изъ святѣйшаго правительствующаго сѵнода прошлого 755 года марта 28 къ его ясне въ Богу преосвященству отпущеннимъ, а его преосвященствомъ мая 5 того года полученнимъ между протчіимъ велено, сколь скоро изъ Полши іеромонахъ Антоній Почека въ Кіевъ прибудетъ, тогда его, Почеку, противъ представленія иностранной коллегіи и секретаря посольства Ржичевского допросить обстоятельно, и оной его допросъ прислать при доношеніи къ достодолжному разсмотренію святѣйшему правительствующему сѵноду неукоснительно. Въ силѣ котораго указа, на запросніе составленніе пункта каковъ отъ него, іеромонаха Почеки, сказанъ отвѣтъ, явствуетъ ниже сего.

1.

Отъ кого сей доносъ на іеромонаха Антонія Почеку представленъ, что якобы онъ, Почека, совсемъ неосновательніе разглашенія, будто къ нему жалованне отъсюда не переводится, такожъ и другіе, его сану неприличніе неистовства, для чести и славы здѣшней имперіи непристойніе и предьосудительніе, происходятъ, тотъ свою въ томъ совѣсть сломалъ, и весма лживо взнеслъ, въ чемъ и доказать никто никогда не можетъ, ибо всемилостивѣйшое жалованне онъ, Почека, ежегодно получалъ, да сверхъ того, чувствуя своего подданства вѣрноприсяжную должность, никогда того никому не говорилъ, и потому говорить не слѣдовало; а что неприличнихъ неистовствъ, для чести и славы здѣшней имперіи непристойнихъ

---

[1]) Запросные пункты, заимствованные изъ вышенапечатанной реляціи Ржичевскаго, опущены, тѣмъ болѣе, что они излагаются и въ самыхъ отвѣтныхъ пунктахъ капеллана.

и предъосудительнихъ, отъ него, Почеки, не пройсходило, но якъ вѣрноподданній Россійскаго государства рабъ, по вѣрно присяжной своей должности, и какъ пристойно честному и безъподозрительному человѣку исправляя повѣренную ему должность чрезъ шестолѣтное время вѣрнорачительно стараясь всѣми силами ревностно во всемъ, что только ни касалось ко благочестію всѣмъ въ Польскомъ панствѣ находячимся благочестивимъ монастирамъ и тогожъ благочестія свѣтскимъ людемъ спомоществуя, и на то не щадя какъ здравія своего чрезъ трудъ свой ревностній, такъ и къ поѣздкамъ куда подлежало собственной и жалованной денги (за что многіе отъ противниковъ благочестія и многажди его, Почеку, разнообразно наругаясь и въ глаза злословили) жилъ, въ томъ онъ, Почека, безъ сумнителства зсилается, какъ на бываго при королевскомъ Полскомъ дворѣ министра, а нынѣ обрѣтаючогось при императорскомъ римскомъ дворѣ посла графа Кейзерлинга, такъ и ни(нѣ)шнаго чрезъзвычайнаго посланника господина Гросса и на всѣхъ тамошнихъ благочестивихъ монастырей начальниковъ съ братіею, да сверхъ того и на самихъ природнихъ тамошнего Полского панства знатнихъ господъ, кои безъ всякаго пристрастія могутъ праведно засвидѣтельствовать.

2.

Онъ, іеромонахъ Антоній Почека, Ржичевскому никакихъ обидъ и поношеній не чинилъ, и не въ свои дѣла не вмѣшивался, и злоби отъ него, Почеки, на его, Ржичевского, такожъ никакихъ увѣщаній ему, Почекѣ, отъ него Ржичевского (коимъ и быть не слѣдовало) никогда не было, но развѣ сіе ему, Ржичевскому, мнится, будто онъ, Почека, не въ свои дѣла вмѣшивается, что когда въ 752 году на сеймъ Гроденскій пріѣхалъ изъ Санктъ-Петербурга, по указу ея императорскаго величества, полковникъ Пановъ и привезенную онимъ Пановимъ книгу о бѣжавшихъ на русскомъ діалектѣ россійскій посланникъ господинъ Гроссъ, по должности его, Ржичевского, давалъ ему, Ржичевскому, для переводу на полскій діалектъ къ лучшему виразумѣнію магнатамъ полскимъ, а онъ, Ржичевскій, не вѣдомо почему отказался, то оній господинъ Гроссъ требовалъ въ томъ его, Почеки, труда и по таковому требованію,

а не по какому либо своему произволенію, онъ, Почека, тую книгу и перевелъ и въ другихъ, сему подобныхъ и касаючихся ко благочестію, дѣлахъ услужность онъ, Почека, по вѣрноприсяжной должности, и чрезъ трудъ свой оказивалъ, а въ протчіе ни въ какіе дѣла другимъ способомъ не вмѣшивался.

3.

Іеромонахъ Почека велъ себя какъ съ пріѣзду своего изъ Кіева, такъ и по отъѣздь, по присяжной своей должности, какъ пристойно; чтобъ же з гулящими людьми заводилъ компанѣю, тому весма неправда и доказать въ томъ никто не можетъ, хотяже знался онъ съ многими, однакъ съ знатними и почтенними (зъ коихъ въ случаяхъ по касающимся къ должности его, Почеки, дѣламъ спомоществовать могутъ нѣкоторіе), а не гулящими людьми, да и гулянняжъ съ ними безъпрестанного и никакого чину его неприличного не имѣлъ, но только яко въ инномъ государствѣ и по причинѣ показанной случайно по пристойности и по тамошнему обикновенію, угощеніе имъ чинилъ и по неотмѣнности, дабы себѣ, яко Россійскаго государства человѣку, грубымъ не оказать и чрезъ то бъ другимъ какого нарикательства не слѣдовало, временемъ по прошенію въ ихъ бывалъ, да и изъ сего можно усмотрѣть, якобы онъ, Почека, гулялъ безпрестанно, неправду, что когдабы онъ тѣмъ бадался, то бы онъ не могъ ему, Ржичевскому, въ дѣлахъ частимъ писаніемъ чрезъ нѣсколько годъ и въ переводу съ польского на россійской языкъ, что не только явственно есть съ имѣющихся, какъ уповательно, въ святѣйшемъ правительствующемъ сѵнодѣ и въ иностранной коллегіи дѣлъ, но и въ Польшѣ въ многихъ магнатовъ польскихъ, спомоществовать немалымъ трудомъ; литургія же временемъ не отправлялась не за гуляніемъ, котораго никогда и не было, но по причинѣ случавшейся ему ежечастой болѣзни, въ которой его и лекары кур вали, во увѣреніе чего данніе отъ тѣхъ лѣкарей ему, Почекѣ, письменніе свидѣтельства подлинніе при семъ сообщаются, и за то ему, Ржичевскому, отъ находящихся въ Варшавѣ немногаго числа россійскаго греческаго исповѣданія людей, коихъ всѣхъ только имѣется три персоны, жалобы не были приносимы. На что во изобличеніе таковой его, Ржичевского, не-

правди отъ тѣхъ православнаго греческаго исповѣданія троихъ персонъ свидѣтельство представляется; да сверхъ того и не слѣдовало къ нему на его, Почеку, жалобы заносить, потому что онъ ему неподкомандній, да и обстаивать ему, Ржичевскому, въ томъ нѣтъ нужды, яко онъ релѣи римской состоитъ.

4.

Онъ, Почека, въ краткое время никакихъ долговъ не наживалъ, потому что онъ свою собственную съ пріѣзду въ Варшаву имѣлъ еще денгу, которую присовокупя къ жалованію, довольствовался, хотяже тогда какъ свою денгу издержалъ и задолжился былъ нѣкоторое число денегъ, якожъ за тамошнею всего къ нужному дорожнетою самимъ жалованіемъ довольствоватись было трудно, о чемъ неоднократно въ святѣйшій синодъ и въ иностранную коллегію доношеніями отъ него, Почеки, представливано, однакъ не болѣе какъ жалованиемъ оплатить было можно.

5.

Займодавцы докучали ль ему, Ржичевскому, и говорили ль ему, якобы онъ, Почека, сказывалъ имъ, что-де онъ жалованіе неисправно получаетъ, а потому-де платить имъ не въ состояніи (чего никогда отъ него, Почеки, какъ изъ перваго пункта значится, не было), того онъ не вѣдаетъ; чтобъ же между протчіими одному только купцу въ краткомъ времени за одно вино до шестидесяти червоныхъ долженъ былъ, то тому знатная его, Ржичевского, неправда, ибо онъ едному купцу не въ краткомъ времени, какъ пріѣхалъ въ началѣ 750 года въ Варшаву задолжался, да и не до шестидесяти, но въ 1753 году сорокъ четыре червонныхъ, и не за едно вино, но большую часть за разніе вещи, въ чемъ тотъ же займодавецъ засвидѣтельствовать можетъ; якіе деньги въ 754 году имъ, какъ имѣючаясь въ него, Почеки, отъ того же займодавца данная квитанція явствуетъ, уплатилъ; а онъ, Ржичевскій, представилъ въ 755 уже году по единой только къ нему, Почекѣ, злобѣ (за то, что онъ ему, Ржичевскому, за его къ нему, Почекѣ, недоброхотство, по требованіемъ его въ писаніи и въ переводѣ дѣлъ отказывался) яко же уже онъ, Почека, тогда, какъ видимо, тѣхъ денегъ не долженъ былъ, онъ же, Ржичевскій, его,

Почеку, хотя бывало и не единожди къ себѣ просить, только не нарочно для выговору, но по причинѣ бывой его, Почеки, въ дѣлахъ, какъ выше значится, услуги, и при томъ онъ, Ржичевскій, представлялъ, что, по силѣ состоявшагося по смерти резидента Вешнякова циркулярнаго указа, запрещается въ большіе долги входить, нежели заплатить можно, и онъ, Почека, какъ и въ второмъ пунктѣ показано, надъ жалованье не былъ долженъ, а о жалованіи, якобы ему, Почеки, недостаточно, ничего не говорилъ, и при томъ о Божественной литургіи чтобъ отправлялъ, его, Почеку, онъ, Ржичевскій, никогда не увѣщевалъ, ибо онъ самъ, Почека, въ томъ, по своей должности, какъ надлежало, исправлялся добропорядочно.

6.

Онъ, Почека, чрезъ все бытіе свое въ Варшавѣ велъ себе одинаково честно, и чрезъ него сообщникомъ компаніи, якожъ онъ, Почека, ихъ и не имѣлъ, никакой непріятности не было, и злословилъ ли его, Ржичевского, кто многократно и оглашалъ ли, того онъ не вѣдаетъ, ослушности жъ предъ нимъ, Ржичевскимъ, что касалося къ должности его, Почеки, никакой не было, и никакого презрѣнія и досады ему не чинилъ, но всегда по чести его пристойную честь отдавалъ; когда же отъ него, Ржичевского, присланъ былъ къ нему, Почекѣ, портній съ лакеемъ, и за приходомъ тотъ портній, будучи довольно напиліи, началъ въ избѣ шумѣть, то, будучи тогда у него, Почеки, въ квартерѣ обрѣтающійся при посольствѣ россійскомъ капитанъ Нѣцѣнскій, и яко онъ, Почека, россійского жъ двора капелянъ, по той причинѣ, а не какій иній его сообщникъ, самъ чрезъ себе грозилъ, только оному портному, чтобъ шумѣть попересталъ, а пощочини какъ не поривался дать, такъ и лакей отъ того его не отводилъ, въ чемъ тотъ же лакей, и нынѣ въ Варшавѣ находящійся, можетъ подъ совѣстью такъ же сознать, а оному портному также и живописцу онъ, Почека, не уплатилъ тогда денегъ потому, что первой присылки денегъ не стало, да и что ему самому доводилось заложеніе деньги получить, а какъ другимъ разомъ деньги присланы, то онимъ порному и живописцу подлежавшіе деньги уплачены, поляка же того, коего онъ, Ржи-

чевскій, къ себѣ принялъ для его къ посилкамъ употребленія, прозваніемъ Вишинского, самъ онъ, Почека, искалъ, дабы онъ былъ въ публичную коронного маршала караульню посаженъ, не не безъ вини, но по нижеслѣдующей причинѣ. Въ прошломъ 754 годѣ жителка Варшавская вдовствующая Марія Васильевичевна съ сестрою своею родною вдовою же Евдокіею, отъ младенчества православнаго греческаго исповѣданія будучи, за нѣсколько предъ пріѣздомъ его, Почеки, въ Варшаву времени, гвалтовно принуждены до уніи, неотступно просили, дабы онъ имъ спомоществованіе учинилъ, по намѣренію ихъ, къ свободному изъ Польши на вѣчное житіе въ Россію въ городъ Кіевъ віѣзду; почему онъ, по вѣрноприсяжной своей должности, въ прославленіе вѣри каѳолической, штатскому дѣйствительному совѣтнику и чрезъзвичайному посланнику господину Гроссу о томъ представлялъ, чему онъ, господинъ Гроссъ, согласуя, видалъ отъ себѣ для свободнаго имъ въ Кіевъ проѣзду пашепортъ, и о принятіи ихъ въ Кіевъ нынѣшнему господину генералу Костюрину инстанціальное писаніе, съ чимъ оны тогда и отъѣхали, и нынѣ, по опредѣленію отъ его преосвященства, живутъ въ Кіевѣ въ Флоровскомъ дѣвичомъ монастырѣ; о якомъ отъѣздѣ оныхъ Васильевичовой съ еи сестрою свойственніе увѣдомившись, что онъ, Почека, къ випроваженію оныхъ въ Россею причину имѣлъ, злобствуя, что мимо ихъ вѣдомо віѣхали, и не могучи самы собою помститись, подговорили означеннаго Вишинскаго, дабы онъ вездѣ его, Почеку, поносилъ, и потому онъ предъ многими честними персонами и неоднократно многіе непотребніе къ уничтоженію чести рѣчи и похвалки произносилъ, что не единожди Варшавскаго жителя прозваніемъ Млинка жена слишавши, неоднократно ему, Почекѣ, объявляла, и того онъ, Почека, не утерпя, въ охраненіе своей чести, занесъ жалобу до показаннаго господина Гросса, кой, когда объявилъ происходящіе на него, Почеку, отъ Вишинского, поношеніе и похвалки коронному маршалу, то онъ приказалъ было за то оного Вишинского взять въ караульню и наказать, о чемъ онъ, Вишинскій, невѣдомо отъ кого увѣдомясь, прибѣжа къ нему, Почекѣ, въ квартеру, гдѣ тогда былъ заграничнаго благочестиваго Марковского мона-

стыря игуменъ іеромонахъ Іакинеъ Пѣлкенскій, палъ предъ нимъ съ плачемъ крыжемъ, смертною клятвою обовязуя себе, жену и дѣтей своихъ, всему своему дѣйству таился, въ чемъ видя онъ, Почека, сумнительство, при оному жъ игумену для изобличенія принужденъ былъ чрезъ посланца просить къ себѣ означеннаго Варшавского жителя жену, которая, за приходомъ, при оному жъ игумену, какъ обовязала его, Вишинского, совѣстію, и наочно доказывала ему за произнесенніе отъ него уничтожительніе рѣчи и похвалки на него, Почеку, то онъ Вишинскій, паки бросившись на землю, во всемъ томъ повинился и просилъ прощенія и помилованія, въ чемъ помянутій игуменъ Пѣлкенскій можетъ засвидѣтельствовать; и такъ онъ, Почека, умилосердясь, по христіанству простилъ его и болѣе уже на него, Вишинского; не искалъ, принужденія жъ отъ него, Почеки, ему, Вишинскому, и угрозъ никакихъ не было, и такихъ словъ, что якобы Ржичевскій самъ изъ Варшавы высланъ будетъ, какъ о томъ не вѣдаетъ, такъ и никогда не говорилъ и никакихъ ему обидъ не чинилъ; да сверхъ того, когда показанныхъ Васильевичовой и Евдокіи свойственніе увѣдомившись объ отъѣздѣ его, Почеки, невѣдомо почему приходили къ Ржичевскому, то послѣ того и самъ онъ, Ржичевскій, невѣдомо съ какого умыслу ему, Почекѣ, при отъѣздѣ съ выговоромъ сказывалъ: не подлежало-де ему, Почекѣ, въ Россію польскихъ людей выпроваживать; якіе рѣчи присяжной его Россійскому государству должности зазорніе быть кажутся.

7.

Онъ, Почека, по причинѣ вышеозначеннаго, какъ въ 2-мъ пунктѣ значится, яко самимъ жалованьемъ довольствоваться было трудно, въ долгахъ находился, только не виде какъ жалованье заносило, а люди, коимъ онъ долженъ, якобы въ разсужденіи того, что жалованье его къ Ржичевскому въ руки доходитъ, ему, Ржичевскому, докучали ль, и спрашивалъ ли онъ у посланника Гросса, въ бытность его въ Варшавѣ, таковымъ образомъ, что ему дѣлать съ Почековыми долгами, и на то господинъ Гроссъ отвѣтствовалъ ли ему когда такъ, чтобъ у него, Почеки, какъ въ Россіи, по нѣскольку вычитать, стараясь займодавцовъ удовольствовать,

того онъ, Почека, не вѣдаетъ; ибо хотя онъ, Почека, въ посланника, въ бытность его въ Варшавѣ, ежеденно по дѣламъ бывалъ; только жъ никогда ему о томъ не упоминалъ; прошедшаго же 755 года генваря 7, какъ прислалъ Ржичевскій къ нему, Почекѣ, въ вечеру, своего лакея съ требованіемъ его, Почеки, къ нему, Ржичевскому, приходу, то онъ тогда жъ къ нему и пришелъ, а не на другой день (якожъ отъ него на другой день и требованія не было), да и мало не пянъ, въ чемъ и совѣстію потвердить онъ, Почека, буди доведется, и свидѣтелей представить готовъ; чтоже за приходомъ къ нему, Ржичевскому, онъ ему, Почекѣ, объявлялъ, яко вексель и денги нимъ, Ржичевскимъ, получены, тому правда; и за объявленіемъ таковымъ требовалъ онъ, Почека, дачи ему денегъ, но онъ сказалъ, поти не отдастъ, пока соборной церкви вѣкарія Минашовича не успокоитъ, на что онъ, Почека, отвѣтствовалъ, что совсѣмъ онъ уплаткою денегъ Минашовича успокоить не можетъ, а имѣетъ онъ надежду чрезъ ходатайство господина министра, которой уже объ немъ, Почеки, за скудость, гдѣ надлежитъ, представилъ, и на то резолюцію получилъ, по времени совсѣмъ успокоить, и просилъ онъ, Почека, его, Ржичевского, прилѣжно, чтобъ ему подлежащіе деньги безудержно отдалъ, припоминая при томъ, что ему и прокормиться съ служительми трудно, только жъ онъ, Ржичевскій, конечно сказалъ, что не отдастъ, а после того совѣтовалъ онъ, Ржичевскій, ему, Почекѣ, чтобъ онъ согласился съ Минашовичемъ, не подождетъ ли онъ еще, или же онъ тогда ему что либо долгу заплатить хочетъ, дабы онъ, Ржичевскій, отъ его докукъ избавился, и на то онъ, Почека, сказывалъ, что онъ ему, Минашовичу, заплатитъ, когда у него деньги будутъ, а они(хъ) же тогда у него, яко онъ, Ржичевскій, и не далъ, не было; на то объявлялъ Ржичевскій, что ему, Почекѣ, надобно его, Минашовича, просить, чтобъ еще потерпѣлъ, на что онъ, Почека, отвѣтствовалъ: какъ повидится съ нимъ, Минашовичемъ, имѣетъ просить, а чтобъ какъ отказивался и чтобъ онъ, Ржичевскій, сіи слова говорилъ: онъ будетъ за него просить, и якобы онъ, Почека, отвѣтствовалъ: онъ о томъ его не проситъ,— того никогда не было; хотяже сіи рѣчи: что дворъ о его, По-

чеки, долгу извѣстенъ, говорилъ онъ, Почека, такожъ, что онъ никогда тако долго жалованя не дожидался, да и что подлинно тогда совершенно не вѣдалъ, есть ли вексель или нѣтъ, потому что онъ, Ржичевскій, денегъ ему, какъ вышезначится, не давалъ, и векселя не обявлялъ, точію не грубо и не съ виговоркою какою либо, но учтиво между разговоромъ, и притомъ онъ, Почека, не говорилъ, якобы онъ хочетъ все, что у его на рукахъ ни есть, заложить, или совсѣмъ изъ Варшавы ѣхать, а сказывалъ только, что буди онъ, Ржичевскій, не отдасть денегъ, то принужденъ будетъ, что имѣетъ изъ собственныхъ своихъ вещей, для прокормленія продать, а какъ и того не станетъ, то изъѣхать въ какій поблизу монастырь и представлятимѣть (sic) на него, Ржичевского, гдѣ подлежитъ; посля же того не нескоро, но повольно отъ него, Ржичевского, и не съ каковыми либо жестокими ему, Ржичевскому, угрозами, но только сказавъ ему, что онъ, Почека, къ ему, Ржичевскому, не станетъ болѣе за денгами, что онъ не отдавалъ, ходить, и онъ, Ржичевскій, отвѣтствовалъ, что болѣе онъ по его, Почеку, и посылать не будетъ, и потомъ онъ, Почека, какъ водится, засвидѣтельствовалъ доброжелательство, съ учтивостью отойшолъ, а онъ, Ржичевскій, сидѣлъ на стулѣ, не вставая изъ онаго, и за нимъ, Почекою, съ избы до зала не выходилъ, въ чемъ егожъ, Ржичевскаго, лакеи могутъ засвидѣтельствовать.

8.

Помянутій Минашовичъ въ 753 году за его, Почеку, одному купцу о 29 червонныхъ и одномъ битомъ ефимку хотя поручился, толко не по тому, что якобы онъ, Почека, пришедъ къ нему, жаловался, будто онъ болше полугода жалованія не получалъ (якожъ того никогда оному Минашовичу и не говорилъ, что и совѣстію утвердить готовъ), но по единому тогда бывому къ нему, Почеки, доброжелателству, а сукнѣ (sic) хотѣлъ онъ, Почека, исправить для чести россійскаго двора, о удоволствованіи же того купца онъ, Почека, прилежное имѣлъ старателство и неоднократно его о сожданье просилъ, а чтобъ не хотѣлъ удоволствовать, тое Ржичевскій представилъ напрасно; ибо онъ, Почека, отъ уплатки денегъ тому купцу не отрикался, а оной купецъ о платежѣ тѣхъ денегъ Мина-

шовичу докучалъ ли, а Минашовичъ ему, Ржичевскому, и на другой день оной Минашовичъ приходилъ ли опять къ нему, Ржичевскому, и онъ, Ржичевскій, сказывалъ ли, что онъ, Почека, тогда заплатить не могъ потому, что самому жить нечимъ, и онъ, Минашовичъ, склонился было, и хотѣлъ ли склониться, того ему, Почеки, не по чему знать, тогда же какъ отъ него, Ржичевского, такъ и отъ Минашовича въ его, Почеки, посланца и единого разу какъ не было, такъ ему не по чему было и приходить, и не обѣщевалъ къ Минашовичу въ квартеру притти, и потому не бывалъ, а ожидалъ ли его, Почеку, нѣсколько дней, того онъ не вѣдаетъ; Минашовича же онъ, Почека, никогда не обезчестилъ, чего ему, Ржичевскому, и представлять, яко небылого, не слѣдовало; ибо ежелибъ что отъ него, Почеки, къ безчестію Минашовича последовало, то онъ самъ по порядку писменно представлялъ бы, и то онъ, Ржичевскій, распространяя на его, Почеку, свое недоброхотство, напрасно представилъ, и пятнадцати червонцовъ оному Минашовичу онъ, Почека, отдать не обѣщевалъ, но всѣ деньги одолжался возвратить, и ни въ какихъ досталнихъ деньгахъ отъ него, Почеки, писменного обовязателства онъ, Минашовичъ, не требовалъ, почему и обовязоватся не слѣдовало, а приводилъ ли къ Ржичевскому оной Минашовичъ въ домъ какихъ купцовъ, которыхъ якобы онъ, Ржичевскій, къ себѣ не допустилъ и представлялъ ли оной Минашовичъ ему его, Почеки, обязательство, обявя, что ежели-де онъ, Минашовичъ, удоволствованья не получитъ, то онъ, Минашовичъ, тѣ свои денги потерялъ, да и болѣе якобы употребить хочетъ, чтобы его, Почеку, посредѣ улицы палками вибить, такожъ ходилъ ли того часу онъ, Минашовичъ, въ консисторію, и приносилъ какія свои жалобы, и потому Лифляндской епископъ присылалъ ли къ Ржичевскому каноника, именемъ Лацинского, и велѣлъ ли его, Ржичевскаго, просить, чтобы онъ постарался помянутого Минашовича по обвязателству его, Почеки, не откладывая въ даль, доволствовать, и на то онъ, Ржичевскій, отвѣтствовалъ ли, что якобы Минашовичу извѣстно, будто онъ, Почека, его, Ржичевского, слушаться не хочетъ (чего никогда не было и быть не слѣдовало, потому что какъ онъ, Ржичевскій, самъ собою приказывать Почекѣ

не силенъ былъ, такъ и онъ, Почека, ослушности ему надъ должность свою не чинилъ) и что-де у его, Ржичевского, лежатъ денги, и его, Минашовича, долгъ не пропадетъ, и чтобъ онъ потерпѣлъ, пока онъ, Ржичевскій, изъ вышшаго мѣста указъ о томъ получитъ, тому всему онъ, Почека, неизвѣстенъ, а хотя бы, какъ вишше показано, Минашовичъ похвалки такіе, чтобъ денги потерять, да употребить якобы хотѣлъ, чтобъ его, Почеку, посредѣ улицы палками вибить, ему, Ржичевскому, и говорилъ, то тѣмъ онъ, какъ уповательно, похлѣбствуя его, Ржичевскаго, на его, Почеку, враждѣ, предъ нимъ хвасталъ, что никогда не могло бы за единую россійскаго двора честь, да и потому, что онъ, Почека, у во всѣхъ господъ пристойную честь и милость имѣлъ, послѣдовать дѣйствіемъ.

9.

Съ 13-го ли числа мѣсяца генваря, подлинно того онъ, Почека, припомнить не можетъ, толко вѣдаетъ, что отъ 7 числа, кое въ 5 пунктѣ написано, спустя нѣсколко дней, присилалъ Ржичевскій къ нему, Почекѣ, нѣсколко разъ лакея, съ обявленіемъ, чтобы онъ, Почека, къ нему для принятія денегъ пришолъ, точію онъ, Почека, къ нему тогда не пошолъ потому, что онъ, Почека, з сожалѣнія, яко онъ, Ржичевскій, на прилежное его, Почеки, прошеніе денегъ не далъ, къ россійскому министру въ Дрезденъ жалобное писмо, дабы ему впредь того чинить запрещено было, уже отправилъ, да и потому, яко онъ отказалъ прежде, что (какъ въ 5 пунктѣ значится) болѣе по его, Почеку, и посилать не будетъ, а чтобъ онъ хотѣлъ за его, Почеку, Минашовичу изъ собственнихъ своихъ денегъ въ зачетъ заплатить, того никогда неможно надѣятся, ибо когда жалованье изъ казны ея императорскаго величества ему, Почекѣ, деньги по вишеписанному не далъ, да и сколко онъ, Почека, в требованіяхъ его въ дѣлахъ трудился за благопріятства еще своего къ нему, Почекѣ, ни чимъ не наградилъ, колми паче по видимой на его, Почеку, посяжки, такова благодѣянія чинить ему не слѣдовало, и потому онъ, Ржичевскій, тое представилъ для единого толко хвастовства и прикривателства своей къ нему, Почекѣ, вражди; чтобы же онъ, Почека, его, Ржичевского, бранилъ, тому неправда, въ чемъ и посиланніе отъ него лакеи. буди по

совѣсти, могутъ засвидѣтельствовать; когда же сынъ его, Ржичевского, нѣкоторого числа по утру днемъ къ нему, Почекѣ, пришолъ и требовалъ его, Почеки, къ отцу своему приходу, то онъ не толко ему не отвѣтствовалъ грубо, но еще и сына его съ учтивостію принялъ, и притомъ учтиво же ему обявилъ, что онъ, Почека, къ отцу его не пойдетъ и затѣмъ, что на представленіе свое отъ господина министра ожидаетъ резолюціи, а по полученіи резолюціи, и безъ посылки его, Ржичевского, къ нему онъ имѣетъ для полученія денегъ притти, и такъ онъ, Почека, по отходѣ его сына остался въ дому и изъ оного чрезъ цѣлой тотъ день никуда не выходилъ, а онъ, Ржичевскій, представилъ, якобы онъ, Почека, пошелъ гулять, весма неправедно, почему, за полученіемъ отъ господина министра резолюціи, и увѣдомившись з оной, что и къ нему, Ржичевскому, объ отдачѣ денегъ писано, заразъ без требованія его, Ржичевского, онъ, Почека, къ нему самъ какъ пришолъ, то засталъ въ него, Ржичевского, и Минашовича, коему, получивши отъ него, Ржичевского, денги, тогдаже десять червонцовъ и уплатилъ, а осталнихъ уплату оной Минашовичъ на другой срокъ зложилъ; что же онъ, Почека, жалованье чрезъ всю бытность свою въ Варшавѣ получалъ, въ томъ онъ не перечитъ, толко жъ временемъ не заблаговременно и не в едно время, а ссужанье отъ него, Ржичевского, ему, Почекѣ, деньгами, которое нащетъ жалованья производилось не весьма часто, но до нѣсколко толко разъ было, а что онъ, Ржичевскій, ему, Почекѣ, не всегда исправно и не въ тотъ день, когда онъ, Ржичевскій, получалъ, отдавалъ, о томъ изъ пункта дѣйствительно усмотрѣть можно; онъ же, Почека, подъ тоею же вѣрноприсяжностію, которая въ самоначальномъ первомъ пунктѣ изображена, сознаетъ, что нигдѣ, яко не слѣдовало, не жаловался, будто жалованія своего не получалъ, и имѣются ли якобы о томъ (чего никогда не было) отъ кого въ него, Ржичевского, какіе челобитніе, того онъ, Почека, не вѣдаетъ, а хотябъ и могли въ его быть, то неправедно змишленніе, или съ его самого враждебного совѣта составленніе, з сего же, что онъ, Ржичевскій, показалъ, якобы онъ о томъ же челобитніе исперва дралъ, в вѣрноприсяжности его Россійскому государству

(яко таковое дѣло, какъ изъ перваго пункта, изъ указа святѣйшаго правительствующаго синода виписанного значится, не инако какъ для чести здѣшней имперіи непристойность и предъосудительство, за что вѣрноподанному рабу заблаговремянно довѣдавшись, а паче по писменнимъ доносамъ тотъ часъ должно, гдѣ надлежитъ, доносить) видимая невѣрка, имѣются жъ ли таковіе изъ тамошнихъ вельможъ, кои-де якобы необинуяся говорятъ, будто Россія денегъ не имѣетъ, и почему тое говорить могутъ, того онъ, Почека, не вѣдаетъ и онъ, Ржичевскій, ему, Почекѣ, и единожды за то не виговаривалъ, и никогда своимъ саномъ и никакъ онъ, Почека, не клялся, чего онъ, Ржичевскій, и доказать не можетъ.

10.

Чтобъ тамошней консисторіи инстигаторъ за что либо съ нимъ, Почекою, когда подраться хотѣлъ, то онъ, Ржичевскій, неправду, но настоящую слыхалъ ложь, на коей ему увѣрятся и представленія такова безосновательного чинить не должно было, а въ изобличеніе оной лжи саморучное при семъ сообщается того инстигатора свидѣтельство; сверхъ же сего, что и всѣ вишписанніе Ржичевского на его, Почеку, представленія неправедніе, и изъ сего усмотрѣть можно, что онъ, Ржичевскій, при отъѣздѣ его, Почеки, изъ Варшавы говорилъ такіе рѣчи: онъ весьма сожалѣетъ, да почти всего и не помнитъ, что представлялъ, ибо-де онъ представилъ изъ горячести и по сердцамъ, за то, что онъ, Почека, за неотдачу нимъ, Ржичевскимъ, денегъ жаловался господину министру, въ чемъ онъ, Почека, такожъ что подлинно его, Ржичевского, и все вишписанное на его, Почеку, что толко къ знанію ему, Почекѣ, касается, представленіе вовся неправедное, совѣстію утвердить обовязуется.

По пунктамъ собственноручная подпись: «къ симъ отвѣтнымъ пунктамъ бывый въ Варшавѣ при церкви греко-россійской іеромонахъ Антоній Почека руку приложилъ».

Архивъ св. Синода 1751 года д. № 180.

CCCCII.

Доношеніе игумена Минскаго петропавловскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго Виленскому старшему о разныхъ насиліяхъ и обидахъ, причиненныхъ Минскому петропавловскому монастырю, православнымъ жителямъ Минска и ему самому отъ католиковъ и уніатовъ,

изъ Минска 1756 года 4 генваря.

Wysoce w Bogu nayprzewielebnieyszy mci dobrodzieju.

Żem oddalony był niemal na tamten swiat korrespondencyą wm. wm. pana dobrodzieja y ledwie żyw zostale od nieznosnych y ciężkich oppressiey, o ktorych mam pozwolonego od p. Boga moment zdrowia doniesć do władzy wmc pana dobrodzieja; jż ustawicznie walezą na klasztor nasz Minski xdza plebanij Minskiey y xdza bazylianie Minscy y za wniwiec obracaią błahoczestyę swięte (ze y rady sobie nie mogą dać bez pomocy zakonnikow); dziś spowiadałem и причастіе тайнъ Божественнихъ dał pani Szyszczyney Maryannie, smiertelnie choruiącey, a xięza bazylianie przybiegszy swoię komunią gwałtownie do ust pomienioney Maryannie Szyszczyney wtkneli, ktora ab antiquo z rodzicow błahoczestywey wiary była, o co y process w kancelaryi Minskiey zaniosłem, tylko nie chcą wydawać z kancellaryi z instinctu xięzy bazylianow; także w. p. Stefana Cybulskiego dziecko okrzciłem, xiędza plebanij, nabiegszy na dom tegoż Cybulskiego, niemal do smierci zabijali kumow, że dziecko do naszey cerkwi Minskiey przynosili krzcić y chcą one dziecko drugi raz krzcić w rzymskie religią; sludzy deputackie, napadszy na klasztor nasz w pułdnia, niemal do smierci chcieli mię zabic z instinktu x. x. bazylianow Minskich, chcąc mię koniecznie wypędzić z klasztoru naszego, a sobie wziąc klasztor nasz narągaią się y posmiewiskiem szydzą (syzmatyka zabijemi, a klasztor sobie odbierzemi), że sam siedzę u klasztorże, a x. Teodozı Staruszek do Słucka chce iechac po interesie swojm pilnym; więc tedy y posętnie upraszam wm. pana dobrodzieja o przysłanie ieromonacha przynaymniey do pomocy, bo gdyż ja pozbyłem zdrowia w Minsku, z reszto zdrowia mego muszę ustąpic Minsku,

ieżeli zakonnika w. m. pan dobrodziey nie przyszlesz. Do jmci pana Radoszewskiego dwa razy pisałem, gdyby łaskaw był w sprawach naszych assessorskich, ktory ma powrocić do Minska na skarbowy trybunał po zakonczoney assessoryi. Dłuznicy nie daią mi pokoju, a mianowicje p. Przysiecki, łantwoyt Minski, y p. Michał Połewski, co x. Stefanowicz zaciągnoł długow na klasztor Minski; chciałem monstrancyą zastawić na expens assessorski, ale bractwo Minskie zabroniło mi tego y monstrancyi zostawić nie dali. To wszystko doniosży, sam z należytą obserwancyą piszę się wysoce w Bogu nayprzewielebnieyszego wm. wm. pana dobrodzieja naynizszym sługą y exoratorem ieromonach Theofan Jaworski ihumen.

D. 4 januarij 1756 . . . . . Minsk.

Приписка: «подлинное принялъ и росписался старшій Виленскій іеромонахъ Сиѳъ Гамалѣй. Не принялъ старшій Сиѳъ Гамалѣй».

Кіево-софійской библіотеки рук. № 590.

CCCCIII.

Инструкція, данная игуменомъ Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридономъ Гриневецкимъ іеромонахамъ: Иннокентію Ярмуховичу и Діонисію Стефановичу, которые были отправлены имъ въ Пинскій богоявленскій монастырь для производства слѣдствія, по взаимнымъ жалобамъ игумена Пинскаго монастыря Кирилла Стефановича и братчиковъ другъ на друга,

1756 года февраля.

Указомъ его ясне въ Богу преосвященства кѵръ Тимоѳея Щербацкого, архіепископа митрополіта Кіевскаго, Галицкаго и малія Россіи, прошедшаго 1755 года ноября 7 дня зъ катедри отпущеннимъ, а мною настоящаго сего года генваря 4 полученнимъ, веленно, опредѣливъ съ монастирей здешнихъ какихъ двоихъ честнихъ іеромонаховъ, притвердить имъ въ Пѣнскій монастиръ съехать, въ якій за съездомъ обо всемъ по врученнихъ имъ про-

писанних копиях доношеній между ігуменомъ и братствомъ богоявленскимъ и ѳеодоровскимъ обстоятелно, безъ упущенія чего либо, къ дѣлу потребного, изслѣдовать; въ силѣ якого его ясне въ Богу преосвященства указа и опредѣленни отъ мене пречестніе іеромонахи: Дорогиченского спасского монастира намѣсникъ Іннокентій Ярмуховичъ да Яблоченского монастира намѣсникъ же Діонѵсій Стефановичъ, которіе, за пріездомъ в оній Пѣнскій монастиръ, объявивъ сію інструкцію пречестному ігумену Пѣнскому іеромонаху Кириллу Стефановичу и всему богоявленскаго и ѳеодоровскаго монастирей крестному братству, должни всенепремѣнно поступать по нижеслѣдующимъ пунктамъ.

1. Съ полученія вами сей моей інструкціи, ехать вамъ въ городъ е. к. м. въ Пѣнскъ и, за прибитіемъ туда, явився въ Пѣнскомъ богоявленскомъ монастырѣ, востребовать у пречестнаго тамошнего ігумена пристойной и уединенной келіи, въ которую, по опредѣленіи, созвавъ крестоносное все богоявленскаго и ѳеодоровскаго монастирей братство, въ присутствіи пречестного ігумена Кирилла, сію інструкцію вичитать и требовать отъ обоихъ сторонъ, въ силѣ врученнихъ вамъ отъ мене копій доношеній, взаимныхъ отвѣтовъ.

2. Запрещалъ ли ігуменъ своимъ подчиненнимъ іеромонахомъ въ пристойніи дни въ церкви богоявленской раннихъ службъ Божіихъ отправлять, а буди запрещалъ, то почему и для чого и якъ много разъ запрещалъ, и въ какіе дни — праздничніе ли, или неделніе, допросить.

3. Требовалъ ли онъ, ігуменъ, денегъ отъ братства и сколко именно требовалъ и на что и, когда братство не дали, заставлялъ ли евангеліе церковное, буди заставлялъ, то въ какихъ денгахъ и на якую потребу и кому именно и какого года и мѣсяца, и за заставленное евангеліе взятіе денгы на что употреблялъ — на монастирскую ли потребу, или на собственную свою привату, и буди на монастирскую потребу, то на что именно, и послѣжде когда получилъ денги, издилъ ли где, и буди ездилъ, то где[1]) именно

[1]) Противъ этого мѣста на полѣ рукою Спиридона Гриневецкаго написано: «hoc est po familij swoiey».

и въ какое время и за какими нуждами — монастирскими, или приватними своими, и въ той поездки многое ли время бавился и где именно бавился и за чимъ, а по отъездѣ зъ монастиря, кому былъ врученъ монастиръ—надежному ли и добросовѣстному іеромонаху, или кому другому.

4. Всегда ли онъ, ігуменъ, въ нарочитіе праздники имѣлъ собоперсонально набоженство, а буди не имѣлъ, то для чего не имѣлъ.

5. Имѣлъ ли когда онъ, ігуменъ, товариство зъ римскими ксіонзами денное и нощное, и буди имѣвалъ, то по якой причинѣ и на якій конецъ и где имѣлъ—въ монастирѣ ли, или внѣ монастира и бывалъ ли кто зъ нимъ з братіи его, законниковъ.

6. Будучи седмичнимъ, іеромонахъ выклиналъ ли братство крестоносное въ церкви по Божественной литургіи и, буди выклиналъ, то которій именно іеромонахъ и по чиему приказу и по какой виннѣ и, когда за оную клятву жалобу приносили ігумену на проклинавшаго ихъ іеромонаха братство и тотъ іеромонахъ когда повинился, то сказовалъ ли ігуменъ: кажите и аминь; и бывало ль когда во время набоженства, албо бываетъ въ церкви отъ законниковъ пяних безчинія и соблазни на посмѣяніе единовѣрнимъ и противнимъ и о протчемъ, въ доношеніи отъ братства прописанномъ.

7. Подобнимъ же образомъ и по доношенію отъ ігумена на братство богоявленское и ѳеодоровское по данному въ силѣ пунктовъ поступить, а именно: отобранни ль ними, братъчиками, привилеи королевскіе на церкви принадлежащіи, въ отсутствіи его, ігумена, за опасность, то оная опасность почему усмотренна и кимъ и какій бы вредъ и отъ кого именно моглъ приключится, и воровскимъ ли взято изъ церкви привилегіи, или явнимъ образомъ, и кто именно взялъ.

8. Порочили ль когда его, ігумена, и негодовали ль нимъ они, братчики, за то, что онъ, ігуменъ, не по ихъ прошенію, но по усмотренію его ясне въ Богу преосвященства въ Пѣнскъ во ігумена присланъ и буди нимъ негодовали, то по какой причинѣ негодовали и по совѣту его чинить исполненія не хотѣли?

9. Завладѣли ли когда они, братчики, церковними полями и нинѣча владѣють ли оними и, буди владѣють, то по якимъ документамъ и много ли уже оними полями лѣтъ владѣють, и упоминался ли когда объ отдачи ігуменъ оного поля у ихъ, братчиковъ, и, буди упоминался, то для чего не возвратили того поля они, братчики.

И сіе вамъ, указомъ его ясне въ Богу преосвященства, по інструкціи моей, порученное дѣло во всемъ подъ совѣстію християнскою безъ и малѣйшаго упущенія и поблажки изслѣдовать и добропорядочно писменно произвесть и мене о томъ всемъ чрезъ нарочного посланца увѣдомить. Лучшаго же ради вѣроятія, при обыкновенной монастырской печати, за подписомъ руки моея, дана сія інструкція.

1756 года февраля.

По пунктамъ собственноручная подпись: «Бреского святаго Сѵмеона Столпника Замухавецкаго монастыря ігуменъ, а Дрогицкихъ Подляскихъ монастирей суперъинтендентъ Спиридонъ Гриневецкій m. p.»

(М. П.)

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 59 (по генеральному повѣтью).

CCCCIV.

Доношеніе бывшаго «коммиссара» Виленскаго старшинства іеромонаха Иннокентія Болдышевскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, въ которомъ (доношеніи) Болдышевскій разсказываетъ о томъ, почему онъ оставилъ Виленскій св.-духовскій монастырь и какъ поселился въ Слуцкомъ св.-троицкомъ монастырѣ,

1756 года 16 февраля.

Великому господину, ясне въ Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тімоѳею Щербацкому, архіепископу мітрополиту Кіевскому, Галицкому і Малыя Россіи

покорнѣйшое доношеніе.

Прошлого 1753 года февраля остатнихъ чиселъ старшій Виленскій отецъ Сѵлвестръ Добрина опредѣлилъ мене, нижайшого,

въ подсуственній ему монастиръ Мѣнскій за ігумена, однакъ я всѣми мѣрами (о чемъ и братіи монастиря Вѣленского доволно ізвѣстно) отпрашивался ради слѣдующихъ причинъ. Будучи я, нижайшій, опредѣленъ отъ Вѣленского монастиря пленнѣпотентомъ, запозвалъ до трибуналу великаго княжества Литовскаго велможнаго пана старосту Мѣнского прозваніемъ Івановского о отнятіи онимъ же старостою монастиря Прилуцкого благочестиваго, подсуственнаго старшенству Вѣленскому, о чемъ онъ, староста, увѣдомлясь, не допущая до далшого права, подсилалъ ко мнѣ знатнихъ господъ, а своихъ тамошнихъ пріятелей, просячи, чтоб я, не входя съ нимъ въ судъ, примирился, обѣщевая за то дать Вѣленскому монастиру награжденіе двѣ тисячѣ талярей битихъ, толко бъ тотъ вишпомянутой Вѣленской (?) монастиръ съ подданними при немъ остался. Однакъ я безъ волѣ старшого и братіи учинить не отважился, а между тѣмъ и трибуналъ окончился. А вишпомянутой староста Івановскій, видя, что по его прошенію никакова успѣха не послѣдовало, поставилъ засадку на дорогѣ до тридцяти человѣкъ съ тѣмъ приказомъ, какъ скоро только я, возвратяся з Мѣнска, слѣдоватиму до Вѣлня, взять мене и, привязавъ къ соснѣ, бить розгами почти до полусмерти, что мнѣ обявилъ дворянинъ его жъ, пана старости Івановского, вѣрнѣйшій, і такъ я принужденъ, наложивши до килконадцяти миль, другимъ путемъ возвратиться до Вилня, а за приездомъ въ Вилню, вишпомянутому старшему Виленскому обо всемъ доносилъ обстоятелно и просился крѣпко, чтоб онъ мене въ тотъ вишпомянутой Мѣнской монастиръ не посилалъ; однакъ онъ конечно принуждалъ мене быть тамъ началникомъ, отъ чего я, по вишписанной причинѣ, опасуяся для себе впредъ нещастія, всякими мѣрами отпрашивался, чего онъ і слушать не хотѣлъ, но при своемъ упорѣ стоялъ, чтобъ мнѣ всеконечно до Мѣнска ѣхать. Итакъ я, видячи, по вишписанной причинѣ, свое нещастіе, принужденъ, наконецъ, такъ ему, отцу старшому Вѣленскому отказать, что, хотя я съ сего монастиря и поеду, однакъ въ Мѣнскъ не поеду, но прямо поеду въ Кіевъ; на что онъ, отецъ старшій, отвѣтствовалъ: не толко-де ѣдь въ Кіевъ, но хотя къ чорту, но толко бъ де ты въ монастирѣ моемъ не былъ. Ітакъ я, видячи

его ко мнѣ недоброхотство, принужденъ виехать зъ монастиря Вѣленского, с тѣмъ намѣреніемъ, чтобъ конечно быть въ Кіевѣ и явиться вашему ясне въ Богу преосвященству, і такъ ѣдучи зъ Вилня по пути чрезъ Слуцкъ, когда явился отцу архимандриту Слуцкому, покойному Михаилу Козачинскому, то онъ убѣждалъ мене, чтоб я въ монастирѣ его свято-троецкомъ Слуцкомъ на житье зостался, отъ чего я всѣми мѣрами отговаривался, імѣя намѣреніе ехать въ Кіевъ, то покойній отецъ архімандритъ такими обовязалъ словами, сказуя: ежели-де ты оставишь сей монастиръ, то-де тебе Богъ оставитъ і не будетъ благословенія ни въ семъ вѣцѣ, ни въ будущемъ; на что я принужденъ склонится і остался и по сіи времена жилъ, о чемъ вашему преосвященству всенижайше доношу.

Вашего ясне въ Богу преосвященства всенижайшій рабъ і богомолецъ (собственноручно) іером. Jnnocenty Bołdyszewski m. p.

Вверху надписи: 1) *рукою м. Тимоѳея*: «1756 года февраля 16 дня подано»; 2) *рукою другого лица:* «записавъ, спросится отца архімандріта велено, угоденъ ли проситель въ монастирѣ къ какому послушанію».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1756 года д. № 20 (по генеральному повѣтью).

CCCCV.

Доношеніе коммиссаровъ — іеромонаховъ Иннокентія Ярмуховича и Діонисія Стефановича Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о результатахъ произведеннаго ими слѣдствія, по жалобѣ братчиковъ богоявленскаго и ѳеодоровскаго братствъ на игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Кирилла Стефановича,

изъ Пинска 1756 года 20 февраля.

Великому господину, ясне въ Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тимоѳею Щербацкому, православному архиепископу митрополиту Киевскому, Галицкому и малія Россіи, милостивому отцу и архипастиру нашему.

По указу вашего ясне въ Богу преосвященства, милостиваго отца и архипастира нашего, ординовани мы, нижайшіи, отъ его

високопреподобыя отца ігумена Бресскаго іеромонаха Спиридона Гриневецкаго, з врученними намъ отъ его пречестности доношеній копіями въ Пѣнскъ до крестоноснаго братства богоявленскаго и ѳеодоровскаго да ігумена Пѣнскаго іеромонаха Кирилла Стефановича на слѣдствіе и, прибивши въ тотъ монастиръ Пѣнскій 1756 года февраля 16 числа, по поданной намъ інструкціи отъ его високопреподобыя отца ігумена Спиридона, требовали въ означеннаго ігумена Кирилла келѣи, которую и получили, где, собравши братство богоявленское, а ѳеодоровское не приспѣло, бо в ихъ праздникъ былъ святаго великомученика Ѳеодора, и, въ присутствіи онаго ігумена Кирилла, словесно обявили дѣло, за которимъ мы приехали до ихъ, и помянутіе братчики богоявленскіи благодарни явилися къ намъ, тѣшачися ласкою архипастыра своего; дня 18 того жъ мѣсяца созвали оное жъ братство, въ присутствіи котораго онъ, ігуменъ Кириллъ, безчестно насъ ругалъ, сказуя, же есте негодніе мене слѣдовать, понеже я ігуменъ, а ви простіе іеромонахи, не пріймую васъ за коммисаровъ, а хотяй бысте и хотѣли мое дѣло производить властію, то я маю для себе въ скорости протекцію зъ другой стороны; тутъ Полща, нѣчого мнѣ не порадите, хотяй бы кто и годнѣйшій пріехалъ, то зъ встидомъ отъедетъ; ко мнѣ нѣсть указа архипастирскаго, а ложному, на мене написанному чрезъ отца ігумена Бресскаго, указу и інструкціи не покоруся. Однакъ мы, задосить чинячи послушанію, дня 19 того жъ мѣсяца, созвавши братство богоявленское и ѳеодоровское, вичитали предъ ними інструкцію, данную намъ отъ его високопреподобыя отца ігумена Спиридона, требуя отъ нихъ отвѣту на доношеніе, и оное братство нѣ въ чомъ не спорили, но токмо ігуменъ Кириллъ очень возшатался и насъ, слѣдователей безчестно ругая, протекціею устрашалъ, чего мы опасни будучи, принужденни описоватися къ его високопреподобыю отцу ігумену Спиридону чрезъ нарочнаго посланца, чрезъ котораго получили писменное наставленіе, какъ поступить съ противникомъ указовъ архипастирскихъ, о чемъ онъ, ігуменъ, извѣстившися, замикалъ насъ въ монастиру, держалъ целую неделю подъ карауломъ, гладомъ и хладомъ морилъ и братству ходить до насъ не допускалъ, однакъ

тайнимъ образомъ реченніи братчики, соболѣзнуя объ насъ, пищу чрезъ парканъ подавали намъ. А самъ онъ, ігуменъ Кириллъ, денно и нощно поилъ нѣкоторихъ братчиковъ, намовляючи ихъ за собою сторону тримати, яко и намовилъ. Марта 4 числа уволнившися мы съ-подъ караулу, паки созвали братство богоявленское и ѳеодоровское, въ присутствіи онаго ігумена Кирилла, и прочитали предъ ними доношенія копіи и указа до половини; далшимъ нашимъ прогрессомъ возпрепятствовали развращенніи братчики, а именно: Тимоѳей Хилъ, а другій Павелъ Горѣлко, спротивляючися указу вашего преосвященства и кричачи во услишаніе всѣмъ: фалшивій то указъ читаютъ и сами фалшиви и съ фалшивимъ указомъ пріехали не по указу преосвященства, но отъ отца Спиридона, ігумена Брескаго, присланніи, и многократно фалшъ задавали указомъ вашего ясне въ Богу преосвященства и намъ, слѣдователемъ. Марта 5 числа паки созвали мы братство богоявленское и ѳеодоровское до вислуханя інквизиціи, но онъ, ігуменъ Кириллъ, пришолъ зо всею братіею и накрѣпко принуждалъ насъ о вичитаніе указа цѣлого и не допустилъ до інквизиціи братства, евангелія, нѣ креста до присяги не далъ, но была надлежала присяга. А по прочтеніи указа, той же Павелъ Горѣлко, вышъозначенъ, мовилъ, что ігуменъ Спиридонъ своею рукою переламалъ указъ архипастирскій, ему самому тутъ повинно быть, а не вамъ, коммисаромъ; но наипаче воплилъ ігуменъ Кириллъ и хулними словами поносилъ намъ и недостойныхъ званію нашему приписовалъ за то наипаче, что ариналу самого ему не привезли, а что-де копію указа съ подписаніемъ руки ігумена Спиридона, то волно было Спиридону якъ хотѣти писати. По самой сущой нашой іеромонашеской совѣсти вашему ясне въ Богу преосвященству доносимо, что по поданнимъ пунктамъ вашему преосвященству от крестоноснаго братства на ігумена Кирилла совсѣмъ виноватъ показуется и никакимъ образомъ оправдить себе не можетъ отецъ ігуменъ Кириллъ, потому что когда мы предъ нимъ въ присутствіи братства пункта читали и его, Кирилла, спрашовали: такъ ли было, какъ господа братчики васъ описали, нѣчого иного въ отвѣтъ не сказалъ, токмо сіе: я не боюся васъ, тутъ Полща, маю я для себе

добрую протекцію; по всему видно, что весма уже на чужую сторону наклонился, монастирь совсѣмъ опустошилъ, ограду деревянную опалилъ, а соломою огородилъ, братію роспоилъ и весма ни к чому годною подѣлалъ, пашню въ полю въ снопахъ погноилъ, однимъ словомъ, до бѣдственнаго состоянія монастиръ привелъ, себе токмо добрими одеждами снабдѣти не забылъ; при насъ ему въ очи сказовали братчики, что ежели не упражнялся онъ, ігуменъ Кириллъ, сномъ внутръ в монастири, то по недель три и болшъ внѣ монастира бѣгалъ за заяцами и протчою звѣриною з стрелбою, а монастиръ безъ радителя и безъ жаднаго навить зоставлялъ паробка. Сіе, по крайной нашой іеромонашеской совѣсти, обявивъ, покорнѣише просимъ вашего ясне въ Богу преосвященства, якъ наискореи, висилать въ Пѣнскъ самого отца ігумена Спиридона, да онъ самъ властію вашего преосвященства поступитъ съ противникомъ и явнимъ презрителемъ власти пастирской, ігуменомъ Кирилломъ, по порадкамъ правилнимъ.

О семъ просятъ вашего преосвященства, милостиваго и вседражайшаго нашего отца и архипастира всепокорнѣйшіи рабы (собственноручно) іером. Іннокентій Ярмуховичъ, бывшый намѣсникъ монастира Спасского Дорогичинскаго. Іеромонахъ Діонисій Стефановичъ.

Къ сему доношенію, яко истинному, по самой крайной християнской нашой совѣсти, мы, братство богоявленское, руки приложили крестнимъ знаменіемъ. Іоаннъ Теодорковичъ +. Петръ Чоснокъ +. Демянъ Гапоновичъ +. Матеей Крѣсевичъ +. Корнѣй Силманъ +. Павелъ Сусла +. Ѳеодоръ Крѣсевичъ +. Назаръ Бугаевичъ +. Григорій Смоленскій +. Іоаннъ Івашина +. Іяковъ Бровша +. Данило Подлива +. Іоаннъ Володимеръчукъ.

Съ Пѣнска 1756 года февраля 20 числа.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 59 (по генеральному повѣтью).

CCCCVI.

Письмо игумена Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго братчикамъ Пинскимъ, которыхъ онъ, отказываясь теперь же ѣхать въ Пинскъ на слѣдствіе, проситъ назначить ему средства на путевыя издержки, еслибы онъ пріѣхалъ, и поступить съ игуменомъ Пинскаго монастыря Кирилломъ Стефановичемъ, какъ съ ослушникомъ и противникомъ своего архипастыря, не боясь никакой протекціи, на которую сталъ бы ссылаться игуменъ Кириллъ,

изъ Бреста 1756 года 26 февраля.

Mci panowie bractwo cerkwiow Pinskich Bohojawlenskiey y Teodorowskiey, moie wielce miłosciwi panowie y bracie.

Na prozbę wm. panow do Pinska dla barzo złey drogi mnie samemu wprędce pospieszyć nie można, chyba za czasem y to sub hac conditione, ieżeli wm. panowie będziecie łaskawi y diskretni na expens podrożny pieniędzy przysłać, lub gdy przyiadę do Pinska za moy łożony powrocic, gdyż mnie z Kijowa na ten interess żadnego kosztu nie przysłano; moy też klasztor w tych cirkumstancyach niepowinien pokutować. Im. o. jhumen Pinski ieżeli się nieludzko okazał y okazuię z jchmc x. x. kommissarzami, nazywaiąc ich prostymi y niegodnymi jego inkwirowac y w protekcyę za czasu sobie nieprzyzwoitą wdaie się, to ztąd jasnie pokazuie Bożym y archipasterskim przeciwnikiem y religij s. wzgardzicielem, z takim tedy proszę postąpic podług ukazu archipasterskiego nieodmiennie, nie obawiaiąc się żadney protekcyi. Kto będzie winowaycę protegować, upewniam, że ze wstydem nienagradzonym tam, gdzie się nie spodziewa, będzie odpowiadac. To wyraziwszy, iestem wm. panow w Chrystusie kochanych braci y dobrodziejow zyczliwym sługą y bogomodlcą x. Spiridyon Hryniewiecki ihumen Brzeski superintendent k. k. Podlaskich.

Febr. 26 d. v. s. a-o 1756. Brześć.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 59 (по генеральному повѣтью).

CCCCVII.

Прошеніе братіи Пинскаго богоявленскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ оставленіи въ должности игумена ихъ монастыря іеромонаха Кирилла Стефановича, несправедливо обвиненнаго предъ митрополитомъ братчиками, которые были недовольны на игумена по личнымъ отношеніямъ, но на самомъ дѣлѣ хорошо правившаго обителью ихъ,

изъ Пинска 1756 года 12 марта.

Велыкому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кvръ Тімоѳею Щербацкому, архиепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малыя Россіи

всенижайшое доношеніе.

Мы, нижайшіи, братія монастыря свято-богоявленскаго Пѣнскаго, привергшись до стопъ вашихъ святителскихъ, всенижайше доносимъ, что, какъ ми увѣдомились съ копій доношеній братскихъ о именнихъ доносахъ, взнесеннихъ на отца ігумена нашего іеромонаха Кірилла Стефановича, то сознаемъ вѣрно, что учиненно то по явной злобѣ, и неналежно утруждано ваше преосвященство. Первое доношеніе, якобы отъ братства безъ подписовъ, здѣлалъ Григорій Ляшко, которій от свято-ѳеодоровскаго братства и от святой православной вѣры отступилъ и учинился римляниномъ. Второе доношеніе, якобы отъ обоего братства съ подписами многихъ именъ, составленно неправедно отъ тѣхъ, которіе обличаеми були за поступки ихъ въ церкви непристойніе, за поля монастирскіе и за похищенніе документа монастирскіе жъ, и тіе то умышляють отца ігумена нашего чрез злобу изгнать, на обману поподписовали без воли и вѣдома на подписаніи означеннихъ имена. А отецъ ігуменъ нашъ обытель святую строитъ надлежаще, из монастиря без дѣла не отъеждаетъ, з ксендзами римскими подзорной конфіденціи не имѣлъ и не имѣетъ, въ праздники соборнѣ съ нами служитъ; а ѳвангеліе церковное не отецъ ігуменъ, какъ прописанно своеумислнѣ, заставилъ, но по сентенціи своей братство за денги на дорогу отцу ігумену, за общенужними справами едучему въ Варшаву, заставили, о чемъ и намъ всѣмъ извѣстно, и во всемъ отецъ нашъ ігуменъ благочинно и с нами от еско обхо-

дится. А и что на первомъ доношеніи об томъ смущеніи, вашему преосвященству поданному, по подписѣ отца ігумена и ми подписались, то подписовались мы не нуждею, какъ въ ложнихъ доносахъ показанно, но свободною волею нашею, выдя истину. Объ томъ вашему преосвященству совѣстно донесши, всенижайше просимъ: да благоволитъ ваше преосвященство, по высокопризрителной милости своей архипастырской, воспослѣдовавшое убогому монастирю нашему смущеніе архипастирскимъ своимъ указомъ утишить и впредь таковимъ смутителемъ смущеній въ монастиру дѣлать запрѣтить, а отцу ігумену нашему іеромонаху Кириллу Стефановичу ігуменскую власть потвердить и въ милости своей архипастирской его с нами содержать. О чемъ и паки вашего ясне въ Богу преосвященства, высокомилостиваго архипастиря нашего отца, всенижайше просимъ вашего ясне въ Богу преосвященства всенижайшіи подножки (собственноручно) іеромонахъ Ѳеодосій Рошковскій. Іеромонахъ Ѳеофилъ Старинскый. Іеромонахъ Лаврентій Бухаловскій. Іеромонахъ Іакинѳъ Кореніевскій. Іеродіаконъ Филимонъ Хатинскій. Іеродіаконъ Паисій Приніевскій.

1756 года марта 12 дня с Пѣнска.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 59 (по генеральному повѣтью).

CCCCVIII.

Прошеніе нѣкоторыхъ братчиковъ Пинскихъ братствъ — богоявленскаго и ѳеодоровскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о подтвержденіи въ должности игумена Пинскаго монастыря іеромонаха Кирилла Стефановича, несправедливо обвиненнаго нѣкоторыми братчиками, нерасположенными къ игумену по личнымъ отношеніямъ,

изъ Пинска 1756 года 12 марта.

Ясне въ Богу преосвященнѣйшій владыко, архиепископъ, митрополитъ Кіевскій, Галицкій и малыя Россіи, нашъ высокомилостивый отче и архипастирю.

Ми, нижайшіе, мещане мѣста его королевской милости Пинска, з братства свято-богоявленскаго и свято-ѳеодоровскаго православнаго,

біемъ челомъ вашему ясне въ Богу преосвященству и с покорностию доносимъ праведно, что отецъ ігуменъ нашъ іеромонахъ Кириллъ Стефановичъ, которій опредѣленъ и присланъ въ монастиръ нашъ Пинскій з ласки вашой архипастирской, отъ прибития своего во всемъ обходится по благопристойности чина своего, с коего и обитель святая и ми благодарны; что же нѣкоторые утруждали ваше ясне въ Богу преосвященство, взнося на его жалобы своеумыслнѣ, то по прихотямъ своимъ неналежно учинили, и наши имена и иныхъ, не въ братствѣ состоящихъ, безъ воли и вѣдомства собственнаго поподписовали. Про тое чрез сихъ, нарочно слѣдующихъ, пановъ ктиторовъ, а именно: Тимоѳея Хилявскаго, Павла Горлянскаго, Васілія Ніелонговскаго, Николая Ярмоловича, Ѳеодосія Курча, около благочиній такъ свято-богоявленской, яко и свято-ѳеодоровской церквей святихъ старателствомъ своимъ доволно предпотрудившихъся, вашего ясне въ Богу преосвященства просимъ предвзнесеннимъ на отца нашего ігумена жалобамъ не внять и ігуменомъ ему въ нашемъ монастирѣ Пинскомъ без перемѣны, яко въ тутейшихъ гоненіяхъ вѣжливо и зноснѣ обходящемуся бить, архипастирско утвердить, и паки о томъ всенижайше просимъ

вашего ясне въ Богу преосвященства, милостиво призрителнаго нашего отца и архипастыря, нижайшій подножки (собственноручно) Nikolay Kołb starszy bratczyk. Іоанъ Ярковичъ. Іаковъ Козловскій +. Евстафій Масловичъ +. Ѳеодоръ Стаховецъ +. Василъ Табачка +. Ѳеодоръ Стояновіcz +. Антоній Старкевичъ +. Маѳей Ляшко +. Іакиѣъ Манковскій +.

1756 года марта 12 дня с Пинска.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 59 (по генеральному повѣтью).

CCCCIX.

Прошеніе игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Кирилла Стефановича Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о принятіи мѣръ къ прекращенію смутъ, происходившихъ въ Пинскомъ богоявленскомъ монастырѣ, съ жалобою на коммисаровъ, пристрастно производившихъ слѣдствіе по жалобамъ игумена Кирилла и братчиковъ Пинскихъ другъ на друга,

изъ Пинска 1756 года 12 марта.

Велыкому господину, ясне въ Богу преосвященнѣйшему кіръ Тімоѳею Щербацкому, православному архіепископу митрополиту Кvевскому, Галіцкому и малыя Россіи

всенижайшое доношеніе.

При отданіи рабскаго должнаго моего уклону, о крайнемъ моемъ бѣдствіи и смущеніи обителскомъ вашему преосвященству всенижайше доношу. Будучи высланніе от отца ігумена Брескаго Спірідона Гриневецкаго іеромонахи: Дорогичанскаго монастиря намѣстникъ Иннокентій Ярмоховичъ да Яблоченскаго монастиря Діонисій Стефановичъ за инъквізиторовъ и коммисаровъ въ справѣ занесенних вашему преосвященству отъ братства Пѣнскаго на мене и отъ мене на ныхъ жалобъ, приездили въ Пѣнскій монастиръ съ пысаніемъ отца ігумена Брескаго сего 1756 года февраля 16 дня, по якому писанію я, честно ихъ прінявши, в целліи ігуменской станцію имъ спокойную опредѣлилъ. Того жъ февраля 18 числа просилъ я ихъ, чтобъ указъ вашего преосвященства, про тую справу выданній, обявили; и оны ни орпіналу, ни копіи указа не обявляя, точію едина інструкція имѣется, сказали. Тогожъ февраля 19 числа, по ихъ велѣнію, для выслушанія помяненныя інструкціи, когда я з братіею и братство к нимъ пришли, показанній іеромонахъ Діонисій інструкціи тоя единъ толко первій пунктъ вычиталъ и ясно въ немъ выразилъ, яко бы указомъ вашего преосвященства велено отцу ігумену Брескому выслать въ Пѣнскъ именно ихъ: іеромонаха Иннокентія Ярмоховича да іеромонаха Діонисія Стефановича на слѣдствіе и, окончивъ той первій пунктъ, тоя інструкціи болшъ не читалъ, и я, надѣявсь, что въ ихъ слѣдствіи

будетъ правда, справи ожидалъ, а оны, не производя дѣла, начали соглашатись з братчиками, зъ тѣми, которіе поля церковніе содержатъ и которіи скринку з документами монастирскими съ олтаря тайно узяли и на доношеніи, по злобѣ на мене писанномъ, много іменъ імѣется подписанних, поподписовали без воли и вѣдома іменованныхъ, и с ными ежеденно конференціи и конфиденціи имѣть и тѣ на мене злобствующіи предъ ними, коммисарами, въ очи мене ругали, а оны того досадителства произносить имъ не возбраняли и, согласясь тѣ коммисари съ ными, привязки вимишленныи, яко бы я въ чіюсь протекцію удаюсь, на омерзѣніе мене списавши, того жъ февраля 19 д. тайно къ отцу ігумену Брескому послали, о чемъ явствуетъ респонсъ отца ігумена, къ намъ присланній, а мною случайно полученный, который и сообщаю. А я въ протекцію ни в чію не вдавался. Тогожъ февраля 24 д., при братіи, домовлялся я у тѣхъ коммисаровъ, почему продолженіе времени чинятъ, и просилъ ихъ о произвожденіе дѣла, и оны на тое мое прошеніе сказали такъ, а именно: теперичи бахусовіе дни; и вторичне просилъ я ихъ о означеніе дня къ дѣлу и означили оны 28 или 29 февраля дни, но и въ тіе дни не дѣлали ничего, толко ежеденно съ вышънаминенными братчиками конференціею и конфіденціею бавились. А я чрезъ тое время отъ злобствующихъ на мене тѣхъ братчиковъ, при тѣхъ же коммисарахъ говоренніе мнѣ въ очи похвалки слыша, терпелъ такіе, а именно: о тожъ не будешь здесь, такъ непремѣнно хочемъ; уже по трехъ лѣтахъ перемѣни треба. Въ 4-й же день марта, по ихъ же коммисарскому велѣнію, якобы для выслушанія указу, я з братіею и братство когда пришли, іеромонахъ Діонисій копіи точію доношеній прочиталъ, тогда многіе з братства богоявленскаго и свято-ѳеодоровское все братство удивылись, что ихъ на доношеніи поподписовано, и обличать тую клевету начали; толко жъ тѣ коммисари того сознанія не внимали. Въ 5 же число марта, когда просилъ я тѣхъ коммисаровъ о обявленіе и прочтеніе намѣненнаго ними указа, оны копію указа уже показали, и иеромонахъ Іннокентій Ярмоховичъ неясно и мѣшая сенсъ читалъ, а другому никому читать не повѣрили. И выля я дѣючесь от нихъ едино помышателство и смуту,

а къ оболгующимъ особенную ихъ сходность, на апелляцію к вашему преосвященству здался, а ихъ, по силѣ убожества нашего, харчами и денгами напутствовалъ, съ монастыря отпустилъ. А тотъ мною упомянутій монастыря Яблоченскаго іеромонахъ Діонисій Стефановичъ, за ігуменства моего въ Яблочнѣ, велыкіе мнѣ противства дѣлалъ и за тѣ его противства наказанъ билъ отъ мене турмою, а посля, не хотя въ покореніи жить, з Яблочня у Волощину забѣжалъ, и оттуду недавно возвратился. Какъ же мнѣ въ дѣлѣ нонѣшномъ чаять было отъ него правди? И выѣхавши оны съ нашего монастыря, заехали въ домъ Ивана Ѳеодорковича, имѣючаго себѣ неналежно записанное полѣ монастирское, а на мене злобствующаго, и у него мешкали чрезъ двое сутокъ, а по выездѣ ихъ съ Пѣнска, с противныхъ братчиковъ, а именно: Демянъ Зорка да Петръ Чоснокъ іеромонаху Лаврентію Бухаловскому говорили такъ, какъ его, іеромонаха Лаврентія, здесь сообщенная подписка явствуетъ. О томъ вашему ясне въ Богу преосвященству донесши и до стопъ вашихъ святителскихъ привергшись, съ всеглубочайшою покорностію прошу, да благоволитъ ваше ясне въ Богу преосвященство, по высокопризрителной милости своей архипастирской, взнесенное чрезъ злобу обытели и мнѣ от нѣкоторихъ здѣсь смущеніе особнимъ своимъ архипастирскимъ указомъ смирить, или мене, нижайшаго, отъ сего монастыря отрѣшить, и с тѣмъ всѣмъ въ волю и милость вашу архипастирскую отдаюсь.

Вашего ясне въ Богу преосвященства, высокомилостивого моего архипастиря отца, всенижайшій рабъ (собственноручно) іеромонахъ Кириллъ ігуменъ Пѣнскій.

1756 года марта 12. З Пѣнска.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 59 (по генеральному повѣтью).

CCCCX.

Прошеніе игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Кирилла Стефановича Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о разрѣшеніи освятить новоустроенную на мѣстѣ сгорѣвшей церковь во имя святителя Николая въ г. Туровѣ,

изъ Пинска 1756 года 12 марта.

Великому господину, ясне въ Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тімоѳею Щербацкому, архиепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малыя Россіи

всенижайшое доношеніе.

Прошлого 1754 года мая 11 д. въ мѣстѣ Туровѣ, протопопіи Туровской же, церковь свято-никольская подъ часъ пожару згорѣла. Сего же года 1756, тщаніемъ тамошнихъ іереевъ Іоанна и Петра Загоровскихъ и прихожанъ, уже новая на томъ же мѣстѣ состроена и іконами украшенна, толко еще не освященна; до которой церкви и антиминсъ, преосвященнѣйшимъ святыя памяти Рафаиломъ Заборовскимъ, ясне въ Богу преосвященства вашего антецессоромъ, митрополитомъ Кіевскимъ посвященній, имѣется. И просили мене тѣ вышъпоказанніи іереи о посвященіи тоя новосозданнія церкви вашему ясне въ Богу преосвященству представленія. По якому ихъ, іереевъ, прошенію, вашему ясне въ Богу преосвященству о томъ донесши, всенижайше прошу на освященіе вышъпоказаннія новосостроеннія свято-никольскія церкви вашего архипастирскаго благословенія

вашего ясне въ Богу преосвященства всенижайшій рабъ (собственноручно) іеромонахъ Кѵриллъ ігуменъ Пѣнскій.

1756 года марта 12 д. съ Пѣнска.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1756 года д. № 6/32 (по генеральному повѣтью).

CCCCXI.

Доношеніе игумена Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что имъ сдѣлано для прекращенія безпорядковъ, происшедшихъ въ Пинскомъ богоявленскомъ монастырѣ, и въ какомъ состояніи онъ нашелъ этотъ послѣдній, съ просьбою о скорѣйшемъ назначеніи игумена въ Пинскій богоявленскій монастырь на мѣсто скрывшагося игумена Кирилла Стефановича,

изъ Пинска 1756 года 26 марта.

Jasnie wielmożny miłosciwy archipasterzu, oycze, panie y dobrodzieju moy.

Zadosyć czyniąc ordinansowi waszey archipasterskiey mci, wydanemu z konsystorzu metropolii Kijowskiey praeterito 1755 a-o 9-bris 7 d., ktoregom otrzymał praesenti 1756 januarii d. 4 z poczty Brzeskiey in factu zaszłych zobopolnych skarg, to iest od bractwa Pinskiego cerkwiow Bohojawlenskiey y Teodorowskiey na oyca Cyriłła, ihumena, o jego nieporządnych progressach, a viceversa od ihumena na bractwo, przeszłego februarii d. 11 subordynowałem do Pinska dla inwestygacyi statum causae między pomienionemi stronami dwoich wybornych zakonnikow: Innocentego Jarmuchowicza, bywszego namiesnika spasskiego Drohyckiego, y Dyonisego Stefanowicza, etiam namiesnika bywszego Jabłoczanskiego, przydawszy im odemnie kopij ukaza waszey archipasterskiey mci y instrukcij odemnie, iak mieli w sprawie, sobie powierzoney, tudziesz y kopie żałob utriusque partis. Z ktoremi o. o. kommisijantami iak postąpił o. Cyriłł cum suis complicibus, supplikę, mnie podaną na imie waszey archipasterskiey mci od tychże o. o. kommissijantow una cum instructione mea tu inkluduię.

Qua ratione ja, obawiąc się niedobrey konsekwenciy na monastyr, nie żałuiąc ani zdrowia mego, ani ostatniego naszego Brzeskiego ubogiego monastyru w same złe bezdroże co żywo

musiałem spieszyć do Pinska, gdzie przyiechawszy d. 19 marca, eadem die dowiedziałem się, że przerzeczony ociec ihumen Cyrilł, pociągnowszy przez korrupcyę na swoię stronę niektorych bratczykow, ktorzy pierwey cum aliis contrarii ihumenowi byli y pierwszą supplikę polono idiomate na ihumena bez podpisu rąk do waszey archipasterskiey mci pisali, do Kijowa wyprawił na znacznym koszcie tegoż Pinskiego monasteru, a z nim popa recentissime w habit postrzyżonego, wiernego zausznika swego y sekretarza, ktoren z rozkazu oyca ihumena Cyriłła naybardziey o. o. kommissijantow dręczył. Ja iednak, nie uważaiąc na oną jego do waszey archipasterskiey mci missyę, in praesentia zgromadzonego bractwa wyczytałem jemu kopie żałob y potrzebowałem od niego rzetelney responsy, a od bratczykow dedukcyi, quo facto nastąpiła z obu stron nieskonczona contrawersya, ihumen składał się niewiennością wszelkiego obwinienia, a bractwo statecznie podług punktow na oko wyrzucało oycu ihumenowi występki; na ostatek ciż bratczykowie to, co w kopiach do waszey archipasterskiey mci remonstrowali y co przedemną mowili na oyca ihumena, z żonami y dziecmi przysięgą affidowali potwierdzić, podług ktorych usiłowania, marca 20 d. we srodę rano zezwawszy bractwo, kazałem in forma juris na s. ewangelii y krzyżu przysięgę wykonać, co uczynili libentissime y rotę swoię krzyżykami ztwierdzili, ktorę rotę waszey archipasterskiey mci pro dokumento communikuię. Na ostatek lustrowałem monaster cum ejus attinentiis et pertinentiis, wszelkie zpustoszenie widziałem, parobka żadnego niemasz, naymitom podziennym kilka płaca zawiedziona, zakonnicy obszarpani, iedni kalectwem, a drudzy pijanstwem strapieni chodząc za forte do żydow, bo w monastyru wodki y piwa ni w poli nie masz, a iest w czym y z czego robic, ogrodowey kwasniny, iako to burakow, lub kapusty etc. ani się pytać, dzbankami na ksztalt szkolarzow u ludzi koscyno kwestuią kapusty y burakow, gdyż tego u ludzi tuteyszych dostatkiem iest, im się tylko iednym przez niedbalstwo ihumena nieurodzay nadarzył, pieniędzy więcey nie zastałem, iak tylko złott. polskich 1 y gr. 6 szel. 2, a bracia zakonnicy y bractwo

powiadaią, że miał przychody znaczne, pytałem się o reiestra, ale mi ich nie pokazal, na wszystkie moie interrogacye ubostwem się y niedostatkiem expłikował się, a tym czasem o uczeczkę przemysłał, o czym ja dowiedziawszy się, kazałem pod areszt wziąc y wartowac do jutra, chcąc z sobą wziąc do Brzescia, bo go do Kijowa żadnym sposobem zawiezc niemożna ob periculum protektorum, ale on, clandestine nocną porą napisawszy kartę, wysłał chłopca siestrzęca swego do kommendy swieckiey y duchowney, upraszaiąc o sukkurs dla siebie, przecie kommenda odmawiała mu swiecka, a od duchowney byłem przestraszony, gdy w nocy z lataniami, cum cupioso numero ludzi, przyszło dwoie Francyszkanow, ludzi iednak za fortą zostawili, a sami pilno y z przechwałkami domagali się o pokazanie ihumena, ktoregom zamknowszy w szpichlerzu, potrafiłem pretendentes uspokoyć bez hałasow, miałem czas pomyslny teyże samey nocy wziąc go y prowadzic z sobą do Brzescia, lecz trudno było monaster bez rosporządzenia należytego zostawic, ile w ostatnim spustoszeniu, musiałem go cierpiec do jutra d. 21 marca, przydawszy od bractwa wartę, a sam sposobu dobierałem, iakby go bez szkody zdrowia mego y ludzi do Brzescia zaprowadzic, alie w momęcie uczynił się rozruch w monasteru z moim wielkim podziwieniem, a oraz y strachem, daią znać, że o. Cyrił uciekł wraz z siestrzęcem swoim hierodyakonem Payzym y gdzie się znayduią, dotąd słychu nie mam, dochodzę iednak per koniecturam, że w ktorymsi konwencie zakonnikow rzymskich kryie, gdyż zczęsta x. x. do mnie przyiezdzaią y badanie o nim czynią. Nie iestem securus ieszcze z Pinska wyiezdzać, bym gdzei w połapkę nie trafił; aż dobrą inwestygacyą dzieiow uczynię, rządy monasteru zdałem namiesnikowi Jabłoczenskiego klasztoru, poki jw. waszey archipasterskiey mci będzie wola kogo tu na ihumenstwo przysłać. Ja naypokorniey upraszam waszey archipasterskiey mci pana miłosciwego, abyś raczył iak nayprędzey przysłać kogo z Kijowskich zakonnikow człeka statecznego, uczonego y o gospodarskich trybach wiadomego, bo tu prostak mieszkac nie potrafi. Informowany iestem od x. x. jezuytow, że w tym Pinskim monasteru

quondam ludzie godni na przełożenstwie bywali, potrzebną sufficyencyę wictus et amictus, do tego y poradę należącą do poiazdu miewali; a teraz nędny ihumen, bracia goli y monastyr pusty, a też wszystkie grunta y parafię y dochod od popow maią, ale za dobrego gospodarza rządow wszystka by się naprawiło, bo są dochody y przychody dobre, znaiduie się w monasteru koni y bydła rogatego sztuk kilkanascie, lecz wszystko znędznione dla głodu, gdyz siana y zdzbło się w monastyru nie snaiduie y ja tu więcey tygodnia[1]).... ze szkodą mego Brzeskiego monasteru de proprio sumptu każdą rzecz potrzebną z miasta muszę nabywać; bratczykowie z początku tylko iako dla goscia wikt mnie y koniom obmyslali, a potym trudnoscią dostania kupic rzeczy, należących do legominy, składali się y składaią się; w nadzieię dyszkrecyi p. p. bratczykow y monasteru Pinskiego obmal wziołem z Brzescia pieniędzy, teraz te na expens wydawszy, niemam zaczym nazad się powrocic, chyba muszę fantę jaką na cięzki moy ustyd zastawić, a pieniędzy wziąc na drogę. Wszakże miłościwy archipasterzu proprio sumptu y o. Jarmuchowicza z Drohyczyna zprowadziłem do Brzescia, a mego namiesnika tamtąd posłałem y kommissyantow do Pinska wyprawiłem, a nie wiem, czy ta szkoda powroci się kiedy ubogiemu monastyrowi memu, tom uczynił ex nimio zelo na utrzymanie y oddalenie niebezpieczenstwa s. religiy naszey y abym się mie okazał w naymnieyszym punkcie podeyrzanym bydz woli y ordynansowi jo. waszey archipasterskiey mci, y poki wasza archipasterska mc kogo tu na ihumenstwo raczy przysłac, muszę temu monasterewi w potrzebach wszelkich służyć, tylko bądz panie miłościwy pamiętny na deklaracyę swoie, a uwoln mnie od kłopotow moich tuteyszych, tych zas szalbierzow bratczykow rozroznionych upraszam zkarać, ktorzy pobiegli do Kijowa na koszcie monasterskim, a popa tam zostawic, przez ktorego naywiększe tu bunty bywali. O to uprasza jasnie wielmożney waszey archipasterskiey mci oyca pana dobrodsieja y archipasterza mego naymiłosciwszego nay-

---

[1]) Одно слово неразобрано.

uniżenszy podnożek hieromonach Spirydyon Hryniewiecki ihumen Brzeski.

1756 a-o marca dnia 26 Pinsk.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 59 (по генеральному повѣтью).

CCCCXII.

Прошеніе братчиковъ Пинскаго богоявленскаго братства Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о назначеніи имъ своею властію другаго игумена, на мѣсто Кирилла Стефановича, который причинялъ имъ обиды и вредъ Пинскому монастырю, а въ послѣднее время совсѣмъ скрылся неизвѣстно куда [1]),

1756 года (между 12 марта и 20 апрѣля).

Преосвященіши владико, пане и архипастиру нашъ примилостивы.

Самъ наиласкавши Створца на семъ свѣти чирствимъ здравіемъ, долгими и нащаслѣвіими лѣтами, а въ будучомъ вѣку пожаданнимъ царствомъ небеснымъ нехай нагородытъ вашему преосвященству, же насъ осиротѣлихъ и зюла страпленыхъ овецъ своихъ не рачилъ презрити и прозбами нашими, занесенными на отца ігумена Кирилла, не погордити, а то в томъ же злѣцилъ справу нашу маючую з ігуменомъ Кирилломъ превелебному отцу ігумену Брескому Спиридону Гриневецкому, который приславъ до насъ отъ себе годнихъ законниковъ на комѣсію, чтобъ между нами зъ ігуменомъ расмотреніе учинили і сторону виновную, подлугъ указу вашего архипастырскаго, накарали. Але ігуменъ, чуючися, что никакими мѣрами не можетъ оправдитися, предъ битыемъ велебныхъ отцевъ комисаровъ денно и нощно горѣлки напоеніемъ намовилъ никоторихъ недобросовитнихъ братчиковъ за собою держати сторону, которихъ великимъ коштомъ нанявши прошлой неделѣ марта 12 числа съ писмами послалъ до вашего

---

[1]) Настоящее прошеніе, писанное, повидимому, однимъ изъ братчиковъ-простецовъ, печатается съ соблюденіемъ орѳографическихъ особенностей подлинника.

преосвященства, подобно отдаючи насъ въ крайнѣй гнѣвъ і неласку архипастирскую; опроцъ иныхъ натысковъ, все въ долгъ на остатней упадокъ монастирски у жидовъ бранихъ, едной горѣлки девятьдесятъ квартъ на дорогу видалъ. На первіе с тыми реченими братчиками, которіи въ Кіевъ до вашего преосвященства побѣгли, намовѣвшися, велебнихъ отцевъ коммисаровъ съ келіи безчестно вигналъ, цѣлую недѣлю подъ вартою держалъ, ѣсти и пити пищу не давалъ, ажъ ми примушены черезъ парканъ потай посилать до братства по пищу и питіе, однакъ онъ, о тымъ довѣдавшися, засадку здѣлалъ, нашихъ тихъ, шо пищу подавали, половилъ и подъ арештомъ держалъ, на остатокъ указу вашего преосвященства презрѣлъ, велебныхъ отцевъ комисаровъ пречъ із монастира вигналъ и слушаться ни въ чомъ не похотѣлъ, а тотъ указъ, котори былъ от вашего преосвященства писани, ажъ до приезду комисиянтивъ, намъ не обявля, но у себе удержалъ, а оному, котори былъ к превелебному отцу ігумену Брескому, писаніемъ фалшивимъ назвалъ, якоби от игумена Брескаго былъ перемутовани, а насъ братчиковъ за то, что к вашему преосвященству на его жалобы заносили, пану намѣстніку старости некому оскаржилъ, будто ми тутейшихъ пановъ свѣцкихъ и духовнихъ за границу Россійскую к височайшеи власти оскаржили, и за тое насъ команда тутешняя великими карами і на убогои фортуни і здравіи имѣли карати, ажъ мусилисмо то, что писали к вашему преосвященству, імѣющееся на чорно, во достовѣріе невѣнности нашей, оной командѣ подати. Еднакъ же безъ лиха нашего было би не обышлося, аще би не поспѣшилъ к намъ его превелебность, отецъ ігуменъ Брескіи, который своимъ прибитіемъ насъ утѣшивши, от всѣхъ наваждений і обитель святую и насъ, уже во отчеянии будучихъ, охоронилъ, куда било потребно, самоперсонально і издѣлъ и насъ заступилъ. А ігуменъ Кириллъ, будучи безотвѣтнимъ, съподъ арешту безъ вѣсти з монастира жбижалъ зъ сестренцемъ своимъ іеродіакономъ Паисіемъ и теперъ не вѣдаемо, где криется, а домишляемся, что непремѣнно у ксіонзовъ, которіе, в монастиръ приходячи, не даютъ упокою отцу ігумену Брескому, то інстанциючи, то великую компасію об немъ являючи. Оставилъ намъ з

ласки своей отецъ ігуменъ Брескій управителемъ велебнаго отца Дионисія Стефановича, але Богъ вѣдаетъ, по отъѣзди от насъ отца ігумена Брескаго, что намъ чрезъ пронырство ізбѣгшаго ігумена случится, который насъ уже и такъ до убитку бѣдной фортуни привелъ, и въ крайнюю обиду противной сторонѣ подалъ. Того ради найпокорней просимо вашего преосвященства, премилостиваго нашего отца і архипастира, защитить насъ і обитель святую нашу своимъ милосердіемъ і в скоромъ временѣ прислать намъ отъ власти своей во игумена якого добросовѣстнаго, ученаго и въ господарствѣ іскуснаго законника, а тихъ развращенихъ нашихъ братчиковъ, котории на коштѣ убогой обители нашей, за намовою отца ігумена Кирилла на насъ, а надеждно і комѣсіантовъ, побѣгли клеветать і неодмѣнности ігумена Кирилла просить, яко развращеннихъ, ни въ чемъ вѣри не дать, а хотя и законѣки на доношеніи его, ігумена Кирилла, подписалися, то здѣлали одны по примусу, а другіи по сродству его, сами теперъ доношеніемъ своимъ предъ вашимъ преосвященствомъ рекомендуютъся. О семъ сторично, цѣлуючи ноги архипастирские, просимо вашего ясне в Богу преосвященства, премилостиваго нашего отца архипастира, всенѣжайшии раби, его королевской милости мѣста Пинска обиватели, церкви святой богоявленской братской (собственноручно) Іоанъ Ѳедоръковичъ. Петръ Чоснокъ. Павелъ Сусла. Демянъ Гапоновичъ. Матѳей Крисевичъ. Назаръ Бугаевъский. Ѳеодоръ Крисевичъ. Григори Смоленски. Иоанъ Ивашина. Якубъ Бровша. Василій Стояновичъ. Подлева. Іоанъ Осмакъ. Іоанъ, Владимиръ, Стефанъ Новаковичъ.

Противъ этихъ подписей замѣтка: съ сими отмѣченними именами сходно, кромѣ едного, что и на слѣдователскомъ подписалися, явилося.

Вверху помѣта: «1756 года априля 20 подано. Записавъ, сообщить къ дѣлу въ консисторію».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 59 (по генеральному повѣтью).

CCCCXIII.

Письмо Бѣлорусскаго епископа Георгія Конисскаго къ игумену Витебскаго Марковскаго монастыря Іакинѳу Полкинскому, съ порученіемъ ему разсмотрѣть судебное дѣло Полоцкаго монастыря съ панами Сволинскими и просьбою объ отправленіи іеромонаха въ с. Ульи для совершенія богослуженія,

1756 года 4 апрѣля.

W Bogu przewielebny msci oycze ihumenie monasteru Markowskiego.

Wszystek proceder monasteru Połockiego z aktorami ichmsc pany Swolynskiemi y innemi o wies Tereskowicze, w possessyi monastyrskiey od sta lat y więcey będącą, należycie trutynowałem, niemało czasu ta sprawa wzięła, y bez kosztu widzę niemałego, a ieszcze y dopiero ad effectum nie przychodzi, rożnie konsiderowałem, quibus medijs ratowac by się temu monasterowi, ale gdy oczewistym dekretem trybunalskim iest okryta, ieszcze do wm. m. pana rąk ten wszystek experyment dla przeyrżenia obligowałem podac, ciekawie y pilnie zechcesz wmm. pan przeyrżec y zważyc wszelkie tego procederu okolicznosci, znacznie szkoduiący monastyr, iakby można poratowac zdrową radą, gdzie y iako adressowac się pro ultimata defensione, czyli też już tym dekretem kontentowac się z przyięciem pieniędzy przysądzonych; abowiem wmm. pan, iako w tych terminach przeyrżatą curiositatem maiący, co kolwiek y swey industryi skutecznie y doskonale xndzu Nektaremu poradzi, to pierszą okazyą te zdanie swoie y do mnie listownie wyrazic upraszam, na co oczekiwaiąc, Bozkiey opatrznosci samego wmm. pana polecam y piszę się w Bogu przewielebnosci waszey (c. p.) zyczliwym bogomodlcą y sługą episkop Białoruskj Jerzy m. p. Aprila 4 d. s. v. 1756 Mohylow (c. p.) NB na drugiey stronie.

P. s. Hieromonach monasteru Połockiego w miasteczku Ulach od czwierci roku pomarł, a ludzi błahoczestywych tam niemało znayduie się, cerkiew bez nabożenstwa wakuie, ludzie skwirczą y ubolewaią na to, a w. jmc pan Reutt, podwoiewodzi Witebski, dziedziczny pan tey fortuny, z monasteru Połockiego zakon-

nikom wchodzic daley nie pozwała; upraszam dla chwały Bozkiey y zbawienia dusz ludzkich w tym adhibere sollicitudinem, a tak potrafic, żeby z monasteru wmci mogł byc tam propter curam animarum y nabożęstwa, ile tych dni y swiąt następuiących, zakonnik ufundowany, y o tey przychilney y deklarowaney łasce swey mnie razem uwiadomic.

P. s. Jeżeli się szczęsliwie tam zakonnik ufunduie, to iuż onego wm. pan we wszelkich okazyach protegere.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 45 по генеральному повѣтью (нынѣ хранится въ собраніи рукописей церковно-археологическаго музея при Кіевской духовной Академіи).

CCCCXIV.

Прошеніе игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Кирилла Стефановича Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому съ жалобою на обиды, причиненныя ему игуменомъ Брестскаго монастыря Спиридономъ Гриневецкимъ и нѣкоторою частію братчиковъ Пинскаго братства, а также съ описаніемъ суда надъ нимъ, удаленія отъ должности, возвращенія въ Пинскъ и новаго удаленія,

изъ Пинска 1756 года 10 мая.

Великому господину, ясне въ Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тімоѳею Щербацкому, православному архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малыя Россіи

всенижайшее доношеніе.

Сего 1756 года марта 12 дня, по отъездѣ отправленнаго къ вашему ясне въ Богу преосвященству отъ мене, нижайшаго, зъ оправданіемъ при братчикахъ Пѣнскаго богоявленскаго монастиря іеромонаха Іакинѳа на занесенную отъ того жъ другой части братства жалобу, на которую и указъ милостивѣйшій вашего ясне въ Богу преосвященства къ отцу ігумену Брескому Спірідону Гриневецкому, да слѣдствіемъ съ оными доношцыки мене, нижайшаго, розыскалъ бы, присланъ, отецъ ігуменъ сего жъ марта 19 д. въ Пѣнской монастиръ прибылъ, где не по сыле указу вашего ясне

въ Богу преосвященства и не слѣдствіе, но дѣйствителный и полномощный судъ, каковаго въ дѣлѣ судебномъ образца въ духовныхъ регляментахъ и въ государственныхъ уложеніяхъ не находится, какъ производилъ и срогостію своею (за прежнюю къ мнѣ злобу) решилъ, вашему ясне въ Богу преосвященству совѣстно и точно доношу.

По приездѣ своемъ, отецъ ігуменъ на утрешный день, то ест 20 д. марта, собравши оныхъ доносчиковъ и согласясь (по прежней ко мнѣ злобѣ) с ними, какая б ихъ легкомыслносты присяга угодна была, тайно оную без малѣйшаго совѣсти ихъ обвязателства изложивши, приказалъ и мнѣ з братіею моею въ келіи ігуменской на тотъ судъ предстать, где, без всякаго обоихъ сторонъ допроса, велѣлъ оную роту іеромонаху Діонисію, съ нимъ пріежжому, читать и потомъ крестъ и евангеліе донощикамъ цѣловатъ, на оной крестами подписоватися, и тотчасъ всіо правленіе монастырское и ключи отъ мене отобравъ, приказалъ тамо же при всемъ собраніи оныхъ братчиковъ, где болшая часть до братства богоявленскаго ненадлежащихъ тѣхъ донощиковъ зятья, кумовъя и протчия побратими, дабы толко болшее число ихъ било, служащаго іеромонаха Ѳеодосия Розаковскаго въ спинне немилостиво быть, такожъ и іеродіакона Паисія съ тоей причини, что мой свойственный, безъ пощадѣнія христіянскаго барбарами потчевать, по которой отца ігумена чести, онъ, іеродіаконъ Паисій, нинѣ въ крайней болѣзни и въ чаяніи смерти, не доихавъ со мною до Дятловицькаго монастиря въ отчинѣ тогожъ монастиря, въ селѣ Лулинцу, у тамошнего священника Алексея Іозефовича находится. Не доволствуючись же еще тѣмъ, отецъ ігуменъ приказалъ и хлопцу моему дать пятдесятъ ударовъ, за которими я соболѣзнуя, слезно о помилованіи и нахалномъ оныхъ побои отца ігумена з доземнимъ челобытьіомъ хотя и просилъ, но на прошеніе жестокой отвѣтъ отца ігумена получа: молчи, вотъ и тебе тожъ само вскорѣ слѣдуетъ; со всякою къ отцу ігумену склонностію, ничему не противясь, все снисходително неслъ. По траедіалной же отца ігумена коммисіи, приказалъ и мене, нижайшаго, изъ онихъ донощиковъ пяти человѣкамъ той день въ брацкой келіи подъ карауломъ еще политичнимъ содержать, а на следуючую нощь хотя бы

и не думалось такого спокойнаго изъ опредѣленія отца ігумена къ ночи въ имбарѣ за замкомъ места тѣмже братчикамъ по переменамъ черезъ ночь караулить, а 21 числа, приуготовавъ тайно съ тѣми братчики просту телегу, невѣдомо куда и по какому моему дѣлу, въ ссылку хотѣлъ сослать, которой увѣдавши я отца ігумена совѣтъ и крайнюю немилость, бесчестіе жъ несносное, а паче въ Пинску находящихся римлянъ и унѣятовъ всѣхъ посмѣятелство и руганіе, принужденъ, неполѣтичнаго способу употребя, въ едной толко сутанѣ, какъ подъ карауломъ билъ, съ Пѣнскаго монастиря въ Дятеловицкой убежать. Усугубя отецъ ігуменъ мнѣ, нижайшему, еще бесчестія, публѣчне велѣлъ противной сторонѣ изъ своими служители тѣхъ братчиковъ, которіе къ вашему ясне въ Богу преосвященству зъ прошеніемъ и оправданіемъ посланны, домы, нахально мене въ нихъ изискуя, разбивать, по комнатамъ и где бъ ни было замки одбивать и искать, еще жъ и по кляшторамъ римскимъ, чего въ пунктахъ своихъ донощики вашему ясне въ Богу преосвященству и не показали, на мое толко поруганіе, которое отъ ныхъ и без представленія отца ігумена ежеденно въ гоненіи претерпѣваемъ, и дабы оны въ протекцію свою мене не пріимали, которой я никогда, поелику сынъ православно-каѳолическія восточныя церкве, не искалъ и не ищу, нѣякиесь за мною криминалы разглашивалъ и полскимъ ихъ языкомъ предъ ними хвасталъ то, мне-де zlecono jarzmo nayduiących się w Polszcze ihumenow kryminały sądzic, котораго отъ вашего ясне въ Богу преосвященства указа, дабы под властію отца ігумена здешнѣмъ игуменамъ быть, не присилано. Сего жъ априля 11 д. возратясь, вышъписанние мещане богоявленскаго старшаго братства: Тімоѳей Хилъ, Павелъ Горѣлко и Ѳеодосій Курчъ, и Ѳеодора святаго братства: Василій Ніелонговскій да Николай Ярмоловичъ, которіе толко за самую по благочестіи ревность къ вашему ясне въ Богу преосвященству зъ оправданіемъ моимъ и на неправедное от противной сторони занесенное доношеніе улѣкою поихали были, толкожъ за продолжителній по фарпостамъ уреченній за силу высокомонаршаго указа срокъ, недоволствіе жъ на многое ихъ число людей къ пропитанію нуждного, оставя іеромонаха Іакинѳа для исполненія показаннаго

карантина въ селѣ Петровцахъ, принуждени из Ирпѣнскаго на фарпостѣ караула въ домы своя возвратится, куды прибывши, видя въ домахъ своихъ подѣланные отъ служителей отца ігумена Брескаго Спиридона Гриневецкаго нахали и дѣтей ихъ перестрахи, нестроеніе же въ монастирѣ и при церкви святаго Ѳеодора, чрезъ нарочно присланнаго въ Дятеловицкой монастиръ человѣка, просили мене, неправилно и без волѣ вашего ясне въ Богу преосвященства изгнаннаго, опять на прежнее мѣсто возвратится. Не вѣдаючи же я тощнаго оныхъ братчиковъ поворота, на прошеніе ихъ сего жъ априля 23 числа въ Пѣнскъ прибылъ и при оныхъ въ келію ігуменскую войшолъ. Тотчасъ же увѣдавши чрезъ іеромонаха Діонисія, противная сторона, которихъ хотя и малая часть, числомъ толко пять человѣкъ, но по прежднему собравъ своихъ единомысленниковъ, которіе въ братство и не належать, нахально нашедши въ монастиръ, мене, нижайшаго, зъ бесчестиемъ окровавивъ и данную мнѣ отъ вашего ясне въ Богу преосвященства на Яблоченское еще ігуменство трость з рукъ вырвавъ, съ келіи ігуменской, по информаціи того іеромонаха Діонисія и из монастиря выгнали, какую усмотря з мирской сторони братство крайнюю мою обыду и безчеловѣчное немилосердіе, убѣдили прошеніемъ мене при братствѣ святаго Ѳеодора до волѣ и указа вашего ясне въ Богу преосвященства пребыть. Того ради всесмиреннѣйше вашего ясне въ Богу преосвященства прошу въ таковомъ, нанесенномъ мнѣ, бесчестіи мене не оставить, но милостивое высоко отческое смотреніе о мнѣ учинить и указомъ милостивымъ въ монастиръ ли то возвратится мнѣ, или куди опредѣлить, да и отцу ігумену Брескому, которымъ мои вещи, яко напрасно, взятіе, мнѣ возвратить, архипастирско приказать. И съ тѣмъ всѣмъ въ волю и милость архипастирскую отдаюся вашего ясне въ Богу преосвященства, высокомилостиваго архипастиря моего отца (собственноручно) всенижайшій рабъ іеромонахъ Кириллъ Стефановичъ ігуменъ Пѣнскій.

1756 года мѣсяця мая 10.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 59 (по генеральному повѣтью).

CCCCXV.

Прошеніе братчиковъ Пинскаго братства Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, чтобы іеромонахъ Кириллъ Стефановичъ по прежнему оставленъ былъ игуменомъ Пинскаго богоявленскаго монастыря, съ жалобою на игумена Брестскаго св.- сѵмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго, который, будто бы, своимъ несправедливымъ отношеніемъ заставилъ игумена Кирилла удалиться въ Дятловицкій монастырь, а когда онъ, возвратившись изъ Дятловичъ, по ихъ просьбѣ, въ Пинскъ, снова былъ удаленъ отъ игуменской должности и былъ оставленъ ими при св.-ѳеодоровской церкви, то Спиридонъ Гриневецкій, будто бы, грозилъ церковь запечатать и ихъ самихъ предать запрещенію,

изъ Пинска 1756 года 11 мая.

Jasnie wielmożny w Bogu przeoswięcony archiepiskopie, metropolito Kijowsky, Halicki y małey Rosij, panie a panie miłosciwy archipasterzu nasz y nayosobliwszy protektorze.

Jako mające y cięzkie ponoszące krzywdy my, bratstwo Pinskie, jmci od oyca Spirydona Hryniewieckiego, ihumena Brzeskiego, ktory to jmc niewiedzieć czy z rozkazu archipasterskiego jasnie wielmożnego wmci pana dobrodziea, czyliteż z swoiey chęci, zjechawszy do Pinska, gdzie naypierwiey nie respektuiąc na charakter jmci oyca Cyriłła Stefanowicza, ihumena naszego Pinskiego, ktorego jako tylko ex odio ku onemu odebrawszy od niego monastyr, zakonnikow y służących iego bić, a samego inkarcerować, prawie jak iakowego złoczynce, nie wysłuchawszy obuch stron inkwizycyi, ani dowiodszy iakich urządzeniu się niegodziwych akcyi, ut edocet nas sprawiedliwosć swięta, prawie niewinnego kazał. Po tym takowym niemiłosiernym naygrawaniu się niesłusznym tegoż jmci oyca ihumena naszego s Pinska wyprowadzić y do Brzescia zasłać umyslił, o czym dowiedziawszy się tęże ihumen nasz umknąć do Dzięciełowicz piechoto musiał, po ktorym salwowaniu się daley mszcząc się jmc ocieć ihumen Brzeskij jmc oyca ihumena naszego, iak jakiego złoczynce, szukaiąc w miescie domy nasze trząśł y ograzał się biciem. Powrociwszy tedy my s-pod Kijowskiey granicy, gdyż nas nie przepuszczono, ktore żądali

personalnie waszey archipasterskiey mci przy upadnieniu do stop niewinnosc oyca ihumena naszego opowiedzić, z Dzięcielowicz, jako bez żadnych dowodow niesłusznie zrzuconego, do Pinska zprowadzilismy, aby jako w nastempuiące swięta celebrował, tak y gospodarstwa całosci pilnował, do dalszey woli waszey archipasterskiey, gdzie, za przybyciem jego w Pinsky monastyr, będąc przeciwne kilku bratczykow, od lokowanego Brzeskim ihumenem namiesnika Dyonizego Stefanowicza pobudzeni, s pomocnikami wbiegszy w monastyr roziętrzeni oyca ihumena bili, okrwawili y laskę z rąk wyrwawszy wypędzili, nie respektuiąc na charakter onego, dosć ze wszystkim chcąc na życiu y honorze zgubić, tak czynili. My tedy, iako bratstwo, widząc tak iawne krzywde oyca ihumena naszego Pinskiego, a nie maiącego żadnego sposobu do życia prawie na honorze y substancyi przez jmci oyca ihumena Brzeskiego wyzutego, wzielismy do cerkwi naszey swięto-Theodorskiey, chcąc onego do dalszey dyspozycyi archipasterskiey jasnie wielmożnego wmci pana dobrodzieja trzymać, ktory jmc ociec ihumen Brzeski dowiedziawszy się o tym, cerkiew zapieczętowac ograżał się y na nas wszystkim zapriszczeniem, łapaniem, biciem za to także ograzał się, w czym my nie tylo z siebie maiące krzywde, ale też widząc tak iawne krzywde jmci oyca ihumena naszego Pinskiego, dobrze funkcyi swey kapłanskiey y bez żadney noty nie od kogo rządzącego się y sprawuiącego, na co my y całe bratstwo z ynszemi obcemi ludzmi zaprzysiądz możemy, żadamy miłosierdzia archipasterskiego, abyś chciał z ramienia swiego inszego kogo zesłac, a osobliwie iako w blizkosci nayduiącego się imci oyca ihumena Dzięciełowickiego y tu uczynic inkwizycyą, co się przez ono dowiedzie, że niewinnie ihumena naszego z ihumenstwa Pinskiego zrzucono, po ktorey to inkwizycyi rozumiemy, że nie tylko tedy będzie oczyszczony od takowych krzywd, ale owszem do łaski archipasterskiey przypuszczony y na tymże ihumenstwie Pinskim utrzymany, jako kapłan dobrze rządzący się. Radzi bysmy sami personalnie archipasterskie nogi ucałowac, tylo że nam przeiazd przez granice do Kijowa trudny zabrania tego szczęscia. Jeżeli tedy nie nastąpi łaska y miłosierdzie wprętce

archipasterskie, to y my sami, boiąc się iakiey kolwiek krzywdy y pomsty od jmci oyca ihumena Brzeskiego, musieli bysmy inszey dla siebie szukac obrony. U nog zatym archipasterskich głowy nasze kazdy zosobna schyliwszy, zapisuiemy się być posłusznemi do zgonu życia naszego jaśnie wielmożnego w Bogu przeoswięconego archipastyrza naszego miłosciwego pana y dobrodzieia nayuniżenszemi podnożkami (подписи) Mikołay Kołb +. Wenydykt Manikowsky +. Tymoftey Chilycky +. Paweł Horłansky +. Antony Starkiewicz +. Mikołay Jarmołowicz +. Bazyly Szalągowsky +. Theodor Proniewicz +. Bazyly Bohyrewicz +. Theodor Kurcz +. Paweł Safonowicz +. Jan Jarko +. Hrihoriy Topaczka +. Matfey Laszko +. Theodor Serbulewicz +. Semion Szpilewicz +. Bazyly Wysockiy +. Bazyly Masłowicz +. Hrihoriy Sotok +. Maxym Kysluk +. Jerzy Karasiewicz +. Michał Laszko +. Jan Denisewicz +. Hrehory Staionowicz +. Maxim Jarkowicz +. Alexiy Starkiewicz +. Jan Falkowsky +. Alexy Pleczycki +. Piotr Tobaczka +. Theodor Trahlikiewicz +.

Anno 1756 d. 11 mai s Pinska.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 59 (по генеральному повѣтью).

CCCCXVI.

Копія прошенія намѣстника Буйницкаго св.-духовскаго монастыря Петра Измаиловича съ братіею Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о защитѣ ихъ отъ обидъ со стороны монахинь Борколабовскаго вознесенскаго монастыря, съ приложеніемъ реестра самыхъ обидъ,

1756 года 2 іюня.

1.

Jasnie wielmożny w Bogu nayprzewielebnieyszy archypasterzu panie dobrodzieju nasz.

W krzywdzie monastyru naszego suplikowalismy do jasnie wielmożnego pana archypasterża naszego razy kilka; żadney ła-

skowey rezolucij nie odebrali. Teraz w nieznosney naszey bedzie y krzywdzie, poczynioney od czernic Borkołabowskich, na dniu 20 maij: pomienione czernice, naprosiwszy kommisarza y gubernatora zamku Bychowskiego, aby na mizerną naszą fortunkę komendowali zolnierży; pomienione ichmc na ych prozbę to uczynili; kturzy, przybywszy do pomienioney ubogiey fortunki, nazywaiącey się Koscianka, grasowali, ludziey bili, co chcieli, to brali, tak też urzędnika tamecznego tyransko zbili, na mnie y na zakonnikow pochwalki czynili, aby, gdzie złapawszy, w kaydany okuc y zaprowadzic do Bychowa. Wcale to na poswiewisko ludzkie y zakonowi naszemu na wieczno konfuzią czynią te czernice. Upraszamy łaski waszey archypasterskiey mci im tę zakazac nieuhamowaną imprezę. Jeżeli nie będzie łaska respektu panskiego, to nie wiemy, co czynic y gdzie protekciy szukac; bądz łaskaw, jasnie wielmozny panie y archypasterżu nasz, chciey to uczynic z miłosierdzia swego, a wydac im ukaz, aby więcey panow nie buntowali, także gruntow, sianożęci, ktorych ony nigdy nie trzymali, a teraz bezprawnie tylo przez potencią jw-o jm. pana Sapiehi, podkanclerzego w. x-twa Litt-go zajachawszy y do tych czas trzymaią, ktore krzywdy zregestrowawszy, do waszey archypasterskiey mci pana naszego miłosciwego odsyłami. Jeżeli nie będzie łaskawey klemencij y kompassij dla nas, to pewnie przez te ustawiczne najazdy przydzie ubogi monastyr do ostatniey ruyny, a to wszystko przez czernic Borkołabowskich, y tak te prawo kosztowało z nimi zaczęte na kilka tysięcy złotych za własno fundoszowo fortune z nimi uprawuiąc się.

O co my wszyscy ze łzami jasnie wielmożnego pana archypasterza naszego upraszamy y samy jestesmy jasnie wielmożnego w Bogu nayprzewielebnieyszego archypasterza pana dobrodzieja naszego naynizszi podnozkowie y bogomodłcy monastyru Buynickiego namiesnik jeromonach Piotr Izmayłowicz. Ieromonach Ioaniki Ostachowicz. Ieromonach Inokenty Połuiewycz. Ierodiakon Konstantiy.

Z monastyru Buynickiego 1756 a. d. 2 junii.

2.

Regestr krzywd, poczynionych od czernic Borkołabowskich monastyrowi Buynickiemu.

1-mo. Grunt, nazywaiący się Kupin, do nich nigdy nie należał y oni tego nie trzymali, z zytem zasianem bezprawne odebrawszy y do tych czas trzymaiąc.

2-do. Także grunt odscienny, naprosiwszy zołnierży, odebrali, kopie pokopali y teraz trzymaią.

3-tio. Sianożęc z gruntem, nazywaiąca się Bierozowka, także odebrali.

4-to. Ieromonach z klasztoru naszego często zieżdza do cerkwi Koscianskiey dla odprawy, a oni swoym poddanym zakazuią, aby nie prosili jeromonacha dla odprawy, a pozwalaią cudzych prosic kapłanow.

5-to. Włoke cerkiewne, na kturey sama cerkiew stoy, odebrali y nie chcą oddawac.

6-to. Karczmy nigdy u nich nie bywało y browaru, a teraz dwu mają, a my płacimy czopowe zelęzne na woysko jkmc na rok talerow bytych 15, należało by im połowe placic.

7-mo. Dług pieniężny pozyczany y konmi dawany ich poddanym na bytych 100 z monastyru naszego, a oni nie kazą oddawac.

Upraszamy jasnie wielmożny panie archypasterżu im roskazac, aby w krzywdzie naszey była uczyniona satysfakcia. O co wszystko jak naypokorniey upraszamy,

Monastyru Buynickiego namiesnik jeromonach Piotr Izmayłowicz z bracią.

Приписка: «зъ подлиннимъ зводилъ канцеляристъ іеродіаконъ Іаковъ».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1756 года д. № 40 (по генеральному повѣтью).

CCCCXVII.

Копія прошенія намѣстника Буйницкаго св.-духовскаго монастыря Петра Измаиловича съ братіею Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, чтобы митрополитъ имъ позволилъ обращаться за посвященіемъ кандидатовъ въ священныя степени къ Бѣлорусскому епископу, 1756 года 13 іюня.

Jasnie wielmożny w Bogu nayprżewielebnieyszy archypasterzu, panie dobrodzieju nasz.

Poniewaz wielka trudnosc w klasztorze naszym w ieromonachach y diakonach, chociaż się znayduią do tego godni, zyciem stateczni, także w klasztornych interessach zyczliwy, tylo za niedostatkiem klasztoru naszego y tak dalekiey drogi do waszey jasnie wielmożnosci dla poswięcenia onych wysyłac nie możemy; prosiły my jasnie w. imc xiędza biskupa Białoruskiego o poswięcenie jeromonacha y diakona; nie mog tego na prozbę naszą uczynic bez pozwolenia waszey archypasterskiey mci pana naszego miłosciwego, zaczym my wszyscy, przypadszy do nog archypasterskich, żebrżemy panskiego respektu, abys raczył milosciwy panie napisac do jasnie w-o jmci xiędza biskupa Białoruskiego, żeby mog, za pozwoleniem waszey archypasterskiey mosci, kapłanow y diakonow poswięcac, jak też y o tę łaskę, jasnie wielmożny panie upraszamy, wysyłaiącym od nas zakonnikom po kwiescie za granice Rossijsko, czy też Małorossijsko, aby jasnie w-ny jmc xiądz biskup Białoruski miał od jasnie wielwożnosci waszey pana y archypasterza naszego licencie wydawac paszporty dla lepszey wiary y swiadecstwa.

O co wszystko iak naypokorniey supplikuiąc, sami siebie polecamy łasce y błogosławięstwu archypasterskiemu, zostaiemy jasnie wielmożnego archypasterza, pana naszego y dobrodzieja naynizsi podnożkowie y bogomodłci monastyru Buynickiego namiesnik jeromonach Piotr Izmayłowycz. Ieromonach Ioaniki Ostachowycz. Ieromonach Inokenty Połuiewycz. Ierodiakon Konstantiy.

Z monasteru Buynickiego 1756 roku mca junii dnia 13.

Приписка: «съ подлиннымъ сводилъ канцеляристъ іеродіаконъ Іаковъ».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1756 года д. № 40 (по генеральному повѣтью).

CCCCXVIII.

Прошеніе игумена Марковскаго монастыря Іакинеа Пелкинскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о выдачѣ іеромонаху Виктору паспорта для проѣзда въ С.-Петербургъ съ цѣлію испрошенія у св. синода подтвержденія грамоты, которою Марковскому монастырю предоставлялось право чрезъ годъ посылать монаховъ въ Ригу для отправленія богослуженія въ купеческой церкви, а также о написаніи къ Бѣлорусскому епископу, чтобы онъ, по мѣрѣ надобности, посвящалъ представляемыхъ ему монаховъ Марковскаго монастыря во іеродіакона и во іеромонаха, но не о порученіи Марковскаго монастыря и другихъ вѣдѣнію Бѣлорусскаго епископа, съ изложеніемъ мотивовъ этой послѣдней просьбы,

1756 года 14 іюня

Jasnie wielmożny w Bogu przeoswiecony miłosciwy panie y archipasterzu.

Monaster s. Troycy Markowski ma hrammotę synodalnę, za ktorą przez rok z monastyrem Połockim wysyła zakonnikow do Rygi, gdzie dla przyiezdzaiących kupcow odprawuią codzięne nabożęstwo w wystawioney od tychże kupcow cerkwi per modum takiey, iak w połkach bywa rossyiskich; że tedy duchowięstwo ruskie wielkie przeszkody czyni, w dochody się wdziera niesłusznie, bo maią swoie wydzielone parochye, oraz też dla siebie coroczne żałowannie. Dla tego potrzeba koniecznie z monasteru wysłac do nayswiętszego synodu z suppliką y prosic, aby w przyszły czas duchowni Ryzcy prepedycyi zakonnikom monasteru Markowskiego nie czynili y w dochody, im nienależące, żeby się nie wdzierali, ale żeby zachowali się podług wydaney synodalney hrammoty, ktorey kopię posyłam, supplikuię, miłosciwy panie y archipasterzu, o wydanie paszportu do nayswiętszego synodu ieromonachowi Wiktorowi w wyzwyrażonym interessie. Oraz też upraszam o instanciales do przeoswięconego Białoruskiego,

aby in casu necessitatis zakonnikow monasteru Markowskiego czyto w ierodyakona, czyli w ieromonacha poswięcił, oraz też żeby mogł dac paszport za uproszeniem eleemożyny za granicą, bo wielka bywa trudność, kiedy pod czas nie przepuszczaią dla kałantyrow; szczegulnie tylko w takowym interessie upraszam o instancyą waszey archipasterskiey mci do przeoswięconego Białorusskiego, anie proszę o to, aby wasza archipasterska mc per totum oddał ten monaster w dyspozycyą etiam y drugie, bo by to było z naruszeniem funduszow y wielką krzywdą dla monasterow. Mogli by miec w takowym punkcie justem rationem proceduiące z linij fundatorskiey panowie sukcessorowie do odebrania monasterow na unią, a y w tym niemała by była krzywda, iakby się dowiedzieli, że te monastery oddane w dyspozycyą katedrze Mohilowskiey y protekcyą, bo by nastąpiła nieznosna perzekucya dla tych monasterow y daleko gorsza tak katedrze Mohiłewskiey, od ktorey chcą odebrac wszystkie maiętnosci, y Panu Bogu wiedziec, ieżeli się utrzyma przy nich, te zas monastery, należące do dyspozycyi waszey archipasterskiey mci, są w osobliwszey apprehęsyi u panow polakow, ktorzy to często mowiaią. kto im co może zrobic y krzywdę uczynic, maią dobrego za granicą protektora metropolite Kijowskiego. Co sprawiedliwie doniosszy, archipasterskiemu mie rekomęduię respektowi jasnie wielmożney w Bogu przeoswięconey waszey archipasterskiey mci, milosciwego pana y archipasterza (c. p.) nayniższy sługa y bogomodlca ieromonach Iakinft Pełkinski ihumen Markowski m. p.

P. s. Za zesłanie na rezydencyą do monasteru im. oyca Marcellego Morozowicza wielce dziękuię waszey archipasterskiey mci y teraz ieżeli iest iakowy zakonnik wolny, sposobny ku pomocy monasterowi, likworem nad zwyczay się niezakrapiaiący, miłosciwy panie y archipasterzu, przy teyże okazyi za benedykcyą swoią zesłac, iako naypokorniey supplikuię.

Z Markowa 1756 roku 14 d. junij.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1756 года д. № 43 (по генеральному повѣтью)

CCCCXIX.

Копія письма Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго къ Бѣлорусскому епископу Георгію Конисскому, съ просьбою о рукоположеніи іеромонаховъ и іеродіаконовъ заграничныхъ монастырей Кіевской епархіи, о принятіи Буйницкаго монастыря въ свою «полную пастырскую юрисдикцію» и о непозволеніи монахамъ ходить съ просительными книгами для сбора милостыни,

изъ м. Триполья 1756 года 22 іюня.

Ясне въ Богу преосвященнѣйшій Владико, о Христѣ искренній мой отецъ, братъ, сослужитель и благодѣтелній доброхотъ!

Сего 756 года іюня 21 д. заграничного благочестивого Буйницкого монастыря намѣстникъ іеромонахъ Петръ Ізмайловичъ съ нѣкоторою того монастыря братіею присланнимъ ко мнѣ писаніемъ, которое приоригинально сообщаю, представилъ, что-де въ томъ Буйницкомъ монастырѣ во іеромонахахъ и іеродіяконахъ великая состоитъ нужда, много жъ де имѣется въ томъ монастырѣ монаховъ онаго чина достойнихъ, толко-де, за скудостію монастыря и за далекимъ разстояніемъ, въ Кіевъ для рукоположенія ко мнѣ присилать онихъ неможно; и хотя-де вашего преосвященства онъ, намѣстникъ, з братіею и просилъ о рукоположеніи съ монаховъ того монастыря едного во іеромонаха и другого во іеродіякона, точію-де ваше преосвященство без моего вѣдома то учинить отказались; и тѣмъ писаніемъ онъ, намѣстникъ, просилъ мене о рукоположеніи представляемихъ от оного монастыра монаховъ во іеромонахи и іеродіякони къ вашему преосвященству писать.

Я, какъ устно вашего преосвященства просилъ, такъ и нинѣ писменно прилѣжно прошу не толко представляемихъ от оного Буйницкого монастыра монаховъ, по усмотрѣнію вашего преосвященства, по засвидѣтелствованію духовничему, во іеромонахи и іеродіякони рукополагать, но и ввесь оній Буйницкій монастырь въ полную свою пастирскую юрисдикцѣю [1]) благоволѣте преосвящен-

[1]) Въ черновомъ здѣсь стояли, оскобленныя потомъ, слѣдующія слова: «яко жъ того монастыра прописанній намѣстникъ и братія, за неимѣніемъ, чрезъ недопущеніе ими жъ самими, какъ и вашему преосвященству вѣстимо, ігумена, въ самой самоволной ребеллѣи живутъ».

нѣйшій владико принять и, ізбравши кого с братіи оного Буйницкого монастыра, буди то есть, а буди нѣтъ, то и из другихъ пастви уже вашего преосвященства монастырей достойного человѣка въ пресѣченіе тамошныхъ самоволныхъ, без пастыря и ігумена бываемихъ, диверсій, во ігумена поставить, которій бы присутствіемъ и при консисторскихъ вашего преосвященства дѣлахъ услужность вашему преосвященству оказать могъ, какъ то и покойній Барановскій, которій въ консисторіи катедры Могилевской, за жизни антецессора вашего преосвященства преосвященного Іеронима засѣдалъ, и всегда оной катедрѣ послушнимъ былъ.

Что жъ оной же намѣстникъ тѣмъ же своимъ писаніемъ проситъ мене писать к вашему преосвященству о видачѣ от вашего преосвященства посилаемимъ изъ оного Буйницкого монастыря в Великороссію законникамъ лиценцій, то вашему преосвященству уже извѣстно, какія чрезъ ихъ бродяжство соблазни и наприкренія въ народѣ происходятъ. Для того прошу вашего преосвященства бродить имъ по Великороссіи и по другимъ мѣстамъ приказать не допускать и протчія ихъ непотребнія самоволства пастирско усмирить, за что я много преосвященству вашему одолженъ буду. А нинѣ, поруча мене святителскимъ вашего преосвященства молитвамъ и іскренной братерской любвѣ, пребываю в взаимной моей к вашему преосвященству доброжелательной системѣ.

Вашего преосвященства временнихъ и вѣчнихъ благъ искренно доброжелателный о Христѣ братъ, богомолецъ, сослужитель и доброхотній ко услугамъ митрополітъ Кіевскій смиренній Тімоѳей.

Изъ мѣстечка Триполья іюня 22 дня 1756 года.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1756 года д. № 40 (по генеральному повѣтью).

CCCCXX.

Краткая выписка изъ дѣла о передачѣ заграничнаго Буйницкаго монастыря въ полную «юрисдикцію» Бѣлорусскаго епископа,

1756 года июня (конца мѣсяца).

Присланнимъ 756 года июня 21 д. к преосвященному митрополиту Тимоѳею заграничного благочестивого Буйницкого монастыря намѣстникъ іеромонахъ Петръ Измаиловичъ з братіею писаніемъ представилъ, что в томъ Буйницкомъ монастырѣ во иеромонахахъ и іеродияконахъ состоитъ нужда; а многіе в томъ монастырѣ монахи того достойни, толко-де, за скудостію монастира и за далекимъ растояниемъ, в Киевъ для рукоположенія к преосвященному митрополиту Тимоѳею прислать онихъ неможно; и хотя-де преосвященного Бѣлорусского онъ, намѣстникъ, з братіею просилъ о рукоположеніи с монаховъ едного во иеромонаха, а другого во иеродиякона, толко-де оній преосвященній Бѣлорусскій безъ его преосвященства митрополита Тимоѳея вѣдома то учинить отказался, почему онъ, намѣстникъ, з братіею в томъ же писаніи просилъ его преосвященства митрополита Тимоѳея о рукоположеніи представляемихъ от оного монастиря монаховъ во иеромонахи и иеродиякони к оному преосвященному Бѣлорусскому писать; да сверхъ того въ томъ же писаніи оной намѣстникъ просилъ его преосвященство митрополита Тимоѳея к оному преосвященному Бѣлорусскому писать о видачи от преосвященного Бѣлорусского посилаемимъ из онаго Буйницкого монастира въ Великороссію законникамъ лѣценцій.

И при томъ приобщилъ онъ, намѣстникъ, другое писаніе, въ коемъ представилъ о завладѣніи монахинями Борколабовскими Буйницкого монастира грунтами, въ сообщенномъ от него, намѣстника, при томъ писаніи реэстрѣ показанними, и просилъ в томъ ихъ защитить. По якимъ его, намѣстника, прошеніямъ его преосвященство митрополитъ Тимоѳей к оному преосвященному Бѣлорусскому двома писаніями, того жъ іюня 22 да 23 отпущенними, просилъ оного жъ преосвященного Бѣлорусского первимъ: пред-

ставляемихъ отъ оного Буйницкого монастира монаховъ во иеромомонахи и іеродіякони рукоположить и ввесь оній Буйницкій монастиръ в юрисдикцію принять і, избравши какого досгойного человѣка, игуменомъ в той Буйницкій монастиръ опредѣлить въ пресѣченіе тамошнихъ самоволнихъ, без настоящаго игумена бываемыхъ, диверсій.

Что жъ де оной же намѣстникъ своимъ писаниемъ просилъ его преосвященства писать къ преосвященному Бѣлорусскому о видачи посилаемимъ из оного Буйницкого монастиря въ Великороссію законникамъ лиценцій, то-де его преосвященству уже извѣстно, какія чрезъ ту жебрянину наприкрепія въ народѣ происходятъ, и для того тѣмъ писаніемъ просилъ оного преосвященного Бѣлорусского бродить имъ по Великороссіи и по другимъ мѣстамъ приказать не допускать і протчіе ихъ непотребніе самоволства пастирско усмирить; другимъ: о завладѣніи оними Борколабовскими монахинями Буйницкого монастира грунтами по тамошнимъ правнимъ узаконеніямъ учинить разсмотреніе і опредѣленіе; в томъ же писаніи писано и реестръ о грунтахъ сообщить. И притомъ его преосвященство митрополитъ Тимоѳей приказалъ послать изъ духовной консисторіи и оному намѣстнику Буйницкого монастира Измаиловичу указъ за извѣстіе о томъ, что Буйницкій ввесь монастиръ в полную преосвященного Бѣлорусского юрисдикцію такую, въ какой пред тѣмъ в его преосвященства митрополита Тимоѳея находился, отданъ, с притверженіемъ, чтоб онъ во всемъ преосвященному Бѣлорусскому, яко уже мѣстному своему архиерею, повиновеніе и послушаніе отдавалъ.

В силѣ коего его преосвященства митрополита Тимоѳея приказанія к оному Буйницкого монастира намѣстнику з братіею предложеніе тогожъ іюня 28 д. послано.

Приписка: «Чинилъ сію виписку канцеляристъ Моисей Парпѣра».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1756 года д. № 40 (по генеральному повѣтью).

CCCCXXI.

Прошеніе архимандрита Слуцкаго троицкаго монастыря Давида Нащинскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о выдачѣ архіерейской грамоты священнику Прохору Завитневику на служеніе ему при воскресенской церкви въ селѣ Букчѣ Туровской протопопіи,

1756 года 16 іюля.

Великому господину, ясне въ Бозѣ преосвященнѣйшему кѵръ Тімоѳею Щербацкому, архіепископу мітрополиту Кіевскому, Галицкому і малыя Россіи.

покорнѣйшее доношеніе.

Пишетъ ко мнѣ протопопъ Петриковскій Фтома Зморовычъ да другій священникъ Петриковскій же Карпъ Загоровскій свидѣтельство свое о семъ попѣ Прохорѣ Заветневичѣ, что онъ праведно рукоположенъ епископомъ Могилевскимъ Сѵлвестромъ Четвертинскимъ въ село Лясковичи до церкви Михайловской, на что і патентъ отъ того епископа имѣлъ. А когда-де въ 1752 году персекуція была отъ римлянъ, чтобъ благочестивіи церкви, до протопопіи Петриковской надлежащія, на унѣю привесть, какъ то и приведено въ Петриковской протопопіи Лясковѣцкую, Кононковицкую и другія церквы, въ то время-де, оставивъ онъ, Прохоръ, мѣсто свое, пошолъ въ Кіевъ къ вашему преосвященству просить тамъ для себе мѣста якого либо, но, въ небытность вашего преосвященства въ катедрѣ своей (ибо ваше преосвященство въ Москвѣ тогда были), возвратился онъ, Прохоръ, паки въ Петриковъ, и былъ уже попомъ безъпарохіальнымъ нѣсколько времени. А когда-де въ селѣ Букче, при церквѣ тамошней воскресенской, благочестивій попъ умре (церковь же сія надлежитъ протопопіи Туровской) и опасалися мѣщаны Туровскіи, чтобъ въ ту Букчецкую церковь не введенъ былъ унѣятъ, то просили они у протопопа Петриковскаго сего безпарохіального попа Прохора до той Букчецкой церкви, почему онъ, Прохоръ, и былъ при той Букчецкой церквѣ до прошедшаго Петрова поста, имѣя въ ней собственіи сосуды святыи и книгы церковныя; а въ прошедшій-де петровъ постъ церковь та Букчецкая невѣдомо какимъ случаемъ згорѣла и въ ней сосуди и книги и

патентъ сего Похора погорѣли; и просили они, протопопъ Зморовичъ и попъ Загоровскій, чтобъ я доношеніемъ у вашего преосвященства просилъ видать ему, Прохору, до той Букчецкой воскресенской церквы граммоты архіерейской; а погорѣлая-де та Букчецкая церковь имѣетъ быть репарована прихожанами тамошними. І я вашего преосвященства симъ покорнѣйшимъ доношеніемъ прошу ему, попу Прохору, приказать видать такую архіерейскую граммоту, которій попъ къ вашему преосвященству съ симъ доношеніемъ моимъ въ Кіевъ пѣшъ идетъ.

Вашего ясне въ Бозѣ преосвященства (собственноручно) всенижайшій послушникъ намѣстникъ митрополіи Кіевской, архимандритъ Слуцкій Давідъ Нащинскій т. р.

1756 года іюля 16 дня.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1756 года д. № 93 (по генеральному повѣтью).

CCCCXXII.

Опредѣленіе Кіевской духовной консисторіи о назначеніи на должность игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря іеромонаха Алипія Левицкаго, съ краткимъ изложеніемъ обстоятельствъ сего назначенія,

1756 года 24 іюля

1756 года іюля 24 дня духовная митрополіи Кіевскія консисторія опредѣлили. Хотя по дѣлу Пѣнского богоявленского братства изъ ігуменомъ Пѣнского монастыра Кирилломъ, въ пресѣченіе происходящихъ между тѣмъ братствомъ раздоровъ, а чрезъ тѣ раздоры имѣючого послѣдовать святому благочестію отъ противной стороны поруганія, его же ясне въ Богу преосвященству чрезъ доносы напраснихъ утружденій, изъшедшаго іюля 5 д. въ духовной консисторіи опредѣлено: онсго ігумена Кирилла отъ того Пѣнского монастыря, по его прошенію, уволнивъ, опредѣлить его въ Яблоченскій монастиръ, якожъ онъ того монастира постриженецъ, подъ началъ, а на тое Пѣнское ігуменство избрать двоихъ кандидатовъ:

катедралного Кіево-софійского монастира соборного старца іеромонаха Іоасафа Ярошевскаго да Кіево-братско-училищнаго монастира намѣстника іеромонаха Іустина Негребецкого; но понеже оній Кіево-братского монастира намѣстникъ іеромонахъ Іустинъ, при конфѣрмаціи оного избранія его ясне въ Богу преосвященствомъ, по прошенію высокопреподобнѣйшаго духовной консисторіи члена, того Кіево-братского монастира архимандрита и ректора Манассіи, отъ того ігуменства уволненъ, а соборній старецъ іеромонахъ Іоасафъ Ярошевскій, за объявленіемъ ему о вишписанномъ, о производствѣ его въ тотъ ігуменства чинъ, въ показанній Пѣнскій монастиръ, объявилъ свое нежеланіе, опредѣленній же, по резолюціи его ясне въ Богу преосвященства Кіево-золотоверхо-михайловского монастира іеромонахъ Арсеній за імѣющеюся въ него болѣзнію отказался, а другіе, по объявлени имъ, нехотѣніе объявляютъ, причиною которихъ отговорокъ оній Пѣнскій монастиръ доселѣ безъ настоящаго ігумена состоитъ, а затѣмъ безъ порядочнаго смотренія разоряется. да и іеромонахъ Іакинеъ, нарочно изъ того монастиря присланній, дожидаясь опредѣленія настоящаго ігумена, излишную узнаетъ волокиту, для того, дабы тотъ Пѣнскій монастиръ въ дальшое время не разорялся и реченній іеромонахъ чрезъ ожиданіе настоящаго ігумена далшей не узнавалъ волокиты, на оное Пѣнское ігуменство честнихъ іеромонаховъ монастирей Кіево-пустинно-николаевского Алипія да золотоверхо-михайловского Іларіона Козакевича, не принимая отъ того, кто съ нихъ, по благоусмотренію его ясне въ Богу преосвященства, достоинъ оного чина явится, извиненій, опредѣлить, и сіе свое опредѣленіе въ полную волю и благоразсмотреніе преосвященнѣйшаго архипастира своего духовная консисторія благопочтенно представляетъ.

(Собственноручно) Кіево-пустинно-николаевскаго монастиря архимандритъ Никифоръ. Архімандритъ Леонтій. Ігуменъ Ѳеофанъ. Катедралный духовникъ іеромонахъ Іакінеъ Павинскій. Катедралный проповѣдникъ іеромонахъ Павелъ. Соборній катедралный старецъ іеромонахъ Сілуанъ Петраковскій. Писарь судовой консисторскій іеродіаконъ Сиеъ Гамалѣя. Регентъ іеродіаконъ Ѳеофулактъ. Канцеляристъ іеродіаконъ Іаковъ.

Приписка: «сіе опредѣленіе духовной консисторіи Кіевопустинно-николаевскаго монастыря іеромонахъ Алипій сего 756 года августа 2 слушалъ и во всемъ въ волю его ясне въ Богу преосвященства слагается, въ чемъ и подписался. (Собственноручно) іеромонахъ Алимпій Левѣцкій.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1755 года д. № 59 (по генеральному повѣтью).

CCCCXXIII.

Прошеніе игумена Минскаго петропавловскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго съ братіею и братчиками св. синоду о выдачѣ просительной книги для сбора милостыни и о защитѣ монастыря отъ тяжкихъ обидъ и притѣсненій со стороны католиковъ и уніатовъ, съ описаніемъ этихъ обидъ и притѣсненій, 1756 года (до 28 іюля).

Святѣйшему правительствующему сѵноду
всенижайшее доношеніе.

Понеже за крайнее бѣдствіе чрезъ необичайній пожаръ, въ 736 году свято-петро-павловскому благочестивому монастыру Мѣнскому случившійся, и непрестанное отъ римскихъ и уніатскихъ ксензовъ на благочестію святую гоненіе, съ непримѣннимъ ихъ наважденіемъ отнятія монастыра Мѣнскаго на римство или унію, весьма нуждно въ ономъ монастырѣ Мѣнскомъ жить; того ради принужденъ я, нижайшій, необходимыя и тяжелоноснія крайнія нужди и обиди, Мѣнскому благочестивому монастыру дѣлаючіися, по вѣрной должности моей, вашему святѣйшеству совѣстно объявить, ибо оніе римскіе и уніатскіе ксензы народъ благочестивый безмѣрно во узилищахъ утѣсняютъ, и безъ пощаденія даже до смерти убиваютъ, насильно принуждающе на римскую и уніатскую свою релѣю, яковимъ то насилѣемъ множество народа отъ благочестивой святой вѣри въ римство и унію превратили. За щастіе себѣ то почитаютъ, когда кого отъ благочестивой святой вѣри въ римство или унію введутъ; а когда случится къ больному благочестивому

нашему человѣку пойти іеромонаху для слушанія исповѣди святой и сообщенія Божественныхъ Христовыхъ тайнъ, тогда оніе римскіе и уніатскіе ксензи пилно сего наблюдаютъ, и священника въ домъ къ болному пойти не пускаютъ, но безчестно ругаютъ, проклятимъ сизматикомъ називаютъ и безъ пощаденія биютъ, а свою римскую или уніатскую комунѣю—оплатокъ—во уста болному благочестивому нашему человѣку насилно влагаютъ. Когда же случится быти провожденію мертваго правовѣрнаго человѣка, то оніе римскіе и уніатскіе ксендзи з тумултомъ людей своихъ на улицахъ града Мѣнскаго къгвалтовне нападаютъ, безмѣрнее безчестіе и поруганіе дѣлаютъ, крестъ, хоругви да и свѣщи при погребеніи мертваго тѣла кгвалтовне отбираютъ, мирскій благочестивій народъ и духовній чинъ безчестно ругаютъ, каменіемъ нещадно биютъ, грязею очи закидаютъ, шарпаютъ въ одеждахъ священическихъ, и обыкновеннимъ путемъ мертваго человѣка несть не попускаютъ, но тѣсними безчестними уличками жидовскими къ церквѣ и монастыру Мѣнскому з мертвымъ тѣломъ ходить принуждаютъ, а временемъ и къ церквѣ несть не попускаютъ, но на распутіяхъ внѣ града Мѣнскаго благочестивихъ христіанъ погребати конечно принуждаютъ, на крайнее безъчестіе и поруганіе благочестивой вѣрѣ нашей. Егдаже приспѣетъ праздникъ Богоявленія Господня и, по обыкновенію своему, собраніе мирскаго и духовнаго чина пойдутъ съ монастыря петро-павловскаго Мѣнскаго къ рѣцѣ для освященія воды, тогда оніе жъ ксендзи з тумултомъ людей своихъ на благочестивое собраніе духовнаго и мирскаго чина кгвалтовне нападаютъ, и пойти на рѣку для освященія воды отнюдь возбраняютъ. Оніе жъ римскіе и уніатскіе ксендзи дѣтей отъ благочестивихъ родителей родившихся крестити въ церквѣ и монастыру Мѣнскомъ отнюдь не допущаютъ, но сами насилно крестятъ и въ свою римскую и уніатскую релѣю приводятъ. К тому же оніе ксендзи и супружества малженскаго благочестивымъ людемъ нашимъ всегда возбраняютъ и вѣнчать въ церквѣ и монастирѣ Мѣнскомъ отнюдь не допущаютъ, но и вѣнчаннихъ благочестивихъ людей нашихъ второй разъ въ костелахъ своихъ римскихъ и уніатскихъ церквяхъ насилно вѣнчаютъ и кгвалтовне въ релѣю

свою приводятъ. Таковія то благочестивому Мѣнскому монастыру, крайнія дѣлаются обыди именно чрезъ ксендза Слѣзня, канонѣка Вѣленскаго, плебана Мѣнскаго, ксендза Калецкаго камендара Мѣнскаго, ксендза Грицкевича, алтеристи Мѣнскаго, ксендза Дудоловскаго и уніатскаго ксендза Юстина Чачковскаго, старшаго кляштору базиліанскаго Мѣнскаго, и Пастернацкаго попа уніатскаго воскресенскаго, и комисара тогожъ ксендза Слѣзня Жатовича, и отъ ксендзовъ езовѣтовъ Мѣнскихъ и отъ ихъ своевольнихъ аккадемиковъ премногіе монастыру Мѣнскому дѣлаются обыди. А что имѣлися подсутственіе Мѣнскому благочестивому монастыру отчины и монастырѣ, именно: Прилуцкій, Селецкій и Соломерецкій, то оніе римскіе и уніатскіе ксендзы и господа польскіе насилно себѣ завладѣли, объ якихъ позабиранихъ благочестивихъ монастирахъ Веленскихъ Мѣнскихъ съ господами польскими и ксендзами римскими и уніатскими, въ судахъ ассессорскихъ королевскихъ 753 года въ Гроднѣ, да и въ Варшавѣ 754 года имѣлъ я, нижайшій, тяжбу въ процедерахъ правнихъ и ради благочестія святаго всею силою трудился, послѣднѣйшаго не щадя здравія моего, но таковихъ поотбиранихъ монастырей и отчинъ, къ нимъ принадлежащихъ, и по сіе время чрезъ неправосудіе судовъ ассессорскихъ и многолѣтними тяжбами правними отнюдь не возможно дойти. Къ томуже и долгами прежнихъ бывшихъ игуменовъ отягощенъ боліе ста рублей оній благочестивій монастырь Мѣнскій, за что оніе займодавци безмѣрнія дѣлаютъ монастыру Мѣнскому обыди, и на мнѣ, нижайшемъ, долговъ своихъ доправляютъ, якихъ долговъ за крайную скудость и убожество з монастыра Мѣнскаго весьма невозможно виплатить, понеже приходовъ въ Мѣнскомъ монастырѣ очунь скудно, з якихъ приходовъ монастирскихъ доволствоваться въ годъ весьма нуждно. Того ради всенижайше прошу вашего святѣйшества на Мѣнскую свято-петро-павловскую благочестивую обитель високомилостиваго призрѣнія, и за починеннія Мѣнскому монастыру крайнія обиди праведнаго отмщенія и защищенія, и къ строенію крайне разореннаго Мѣнскаго монастыра и церкве каменной, чрезъ пожаръ крайне разоренной, высочайшаго милостиваго спомоществованія, книги зашнурной, на имя

мене, нижайшаго, на трилѣтнее прошеніе милостыни святой, по височайшему благословенію вашего святѣйшества, въ Великороссію.

О томъ совокупно з братіею и братствомъ Мѣнскаго благочестиваго монастыра всенижайше проситъ вашего святѣйшества всенижайшій слуга и подножіе свято-петропавловскаго благочестиваго Мѣнскаго монастыра игуменъ Ѳеофанъ Яворскій.

(Собственноручно) іеромонахъ Ѳеодосей духовникъ. Ierodyiakon Gerwazy Symonowicz posłusznik k. Minskiego. Starszy bracczyk s.s. A-w Piotra y Pawła Bartomiey Daradecki. Stefan Cybulski. Konstanty Łeonowicz. Stefan Tomarowicz. Piotr Makarewicz .... *(нельзя разобрать)* Piotr Triniewicz.

Архивъ Св. Синода 1756 г. д. № 354.

CCCCXXIV.

Прошеніе Слуцкаго архимандрита Давида Нащинскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, чтобы онъ просилъ русскаго посла въ Варшавѣ Гросса ходатайствовать предъ Слуцкимъ владѣтельнымъ княземъ Радзивилломъ о невзиманіи съ Ильинскаго Слуцкаго женскаго монастыря лицентъ, съ сообщеніемъ нѣкоторыхъ свѣдѣній о состояніи Слуцкой архимандріи,

1756 года 24 августа.

Яснѣ въ Бозѣ преосвященнѣйшій владико, милостивѣйшій архипастырь, отецъ и благодѣтель мой!

Аще дорогое архипастыря моего здравіе врачей еще не требуетъ, и аще . . . . [1]) таемая старость святителская бодро еще двигаетъ величину . . . . , и аще руки первосвященническія слободно еще воздѣваются въ приношеніи . . . . утренней и вечерней, то, владыко святый! я между прочіими твоими овцами неізреченно о томъ радуюся, яко твое же козлище сущій и тобою вскормленный.

---

[1]) Во всѣхъ мѣстахъ, отмѣченныхъ многоточіемъ, въ оригиналѣ, весьма плохо сохранившемся и трудно разбираемомъ, прорвано..

А при такой страсти моей, от душевной внутренной . . . . молю и прошу, дабы твое, Тімоѳеѳ! и внутреннее и внѣшнее благосостояніе процвѣтало такъ, какъ древо, насажденное при водахъ, процвѣтаетъ и лист . . . . увядаетъ. Се мой должный комплиментъ вашему преосвященству . . . . , препоручая мене обичному святителскому благословенію, для котораго . . . . ствую. Въ протчемъ вашему преосвященству доношу: антиминсы получилъ я з катедри вашей чрезъ Могилевъ, за что всенижайше вашему преосвященству благодарствую. Получилъ и рибу и кавяръ, благодарствую. Конь палъ на дорогѣ. Просилъ я уже однажди вашего преосвященства прислать сюда тестаментовъ маленькихъ съ десятокъ да полуста . . . . столкожъ для обученія по нихъ дѣтей поповскихъ, и теперь же о томъ всенижайше прошу; стидно мнѣ до вашего преосвященства посилать акколітовъ, и читать гораздо неумѣющихъ. Зеркала посл . . . . пѣши идутъ люди сіи, а будетъ способность, то учиню съ р . . . . Есть въ Слуцку дѣвичій монастырь Ілінскій и імѣютъ дѣвы фолварочокъ свой отъ города въ полверсти, откуда хлѣбъ и вариво въ монастырецъ свой провозить нужно имъ, и провозили жъ до прошедшаго года слободно безъ платежа лиценты (такъ называютъ тутъ індукту); а по смерти покойного Міхаила, велѣно брать съ нихъ лиценту тую, чего никогда не биралося. Просилъ же я доношеніемъ князя о томъ, но лицента лицентою, сказалъ мнѣ князь: może bydź, że te zakonne panny przedaią zboże, wprowadziwsze do zamku, dla tego potrzeba z nich brać licentę. Я на себе перенималъ вину такую, только жъ ничего не успѣлъ. Того ради вашего преосвященства прошу всенижайше внушить, не можно ль написать до господина Гросса, резидента россійскаго въ Варшаву, просячи, чтобъ онъ писалъ до князя о уволненіи того монастырца отъ лиценты. Я хотя буду просить, то мое прошеніе не столь покажется важное. Про отца Добрину и отца Леонтовича я ничего не слышу, кромѣ, что отецъ Леонтовичъ имѣетъ нѣкоторій позовъ въ трибуналѣ съ студентами Виленскими. Въ здѣшней вашего преосвященства епархіи, слава Богу, сяко тако поводиться. Віна мушкателя анталъ, въ которомъ 25 гарцей вмѣщается, надобно заплатить 25 рублей, да только оное вино, якъ сказуютъ,

не есть самое настоящее. Послалъ бы и сего вашему преосвященству, да окказія неспособна. Его и ея сіятелствъ нѣтъ въ Слуцку: онъ въ Мѣнску, а она въ городѣ своемъ Нѣгневичахъ за 20 миль отъ Слуцка. Когда будутъ въ Слуцкѣ, неизвѣстно. О всемъ вышеписанномъ всепокорнѣйше донесъ, съ глубочайшимъ почитаніемъ пребываю вашего ясне въ Бозѣ преосвященства (собственноручно) милостивѣйшаго отца, архипастыря и благодѣтеля всенижайшій послушникъ и недостойный богомолецъ архимандрита Давідъ Нащинскій m. p.

1756 года августа 24 дня. Съ Слуцкаго троецкаго монастыря.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1756 года д. № 53 (по генеральному повѣтью).

CCCCXXV.

Доношеніе Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго св. синоду, вслѣдствіе требованія съ бывшаго Варшавскаго капеллана іеромонаха Антонія Почеки денегъ, которыя онъ, будто бы, остался долженъ въ Варшавѣ, съ описаніемъ нуждъ Варшавской капелланіи и заслугъ капеллана Почеки на пользу православныхъ, жившихъ въ Польшѣ,

1756 года 29 августа.

Святѣйшему правителствующему синоду

доношеніе.

Настоящаго 1756 года августа 3 д. присланнимъ ко мнѣ господинъ тайній совѣтникъ и Киевской губерніи вице-губернаторъ Иванъ Ивановичъ Костюринъ писаніемъ обявилъ: іюля-де 27 числа в присланномъ изъ государственной коллегіи иностранныхъ дѣлъ в Киевскую губернскую канцелярию ея императорскаго величества указу написано, что о должнихъ бившаго в Варшавѣ іеромонаха Антонія Почеки, яко в число онихъ велено употребить находящемуся тамо секретарю посолства Ржичевскому переведенія на дачу тому іеромонаху Почекѣ жалованя, и на проѣздъ сто девяносто

семъ рублевъ, а о достолнихъ долговихъ денгахъ прислать въ государственную коллегію иностранихъ дѣлъ от него секретара извѣстіе, которое-де в оной коллегіи и получено, и онимъ представлено, что-де тотъ Почека сверхъ тѣхъ денегъ остался еще долженъ сорокъ пять червонихъ и восемь съ половиною тинфовъ, и онимъ-де ея імператорскаго величества указомъ велѣно Кіевской губернской канцеляріи оной долгъ с него Почеки взискать, считая за червоній по два рубли по двадцети пяти копеекъ, и за тинфи по шестинадцать копеекъ с половиною за каждой, и того сто два рубли шестьдесятъ пять копеекъ, и тѣмъ писаніемъ онъ, господинъ тайній совѣтникъ и Киевской губерніи вице-губернаторъ Иванъ Ивановичъ Костюринъ, требовалъ приказать во исполненіе вышшеписаннаго ея імператорскаго величества указа оніе денги с него, Почеки, сто два рубли шестьдесятъ пять копѣекъ взискавъ, для отправленія в государственную коллегію иностранныхъ дѣлъ, прислать в Киевскую губернскую канцелярію. Сего же августа 9 дня поданнимъ мнѣ означенній іеромонахъ Антоній Почека доношеніемъ представилъ слѣдующее. 1) Будучи-де ему Почекѣ в Варшавѣ въ должности капелянской, хотя опредѣлено было ему в годъ получать жалования по триста рублевъ, однакъ, за неимѣніемъ особаго на церковъ Божію опредѣленія, принужденъ з тогожъ своего жалования всякіе потреби, яко то: свѣчи, ладонъ, вино, просфори и другіе надобности покупать. 2) Причетниковъ церковнихъ необходимо потребнихъ дьячка и понамара, и особливо для себя и онихъ повара содержалъ, почему-де ежеденно такъ для себе, яко и тѣхъ служителей харчь, дрова, свѣчи, такожъ и одѣяніе покупалъ, не упоминая о другихъ потребностяхъ, кои-де в Варшавѣ весма дороги, и не щитая к тому годовой плати тѣмъ церковнимъ причетникомъ, коихъ сверхъ того с великою трудностію удобнихъ к дѣлу сискать било возможно, а без нихъ обойтись и паче еще неможно. 3) Умершій-де антецессоръ его, Почеки, іеромонахъ Силвестръ Коховскій, хотя тожъ самое получалъ жалование, однакъ сверхъ-де того неоднократно присилано било к нему не в зачетъ жалования от святѣйшаго правителствующаго синода по сто, по двѣстѣ и по триста рублевъ, что-де изъ отпра-

вленнихъ к нему о томъ указовъ явствуетъ. 4) Ежечасто-де многіе изъ заграничныхъ благочестивихъ монастырей, пріежжая до Варшавы какъ сами ігумени, такъ и посилаемія от нихъ братія для исправленія разнихъ по благочестію своихъ дѣлъ, всегда на квартерѣ у него становились и чрезъ немалое время проживали, коихъ-де принужденъ онъ съ служителями пищею снабдѣвать, а лошадей кормомъ и иниихъ же еще, хотя при крайнемъ недостаткѣ своемъ, и в дорожной путь снабдѣвалъ, чемъ би безнужно до своихъ монастырей возвратиться могли, о чемъ-де тѣхъ же монастырей монашествующіе засвидѣтелствовать могутъ. 5) В прошломъ 1752 году, по прилѣжному прошенію онихъ-де заграничнихъ благочестивихъ монастырей началниковъ, в собраніе по тамошнимъ обикновеніямъ в Городнѣ славнаго сейму, для вспомоществованія благочестію в претенсіяхъ, ездилъ онъ, Почека, в Городню, где, кромѣ путного переезду, прожилъ шесть недель и по бившей тамо, в Городнѣ, под тогдашній случай на все дорожнетѣ, изъдержалъ своихъ собственнихъ денегъ болѣе сорока червонихъ; какіе же де его тамо были труда, объ нихъ извѣстенъ и нынѣ обрѣтающійся при королевскомъ полскомъ дворѣ россійскій чрезвычайный посланникъ господинъ Гроссъ. 6) Въ 1753 году, когда-де получилъ чрезъ почту о новопроизведенномъ в монастыръ благочестивій Бѣлскіи ігуменѣ іеромонахѣ Ісаии писание, и съ оного усмотрѣлъ великой тамошнего братства непорядокъ и смущеніе, в томъ наипаче, что оное братство вознамѣрили были себе и монастырь поддать унѣятамъ, то-де для прекращенія того зла и успокоенія братіи принужденъ ездить в оній монастырь, куда-де нанималъ лошадѣй, коляску, для лутшаго же в прекращеніи того зла успокоенія, просилъ с собою обрѣтающагося в службѣ россійской от лѣтъ болѣе двадцати при посолствѣ россійскомъ капитана Нѣцѣнского и онаго содержалъ на своемъ коштѣ, в якомъ проездѣ для снабдѣнія себѣ, онаго капитана и бившихъ прі ему людей харчевою необходимостію и лошадей кормомъ и протчіе потребности дорожніе и тамо в монастырѣ болѣе двадцети червонниихъ издержалъ. В ономъ же де монастырѣ, что касалось к ползѣ благочестія, учинилъ, о чемъ на оное жъ братство зсилается. 7) Въ 1755 году,

по представленіямъ-де означеннаго господина посланника Гроссова о скудости содержанія его, Почеки, во обявленной должности святѣйшему правителствующему синоду и правителстующему сенату и иностранной коллегіи, а по учиненному тамо опредѣленію, указомъ с означенной коллегіи велено производить ему из будучими при ему церковнослужителми с начала оного году в жалованіе по пятисотъ рублей в годъ, в томъ же де годѣ, при показанной должности его, до присылки на мѣсто его іеромонаха Павлоцкаго, онъ находился двѣ третѣ года: майскую и сентябрскую, за оніе жь де третѣ жалованіе ему не какъ указъ состоялся, считая с пяти сотъ рублевъ на треть по 166 рублевъ и 66 копѣекъ, но по давному опредѣленію, толко по сто рублевъ, всего за двѣ третѣ двѣстѣ рубловъ произведено, а сто тридцать три рублѣ и тридцать копеекъ удержано. 8) Когда-де обявленній іеромонахъ Павлоцкій на мѣсто его от мене в Варшаву присланъ, а ему велено ѣхать в Кіевъ, то-де, при отпускѣ его, на дорогу от секретаря посолства, означеннаго Ржичевскаго, дано толко двадцеть червонних, якіе-де таможъ в Варшавѣ на наемъ фурмановъ и другіе нужніе потреби к дорогѣ, по тамошней дорожнетѣ издержани, а пути до Кіева отправить и нѣчимъ било, для чего-де принужденъ онъ з собственнаго своего имущества одежду и другіе вещи безцѣнно продавать и тѣмъ оной путь до Кіева содержать, в якомъ ж не менше, какъ до ста рублевъ, на крайне нужніе в томъ пути потреби издержалъ, и тако-де за всѣ его, какъ вишше значитъ, при означенной должности его и в пути издержанія и неполученія по силѣ вишеписаннаго указу полнаго жалованя, надлежитъ, откуду будетъ заблагоразсуждено, ему еще произвесть, зачитая вмѣстѣ и требуеміе на ему сто два рубли и шестьдесятъ пять копѣекъ, триста шестьдесятъ восемъ рублевъ. Ныни жѣ де тѣхъ требуемихъ указомъ ста двохъ рублей и шестидесятъпяти копѣекъ денегъ, за вишеписаннимъ послѣднего почти его имущества изъдержаніемъ, не имѣетъ изъ чего уплатить. И тѣмъ доношеніемъ онъ, іеромонахъ Антоній Почека, даби в томъ милостивое разсмотреніе и опредѣленіе учинено било, просилъ мене в святѣйшій правителствующій синодъ представить, с чего. яко мною усмотренно, что не толко означен-

наго числа денегъ, по извѣстію секретаря посолства господина Ржичевскаго, доправлять на ему, іеромонаху Почекѣ, не доводиться, но сверхъ ему, іеромонаху Почекѣ, жалованне в показанной от его, Почеки, суммѣ произвѣсть слѣдуетъ. Для того святѣйшаго правителстующаго синода покорно прошу на немъ іеромонаху Антонію Почеки, ради прописаннихъ в доношеніи его резоновъ, таковихъ ста и двохъ рублей шестидесяти и пяти копѣекъ денегъ взискивать кому надлежитъ не велѣть, а в протчемъ учинить милостивое разсмотрѣніе и опредѣленіе.

О семъ доносить вашего святѣишества нижайшіи послушникъ (собственноручно) митрополитъ Кіевскій Тимоѳей.

1756 г. августа 29 дня.

Приписка: «слушано 4 ноября 1756 г.»

Архивъ св. Синода 1756 года д. № 180.

CCCCXXVI.

Доношеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Ѳеофана Леонтовича Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о прибытіи его, старшаго, въ Вильно, вступленіи въ должность, о состояніи Виленскаго св.-духовскаго и приписныхъ къ нему монастырей, съ просьбою о нѣкоторыхъ монастырскихъ нуждахъ.

1756 года 29 августа.

Великому господину, ясне въ Богу преосвященнѣйшему Тімоѳею Щербацкому, архіепископу митрополиту Кvевскому, Галицкому и малія Россіи

покорнѣйшое доношеніе.

Многомощнымъ вашего ясне въ Богу преосвященства благословеніемъ, прибылъ я въ городъ Вилню въ здешный благочестивый монастырь прошедшаго 1755 году октября 15 дня благополучно, и того жь октября, 18 дня, по обявленіи указа вашего ясне въ Богу преосвященства его преподобію, отцу старшему ігумену Сvльвестру Добрынѣ, за силу высоко-архипастырской грамматы, въ правленіе монастырское вступивъ, началъ тотъчасъ всему добру

церковному и монастырскому опись чинить, и всей денежной суммѣ, въ указѣ святѣйшаго правительствующаго сѵнода и вашего ясне въ Богу преосвященства изображенной, щетное произвожденіе дѣлать, которое нинѣ, купно съ описью церквы и монастыря, при семъ моемъ доношеніи, къ вашему преосвященству посилается. Что же съ тѣмъ чрезъ десять мѣсяцевъ промодлилъ, виною сему не какое мое нерадѣніе, или неисправность, но 1-е) многотрудная седмолѣтныхъ записнихъ книгъ калкуляція; 2-е) нес(нос)ное сего Виленскаго и другихъ, къ нему принадлежащихъ, пустыхъ и всебезпорядочныхъ монастырей правленіе; 3-е) безчисъленные и ежеденные зъ здешними напастниками, обыдителями и разорителями споры, позывы и клопоты, которые принудили мене всѣ сего главнаго и другихъ приписныхъ монастирей крѣпосты и дѣла, коихъ нѣсколко сундуковъ здесь имѣется, въ краткомъ времены пересмотрѣть, и себе всевозможными образы отъ ябеды, напасты и напрасного денежного урону защищать; 4-е) за показанное многодѣлство, я въ ономъ крайнее безъпомощіе, различніе въ семъ нездоровомъ горизонтѣ часто приключающіеся болѣзни, которые, яко непреодолѣнные, многократно мнѣ въ произвожденіи начатаго дѣла препятствіемъ были, и потому я, надѣясь себѣ ежеденно въ болѣзняхъ отрады, а въ трудахъ облегченія, обозъ вашего ясне въ Богу преосвященства до сихъ поръ не безъ великой печали и денежной на прокормлоніе лошадей суммы удержалъ, который нинѣ съ его преподобіемъ отцемъ старшимъ по реестру въ цѣлости отсилаю, кромѣ троихъ лошадей, мною здесь за крайне необходимую нужду и убожество сего пребѣдного монастира оставленныхъ, а на мѣсто троихъ кіевскихъ же лошадей, кои за немощь въ дорогу не годились, далъ я здешныхъ монастирскихъ надежнихъ тры. Ізъ книгъ, которые по благословенію вашего ясне въ Богу преосвященства, съ Кіево-софѣйской библіотеки сюди выданы, ні единой не отсилаю: ібо монастиря сего библіотека во время пожара совсѣмъ сгорѣла, а такіе необходимо нужные книги въ здешнихъ краяхъ нинѣ весьма рѣдко, где и когда, да и то не за малую цѣну на продажѣ случится. О состояніи сего Виленскаго и другихъ, ему подсудственныхъ, монастырей со всеглубочайшею моею покорностію вашему ясне въ Богу

преосвященству вѣрно и совѣстно доношу, что всѣ этіе монастыри имѣли прежде препитаніе свое изъ маетностей, грунтовъ, подданства и милостиваго подаянія благочестивыхъ своихъ христіанъ; а теперь, когда здешныя господа от монастырей тѣхъ, которые предки ихъ сооружили, маетности, грунта и подданнихъ поотнимали, римское же духовенство благочестивыхъ христолюбцовъ лестію, коварствомъ и насиліемъ такъ умалило, что въ самомъ городѣ Вилнѣ при главномъ семъ монастырѣ болѣ пятьнатцати человѣкъ греческаго іспповѣданія, да и то крайне убогихъ, не сыщется; въ другихъ же мѣстечкахъ и селахъ, яко-то: Кийданахъ, Евью, Кроняхъ и Сурдекахъ, самъ монашествующій священникъ, самъ пѣвецъ, самъ чтецъ, самъ пономарь, самъ и прихожанинъ: то какъ началному Виленскому, такъ и другимъ подчиненнимъ монастырямъ препитатся и удержатся отнюдь невозможно, ібо въ единомъ семъ монастырѣ, кромѣ всякой репараціи, проторовъ и убытковъ вь судахъ (чему никакимъ образомъ миновать нелзя), кромѣ снабдѣнія одѣяніемъ и пищею іеромонаховъ, находящихся при показаннихъ монастырцяхъ, на самонужнѣйшое прекормленіе и крайне необходиміе потребности исходитъ ежегодно болѣе двохъсотъ талярей, а въ приходѣ всего бываетъ толко пятъдесятъ зъ суммою, за камяницы, лавки и пустые загородные мѣста получаемою. Того ради вашего ясне въ Богу преосвященства всепокорнѣйше прошу: 1-е) для поизду въ Петербургъ за опредѣленнымъ по штату палестинскому жалованьемъ и за прибавкою оного, по крайней мѣрѣ, противу капеллянского; такожь за благословителнимъ святейшаго правителствующаго сѵнода указомъ на исъпрошеніе милостины на пустую и непокрытую нашу колокольню, пашепортъ мнѣ чрезъ всечестнаго отца намѣстника старшенства Виленскаго Варлаама Владичку, который отсюду въ Кѵевъ на поклоненіе отпущенъ, при высокомилостивыхъ своихъ архипастырскихъ інстанціалныхъ (куды надлежитъ) писмахъ прислать; 2-е) монаха Грозовского монастыря Іону, о которомъ мене всечестній отецъ ігуменъ Антоній Дзіортка доношеніемъ своимъ, тутъ же сообщеннымъ, просилъ, во пресвитера произвесть, дабы тотъ монастырь, за престарѣлость и дряхлость помянутаго отца ігумена, безъ священнодѣйствія не остался; 3-е) на посвященіе во

іеромонаха двоихъ іеродіяконовъ: отца проповѣдника Николая да Пахомія Будницкого, благословительный высокоархипастырскій указъ видать, и къ его преосвященству Могилевскому о томъ написать, дабы въ случае запою, болѣзни, смерти, или избѣжанія іеромонаховъ, по приписнимъ монастырямъ находящихся, можно другого отсюду послать, и папистамъ, которіе такихъ оказій накрѣпко наблюдаютъ, монастыря заѣхать не допустить; 4-е) по крайней мѣрѣ двоихъ какихъ честныхъ (ибо и здесь бездѣлниковъ, воровъ, плутовъ, яригъ, бродягъ, ябедниковъ и переметчиковъ доволно) іеромонаховъ, дабы монастырь сей, по отъездѣ моемъ, въпустѣ не остался; такожъ іеродіакона Алимпія, иконописца, для доконченія иконостаса, запрестолныхъ и другихъ, къ благолѣпію церковному необходимо нужно касающихся, образовъ съ тѣмъ же отцемъ намѣтникомъ Виленскимъ сюда отправить, понеже іеродіаконъ Давидъ, который, будучи здесь, превеликія смущенія и безчинія подѣлалъ, другого іеродіакона Рувима и хлопца, изъ Чернигова мною взятаго, до крылоса способнаго, зъ собою подговорилъ, въ монастырь Марковскій бѣжалъ, да уже и тамъ не помѣстясь, пашепорта у отца ігумена въ Кіевъ проситъ, тотъ же безъсовѣстній іеродіаконъ подговорилъ было тайно и кухара вашего преосвященства Терентія, о которомъ когда мнѣ въ Черниговѣ объявилъ и его представилъ съ прошеніемъ, чтобъ и онъ, кухарь, въ Вильню со мною поѣхалъ, то я средствія искалъ, какъ бы его схватать и къ вашему преосвященству обратно послать, о чемъ онъ, Давидъ, провѣдавъ, помянутого кухара изъ Чернигова тайно выправилъ; 5-е) ежели высокопризрительная архипастырская вашего ясне въ Богу преосвященства на крайне убогій сей нашъ монастырь будетъ милость, отцу намѣстнику Варлааму Владычки благословителъный указъ и шнурозапечатанную книгу для испрошенія милостины въ Кіевѣ и въ переѣздѣ до границы видать; 6-е) за неуплатку суммы денежной 140 р., на подъѣмъ мой съ пятьма монашествующими виданной, и другой за тры лошади, мною удержанные, должной, высокомилостиво теперь намъ простить и, по благоутробію своему истинно отеческому, до прибытія моего въ Петербургъ и полученія жалованья потерпѣть.

При семъ вашему ясне въ Богу преосвященству со всеглубочайшею моею покорностію доношу, что церковь здешная благочестивая свято-дуская, за силу благословителного на возобновленіе и освященіе оной указа вашего преосвященства, сего 25 дня августа, его преподобіемъ отцемъ старшимъ ігуменомъ Сvльвестромъ Добрынею освященна и, по литургіи, молебствіе о здравіи ея імператорскаго величества съ большимъ многолѣтствіемъ отправлено. Вся братія и братство здешняго благочестиваго монастыря Всещедрому Богу за толь великое Его благодѣяніе, ея императорскому величеству за высочайшую милость, святейшему правительствующему сvноду за премногосердное благопризрѣніе и вашему преосвященству за всемѣрное отеческое попеченіе и многомощніе инстанціалные писма со умиленіемъ и слезами достодолжно благодарятъ и до коихъ поръ церквы сей и благочестыя нашего здесь благодарить одолжаются. О семъ доноситъ и проситъ вашего ясне въ Богу преосвященства всенижайшій послушникъ (собственноручно) монастыря Виленскаго благочестивого старшій іеромонахъ Ѳеоѳанъ Леонтовичъ.

Августа 29 дня 1756 года Вилня.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1756 года д. № 100 (по генеральному повѣтью).

CCCCXXVII.

Копія прошенія церковниковъ Варшавской капелланіи секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому объ устроеніи имъ необходимой зимней одежды въ счетъ положеннаго имъ жалованья,

1756 года 6 сентября.

Высокородному и высокопочтенному господину Іоану, секретарю посольства Ржичевскому, милостиво надежнѣйшему нашему патрону и добродѣтелеви

покорное доношеніе.

Хотя мы, нижайшіи, съ прибытія нашего въ Варшаву прошлаго 1755 года сентября 23 дня чрезъ цѣлорочное время круго-

вого года находились, по милости его высокопреподобія отца капеляна, хотя и съ нуждою его за недостатечество и его въ снабденіи и сустентованіи нашемъ самонужномъ несамобѣдно, однако нинѣ за издержаніе имъ много денегъ на разные самопотребные ово его собственнія, ово купно общія нужди, на прошеніе наше къ снабдѣнію насъ, нижайшихъ, самонужнымъ: сапогами, кушулями да принамнѣй юпками къ зимной порѣ, проговорилъ онъ, отецъ капелянъ: самы де вѣдаете, что недостаетъ уже столки денегъ, чтобъ вамъ что по требованію вашему справить. Нинѣ, далъ бы де Богъ принамнѣй терціалъ виктомъ безъ зачинанія провесть, а въ томъ послѣ промыслится. Почему мы болѣе не смѣли уже і трудить его высокопреподобія прошеніемъ нашимъ къ снабдѣнію насъ, нижайшихъ, вышепомянутими самонужними вещми, вѣдая и сами, якъ о вдержанныхъ же его денегъ на разніе самонужніе потреби, такъ и о посталихъ еще въ наличіи ради опровоженія терцѣала виктомъ. Того ради всенижайше просимъ вашего высокородія явить намъ, нижайшимъ, высокую оную патронскую милость, вспомогти насъ, нижайшихъ, хотя зъ спадаючаго на насъ жалованья чемъ ни есть до резолюціи, ради справки вышепомянутыхъ самонужныхъ вещей, чемъ бы намъ, нижайшимъ, не воспослѣдовало, оставя церковь, расходится на заработки ради помянутыхъ же вещей. О семъ просятъ вашего высокородія, милостиво надежнѣйшаго нашего патрона и добродѣя, всенижайшіи слуги церковники Моисей Ліеонтовичъ да Аѳанасіи Лѣщинскій.

1756 года мѣсяца сентября 6 дня.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 5 пр. 11.

CCCCXXVIII.

Прошеніе Варшавскаго капеллана іеромонаха Иліи Павлоцкаго св. синоду, съ жалобою на притѣсненіе со стороны секретаря русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскаго, выразившееся (притѣсненіе) въ удержаніи жалованья, назначеннаго для церковниковъ Варшавской капелланіи, изъ Варшавы 1756 года 17 сентября.

В святѣйшій правителствующій всероссійскій синодъ

всепокорнѣйшое доношеніе.

По указу ея імператорскаго величества з святѣйшаго правителствующаго всероссійскаго синода, опредѣленъ я, нижайшій, і, по опредѣленію, отправленъ преосвященнѣйшимъ митрополитомъ Кіевскимъ в званіе капелянское прошлаго 1755 года августа 22 дня в Варшаву, где, прибувъ тогожъ 755 года сентября 23 дня, получилъ я, нижайшій, по несколко денегъ от антецессора моего іеромонаха Антонія Почеки високомылостивіи ея імператорскаго величества з святѣйшаго правителствующаго всероссійскаго синода указъ, состоявшойся і посланъ к ему, Почекѣ, августа 7 дня, а полученъ імъ в Варшавѣ сентября 5 тогожъ 755 года о прибавки жалованя ея імператорскаго величества в Лондинѣ, в Стокголмѣ і в Варшавѣ, гдѣ в ономъ указѣ за Варшаву, точно вираженно такъ: в Варшавѣ опредѣлить двоимъ церковникамъ жалованя сто рублевъ да на церковніе расходи пятдесятъ рублевъ, по якому я, нижайшій, указу с церковниками дочекивался жалованя ея імператорскаго величества чрезъ пять месяцовъ до февраля; а февраля остатнихъ чиселъ настоящаго 1756 года присланъ былъ, в силѣ онаго високомилостиваго указа ордеръ с коллегіи іностранныхъ дѣлъ к господину секретару посолства Ржишевскому с расположеніемъ на двохъ церковниковъ по сто рублевъ ради лутшаго ихъ содержанія, да на церковніе росходи помянутіежъ в указѣ пятьдесятъ рублевъ, производить ежегодно; і по оному іностранних дѣлъ коллегіи ордеру, в силе високомилостиваго онаго указа, присланъ вексель марта среднихъ чиселъ за треть прошедшую сентябрскую прошлаго 755 года, якъ ему, господину секретару посол-

ства Ржишевскому, такъ і мне, нижайшему, і двомъ церковникамъ з суми двохъ сотъ рублевъ, милостивѣйше опредѣленнихъ на нихъ, по вичетѣ імъ за двадцять два дня сентября прошлаго 1755 года, сто тридцять четирѣ фліореновъ, да пять і три четверти штивровъ голіендерскихъ, червонцовъ двадцять пять с тинфомъ і шестма грошми, при ордерѣ іностраннія коллегіи повторномъ, в которомъ вираженно точно такъ: буди суть церковники, видать імъ присланной векселъ, а буди не имѣется онихъ, то обявить капеляну, чтобъ постарался о ихъ, а векселъ у себе удержать і репортовать в иностранную коллегію, на какой онъ, господинъ секретарь посолства Ржишевскій, кондицѣоналной ордера рѣчи: буди не имѣется церковниковъ, то векселъ у себе удержать і репортовать, твердяся, хотя і самъ о томъ доволно ведалъ, что суть церковники, і я ему о томъ доволножъ твердилъ, что суть оніи (яко в греческой церквѣ) не якъ в римской мшалствовать (безъ церковниковъ священнодѣиствовать всячески неможно) да ещежъ і доволни суть к служенію званія своего церковническаго, да такъ крепко сталъ в упорѣ, чтобъ не дать беднимъ церковникамъ присланнаго, спадаючаго на нихъ векселя, но удержат бы у себе і репортовать в иностранную коллегію, что принужденъ билъ я, нижайшій, за снисходство мое к ему поперестать і доправлятися, видя его гнѣвливаго за доправку, велят-де в ордерѣ удержать і репортовать, по репортѣ-де какъ резолюцѣя будетъ, в тѣ пори видамъ, в чемъ я, нижайшій, принужденъ былъ склонится на волю его, не ображая его болѣе упрошеніемъ о видачѣ, его за то образлива быть і гнѣвлива, і такъ с тѣхъ поръ какъ задержалъ онъ, господинъ секретарь посолства Ржишевскій, присланной, спадаючой на церковниковъ вексель, то і по ся пори единимъ насмѣхателнимъ словомъ якъ іхъ церковниковъ беднихъ, такъ і мене, нижайшаго, в прошеніи моемъ к нему о видачѣ векселя на церковниковъ до настоящаго 756 года сентября «6» дня отправлялъ і отражалъ: нетъ еще резолюціи з иностраннія коллегіи, с чего они, церковники беднія, крайне бедствуя, почти голіи і босіи будучи да и вѣдаючи жъ по недостатечествѣ і моемъ, что с полученія моего толко жалованія снабдѣвая в самонужномъ якъ іхъ, такъ і себе

с прибитія моего с ними в Варшаву не не бедствую жь и я, нижайшій, не могучи снабдѣти нѣ ихъ, сколко надлежитъ, ни себе, за крайную дороговизну нынѣшную во всемъ в Варшавѣ (на что і онъ же самъ, господинъ секретарь посолства Ржишевскій, кромѣ протчіихъ обивателей Варшавскихъ разнихъ статтіовъ, многократнѣ вскаржался при мнѣ такъ точно: еще-де і не помню, чтобъ было такъ всіо дорого в Варшавѣ, какъ нынѣ) принуждени были по помянутимъ обстоятелствамъ настоящаго 756 года сентябра 6 дня не чрезъ мене, нижайшаго, словесно, но сами собою доношеніемъ (котораго при семъ ради знанія копѣя сообщенна) просить его, господина секретара посолства Ржишевскаго, о видачѣ что ни есть з жалованія своего содержимаго в его для ісправки самонужнаго: сапоговъ, кошулъ да принамнѣй юпокъ бедних к зѣмной порѣ, по якому іхъ церковниковъ поданному доношенію призвавъ онъ, господинъ секретарь посолства Ржишевскій, мене, нижайшаго, к себѣ в домъ, первѣе то сіемъ, то тіемъ отражалъ, не хотя на прошеніе іхъ принамнѣи что ни есть видать ради справки іми себѣ помянутихъ самонужнихъ вещей, отказуя: дивуюся, резолюціи еще нетъ, да допущаешь іхъ трудить мене доношеніемъ о видачѣ мною імъ что ни есть з жалованія іхъ содержимаго в мене, а потомъ по приліежному прошенію якъ іхъ церковниковъ, такъ і мене, нижайшаго, к ему в томъ, чтобъ вмилосердился, видалъ что ни есть з жалованя на вишпомянутія вещи, хотя і исклонился, усматривая іхъ церковниковъ необходимую нужду, видать і за целую треть сентябрскую прошлаго 1755 года присланное жалованне в мартѣ среднихъ чиселъ настоящаго 756 года за сто тридцать і четирѣ фліореновъ, да за пять і три четверти штивровъ голіендерскихъ червонцовъ двадцять пять с тинфомъ і шестми грошми, да уже з гнѣвомъ і угроженіемъ на мене, нижайшаго, это зділалъ, что видалъ, сказуя, стану-де я с всіемъ тіемъ в иностранную коллегію озиватися, в якомъ гніевѣ будучи онъ, господинъ секретарь посолства Ржишевскій, за видачу церковникамъ жалованія помянутаго, принудилъ насилно ихъ же церковниковъ безъ всякихъ обстоятелствъ с ухищреніемъ наглухо росписатися, не вспоминая нѣ о годіе, не о третѣ, за какую прислано і за какую видалъ,

с чего не воспослѣдовало бъ беднимъ церковникамъ, по этой росписки з усиліемъ его данной іми ему безъ всякихъ обстоятелствъ, лишеннимъ бить і отчужденнимъ за генварскую і майскую треть настоящаго 756 года жалованія ея імператорскаго величества, недонятаго іми, а по имъ, церковникамъ, і мніе, нижайшому, помянутимъ обстоятелствамъ помянутіяжъ росписки іхъ (которія при семъ для знанія копѣя сообщенна) не воспослѣдовало бъ за недостатечество мое с единаго жалованія своего снабдѣвать іхъ і себе с бедствіемъ. Того ради всенижайше прошу святѣйшаго правителствующаго всероссійскаго синода повелѣть кому надлежитъ приказать ему, господину секретарю посолства Ржишевскому, не обижать беднихъ церковниковъ да и мене, нижайшаго, по ихъ послѣдователно напраснимъ удержаніемъ жалованія церковнического за двѣ третѣ спадаючаго на нихъ удержаннаго имъ чемъ би мнѣ, нижайшему, за удержаніе імъ церковническаго жалованія і за вишь помянутую дороговизну в Варшавѣ не воспослѣдовало в долги влазитъ да снабдѣвать якъ іхъ церковниковъ, такъ і себе нижайшаго самонужнопотребнимъ, іли за опасеніе долговъ безъвремянно посметь трудитъ святѣйшій правителствующій всероссійскій синодъ прошеніемъ о уволненіи мене, нижайшаго, з Варшави на обѣщаніе мое. О семъ проситъ святѣйшаго правителстующаго всероссійскаго синода всенижайшій рабъ (собственноручно) іеромонахъ Ілія Павлоцкій капелянъ Варшавскій с церковниками по имяни: дячокъ Моисей Ліеонтовичъ да панамарь Аѳанасій Лѣщинскій.

1756 г. сентября 17 дня з Варшави.

Архивъ св. Синода 1751 года д. № 180.

CCCCXXIX.

Прошеніе игумена Пустынно-Жаботинскаго онуфріевскаго монастыря Ефрема Быковскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о выдачѣ имъ просительной книги для сбора милостыни на исправленіе обветшавшаго монастыря, съ описаніемъ крайнихъ нуждъ монастыря,

1756 года 20 сентября.

Великому господину, ясне въ Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тимоѳею Щербацкому, Божіею милостію, православному архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малыя Россіи

всенижайшое доношеніе.

Свято-онуфріевскій Пустынно-жаботинскій благочестівой, состоящій въ Полской области, монастырь какъ прежде имѣлся во всекрайнѣйшой скудости, не получая нѣоткудова никакихъ приходовъ, такъ и нынѣ пришолъ во всекрайнее оскудѣніе, и имѣючееся въ немъ строеніе: келіи такъ и на церкви кришка весма оскудѣліе, и яко во времена дождевніе въ церкви биваетъ немалая течь, и въ немъ жителствующіе братія не имѣютъ ниоткудова получать не толко худого одѣянія, но и пищу дневную съ немалимъ трудомъ получаютъ (и то отъ христолюбивихъ подаятелей); якой же имѣлся рогатой скотъ къ паханію земли на хлѣбъ, оной прошлого 1755 года палъ; и какъ церковной кришки, такъ и келій обветшалихъ подчинить вновь, притомъ же и потребностей и самонуждднѣйшихъ церковнихъ исправить крайнѣйшого не надежди неоткуль не имѣемъ, съ чего можетъ пріити тое строеніе во всекрайнею обетшалость. Для того вашего ясне въ Богу преосвященства всенижайше просимъ: къ снабдѣнію сего монастыря, крайне обетшалаго, хотя нуждднѣйшихъ потребностей для испрошенія въ малой Россіи епархіи вашего ясне въ Богу преосвященства, такожъ и въ Запорожской Сѣчи отъ доброхотнихъ дателей милостини видать повелить зъ освященной катедралной вашего ясне въ Богу преосвященства канцеляріи зашнурние книги и о томъ високопризрителное обнищавшему монастырю явить милосердіе.

Вашего ясне въ Богу преосвященства высокопремилостиваго архипастира нашего послѣднѣйшый послушникъ свято-онуфріевскаго

Пустынно-жаботинскаго заграничнаго благочестиваго монастыря ігуменъ Ефремъ зъ братіею т. р.

1756 года сентября 20 дня.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1756 года д. № 70 (по генеральному повѣтью).

CCCCXXX.

Доношеніе Слуцкаго архимандрита Давида Нащинскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому объ обидахъ крестьянамъ Слуцкаго троицкаго монастыря со стороны служащихъ княжескаго замка,

изъ Слуцка 1756 года 30 сентября.

Ясне в Бозѣ преосвященнѣйшій владико, премилостивый отецъ, благодѣтель и архипастырь.

Чрезъ сію оказію пишу къ вашему преосвященству 1-вое), что люди, монастыру здѣшнему Троецкому подданніи, бѣдствуютъ, потому что имъ въ фундушовыхъ монастырскихъ, около монастыря лежащихъ, лѣскахъ и одного прута вирубать не позволяется, а когда сего сентября 30 д. мужичокъ бѣдній нашъ поѣхалъ самотурки на двухъ колесахъ въ монастырскую ло.....[1]) фундушовую висѣчь для потреби своей оберетковъ зо два лози, то княжескій ловчій (а сей человѣкъ есть у князя totum fac), заставши его въ той монастырской лозѣ, приказалъ мужика тѣми жъ лозовими батагами бить, раздѣвши до нага, и такъ мужику бѣдному влѣпивши триста батоговъ, кромѣ того бою, самъ онъ, ловчій, ногами своими груди и плечи мужику поламалъ. Сію обиду покамѣсть я предложу князю, и лучшее получу ли въ отвѣтъ или нѣтъ, ибо теперь князя не імѣется въ дому, тѣмъ временемъ вашему преосвященству об оной доношу; 2-рое) вашему преосвященству всенижайше кланяюся и, при желаніи всякого благосостоянія, пребываю вашего ясне въ Бозѣ преосвященства (собственноручно) премилостиваго отца, благо-

---

[1]) Здѣсь во оригиналѣ, очень ветхомъ и плохо сохранившемся, прорвано.

дѣтеля и архипастыря недостойный сынъ, кліентъ и послушникъ н. м. вашей К. а. С. Давідъ Нащинскій m. p.

1756 года сентября 30 д. з Слуцка.

Собственноручная приписка: «люстерка еще не посилаю. У отца Добрины колясочки полныи, а лошади изнемогшіи. Не солгу я въ обѣтѣ моемъ».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1756 года д. № 5/92 (по генеральному повѣтью).

CCCCXXXI.

Доношеніе коллегіи иностранныхъ дѣлъ св. синоду, вслѣдствіе жалобы Варшавскаго капеллана іеромонаха Иліи Павлоцкаго на секретаря посольства Ржичевскаго, невыдававшаго жалованья, назначеннаго для церковниковъ капелланіи Варшавской, объ опредѣленіи церковниковъ при капелланіи и назначеніи имъ жалованья,

1756 года 13 ноября.

Святѣйшему правителствующему синоду коллегіи іностранныхъ дѣлъ

доношеніе.

В указѣ ея императорскаго величества із святѣйшаго правительствующаго сvнода в коллегію іностранныхъ дѣлъ от «1» сего ноября писано о принесенной святѣйшему правителствующему сvноду жалобѣ находящагося в Варшавѣ при здѣшнѣй церкве іеромонаха Ильи Павлоцкого в неотдаче секретаремъ посолства Ржичевскимъ переведенныхъ из той коллегіи чрез векселъ в жалованье на нѣкоторое время прошлого 1755 года двумъ церковникамъ денегъ, и чтобъ о пройзвожденіи того жалованья без задержанія подтвердить ему, Ржичевскому, из оной коллегіи найкрепчайшимъ указомъ. И на сіе святѣйшему правителствующему сvноду та коллегія доноситъ, что напред сего при помянутой церкви церковникамъ особливаго жалованья не давалось, а содержали ихъ іеромонахи от себя; пред симъ же, когда в правительствующемъ сенатѣ, по представленію коллегіи іностранныхъ дѣлъ, определено жалованья бу-

дущимъ в чужестранныхъ государствахъ священнику по триста, а церковникамъ по сту рублевъ каждому на годъ, то во оной коллегіи сходственно тому и в Варшавѣ двумъ церковникамъ постолкужъ давать определено; но какъ здѣсь нейзвѣстно было, находятсяль оные тамо, то при переводѣ на нихъ жалованью, с пріѣзду въ Варшаву іеромонаха Павлоцкаго, к секретарю посолства Ржичевскому писано, что ежели тѣхъ церковниковъ нѣтъ, в такомъ случае переведенные на нихъ денги оставить ему у себя, и на то онъ, Ржичевской, доносилъ, что тѣ денги оставилъ у себя по той причинѣ, что онъ неизвестенъ, какого состоянія церковникамъ быть надлѣжитъ, да іеромонахамъ же без служителей и быть нелзя, а у нынѣшнего Павлоцкого есть одинъ маленкой, да другой поболше, и для сихъ ли то жалованье быть имѣет, онъ, Ржичевской, не знаетъ. Того ради онъ іеромонаха Павлоцкаго призывал и ему о семъ посланную отсюда канцелярскую цыдулу прочесть далъ, которой ему на то отвѣтствовалъ, что онъ ихъ при себѣ, яко церковниковъ, имѣет, а Ржичевской ему, Павлоцкому, обявилъ, что прежднеи іеромонахъ Каховской двух взрослыхъ имѣлъ, кои в церкви пѣли да третьяго маленкаго, которой в олтарѣ служилъ, и какъ нынѣ на двухъ церковниковъ жалованье опредѣлено, то онъ, Ржичевской, уповаетъ, что имъ такимъ быть надлѣжитъ, кои бы хотя мало в церкви пѣть умели, ибо когда в церковь много людей придетъ, то оные и сами всегда поютъ, когдажъ мало людей в церковь, какъ тамо в Варшавѣ, ходятъ, то бы потребно было, чтоб по меншей мѣрѣ сіи церковники службы отправляли; и на сіе Павлоцкій извинился, что ежели бы онъ в Кіевѣ о такихъ церковникахъ зналъ, то, можетъ быть, онъ пріискалъ, кои бы пѣть умѣли, а в Полше онъ не знаетъ, гдѣ бы ему таковыхъ искать, да и сверхъ того жалованье токмо на двухъ церковниковъ опредѣлено, и слѣдователно одному из оныхъ в олтарѣ прислуживать надлежитъ, то другому, хотя бы и пѣть умелъ, болше исправлять нечего, какъ и тому, котораго онъ имѣетъ, и что онъ ими, потому что они знают какъ в церквѣ служить и церковную печать хорошо читаютъ, совершенно доволенъ, и просилъ, чтоб сихъ двухъ мальчиковъ от него не отлучать. Итако из сего святѣйшія прави-

телствующій сѵнодъ усмотрѣть изволитъ, что іеромонахъ Павлоцки помянутую на секретаря посолства Ржичевскаго жалобу свою приноситъ напрасно и на двухъ находящихся при немъ малолѣтныхъ, которыхъ онъ имѣетъ болше для своей услуги, жалованья по сту рублевъ на каждаго, такъ, какъ бы имъ уже дѣйствително опредѣленныхъ, требуетъ и в томъ упорно настоит несходственно; однакожъ, дабы в содержаніи ихъ могло быть ему, Павлоцкому, нѣкоторое вспоможеніе, коллегія іностранныхъ дѣлъ разсуждаетъ производить им жалованья каждому по пятидесять рублев, а обоим по сту рублевъ на годъ, а на другія сто рублевъ для пѣнія в святѣй церкви определить еще одного достаточнаго церковника и оного по способности отправить туда из Кіева на такомъ основаніи, какъ и іеромонахъ Павлоцки посланъ былъ, что все та коллегія предавъ в вящее разсужденіе святѣйшаго правителствующаго сѵнода, ожидать будетъ увѣдомленія. 13-го ноября 1756-го года. (собственноручно) Василей Бакушинъ.

Архивъ св. Синода 1751 года д. № 180.

CCCCXXXII.

Письмо Кіевскаго митрополита Тимоѳея Щербацкаго къ графу (вице-канцлеру М. И. Воронцову?), въ которомъ, послѣ описанія бѣдствій, претерпѣваемыхъ православными монастырями и церквями въ Польшѣ, проситъ отправить по нѣскольку русскихъ солдатъ въ Виленскій и Слуцкій монастыри и вообще оказать возможную помощь православнымъ «крестоносцамъ» въ Польшѣ,

изъ Кіева 1756 года 27 ноября.

Высокосіятелнѣйшій графъ, милостивой мой государь патронъ.

Вашему высокографскому сіятелству не безизвѣстно, коликіе бѣди и разоренія заграничные, въ Полской области состоящіе, благочестивіе, къ епархіи моей Кіевской принадлежащіе, какъ монастыри, такъ и мирскіе церквы, чрезъ гвалтовніе от иновѣрцовъ нападенія повседневно претерпѣваютъ; все же святаго благочестія

собраніе какъ утѣсняемо бываетъ, вѣстимо доволно. Во отраду коихъ крестоносцовъ, дабы каково в заступленіе ихъ послѣдовало спомоществованіе, писалъ я неоднократно къ его превосходителству россійскому резіденту господину Гроссу, такожъ и господину секретарю посолства Россійского Ржишевскому, просячи защищенія къ удержанію напаствуемаго и озлобляемаго благочестія, толкожъ въ томъ успѣха еще не имѣю. А бѣдніе благочестивіе заграничніе монастырѣ, церквы и правовѣрніе христіане, за несноснимъ утѣсненіемъ от римлянъ, не имѣя себѣ надежнаго защищенія, к крайнему упадку приходятъ. Ибо и сего 756 года ноября 18 д. присланнимъ ко мнѣ заграничного благочестиваго сошествія святаго духа Виленскаго монастыря старшій іеромонахъ Ѳофанъ Леонтовичъ о нестерпимихъ обидахъ, нападеніяхъ и разореніяхъ, от нихъ, римлянъ, чинимихъ с похвалками тотъ монастырь спалить и святое благочестіе вовся истребить, ускаржался, о чемъ-де онъ, гдѣ надлежало, сатисфакціи, хотя и искалъ и к его превосходителству Гроссу с прошеніемъ защищенія писалъ; точію-де ничего в ползу не получилъ; и просилъ моего в томъ защищенія. Я, не могучи въ такомъ случаи учинить спомоществованія, послалъ оное подлинное въ святѣйшій правителствующій сѵнодъ, прося в томъ надлежащаго разсмотренія, к защищенію святаго благочестія пристойнымъ средствомъ. Мнѣ жъ кажется к тому дѣлу до конечного о всѣхъ обидахъ разсмотренія и сіе средство есть приличное: когда бъ соблаговолено было в тотъ Виленскій монастырь хотя из отставныхъ солдатъ капрала или сержанта з двома солдатами, да и в Слуцкій монастыръ, якожъ и тотъ уже началъ претерпѣвать обиди, единого салдата при опредѣленномъ имъ жалованѣ, а вѣктъ былъ бы монастырскій, во мѣсто залогъ послать. Я вашему высокографскому сіятелству сіе представляю с такова случая, что когда случилось, какъ изъ того же доношенія значится, единому офицеру россійскому капитану Ямбурского драгунского полку господину фонъ-Зейферту чрезъ Полшу переездить, противникамъ же извѣстно стало, якобы тотъ офицеръ нарочно отправленъ изъ Санктпетербурга в Вилню для слѣдствія обо всѣхъ, святому благочестію починенниxъ обидахъ, то из нихъ нѣкоторіе тому Виленскому монастыру в по-

слѣдовавшихъ озлобленіяхъ и спомоществованіе чинить одолжались, саміе же обидители неотступно с клятвенними обовязателстви примирія просили; а толко-де довѣдались, что тотъ россійской, въ мѣстечку Ковнѣ переездомъ бывій, офицеръ отправленъ изъ Санктпербуга (sic) не въ Вилню для показанного слѣдствія, но въ Дрезденъ для другихъ интересовъ, то-де и дѣло Виленского монастыря въ трибуналѣ по прежнему на волокиту пущено, а езуити-де о примиреніи не толко слихать не хотѣли, но и похвалки еще на его, Ѳеофана, пуще, нежели прежде, дѣлать начали, с чего видѣть можно, что тако симъ средствіемъ можно бъ оные и протчіи монастырѣ изъбавить от разореній, святое же благочестіе привесть хоть в малую отраду, и для того вашего высокографского сіятелства покорнѣйше прошу в ползу тѣмъ монастырамъ и состоящему в Полшѣ святому благочестію пристойними средствами учинить спомоществованіе.

Вашего высокографского сіятелства (собственноручно) всеглашный доброжелателный богомолецъ и всепокорный слуга митрополітъ Кіевскій смиренный Тімоѳей.

Ноября 27 д. 1756 года изъ Кіева.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Малороссійскія дѣла 1756 г. № 5.

CCCCXXXIII.

Доношеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Ѳеофана Леонтовича Бѣлорусскому епископу Георгію Конисскому о средствахъ защиты гонимаго въ Польшѣ православія,

изъ Вильна 1756 года 20 декабря.

Ясне въ Богу преосвященнѣйшій владыко, высокомилостивый і многодознанный мой патроне.

Что я здѣсь теперъ дѣлаю? Что отъ духовъ нечистихъ, изъ устъ антихристовихъ исходящихъ, терплю? и что впредъ намѣренъ дѣлать; изъ доношенія моего, къ преосвященнѣйшему архіпастырю въ Кіевъ сего 1756 года августа мѣсяца остатнихъ чиселъ послан-

наго, котораго копію тутъ же присообщаю, обстоятелно можете ваше преосвященство извѣстится. Тогожъ доношенія моего силу подтверждаетъ и писаніе нѣкоторого здешняго Литовского, фамиліею и ученіемъ весма знатнаго дворянина, а моего искренняго друга, и особливѣйшаго въ напастехъ моихъ благодѣтеля, в первихъ числѣхъ сего текущаго декабря мною полученное, котораго копію такожъ вашему преосвященству посилаю. 1) Для лутшаго увѣренія, что намъ, послѣдуя мнѣнію господина Кейзерлинга и другихъ, при дворѣ полскомъ находившихъся и находящихся, в указѣ святѣйшаго сѵнода 1750 года, к покойному преосвященному Іерониму і протчіимъ посланнаго, ізображеннихъ Россійскихъ министровъ, никакимъ образомъ в здешнихъ судахъ исправится нелзя. 2) Для загражденія мордъ собачихъ здешнимъ польскимъ сумозбродамъ, найпаче подъ командою нашею находящимся, которые не только здесь, но и в Россіи не престаютъ насъ обрѣховать, якобы наше неискуство въ правахъ полскихъ и грубіянское обхожденіе зъ народомъ полѣтичнымъ было виною обидамъ и разоренію здешняго благочестія и буде бы (де) намъ досталось здешнихъ монастырей главными начальниками быть, то бы (де) всіо другимъ порядкомъ пошло: а на тое невѣгласи не оглянутся, что когда которого зъ нихъ же самихъ на трибуналъ посилаемъ, всегда озметъ денегъ купу, да привезетъ оттуду только пукъ ремиссъ, какъ дурень ступу. Не вчера ушъ, не мы, но оны бѣглеци, въ судахъ надлежащихъ стоятъ; да много ль монастырей и церквей превратили? много ль ползи и безопасности благочестію здѣлали? пусть сами покажутъ. А что денегъ на право издержали, можно бы цѣлу Литву заплатить. Задерихвостятся и..... полскими правами, которихъ наслишкою только от патроновъ хватили, якъ шиломъ патоки, ибо тѣ ихъ, якъ воловъ за роги, куди хотять, водять, а пусть бы они здешные права (perimpossibile) и допряма разумѣли, то въ тѣхъ правахъ (какъ самые жъ главные натроны сознаютъ) столько для неправосудія и волокиты вылазокъ, сколько въ решетѣ дѣрокъ. Пусть бы наше дѣло когда либо въ трибуналѣ щастіемъ нечаяннымъ, а датками немалыми и къ приговору досталось, то самое равенство голосовъ (по здешнему paritas votorum)

между депутатами, можетъ его промедлить на колько десять лѣтъ. И ежели господамъ протестантамъ, которые шляхты, рицерства, генераловъ, старостъ и мужей, въ правахъ польскихъ и другихъ высокихъ ученіяхъ не въ соравненіе с католиками искусныхъ, а паче всего между самыми депутатами въ трибуналѣ друзей, пріятелей и сродниковъ всегда довольное число имѣютъ, единаго ради несогласія съ католиками въ вѣрѣ, нелзя было чрезъ только лѣтъ правды добытся, безъ протекціи короля Прускаго: то какъ нашимъ вышшъ помянутымъ прошакамъ, а паче всего польской области мужикамъ, возможно когда либо будетъ в тѣхъ же судахъ желаемое получить, Іону от чрева китова исторгнуть и сотъ меда отъ шершней оборонить. Лутше вѣдалъ права здешные, хитрости ксіондзовскіе и пристрастіе суддейское, блаженныя памяти антецессоръ вашего преосвященства епископъ Могилевскій Іеронимъ Волчанскій, который, будучи здешной родимецъ, дворянинъ, мужъ глубокаго разсужденія, и не только въ ученіяхъ схолястическихъ, но и въ правахъ полскихъ, по свидѣтелству самихъ же супостатовъ, весма іскусенъ; въ писаніи своемъ апологическомъ к Ржишевскому на рефлеѯіи коадютора Виленскаго Сапѣги за крайнюю невозможность почитаетъ намъ судами здешными отъ супостатовъ нашихъ оборонится, а въ доказателство того, между протчіими своими основателными резонами, полагаетъ сей: тіижде, которыи насъ изобиждаютъ, сами, либо друзья, пріятели, сродники іхъ, и въ судахъ засѣдаютъ, и насъ челобитчиковъ своихъ судятъ. За оные писаніе свое и другіе такогожъ содержанія столько тотъ іерархъ достоинъ былъ реприманду, сколько Христосъ за свидѣтелство істины креста. 3) Для общекупнаго съ вашимъ преосвященствомъ и его высокопреподобіемъ отцемъ архімандритомъ Слуцкимъ въ пособіи благочестію здешнему согласія; ибо какъ домъ, по свидѣтельству Христову, раздѣливыйся на ся не станетъ: такъ и мы, когда въ мнѣніяхъ и представленіяхъ своихъ разобьемся, а не въ единъ гужъ всѣ потягнемъ, сами только себе утрудимъ, ползы же никакой не здѣлаемъ.

Въ дополненіе всѣхъ показанныхъ мнѣній моихъ, вашему преосвященству тайно и явно сообщенныхъ, прилагаю и слѣдую-

щія. 1) написать изъ святѣйшаго сѵнода к бископу Виленскому, что, ежели онъ здесь намъ церквей какихъ возобновить, либо вѣновь построить не позволитъ: то церкви католицкіе, въ Москвѣ и Пѣтеръбурге находящіеся, запечатаны будутъ, и симъ единымъ писаніемъ можно его лутше убѣдить, нежели тисячными листами королевскими. 2) И королъ Полскій находится теперь в крайне нужнихъ обстоятельствахъ, безъ Россіи обойтися не можетъ, требуетъ помощи, въ силу союзнихъ трактатовъ, з Россіею заключенныхъ, в которыхъ трактатахъ и уговоръ ненарушенія вѣры греческой в Полщѣ въключенъ. А понеже отнятіемъ монастырей и церквей благочестивыхъ показанной уговоръ нарушается, то и королю до тѣхъ поръ войска не посилать, покамѣсть от папи писанія къ духовенству здешнему и свѣцкимъ господамъ не исходатайстуетъ, дабы намъ все то, что отнято, привращенно было. Папа же, хотя не хотя, принужденъ будетъ для короля сіе здѣлать. Тѣмъжде образомъ можно бы и з королевою Венгерскою подъ сей нужній ей случай поступить, зъ стороны сербовъ, болгаровъ и другихъ множайшихъ, благочестія нашего придержащихся, игомъ тиранства папѣскаго в державѣ ея утѣсняемихъ народовъ. 3) Полякъ, какъ онъ на словахъ ни свирѣпъ, а что касается дѣла самого; то и от постраху омлѣваетъ, какъ заецъ от шума лиственнаго утѣкаетъ: того ради прописать только въ газетахъ Пѣтеръбурскихъ, что ея імператорское величество всероссійская всевысочайше изволила указать: полковъ два в Полщу отправить нарочно для привращенія благочестивыхъ церквей, поляками, въ отмѣнность трактата союзнаго, между Россіею и Полщею заключеннаго, и клятвенными обѣщаніями какъ короля самаго, такъ и всѣхъ Речи Посполитой становъ утвержденнаго, насилно отнятихъ; то бискупъ Виленскій тотъчасъ мене к себѣ призоветъ, всѣ монастыры и церкви возвратитъ, да еще съ прошеніемъ о прощеніи и показаніемъ чреззвычайной учтивости и превеликой своей милости. 4) За самокрайнѣйшую нужду можна и комисій добыватся, не въ надеждѣ полученія желаемихъ нами вещей, но отвращенія по некоей части слѣдующихъ горшихъ обидъ: ибо дѣло комисій, по естеству своему, есть многотрудно, замѣшателно, промедлително, для монастырей нашихъ, край-

не убогихъ, весма убиточно и несносно, а по болшой части безнадежно, наипаче в здешномъ злохитрномъ, коварномъ, безстудномъ и безсовѣстномъ народѣ; и понеже основаніе комисій суть достовѣрные свидѣтели, то римляне за злобу и ненависть, а наши за страхъ и ежевременную опасность, яко полской области подданные. правды сказывать не станутъ, что комиссаровъ стороны благочестивой немало посрамитъ и въ слѣдствіи дѣла в отчаяніе приведетъ. Ктому можетъ безсовѣстная поповъ римскихъ хитрость, какую ни есть бездѣлную причину проискавъ, министровъ нашихъ найпаче чрезъ господина Ржишевскаго оболстить, а коммісію зачатую, либо до сроку Николы отложить, либо вовся уничтожить, какъ то и съ прежде бывою коммісіею Варшавскою здѣлалось, которая извѣтомъ смерти митрополита униатскаго Лвовскаго только Варшавы повыдала: якобы онъ и архиву свою зъ собою до пекла взялъ. и консисторія его и другіе единомысленники не могли за него в отвѣтѣ быть. 5) Какимъ ни есть образомъ Богъ нашъ, Богъ спасенія и милости. восхощетъ насъ въ намѣреніи нашемъ благословить, во-первихъ надобно всевозможное стараніе прилагать, чтобъ на мѣсто резидента Россійского в Варшавѣ римлянина былъ протестантъ; ибо на томъ единомъ человѣки все министерство Россійское, и вся іностранная коллегія (чему и я самовидецъ) несумѣнно утверждается: откуду реляціи сообщаются всегда святѣйшему сѵноду, на основаніи которыхъ изъ святѣйшаго сѵнода посилаются к намъ указы неоднократно зъ горшайшими и смертоносными финфами; коего плачевнаго случая живый образецъ имѣемъ преставльшагося антецессора вашего преосвященства. Извѣстенъ есть вашему преосвященству святѣйшаго сѵнода указъ о средствіяхъ ко отвращенію обидъ, здешнему благочестію чинимыхъ, в 1750 году состоявшійся, в которомъ указѣ различные мнѣнія министровъ Россійскихъ, якобы ползы благочестія здешняго касающіеся, прописанны; но кто же бы такъ глупъ былъ и не усмотрѣлъ. что всѣ этые мнѣнія на основаніи злохитрной господина Ржишевскаго, подъ видомъ человѣка, правъ і обхожденій полскихъ свѣдомаго, персвазіи утвержденны, и министрами нашими, въ ономъ указѣ ізображенными въ иностранную коллегію представленны; ибо всѣхъ этѣхъ мнѣній сей

толко единъ конецъ: за обиды наши челобытствовать намъ въ надлежащемъ судѣ, где безконечная православнимъ волокита дѣлается; либо адрессоватся к королю Полскому, которого никто не слушается. Въ показанних проектахъ своихъ господинъ Ржишевскій і Голембовскій, хитрости самой министерской употребивъ, на всѣ стороны для ізбѣжанія на себе какого либо подзору кидаются: да кто сего не видитъ, что всіо на свой млинъ воду тягнутъ. Такую свою министерію показалъ уже тотъ же господинъ Ржишевскій и за посолства при дворѣ полскомъ его превосходителства господина Гросса, который когда къ канцлеру Литовскому князю Чарторижскому приѣхалъ и за обиды наши говорить началъ, то господинъ Ржишевскій, тутъ же будучи, заградя ему рѣчь въ устахъ, сказалъ: ваше (де) превосходителство правъ и обхожденій полскаго государства еще не вѣдаете, въ силу которихъ надлежитъ греческаго закона людямъ за обиды свои самимъ въ надлежащомъ судѣ искать, а не вашему превосходительству у министровъ польскихъ нахальствомъ домогатся; которые его Ржишевскаго слова господину Гросу до сихъ поръ какую либо причинность объ насъ возимѣть языкъ обуздали и руки связали. Покриваетъ не единожди господинъ Ржишевскій злохитрные свои о благочестіи здешнемъ умышленія и писмами інстанціальными, которые къ бискупу Виленскому и протчіимъ духовнымъ и свѣцкимъ римской вѣры господамъ объ насъ пишетъ; но такіе его писма столько намъ ползують, сколько дождь скрозь солнце кропящій плода земли приноситъ: не неизвѣстно бо всякому, что римской церкви основаніе непоколѣбимое и правило непремѣнное есть сіе: эпископовъ при посвященіи клятвою обовязать на искорененіе всѣхъ ересей, а наипаче схизмы: свѣцкимъ же господамъ на исповѣди отнюдь абсолюціи не дать, буде бы противу ползы церкви римской імѣли что дѣлать, которому, для римлянъ полезному, для насъ же весма вредителному, папѣскому закону протестанскаго исповѣданія резидентъ никакимъ образомъ подверженъ быть не можетъ. Что же касается человѣка на показанное мѣсто достойнаго, то и я первой могу такого проискать, за которого должность и в званіи своемъ исправность не толко предъ всею Россіею, но и предъ цѣлою Эвропою не посрамлюсь. Ежели

со всѣхъ этихъ мнѣній моихъ, по крайней мѣрѣ, единое вашему преосвященству не весма худое быть покажется, то прошу всенижайше и оное, аки ізверга нѣкоего, к своимъ причепивъ (куда надлежитъ) представить; а свои архипастырскіе мнѣнія, по высокопризрителной своей милости, мнѣ для наставленія сообщить, чего съ неситнымъ желаніемъ ожидаю, пребывая

вашего ясне въ Богу преосвященства, милостиво дознаннаго моего патрона (собственноручно) всенижайшій слуга іеромонахъ Ѳесфанъ Леонтовичъ монастыря Виленскаго старшій.

Декабря 20 д. 1756 года Вилня.

Архивъ Могилевской духовной консисторіи св. 1-я д. № 51.

CCCCXXXIV.

Доношеніе (собственноручное) игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Алипія Левицкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о прибытіи его въ Пинскъ и вступленіи въ должность, съ описаніемъ печальнаго состоянія, въ какомъ игуменъ нашелъ монастырь,

1757 года · генваря.

Великому господину, ясне въ Богу преосвященнѣйшому кvръ Тимоѳею Щербацкому, архиепископу митрополиту Кvевскому, Галицкому и малія Россіи

всепокорнѣйшое доношеніе.

Принявши я, нижайшій, високопочтеннѣйшую ясне въ Богу преосвященства вашего, на Пѣнское ігуменство мнѣ данную, грамоту, выехалъ з Кvева Божіимъ поснѣшествомъ, архипастирскимъ же ясне въ Богу преосвященства вашего отческимъ благословеніемъ, прошедшаго 1756 года сентября 14 д. водою Днепромъ, а зъ Днепра Припетію рекою и, минувши местечко Туровъ, ради дожда и жестокаго вѣтру, толко мало з тамошними священниками повидавшися, которіе до епархіи ясне въ Богу преосвященства вашего належать, въ вѣдомстве же Пинского монастира, отъехалъ къ Давидъ-городку епархіи жъ преосвященства вашего и пріехалъ

тамо сентября 29 д. всеблагополучно, где тамошній протопопъ Ѳеодосъ Яхимовичъ, наслишавши о моемъ к Давидъ-городку пріѣзде, вийшолъ ко мнѣ з прочиими священниками тамошной протопопѣи и просилъ мене, дабы я ближае приехалъ подъ Давидъ-городокъ рекою Горѣнню; пріехавши же я подъ самой городокъ, тамо три дни опочивалъ и въ день празника Покрова Пресвятія Богородицы соборное імѣлъ священнослуженіе въ храмѣ Пресвятыя Богородицы, где премного было народа, оттудуже поехалъ рекою Горенню, з Горѣни Припетію, а зъ Припети Пѣною рекою, ажъ подъ самый Пѣнскъ мимо пана Огѣнского болшіе полати, и изшедши тамо з чолна, по прошенію свято-богоявленского Пѣнского монастира братчиковъ, пошолъ первѣе въ церковь Богоявленія Господня монастирскую, и тамо, по обыкновенію отпѣвши «Достойно есть» и привитавшися з тамошною братіею, пошелъ въ монастиръ до келіи ігуменской, братчики же и братия за мною, и тамо іхъ мало попотчивавши, отпустилъ въ доми. Третіего же дне по моемъ пріездѣ въ день недѣлній, по лѵтургіи, при многонародномъ собраніи, высокопочтеннѣйшую ясне въ Богу преосвященства вашего, данную мнѣ на Пѣнское ігуменство, на амвонѣ читали грамоту; а по прочтеніи, просилъ я къ себѣ до келіи такъ монастира богоявленского, яко и ѳеодоровской церкви братчиковъ, где, обявивши імъ ясне въ Богу преосвященства вашего писанній къ нимъ листъ и роспечатавши, прочиталъ вслухъ предъ всѣми; по прочтеніи же всѣ обще, желая ясне въ Богу преосвященству вашему здравія, благодарствовали и немалой часъ въ келіи моей посидѣли, где, мало подпивши, братчики богоявленскіе и церкви ѳеодоровской въ немалій з собою пошли были ссоръ, заледво оныхъ утишилъ и до сихъ поръ з собою живутъ в немалой враждѣ, преже же тайно взятіе ..... права монастырскіе з церкви богоявленской заледво мнѣ ихъ дали и то уже перебранніе; братерскаго же артикула, какъ справлятися въ своемъ званіи, мнѣ не обявляютъ и не отдаютъ, а прежде бывало в церквѣ монастирской содержаться, и все, что хотятъ, своимъ упрямствомъ, безъ вѣдома и благословенія моего, дѣлаютъ, в церквѣ построили таковіе лавки, якъ и в костелахъ, и о томъ мнѣ и единого слова

промовить трудно, чтобы яковій злой не вщался бунтъ, бо когда я оніе лавки хотѣлъ з церкви вибросить, то оніе братчики богоявленскіе крикнули: не рушай, пане гумене, то мы для своихъ пановъ построили. Печатей же монастирскихъ, которихъ было двѣ, до сихъ поръ не отдаютъ, сказуя, якобы Брескій ігуменъ Спиридонъ, будучи на комѣссѣи в Пѣнскомъ монастирѣ, до себе позабѣралъ, которій тогдажъ и монастирские полушорки новые, коляску и хомутъ новій и кожу ведмежую новую добрую, за которую дано шесть талерей бытихъ и протчое, о чомъ когда я къ ему, ігумену Спиридону, писалъ, чтобы тое возвратилъ, то онъ мнѣ отписалъ такъ: ежели-де мнѣ братчики богоявленскіе, или Пѣнскій монастиръ виложенніе імъ на комѣссѣю денги возвратятъ 87 зол., то-де я тое все возвращу. Братчики же богоявленскіе сказуютъ, что-де оны на комѣссѣю, Спиридономъ производимую, виложили денегъ около пяти сотъ зол. полскихъ; того ради и моихъ денегъ двадцети рублей, виложеннихъ на наемь людей и куплениe дуба и на протчіе росходи, не хотятъ отдать; всезлобніе, хитріе и лукавіе, неправдивіе люде, почастократно оніе богоявленскіе братчики чрезъ писма, почтою посилаемія, з ігуменомъ Брискимъ согласіе имѣютъ, а мене точію хитроплетенними лукавими зводятъ словами, яко и я себе оберегаю хитросты, в компанѣю и конверсацѣю з ними не вдаюся, чрезъ которихъ самихъ и іхъ комѣссѣю, производимую Спиридономъ, и чрезъ бываго ігумена Пѣнского Кѵрилла монастыръ Пѣнскій в крайнѣйшое пришелъ разореніе и нищету и в немалихъ ..... долгахъ, которихъ нѣтъ чимъ платити жидамъ, которіе мало не повседневно писменни обаечки о набранню въ ныхъ горѣлки на непотребни банкети и прочіе до напитку такъ бывимъ ігуменомъ Кѵрилломъ, яко и братчиками, прежде бывими ігуменами набратого, которіе подобно інного нѣчого болше не дѣлали, точію, по сказкамъ честнихъ людей, в жидовъ беручи на бедній монастиръ в боргъ разніе напитки, з гостми непотребними банкетовали; да к томужъ и бывій монастира Пѣнского намѣсникъ, от ігумена Спиридона устроенній, Діонисій, живучи чрезъ немалое время на ономъ послушаніи, великіе монастирскіе отбѣраючи доходи и продаючи монастирское добро, не

здавши з себе обикновенной калкуляцѣи ....., по приказу писменному ігумена Спиридона, безъ бытности моей, ночной порой отъехалъ до Бриска, оставивши Пѣнскій монастиръ в немалихъ долгахъ, которихъ в мене повседневно доправляютъ, а в монастирѣ для пребѣднѣйшой братіи, которихъ імѣется два іеромонахи, з которихъ еденъ кривій, да діяконъ старій, на одно око слѣпъ, а на другое мало бачитъ, нѣтъ за що и хлѣба купити, а в монастирѣ всего пусто, може прійдетъ до того, что все мое бѣдное імѣнійце жиди заарештуютъ, чего ради в повседневной остаюся печали и пребываю ели живъ, едина мене здесь в Пѣнску задержала зѣма, а когда бы было лѣтное время, и единого бы мѣсяця не пожилъ в Пѣнску; ежели же живъ буду, да еще при здравіи, всекрайнѣйшое імѣю намѣреніе лѣтного времене воднимъ путемъ приехать в Києвъ и получить ясне в Богу преосвященства вашего отческое архипастирское благословеніе и о здешномъ бѣдного Пѣнского монастира поведеніи устне исповѣсти или писменно представити; нынѣ же при семъ моемъ покорнѣйшомъ доношеніи з всенижайшою склонностію видѣніе всего такъ церковнаго, яко и господарского Пѣнского монастира імущества з подписомъ руки моей и братіи ясне в Богу преосвященству вашему представляю.

Ясне в Богу преосвященства вашего, моего милостивопризрителнаго архипастира, всегдашній послушникъ свято-богоявленского благочестиваго зарубежного Пѣнского монастира ігуменъ іеромонахъ Алимпій Левѣцкій.

1757 год. генварь. Пѣнскъ.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1757 года д. № 16 (по генеральному повѣтью).

CCCCXXXV.

Копія примирительнаго договора между православными и католическими жителями г. Минска, съ предоставленіемъ православнымъ свободнаго отправленія обрядовъ и церемоній своей религіи до тѣхъ поръ, пока будутъ надлежащимъ образомъ провѣрены королевскія привиллегіи, которыя приводили въ свою пользу православные,

1757 года 1 февраля.

Я, ксендзъ Іозефъ Калецкій, бывшій Минской протопопъ, со всѣми прихожеными и я, Феофанъ Яворскій, грекороссійскаго Минскаго монастыря игуменъ, со всѣми, до моего монастыря принадлежащими людьми, всякому наказанію и штрафу по всѣмъ нижеписаннымъ казузуламъ, пунктамъ и параграфамъ добровольно себя подвергая, всѣмъ нынѣшняго и предбудущаго вѣка людямъ, кому бы о семъ вѣдать надлежало, симъ нашимъ добровольнымъ и никогда не нарушимымъ мировымъ договоромъ, которой мы вѣчно между собою постановляемъ, извѣстно чинимъ, что, хотя, по имѣющимся между нами взаимнымъ претенсіямъ въ разсужденіи чинимыхъ по сіе число въ отправленіи церковныхъ обрядовъ препятствій, опредѣленными комисарами, а именно: его преосвященствомъ аріополитанскимъ епископомъ, Бѣлорусскимъ намѣстникомъ и проточ. Томасомъ Зѣнковичемъ и отцомъ протопопомъ, красно(польскимъ?) Матеусомъ Пацошевскимъ коммисія и произведена, однако мы, вышеозначенные персоны, не дождавшись рѣшительнаго по правамъ приговора, помощію и посредствомъ какъ господъ коммисаровъ, такъ и другихъ пріятелей, вѣчное и никогда ни подъ какимъ видомъ неуничтожаемое примиреніе между собою учинили; и хотя при семъ примиреніи отъ обѣихъ сторонъ показываны документы и привилегіи, одна подлинная, за печатью и собственнымъ подписаніемъ пресвѣтлѣйшаго короля польскаго Михаила, нашего всемилостивѣйшаго государя, данная Минскому духовенству маія 6 дня 1673-го года, въ которой подъ опасеніемъ штрафовъ публичной по городу съ хоругвями ходъ имѣть запрещается, другіе двѣ пресвѣтлѣйшаго короля Августа Третьяго, благополучно нынѣ надъ нами государствующаго, а именно: одна отъ 31-го де-

кабря 1735 года, а другая 1744 года (въ которыхъ упоминается и о привилегіи короля польскаго Владислава Четвертаго отъ 18 марта 1633-го года), дозволящіе грекороссійскаго закона людямъ отправлять процессіи и торжественные обряды, обѣихъ же сихъ привилегей только копіи, а не оригиналъ показываны; однако мы, не вступая въ тонкое тѣхъ документовъ и привилегей разобраніе, но совсѣмъ отсылая оные для разсмотрѣнія туда, гдѣ сему по правамъ быть надлежитъ, такой съ обѣихъ сторонъ договоръ заключили: во первыхъ, публичные процессіи на іордань, какъ оные предъ симъ не-уніаты имѣли, такъ и нынѣ имъ дозволяются до тѣхъ поръ, пока привилегеи разсмотрѣны и разобраны не будутъ; потомъ Минское духовенство со всѣми своими причетниками никакого честнымъ отцамъ монахомъ грекороссійскаго исповѣданія препятствія въ отправленіи ихъ церемоній, обрядовъ и благочестія чинить не имѣетъ и никакого не-уніата насильственно къ римской католицкой вѣре принуждать не будетъ; напротивъ того честные отцы монахи грекороссійскаго исповѣданія самопроизвольное не-уніатовъ обращеніе за насильство и обиду почитать не будутъ и ни одного изъ католиковъ, или рожденнаго отъ отца или матери католицкихъ, въ своемъ законѣ имѣть, содержать и въ свою вѣру принимать, не дозволятъ. Что все съ обѣихъ сторонъ ненарушимо соблюсти имѣемъ, такожъ всѣ прежъ сего произшедшіе претенсіи симъ нашимъ вѣчно постановленнымъ мировымъ договоромъ опровергаемъ и уничтожаемъ. Во увѣреніе чего на сем нашемъ вѣчно постановленномъ и никогда ненарушимомъ мировомъ договорѣ своеручно съ упрошенными отъ насъ почтенными господами комиссарами подписываемся. Писанъ въ Минскѣ февраля въ 1 день 1757 (?) года Іозефъ Калецкій, бывшей Минской протопопъ. Феофанъ Яворскій, игуменъ грекороссійскаго Минскаго монастыря святыхъ апостолъ Петра и Павла.

Архивъ св. Синода 1756 года д. № 354.

CCCCXXXVI.

Письмо (переводъ) Виленскаго католическаго бискупа Михаила Зенковича къ секретарю русскаго посольства Ржичевскому, съ извѣщеніемъ о состоявшемся примиреніи между православными и католиками въ Минскѣ и о предоставленіи православнымъ свободнаго отправленія обрядовъ своей религіи,

1757 года 6 февраля.

Понеже, по недавно учиненнымъ отъ васъ въ жалобахъ Минскихъ неуніатовъ требованіямъ, дѣйствительно, какъ я васъ обнадеживалъ, произведенная господиномъ Бѣлорускимъ намѣстникомъ, великаго княжества Литовскаго писаремъ и другими, опредѣленными отъ меня, комисарами комисія уже окончена, то я слѣдующее во извѣстіе вамъ объявляю. Хотя произшедшіе жалобы не такъ въ самомъ дѣлѣ по слѣдствію явились, какъ оные вамъ учинены; однако комисары одни предъявленія опровѣргнули, а другія до того привели, что посредствомъ своимъ приносящихъ жалобы примирили. Одинъ только споръ о королевскихъ привилегіяхъ до надлежащаго рѣшенія предоставленъ, какъ о томъ явствуетъ изъ прилагаемой при семъ копіи, изъ которой можно усотрѣть, что для неуніатовъ утверждено безпрепятственное церковныхъ обрядовъ, по ихъ обычаемъ, отправленіе. И такъ вы вѣрены быть можете, что я все то дѣлаю, чего только справедливость требуетъ, и что я надъ непорядками моего клира смотрѣніе имѣю; однакожъ ненадлежитъ и вамъ удобно неуніатамъ въ ложныхъ ихъ доносахъ вѣрить. О чемъ прилѣжно васъ прося, съ обыкновеннымъ почтеніемъ пребываю.

Архивъ св. Синода 1756 года д. № 354.

CCCCXXXVII.

Копія письма игумена Минскаго петропавловскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ извѣщеніемъ о состоявшемся примиреніи между православными и ихъ обидчиками—католиками.

1757 года 17 февраля.

Не по заслугамъ моимъ ваше благородіе многократно мнѣ изволите оказывать благодѣянія, которыми, какъ во время Варшавскихъ ассесорскихъ судовъ пользовался, такъ и нынѣ пользуюсь, ибо его преосвященство, Виленской епископъ, по вашему силному ходатайству и прилежному старанію, для произведенія по учиненной мною жалобѣ коммисіи немѣдленно въ Минскъ прислалъ своихъ комисаровъ, а имянно: преосвященнаго Аѳіополитанскаго епископа, Бѣлорускаго намѣстника Зѣнковича и честнаго отца красносельскаго протопопа Пацошевского, гдѣ, по объявленіи мнѣ предъ двумя недѣлями срока, слѣдствіе и учинено было. Но понеже Минское духовенство желало примиренія, обязуясь не чинить никакихъ обидъ и наглостей нашему Минскому монастырю, и ничего въ предосужденіе нашей грекороссійской вѣры не дѣлать, и тѣ, при моихъ предмѣстникахъ причиненные, обидъ и убытки наградило, то и я, не вступая въ дальнѣйшую тяжбу, а особливо для того, что на оную изъ Минскаго монастыря, которой пожаромъ въ чрезвычайную скудость и въ крайнее разореніе приведенъ, не откуда взять ни малѣйшаго кошту, на помянутое примиреніе согласился, которое съ обѣихъ сторонъ и учинено, выключая Минскихъ іезуитовъ, базиліановъ и уницкихъ поповъ, кои власти его преосвященства Виленскаго епископа не подвержены, а имѣютъ они особливыхъ своихъ начальниковъ, такожь до уницкого митрополита принадлежатъ, и потому въ особливыхъ мѣстахъ на ихъ надлежитъ искать сатисфакціи въ показанныхъ нашему монастырю обидахъ; а копію съ мироваго нашего договора чаятельно ваше благородіе уже имѣете. Въ протчемъ, при засвидѣтельствованіи вашему благородію моего всепокорнѣйшаго за всѣ

ваши благодѣянія и труды благодаренія, съ совершѣннѣйшимъ почтеніемъ пребываю.

P. s. Прошу съ сего моего письма копію послать въ святѣйшій сѵнодъ для извѣстія.

Архивъ св. Синода 1756 года д. № 354.

CCCCXXXVIII.

Доношеніе (собственноручное) игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Алипія Левицкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею о томъ, какъ и почему онъ долженъ былъ оставить Пинскій монастырь, съ жалобою на игумена Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго и на Пинскихъ братчиковъ,

1757 года 20 февраля.

Великому господину, ясне въ Богу преосвященнѣйшому кѵръ Тимоѳею Щербацкому, архиепископу, митрополиту Кѵевскому, Галицкому и малія Россіи

всепокорнѣйшое доношеніе доездное.

Давно уже я былъ, по должности моей, к ясне в Богу преосвященству вашему такъ о моемъ прибытіи на ігуменство в наимѣзернѣйшій благочестивій свято-богоявленскій Пѣнскій монастиръ, яко и о моемъ пребѣднѣйшомъ в сномъ монастирѣ пребываніи писменное извѣстіе, обаче, за неимѣніемъ з Пѣнска в Кѵевъ оказіи, тое извѣстіе в мене премедлѣло, которое при семъ моемъ доездномъ доношеніи ясне в Богу преосвященству вашему представляя, еще въ дополненіе онаго о моемъ крайномъ бѣдствіи доношу, что братчики того Пѣнскаго монастира всезлобніе и враждебніе люде частократно предъ честними людми не точію монастирскими, но и духовными тые бывало на мене произносятъ похвалки: хорошо-де, что сей ігуменъ въехалъ в Пѣнскъ, повидимо, якъ виедетъ з Пѣнска; а ежели-де поплатитъ всѣ прежнихъ ігуменовъ долги и за гиберну уплатитъ двѣстѣ тинфовъ въ мартѣ мѣсяцѣ, тогда его изъ Пѣнска випустимо; что-де намъ ігуменъ,

онъ намъ долженъ кланятися, а не мы ему. Чуючи же я тые слова, что частократно и мало не повседневно, размишлялъ, каковимъ бы образомъ з Пѣнского виехать бѣдствія, началъ имъ братчикамъ слушніе представляти резони, что мнѣ надобно всенепремѣнно самому явитися преосвященнѣйшому архипастиру и, представивши писменно о всемъ здешномъ поведеніи, просити милости, то оны отказали: нѣлзя-де вамъ оставляти монастира, тайную на мене в сердце своемъ всезлобную сокривая хитрость. Размишляя же я паки, что уже до крайнаго приходитъ мнѣ бѣдствія и лишенія остатнего моего імущества, к томужъ смотря на крайное убожество того монастира, что и хлѣба нестаетъ и нѣтъ за що купити, возложивши на Бога надежду, началъ прибѣратися въ путь; а дабы оніе братчики не угадали, что я вовся виежджаю въ Кѵевъ, то я ікони свои и протчое украшеніе келейное тамъ оставилъ з інними вещами; вклавшижеся в трое саны, когда имѣлъ виездити з монастира и сѣвъ на санки, то пришли три человѣка братчиковъ, з которими я привитавшися заразъ и поехалъ; а служитель мой з третими санками остался былъ в монастырѣ, въ которого іеромонахъ тамошній Іакинѳъ, всему злу предъводитель и пагубный ябедникъ, взялъ разбойнически з санокъ смушевое мое бѣлое футерце, в служителя же моего здеръ рукавицѣ, а ведмежой кожи братчики не дали и мантію новую мою в церквѣ заарештовали и не дали; и ежели бы оныхъ братчиковъ болѣе собралося, тобы всенепремѣнно мене не випустили з монастира и все мое имущество розграбыли бы и не безъ лишенія бы здравія было, якъ прежнимъ ігуменомъ Пѣнскимъ оніе безъсовѣстніи братчики, кожемяки, шевцѣ, ковалѣ да резники, чинили и все тое оніе братчики в надежду ігумена Бриского Спиридона дѣлаютъ, которій, невѣдомо почему, оній Пѣнскій монастиръ в своемъ тайно содержитъ вѣдомствѣ и з братчиками чрезъ листи, почтою посилаеміе, часто имѣетъ согласіе, которій ігуменъ Брискій, будучи на комѣссѣи в Пѣнскомъ монастирѣ, не точію общое добро монастирское позабѣралъ, но и зеліе, имѣющоеся в огродкахъ предъ келіею ігуменскою казалъ повикопувать и в Брискъ отвезти, бо братчики оного Спиридона за великого имеютъ протектора и го-

сподина, и мнѣ совѣтовали, чтобы я его, Спиридона, не опечалялъ листами своими, которій Спиридонъ не точію в отмѣнность государственнихъ указовъ, но и в противность права посполитого, оную комѣссѣю дѣлалъ разбойнически, наехавшы на оній премѣзернѣйшій монастирецъ з многолюдствомъ и многими конми, приводя оній в крайную нищету, якъ уже и совершенно привелъ; да еще и ко мнѣ укоризненній писалъ листъ и педулу, которихъ здесь копѣи сообщаються; да и прежде онъ, Спиридонъ, писалъ ко мнѣ, удивляючися тому, что я скоро за пріездомъ моимъ в Пѣнскій монастиръ не описовался к нему. Братчики же богоявленского монастиря писали к нему, Спиридону, просячи, дабы онъ пріехалъ в Пѣнскій монастиръ, и для чего,—не вѣдаю, толко жъ онъ к нимъ отписалъ, что-де мнѣ теперь к вамъ нѣтъ для чего ехать, понеже уже вы імѣете ігумена. Когда же я пріехалъ в городъ Туровъ и сталъ на квартере в поповъ свято-Николаевскихъ Туровскихъ, то оніе хотѣли в мене заграбити коня за долгъ бываго ігумена Пѣнского іеромонаха Кирилла, которий в ныхъ на свою потребу позичилъ былъ три червонци, и я принужденъ онымъ отдати своими денгами, на что оны мнѣ и квѣтанцѣю дали. И такъ я чрезъ оное Пѣнское ігуменство до всекрайнѣйшого пришолъ роззоренія и лишенія, при старости моей, здравія, понеже братчики Пѣнскаго монастира ни единого мнѣ шосточка не дали за тое, что я на своемъ коштѣ ехалъ в Пѣнскъ, дуба купилъ, людей нанималъ и на протчіе росходи болѣе дватцяти рублей, да и в Пѣнскомъ монастирѣ болше за свои денги куповалъ хлѣбъ и рибу, нежели з приходовъ тамошныхъ пребѣдныхъ; да и теперь, в Кѵевъ едучи, не безъ малой денежной утрати, кромѣ нарушенія в сые зѣмное время здравія, обаче во всемъ моемъ бѣдствіи на всемогущаго Бога и на отческую ясне в Богу преосвященства вашего высокопатронскую архипастырскую милость возлагая надежду и оной навсегда себе вручая, прошу всепокорнѣйше из оного Пѣнского ігуменства мене уволнити, понеже самъ в себѣ ощущаю слабость здравія, при которой уже по Божію смотренію можетъ быти и конецъ сея временнія жизны приспѣетъ; о семъ моемъ уволненіи отъ Пѣнского ігуменства мое усугубляю прошеніе.

Ясне в Богу преосвященства вашего послушникъ и слуга нижайшій свято-богоявленского заграничного Пѣнского монастира ігуменъ іеромонахъ Алимпій Левѣцкій.

Вверху надпись: «подано 1757 года февраля 20 дня; разсмотрѣть въ консисторіи велено отъ его преосвященства и представить».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1757 года д. № 17 (по генеральному повѣтью).

CCCCXXXIX.

Прошеніе Варшавскаго капеллана іеромонаха Иліи Павлоцкаго о возвращеніи ему собственныхъ денегъ, употребленныхъ на проѣздъ изъ Кіева до Варшавы и другія нужды, съ жалобою на обиды и притѣсненія со стороны секретаря русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскаго и на крайне скудное содержаніе Варшавской капелланіи,

изъ Варшавы 1757 года 10 мая.

Въ святѣйшій правительствующій всероссійскій сѵнодъ

всенижайшое доношеніе.

Сколько я, нижайшій, с прибитія моего въ Варшаву и понынѣ бѣдствую чрезъ господина секретаря посольства Ржичевскаго, единъ только Богъ вѣстимъ о томъ, да я другой, понеже безпереривaніе бѣдствія собою несу, а святѣйшому правительствующему всероссійскому сѵноду всенижайше вкратцѣ слѣдующою рѣчу моею доношу. Прошлаго 1756 года сентября 17 дня отзивался я, нижайшій, в крайнемъ недостаткѣ будучи, за крайную дороговизну въ Варшавѣ состоящую, въ святѣйшій правительствующій всероссійскій сѵнодъ всенижайшимъ моимъ доношеніемъ о томъ, что господинъ секретарь посольства Ржичевскій милостивѣйше опредѣленнаго жалованія ея императорскаго величества, на двоихъ церковниковъ присланнаго уже било за сентябрскую треть прошлаго 755 года 25 червонцовъ, тинфа и грошей шесть чрезъ цѣлой круговой годъ в дачу не производилъ по сентября 6 день 1756

года, с чего они, церковники, а по ихъ послѣдовательно и я, нижайшій, крайне бѣдствуя, не могучи съ получаемаго на себе только жалованія приснабдѣть и пропитать якъ ихъ двоихъ церковниковъ, такъ и себе съ слугою моимъ собственнимъ, четвертимъ человѣкомъ (котораго, не трогая церковниковъ в приватніи мои услуги, за приказъ многократній егожъ, секретаря посольства Ржичевскаго, церковникамъ не слушатся мене не въ чемъ, в приватнихъ моихъ услугахъ содержу съ прибытія моего въ Варшаву на своемъ коштѣ, ради послугъ моихъ), по якому моему всенижайшему доношенію прошлагожъ 756 года ноября 24 дня получилъ я, нижайшій, изъ святѣйшаго правительствующаго всероссійскаго сѵнода високомилостивѣйшую резолюцію въ томъ, что благосоизволено отъ святѣйшаго правительствующаго всероссійскаго сѵнода къ надлежащему разсмотрѣнію и рѣшенію послать въ коллегію иностраннихъ дѣлъ указъ, и посланъ, коимъ милостивѣйше требованно, даби повелено, въ силу височайшихъ ея императорскаго величества указовъ, надлежащое и опредѣленное яко мине, нижайшому, такъ и обрѣтающимся при мнѣ двоимъ церковникамъ жалованіе в дачу производить безъ всякаго удержанія и продолженія; но понеже и по собывшойся високомилостивѣйшой изъ святѣйшаго правительствующаго всероссійскаго сѵнода резолюціи, по ненавистнимъ коварнимъ препятствіямъ ненавистника православнія греческія церкви и мене, нижайшого, с церковниками при ней секретаря посольства Ржичевскаго, жалованіе ея императорскаго величества за чтирѣ третѣ: генварскую, майскую и сентябрьскую прошлаго 1756 года, да за генварскую настоящаго 1757 года до априля 28, и мая 6 дня настоящаго 1757 года в дачу на церковниковъ не производилося, потому я, нижайшій, съ церковниками, крайне бѣдствуя за недостатечество, по крайней на все въ Варшавѣ дороговизнѣ, не могучи ни себе съ вышепомянутымъ своимъ слугою, ни церковниковъ съ получаемаго на себе только жалованія пропитать и приснабдѣть, принужденъ былъ и не хотя по крайней нуждѣ то на вѣктъ, то на снабдѣніе якъ себе, такъ и ихъ церковниковъ (понеже крайне уже ободралися были и почти какъ бубни голіи и босіи на встидъ людскій ходили) въ долги

впасть на восемъдесятъ червонцовъ с налишкомъ, да приснабдѣть и пропитать якъ ихъ церковниковъ, такъ и себе, нижайшого, съ вышепомянутимъ своимъ служителемъ; априля же 28 дня настоящаго 1757 года хотя жалованіе на церковниковъ и прислано и в дачу произведено за три третѣ: генварскую, майскую и сентябрьскую прошлаго 1756 года тридцать три червонцовъ и девять тинфовъ и съ шостакомъ и шестю грошми съ суми ста рубліовъ, опредѣленнихъ въ годъ на двоихъ церковниковъ, да не могли они этими деньгами виплатиться купцамъ здѣшнимъ, въ которихъ для снабдѣнія своего товаровъ мѣзернихъ набирали на сорокъ червонцовъ числомъ до присилки жалованія за четвертую еще треть генварскую настоящаго 1757 года, которое настоящаго мая 6 дня якъ на ихъ присланно и видано пятнадцать червонцовъ и 6 тинфовъ (которыми какъ доплатили помянутимъ купцамъ, то осталося в нихъ на предьидучую ихъ обиходку по чтирѣ червонцовъ и восемъ тинфовъ и съ шостакомъ и шестю грошми), такъ и на мене, нижайшаго, присланно жъ и видано за помянутую генварскую треть сего 1757 года съ суми ста рубліовъ сорокъ три червонцовъ и шесть тинфовъ съ двумя шостаками и шестю грошми, а на церковніе росходи з опредѣленного числа 50 рубліовъ не присланно не шеляга, по сказкамъ его, ненавистника, секретаря посольства Ржичевского, почему думаю не помѣшал ли онъ, ненавистникъ, коварнимъ своимъ препятствіемъ произвожденія помянутаго числа денегъ, опредѣленнихъ на церковніе расходы; буди бъ помѣшалъ какимъ коварнимъ видомъ, прошу всенижайше святѣйшаго правительствующаго всероссійскаго сѵнода вѣдать о томъ, и, святѣйшески вмилосердився, не попущать мене, нижайшаго, въ крайнее разорѣніе, чтобъ мне, нижайшому, не воспослѣдовало еще и церковніе расходи з своего кошту становить с пущимъ моимъ разорѣніемъ, понеже я и такъ уже довольное число долговъ на шеи своей имѣю, сорокъ восѣмъ червонцовъ и десять тинфовъ съ двома шостаками и шестю грошми, съ прошлаго года мѣсяца сентября по ся пори, за недостатокъ с чего прожить, набырая на кредитъ якъ про нужду общекупную съ церковниками: то на дрова, то на вѣктъ, такъ про свою собственную нуждужъ для

снабдѣнія себѣ, понеже в толь бѣдное состояніе пришелъ былъ, не могучи съ чего приснабдѣтися за крайную на все дороговизну здѣшную, что кошулѣ на хребтѣ, совѣсно предъ Богомъ говору, не имѣлъ, въ служителя было своего позичаю бѣдной кошулѣ проходить, покамѣстъ холсту на кредитъ не выхватилъ, а далѣй матерей на кафтанъ (понеже не имѣлъ въ чемъ предъ своими жъ господами двору россійского находячимися нынѣ здѣ и на свѣтъ показаться) принужденъ былъ на кредитъ же ухватить, по якимъ долгамъ сколько я, нижайшій, нынѣ бѣдствую отъ кредиторовъ своихъ, доправляющихъ на мнѣ денегъ своихъ, ово словесно доходя ко мнѣ, ово суплѣки и съ прозбами и угрозбами присилая, Богу единому только вѣстимо, да мнѐ другому, понеже я бѣдствую; а святѣйшому правительствующему всероссійскому сѵноду для знанія бѣдствія моего подленнія кредиторовъ моихъ суплѣки при семъ сообщаю, по коимъ суплѣкамъ кредиторовъ моихъ всенижайше прошу святѣйшаго правительствующаго всероссійскаго сѵнода святѣйшески милостивѣйше порадить мене, нижайшого, что мнѣ дѣлать съ ними, уплатить ли доправляеміи ими на мнѣ денги, или не уплачивать да просить въ далшое время почекати; буди уплатити, не в состояніи нахожуся уплатить, понеже долговъ имѣю я, нижайшій, сорокъ восѣмъ червонцовъ и десять тинфовъ съ двойма шостаками и шестью грошми, а жалованія на мене пришло только сорокъ три червонцовъ и шесть тинфовъ съ двойма шостаками и шестью грошми, которымъ жалованіемъ хотябъ я уплатилъ безъ малаго чего, такъ зачѣмъ треть проведу съ церковниками, яко не могутъ собою провѣктоватися и третимъ своимъ служителемъ вѣктомъ? Только на шею надобно будетъ вновь хватать да вѣктоваться, будижъ не уплачивать да просить ихъ въ дальшое время подъчекивати, такъ и слухать этого не хотятъ, отварачиваяся и сказуя: буди-де по волѣ не отдаешь спадаючихъ на насъ денегъ, то по неволѣ-де принужденъ будешь хоть заставиться да поставиться, отдать наше, какъ иннимъ способомъ поступимо съ тобою, почему я, нижайшій, крайне бѣдствую и въ недостатки находяся и въ турбацеихъ по вишпомянутимъ обстоятельствамъ, якимъ моимъ бѣдствіемъ не доволяся ненавистникъ гре-

ческія церкве и мене, нижайшаго, при ней, секретарь посольства Ржичевскій предоставлялъ, какъ слишу, въ иностранную коллегію, аки бы мніе, нижайшому, и третьяго еще церковника надобно, что единѣ по ненависти своей к минѣ дѣлаеть на пущое мое разорѣніе, понеже я, нижайшій, двоихъ церковниковъ только содержа да третяго своего слугу, не моглъ обойтися, чтобъ въ долги не впасть. А онъ, ненавистникъ, и третяго еще мніе утаскиваетъ на пущое мое разорѣніе и убиточеніе, почему я, нижайшій, какъ и такъ уже въ долгахъ нахожуся, буди бъ по представленію его и прибилъ откудова третій церковникъ без опредѣленія на себе жалованія и указа къ минѣ, нижайшому, о принятіи его не посмѣю, яко и не могу, мимо вѣдома святѣйшаго правительствующаго сѵнода принѣмать ево и содержать на своемъ коштѣ, понеже и такъ уже довольное число долговъ на шеѣ своей имѣю, и по онимъ во всегдашнемъ неспокойствѣ и турбаціяхъ, кромѣ дѣлаемихъ мнѣ ненавистникомъ моимъ, секретаремъ посольства Ржичевскимъ, неспокойствъ, то похвалками, то угрозами, нахожуся, съ чего почти всегда и хорую, да и хоровать еще в предидучое время не отрѣкаюся, понеже кредиторѣ крайне не даютъ ослаби. Того ради всенижайше прошу святѣйшаго правительствующаго всероссійскаго сѵнода святѣйшески повелѣть кому надлежитъ имѣть принамней собственніи мои деньги поворотить восѣмъдесять и восѣмъ рублей с полтиною ради удовольствія помянутихъ долговъ моихъ, которие деньги при виездѣ моемъ съ Кіева въ Варшаву какъ перевелъ въ Кіевѣ жъ на монету польскую, то имѣлъ монетою червонцевъ сорокъ безъ пяти тинфовъ и двоихъ шостаковъ, да кромѣ сихъ преосвященнѣйшій митрополитъ Кіевскій, при взятіи мною благословенія въ путь Варшавскій, изволилъ мене, нижайшаго, милостивѣйше жаловать отъ себе четирма червонцами, и того всихъ тіехъ денегъ моихъ собственнихъ имѣлъ я, нижайшій, сорокъ и четыре червонцовъ безъ пяти тинфовъ и двоихъ шостаковъ, съ которихъ за малое число виданнихъ мніе денегъ на проѣздъ въ Варшаву шестьдесять только рубліовъ (о чемъ чаю репортовано с катедри митрополѣтанской Кіевской въ святѣйшій правительствующій сѵнодъ) половинную долю противъ прежней видачѣ на іеро-

монаха Антонія Почеку, за неимѣніемъ в тѣ пори денегъ достаточнихъ въ казнѣ катедральной (понеже церковь в то время репаровалася и инніе многіе работи били) здержалъ я, нижайшій, яко своими купленними лошадьми съѣздилъ, на пятеро лошадей и троихъ людей чрезъ дорогу дванадцать червонцовъ съ нѣсколько тинфами, а остальніи двадцать червонцовъ съ залишкомъ, у Варшавѣ уже находяся, на пропитаніе якъ себе, такъ и двоихъ церковниковъ здержал же, о которихъ повращеніи повторне всенижайше прошу святѣйшаго правительствующаго всероссійскаго сvнода ради удовольствія помянутихъ долговъ моихъ по вишпомянутимъ, пріобщенънимъ при семъ, подленнимъ суплѣкамъ кредиторовъ моихъ, чем бы мнѣ, нижайшому, в дальшое время въ пущое разслабленіе здоровья своего не приходить по неспокойствамъ и турбаціямъ, отъ кредиторовъ дѣлаемимъ мніе, а по онимъ послѣдовательно и живота не лишится.

О семъ проситъ святѣйшаго правительствующаго всероссійскаго сvнода всенижайшій рабъ (собственноручно) іеромонахъ Илія Павлоцкій капеланъ Варшавскій.

1757 года мая 10 дня Варшава.

Архивъ св. Синода 1751 года д. № 180.

CCCCXL.

Доношеніе Кіевской духовной консисторіи св. синоду объ отправленіи въ Варшаву ученика риторики Кіевской Академіи Пантелеимона Понтовскаго на должность церковно-служителя при капелланіи, съ просьбою о возвращеніи Кіевской каѳедрѣ употребленныхъ на его отправленіе денегъ, изъ Кіева 1757 года 4 іюня.

Святѣйшему правителствующему синоду

доношеніе.

По силѣ ея імператорскаго величества указа, изъ святѣйшаго правителствующаго синода его преосвященствомъ, мытрополітомъ Кіевскимъ, Галицкимъ и малія Россіи полученного, к имѣющемуся

в Варшавѣ капеляну іеромонаху Іліи Павлоцкому, к битію при церквѣ настоящимъ церковнослужителемъ академіи Кіевскія ученикъ школи риторики Пателеймонъ Понтовскій, в чтеніи и пѣніи достаточній и в таковое послушаніе достойній изисканъ, и по видачи ему на дорожное от Кіева до Варшави содержаніе и на подводу изъ катедралнихъ его преосвященства доходовъ на щетъ от святѣйшаго синода возврату всего денегъ тридцяти пяти рублевъ сего 757 года іюня 1 д., по сношенію с Кіево-губернскою канцеляріею, отправленъ в Варшаву. Того ради святѣйшаго правителствующаго синода просимъ оніе тридцять пять рублевъ денги для пересилки ихъ в катедру его преосвященства поручить обрѣтающемуся при шляхетскомъ кадетскомъ корпусѣ іеромонаху Наркиссу, о чемъ, за крайнею его преосвященства болѣзнію, присидящіе в духовной его преосвященства консисторіи доносятъ.

Вашего святѣйшества всенижайшіе послушники (собственноручно) Кіево-пустино-ніколаевскаго монастыря архімандрітъ Никифоръ. Кіево-Видубицкаго монастыря ігуменъ іеромонахъ Антоній. Катедралный духовникъ іеромонахъ Іакинфъ. Писарь катедралный іеромонахъ Петръ. Катедралный проповѣдникъ іеромонахъ Павелъ. Консисториста соборный катедралный старецъ іеромонахъ Сілуанъ. Консисториста соборный катедральный старецъ уставникъ іеромонахъ Сиеъ.

1757 года іюня 4 д.

Архивъ св. Синода 1751 года д. № 180.

CCCCXLI.

Прошеніе игумена Минскаго петропавловскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго русскому послу въ Варшавѣ Гроссу, съ жалобою на Виленскаго старшаго Ѳеофана Лентовича, который причинилъ, будто бы, разныя обиды ему, Ѳеофану Яворскому, Минскому монастырю и монахамъ Виленскаго монастыря,

изъ Пинска 1757 года 8 іюня.

Сіятельнѣйшему и высокопревосходительнѣйшему его милости господину господину Генриху Гроссу, ея императорскаго величества самодержицы всероссійской дѣйствительному штатскому совѣтнику и чрезъзвычайному посланнику Россійскаго двора, наяснѣйшому королю Польскому присутствующему, высокомилостивому моему государю

всенижайшее доношеніе.

Сего текущаго 1757 года мая 30 дня имѣлъ я, нижайшій, особливое щастіе получити для проѣзду моего въ Кіевъ вашего сіятельства подленной пашепортъ, за якое высокомилостивое вашего сіятельства господское благодѣяніе и дознанное отеческое благопризрѣніе всенижайше попремного благодарствую. При семъ объявляю вашему сіятельству, что я, нижайшій, принужденъ ѣхать въ Кіевъ по крайнѣйшей нуждѣ и тяжелоносной необходимой обидѣ моей, а именно, что сегожъ года априля 26 дня превелебніи отецъ Ѳеофанъ Леонтовичъ старшіи монастыря благочестиваго Виленскаго, насилно фундушамъ и привилегіямъ королевъ польскихъ, причитая себѣ верховную власть надъ благочестивимъ монастыремъ Мѣнскимъ, з Вѣльня монаховъ единомыслнихъ совѣтниковъ своихъ прислалъ, чтобъ мене, нижайшаго, з благочестиваго монастыря Мѣнскаго до Вилня тайнимъ образомъ похитили. Якое я, нижайшій, видивши тяжелоносное на себе старшаго Виленскаго Леонтовича наважденіе, всего имѣнія своего монашескаго лишившися, принужденъ я, нижайшій, оставити Мѣнскій благочестивый монастырь сегожъ года априля 26 дня и прибилъ въ Пѣнскій благочестивій монастырь мая 12 дня, гдѣ онія полезнѣйшія Мѣнкаго монастыря чрезъ мене, нижайшаго, зачатіе разнія дѣла и

процедера правніе о грунтахъ и сѣножатяхъ монастырскихъ з мирскими господами и ксензами римскими и уніятскими къ совершенному рѣшенію и окончанію прилѣжнимъ старателствомъ моимъ, толко приспѣло время чтобъ онія дѣла произвести, но чрезъ сдѣланное монастырю Мѣнскому гвалтовное старшаго Виленскаго Леонтовича наважденіе, и мнѣ, нижайшому, учиненную крайную обыду и безчестіе, оніе зачатіе монастырскіе дѣла, и тихъ дѣлъ многовременнія тяжелоноснія моя труда вовся нынѣ безъ присутсвія моего уничтожатся, почему монастыру благочестивому Мѣнскому безъ надлежащаго зачатихъ дѣлъ рѣшенія непремѣнно слѣдовати имать въ скорости крайнее бѣдственное разореніе. Сегожъ слѣдующаго года априля 26 дня з монастыря дѣвическаго Мѣнскаго при той же церквѣ святыхъ апостоловъ Петра и Павла издревле будущаго, старшій Виленскій Леонтовичъ монахинъ насилно въ Вильню побралъ, именно монахиню Анастасію Соболевскую съ монастыря ихъ дѣвическаго Мѣнскаго и з отчини ихъ дѣвической, прозываемой Жабовщина, насилно зруговалъ и до Вѣлня спровадилъ, которая отчина ихъ дѣвическая издревле, по фундушу и привилегіямъ королевъ польскихъ, до монастыря дѣвическаго Мѣнскаго принадлежащая, а онъ, старшій Виленскій Леонтовичъ, привилегія королевъ польскихъ и высокомилостивую вѣчноблаженныхъ великихъ благочестивыхъ господъ оную фундацію крайне воничтожилъ. Того ради, дабы онъ, старшій Виленскій Леонтовичъ, тоею отчиною Жабовщиною, до дѣвическаго монастыря Минскаго принадлежащою, самъ владѣлъ, въ якомъ дѣвическомъ Мѣнскомъ монастыру жадной монахини не имѣется, изруговавши онъ, старшій Виленскій Леонтовичъ, монахинь з дѣвическаго Мѣнскаго монастыря, въ томъ же монастырѣ дѣвическомъ Мѣнскомъ мирскаго человѣка римлянина съ женою жити уфундовалъ и оному мирскому человѣку, з женою будучему, далъ онъ, старшій Вѣленскій, дѣвическаго Минскаго монастыра оную отчину Жабовщину въ подленную власть и совѣршенное владѣніе, и оному мирскому человѣку под началъ отдалъ іеромонаха, чтобъ ему, яко господину своему, во всемъ послушнимъ былъ. Такожде и Вѣленскому благочестивому монастыру крайняя слѣдуетъ нужда того ради, что онъ, старшій

Виленскій, монаховъ з монастыра Виленскаго попрогонялъ, именно іеромонаха Владиміра Жураковскаго, іеродіакона Ѳеофана Томашевскаго казнодѣю, іеродіакона Рувима, іеродіакона Давида, іеродіякона Мартиніяна, да и монаха Зѣновія и, прогнавши з монастыра Вѣленскаго монаховъ, подрядилъ слугу Местока (sic) для того, чтобъ въ барабанъ былъ и въ трубу трубилъ посреде града Вильня, чтобъ тѣхъ монаховъ вездѣ по трактамъ ловить и до монастыря Вѣленскаго благочестиваго привозить, з обѣщанимъ всякому за труда сугубимъ награжденіемъ, почему благочестивой релѣгіи нашей и монашескому чину крайнее нынѣ воспослѣдовало безчестіе. Объ якихъ вышшеписанихъ крайнихъ обыдахъ по ревности благочестіи святой верно и совѣстно доношу всенижайше вашему сіятельству и, падши подъ стопи вашего сіятельства, с глубочайшею покорностію моею весьма прошу въ тяжелоносних починенихъ монастыру Мѣнскому необходимихъ обыдахъ и мнѣ, нижайшому, крайнее безчестіе высокопризрительной милостивой вашего сіятельства сатисфакціи и спомоществованія и защищенія.

О томъ всенижайше проситъ вашего сіятелства, высокомилостиваго господина и государа моего, всенижайшый рабъ и богомолца іеромонахъ Ѳеофанъ Яворскій, ігуменъ монастыря святопетропавловскаго благочестиваго Мѣнскаго.

Въ Пѣнскѣ дня 8 іюня 1757 года.

Архивъ св. Синода 1756 года д. № 355.

CCCCXLII.

Доношеніе игумена Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, въ которомъ говорится, что купцы и жители цесарской земли совѣтовали ему послать кого-либо для испрошенія милостыни въ Австрію, а такъ какъ монастырскій храмъ, дѣйствительно, нуждался въ обновленіи, а средствъ не было, то игуменъ проситъ рекомендовать его Сербскому митрополиту Павлу Ненадовичу и выдать паспортъ,

изъ Бреста 1757 года 19 іюня.

Jasnie wielmożny naymiłosciwszy oycze panie, protektorze y dobrodzieiu moy.

Kupcy y obywatele ziemi Cesarskiey ritus graeci orthodoxi, bywaiąc u nas przeiazdem z winem do Grodna y Wilna, także y Serbscy zakonnicy, ktorzy odprawuią drogę w interesach swoich do Moskwy, solennie mi radzą posłac kogo z zakonnikow moich do panstwa Cesarskiego za s-to eleemozyną, twierdząc, że fatygi hujus materiae maią bydz niedaremne. A ponieważ cerkiew monasteru naszego Brzeskiego przez antecessora mego niebozczyka Gerwazego Rudnickiego nie uważuie acz kosztem (iak powiadaią) nadproporcionalnym na sztandarach drewnianych, to iest pniach wisokich zbudowana wielkoscią dużą, ktòre sztandary, że iuż dla dawnośći znacznie nadgniły, obawiać się trzeba prędkiego, uchoway Boże, upadku, a na poratowanie jey żaden tu się nie znayduie dobrodziey, a monastyr dla podłych bardzo dochodow ledwie bracią zakonnikòw y ludzie potrzebną liczbę wyżywić może. Więc ja, chcąc takowey niepomyslney occurere consequencyi, naypokorniey upraszam waszą archipasterską mc, abyś, panie miłośćiwy, wieloważney ręki swoiey literą chciał mnie samego rekommendować respektowi jw. imci x. metropolity Serbskiego Pawła Nienadowicza, tudzież y paszport wydać za podpisem własney swoiey archipasterskiey ręki y przy cisnieniu wielkiey pieczęci katedry Kijowo-metropolitanskiey duplici idiomate, to iest po-ruskie y po-łacinie pisany. Mam nadzieię w opatrszności Boskiey, że fatygi moie, dla cerkwi s. konsekrowane, nie puydą

in cassum. A po okonczeniu da Bòg tych moich wiernych usług, chciey mnie, panie miłośćiwy, podług na pismie mnie daney swoiey archipasterskiey deklaracyi od ihumenstwa tuteyszego uwolnić, a gdzie indziey kontuczkem malutkim, a spokoynym dla konsekracyi ostatka grzesznego życia mego Panu Bogu udarowac.

Jasnie wielmożney waszey archipasterskiey mci pana mego oyca, protektora y dobrodzieia naymiłościwszego (c. p.) nayuniżenszy sługa monastyra Brzeskiego s. Symeona Słupnika ihumen hieromonach Spiridyon Hryniewiecki.

Z Brześcia an-o 1757 junii 19 d.

Собственноручная приписка на особомъ листкѣ: „P. s. ieżeli wola będzie waszey archipasterskiey mci wydać mi paszport do Serbij, to chceiy panie miłościwy monastyr Brzeski wyrazic w wielkim xięstwie Litewskim sytuowany, a nie w Polszcze,. gdyż Serbowie nie wierzą, aby się religia prawosławna znaydowała w Polszcze“.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1757 года д. № 9 (по генеральному повѣтью).

CCCCXLIII.

Доношеніе игумена Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о бывшемъ нападеніи католиковъ на погребальную процессію православную въ Брестѣ, съ описаніемъ совершенныхъ игуменомъ построекъ и обновленія запущеннаго предъ тѣмъ монастыря и съ просьбою о выдачѣ просительной книги для сбора милостыни,

изъ Бреста 1757 года 19 іюня.

Jasnie wielmożny miłosciwy archipasterzu, panie, protektorze y dobrodzieiu moy.

Monaster Brzeski od przybycia mego z Rosyi aż do przeszłego 1756 roku may w należytey spokoynosci zostawał. Aż o to starodawny wąz pozazdrosciwszy naszemu pokoiowi, wzbudził

x. x. Bartoszkow, farę tuteyszą Brzeską trzymaiących, ktorzy specificato maio, tumultuose uderzywszy na zakonnikow naszych y ludzi prawosławnych utriusque sexus, ciało umarłego mieszczanina ad sepulturam prowadzących y onych ciężkim biciem y szarpaniem udespektowali, niektorych pokaleczyli, swiece brackie połamali, krzyże, apparaty kapłanskie, dalmatyki dyakonskie, turybalarz ieden srebrny do siebie pozabierali y nieprędko nam oddali, aż za włożeniem się w ten interes j. o. xcia imsc Czartoryskiego, kanclerza w. w. xstwa Litt-o, u ktorego szukałem protekcyi.

Ob hanc improvisam pessimam transactionem żal nieznosny był mnie, mało o smierc nie przyprawił, cięzką y długą poraziwszy chorobą, teraz z woli nayłaskawszych niebios wszystko się z nami feliciter dzieie, samego hujus actionis herszta z mandadu imsci xndza biskupa tuteyszego łacińskiego z Brzeskiego do Węgrowskiego konwentu przeprowadzono, te piekielne, nam poczynione, krzywdy miałem na seymie przeszłoroczuym walnym w Warszawie przed kim należy produkować, należytym prawa tuteyszego porządkiem, ante omnia czyniłem y zapisałem manifest do xiąg grodzkich woiewodztwa tuteyszego Brzeskiego, więc że z onego seymu nikt żadney fruktyfikacyi nie odebrał dla wiadomey krola naszego imsci doli, odłożyłem tę sprawą w pieczołowitość da Bóg swoiemu sukcessorowi.

O należytosciach ekonomicznych, do monasteru naszego reguluiących się, fideliter waszey archipasterskiey msci donoszę.

Cerkwie wielkiey prawą stronę, to iest ołtarze s. s. archidyakona Stefana y Symeona Słupnika noviter nalezytym snycyrskim ikonostasem przyozdobiłem, obraz nayswiętszey panny Kazańskiey nad carskiemi drzwiami także w przedniey snycyrskiey skulpturze adernowaną malarską sztuką ulokowałem, dzwón rozbity swiąteczny, z przydatkiem materyi, we Gdansku przelałem y do Brzescia sprowadziłem, browar y stodownie także noviter z murowanemi hornami y pieciu wybudowałem. Bań duże miedzianych dużych z czapkami y rurami dla pędzenia gorzałki ze Gdanska zprowadziłem y w horny uszmarowałem, trapeze podważyłem y

nowym drzemem podbudowałem, staynie chociaz z drzewa starego dla wygody konskiey wystawiłem, ogrody in circuitu podług możności ogrodziłem, studnie poreparowałem, y co się tylko reguluie do gospodarstwa siły moie do tego applikowałem y applikuię, to tylko na mnie cięzko, że przywieziony z Rossyi grosz już się do szeląga rostoczył, a monasterskie dochody bardzo są nikczemne, z iednego tylko młynu łodzebynego bardzo w subtelney kwocie przychodzące, gdyz imc pan podskarbi wielki Litt. wiele mlynow na Bugu nabudował, a nasz że iest na odległości mieysca, przez to od naszego wszystkie zawozy dawne odciągnoł, trochę tylko nas ogrody do zapłacenia czynszow y pogłownego wspieraią, a z krescencyi zbóz, oprocz vivendy zwyczayney, nic więcey nie profituiemy, zakonnikow zastawszy obszarpanych poprzyodziewałem był, a teraz znowu habitow potrzebuią, ale dla niedostatku pieniędzey muszą się łatami bronić, ile że zaczynam przy pomocy Boskiey nowy młyn budować, bo stary dla znaczney zgniłosci wcale iest nikczemny y niebezpieczny, a że wybudowanie niemałego sumptu wyciąga, ktorego nie mam sposobu zkąd nabyć. Więc naypokorniey upraszam waszą archipasterską mc, abyś raczył, panie miłosciwy, praesentum latorowi hieromonachowi Dionizemu Stefanowiczowi, namiesnikowi s-to Troieckiemu Drohickiemu pozwolić y poblogosławić kwestować swiętey eleemozyny w Kijowie y za Dnieprzem u prawowiernych chrzescianow y na zapisywanie datorow jmion rozkazać wydać xięgę zasznurną z kancelarij kathedralney metropolitanskiey. O to prosi jasnie wielmożney waszey archipasterskiey msci naymiłościwszego oyca pana protektora y dobrodzieia swego (c. p.) nayuniżenszym sługą hieromonach Spiridyon Hryniewiecki ihumen Brzeski.

Z Brzescia a-o 1757 junij d. 19.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1757 года д. № 9 (по генеральному повѣтью).

CCCCXLIV.

Прошеніе игумена Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о посвященіи іеродіакона Михаила Ославскаго во іеромонаха, а монаха Сѵлвестра Оксентовича во іеродіакона, съ подробнымъ изложеніемъ обстоятельствъ и побужденій его просьбы,

изъ Бреста 1757 года 19 іюня.

Jasnie wielmożny naymiłosciwszy oycze, panie, protektorze y dobrodzieiu moy.

Praesentium lator w. hierodyakon Michał Osławski, w mandyą postrzyzony w Skycie Wielkim a-o 1749 za ihumenstwa Manuela apostaty, secundum votum suum przybył do monasteru naszego Brzeskiego, w ktorym do tych czas, w zakonney poczciwości y stateczności pomnożaiąc się, zycie swoie prowadził, posłuszęstwo iakie było mu dane od zwierzchnosci bez nagany wypełniał, a na probę dalszych iego progressow ad instancyam bractwa cerkwiow Pińskich na kilkanascie niedziel do monasteru Pińskiego Ziawienia s. Troycy iego posyłałem na pomoc bywszemu tam pro tunc namiesnikowi oycu Dyonizemu, to y ztamtąd tak od oyca namiesnika, iako y bractwa dobrą za sobą do mnie zaletę prsywiozł, dla ktorego to hierodyakona przeszłego roku 1759 (?) w rezydencyi Kudrawieckiey miałem szczęscie u waszey archipasterskiey msci wyiednać ukaz, blogosławiący mu celebrowac dyiakonskie священослуженіе sub hac iednak conditione, ieżeli będzie do smierci mieszkać w monasteru naszym Brzeskim неисходно, a ponieważ iego archipasterski mandat libenter wypełnia y wypełniać do smierci deklaruie, smiem go do waszey archipasterskiey msci ordynować, naypokorniey upraszaiąc, abyś go chciał, panie miłościwy, poswięcić do monasteru naszego w hieromonacha, ob summum defectum hieromonachow, ponieważ czterech tylko mamy, y to dwoch przestarzalych, ledwo czasem mogących wywlec się na nabożenstwo. Fassus est przedemno, że quondam służył waszey archipasterskiey msci рукодѣліемъ кравіецкимъ, zostaiąc przy katedrze Kijowometropolitanskiey, potym coś wykro-

czywszy, za granice aż do Skitu uciekł, więc że ze Skitu poczciwie się aligenował, imć x. Kassyan ihumen Jabłeczanski swiadectwo o nim dobre dał, wiem, że takowym niegodziwym w ucieczce popełnionym występkiem zarobił tenże hierodyakon Michał u waszey archipasterskiey msci na kanoniczne karę, atoli że cum summa emendatione ad exemplum filij prodi(gi?)js ad patrem clementissimum revertit, wszystke jego winy odpuść mu, iasnie wielmożny panie, iako temu, który cum timore et tremore konspektowi twemu archipasterskiemu prezentuie się, o to centuplis vicisus humillime uprasza. Item monacha Sylwestra Oxientowicza po należytey secundum regulam monasticam wyapprobowawszy y swiadectwo z passeportu iemu od akademij Kijowskiey wydanemu dobrę wyczytawszy, praesenti a-o januarij 1-ma w mandyą postrzyżonego, waszey archipasterkiey mci rekommenduię, naypokorniey upraszaiąc, abyś go chciał, jw. miłosciwy panie y archipasterzu, poswięcić wo hierodyakona do monasteru naszego, a ponieważ y ten confessus est mihi, że przez wielie lat sub umbra alarum nayosobliwszych twoich archipasterskich respektow zostaiąc, studia scholastica odprawował, prsy aligenowaniu sę z Kijowa do Polskiey dla otrzymania stanu s-go zakonnego w naszym monasterze Brzeskim, waszey archipasterskiey mci panu swemu karmicielowi y naymiłosciwszemu dobrodziejowi za tak wielkie przez lat wiele partycypowane dobrodzieystwa, iak należy wdzięcznikowi, przez uroszczoną iakoś sobię imaginacyą prepedycyi do zakonu s-go nie podzieńkował, solennie teraz tego żaluie, y sam personalnie upada z iak nayglębszą submissyą, że grzech swoy przeprasza y zaswiadczone sobie wszelkie dobrodzieystwa archipasterskie dzieńkuie, y za to bydź dozgonnym bogomodlco assekuruie się. Więc y ia, duchowny oyciec jego, za tenże występek iak naypokoniey waszą archipasterską mc pana miłosciwego przepraszam, y oraz upraszam, udarowawszy go zwykłą swoią oycowską y archipasterską klemencyą, poswięcić go wo hierodyakona y, poki zimowa droga nie upłynie, przysłać obadwoch ich do monasteru Brzeskiego dla gwałtowney potrzeby zawisłey w obódwoch.

Jasnie wielmożney waszey archipasterskiey mci pana mego, oyca, protektora y dobrodzieia naymiłosiernieyszego (c. p.) naynizszy sługa hieromonach Spiridyon Hryniewiecki ihumen Brzeski.

Z Brzescia a-o 1757 junij d. 19.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1757 года д. № 9 (по генеральному повѣтью).

CCCCXLV.

Доношеніе игумена Брестскаго св.-сѵмеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о состояніи Дрогиченскихъ—троицкаго и преображенскаго—монастырей, порученныхъ его надзору, съ просьбою объ утвержденіи опредѣленныхъ имъ въ тѣ монастыри намѣстниковъ,

изъ Бреста 1757 года 19 іюня.

Jasnie wielmożny miłosciwy oycze, panie, protektorze y archipasterzu móy.

Anno 1756 martij die 12, zadosyć czyniąć ordynansowi waszey archipasterskiey msci, hieromonacha Hermana Arteckiego, bywszego namiesnika monasteru Brzeskiego, uczyniłem namiesnikiem monasteru Drohickiego Spaskiego, a do s. Trojeckiego monasteru, w tymże miescie Drohiczynie, na Podlasiu situowanym, posłałem do czasu hieromonacha Dyonizego Stefanowicza, u oyca Kassyana, ihumena Jabłeczenskiego, wyproszonego, tamecznych zaś hieromonachow Inoceńtego Jarmochowicza y Heronima Szymonowicza przeprowadziłem do Brzescia, ktorzy przez niedbałe tam rządzenia się swoie do wielkiey ruiny przyprowadzili monasterki, kilka placow, ogrodow y sianozęciey ludziom rózney kondycyi y religij pozastawiali y zagubili, tak że teraz ob summam inopiam y defektu grosza powykupiac niemożna, toż się tak działo y za ihumeństwa tam oyca Antoniego Kamienskiego, ktoren ob decrepitam senectutem ni o czym nie dbał, cerkwie y cele inhinsicè et exhinsicè w nakryciu, węgłach y ogrodzeniu znacznie obwietszały, pogniły y nadruynowały się, zakonnikow dwoch mo-

nasterkow tylko się czterech znayduie hieromonachow, nie excipuiąc y namiesnikow, y to ieden miendzy niemi przestarzały, dawno odstawki wyglądaiący, wszyscy wictus et amictus mizerię wielkę klepią; parafianie totaliter to gwałtem, to przyłudą pociągnieni są iedni ad unionem, drudzy ad romanizmum, same tylko ubostwo zostało, z monasterkow wyzywienia potrzebuiące, iednak fortiter sanctam orthodocam confessionem zachowuiące. Bog z miłosierdzia Swego dopomogł mnie w przeszłym roku wyiednać u dawno zuniowanych mieszczan ten respekt, że mi dopomogli iakim takim groszem pod czas wakacy studenskich (bo ynaczey nie można dla ich naiazdow) reparować y noviter pokryć cerkiew monasteru s-to-Troieckiego, chociaz było od adwersarzow wiele przechwałkow na pozabijanie maystrow. Iuż tam niemasz do czego ihumena posyłać, chybaby kto dobrowolnie ex solla dewotione odwazył się z niemałą kwotą pieniędzy do tych monasterow przyiachać, ofiaruiąc się na męczęstwo. Imc xiądz Hirakli Lisieniewicz, a samoprzezwany Lisanski, generał Bazylianski, w przeszlym 1755 roku dał consilium o. o. iezuitom, żeby żwawie nie przesladowali naszych zakonnikow y pozostałey garstki ubogich mieszczan prawosławnych Drohickich, lecz by ich chitremi przyłudami y deklaracyami ad suum malum nakłaniali, czekaiąc z dobrą otuchą na ostatny prędki upadek cerkwiow s. y monasterow, a przynaymniey ultimum defectum zakonnikow, ob quam rationem suae potestati przywłaszczywszy monasterki, bezpiecznie mogliby przed kazdą zwierzchnoscią exkuzowanemi siebie czynić, że pustki sukcessiwe sobie spadaiące otrzymali y dusze ludzi, bez pasterow błąkaiących się, Panu Bogu pozyskali, co iuż iest tak mactiatum na monasterku Sieleckim w starszenstwie quondam Wileńskim za czasow imsci xiędza Sylwestra Dobryny.

Więc ja naypokorniey upraszam waszą archipasterską mc, ażebyś, panie miłościwy, raczył ukazem swoim archipasterskim potwierdzić namiesnikowstwo odemnie dane hieromonachowi Dionizemu, zakonnikowi Jabłeczęskiemu, w monasterze s-to Troieckim Drohickim, a zaś nayukoczanszego brata mego oyca Kassyana ihumena Jabłeczenskiego archipastersko napomnić, ażeby

przerzeczonego hieromonacha Dionizego Stefanowicza nie chciał brać z Drohiczyna do siebie, ja mu deklaruię dać potrzebnego hieromonacha z swego Brzeskiego monasteru, alioquim ultima dla nich sequet desolatio.

Jasnie wielmożney waszey archipasterskiey msci, oyca pana protektora y dobrodzieja naymiłosciwszego (c. p.) naynizszym sługą x. Spiridyon Hryniewiecki ihumen Brzeski.

A. 1757 d. 19 junij z Brzescia.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1757 года д. № 9 (по генеральному повѣтью).

CCCCXLVI.

Доношеніе игумена Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о томъ, что игуменъ Дятловицкаго монастыря Діонисій Вороновскій, вопреки указному предписанію, принималъ къ себѣ и допускалъ къ священнослуженію монаховъ, убѣгавшихъ изъ Брестскаго монастыря, съ просьбою о побужденіи Дятловицкаго игумена не дѣлать впередъ этого,

изъ Бреста 1757 года 20 іюня.

Jasnie wielmożny miłosciwy oycze panie protektorze y archipasterzu moy.

Składaiąc nayglębszą submissyą do nog waszey archipasterskiey mci, solennie uskarżam się na imc oyca Dyonizego Woronowskiego, ihumena Dzienciołowickiego w tym, że zakonnikow monastera naszego Brzeskiego zbiegow, ktorzy za zbrodnie swoie zarobiwszy na kanoniczne kare, z monastera uciekaią z wielkim swiata pogorszeniem po korczmach y domach diversae religionis et conditionis swieckich ludzi błąkaią się, brod y włosow na głowie pozbywaią, insi unije przymuią, gdy do jego Dzięciołowickiego monasteru przyidą, on ich libenter przymuie y patriarchali autoritate od wszelkiey bezecney noty rozgrzesza и священнослуженіе odprawowac dopuscza. W przeszłym 1755 roku dwoch hieromonachow monastera Brzeskiego: Ławrętego Buchałowskiego

y Arseniusza, niecnotliwych excessantow, въ запрещеніи za niepospolite zbrodnie swoie odemnie będących, poprzymował y porozgrzeszał y do tych czas trzyma. Monach Jakub, brat rodzony Arseniuszow, Jabłoczenskiego monastyra zeznał przedemną y Jabłoczenskim ihumenem, że specifikowany Arseniusz ma żone in presenti vita na Ukrainie, ktorą bez kanoniczney przyczyny w mizerney situacyi życia porzuciwszy, w przeszłym 1753 roku od Manuela apostaty, bywszego ihumena Brzeskiego, bez nowiciatu y żadney podług reguły zakonney approbaty przyioł stan zakonny, a, po moim w Rossiię odiezdzie, od posłuszenstwa kuchenego uciekł do Pinska y przez Cyryła, bywszego Pinskiego ihumena, rekomendowany był do waszey archipasterskiey mci y otrzymał poswięcenie hieromonachowskie, ktorego ja, przyiachawszy z Rossyi, ukazem waszey archipasterskiey mci do swego monastera zyskał y o jego niegodziwey separacyi z żono przez tegoż pomienionego brata monacha Jakuba dowiedziawszy się, zabroniłem, iak się przerzekło onemu, з запрещеніемъ священнослуженія, y miałem sine mora wysyłac go do Kijowa dla finalney hujus causae rosprawy y decyzyi do przeswiętnego konsistorza waszey archipasterskiey mci, co on przewiedziawszy uciekł do klasztoru Bazylianow tuteyszych, niemałą s. religii naszey czyniąc pospozycyą, zkąd po niemałym przebycia czasie, gdy go gdzies chciano daley zawiezc, umknowszy z ogoloną brodą y ostrzyzonemi na głowie włosami, pokazał się w monasterze Jabłoczenskim y chciał, azeby go imc ociec ihumen Jabłoczenski przyioł do siebie na mieszkanie, lecz ten, dobrze wiedząc o jego zbrodniach, a do tego obawiaiąc się napasci od adwersarzow, odmowił mu wszelką przyięcia dyszkrecyą y tak obiegszy Wołyn, Podole y Wołosczyzne, az do Dzięciołowicz swego mecenasa trafił y rozgrzeszenie co puncto otrzymał. Hieromonach Ławrenty, niewypowiedzianych zbrodni w Brzesciu y w Pinsku dopusciwszy się y odemnie na pismie запрещеніе от священнослуженія przyiowszy y swiat pogorszeniem napełniwszy, adresował się y ten do Dzięciołowicz y od imci oyca ihumena tamecznegoż przyioł absolucyą y pozwolenie священнослуженія y teraz, iak słyszę, tam mieszka. W ta-

kowych tedy mnie dzieiach się piekelnych od imci oyca ihumena krzywdach czynię moy naypokornieyszy do waszey archipasterskiey imci, pana mego naymiłosciwszego, rekurs, uproszaiąc instare do jw. imci oyca archimandryty Pieczarskiego, ażeby chciał swemu Dzięciołowickiemu ihumenowi w przymowaniu y rozgrzeszaniu niesłusznym zbiegłych zakonnikow moich więcey krzywdy mnie nie czynic y władzy, ktorey więcey niema, iak tylko rządzić swoim klasztorzem, nademno aktualnym ihumenem waszey archipasterskiey mci extra limites contra s. canones na chide religii prawosławney nie rosposcirał, leczby pilnował y należycie rządził swego monastyru ekonomią y w dalszy czas ieżeliby ktory zbieg monasterow naszych do niego się adresował, to niechayby chciał łub do nas lub do waszey archipasterskiey mci odsyłac; o taki naypożondanszy archipasterski respekt y uczynnosc humillime prosi jasnie wielmożney archipasterskiey mci oyca pana protektora y naymiłosiernieyszego dobrodzieia nayuniżonszy sługa (c. p.) hieromonach Spiridyon Hryniewiecki, ihumen monasteru Brzeskiego m. p.

A-no 1757 junii 20 d. Brześć.

Собственноручная приписка: „P. s. Ławra Supraslska, w unii zostaiąca, uprosiła mnie, abym przez teraznieyszą okkazyą zakonnikow moich wyrekwirował iey w Kijowo-Pieczarskiey ławrze za pieniądze два круги миней церковныхъ, na kture y pieniądze mnie przysłano szesćdziesiąt talerow bitych polskey monety, deklaruiąc monastyrowi naszemu Brzeskiemu za takową uczynność wielkie swiadczyc dobrodzieystwa, ktore pieniądze 60 talerow bitych przez praesentium latorow zakonnikow moich do własnego respektu waszey archipasterskiey mci kommunikuię y upraszam, abyś panie miłosciwie kogo z katedry swoiey raczył do jasnie wielmożnego imc x. archimandryty Pieczarskiego s przerzeczonemy pieniędzmy subordynowac, bo moi zakonnicy nie sprawio się, iak należy“.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1757 года д. № 9 (по генеральному повѣтью).

CCCCXLVII.

Письмо игумена Минскаго петропавловскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ просьбою содѣйствовать въ полученіи подтвердительнаго королевскаго привилегія Минскому монастырю и съ извѣстіемъ о своемъ дѣлѣ съ Виленскимъ старшимъ Ѳеофаномъ Леонтовичемъ и о пребываніи своемъ въ Пинскомъ монастырѣ,

изъ Пинска 1757 года 22 іюня.

Jasnie wielmożny miłosciwy panie y dobrodzieiu.

Przeszłey poczty miałem dla siebie honor odebrać powazną expedycią jw. miłosciwego pana y dobrodzieia moiego, w ktorey wyczytawszy kątęta interessu, ieszcze w prowidencyi Bozkiey zawieraiące się, za co dziękuię Wszechmogącemu Stworcy, oraz y jw. wm. mc panu dobrodzieiowi, że mnie raczysz respectem swoim panskim informowac, gdybym się adressował w tym interessie do jw. jchmciow p. p. ministrow dworu Rossiyskiego, gdzie zadosc czyniąc woli panskiey napisałem do obedwoch jchmosciow panow ministrow Rosskich żałobe o krzywdach wiadomych, relij naszej graeco-rossijskiej y cerkwiom y monasterom naszym czyniących się ruznym persekuciam y violentiam. Ktore żałobe de verbo ad verbum iak w ministerskich supplikach adressowałem, tak y do jw. wm. mc pana dobrodzieia ktore żałobe y supplik dwie przyłączam w koopercie jw. wm. mc pana y dobrodzieia, iakowe to suppliki jw. jchmciom p. p. ministrom naypokornie upraszam jw. wm. mc pana dobrodzieia onym wraz z kopią przywileju krola jmci Michała, ktory przeszłych poczt posłałem, z naywyzszą promocyą swoią panską kąferować y jw. jchmciow panow ministrow we wszystkim tym interessie informowac, a naybardziej gdyby, ad normam przywileju krola polskiego Michała, najjasniejszy krol polski Awgust, teraz szczęsliwie nam panujący z władzy y łaski swoiej krolewskiej roskazał wydac przywilej monasterowi naszemu Minskiemu ss. apostolow Piotra y Pawła ritus graeci podług ułożenia mego formy przywileju, ktorą formę przywileju przeszłych poczt posłałem jw. wm. mc panu dobrodzieiowi, a co

będzie potrzeba sumptu na ten interess moy, to upraszam naypokornie jw. wm. mc pana dobrodzieia swoim tymczasem sumptem salwować, ktory sumpt deklaruię z nalezytą rękopisą za podięte fatigi jw. wm. mc pana dobrodzieia wraz oddać, teraz rekomęduię mie panskiemu respektowi, zostawam z nalezyto weneracyą

jasnie wielmożnego miłosciwego pana y naywyzszego protektora moiego nayunizęszym sługą y codziennym bogomodlcą x. Theofan Jaworski ihumen monasteru Min. ss. ap. P. y P. m. p.

W Pinsku d. 22 junii st. vri. 1757.

P. S. Jmc x. starszy Wilenski chociaz y wiele czasu będzie miał dla siebie, gdyby się wykierował z swoich kalumnyi, to nic wszystko; gdyby tylko P. B. Wszechmogący raczył dopomoc jw. wm. mc. panu dobrodziejowi y mnie przywiley otrzymac, to upewniam, wraz z Wilna będzie oddalony; ia będę wiedział, co czynic z jmcio. Kijowski podruz moy iuz poczty jw. wm. mc pana dobrodzieia nie doczeka, bo iuż ze wszystkim przybralem się, po swiętym Pietrze russkim drugiego dnia wyieżdzam; ieżeli Pan P. Bog raczy dac pomyslny sukcess y przywiley otrzymac, to upraszam jw. wm. mc pana dobrodzieia do przybycia mego z Kijowa w siebie zatrzymac; a ieżeli przed s. Piotrem, to upraszam iak naypokorniey jw. wm. mc pana dobrodzieia przez poczte przysłac do Pinska, zapewnie doydzie rąk moich. Ja z tey racyi siedzę w Pinsku, że x. starszy fatis cessit y mnie z płaczem utrzymali oycowie y bractwo, bo gdyz wcale niemasz zadnego zakonnika sposobnego do dyspozycyi klasztorney, a interessow gwałtownych multum.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 6 лѣв. 3.

CCCCXLVIII.

Письмо игумена Минскаго петропавловскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ Ржичевскому, съ жалобою на разныя обиды и притѣсненія Минскому монастырю со стороны католическихъ и уніатскихъ ксендзовъ и Виленскаго старшаго Ѳеофана Леонтовича, и съ просьбою о содѣйствіи Минскому монастырю въ полученіи подтвердительнаго королевскаго привилегія,

изъ Пинска 1757 года 22 іюня.

Jasnie wielmożny miłosciwy panie y dobrodzieiu.

Jako ab antiquo monaster Minski graeco-rossijski w dolegliwosciach swoich zwykły czynił recurs do naywyzszego dworu Rossiyskiego, tak y teraz ja, ubogi zakonnik, z naypokornieyszą suppliko moją czynię refugium do naywyzszey ministerskiey pełnomocney protekcyi jw. miłosciwego pana y dobrodzieia moiego, oraz z naypokornieyszą adoracyą moią defero jw. miłołosciwemu panu y protektorowi moiemu o czyniących się monastyrowi naszemu graeco-Rossijskiemu Minskiemu pod tytyłem ss. apostołow Piotra y Pawła ruznych persekuciach y violentiach, mianowicie, ze jchmosc xiędza rzymskie y uniatskie violenter zabrania się monasterowi naszemu Minskiemu ss. apostołow Piotra y Pawła, przeciwko przywilejow najasnieyszych krolow Polskich, zwyczaynych ceremonij y sakramentow swiętych cerkwi naszey graeco-Rossijskiey administrowania, szlubow parofianom naszym dawania, dzieci krzczenia, chorych parofian naszych nawiedzania, y umarłych ludzi naszych Rosskich z processią zwyczayną pogrzebania, y na Iordan swięty chodzenia; ktoreto ceremonij ab antiquo cerkwi naszey graeco-Rossijskiey przywiliejami najasnieyszych krolow Polskich, a mianowicie jmci krola Polskiego Michała, dozwolone, perpetujs temporibus, bez żadney przeszkody sakramentow swiętych administrowanie, w czym z naypokornieyszą suppliką moią upadam do stop jw-o miłosciwego pana y protektora moiego y iako naypokornie upraszam wysokomiłosciwey naywyzszey ministerskiey pełnomocney promocyi, ażeby za naywyzszą jw-o miłosciwego pana ministersko powazną instancyą najas-

nieyszy imc krol Polski Awgust, teraz szczęsliwie nam panuiący, roskazał wydac przywiley monasterowi naszemu Minskiemu graeco-Rossijskiemu ss. apostołow Piotra y Pawła, podług przywileju najasnieyszego kroła imci Michała, w ktorym przywileju obwarowane są wszystkie wolnosci relij naszey graeco-Rossijskiey, administrowanie obrządkow, ceremonij y sakramentow swiętych cerkwi naszey graeco-Rossijskiey perpetuis temporibus bez zadney przeszkody y prepedycyi. Ktoregoto przywileju omnino pragnie sobie miec sancta ecclesia nostra ritus graeci dla tego, gdyby więc nie ponosił monastyr nasz Minski y cerkiew nasza graeco-rossijska takowych w ceremoniach y sakramentach swiętych nieznosnych prepedycyi y violęcyi y gdyby jmc xdz Leontowicz, starszy monasteru Wilenskiego, przeciwko funduszom y przywilejom najasniejszych krolow Polskich, nie wtrącał sie w dyspozycyą monasteru naszego Minskiego graeco-russkiego, y do fortuny Żabowszczyzny y Sknarowiez zakonnych panien monasteru Minskiego graeco-rossijskiego. O co iterumque iako naypokornie supplikuiąc jw-o miłosciwego pana y protektora panskiego respektu y za ktory to doznany jw. miłosciwego pana wysokomiłosciwy panski respekt znam się bydz usque ad mortem exoratorem

jasnie wielmożnego miłosciwego pana y naywyzszego protektora moiego nayuniżęszy sługa y podnożek x. Theofan Jaworski ihumen monasteru Minskiego ss. apostołow Piotra y Pawła ritus graeci m. p.

W Pinsku d. 22 junij st. vri. 1757.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 6 лѣв. 3.

CCCCXLIX.

Доношеніе братіи Пинскаго богоявленскаго монастыря Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о разныхъ нуждахъ монастыря, съ просьбою объ опредѣленіи игуменомъ Пинскаго монастыря, вмѣсто умершаго игумена Алипія Левицкаго, игумена Минскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго,

изъ Пинска 1757 года 30 іюня.

Ясне въ Богу преосвященнѣйшему великому господину кѵръ Тімоѳею Щербацкому, архиепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малия Россіи, высомилостивому нашему архипастыревѣ

всепокорнѣйшое доношеніе.

Сего текущаго 1757 года іуня 4 дня чрезъ писаніе пречестнаго отца Ѳеодора Яхимовича, протопопа Давидгородского подленное приемшіи увѣдомленіе, что пречестній отецъ Алимпій Левѣцкій, ігуменъ свято-богоявленскаго Пѣнскаго монастиря нашего въ Кіево-пустинно-николскомъ монастиру сего жъ настоящаго года мая 4 дня отъ привременнаго сего житія къ Господу преставился, по котораго блаженной кончинѣ немедленно мы, нижайшіи, братія монастира свято-богоявленскаго Пѣнскаго, привергшися до стопъ вашихъ святителскихъ об необходимихъ нуждахъ, дѣлаючихся монастиру нашему свято-богоявленскому Пѣнскому, всенижайше доносимъ вашему ясне въ Богу преосвященству, а именно, что пречестный отецъ Алимпій, ігуменъ Пѣнскій, краткое время въ монастиру благочестивомъ Пѣнскомъ бывши, доходи за трилѣтное время от подчиненыхъ священниковъ, до свято-богоявленскаго Пѣнского монастира едучи въ Кіевъ, всѣ поотбиралъ и своихъ вещей все до наименшаго з собою позабиралъ, а ктому и лошадей троихъ монастира нашего Пѣнскаго зъ собою въ Кіевъ взялъ, безъ которихъ лошадей немалая нужда слѣдуетъ въ благочестивому Пѣнскому монастиру; крайнѣйшая же и необходимая нужда дѣлается монастиру Пѣнскому, что зъ грунтовъ монастира Пѣнскаго требуютъ уплатки денегъ до казни гетманской гиберни золотихъ полскихъ пятьсотъ, яковихъ денегъ за крайнее оскудѣніе монастира нашего Пѣнскаго уплатить отнюдь способности не имѣется, за якую гиберну въ не-

виплаченю на нынѣшній срокъ пятисотъ золотихъ полскихъ до казни гетманской жолнѣрскую гетманскую ексекуцію въ монастиру благочестивомъ Пѣнскомъ всеконечно хотятъ поставить, от которой гиберни бывшіи въ свято-богоявленскомъ Пѣнскомъ монастиру пречестніи бывшіи ігумени тщалѣвѣйшимъ старателствомъ своимъ отъ гиберни лѣбертаціи выправляли и монастырь благочестивый Пѣнскій во всемъ защищали; нинѣ же без присутствія настоящаго ігумена томужъ Пѣнскому монастиру крайнее слѣдуетъ бѣдствіе и разореніе, а ктому и братство монастира свято-богоявленскаго Пѣнского жадного наималѣйшаго старателства не имѣетъ въ церкви свято-богоявленской Пѣнской, которая церковь крайне уже обветшала и чрезъ ихъ непорядокъ престоли въ церкви от дожду погнили, а оное братство крайнимъ непостоянствомъ своимъ тилко бунти и бесчинніе (с)сори между собою дѣлаютъ и церковніе приходи себѣ похищаютъ и пропиваютъ, такожде фундуши монастира Пѣнского и привилеи королей Полскихъ, документа и печать монастырскую воровскимъ способомъ з монастыра Пѣнского къ себѣ похитили, безъ которихъ нынѣ фундушовъ и привилеовъ королевскихъ и иннихъ документовъ монастырскихъ крайняя слѣдуетъ монастыру обида, потому что безъ документовъ монастирскихъ не имѣется чимъ охранять грунтовъ монастырскихъ од насилія и наважденія виоляторувъ и грабителей грунтовъ монастыра Пѣнскаго. Того ради мы всенижайше просимъ вашего ясне въ Богу преосвященства, да благоволитъ ваше ясне въ Богу преосвященство, по высокопризрителной милости своей архипастырской, своимъ указомъ опредѣлить пречестному отцу Ѳеофану Яворскому, ігумену Мѣнскому, ігуменскую власть надъ монастыремъ нашимъ Пѣнскимъ и въ высочайшей своей архипастырской милости его съ нами содержать, котораго Ѳеофана Яворскаго мы, нижайшіи, братія вѣдаемъ во всемъ благопристойнаго и честнаго состоянія, въ правнихъ процедерахъ полскихъ доволне искуснаго, которій Ѳеофанъ Яворскій, ігуменъ Мѣнскій, по высокомилостивому благословенію и опредѣленію вашего ясне въ Богу преосвященства, прилѣжное старателство свое объ монастыру нашемъ Пѣнскомъ доволно можетъ чинить и отъ таковихъ необходимихъ крайнихъ

нуждъ и бѣдствій и настоящой уплатки пятьсотъ золотихъ полскихъ гиберни благоразуміемъ своимъ благочестивій монастиръ Пѣнскій силенъ защитить. А при семъ вашего ясне въ Богу преосвященства всепокорнѣйше просимъ въ томъ, что покойній отецъ Алимпій, ігуменъ бывшій Пѣнскій, лошади нашего монастыра Пѣнскаго и показанные денги монастырскіе и реестра церковніе и всю монастырскую опись з собою въ Кіевъ позабиралъ, которіе показанніе всѣ вещи монастырскіе, а именно, лошадей три, денги монастырскіе, реестра церковніе зъ опискою монастырскою, за высокомилостивимъ указомъ вашего ясне въ Богу преосвященства, Пѣнскому благочестивому монастыру обратно были возвращенни, и дабы братство Пѣнской свято-богоявленской церкви похищенніе зъ монастыра вещи воровскимъ образомъ, іменно фундуши того жъ монастыра Пѣнскаго и привилеи королевскіи и инніи документа монастырскіи и печать монастырскую, за указомъ вашего ясне въ Богу преосвященства, все въ цѣлости монастыру нашему Пѣнскому возвратили.

О томъ мы, нижайшая братія свято-богоявленскаго монастыря Пѣнскаго, всепокорнѣйше просимъ вашего ясне въ Богу преосвященства, высокомилостиваго архипастира нашего, всенижайшіи раби и подножіе (собственноручно) іеромонахъ Ѳеофанъ Стариньски, уставникъ монастира братского Пѣнского. Іеромонахъ Іакинеъ Кореніевскій. Іеродіаконъ Филимонъ Хапчинскій. Іеродіаконъ Паисій Приневскій.

Іюня 30 дня 1757 года. З Пѣнска.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1757 года д. № 40 (по генеральному повѣтью).

CCCCL.

Прошеніе игуменовъ — Брестскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго и Яблоченскаго монастыря Кассіана Аравскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о разрѣшеніи имъ постригать въ монашество желающихъ и достойныхъ безъ трехлѣтняго испытанія, съ описаніемъ печальнаго положенія всѣхъ вообще заграничныхъ православныхъ монастырей,

1757 года 9 іюля.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тимоѳею Щербацкому, православному архіепископу, метрополиту Киевскому, Галицкому и малія Россіи, милостивѣйшему отцу и архипастиру

покорнѣйшое доношеніе.

Указомъ вашего ясне в Богу преосвященства, мая 25 дня 1755 года присланнимъ к намъ, нижайшимъ, заграничнихъ благочестивыхъ монастирей началникомъ, за силу (указа?) ея імператорскаго величества изъ святѣйшаго сѵнода к вашему ясне в Богу преосвященству присланнаго, по причинѣ купеческаго сина Івана Андреева Богданова, бежавшаго з С.-Петербурха в зарубежной Лебединской монастиръ, якоби под вѣдомствомъ вашего ясне в Богу преосвященства состоящій, и ігуменомъ того монастира Іларіономъ в монашество постриженного, и оттуду обратно въ Великороссію возвратившагося, наикрипчайше запрещено, чтобъ мы, нижайшіи, в здешнихъ благочестивихъ монастирахъ никого отнюдъ, ни подъ какимъ видомъ, из великороссіянъ, а и другихъ без трилѣтнаго искушенія (кромѣ обученнихъ латинскаго язика) не постригали. Что касается до великороссіянъ, то мы, нижайшіи, вашему ясне в Богу преосвященству вѣрно доносимъ, что таковихъ людей, какъ прежде в нашихъ, здесь, в глубокой Полши находящихся монастирахъ, не бивало, такъ нинѣ и впредь, за силу ея імператорскаго величества височайшаго указа, нами приниматися в монашество не будутъ. Что же запрещено и другихъ без трилѣтнаго искушенія (кромѣ обученнихъ латинскаго язика) не постригать, то все во исполненіе привесть весма тяжестно, потому что здѣшніи монастири от противниковъ церкви святія пришли в таковое бѣдствен-

ное состояніе, что едва кто чрезъ десятолѣтное время покажется и пожелаетъ монашества; кои видя крайнюю к намъ ненависть и ругателство от папистовъ і ежедневную египецкую в здешнихъ монастирахъ обикновенную работу, и полугодишного времени не стерпѣвъ, какъ пчела от диму скоро бѣгая, всего отрицаются. А обученнихъ латинскому язику в здешнихъ странахъ нинѣшнихъ временъ з благочестивихъ и з свѣчею сискать невозможно, да и кто пожелаетъ з ученихъ людей за плугомъ ходить, гной в поле возить и з граблями до сѣна и протчую черную рабогу отбивать. А что вишепрописанній бѣглецъ монахъ Іоиль в святѣйшаго синода канцеляріи допросомъ своимъ показалъ, якобы в благочестивомъ Лебединскомъ монастыри, под вѣдомствомъ вашего ясне в Богу преосвященства состоящимъ, в монашество постриженъ, то онъ показалъ неправедно, ибо тотъ Лебединскій монастиръ давно уже папистами на унію превращенъ и от вѣдомства вашего преосвященства отлученъ, в которомъ и нинѣ уніяти живутъ, а не благочестивіи. Почему тотъ грѣхъ насъ не касается, что в противность височайшихъ указовъ великороссіянина унияти постригли. Того ради вашего ясне в Богу преосвященства въ глубочайшей нашей покорности просимъ ублагословить насъ, нижайшихъ, чрезъ сію оказію позволителнимъ архипастирскимъ указомъ по прежнему приходящихъ к намъ благочестивихъ здешнихъ желающихъ монашества без трилѣтнаго искушенія, по усмотренію начальниковъ, и не обученнихъ латинскому язику, добросовѣстнихъ людей постригать, даби здешніи монастири, за скудостію монашествующихъ, не пришли в крайнее разореніе и запустѣніе. О семъ в глубочайшей покорности просятъ вашего ясне в Богу преосвященства, премилостиваго отца и архипастира нашего всенижайшіе послушники: (собственноручно) іеромонахъ Спиридонъ Гриневецкій, ігуменъ монастира Бреского. Іеромонахъ Кассіанъ Аравскій, ігуменъ Яблоченскій.

Вверху приписка: «1757 года юлія 9 д. записавъ и сообщивъ, доложить».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1757 года д. № 9 (по генеральному повѣтью).

CCCCLI.

Письмо Виленскаго бискупа Михаила Зѣнковича къ секретарю русскаго посольства въ Варшавѣ, съ жалобою на старшаго Виленскаго св. духовскаго монастыря Ѳеофана Леонтовича, который позволилъ себѣ устроить торжественную процессію для освященія воды на рѣкѣ Виліи 1 августа, изъ Верокъ 1757 года $^{3}/_{14}$ августа.

Wielmożny mci panie rezydencie Rossyiski, mnie wielce mci panie y bracie.

Mialem od wmmcm pana upewnienie, że ihumen Wilenski ritus non uniti (ktorego zuchwałość y nieuwazne postępki donosiłem) będzie nalezycie napomniony y reflektowany. Alisci mimo tych skutkow, przychodzi mi nowe praeindicatum deferre wm. wmcm panu. Ten nazbyt prezumuiący ihumen froetus potencyą Rossyiską, w Wilnie znayduiącą się, d. 12 praesentis, kiedy iuż tu do Werek oddaliłem się, nad zwyczay y powszechne mniemanie tey zazył smiałosci, ze in assistentia wspomnioney potencyi, iedney gleutami in fronte paraduiącey, drugiey in comitatu będącey, czynił publiczną processyą srzodkiem miasta przez Wielkie ulice, mimo sądzący się actu trybunał (ktorego władza et rigor iustifice nad nim extenditur) i mimo koscioł moy katedralny az za wały miasta y zamku do rzeki Wilij, przy ktorey poswięcenie wody y inne ceremonie sprawował, potym z takowąz paradą y pompą, usurpando takiey powagi, iaka tylko loci ordinario przyzwoita, powrocił do cerkwi. Zechcesz wmmcm pan profundé rozwazyć, iaka to iest temeritas tego człowieka, ktory nie maiąc przytomney uwagi y względu, ze prawu praedominantis religionis podlegać powinien, wazył się swobodnie wszystko violare, vicariam maiestatis potestatem condemnere y oraz sedem episcopalem vilipendere. Co nie wątpię, ze pro omni consideratione ganić będziesz wwmc pan y dwor iego nie poczyta mu tego pro actu religionis. Dość iest uprzykrzony immoderatus animus tego ihumena, ktory, nie maiąc naymnieyszey ode mnie ani od duchowięstwa mego przeszkody in libero exercitio w swoich granicach, byleby ich nie przestępował, nie przestanie być sensibilis kazdemu

y studio narazać się pospolstwu przy potencyi ad praesens, nie zgadnę, na iaką in posterum konsekwencyą, chyba wmmcw pan, na oddalenie wszelkiey do tego okazyi, zechcesz w teraznieyszym czasie efficatiora z gury providere media. Wielce o to proszę wmwmc pana, y oczekiwaiąc na rezolucyą solita veneratione zostaię w. wmwmcm pana uprzeymie zyczliwym bratem y sługo uniżonym Mich. biskup. Wilenski.

W Werkach d. 14 augusta 1757.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 6 лѣв. 3.

CCCCLII.

Опись церковнаго имущества, принадлежавшаго церкви Варшавской капелланіи и принятаго капелланомъ, іеромонахомъ Иліею Павлоцкимъ отъ его предшественника,

1757 года 25 декабря.

Реестръ вещей церковныхъ, принятыхъ мною сего 1755 года октября 2 числа отъ іеромонаха Антонія Почеки, якъ новоисправленнихъ, такъ и давнихъ имѣючихся на лицѣ, ниже слѣдуючихъ по имяны. Новоисправленніе вещи.

1. Ризи новіе парчѣ темнобѣлой, до нихъ епитрахиль, три воздушки и нараквицъ (sic) пара тоей же парче, вкругъ сѣткою серебранною обложенніе всѣ тіе вещи.

2. Ризи новіе красніе моравіе з букетомъ серебраннимъ и до нихъ эпѣтрахиль, три воздушки и нараквицъ пара, тоей же матеріи, вкругъ сѣткою серебрянною обложенны всѣ тіе вещи.

3. Подрѣзникъ новій бѣлой матеріи, разноцвѣтной, сѣткою холстною обложенной.

4. Одѣяніе новое на престолѣ и жертвенникѣ таѳовое, разноцвѣтное.

5. Оббой въ церквѣ и олтарѣ холстной красноцвѣтной новой.

6. Престолъ деревянной новоздѣланной, жертвенникъ, клиросъ и аналоговъ пара.

Давніе вещи церковніе.

7. Ризи давніе бѣліе з разними букетами, зъ епитрахелемъ и нараквицями, тоей же матеріи.

8. Ризи давніе долевіе, жолтіе, зъ епитрахелемъ и нараквицами, тоей же матеріи.

9. Ризи вишневіе давніе матеріи персидской з эпѣтрахилемъ и нараквицами тоей же матеріи.

10. Ризи давніе едамашковіе черніе з нараквицами, тоей же матеріи, до нихъ эпитрахиль красній ритій бархатній.

11. Подрѣзникъ давній атласовой жолтой.

12. Подрѣзникъ давной холстной бѣлой.

13. Поясовъ давнихъ тясмовыхъ три.

14. Одѣяніе на престолѣ давное бѣлое холстное.

15. Антимѣсъ на престолѣ давной атласовой бѣлой, позиментомъ (sic) золотимъ вкругъ обложенной.

16. Келѣхъ серебранной позолоченной з дискосомъ, звѣздою, ложицею и двоима потирками серебранними жъ, позолоченными, давной.

17. Келѣхъ другой оловянной з дискосомъ и звѣздою оловянними жъ.

18. Подсвѣщниковъ давнихъ оловяннихъ болшихъ четыре, а пятой малой оловянной же.

19. Гробница оловянная.

20. Крестъ стоя ой на престолѣ оловянной давной.

21. Покровцовъ давныхъ разныхъ матерій восемь.

22. Евангеліе давное, бархатъ красной, оправленное серебранними бляскамн з клявзурками серебренними жъ обложенное.

23. Кадѣлница една серебренная давная, а другая мѣдная давная жъ.

24. Катапетасма красная таѳовая давная.

25. Иконостасъ совсѣмъ добропорядоченъ давной.

26. Лихтаровъ предъ иконостасомъ давнихъ деревянихъ позолоченихъ четырѣ.

27. Гробъ холстной маліованой давной.

28. Плащеница давная весма уже ветхая на таѳѣ красной.

Съ книгъ церковныхъ.

Служебникъ въ четверть, 1; псалтирь съ часословомъ вмѣстѣ въ листъ, 1; октоиховъ въ листъ, 2; апостолъ въ листъ, 1; миней—праздничная и общая въ листъ, 2; тріодей—постная и цвѣтная въ листъ, 2; требникъ въ листъ, 1; ирмологій въ четверть 1; книжица молебствій и панихидъ весма ветхая въ четверть 1. Итого всѣхъ книгъ 12 и всѣ давніе. По сему реестру всѣ вишшеписанніе церковніе вещи отъ іеромонаха Антонія Почеки за подписаніемъ руки его въ орегенальномъ реестрѣ принялъ я въ цѣлости. Іеромонахъ Ілія Павлоцкій.

Гдѣ въ орегеналномъ реестрѣ, содержимомъ при мнѣ, подписъ подлиннія его руки таковъ:

По сему реестру всѣ вишписанніе церковніе вещи отдалъ въ цѣлости, въ томъ и подписуюсь іеромонахъ Антоній Почека.

1757 года декабря 15 дня з Варшави.

Со всѣхъ же оныхъ вишшепомянутихъ церковныхъ вещей по реестру, данному мнѣ отъ его, іеромонаха Антонія Почеки, самонужно потребніи суть къ церкви святой, инніи за крайную ветхость свою, а инніи вновь з нижеслѣдуючихъ по имяны:

1. Псалтырь за крайную ветхость свою.

2. Часословъ за крайную ветхость свою.

3. Мѣней мѣсячніе 12, не такъ за крайную ветхость имѣючихся двоихъ общой и праздничной, якъ за дополненіе лучшое доволнѣйшее въ дванадцятомѣсячнихъ имѣючееся.

4. Трафолой не за ветхость, но за неимѣніе при церквѣ святой.

5. Служебникъ за крайную ветхость свою.

6. Книжица молебствій и панихидъ государственнихъ за крайную ветхость свою.

7. Плащеница за крайную ветхость свою.

8. Катапетасма за крайную жъ ветхость свою.

Понеже давная красная, въ реестрѣ помянутая, таѳовая катапетасма хотя еще не дерчавая есть, однакъ за крайную ветхость свою надолго впотребляемая быть не можетъ; новосправленнія же таѳовія разноцвѣтнія, іеромонахомъ Антоніемъ Почекою въ данномъ отъ его 1753 года генваря 24 дня господину секретару по-

солства Ржишевскому реестрѣ новосправленнихъ церковныхъ вещей воспоминаемія, не имѣется и я доискатися оной и доправить на немъ не имѣлъ почему, понеже за прибытія моего въ Варшаву подъ часъ здачѣ имъ, іеромонахомъ Антоніемъ Почекою, мнѣ вещей церковнихъ на мои руки по востребованію моему отъ его книги или реестра вещей церковнихъ отказалъ онъ: не имѣю; я-де и самъ, по прибытіи моемъ въ Варшаву, не по книги, ниже по реестру принималъ церковніе вещи на свои руки, потому и теперь вписивать не стану, буди-де хочешь, спиши себѣ по показанію моему. И я, по показанію его, всѣ вишшеписанніе церковніе вещи якъ новосправленніе, такъ и давніе на реестръ принужденъ былъ списать; по списки же онихъ въ бытность еще его въ Варшавѣ, будучи я по потребѣ своей не въ скоромъ времени въ господина секретара посолства Ржишевскаго между протчіимъ вскаржался предъ нимъ на іеромонаха Антонія Почеку за нетвердую и неоснователную здачу имъ церковныхъ вещей, что безъ всякаго писменнаго вида и самъ, по сказкамъ его, какъ прибылъ въ Варшаву, принималъ на свои руки церковніе вещи, и минѣ такъ здалъ з своихъ рукъ толко по новосписанному мною реестру, что вислухавъ онъ, господинъ секретарь посолства Ржишевскій, сказалъ мнѣ: онъ-де реестръ церковнихъ вещей имѣлъ и по реестру оніе принималъ на свои руки, новосправленнихъ же имъ за суму двоихъ сотъ рубліовъ церковнихъ вещей и в мене-де имѣется реестръ, и буди-де надобенъ, я и теперь покажу, и по прошенію моему показалъ минѣ того жъ времени, которой я хотя и ввесь вичелъ съ примѣчаніемъ по нему принятихъ вещей на мои руки, однакъ яко неданнія минѣ на мои руки подъ часъ здачѣ вещей церковнихъ катапетасми, якобы новосправленнія таѳовія разноцвѣтнія въ реестрѣ томъ новосправленнихъ церковнихъ вещей воспоминаемія толко, самою же вещію неимѣючіяся, не примѣтилъ; по прочитки же оного реестра и отдачѣ обратно тамже господину секретару посолства Ржишевскому, отклонився, пошолъ до дому и в домѣ своего времени яко вѣдая, что имѣлся въ его іеромонаха Антонія Почеки церковнихъ вещей реестръ, требовалъ отъ его пофторне разъ и другій реестра, якъ новосправленнихъ церков-

нихъ вещей, такъ и давнихъ, но онъ за новосправленнихъ церковнихъ вещей реестръ отказалъ: хотя-де и имѣю, да себе имѣю, а не тебѣ; тебѣ въ немъ не нужда и не дамъ; понеже уже о немъ вѣстимъ святѣйшій синодъ, а за давнихъ церковнихъ вещей реестръ первіе сказалъ, — сыщу, здѣсь-де между шпаргалами валяется, а потомъ сказалъ остатнимъ словомъ: не моглъ крайне сискати, гдѣ-то его потералъ и самъ не знаю, почему я ему далъ было уже покой, болѣе не требовалъ, и онъ въ томъ виѣхалъ з Варшавы. По отъѣзде же его з Варшавы, требованъ з иностранной коллегіи отъ господина секретара посолства Ржишевскаго присилки реестра третяго ста рублевъ (сверхъ суми двоихъ сотъ рубліовъ прежде присланнихъ) гдѣ оніе и на что имянно здержанны, о которомъ требованіи присилки реестра на суму третяго ста рублевъ присланнихъ на потребу церковную іеромонаху Антонію Почекѣ господинъ секретаръ посолства Ржишевскій, обявивъ минѣ, между протчіимъ, говорилъ минѣ жъ, что въ томъжде требованіи повеленно, чтобъ в(аше)ць три червонныхъ доправилъ на іеромонахѣ Антоніи Почекѣ, оставшіися по счоту з суми третяго ста рубліовъ на потребу церковную; но понеже в небытность уже его, Почеки, въ Варшавѣ оное повелѣніе собылося, потому оніе денги три червоніи мною на немъ недоправленны осталися. По якомъ объявленіи требованія иностранной коллегіи, узявъ я, по прошенію моему, отъ господина секретара посолства Ржишевскаго новосправленнихъ церковнихъ вещей реестръ содержимой при немъ разсматривалъ по нему прежде самъ обстоятелно всѣ новосправленніе церковніе вещи, а потомъ и онъ, секретаръ посолства Ржишевскій, нарочно для разсмотрѣнія прибылъ и всѣ отъ мала до велика новосправленніе жъ церковніе вещи вмѣстѣ со мною разсматривалъ по оному жъ реестру и новосписанному мною подъ часъ здачѣ всѣхъ обще якъ новосправленнихъ, такъ и давнихъ церковныхъ вещей, но нѣчего болѣе не показалося з новосправленнихъ вещей на суму третіяго ста рубліовъ, кромѣ суми двоихъ сотъ рубліовъ, якъ реестръ его, іеромонаха Антонія Почеки, новосправленнихъ вещей з суми двоихъ сотъ рубліовъ явствуетъ, з которого реестра новосправленнихъ церковнихъ вещей въ тѣ пори (когда господиномъ

секретаремъ разсмотреніе чиненно было) имѣючагося у мене досмотрѣлся я, что между протчіими новосправленними вещми якобы и катапетасму новую разноцвѣтную таѳовую онъ, іеромонахъ Антоній Почека, з суми двоихъ сотъ рубліовъ справилъ, которой якъ не справлялъ, такъ и не имѣется, якъ орѣгеналной оной новосписанной мною подъ часъ здачѣ имъ мнѣ церковнихъ вещей реестръ, за подписаніемъ руки его, явствуетъ; такожъ и каделница серебранная давная, въ реестрѣ новосправленнихъ церковныхъ вещей воспоминаемая, якобы подчиненная, не подчиненна есть, и требуетъ подчинки, понеже нитми ланцюжки серебренніи кадѣлницы тоя посвязованны въ седми мѣстахъ. Іеромонахъ Ілія Павлоцкій.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 5 пр. 8.

CCCCLIII.

Прошеніе игумена Брестскаго св.-сумеоновскаго монастыря Спиридона Гриневецкаго Кіевскому митрополиту Арсенію Могилянскому о выдачѣ просительной книги для сбора милостыни на поправку монастырской церкви, которой угрожало разрушеніе,

1757 года 28 декабря.

Jasnie wielmożny moy naymiłosciwszy oycze panie, protektorze y dobrodzieju.

W przeszłych miesiącach przez zakonnikow moich, ktorzy posyłani byli na poswięcenie, donosił ia waszey archipasterskiey mci y teraz donoszę, że cerkiew s. Symeona Słupnika wielka monastyra naszego Brzeskiego na standarach, czyli na słupach iest wybudowana, ktore standary że iuż znacznie nadgniły, cerkiew nakłania się ruinie, y kiedy temu nie zabiezeć ratunkiem, wprędce upadnie bez wątpienia, y sposobu monastyr nie będzie miał do podzwignienia, gdyż tuteysza władza duchowna, na ktorey wszystka moc zawisła, ledwie nam pozwola dachi cerkiewne obdarte nakrywać, a nowiter budować, czyli erygować cerkwiow

żadną mierą nie pozwala y nie dopuscza, teraz że woysko Rossyiskie znayduie się w Polscze y u nas w Brzesciu, bez żadnego wstrętu można y noviter budować y reparować swiętnie Panskie, ale że ob ultimum defectum pieniędzy tey fabryki nie podobna zacząć. Subordynuię monastyru naszego Brzeskiego hieromonacha Hermana Arteczkiego do waszey archipasterskiey mci, naypokorniey upraszaiąc, abyś mu panie miłosciwy pozwolić y pobłagosławić raczył w Kijowie, w Małorossyi y na Zaporożu kwestować s. elemozyny na podmurowanie przerzeczoney s. Symeona upadaiącey cerkwi, wydac przykazawszy zasznurną xięgę z kancellaryi, o to naypokorniey upraszam.

Temuż hieromonachowi Hermanowi chciey panie miłosciwy pozwolic y pobłagosławić литургисати, аще где случится въ церквахъ монастырскихъ и мирскихъ.

Waszey jasnie wielmożney archipasterskiey mci, mego naymiłosciwszego pana protektora y archipasterza naynizszy sługa hierom. Spiridon Hryniewiecki ihumen Brzeski.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1757 года д. № 12/56 (по генеральному повѣтью).

CCCCLIV.

Грамота, выданная изъ Кіевской духовной консисторіи Пустынно-медвѣдовскому монастырю, съ разрѣшеніемъ собирать милостыню на устройство колокольни въ монастырѣ и на удовлетвореніе другихъ нуждъ,

1758 года 26 января.

Всѣмъ чтущимъ и слышащимъ сіе писаніе христоіменитимъ православно-восточныя грекороссійскія церквы паствы его ясне въ Богу преосвященства кур Арсенія, архіепископа митрополита Кіевскаго, Галицкаго и малыя Россіи, благопослушнымъ и истиннымъ такъ духовнаго, яко и мирскаго званія сыномъ, а особливо его велможности славного войска низового запорожского господину атаману кошовому съ товариствомъ з духовной митрополіи Кіев-

ской консисторіи извѣстно чинится. Настоящаго 1758 года генваря 24 д. поданнимъ на имя его ясне въ Богу преосвященства в духовную консисторію доношеніемъ заграничного благочестивого свято-николаевского Пустинно-медведовского епархіи Кіевской подсутственного монастыря ігуменъ іеромонахъ Виссаріонъ зъ братіею представилъ: въ ономъ-де Пустинно-медведовскомъ монастирѣ изъ давнихъ лѣтъ колоколнѣ не імѣется и намѣренъ-де онъ, ігуменъ іер. Виссарионъ, зъ согласіемъ всей братіи, въ томъ монастирѣ вновь колоколню деревяную строить, толко-де не имѣется на тое строеніе никакова достатка и, по убожеству того монастыря, нѣтъ откудова и взять, кромѣ милостини христолюбивихъ дателей, а сверхъ-де того той Пустинно-медведовскій монастирь в воску, ладану и для священнослуженія в винѣ и в монастырскихъ потребахъ немалое оскудѣніе имѣетъ, и тѣмъ доношеніем его ясне въ Богу преосвященства онъ, ігуменъ іеромонахъ Виссаріонъ, зъ братіею просилъ повелѣть видат позволителное испрашивать на устроеніе колоколни и исправленіе церковнихъ и монастирских потребъ въ Сѣчи Запорожской милостини писаніе и для записи даянія прошнурную книгу. По которому его, ігумена іером. Виссариона з братіею прошенію, на устроеніе въ томъ Пустинно-медведовскомъ монастирѣ колоколни и ради исправленія церковних и монастирских потреб в Сѣчи Запорожской от доброхотнихъ дателей чрезъ два года от нижеозначенного числа испрашивать милостини, по благословенію его ясне в Богу преосвященства Кіевской консисторіи, позволено, чего ради и сіе писаніе ему, ігумену іеромонаху Виссаріону, при печати консисторіи изъ д. консисторіи видано и при том велено милостинное подаяніе и дателей имена ради всегдашнего въ той свято-николаевской церквѣ помяновенія в прошнурную книгу, якая изъ к. м. к. при печатиж к. видана, записивать. Чтущимъ же и слышащимъ чрезъ сіе д. м. к. консисторія рекомендуетъ оній свято-николаевскій Пустинно-медведовскій м. мілостіннимъ подаяніемъ снабдѣть не откректи, и ему, ігумену іером. Виссаріону, или кто от него за тою милостинею посланъ будетъ, страннолюбное угощеніе оказовать, чающе несумнѣнно от руки всевидящаго и милостинія блажащаго Бога временних и вѣчних благъ

за доброхотное подаяніе и страннолюбное угощеніе обѣтованнаго обылнаго воздаянія; будучему же въ томъ милостини испрашиваніи поступать смирно и доброобходително и никакова дателемъ наприкренія и вимагателства не чинить; по прошествіи же вишеозначенного срока, тому милостини по сему писанію не іспрашивать и сіе писаніе въ д. консисторію при доношеніи представить, а книгу въ томъ Пустинно-медвѣдовскомъ монастирѣ при церквѣ ради всегдашнего дателей именами помяновенія содержать, милостинное же подаяніе употреблять на строеніе колоколни и на другіе церковніе и монастырскіе потребы съ запискою приказуется 1758 года генваря 26 д.

Кіево-Пустинно-николаевского м. архимандритъ Никифоръ. Катедралній намѣстникъ іером. Лука. Ігуменъ іеромонахъ Досиѳей. Катедралній уставникъ іером. Сиѳъ Гамалѣя. Реэнтъ іеродіаконъ Іаковъ. Канцелярістъ Леонтій Пѣнчуковъ.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1758 года д. № 36.

CCCCLV.

Письмо (въ переводѣ съ польскаго) Виленскаго св.-духовскаго крестоноснаго братства русскому полномочному послу въ Варшавѣ князю Волконскому, съ защитою старшаго Виленскаго Ѳеофана Леонтовича, удаленнаго отъ должности,

1758 года 2 февраля.

Чрезъ столко сотъ лѣтъ въ здѣшнемъ государствѣ непрестанно чинятся намъ, въ разсужденіи нашей благочестивой вѣры, жестокія, тяжкія, несносныя и съ кровопролитіемъ соединенныя обиды; чрезъ столко сотъ лѣтъ съ несказаннымъ убыткомъ ищемъ мы въ здѣшнихъ гродскихъ ассесоріальныхъ, трибунальныхъ и реляціинныхъ судахъ святаго правосудія въ помянутыхъ нашихъ обидахъ. Но мы в семъ такъ нещастливы, что чѣмъ прилѣжнѣе и ревностнѣе жалобы наши, гдѣ надлежитъ, приносимъ, тѣмъ больше монастырей и церквей у насъ отнимаютъ. Чего ради и мы,

по примѣру другихъ иновѣрныхъ, которымъ одно только королей ихъ заступленіе и покровительство гораздо легче, скорѣе и дѣйствительнѣе помогло, нежели всѣ здѣшнія безпорядочныя и безконечныя судебныя расправы, заблагоразсудили прибѣгнуть подъ покровительство единовѣрныхъ с нами пресвѣтлѣйшихъ россійскихъ государей. В чемъ и исполнилъ Богъ желаніе наше, какъ о томъ трактаты и союзные договоры между Россіею и Польшею заключенные, комисіи, сеймовыя конституціи пресвѣтлѣйшихъ королей польскихъ и всѣхъ чиновъ республики клятвенныя обѣщанія и другія сильныя и многія Россійскаго двора за насъ заступленія свидѣтельствуютъ. На сіе Россійскаго двора покровительство имѣя мы твердую надежду и въ ономъ полагая всю свою отраду, въ прошломъ 1756 году, по причинѣ показанныхъ намъ несказанныхъ обидъ и поруганіи, всѣ мы единогласно упросили его преподобіе нашего отца игумена Ѳеофана Леонтовича, чтобъ онъ, для отвращенія другихъ такихъ же, или еще большихъ своевольствъ, и для наказанія по правамъ преступниковъ и своевольниковъ, послалъ куда надлежитъ доношеніе, с прописаніемъ въ ономъ всего того, что здѣсь не случилось, на которое доношеніе каждаго дня и каждаго часа ожидали мы весьма пріятной и полезной резолюціи. Но въ нынѣшнемъ 1758 году генваря 8 дня получили мы извѣстіе, которымъ власно какъ громомъ сердце наше поражено, которое причинило намъ вѣчное поношеніе и безчестіе и которое отняло у насъ всю надежду, чтобъ мы здѣсь въ благочестивой вѣрѣ пребывать могли, а напротивъ того непріятелямъ нашимъ и всѣмъ своевольникамъ и преступникамъ такую радость и утѣху подало, что намъ нынѣ и глазъ на свѣтъ показать неможно, ибо, по присланному изъ святѣйшаго синода весьма строгому указу, въ которомъ о толь великихъ и несказанныхъ обидахъ нашихъ ни малѣйше не упомянуто, бодрому нашему пастырю, его преподобію, отцу игумену, на котораго мы всю нашу надежду полагали, и который, подвергая жизнь свою опасностямъ, защищалъ святое благочестіе, безъ всякой причины, безъ слѣдствія, и безъ оправданія, на чемъ во всемъ свѣтѣ и между самыми язычниками и варварами весь судебной приговоръ утверждается, отъ здѣшняго игу-

менства с бесчестіемъ отказано. Сами непріятели наши надивится не могутъ, какимъ образомъ такое имъ щастіе воспослѣдовало, а мы еще и больше того удивлятся должны, что непріятелей нашихъ ложнымъ, вымышленнымъ, баснословнымъ наговоркамъ и весма явнымъ, которые и крестьянинъ легко примѣтить можетъ, обманамъ больше повѣрили, нежели нашимъ справедливымъ и на свидѣтельствѣ самихъ же католиковъ утверждающимся жалобамъ. Без сумнѣнія всему тому причиною какая нибудь Варшавская интрига, о которой мы уже давно подозрѣніе имѣемъ, потому что о всѣхъ нашихъ обидахъ гораздо инако въ Петербургъ доносится, нежели какъ въ самомъ дѣлѣ бываетъ. Въ такой печали, въ такомъ безчестіи, поруганіи и почти крайнемъ отчаяніи нашемъ, единственно къ вашему сіятелству, какъ милостивому государю, прибѣгаемъ и, припадая къ стопамъ вашимъ, всепокорнѣйше просимъ: благоволитъ ваше сіятелство все сіе дѣло, по своему благоразумію и высокому министерскому разсужденію, разсмотрѣть, и намъ, при такихъ худыхъ обстоятельствахъ и при толь тажкихъ злоключеніяхъ, а паче Христовой церкви подать руку помощи, за что Христосъ неувядаемой вѣнецъ вашему сіятелству в небѣ даруетъ, мы же всѣ и потомки наши, пока здѣсь святое благочестіе процвѣтать будетъ, непрестанныя вашему сіятельству благодаренія приносить и добродѣтели ваши на всякомъ мѣстѣ прославлять единодушно обязуемся, пребывая (въ польской копіи, представленной іером. Ѳеоф. Леонтовичемъ, такъ подписано):

waszey xiązęcey mośći naynizszymi podnożkami monasteru Wilenskiego błahoczestywego swięto-duskiego krestonosne bractwo.

Архивъ св. Синода 1756 года д. № 355.

CCCCLVI.

Прошеніе Варшавскаго капеллана Иліи Павлоцкаго св. синоду, съ жалобою на свое крайне затруднительное матеріальное положеніе, изъ Варшавы 1758 года 20 марта.

Въ святѣйшій правительствующій всероссійскій сѵнодъ

всепокорнѣйшое доношеніе.

Прошлаго 1757 года мая 10 и іюля 18 дня представлялъ я, нижайшій, всенижайшими моими доношеніями въ святѣйшій правительствующій сѵнодъ о томъ, что я за непроизвожденіе, по ненавистнимъ и ложніимъ Ржичевского препятствіямъ, на церковниковъ чрезъ пятнадцать месяцовъ жалованія, принужденъ былъ и нехотя, по крайней нуждѣ, за состоящую здѣшнюю на все дороговизну, на сорокъ и восемь червонцовъ и десять тинфовъ съ двоима шестоками и шестью грошми въ долги впасти за невистачченіе получаемаго на себе толко жалованія, да содержать въ самонужномъ якъ ихъ двоихъ церковниковъ, такъ и себе съ служителемъ своимъ, и что онихъ помянутихъ долговъ моихъ сорока и осми червонцовъ и десяти тинфовъ и двоихъ шостаковъ съ шестью грошми полученнимъ жалованіемъ мая 6 дня за генварскую треть прошлаго 1757 года сорокома и троима червонцами и шестью тинфами и двоима шостаками съ шестью грошми не въ состояніи былъ, какъ и нынѣ нахожуся, уплатити; понеже долговъ болѣе на шеѣ своей имѣлъ (какъ выше помянуто), неже жалованія на себѣ получилъ, а хотя жъ би полученнимъ тіемъ жалованіемъ и уплатилъ было долги свои безъ малаго чего, такъ не имѣлъ бы за что слѣдуючой третѣ провѣсть съ людьми своими вѣктомъ, яко и оны съ моей же шеи зависятъ и содержатся; только что вновь бы, хиба по уплатки долговъ надобно было въ тѣжъ-де долги впадать да содержаться съ пущимъ своимъ безъспокойствомъ и разорѣніемъ. Въ слѣдствіе чего вишепомянутихъ чиселъ мая 10 и іюля 18 дня прошлаго 1757 года отзивался я, нижайшій (какъ о томъ и мѣнестеріи здѣшной вѣстимо), въ святѣйшій правительствующій всероссійскій сѵнодъ прошеніями

моими, не соблаизволено ль будетъ отъ святѣйшаго правительствующаго сѵнода принамнѣй собственніи мои деньги, — сорокъ и четыре червонцовъ безъ пяти тинфовъ возвратить мнѣ, нижайшому, откудѣ надлежитъ, ради подпомоги удовольствія помянутихъ долговъ моихъ. Но понеже съ тѣхъ поръ, по отпускъ сего, нѣкакія резолюціи на помянутіи прошенія мои отъ святѣйшаго правительствующаго всероссійскаго сѵнода не имѣлъ я, нижайшій, ниже возвращенія, откудѣ надлежитъ, просимихъ мною собственнихъ моихъ денегъ получилъ, къ тому жъ еще и ординарійное опредѣленное годоваго здѣ окладу жалованніе чрезъ девять месяцовъ съ мая 6 дня прошлаго 1757 года по генваря 30 день настоящаго 1758 года за умедленіе не производилося, потому принужденъ былъ я, нижайшій, къ вышепомянутимъ долгамъ сороку и осми червонцамъ съ помянутимъ залишкомъ вновь прижить долговъ на шею свою тридцать червонцовъ и шесть тинфовъ съ двойма шестоками, итого всіехъ тіехъ долговъ моихъ, прежей нажитихъ и вновь помянутимъ обстоятельствамъ прижитихъ, имѣю я бѣдной на шеи моей семдесятъ и девять червонцовъ съ троима тинфами и полътинфомъ. Генваря же 30 дня настоящаго 1758 года, хотя часть жалованія на щотъ предъидучой присилки и переведена въ суми пятидесяти рубліовъ, двадцать и три червонцовъ съ пятьма шостаками, да едва моглъ я, всенижайше доношу, этою деньгою полученною (по приисправки коего чего самонужнаго къ снабдѣнію своему, понеже крайне было ободрался) до присилки другаго жалованія съ людьми своими пропитаться, якая присилка другаго жалованія хотя и въ немедленномъ времени собилася и переведена настоящаго марта 14 дня въ суми полтораста рубліовъ, семдесятъ червонцовъ и одиннадцать тинфовъ за полъ года прошлаго—1757 года, да не вѣдаю, что мнѣ этою полученною деньгою семдесяттю червонцами и одиннадцатою тинфами почать дѣлать. Всенижайше прошу вашихъ святѣйшествъ милостивѣйше порадить мене, нижайшаго, долги ли вышепомянутіи уплачивать, или себе съ людьми своими содержать; буди долги уплачивать, то едно что недостаетъ столько, чтобъ уплатить, понеже долговъ имѣю, какъ вышепомянуто, семдесятъ и девять червонцовъ съ троима тинфами

и полтинфомъ, а жалованія всего навсего получилъ я семдесять только червонцовъ и одиннадцать тинфовъ, а другое хотя бъ и уплатилъ безъ малаго чего, такъ за что самъ съ людьми своими пропитаюся; буди жъ не уплачивать, яко и недостаетъ столько, да себе содержать съ людьми своими, то что мніе съ кредиторами моими дѣлать: просить ли ихъ въ дальшое время подчекивати, такъ этого и слушать не хотятъ, съ негодованіемъ и попліовами отворачиваются, сказуя: о окаянніи-де ми! что кредитовали тебѣ! да окаяннѣйшаго жъ тебе за себе сдѣлаемъ, какъ иннимъ видомъ станемъ своего на тебѣ доправляти такъ, что и дворъ твой не уволнить тебе отъ рукъ нашихъ, покамѣсть не удоволишъ насъ. По якимъ обстоятельствамъ, въ крайней я, нижайшій, бѣдѣ и опастности нахожуся, съ чего всегда почти и хорую да и хоровать еще, въ бѣдствіи будучи, не отрѣкаюся, покамѣстъ или кредиторовъ не удовольствую,—или въ отпускъ отъсюдова не увольнюся, что обое на волѣ и власти зависитъ святѣйшаго правительствующаго сѵнода. И потому третично засимъ всенижайше прошу святѣйшаго правительствующаго всероссійскаго сѵнода: или милостивѣйше повѣлеть, кому и откудѣ надлежитъ, возвратить мнѣ, нижайшому, просиміи мною собственніе мои деньги сорокъ и четыре червонцовъ, ради подпомоги удовольствія помянутихъ долговъ моихъ, чтобъ мнѣ за неудовольствіе о нихъ крайней какой бѣди, а двору, чего борони Боже, поговоровъ и впредь осудительствъ не возпослѣдовало; или милостивѣйше уволнить мене, нижайшаго, отсюдова на обѣщаніе мое, чемби мнѣ, при полученной нынѣ за полъгода прошлаго деньгѣ семидесяти червонцовъ и одиннадцати тинфовъ въ дополненіе, хотя и остатной кошулѣ съ хребта позбить, да долги свои уплатить, и всѣхъ бѣдствій здѣшнихъ позбить. О семъ просить святѣйшаго правительствующаго всероссійскаго сѵнода всенижайшій рабъ (собственноручно) іеромонахъ Илія Павлоцкій, капеланъ Варшавскій.

1758 года марта 20 дня въ Варшавѣ.

Внизу приписка: «1758 г. іюня 1 дня св. синодъ, слушавъ оба доношенія, приказали: объявить ея величества указомъ коллегіи иностранныхъ дѣлъ, дабы отъ той коллегіи повелѣно было

обрѣтающемуся при дворѣ въ Варшавѣ россійскому министру о показуемыхъ онымъ іеромонахомъ Ильею Павлоцкимъ, имѣющихся на немъ, долгахъ,—подлинно-ль оными онъ и по самой ли необходимой, какъ объявляетъ, нуждѣ состоитъ должнымъ, благопристойнымъ образомъ освѣдомится достовѣрно, и буде по тому освѣдомленію справедливо тѣ долги окажутся и онъ заплатить ихъ собою, конечно, не въ состояніи, то оныя въ разсужденіи сего, дабы ему отъ заимодавцовъ каковой турбаціи быть не могло, велѣть нынѣ изъ имѣющейся тамъ при министеріи казенной суммы на счетъ св. синода заплатить, а впредь чтобъ онъ, іеромонахъ, сверхъ опредѣленнаго ему жалованья болѣе въ долги отнюдь не вступалъ и отъ того всѣми мѣрами удержался, ибо отъ св. синода за него плачено не будетъ».

Архивъ св. Синода 1751 года д. № 180.

CCCCLVII.

Доношеніе Кіевскаго митрополита Арсенія Могилянскаго св. синоду, по поводу жалобы старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Авраама Фліоринскаго на своего предшественника Ѳеофана Леонтовича, съ приведеніемъ распоряженій, какія были сдѣланы митрополитомъ для устроенія порядка въ Виленскомъ монастырѣ,

1758 года послѣ 5 апрѣля.

Святѣйшему правительствующему сѵноду

доношеніе.

Настоящаго 1758 года априля 5-го присланнимъ ко мнѣ доношеніемъ духовная моя Кіевская консисторія представила: сего-де 758 года февраля 19 присланнимъ на имя преосвященнаго бывого Кіевского, а нынѣ Московского и Сѣвского митрополита Тимоѳея старшій Виленскій іеромонахъ Авраамъ Фліоринскій доношеніемъ представилъ: предложеніемъ-де, присланнимъ отъ его преосвященства къ нему, старшому Виленскому Аврааму, ноября 22, велено ему, старшому Виленскому, ѣхать въ Виленскій благочестивый Сошествія Святаго Духа монастырь на мѣсто старшаго Ви-

ленскаго іеромонаха Ѳеофана Ле(о)нтовича, который, по нѣкіимъ обстоятельствамъ, указомъ изъ святѣйшаго правительствующаго сѵнода отъ того старшинства отрѣшенъ и, прибывъ туда, по вступленіи въ настоятельское правленіе, у вышъпоказанного, находившагося въ томъ Виленскомъ монастырѣ старшимъ, Ѳеофана, при тамошнемъ братствѣ, церковніе и монастырскіе вещы, по прежнимъ описямъ осмотря, принять и, по пріемѣ тѣхъ вещей, его, Ѳеофана, въ катедру митрополитанскую Кіевскую отпустить. По какому-де преосвященнаго митрополита Тимоѳея предложенію, прибылъ онъ, старшій Виленскій Авраамъ, въ показанній Виленскій монастырь сего 758 года генвара 10 и, по прибытіи его, старшого Виленскаго Авраама, туда, дабы надлежащее, въ силѣ оного предложенія, исполненіе учинить, отъ его, Ѳеофана, требовалъ онъ, старшій Виленскій Авраамъ, обыкновенной по описямъ церковнихъ и монастырскихъ вещей издачи; но онъ-де, Ѳеофанъ, учиненное ему отъ старшинства отрѣшеніе за великую себѣ обиду почитая, такъ противное с того мнѣніе взялъ, что-де не только монастырскихъ и церковнихъ вещей, подлежащимъ порядкомъ, отдать ему, старшому Виленскому Аврааму, не похотѣлъ, (хотя-де онъ, Авраамъ, и братство тамошнее довольними его, Ѳеофана, къ отдачи имъ показаннихъ вещей совѣтними представленіями уговаривали), но еще-де з собою и ключи отъ церковного скарбця, также-де и ту граммоту, съ которою старшіе Виленскіе за жалованемъ и милостынею обыкновенно въ два года въ Санкпетербургъ ѣздятъ, взявъ, (въ) Санктпетербургъ же отъѣхалъ; ему же де Аврааму, въ силу означеннаго его преосвященства предложенія, хотя и надлежало къ тому его не допустить, но никакимъ образомъ было возможно; и такъ-де, что въ томъ монастырскомъ скарбцѣ, после его, Ѳеофана, осталось, и что теперь имѣется, онъ, Авраамъ, и братство тамошнее отнюдь не знаютъ. Да онъ же де, Ѳеофанъ, въ бытность свою тамо настоятелемъ, многимъ тамошнимъ господамъ до тысячи рублей денегъ и далѣе задолжился, и тѣ всѣ денги, по объявленію его, Ѳеофана, якобы на устроеніе лучшихъ въ монастырѣ порядковъ, на репарацію келій, на снабдѣніе братіи, въ томъ и въ другихъ монастыряхъ обрѣтающейся, и на протчіе не-

обходимые нужди употреблены; а такъ ли де оно въ самомъ дѣлѣ есть, онъ, Авраамъ, о томъ, за краткость времени, подлежащого изслѣдованія не чинилъ. И просилъ онъ, старшій Виленскій Авраамъ Фліоринскій, обо всемъ вишъписанномъ учинить разсмотрѣніе и, куда надлежитъ, представить, его же, Авраама, чего на тое ожидать, увѣдомить не оставить. По которому-де его, старшого Виленского Авраама Фліоринского, доношенію, по опредѣленію оной духовной моей консисторіи, предложено ему, старшому Виленскому, дабы онъ, за полученіемъ того предложенія, учинилъ слѣдующое: 1) всѣ церковніе и монастырскіе вещи, по силѣ вышенамѣненнаго имъ, Авраамомъ, предложенія, при тамошнемъ братствѣ по прежнимъ описямъ, буди обищутся, осмотря, въ свое смотрѣніе принялъ, и чего противъ прежнихъ описей не явится, тому всему особенную отмѣтку учинилъ; буди же прежныхъ описей не обищется, то вновь всѣмъ церковнимъ и монастырскимъ вещамъ опись учинилъ же, и оную на двое переписавъ и тамошнею начальнѣйшею братіею и знатнѣйшимъ братствомъ заручивъ, едну при монастырѣ оставилъ, а другую въ духовную консисторію прислалъ; 2) Виленскаго монастыря церковній скарбецъ, при начальнѣйшей братіи и знатнѣйшихъ людехъ изъ тамошнего братства, отомкнулъ и, сколько каковаго званія денегъ и вещей въ немъ будетъ, осмотря съ прежними описми, буди обищутся, снеслъ, буди же нѣтъ таковихъ описей, то вновь опись учинилъ и во всемъ по вишписанному поступилъ бы; 3) въ бытность свою тамо, Ѳеофанъ, настоятелемъ, кому именно съ тамошнихъ господъ и по сколько числомъ задолжился денегъ, и имѣются ль въ тѣхъ господъ каковіе писменіе на то види, а въ монастырѣ Виленскомъ реестра, на что именно тѣ деньги употреблены, буди же не имѣются, то подлино ль на устроеніе лучшихъ въ монастырѣ порядковъ, на репарацію келіи, на снабдѣніе братіи, въ томъ Виленскомъ и въ другихъ монастырахъ обрѣтающейся, и на протчіе нужды употреблены, о томъ подлежащое изслѣдованіе учинилъ и тое изслѣдованіе въ тую духовную консисторію къ разсмотрѣнію прислалъ. Что же старшій Виленскій Авраамъ представилъ, яко Ѳеофанъ Лентовичъ ту граммоту, съ которою старшіе Виленскіе

за жалованнемъ и милостинею обыкновенно въ два года въ Санктпетербургъ ѣздять, взявъ, въ Санктпетербургъ от(ъ)ѣхалъ, то въ отборѣ отъ него, Ѳеофана Ле(о)нтовича, тоей грамматы какихъ мѣръ употребить, въ томъ оная моя духовная консисторія въ разсмотрѣніе мое представила и понеже, за таковою предпоказанного бывого старшого Виленского, по вишъписанному, въ Санктпетербургъ отлучкою, мнѣ въ отборѣ отъ него показанной граммати и въ протчемъ, къ нему касаючомъся, поступить съ нимъ по надлежащему не можно, для того о вышписанномъ въ благоразсмотрѣніе святѣйшему правительствующему сѵноду представляю: чтоже оная моя консисторія въ вышеозначенномъ отомкнутіи Виленского монастыра церковнаго скарбця дозволеніе учинила сама собою и безъ крайней нужди и оное тою консисторіею учинено осмотрительно, то той моей консисторіи впредъ таковихъ по входящимъ дѣламъ самой собою дозволеніи не чинить, но представлять, ежели что потребно учинить судится, мнѣ съ мнѣніемъ, отъ мене приказано.

Вашего святѣйшества (собственноручно) послушникъ и богомолецъ смиренный Арсеній митрополитъ Кіевскій.

Архивъ св. Синода 1756 года д. № 355.

CCCCLVIII.

Доношеніе игумена Ѳеофана Яворскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому о вступленіи въ должность игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря,

изъ Пинска 1758 года 19 мая.

Великому господину ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тимоѳею Щербацкому, архиепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи

всепокорнѣйшее доношеніе.

Прошедшаго 1757 года мѣсяца августа 30 дня получилъ я, нижайшій, вашего ясне в Богу преосвященства архипастырское благословеніе и граммоту на ігуменство свято-богоявленского заграничнаго благочестиваго Пѣнскаго монастира з предложеніемъ

духовной митрополіи Кіевскія консисторіи, чтобъ мнѣ, нижайшему, по вступленіи на ігуменство Пѣнское, въ добропорядочное правленіе и смотреніе ввесь оній Пѣнскій свято-богоявленскій монастырь и принадлежащое к тому монастиру все, какъ монастырское, такъ и церковное добро по описѣ, по коей умершій ігуменъ Алипій в началѣ принятя того монастыра ігуменства принималъ, принять, а буди бъ в описѣ противъ приему добръ онимъ ігуменомъ, іеромонахомъ Алѵпіемъ, чего из тѣхъ добръ не явилось, или что вновъ к тѣмъ добрамъ прибыло, о томъ мнѣ, нижайшому, особливіе вѣдомости сочинить и, оніе руками моими и началнѣйшей братіи закрѣпивъ, съ настоящею всѣхъ наличнихъ добръ описсю и закрѣпленіемъ въ монастырѣ содержать; и об онихъ убылихъ и прибылихъ добрахъ подобніе тѣмъ вѣдомости съ настоящою же всѣхъ наличнихъ добръ описсю по вышеписанному закрѣпленію в катедру вашего ясне в Богу преосвященства прислать; и по оному духовной митрополіи Кіевскія консисторіи предложенію, по вступленіи моемъ на ігуменство Пѣнское, въ добропорядочное правленіе и смотреніе ввесь оній свято-богоявленскій благочестивій Пѣнскій монастыръ и принадлежащое к тому монастыру все, какъ монастырское, такъ и церковное добро по описѣ, по коей умершій ігуменъ Алѵпій в началѣ принятя того монастыра ігуменства принималъ, принялъ и я, нижайшій, и что въ описсѣ противъ приему добръ онимъ ігуменомъ, іеромонахомъ Алѵпіемъ, чего з тѣхъ добръ не явилось, или что вновъ к тѣмъ добрамъ прибыло, о томъ я, нижайшій, особливіе вѣдомости сочинивъ и оніе рукою моею и началнѣйшей братіи закрѣпивъ, съ настоящею всѣхъ наличнихъ добръ описсю в монастырѣ свято-богоявленскомъ Пѣнскомъ оставилъ и об онихъ убылихъ и прибылихъ добрахъ подобніе тѣмъ вѣдомости с настоящею всѣхъ наличнихъ добръ описсю по закрѣпленію в катедру вашего ясне в Богу преосвященства, при нижайшомъ моемъ доношеніи сообщивъ, представляю; о семъ подлостію моею свидѣтелствуя и донося, всепокорнѣйше архипастырскому благословенію и милости поручаю и зостаю

вашего ясне в Богу преосвященства, моего высокомилостивого архипастыра и благодѣтеля всенижайшій рабъ и подножіе,

свято-богоявленского благочестиваго Пѣнскаго монастыра ігуменъ, іеромонахъ Ѳеофанъ Яворскій з братіею m. ppr. (собственноручно) Іеромонахъ Ѳеофилъ Старинскій Н. Б. М. П. Іеромонахъ Іакинѳъ Кореніевскій. Іеродіаконъ Филимонъ Хапчинскій. Іеродіяконъ Паисій Приневскій. Monach Севестіанъ Шыдловскій.

З Пѣнска мѣсяца мая 19 дня 1758 года.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1758 года д. № 15 (по генеральному повѣтью).

CCCCLIX.

Доношеніе игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго Кіевскому митрополиту Тимоѳею Щербацкому, съ жалобою на іеромонаха Іакинѳа и съ просьбою о переведеніи іеромонаха Палладія изъ Брестскаго въ Пинскій монастырь,

изъ Пинска 1758 года 19 мая.

Великому господину ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Тімоѳею Щербацкому, архиепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи

всепокорнѣйшее доношеніе.

Понеже мнѣ, нижайшему, благословеніемъ вашего ясне в Богу преосвященства в граммотѣ ігуменства монастыра свято-богоявленского Пѣнского опредѣлено братію того жъ Пѣнского монастыря житію монашескому добрѣ наставлять и в страсѣ Божіи оніе содержать; противно же дѣл(ающихъ), съ приговоромъ писменнимъ братіи, и своею децизиею правилн(ѣ) (наказы)вать и смирять духомъ кротости; о развращеннихъ же и, по наказаніи, неисправленныхъ доносить вашему ясне в Богу преосвященству, почему я, нижайшій, доношу вашему ясне в Богу преосвященству о развращенномъ и безчинномъ іеромонасѣ Іякинѳѣ, что онъ, іеромонахъ Іякинѳъ, бывіи прежде Ігнатій попъ мирскій, на уніятскую богомерзкую вѣру парафію свою благочестивыхъ людей села Елска и церковь святой Тройцы того жъ села Елска предалъ попо(мъ уні-

ятскимъ) и, пришедши в монастырь свято-богоявленскій Пѣнскій 1755 года, принялъ чинъ монашескій мантію от бывшаго ігумена Пѣнскаго монастыря (Кирилла) Стефановича; которій Ігнатій попъ мірскій нареченъ в мона(шествѣ?) Іякинѳомъ, по взятіи же монашества и прежде монашества, (сей) іеромонахъ под искуснимъ старцемъ іеромонахомъ монашескихъ правилъ святыхъ богоносныхъ отецъ монашескаго богоугоднаго житія ни(чему) не обучался; и нинѣ онъ, іеромонахъ Іякинѳъ, отнюдь неисп(равенъ) въ правилахъ монашества, развращенно и безчинно живетъ, безъ благословенія моего из монастыря исходитъ и болше въ сродниковъ своихъ, гражданъ Пѣнскихъ, а не въ монастырѣ живучи, пянствуетъ и соблазни дѣлаетъ, по мирскихъ и по жидовскихъ шуршахъ бродитъ, совѣти з мирскими братчиками по жидовскихъ домахъ да и клевети дѣлаетъ, и развращеннимъ и безчиннимъ своимъ житіемъ братію и мирскихъ людей развращаетъ и до безчинного пянства приводитъ, на крайнее поруганіе благочестивой грекороссійской церквѣ нашей, за якое безчиніе и развращенное житіе его, іеромонаха Іякинѳа, з приговоромъ братіи, наказовалъ я оного турмою и поклонами, почему онъ, іеромонахъ Іякинѳъ, роспискою своею обѣщался клятвеннимъ своимъ обѣтомъ впредь таковаго безчинія и соблазна не чинить; но и по наказаніи же, онъ, іеромонахъ Іякинѳъ, отнюдь не исправился, но паче в горшее безчиніе приходитъ, и по своимъ безчиннимъ и развращеннимъ похотемъ ходитъ, о якомъ непостоянномъ житіи его, іеромонаха Іякинѳа, при семъ доношеніи моемъ власніи росписки его сообщаю. Того ради всепокорнѣйше прошу вашего ясне в Богу преосвященства онаго іеромонаха Іякинѳа указомъ вашего ясне в Богу преосвященства опредѣлить на житіе до монастыра благочестиваго зарубежнаго Брестскаго, а з монастыра того Брестскаго опредѣлить на житіе до монастыра свято-богоявленскаго Пѣнскаго іеромонаха Палладія и об томъ извѣстить указомъ вашего ясне в Богу преосвященства іеромонаху Спиридону Гриневецкому, ігумену монастыра Брестскаго, чтобы онъ, Спиридонъ, ігуменъ Брестскій, за силу указа вашего ясне в Богу преосвященства, отпустилъ на житіе до монастыра свято-богоявленского Пѣнскаго з монастыра Брестскаго іеромонаха

Палладія, понеже онъ, іеромонахъ Палладій, и прежде в монастырѣ Пѣнскомъ жилъ и нинѣ желаетъ жить. О семъ подлостію моею свидѣтельствуя и донося, всепокорнѣйше себе архипастырскому благословенію и милости поручаю и зостаю

вашего ясне в Богу преосвященства, высокомилостиваго моего архипастыря и благодѣтеля, всенижайшій рабъ и подножіе, святобогоявленского благочестиваго монастыря Пѣнскаго ігуменъ, іеромонахъ Ѳеофанъ Яворскій.

Пѣнскъ м. мая 19 дня 1758 года.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1758 года д. № 25 (по генеральному повѣтью).

CCCCLX.

Доношеніе Варшавскаго капеллана іеромонаха Иліи Павлоцкаго св. синоду о смерти церковника капелланіи, съ просьбою объ опредѣленіи на мѣсто третьяго церковника капелланіи какого либо іеромонаха,

изъ Варшавы 1758 года 19 іюня.

В святѣйшій правителствующій всероссійскій синодъ

всенижаишій репортъ.

За силу указа изъ святѣйшаго правителствующаго синода, опредѣленной и присланной зъ епархіи Кіевской, при предложеніи ко мнѣ, в силѣ онаго жъ указа, з консисторіи митрополіи Кіевскія прошлаго 1757 года іюня 19 дня, третій человѣкъ Пантелеймонъ Понтовскій за церковника к здѣшней церквѣ на жалованнѣ опредѣленномъ ему в годъ ста рубліовъ, настоящаго 758 года іюня 9 дня, по пролежаніи в хоробѣ своей чрезъ восемъ недель, умре; слѣдовательно, я, нижайшій, по прежнему з двоима толко церковниками завезенними с собою зъ Кіева остался, да и этіи еще два, за обиду себѣ имѣя (что на третіяго церковника единаго человѣка сто рубліовъ годоваго жалования опредѣленно, а на ихъ двоихъ человѣкъ тоже самое сто рубліовъ), не хотятъ згола в дал-

шое время помянутой причинѣ в званіи своемъ церковническомъ служити, сказуя такъ формально: ми-де всѣ три единаго званія, и равно-де должность нашу отправляемъ, да не единаго-де награжденія находимся; потому-де намъ жить в званіи нашемъ крайне обидно, какъ и тебѣ-де самому вѣстимо; что, наконецъ, единъ изъ ихъ двоихъ проговоря, того жъ самаго дня, какъ на пакость (в которій вишшепомянутій третій церковникъ умре) и дѣйствително ни поблагодаря, оставивъ званіе свое, пошолъ индѣ, какъ самже пред другимъ говорилъ, служби себѣ искати; и такъ било я, нижайшій, с еднимъ ушь толко с церковникомъ при церквѣ здешней остался. Еднакъ, нѣсколко дней спустя, сискалъ я в скоромъ времени на мѣсто отшедшаго церковника зъ здешнихъ людей грекороссійскаго исповѣданія способнаго человѣка в церковника (которой и при антецессору моему іеромонаху Антонію Почекѣ чрезъ три года за дячка былъ) на томже жалованнѣ пятидесяти рубліовъ в годъ, на которомъ и отшедшой былъ, и такъ нынѣ двоихъ опять имѣю я церковниковъ. По якимъ обстоятелствамъ, буди соблагоизволенно будетъ от святѣйшаго правителствующаго синода опредѣлить опять третіяго церковника откудова к здешней церквѣ, да соблаговоленножъ будетъ повелѣть кому надлежатиметь, поровняхъ ихъ всѣхъ троихъ и жалованніемъ разбивъ двѣстѣ рубліовъ, опредѣленнихъ на нихъ, на три части равніи, на всякаго человѣка равную часть, чтобъ не могла слѣдовать навить впредь вражда между ними за неравное полученіе жалованя, а з вражди и остановка званія ихъ (какъ вишшепомянута, что единъ и званіе свое оставилъ по той причинѣ), а мнѣ слѣдователно с враждъ, между ними чинимихъ, неспокойствъ, расправками да примиреніями ихъ между ими дѣлаемими; или какъ несамонуженъ здесь третій церковникъ из свѣтскихъ людей (буди соблагоизволенно будетъ) опредѣлить откудова или минѣ, нижайшему, святѣйшески дозволить сискать здесь на мѣстѣ свѣцкаго человѣка з монашествующихъ благочестивихъ здешнихъ поближнихъ монастирей іеромонаха какова в чтеніи и пѣніи до клироса способнаго на томжде жалованнѣ ста рубліовъ хоть с подпомогою еще какою моею в чемъ могтиму толко, на которомъ покойной вишшепомянутой третій церковникъ свѣтскій человѣкъ

жилъ, и такъ и церковники незаздростни и мирни между собою будуть, оба единой статѣ будучи и ровное на себе жалованніе получаючи, и онъ, іеромонахъ (будибъ то Богъ удостоилъ мене этимъ щастіемъ, чтобъ онъ откудѣ ні есть здѣсь былъ) кромѣ крилосанскаго званія своего в нужномъ случае (чего ни десять церковниковъ свецкихъ самоспособнѣйшихъ не могуть) самъ собою услужить церквѣ святой в состояніи будетъ, а имянно: кромѣ клироса, прослужить в нужномъ случае; понеже здесь и всѣхъ троихъ еще церковниковъ какъ свѣцкихъ людей имѣя при себѣ, какъ занемогъ было я крайне по праздникѣ свѣтлаго восъкресенія и пролежалъ в ономъ занеможеніи чрезъ пять недель ровно, не могучи ни с ложка подвестися, не толко званію своему услужить, то про всѣхъ тѣхъ троихъ церковниковъ священнослуженіе в остановки было, а какъ би на мѣстѣ третіяго церковника свѣцкаго человѣка іеромонахъ здесь былъ, какъ и при покойному супра-антецессору моему Силвестру Коховскому бывалъ, то бъ ушь священнодѣйствіе никогда не било в остановкѣ, и по симъ бы то причинамъ пренужно было, чтобъ здесь на мѣстѣ третіяго церковника свѣцкаго человѣка іеромонахъ откудѣ ні есть опредѣленъ былъ, а в томъ в волѣ то всіо и благоразсмотреніи состоитъ святѣйшаго правителствующаго синода. Кромѣ сего, в чемъ моя главная необходимая нужда состоитъ, о томъ при семъ сообщенно в единомъ пакетѣ в святѣйшій правителствующій синодъ всенижайшое мое доношеніе. Указъ ея імператорскаго величества из святѣйшаго правителствующаго синода настоящаго 758 года іюня 17 дня получилъ я, нижайшій, которимъ, между протчіимъ, обявленно, что (по опредѣленію святѣйшаго правителствующаго синода из напечатаннихъ в нынѣшнемъ 1758 году в московской типографіи и присланнихъ в Санктъ-Петербурхъ высокоторжественнимъ днямъ табелей и поминовеннихъ реестровъ для исполненія по онимъ в означеннія числа повеленнаго) посланны к минѣ, нижайшому, при указѣ в имѣющуюся здесь в Варшавѣ грекороссійскую церковь табель и единъ реестръ, которіе обоя вишшепомянутаго числа іюня 17 дня настоящаго 1758 года получилъ я в Варшавѣ. О семъ репортуетъ святѣйшаго правителствующаго всероссійскаго синода всенижайшій

рабъ (собственноручно) іеромонахъ Ілія Павлоцкій капеланъ Варшавскій.

1758 г. іюня 19 дня в Варшавѣ.

Архивъ св. Синода 1751 года д. № 180.

CCCCLXI.

Прошеніе Варшавскаго капеллана іеромонаха Иліи Павлоцкаго св. синоду, съ жалобою на свое крайне бѣдственное положеніе, вслѣдствіе недостаточности содержанія,

изъ Варшавы 1758 года 19 іюня.

Въ святѣйшій правителствующій всероссійскій синодъ

всенижайшое доношеніе.

Ради Бога, ради Христа, ради Пречистія Его Матере, всенижайше со слезами прошу милостивѣйше призрѣть на мене, нижайшаго, по слѣдующомъ. Прошлаго 1757 года мая 10 и іюля 18 дня представлялъ я, нижайшій, в святѣйшій правителствующій синодъ доношеніями моими о томъ, что за непроизвожденіе, по ненавистнимъ и ложнимъ Ржишевскаго препятствіямъ, на церковниковъ чрезъ пятнадцать месяцовъ жалования, принужденъ былъ я, по крайней нуждѣ, за состоящую во всемъ дороговизну здешнюю, на сорокъ и восемъ червонцовъ и десять тинфовъ з двойма шостаками и търоякомъ (sic) в долги впасти, да содержать, огрѣвать и снабдѣвать в самонужномъ якъ ихъ, двоихъ церковниковъ, такъ и себе з служителемъ своимъ, и что оннихъ долговъ полученнимъ жалованніемъ мая 6 дня за генварскую треть прошлаго 757 года сорокома и тройма червонцами и седму тинфами без трояка не в состояніи былъ уплатити, понеже не имѣл би, по уплаткѣ, маискія третѣ за что провесть с людми своими вѣктомъ; вслѣдствіе чего вишшепомянутихъ чиселъ мая 10 и іюля 18 дня прошлаго 757 года просилъ я, нижайшій, святѣйшаго правителствующаго синода доношеніями моими, не собъблагоизволеннол би было от святѣйшаго правителствующаго синода повелѣть кому надлежитъ возвратить

мнѣ, нижайшому, собственніи мои денги сорокъ и четирѣ червонцовъ без пяти тинфовъ и двоихъ шостаковъ ради подпомоги удоволствія помянутихъ долговъ моихъ; но понеже с тѣхъ поръ по марта 20 день настоящаго 758 года не токмо возвращенія просимихъ мною денегъ, но ниже резолюціи на прошенія мои от святѣйшаго правителствующаго синода получалъ, к томужъ еще и опредѣленное жалованніе чрезъ девять мѣсяцовъ с мая 6 дня прошлаго 757 года по генваря 30 день настоящаго 758 года за умедленіе не производилося; потому принужденъ былъ я, нижайшій, к вишьпомянутимъ долгамъ моимъ сороку и осми червонцамъ с помянутимъ залишкомъ вновь прижить долговъ на шію свою тридцять червонцовъ и шесть тинфовъ з двойма шостаками; и того всѣхъ тихъ дольговъ моихъ прежей нажитихъ и вновь прижитихъ помянутимъ обстоятелствамъ собралося семьдесятъ и девять червонцовъ с тройма тинфами и полтинфомъ; генвара же 30 дня настоящаго 758 года хотя пятьдесятъ рубліовъ и переведенно на мене, да по приисправки самонужнаго к снабдѣнію своему за крайную ободралость едва моглъ я с людми своими этими денгами до предъидучой присилки жалования пропитатся, которое жалованніе марта 14 дня настоящаго 758 года хотя и доишло и переволося на мене за полгода прошлаго з суми полтораста рубліовъ семъдесятъ червонцовъ и одинадцать тинфовъ, да не в состояніи былъ я, какъ и нынѣ нахожуся, этимъ жалованьніемъ долговъ своихъ уплатити, понеже долговъ имѣлъ семъдесятъ и девять червонцовъ с троима тинфами и полтинфомъ, а жалованія своего получилъ всего семъдесятъ толко червонцовъ и одинадцать тинфовъ, потому марта 20 дня настоящаго 758 года писалъ я, нижайшій, третій разъ в святѣйшій правителствующій синодъ, со слезами прося, даби соблагоизволенно было от святѣйшаго правителствующаго синода милостивѣйше повелѣть кому надлежитъ возвратить мнѣ, нижайшому, просиміи мною собственніе мои денги сорокъ и четирѣ червонцовъ без пяти тинфовъ и двоихъ шестаковъ ради подпомоги удоволствія долговъ моихъ, но понеже с тѣхъ поръ по отпускъ сего и на третее мое прошеніе не удостоился я, нещастливой, от святѣйшаго правителствующаго синода

резолюціи в отраду себѣ получити, а кредиторѣ мои, на шею мою наступая, день у день доходили и зъ угрозбами доправляли на мнѣ денегъ своихъ, потому принужденъ былъ я, нижайшій, не дочекиваяся вспоможенія по прошеніямъ моимъ, хоть з бѣдою своею половинную часть долговъ своихъ сорокъ червонцовъ вишшепомянутимъ жалованніемъ, полученнимъ марта 14 дня, уплатити кредиторамъ своимъ, а половинную часть тридцять и девять червонцовъ с тройма тинфами и полтинфомъ долженъ еще остался, за невистачченіе чемъ всіе уплатити; понеже по уплаткѣ помянутаго числа долговъ моихъ сорока червонцовъ, осталося в мене на пропитаніе мое с людми своими толко тридцять червонцовъ и одинадцять тинфовъ, с которихъ тогожъ времени десять червонцовъ за многовременное меня надсмотреніе доктору уплатилъ (чего і в долгахъ не считивалъ), а два аптекару за видаемѣи мнѣ медикамента отдалъ, осталними же осмънадцаттію червонцами и одинадцятію тинфами з марта 14 дня по мая 13 день едва едва моглъ я пропитатся с людми своими по нынѣшней здешней на всіо необикновенной дороговизнѣ, о чемъ чаю неневѣстимо в святѣйшемъ правителствующемъ синодѣ; мая же 13 дня сего 758 года хотя жалованніе на себе за прошедшую генварскую треть и получилъ я, нижайшій, з суми ста рубліовъ сорокъ и единъ червонецъ з двоима тинфами и шостакомъ, да ума не прибралъ, ни приберу, что мнѣ этимъ полученнимъ жалованніемъ почать дѣлать, долги ли вишшепомянутіе поосталіе тридцять и девять червонцовъ с троима тинфами и полтинфомъ доплатить, или себе чрезъ настоящую треть с людми своими поддержать? буди долги доплатить, недостаетъ ушь столко, понеже какъ толко получилъ, тогожъ времени в занеможеніи своемъ (какъ в репортѣ о томъ поминалъ) чрезъ пять недѣль жесъточко болѣзнуя, пять червонцовъ с полученнаго жалования вишшепомянутому доктору принужденъ былъ дати, а два червонци с тройма тинфами на медикамента уложить, сверхъ же сего з мая 13 дня по отпускъ сего на пропитаніе себѣ с людми своими одинадцять червонцовъ и девять тинфовъ и с шостакомъ здержалъ, и того всего с полученнаго жалованя мая 13 дня за прошедшую генварскую треть восѣмнадцать червонцовъ и

дванадцять тинфовъ и с шостакомъ помянутимъ потребамъ разошилося; а двадцять толко и два червонцѣ с четырма тинфами осталося на пропитаніе, которими пусть би хотя и половинную долю поосталихъ вишшепомянутихъ долговъ уплатилъ, такъ неимѣтиму крайне за что настоящія третѣ с людми своими прожить вѣктомъ; толко развѣ вновь опять набѣрятся на шію свою да содержатся до окончанія настоящія третѣ, да уже бо и набѣрятся по изневѣренію неотдачею (яко не имею чемъ отдавать) згола невозможно; будижъ не уплачивать долговъ помянутихъ поосталихъ, яко и згола нѣчимъ, то что мнѣ с кредиторами своими дѣлать? ей пофторне говору и ума не приберу, буди просить ихъ в далшое время подчекати, то едно, что не склоняются на прозбу мою, на шею мою наступая, доправляютъ в настоящемъ: отдай-де наше, а другое, буди бъ кто з нихъ над чаяніе и исклонился, не на мое прошеніе, но на мѣнѣстерское (яко по нетерпеливостямъ своимъ и мѣнѣстрамъ докучаютъ), такъ когда я ихъ удоволствовать могътиму; понеже с третѣ на треть не удоволствовать на житіе, но приживать за крайную дороговизну здешную принужденъ нахожуся. Того ради за симъ четвертій разъ всенижайше прошу святѣйшаго правителствующаго синода явить минѣ, нижайшому, святѣйшески высокую милость, или повѣлеть кому надълежатиметь возвратить мнѣ, нижайшому, просиміи мною собственніе мои денги сорокъ и четирѣ червонцовъ безъ пяти тинфовъ и двоихъ шостаковъ ради подпомоги удоволствія помянутихъ поосталихъ неуплаченнихъ долговъ (о которихъ собственнихъ моихъ денгахъ, какіе то они мною упрашиваются, ради обстоятелствъ познанія цѣдула при семъ приобщенна), чтобъ мнѣ за неудоволствіе онихъ крайней какой беди, а двору (чего сохрани Боже) поговоровъ и предосудителствъ не воспослѣдовало; или уволнить мене, нижайшаго, отсюдова на обѣщаніе мое до Кіева, чем би мне, бедному, безъщастному презъреннику, хоть остатней кошулѣ с хребта позбивъ да долги свои уплативъ, въ предъидучое время надъ безъщастними этими и безъуспешними писулками моими, подаваемими в святѣйшій правителствующій синодъ, напрасно не упражнятся, и оними, якъ напрасними и безъполезними, слабаго здоровя сво-

его пуще не разъслабляти, голови не ломати, рукъ не томити, глазовъ не тупити и бумаги не терати, но на мѣстѣ бъ обѣщанія моего, всѣхъ бѣдствій сихъ позбивъ и духъ мой безъспокойной во мнѣ умиривъ, животъ свой скончати.

О семъ проситъ святѣйшаго правителствующаго всероссійскаго синода всенижайшій рабъ (собственноручно) іеромонахъ Ілія Павлоцкій капелянъ Варшавскій.

1758 г. іюня 19 дня в Варшавѣ.

Архивъ св. Синода 1751 года д. № 180.

CCCCLXII.

Докладъ Кіевской духовной консисторіи, съ изложеніемъ дѣла объ освобожденіи Пинскаго монастыря отъ уплаты гиберны,

1758 года 6 іюля.

1758 года іюля 6 д. духовная митрополіи Кіевскія консисторія, слушавъ доношенія, на имя преосвященного Тімоѳея, бывого Кіевского, а нынѣ Московского и Сѣвского митрополита, свято-богоявленского благочестивого монастыря Пѣнского отъ ігумена іеромонаха Ѳеофана Яворскаго зъ братіею присланнаго, коимъ представляетъ: прошедшаго-де 757 года августа 30 д., получилъ онъ, ігуменъ Ѳеофанъ, изъ духовной м. к. консисторіи двое инстанціалніе писанія къ его высокопревосходительству господину Гроссу посланнику россійскому и къ его ясне велможности господину Огінскому, старостѣ Пѣнскому, енералу конной драгоніи, рейменту Речи Посполітой, писару полному великого княжества Литовского, о освобожденіе гиберны, ежегодне требуемой от свято-богоявленского благочестивого монастыря Пѣнского чрезъ его милость господина Ogѣнского, старосту Пѣнского, золотихъ полскихъ двѣстѣ на войско Речи Посполітой государства полского. Но понеже свято-богоявленскій монастырь Пѣнскій силніе по себѣ имѣетъ писменніе лѣбертаціи и документа сіятелнѣйшихъ великихъ князей Вышневецкыхъ, бывшихъ старостовъ Пѣнскихъ, которіе от уплатки лѣ-

бертовали монастырь свято-богоявленскій Пѣнскій, почему онъ, ігуменъ Ѳеофанъ, за полученіемъ изъ духовной консисторіи инстанціалнихъ писемъ, прошедшаго 757 года сентября 29 д. приехавши въ Варшаву, копіе писменнихъ лѣбертацій сіятелнѣйшихъ великихъ князей Вышневецкихъ, духовной митрополіи Кіевскія консисторіи інстанціалнія о гибернѣ писанія представлялъ-де его високопревосходителству господину Гроссу, посланнику россійскому, з прошеніемъ, даби-де его високопревосходителство господинъ Гроссъ, посланникъ россійскій, пры своемъ інстанціялномъ министерскомъ высокоповажномъ писаніи, сообщивши із духовной митрополіи Кіевскія консисторіи писанія, послалъ к его ясне велможносты господину Огѣнскому, старостѣ Пѣнскому, въ Парижѣ градѣ пребывающему, чтоб-де его милость, господинъ Огѣнской, староста Пѣнскій, по силѣ древнихъ писменнихъ лѣбертацій антецессоровъ своихъ, старостовъ Пѣнскихъ, отъ заплатки годовой гиберни уволнилъ свято-богоявленскій монастырь Пѣнскій. Но его-де ясне велможность, господинъ Огѣнскій, староста Пѣнскій, на писаніе духовной митрополіи Кіевскія консисторіи і его високопревосходителства господина Гросса, посланника россійскаго, мимошедшаго года мѣсяца ноября 22 дня с Парижа града полѣтичною отвѣтствуетъ декляраціею, обѣщаючися уволнить от уплаткы гиберни свято-богоявленскій монастырь Пѣнскій, а писменной-де своей лѣбертаціи и по нинѣшное время монастыру свято-богоявленскому Пѣнскому не видалъ, і нынѣ-де без писменной лѣбертаріи его милосты господина Огѣнского, старосты Пѣнского, тяжелоносная нужда слѣдуетъ свято-богоявленскому монастырю Пѣнскому, потому что подкомандніе его ясне велможности господина Огѣнского, старости Пѣнского, военніе Речи Посполитой офѣцери и жолніерство за всѣ прожиліе мимошедшіе года насилно требуютъ уплатки гиберны отъ монастыря свято-богоявленского Пѣнского и затѣмъ похваляются военную жолнѣрскую экзекуцію въ монастырѣ свято-богоявленскомъ Пѣнскомъ поставить и въ крайнее привести разореніе оній свято-богоявленскій благочестивій монастырь Пѣнскій, вимагаючи насилно уплатки гиберны за прожиліе года отъ того жъ убогого монастыря до шестисотъ злотихъ полскихъ, якой-де уплатки гиберни шестисотъ

золотихъ полскихъ убогій и крайне обветшалій свято-богоявленскій монастырь Пѣнскій, не имѣючи ни отчини, ниже единого подданого, точію же зъ единого призрѣнія Божія нужное монахомъ прекормленіе и одѣяніе имѣючій, жадной нѣоткуду не имѣетъ способности на войско Речи Посполитой государства полскаго чимъ уплатить гиберни шестисот золотихъ полскихъ. Того ради всепокорнѣйше просить его ясне въ Богу высокопреосвященства писменную свою архіпастирскую инстанцію писать о освобожденіе гиберны свято-богоявленского монастыря Пѣнскаго до его високопревосходителства господина Гросса, посланника россійскаго, и до его ясне велможности, господина Огѣнского, старости Пѣнскаго, имѣючаго быть в семъ 758 году мѣсяца сентября 18 д. на валномъ сеймѣ въ Варшавѣ, дабы его милость, господинъ Огѣнскій, староста Пѣнскій, зволилъ, по милости своей господской, не на три точію года, но навсегда лѣбертовалъ писменною своею лѣбертаціею от уплатки гиберны свято-богоявленскій благочестивій монастырь Пѣнскій, якоже и бывшіе их милость господа старостове Пѣнскіе великіе князѣ Вишневецкіе даже до кончини староства своего Пѣнскаго уволняли от уплатки гиберни оній монастырь Пѣнскій, о чомъ сами жъ ихъ копіи лѣбертацій, при томъ доношеніи его сообщенніи, засвидѣтельствуютъ.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1758 года д. № 30 (по генеральному повѣтью).

CCCCLXIII.

Опредѣленіе Кіевской духовной консисторіи о непосвященіи монаха Пустынно-медвѣдовскаго монастыря Геласія во іеромонаха, за непредставленіемъ свѣдѣній о состояніи имъ въ бракѣ до постриженія въ монашество,

1758 года 23 іюля—24 августа.

1758 года іюля 23 д. духовная митрополіи Кіевскія консисторія, слушавъ доношенія преосвященному Арсенію, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи, от ігумена заграничного свято-николаевского Пустинно-медведовскаго благоче-

стивого монастиря іеромонаха Виссаріона з братіею, іюня 17 д. поданного, а от его преосвященства в духовную консисторію для разсмотренія присланного, коимъ онъ, ігуменъ, представляетъ, что в томъ Пустинно-медведовскомъ монастирѣ, за неимѣніемъ іеромонаховъ и іеродіаконовъ, в повседневномъ священнослуженіи бываетъ остановка, монахи же-де того Пустинно-медведовского монастиря Геласій и Іераксъ, какъ ему, ігумену, так і всей того ж монастиря братіи небезъизвѣстно, житія суть честного и безподозрителного, и о томъ представивши, ис тѣхъ монаховъ—Геласія во іеродіякона и іеромонаха, а Іеракса во іеродіякона проситъ онъ, ігуменъ, рукоположить, якіе монахи Геласій и Іераксъ допросами, по опредѣленію духовной консисторіи, в канцеляріи его преосвященства взятими, о себѣ обявили: Геласій,—родимецъ-де онъ Малороссійского Переясловского полку, сотнѣ Кропивянской, села Денегъ, родителей званія козачого, при крещеніи наречено ему, Геласію, имя Григорій, женился на дѣвици, дочерѣ козачой, съ якою-де жилъ лѣтъ восѣмнадцать, а по умертвіи той его жъ, Геласія, жени и родителев годовъ з 3, по намѣренію и желанію своему, в заграничной Мотренинской монастырь, ради полученія монашества, з того села Денегъ отойшолъ, в которомъ Мотренинскомъ монастырѣ постриженъ в рософорного монаха и жилъ в томъ же монастырѣ годовъ шесть безъотлучно; потомъ, не похотя жить болѣе, за благословеніемъ тогда бывшаго строителя схимонаха Ігнатія, в вышписанной Пустинно-медведовскій монастырь отошолъ на житіе, в которомъ Пустинно-медведовскомъ монастырѣ онъ, Геласій, мандію принялъ, и какъ в томъ Пустинно-медведовскомъ монастырѣ находится, уже тому 7 годъ. Іераксъ: родился-де онъ в заграничномъ городу Медведовцу, от родителей благочестивыхъ, и самъ во благочестивую вѣру крещенъ и муромъ святымъ помазанъ, при крещеніи имя ему наречено Григорій, постриженъ в рософорного монаха с нареченіемъ имени Гавріилъ в Пустинно-медведовскомъ монастырѣ и въ томъ монастырѣ в разныхъ послушаніяхъ чрезъ три года находился, потомъ-де тайнимъ образомъ зійшолъ с того монастыря и принятъ былъ епархіи Чернѣговской в Новгородской Сѣверской монастырь, в которомъ пребы-

валъ недель из шесть, когда же де ему, Іераксу, въ томъ Сѣверскомъ монастырѣ жить не понравилось, тайно оттудова сойшелъ и паки в Пустинно-медведовскій монастырь на житіе прибылъ, и в томъ Пустинно-медведовскомъ монастиру принялъ мандію, с нареченіемъ имени Іераксъ, в якомъ Пустинно-медведовскомъ монастыру и нынѣ онъ пребываетъ. А 27 д. того же іюля с онихъ монаховъ Геласій доношеніемъ представилъ, что оній Іераксъ тогож іюля 11 д. із Кіева без извѣстія невѣдомо гдѣ подѣлся, коего-де и по ся пори не имѣется, чрезъ якого-де монаха Іеракса ему, монаху Геласію, немалая остановка учинилась, проситъ, дабы-де ему, монаху Геласію, в той крайней не быть остановкѣ, высокоархіпастирско его, монаха Геласія, рукоположить во іерея, і при указу в оной Медведовскій монастырь отпустить; а понеже в допросу монахъ Геласій показалъ, что онъ былъ женатъ и женился на дѣвици, тогоже, первая ли или другая то у него жена была, не показалъ, да хотябы и показалъ, что то первая у него жена была, а другой за собою не имѣлъ, то на самомъ его показаніи увѣрится сумнительно, да и подлинно ль она умерла, свидѣтелствъ, кромѣ его самого показанія, не представлено, того ради приложили мнѣніе: что его, монаха Геласія, во іеродіякона и іеромонаха рукополагать не слѣдуетъ, донелѣже в вышписанныхъ обстоятелствахъ о браку и женѣ не представитъ от уряду свидѣтелствъ. Для полученія коихъ свидѣтелствъ, буди онъ, монахъ Геласій, пожелаетъ, отпустить в то мѣсто, гдѣ онъ жителство имѣлъ, при пашепортѣ; хотя же онъ, монахъ Геласій, допросомъ показалъ, яко онъ в Мотренинскомъ монастырѣ, епархіи Переясловской, в рософорного монаха постриженъ и жилъ в томъ монастыру годовъ шесть, потомъ же не хотя болѣе жить, за благословеніемъ бывшаго строителя схимонаха Ігнатія, в Пустинно-медведовскій монастырь отойшолъ на житіе, и потому слѣдовало бъ по содержанію пункта духовного регламента, в прибавленіи под числомъ 30-мъ напечатанного, в Мотренинскій монастиръ по командѣ отправить; но яко онъ, Геласій, в томъ же допросѣ обявляетъ, что онъ, Геласій, въ Пустинно-медвѣдовскомъ монастырѣ мандію принялъ, и в томъ Пустинно-медведовскомъ монастырѣ 7 годъ находится; а тѣмъ самимъ, что

онъ, Геласій, в Пустинно-медведовскомъ монастырѣ мандію принялъ, тому монастыревѣ сталъ быть усиновленъ, ібо онъ, Геласій, по принятіи мандіи, в том Пустинно-медведовскомъ монастырѣ с клятвою обѣщался пребывати, при постриги же в рософоръ такова обѣщанія не бываетъ, потому его, монаха Геласія, в Мотренинскій, епархіи Переясловской, монастырь отсилать не слѣдуетъ; что ж касается до монаха Іеракса, которій, какъ монахъ Геласій представилъ, бѣжалъ, то о сиску и поимки его, монаха Іеракса, і о присилки в духовную консисторію во всю его преосвященства епархію послать указы, и сіе мнѣніе в волю и благоразсмотреніе преосвященнѣйшаго архіпастіра своего духовная консисторія благопочтеннѣйше предаетъ. Кіево-Видубицкого монастыра ігуменъ, іеромонахъ Антоній. Кіево-Кириловского монастыря ігуменъ Ѳеофанъ. Катедралный проповѣдникъ, іеромонахъ Павелъ. Консисторскій судовый писарь, іеродіаконъ Іаковъ. Реэнтъ Ѳедоръ Біелявскій. Канцеляристъ Моисей Парпура.

Рукою м. Арсенія написано: «1758 года августа 24. Учинить по сему».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1758 года д. № 18 (по генеральному повѣтью).

CCCCLXIV.

Письмо старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Авраама Флоринскаго къ бывшему старшему того же монастыря Ѳеофану Леонтовичу, съ извѣстіемъ о состояніи Виленскаго св.-духовскаго и нѣкоторыхъ подчиненныхъ ему монастырей,

изъ Вильны 1758 года 6 августа.

Преподобнѣйшій господинъ отецъ Ѳеофанъ, познаннѣйшій мой благодѣтель!

На писмо вашего высокопреподобія, которое я іюля 27 съ довольствомъ моимъ особливымъ, яко съ особливымъ желаніемъ ожидаемое, получилъ, отвѣтствую въ нижеслѣдующихъ. Скарбецъ

церковный, какъ оставленъ отъ вашего высокопреподобія, такъ и до сего времени стоитъ ненарушимъ, и съ тѣмъ прописанной вами святѣйшаго сѵнода резолюціи терпеливно ожидаю. Что до обыдъ монастырскихъ касается, о тѣхъ ваше высокопреподобіе увѣдомлять и не надлежало бы мнѣ, ne cramben recoquere videar, вѣстимы бо онія и всему почитать свѣту, не толко вамъ, cui proprio, ut ita dicam, tergo tot ac tanta tolerasse acciderit saepe. Однакожъ, что еще вновь къ новому озлобленію благочестія нашего дѣлается, донести на требованіе ваше приминуть не могу: 1) въ Грозовскомъ монастирѣ отъ отца архимандрита Слуцкаго неоднократно увѣдомлялся я, что тамошной владѣлецъ Незабытовскій непрестанные дѣлаетъ похвалкы монастирецъ тотъ со всѣми до него принадлежитостьми эзуитамъ отдать; 2) въ Кронскомъ и Вевейскомъ монастыряхъ господина Огинского экономы нашимъ людямъ и грунтамъ нестерпиміе утискы дѣлаютъ, хлѣбъ уже пожатой и траву всплошъ забираютъ; 3) былъ я въ Друи прошедшого мая, слезнымъ прошеніемъ тамошнего благочестиваго братства зазванъ, взявши отсюду у г. бискупа позволеніе, но о! позволенія двоедушнаго! Сегодни позволилъ словомъ, а на другой день, вслѣдъ за мною, запрещеніе прислалъ, котораго копію сообщаю при семъ. Гдѣ будучи, то толко здѣлалъ, что уже самъ своею практикою, какъ мы здѣшнему полячеству милы, совершенно дозналъ. Недалече отъ Друй въ Леонполю инстигаторъ Лопатинскій живетъ, до котораго должности всѣхъ Литовскаго княжества правъ наблюдать касается; бывать мнѣ по дѣлу церковной репараціи у него довелося, тогда жъ и братъ его, секретарь Литсовскій, гостилъ у него, то онъ между прочіими пашквилями, все in totum благочестіе наше ехиднами своими и ящерками называлъ публично (немалое бо въ то время разной шляхты было собраніе), сказуя еще при томъ, что vix toleratos mamy was; ale iednak potym nie tak to będzie wszytko. Се суть обыды и язвы церкви нашей. Пожалуйте жъ, о тѣхъ недремля внушайте и, какъ возможно, таковымъ болѣзнямъ ищѣте цѣлби! Что о присылкѣ денегъ, чрезъ его превосходительство, господина генералъ-маэора Воэйкова быть къ намъ имѣющей, обявить изволили, за велми пріятную то вѣсть

имѣемъ; толко просимъ покорно постараться, чтобъ та присилка до насъ скоро дойшла: такъ бо уже обнищали, что и соли на борщъ не имѣемъ, а о прочихъ нуждахъ уже и не вспоминаю. Г. генералъ Даревскій и понынѣ у насъ: толко, какъ слышно, скоро имѣетъ віѣхать въ Ригу, команду поручивши опредѣленному съ Ковна капитану. Отъ пана Мицевича поданного доношенія копіи не имѣю, толко позовъ съ скарбового трибуналу. Пожалуйте, увѣдомить мене не оставте, какъ по вашимъ представленіямъ идетъ дѣло, а паче сторони благочестія нашего. Въ протчемъ пребуду вашего высокопреподобія (собственноручно) покорнѣйшій слуга и богомолецъ іеромонахъ Авраамъ Флоринскій.

Августа 6-го 1758 года з Вильнѣ.

P. S. Панъ Филиповичъ два раза, сказуетъ, писалъ до васъ, толко зачимъ писма не получены, не знаетъ и сожалѣетъ. Я то свое съ Друй чрезъ Ригу писалъ, а не съ Вильня, error calami. Г. Даревскій за постой, какъ слышно, не думаетъ ничего давать, обявляю; не знаю, что дѣлать съ нимъ, а монастирь почти весь навозомъ наполнилъ; чимъ тое витаскивать, подданныхъ не имѣемъ. Писать до мене частѣе прошу, яко до того и матерію тамъ що и часъ свѣрую имѣемъ. Мнѣ бы не такъ было скучно.

Архивъ св. Синода 1756 года д. № 355.

CCCCLXV.

Опредѣленіе Кіевской духовной консисторіи о назначеніи намѣстникомъ Яблоченскаго св.-онуфріевскаго монастыря іеромонаха Сильвестра Оксентовича на мѣсто іеромонаха Діонисія, назначеннаго намѣстникомъ Дрогичанскаго св.-троицкаго монастыря,

1758 года 10—16 сентября.

1758 года сентября 10 дня духовная митрополіи Кіевскія консисторія, слушавъ доношенія преосвященному Арсенію, архиепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи от ігумена заграничного благочестивого Яблоченского монастыря Кассіана

Аравскаго, сего 758 года августа 28 д. поданного, а от его преосвященства въ духовную консисторію для разсмотренія отданного, коимъ онъ представляетъ: прошлаго-де 757 года іюля 9 д. присланнимъ къ преосвященному, бывому Кіевскому, а нинѣ Московскому и Сѣвскому митрополіту Тимоѳею заграничного жъ благочестивого Брестскаго монастыря ігуменъ іеромонахъ Спиридонъ Гриневецкій писаніемъ, между прочіимъ, представляя, что-де онъ, ігуменъ Спиридонъ, іеромонаха Яблоченского монастыря Дионисія Стефановича, от его, ігумена Кассіяна, якобы, нинѣ ігуменомъ Спиридономъ випрошенного, послалъ въ свято-троицкій Дрогичанскій монастирь на время для досмотру того Дрогичанского монастыря, просилъ его преосвященства митрополіта Тимоѳея онаго Дионисія въ тотъ свято-троецкій Дрогичанскій монастирь намѣстникомъ опредѣлить позволить, и дабы-де онъ, ігуменъ Кассіанъ, вишереченного Дионисія въ свой монастырь не требовалъ, якожъ-де буди бы ему, ігумену Кассіану, въ томъ Яблоченскомъ монастырѣ въ іеромонаху потребность воспослѣдовала, и иного какого зъ Бреского монастыря онъ, ігуменъ Спиридонъ, отпустить имѣетъ, в томъ къ нему, ігумену Кассіяну, притвердить указомъ. По которому оного ігумена Спиридона прошенію того ж 757 года іюля 25 д. отпущеннимъ къ нему, ігумену Кассіяну, изъ духовной митрополіи Кіевскія консисторіи указомъ, что помянутого Дионисія в тот свято-троецкій Дрогичанскій монастырь намѣстникомъ опредѣлить ему, ігумену Спиридону, дозволено и дабы-де онъ, ігуменъ Кассіянъ, оного Дионисія от того Дрогичанского свято-троецкого монастыря въ свой Яблоченскій монастырь не требовалъ и предложенож; но понеже-де оній ігуменъ Спиридонъ тѣмъ своимъ писаніемъ, чтобы онъ обявленного іеромонаха Діонисія от его, ігумена Кассіяна, випросилъ, показалъ змышленно, ибо-де когда въ 755 году указомъ преосвященного Тимоѳея велѣно ему, Гриневецкому, взять изъ ближнихъ монастырей для произвожденія слѣдствія до Пѣнска двоихъ іеромонаховъ, то-де онъ, ігуменъ Спиридонъ, за силу того указа, не просилъ, но требовалъ у его, ігумена Кассіяна, оного іеромонаха Дионисія для произвожденія токмо преднамѣненного въ Пѣнску слѣдствія, а не на всегдашнее в Бреській монастырь жи-

тіе, за окончаніемъ-де того слѣдствія въ немедленномъ времени его, Дионисія, и паки въ Яблоченскій монастырь отпустить обѣщался, почему-де упоминаемій іеромонахъ Діонисій къ произвожденію того слѣдствія нимъ, ігуменомъ Кассіяномъ, безспорно и отпущенъ, которого по окончаніи онъ, ігуменъ Спиридонъ, самъ отъехавъ въ свой Бреский монастырь, а его, іеромонаха Дионисія, учинивъ тамо намѣстникомъ, приказалъ ему въ томъ свято-богоявленскомъ Пѣнскомъ монастырѣ до прибытія тамо предбудущого ігумена неотлучно пребывать, гдѣ-де онъ, іеромонахъ Дионисій, болѣе года, хотя-де онъ, ігуменъ Кассіянъ, о возвращеніи его въ Яблоченскій монастыръ ігумену Спиридону многажди стужалъ, и находился. За прибытіемъ же де въ Пѣнскій монастиръ ігумена покойного Алимпія, онъ, іеромонахъ Дионисій, когда от Пѣнского монастыра въ свой Яблоченскій монастыръ едучи, предреченій того Бреского монастыря ігуменъ, не отпуская его, Дионисія, какъ обѣщался, въ свой Яблоченскій монастиръ, но прежде посилки еще предъписаянного къ преосвященному Тимоѳею его, Спиридона, писанія и на оное полученія указа, мимо вѣдомо его, ігумена Кассіяна, послалъ его, іеромонаха Дионисія, въ Дрогичанскій монастырь намѣстникомъ, а Дрогичанского монастыря намѣстника въ свой Бреский монастыръ перевелъ намѣстником же; что же де онъ, ігуменъ Кассіянъ, когда онъ, іеромонахъ Дионисій, по завзятому къ нему от бывшаго прежде его, Кассіяна, въ томъ Яблоченскомъ монастырѣ ігумена Кирила недоброхотству, из того Яблоченского монастыря сойшолъ, за увѣдомленіемъ об немъ, іеромонахѣ Дионисіи, что онъ благостоятеленъ и къ хозяйству заспособенъ, а паче-де крайную видя в томъ Яблоченскомъ монастырѣ братіи скудость, съ крайнимъ его, ігумена Кассіяна, на собственномъ его, ігумена Кассіяна, коштѣ бѣдствіемъ и з немалимъ въ здоровьи поврежденіемъ ажъ къ Венгерской границѣ въ находящійся тамо благочестивій ставропигіалній монастырь, имянуемый Великій Скитъ, за нимъ, Дионисіемъ, таскался и оттоль его, Дионисія, въ свой Яблоченскій монастырь припровадивши, все монашеское ему одѣяніе, въ коемъ-де онъ, Дионисій, в тѣ пори вовся скуденъ былъ, собственнимъ же своимъ коштомъ исправилъ, и въ званіи ему

Дионисію намѣстническомъ быть опредѣлилъ, о томъ всемъ Бреcкій ігуменъ, іеромонахъ Спиридонъ, небезизвѣстенъ, однакъ-де, какъ видимо, по единому токмо обману, ему, ігумену Кассіяну, въ презрѣніе и посмѣяніе, монастыру Яблоченскому въ крайную обиду и разореніе, оного іеромонаха Дионисія от монастыря Яблоченского отдаливъ и никого на мѣсто его, Дионисія, хотя-де нимъ, ігуменомъ Кассіяномъ, от него, ігумена Спиридона, по писменному его обовязателству неоднократно и требовано, невѣдомо почему и по ся пори в той Яблоченскій монастырь не прислалъ, и о томъ представивъ, тѣмъ же доношеніемъ его преосвященства онъ, ігуменъ Кассіянъ, проситъ прописанному ігумену Спиридону оного іеромонаха Дионисія, ни по какой правилности от монастыря Яблоченскаго нимъ, ігуменомъ Спиридономъ, отдаленного, якож-де въ томъ Яблоченскомъ монастырѣ онъ, іеромонахъ Дионисій, необходимо потребенъ, да и другого съ монашествующихъ въ заспособности к хозяйству, ему, Дионисію, подобного, не сискуется, обратно въ тотъ Яблоченскій монастырь возвратить архипастирскимъ указомъ повелѣть, или на мѣсто его, Дионисія, монаха Силвестра Оксентовича, которого-де онъ, ігуменъ Кассіянъ, при виездѣ своемъ въ Кіевъ от него же, ігумена Спиридона, для порученія оному церковного имущества, по приездъ свой, якож де при томъ Яблоченскомъ монастырѣ къ порученію того имущества надежного с монашествующихъ не имѣется, и испросилъ на неисходное в томъ Яблоченскомъ монастырѣ житіе опредѣлить и о томъ в томъ же указѣ архипастирско притвердить. А понеже и по справки з дѣломъ явилось, что оный іеромонахъ Дионисій пред симъ былъ в Яблоченскомъ монастирѣ, а 757 года на прошеніе ігумена Спиридона, по указу, в Дрогичанскій монастыръ намѣстникомъ опредѣленъ и на мѣсто того іеромонаха Дионисія онъ, ігуменъ Спиридонъ, одолжился иного якого іеромонаха з Бреского монастыря въ Яблоченскій монастыръ отпустить, толко, какъ вишеписано, на неоднократнія его, ігумена Кассіяна, требованія невѣдомо почему иного на мѣсто оного іеромонаха Дионисія въ Яблоченскій монастыръ не отпустилъ. Того ради приложили мнѣніе, что на мѣсто оного Яблоченского монастыря іеромонаха Дионисія въ Дорогичан-

скій монастырь на прошеніе оного ігумена Спиридона, по указу, намѣстникомъ опредѣленного, слѣдуетъ монаха Бреского монастыря Силвестра Оксентовича, въ Яблоченскомъ монастырѣ до приезду ігумена Кассіяна находящагося, въ тотъ Яблоченскій монастырь на всегдашнее пребываніе, по прошенію ігумена Касіяна, опредѣлить, и о томъ къ нимъ, ігуменамъ, Бреcкому Спиридону и Яблоченскому Кассіяну, послать указы и сіе мнѣніе в волю и благоразсмотреніе преосвященнѣйшаго архипастира своего духовная консисторія благопочтеннѣйше предаетъ.

Модестъ архімандрітъ Золотоверхо-Михайловски. Катедралній намѣсникъ ігуменъ Іосифъ. Кіево-Видубицкого монастыра ігуменъ Антоній. Кіево-Кыриловскій ігуменъ Ѳеофанъ. Протопопъ Кіево-подолскій Романъ. Намѣстникъ Кіево-подолскій іерей Яковъ. Писарь іеродіаконъ Іаковъ. Реэнтъ Ѳеодоръ Біеловскій. Канцелярістъ Моисей Парпура.

Рукою м. Арсенія написано: «1758 года сентября 16 дня. Учинить по сему».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1758 года д. № 46 (по генеральному повѣтью).

CCCCLXVI.

Опредѣленіе Кіевской духовной консисторіи о назначеніи архимандритомъ Слуцкаго троицкаго монастыря игумена Досиеея Галяховскаго, вмѣсто архимадрита Давида Нащинскаго, который былъ назначенъ архимандритомъ Кіево-братскаго монастыря и ректоромъ Кіевской Академіи,

1758 года 29 сентября—7 октября.

1758 года сентября 29 дня духовная митрополіи Кіевскія консисторія слушали пісанія, к преосвященному Арсенію, архіепископу митрополиту Кіевскому і Галицкому і малія Россіи от 9 человѣкъ братчиков Слуцкого благочестивого братства сего сентября 25 д. присланного, а от его преосвященства въ духовную консисторію для разсмотренія отданнаго, коим они, между протчіим, представляютъ: приводя-де они его преосвященства велѣніе во

исполненіе, присланному от его преосвященства номинату ігумену іеромонаху Досиеею Галяховскому, по всякой возможности ихъ, за общимъ всѣх их согласіемъ, подаютъ совѣтъ к полученію архимандріи Слуцкой и сами во всемъ с іскренностію и благопріятствомъ служить і в промоціи пособлять одолжаются, а что-де нинѣшній архимандритъ Слуцкій Давид Нащинскій, послѣдуя совѣту намѣстника своего Болдишевскаго, в промоціи оному номинату противніе подаетъ пропозита и пункта, якіе-де оного номѣната, небывалого і несвѣдомого в тих сторонахъ человѣка, могутъ возмутить и отвести от тамошних сторонъ, тѣ же пункта пред его преосвященство вознесли-де они, братія, мимо их вѣдомо тайно, якожде они, братчики, тѣх их братіи представленій, какъ по всему неправеднихъ, не могли би принять, но подаютъ они упоминаемому номѣнату совѣтъ, чтобы онъ, яко особа почтенная, доволного разсужденія, архимандричей чести достойна и к обыкновеніямъ тамошнимъ заспособна, къ самому сіятелнѣйшему князю, милостивому ихъ господину, яко фундатору, поехалъ, а что-де они, братія, его, номѣната, от того отводят, и писанія его преосвященства отдавать для своей привати не допущаютъ. Великая им, братству, есть от того печаль, что архипастирское писаніе удерживаютъ и хотя-де сіятелнѣйшого князя их господина бытности тамо в Слуцку нѣтъ теперь, но в Бялой за пятдесят от Слуцка миль резиденцію имѣетъ, однакъ-де не с великимъ было бы иждивеніемъ тамошней архимандріи съездить до фундатора своего, найпаче, что за бытности в нинѣшное време сіятелнѣйшого князя в присутствіи при Россійскомъ резидентѣ тамо в Бялой, онъ, номѣнатъ, в его сіятелства могл бы удобно испросить позволителній к бытію ему в Слуцку архимандритомъ привилей, а пуще-де всего утвердилы между собою и то, чтобы тамошное братство ни о какихъ монастырскихъ інтересахъ не вѣдали, опасиваясь-де того, что за малимъ не всю уже монастырскую казну, которая-де значная, по умертвіи в Богу усопшаго архимандрита Козачинского (болѣе трох тисячъ рублей, что-де они братія сами вѣдаютъ) осталося і нинѣшному архимандриту Нащинскому вручена, на непотребніе расточили и потерялы вещи, о чемъ они, братство, его преосвященству доносят. По справки

же явилось, что три доношенія къ его преосвященству сего жъ сентября 22 д.—едно от оного архимандрита Слуцкого Давида Нащинского, другое от братіи Слуцкого монастыря 12 человѣкъ, третое от оного номѣната ігумена іеромонаха Досиѳеа прислани, а от его преосвященства в духовную консисторію к размотренію отдани, коимы они, между протчіимъ, представили: архимандритъ Давид Нащинскій, что онъ, архимандритъ, чрезъ осмолѣтное время в обученіи разних школъ находясь, пришелъ во такую слабость очей, что-де ему, архимандриту, при свѣтѣ ночном бродить очима по книжках отнюдь не можно и чувствуетъ в головѣ своей превеликую немощь, шумъ непрестанній и свистъ, принужденъ же есть лѣчится; братія: тотъ-де ихъ троецкій Слуцкій монастырь, за неимѣніемъ нѣ откуду приходовъ, во обнищаніи состоитъ, а для испрошенія-де презентовъ от князя Радзивѣла надобно немало денегъ, і о протчом. И просили онъ, архимандритъ, и братія, дабы его, архимандрита, от преподаянія богословіи уволить; ігуменъ іеромонах Досиѳей: его-де сіятелства князя Радзивѣла нинѣ в домѣ нетъ, а отехалъ в Варшаву, ему же де, ігумену Досиѳею, в слѣд за ним, князем, по Полшѣ изъ архимандритомъ тамошнимъ для полученія отпуску на братском поездѣ ездить, а ему, ігумену, на поездѣ тамошнем ездит же за презентами и нѣчим і нѣтъ с чимъ, і о протчемъ, і, о томъ представивъ, в резолюцію указа копіи вскорѣ повелѣт отправить просилъ. Яких доношеній духовная консисторія сего ж сентября 22 дня слушавъ, мнѣніе приложили таково: что оній Слуцкій архимандритъ Давид представляетъ причини, будто б онъ не в состояніи обучать богословію за тѣмъ, что яко бы от обученія нимъ чрез годъ граматики, чрезъ три года синтаксими, чрезъ годъ пиитики, да чрез годъ же реторики и чрез два года философіи, и того чрезъ восемъ точію годъ тѣх всѣх школъ обученія пришолъ онъ в слабость очей такову, что, будто, при свѣтѣ нощномъ і книгъ читать ему немощно, и якобы с того ж обученія школъ чуствуетъ онъ в головѣ превеликую немощь и шумъ непрестанній, то оное его, архимандрита Давида, ізвиненіе признается за сумнителное и за единое нехотѣніе в ползу общества, паче же церкви святой потрудится, ібо прописан-

ной немощи очей і голови, по уволненіи его, архимандрита, от обученія школъ, в Слуцку ему, архимандриту, нѣ с чего нажить, а во время обученія имъ тѣх школъ такой слабости в головѣ і очах у него не было і ежели бы не за нужду произведенъ онъ в Слуцкъ архимандритомъ, то и понинѣ безъпреривно обучал бы онъ школы, да ему ж, архимандриту Давиду, яко еще почти в средних лѣтах сущему, с такъ маловременного прописаннихъ школъ обученія в такую, какъ онъ прописалъ, слабость очей і голови пріити ненадежно, слѣдователно і отрѣкатись ему от преподаванія богословіи стидно і неприлично, яко і прежде его учители, в совершеннѣйшихъ лѣтѣхъ бывшіе, кромѣ обученія по нѣсколко лѣтъ меншихъ школъ, обучали по четире года философію, а по восѣмъ лѣтъ богословію, а от такого ученія никакою слабостію не отрѣкались, но по своему монашескому обѣщанію опредѣленное имъ охотно іполнялы, і без поврежденія здравія в знатнѣйшіе произойшли достоинства, в протчиих же государствахъ в академіах и колегіяхъ какъ духовніе такъ и мирскіе учителы от младости даже до старости во обученіи охотно трудятся, и тѣмъ не точію обществу, но и собѣ ползу приобрѣтаютъ, почему, не ставя в резонъ вышепрописанной им, архимандритомъ Давидомъ, яко сумнителной, невозможности къ обученію богословіи, слѣдуетъ послать к нему повторителніи указъ, дабы онъ, не представляя никакихъ изъвиненій, для таковаго полезнаго церквѣ святой і обществу дѣла, съ послушанія по обѣщанію монашескому, и при томъ памятуя скрившаго талантъ, приездилъ въ самой скорости в Кіевъ, яко жъ уже и время зближилося к преподаянію богословіи, дабы за нескорим его пріиздомъ ученики школы богословіи не моглы лишатся надлежащого ученія, а князя Радзѣвѣла, яко в далекомъ пути нинѣ обрѣтающагося, о оной своей нужной по указу отлучки пристоинимъ образомъ писменно увѣдомилъ бы, представленніе же ігуменомъ Досиееемъ причини и невозможности к поиздки до князя Радзѣвѣла за испрошеніемъ на Слуцкую архимандрію презентовъ, яко неоснователніе, отставить, а велѣть ему править Слуцкимъ монастыремъ до возвращенія князя Радзѣвѣла в свои вотчини, а потомъ, гдѣ оній князь пребываніе имѣть бу-

деть, туда ему, Досиѳею, по примѣру таковых же прежде посланних, явиться і, пристойнимъ образомъ испрося концесъ на архимандрію Слуцкую, пріиздит в Кіевъ; тако жь и братіи Слуцкого монастыра представленніе резони, по коим бы архимандрита Давида от преподаянія богословіи уволнит, признаются за сумнительніе і в истиннѣ не состоящіе, коих і сверхъ того, яко партикулярно до того одного монастыра касающихся, никоимъ образомъ предпочесть общои ползѣ церквы святой, какова послѣдоват может от обученія богословіи, не слѣдуетъ. Ежели же представленніе от архимандрита Давида и братіи Слуцкого монастыра резони о уволненіи его, архимандрита, от преподаянія богословіи его ясне в Богу преосвященствомъ за правилніе приняти будутъ, то къ оной должности не будут ли достаточни катедралніе писарь іеромонахъ Петръ, ілы архидіяконъ Мелхиседекъ, почему і ігумену Досиѳею велѣть ихать изъ Слуцка в Кіевъ на имѣющемся при немъ поезду монастира братского. На коем духовной консисторіи мнѣніи, по докладу, собственноручно его преосвященствомъ подписана резолюція 1758 года сентября 24 дня: потребовать еще от богослововъ, кого они желаютъ, кромѣ нинѣшного архимандрита Слуцкаго Давида, учителемъ богословіи і, оное желаніе их писменное взявъ, его преосвященству представить. И во исполненіе оной его преосвященства собственноручной резолюціи, за востребованіемъ духовною его преосвященства консисторіею, в силѣ оной же его преосвященства резолюціи, от оних богослововъ на имя его преосвященства в духовную консисторію от оних же богослововъ доношеніе того жь сентября 25 д. подано і оное в оригиналѣ его преосвященству при доношеніи от 25 сего сентября в благоразсмотреніе представляемо было; в ономъ же доношеніи показанніе богослови 16 человѣкъ обявили свое желаніе, что они единогласно жалаютъ быть в академіи Кіевской ректоромъ и священной богословіи учителемъ нинѣшного академіи Кіевской префекта и философіи учителя іеромонаха Самуила Миславскаго, почему-де и просятъ его преосвященства они, богослови, означенного академіи Кіевской префекта іеромонаха Самуила Миславского, яко во священной богословіи іскусного і в трудах рачителного, им, богосло-

вам, священной богословіи во учителя и академіи Кіевской в ректора опредѣливъ, быть благословить. А понеже на доношеніи духовной консисторіи с приложеніемъ избранія во архимандрита Кіево-братско-училищного монастыря академіи Кіевской ректора и богословіи учителя, его преосвященьству сего 758 года поданномъ, собственноручно его преосвященствомъ подписана резолюція такова: 1758 года іюля 25 д. изъ представленнихъ от разних персонъ разних кандидатов понеже единъ всечестній архимандритъ Слуцкій Давидъ Нащинскій от болшой части и в первих представляется, онъ же, какъ усмотруется, уча школы, проходилъ порядочно граматику, синтаксиму, піитику, риторику и философію, того ради его і опредѣлить архимандритомъ Кіево-братского училищного монастыря, ректоромъ и богословіи учителемъ, а на его мѣсто в Слуцкъ во архимандрита, ізбрав двоих кандидатовъ, представит; в силѣ коей его преосвященства резолюціи, между протчимъ, на мѣсто онаго архимандрита Давида духовною консисторіею избранъ ігуменъ іеромонахъ Досиѳей, якій и его преосвященствомъ апробованъ и при томъ его преосвященство заручною резолюціею изволилъ приказать его, ігумена Досиѳея, и отправить с приказаніемъ, дабы онъ, по возвращеніи з Слуцка, что им там учинено будетъ, представилъ его преосвященству доношеніемъ, якій ігуменъ Досиѳей потому і отправленъ для полученія за собою от братства Слуцкого і оного князя, по тамошнимъ правамъ литовскимъ и привилегіямъ, выборовъ о бытіи ему, ігумену Досиѳею, в Слуцку архимандритомъ, оному же архимандриту Давиду велено указомъ приездить в Кіевъ. Якій ігуменъ Досиѳей чтоб былъ в Слуцку архимандритомъ, понеже и тамошное братство по вишеписанному желаніе свое обявляютъ и сами во всемъ с іскренностію и благопріятствомъ служат и в промоціи пособлят одолжаются, а слѣдовательно архимандритомъ Давидомъ Нащинскимъ недоволни, яко показуютъ и претенсіи о росточеніи и потеряніи, якобы, за малимъ не всей монастырской казни, по умертвіи архимандрита Козачинского, болѣе трех тисячей рублей, оставшейся, на непотребнія вещи. Ежели ж оного архимандрита Нащинскаго в Слуцку оставить, то по таковимъ обстоятелствамъ произойти могутъ неспокой-

ства и затрудненія. Того ради приложили мнѣніе, что вышеписанному, в духовной консисторіи сего сентября 22 д. состоявшемуся, мнѣнію оставатся в своей силѣ и по нему исполненіе учинить слѣдуетъ, а сверхъ того, что касается до показанних Слуцкаго монастыра братствомъ растераніи якобы болѣе трехъ тисячей рублей денегъ, требовать указомъ, чтоб номинатъ ігуменъ Досиѳей, когда оніе денги, и на что именно, и какой ради потреби употриблени, справясь, за рукою Слуцкого монастыра всей братіи, за прибытіем в катедру, імянніе реестра представилъ, доводится, и сіе мнѣніе в волю и благоразсмотреніе преосвященнѣйшаго архипастира своего духовная консисторія благопочтеннѣйше предаетъ.

Модестъ архімандрітъ Златоверхо-Михаиловскіи. Кіево-Видубицкого монастыра ігуменъ Антоній. Кыриловскій ігуменъ Ѳеофанъ. Протопопъ Кіево-Подолскій Романъ. Намѣстникъ Кіево-Подолски ієрей. Іаковъ. Писарь ієродіаконъ Іаковъ.

Резолюція м. Арсенія: «1758 года октября 7 дня. Учинить по сему, с притвержденіемъ найкрѣпчайшимъ архімандриту, дабы какъ найскорие поспѣшалъ для ученія богословіи, дабы, за непоспѣшеніемъ его, непреподаваніемъ оная не продолжалась».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1759 года д. № 65 (по Лубенскому повѣтью).

CCCCLXVII.

Грамота Кіевскаго митрополита Арсенія Могилянскаго игумену Пинскаго богоявленскаго монастыря Ѳеофану Яворскому, съ разрѣшеніемъ освятить новоустроенную воскресенскую церковь въ с. Букшѣ, если она совершенно будетъ готова къ освященію,

1758 года 31 октября.

Божіею милостію, Арсеній Могилянскій, православный архіепископъ митрополитъ Кіевскій, Галицкій и малія Россіи.

Пречестному свято-богоявленскаго Пѣнского заграничного благочестивого монастыря ігумену іеромонаху Ѳеофану Яворскому, Божія благословенія богомолчески желая, предлагаемъ. Сего 758 года іюня 26 д., в присланномъ на имя антецессора нашего преосвя-

щенного Тімоѳея, митрополита Кіевскаго (кой нинѣ Московскій), пречестность твоя презенталномъ, за акколѣтомъ Максимомъ Жучковскимъ, промующимся в село Букши къ церквѣ воскресенія Христова во іерея, доношеніи, между протчимъ, представилъ, что-де, по згорѣніи прежде бывшой в ономъ селѣ Букшы церквы, за старателствомъ благочестивихъ парохіанъ новосозданна есть воскресенія Христова церковъ и просилъ на посвященіе оной новосозданной церкви благословенія и видачи святаго антиминса. А понеже причестность твоя в томъ доношеніи не прописалъ, всѣ ли приналежитости к освященію оной церкви имѣются, какъ-то: престолъ и жертвенникъ, и на нихъ одѣянія по надлежащему издѣлании ль, церковнія сосуди, и священническія облаченія в поготовосты имѣются ль, тако жъ иконостасъ с надлежащею малярскою отдѣлкою поставленъ ли, а особливо святій антиминсъ прежней церквы гдѣ дѣвался. Для того пречестности твоей, съехавъ в оное село Букши, о всемъ вишеписанномъ учинить освидѣтелствованіе и когда, по свѣдѣтелствованію вашему, явится, что оная церковь совершенно достроена и к освященію всѣ вишеписанніе потребности и все приличествующое в поготовости будетъ, по чиноположенію церковному освятить и в ней священнодѣйствіе начать, для чего и святій антиминсъ при семъ посилается, совершать архіерейско благословляемъ; а когда оная церковь освятится и священнодѣйствіе начнется совершатися, к намъ репортовать. А буди же, паче чаянія, явится, что оная церковъ ко освященію не будетъ по вышеписанному в чемъ в поготовости, то пречестности твоей оной церквы не освящать потоль, поколь оная по всему вишеписанному в совершенство не прійдетъ, архіерейско приказуемъ. Изъ катедры нашей митрополитанской Кіевской. 1758 года октября 31-го дня. Вишеименованній митрополитъ смиренній Арсеній.

Приписка: А ежели прежней церквы святій антиминса имѣется, обвинувъ оной в чистую бумагу, а потомъ в чистой холстъ, в катедру нашу чрезъ какую духовную персону прислать.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1758 года д. № 43 (по генеральному повѣтью).

CCCCLXVIII.

Прошеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Авраама Фліоринскаго св. синоду, съ жалобою на бывшаго старшаго того же монастыря Ѳеофана Леонтовича, который уѣхалъ изъ Вильны, не сдавши отчета и забравши деньги, а также съ описаніемъ бѣдственнаго матеріальнаго положенія Виленскаго и подчиненныхъ ему монастырей,

изъ Вильна 1758 года 9 ноября.

Въ святѣйшій правительствующій синодъ

всенижайшое доношеніе.

Прежде всего прошу вашего святѣйшества не винить мене въ томъ, что мимо преосвященѣйшаго митрополита Кіевскаго, до котораго непосредственно належу, ваше святѣйшество, верховную всероссійскую команду, въ нестерпимыхъ нуждахъ моихъ утруждаю. Причина тому перво, что я на два уже представленіи мои къ преосвященѣйшему митрополиту въ резолюцію ничего не получилъ, надѣюсь, за далекымъ разстояніемъ мѣста и весьма рѣдкими случаями, почему и я туда больше не представлялъ, хотя и желалъ. Другое, что антецессоръ мой, Ѳеофанъ Леонтовичъ, нынѣ въ Питербургѣ находится, который, надѣюсь, по сему моему представленію к отвѣту будетъ потребенъ. Намѣненная нужда моя зависитъ въ семъ. Когда я пріѣхалъ въ Вильню при указѣ, означенный старшый не хотѣлъ мнѣ ничего здать по указу, сказуя, что напрасно его измѣняютъ, и имѣетъ онъ, поѣхавши, отъ жалобъ очиститись, по чему и увѣщевалъ онъ меня, чтобъ я у него ничего не требовалъ и, сидячи въ Вильнѣ, назывался каковымъ либо комиссіянтомъ, а не старшимъ, и когда я, не смотря на такые предлагаемые совѣты, настоялъ на него о непремѣнное исполненіе указа, онъ съ тѣмъ отозвался: «будетъ-де не толко Вильня, но и весь свѣтъ знать, ежели что схочешь насилно со мною поступить», съ чего мнѣ слѣдовало уже надѣяться или драки, или чего худшаго; и такъ онъ ничего мнѣ не здалъ: ни архиви, ни скарбця церковнаго, ни хозяйства, грамоты особливо высокомонаршіе, что на милостиню и другіе дѣла, съ собою позабиралъ, и выда забору

тому никакова не оставилъ; скарбецъ съ сребромъ церковнымъ имѣлъ я случай выдѣть, пошовши нарочно до склепу во время бытности его тамъ; однакъ онъ, не давши мнѣ ничего пересмотрѣть, замкнулъ и ключи съ собою увезъ; не знаю, оставилъ ли что тамъ, или нѣтъ. Съ харчевыхъ припасовъ ничего я не засталъ, кромѣ муки ржаной, которой я и радъ былъ, якожъ оной выше ста четвертей было, и онъ, старшій, потѣшалъ мене тою мукою, что будетъ съ того и хлѣбъ и деньги, но после онъ такую муку отай мене продалъ и, взявши за оную пятьсотъ талярей, мнѣ толко сто далъ на всякіе росходы. Муки тоей, какъ я послѣ увѣдомился, было и больше, но онъ, старшій, до пріѣзду моего, часть продалъ; а взята она нимъ, старшимъ, на боргъ у шляхтича, прозываемаго Мицевича, за тысячу талярей; итакъ, онъ мнѣ мѣсто муки такъ знатный долгъ оставилъ. Шляхтичъ тотъ ныне не толко оного долгу домогается по облику, но уже и въ судъ запозвалъ и декретъ одержалъ на заѣздъ добръ монастырскихъ, а за другимъ или третимъ, по обыкновенію ихъ, и дѣйствительно заѣдетъ. Вышпомянутые сто рубліовъ, оставленные мнѣ отъ его, Леонтовича, не вѣдалъ я, гдѣ подѣть. Братія, сколько ихъ ни засталъ, совсѣмъ безодежны были, принужденъ ихъ пріодѣть, инако бо удержать ихъ не можно было, а остаткомъ, позичивши до того еще нѣсколько десятковъ талярей, до сихъ поръ самомизернѣйше обыходился, покупая толко дрова, соль, хлѣбъ и прочое такое, безъ чего крайне обойтися было нельзя. Думалъ я поживится съ монастирковъ, Виленскому подчиненныхъ; но когда въ нихъ побывалъ, тое жъ запустѣніе увидѣлъ, что и въ здѣшнемъ, о чемъ впредь вѣрнѣйше увѣдомившись, принужденъ буду и о тѣхъ ваше святѣйшество утруждать, и понеже я по вышизображенному безъ хлѣба, безъ соли, безъ денегъ живу, и сверхъ того такъ великій долгъ онымъ старшимъ на монастырь наведенъ, къ тому есть ли что въ скарбцѣ церковномъ, или нѣтъ, не знаю, для того всесмиреннѣйше и всеприлежнѣйше ваше святѣйшество прошу въ прописанныхъ нестерпимыхъ нуждахъ высокомилостивое разсмотрѣніе учинить и помощь, ибо далѣй ни братіи самонужной к священнослуженію не могу удержать, и самъ не всижу.

Вашего святѣйшества (собственноручно) всенижайшій рабъ и послушникъ Виленскаго монастыря старшій іеромонахъ Авраамъ Фліоринскій.

1758 года ноября 9 зъ Вильнѣ.

Архивъ св. Синода 1756 года д. № 355.

CCCCLXIX.

Прошеніе намѣстника Кутеинскаго мужескаго монастыря іеромонаха Онуфрія и братіи Бѣлорусскому епископу Георгію Конисскому, съ жалобою на игумена того же монастыря Геннадія,

1759 года 24 января.

Великому господину, в Бозѣ преосвященнѣйшему кѵръ Георгію Конѣсскому, епископу Мстиславскому, Оршанскому и Могилевскому

всепокорнѣйшее доношеніе.

Прибывши я, нижайшій, съ доношеніемъ отъ общества всея о Христѣ братіи нашея к вашему преосвященству, по Бозѣ не имуще гдѣ прибѣгнути в нашихъ обстояніихъ и нуждахъ, точію к вашему преосвященству, понеже от древнихъ временъ монастырь нашъ Кутеенскій, аще и подлежитъ до Кіевской митрополіи, но в случаехъ нуждныхъ и благопотребныхъ, и от вашего преосвященства антецесоровъ освященіе пріимали и ігуменовъ наставляли и измѣняли, якоже и теперешній настоящій отецъ ігуменъ, аще и в Кѵевѣ свято-софійской церквѣ, от вашего преосвященства произведенъ во ігумена, мы, братія, аще и произволными голосами, кождо насъ избрали и подписалися ему, отцу Геннадію, на ігуменство, и яко от своего и здѣшняго постриженца благонадеждіе полагали; и якъ прибывъ с Кѵева, простосердно и во всемъ щере приняли и благопокорно и безроптиво пребывали чрезъ три лѣта; аще и нѣкогда и дознавали противность общежитію, терпѣніемъ сносили, а нынѣ от нестерпимыхъ нуждъ и обстояній со слезами

и ревностію до вашего преосвященства прибѣгаемъ и припадаемъ, понеже монастырь Кутеинскій от созданія своего былъ славный и между здѣшними монастырми первѣйшій, нынѣ же является паче и паче послѣднійши, а за якую причину, пунктами изобразится сими:

1. От начала своего монастырь Кутеенскій прозывается и пишется общежителный, а нынѣ опрочь порціи хлѣба и щей вареніи никто ни в чимъ не волныи и не вѣдаетъ; онъ самъ, отецъ ігуменъ, да с келейнымъ своимъ іеродіакономъ Ѳеодосіемъ, и что есть в скарбцѣ монастырскомъ и чего не имуется, якія приходы и якія росходы, нихто не знаетъ и не вѣдаетъ; где иждивеніе и гдѣ приобрѣтеніе и не яко есть общій монастырь, но яко сотворилъ есть властный свой дворъ. Онъ самъ тилко с діакономъ диспозиторемъ, а намѣстникъ и иніи братія, а ни в полушечной вещи не имѣютъ власти; а когда бы кто на едину деняжку чесого употребилъ, будетъ срозо штрофованый; не тилко отцу ігумену, но діакону его, якъ за интересомъ, такъ и на прогулки, имъ тилко волно на монастырскихъ лошедяхъ, гдѣ хотятъ, ѣздятъ, и діякону конь выборный и возъ избраный и зостланый, а намѣстнику и в потребностяхъ келейныхъ неволно, тилко пѣшки до Орши ходить, а для всей братіи и в самыхъ нуждахъ, аще бы и съ приобрѣтеніемъ монастырскимъ не соизволитъ дати, но и укаряетъ и поноситъ. И того ради братія в радиніи и в послушаніи нерадивы и слабы, унылы и усумнителны бываютъ и неохочи являются.

2. Издрѣвле въ монастырѣ нашимъ Кутеинскомъ бывали намѣстники, енералные духовники, уставники, полатніи, шафари, економы и еклесѵархи; от старѣйшихъ людій слышится, паче же от престарилыхъ инокинъ, що при отцу блаженныя памяти ігумену Іоилѣ Труцевичу братіи было 150, при Іову Молочки коло 60, и мы послѣднѣйшіи при отцу ігуменѣ Михаилу Кобринцу застали братіи болше 40-ти. И настоящій сей отецъ ігуменъ Геннадій, при взятіи началства своего, зосталъ братіи не менше 30; а теперь всѣ 14; иніи близъ преставленія, а иніи из монастыря бѣганія при готовости. Не токмо о томъ не съжалѣетъ, но и мно-

гократно глаголетъ: на що мнѣ дармоѣди, и единъ отъ братіи слишилъ: я-дѣ къ священнодѣйству поповъ буду наемать; подобно и оставшую братію сживаетъ, а не собѣраетъ; аще бы кто и пришелъ, видячи его чинъ, албо развратится, или из монастыря въспять возвратится. Скудно одеждѣ, скудно питія и пищи, точію плетми нещадно учреждаетъ и нападеніемъ біетъ.

3. Въ началѣ его ігуменства договорилися мы, братія, щобъ в монастырѣ нашемъ былъ намѣстникъ и уставникъ, на то соизволилъ и дерзновеніе мѣть ни в чимъ не позволилъ, точію воли его, аще праведно или неправедно, споспѣшествовати и содержати во всемъ и всегда требуетъ, а намѣстникъ не по тому человѣкъ, неправды хранится и не любитъ за что ему отецъ ігуменъ со укоризною поношалъ: я-дѣ твоего намѣстникоства не вдяченъ. А в день запистный мѣсяца ноевріа 14 дня в трапезѣ пред всею братіею зачалъ отецъ ігуменъ гораздъ укоряти и досаждати нестерпимо братію, отца уставника до слезъ привелъ, а намѣстникъ принужденъ говорити, что дѣется въ монастырѣ неправды и доволны обѣды, никому не вѣдуетъ, а самъ правды не хранитъ, всѣ(хъ) незычливыми монастырю называетъ, а онъ все, что есть, в свои руки забираетъ; иніи братіа и болшего трудами и своимъ собственнымъ подаяніемъ монастырю свѣдчили; а онъ что и родитель его еще отцу ігумену Михаилу два морги пашенныя доброхотно обѣщалъ и тому воспятилъ, и тіи морги съ сестрою своею продалъ и от монастыря отлучилъ; а собственнаго своего, а ни прежде ігуменства, а ни ігуменомъ, а ни на едину полушку дати не благоволилъ; но все монастырское имѣніе движимое и недвижимое присвоилъ; аще и глаголетъ: все монастырское и скарбовое, не тылко его угодію служащее, аще что и потребное дѣлаетъ, да по своему мнѣнію; притомъ сказалъ намѣстникъ: ваша пречестность, отецъ ігуменъ, говорите, що я твоего намѣстничества невдяченъ; а мы всѣ братіа говоримъ, что мы твоего ігуменства невдячны; скаржешся в Шкловѣ, и в Могилевѣ, и в самомъ Кvевѣ в доношеніи, что не хощу ігуменомъ быть; а мы не токмо не принуждаемъ, и не хощемъ болше; положи ключи; от ігуменства вовсѣ уволняемъ; чи знаидемъ лучшаго, а таковаго можемъ. На

что онъ ина отвѣта не далъ, точію съ великою яростію завопилъ: давайте, давайте, барбаръ, барбаръ; и аще бы братія не заступили, Богъ вѣсть, что бы было. И послѣди многоразличныя лжы и клеветы и напасти складалъ и складаетъ, но ни единой правилной вины обрѣсти не моглъ и не можетъ. А мнѣ, нижайшему Онуфрію, от братіи избранному намѣстнику (и прежде его ігуменства и при нѣмъ, якъ онъ былъ в Кѵевѣ и на Москвѣ, мало не цѣлый годъ я начальствовалъ и, не хвалячися, якъ слышу от старыхъ послушникъ и служителей и подданыхъ, говорять, добре тогда было), с таковой его ревности такъ спадло сердце, якъ бы во мнѣ мало и духъ остался; а когда случится видитися, албо мимо келлію ігуменскую ити, напрасно сердце лекаетъ, а по кожи якъ морозъ ходитъ. По таковомъ утѣшеніи намъ, якъ подчи(не)ннымъ, надобно от отца ігумена прощеніе взять; аще что и проговорили, но не от злости, но по самой нуждѣ, и получили; но онъ, отецъ ігуменъ, не отмѣняетъ своего нрава на лучшій; но тогожъ Онуфріа маховикомъ и хадоссію называетъ и различныа змыслы и хулы складаетъ, но немного пособниковъ маетъ, развѣ первѣйшаго смутителя всея вселенныя, и плетей по сто раз обѣщаетъ.

4. Никто же от братіи дерзновеніе не имѣетъ, опрочъ діакона да арендаря жида, братіи, аще первѣйшій или нуждѣйшій, жалуетъ на деняжку что дать, а жиду и по десять рублевъ позычаетъ и, що онъ хощетъ, даетъ. Бывши в Москвѣ, нѣкоторый архіерей далъ ему, ігумену, аксамитную кучемку, тую шапку онъ отдалъ жиду, а жидъ тую шапку и в мѣстѣ Орши носитъ, а намѣстникъ безъ его бытности ветхую сатанну бывшаго ігумена разы 4 албо 5 одѣвалъ, за то срого штрафованъ, якъ могутъ братиа мѣть дерзновеніе, нещадно бѵетъ и злословитъ неприлично. Отца уставщика плетью саморучно билъ и иныхъ многихъ без вѣдома и разсужденія братіи; монаха Закхея, что упился за время сѣна, прежде діаконъ его ногами в чоботѣ бока подбивалъ, а в монастырѣ тому же ігуменъ плетми сотню разъ вложилъ, а іеромонаха Іоасафа тимже грозилъ, тое и Онуфрію обѣщалъ.

5. Съ жидомъ якъ съдружился, часто сталъ упиватися и не единымъ днемъ, якъ зачнетъ, тижденъ или болше баирамуетъ; а

в піанствѣ нестроенъ и неспокоенъ и благопотребныхъ людій отлучаетъ и сосѣдомъ оказыю даетъ и на злость побужаетъ. Прошлой зимы оказыю давши, талеровъ тридесять приплативъ, и не единожды то было, и не все лежитъ, но и в церковь приходитъ піяный, бо бывать въ воскресныя дни и в праздничныя, якъ то было на Стрѣтеніе и на Преображеніе Господне и в постныя дни; мало що постоитъ, кощунствуетъ, смѣхи, реготаніе, а служащимъ великое творитъ смущеніе. Мнѣ, Онуфрію, на божественной литургіи разы 4 или 5 таковое смущеніе сотворилъ, лучше аще бы не служилъ, неже в таковомъ смущеніи служилъ; укоряетъ: не тыя рызы наложилъ, и страшитъ: не тое евангеліе взялъ. Егда истрезвится и яко бы удобрится ко мнѣ Онуфрѣю. Спрашаю его, откуду тебѣ, отецъ ігуменъ, сіе піанство, чи не от жида? отвѣтствуетъ: я и самъ не знаю.

6. Чести Кутеинского ігуменства такъ постерегаетъ, когда голяютъ у него черницы, и съ ними жартуетъ; едина нарочитшая в злобѣ пред нами, братиею, в очи ему плюетъ, кукѣ под носъ подноситъ, укоряетъ и злословитъ. Мы стали еи запрещать, она насъ злаяла и проклинала; а ігуменъ сего небрежетъ. Вторицею оная жъ черница въойшла в ігуменскую келлію піяная и зостала насъ съ ігуменомъ трезвыхъ, бесѣдующихъ о монастырскихъ нуждахъ, и вначалѣ зачала отца ігумена ругати и подсмѣхати; я, Онуфрій, и тогда запрещалъ еи; она меня укоряетъ и злословитъ и своимъ бабіимъ маніемъ, якъ крайняго буіа сотворяетъ, и в то время я былъ седмичный, из келліи ігуменской изышолъ з великою скорбію не тилко на черницу, паче на отца ігумена; поутру предлагалъ отцу ігумену: що это надо мною дѣется; отвѣтствуетъ: надобно ея бить. И недоволна тѣмъ, и самаго отца таяжде пред многимъ народомъ укоряла, злословила, блазномъ называла и братію всѣ; а я ихъ исповѣди слухалъ, то вже за третіаго ігумена лѣтъ 10; и егда время приспѣло святыя четыредесятницы, прислала ігуменіа до отца ігумена, мене, Онуфріа, просячи ради исповѣди; а седмичного іеромонаха Самуила другіи просили, паче же оная злословесница; а ігуменъ мене послалъ и говорилъ, якъ бы мене не раздражить, а Самуилу, якъ бы черницамъ угодить; я

исповѣдаю публичне в церквѣ, а оны утишившися в келліи, що я увидавъ, в тотъ часъ пѣшки пошедъ в свой монастирь съ великимъ удивленіемъ, що мене прошли и бругали, и от того я два дни или три якъ полъ-мертваго былъ. Самъ отецъ ігуменъ мене наущалъ: якъ пріидутъ къ исповѣди, знай якъ наказовать, и самъ обѣщался оную нещадно бить и от церкви отлучить, албо разстригти; а оны не тылко одна не покоряются, но и всѣ черницы и съ людии его за мужика маютъ и на базарѣ блазномъ называютъ, пред нашими людми, которіи ему отказали; братіи является звѣремъ, а черницамъ малымъ дѣтищемъ; а якій тому секретъ, понеже от черницы прежде ігуменства за 10 лѣтъ живый плодъ соблазни произведъ міру, и теперъ ростетъ неподалеку монастыря дочка ихъ; а черница оная от монастыря дѣвѣческаго от черницъ прогоняется и въ ігумена бываетъ и от него значныя денги отбѣраетъ. На діякона, якъ в келіи его не былъ, роспутникомъ его прозывалъ, а в то время діаконъ всегда в церкви бывалъ, а теперь в тожденъ разъ или два в трапезѣ братіа отцу ігумену говорили, що в предмѣстѣ Орши тую ему соблазнь признаютъ, а отецъ ігуменъ покрываетъ, подобно и самъ в томъ чине зостаетъ.

7. Из начала нѣкоторый от братіи ляцкою душею его называлъ, що велми поборяетъ за римлянъ, и теперь, когда случится бесѣда, крипко защищаетъ римлянъ, а яже в книзѣ кормчіи о отпаденіи римскомъ за подлогъ признаетъ и ложная называетъ.

Аще и пунктами собрали, но не все списали, не менше оставили; преосвященству вашему предлагаемъ и по сто кратъ умоляемъ, къ святителскимъ стопы ногъ припадающе, а слезами обливающе, не даждь насъ убогихъ въ развращеніе и волкомъ в расхищеніе, а святой обители (прежде от блаженныя памяти святѣйшаго Никона патріярхи Московскаго свѣдителствующа Лавра Кутеина, славна и честна) въ крайнее заступленіе от самолюбныхъ началства и обладателства всепокорнѣйше просимъ.

Вашего в Богу преосвященства, нашего милостивого отца, архипастыря и благодѣтеля всенижайшіи рабы и повседневніи богомолцы братіа обители Кутеенскіе, іеромонахъ Онуфрій намѣстникъ со всею о Христѣ братію.

Вверху помѣта рукою преосв. Георгія Конисскаго: «1759 года генваря 24 подано».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1759 года д. № 45 по генеральному повѣтью (нынѣ хранится въ собраніи рукописей церковно-археологическаго музея при Кіевской духовной Академіи).

CCCCLXX.

Доношеніе іеромонаха Михаила Уляшонка Бѣлорусскому епископу Георгію Конисскому о томъ, какъ онъ съ другими монахами Марковскаго Витебскаго монастыря хотѣли тайно схватить игумена того же монастыря Іакинѳа Пелкинскаго и отправить въ Кіевъ, за то, что послѣдній, будто бы, противился своей высшей власти и бранилъ русскихъ архіереевъ,

1759 года 8 февраля.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Георгію Конисскому, епископу Бѣлорускому, милостивѣйшему архипастиреви

покорнѣйшее доношеніе.

Я, нижайшый, епархіи вашего высокопреосвященства Якубштацкаго монастыря постриженецъ іеромонахъ Михаилъ Уляшонекъ, выправленный з Полоцкаго Богоявленскаго монастыря 1757 года марта 21 числа, достался въ Марковскій монастырь тогожъ года, въ которомъ живучи, зосталъ калѣкою того жъ года ноября 8 числа таковымъ случаемъ. Братія того Марковскаго монастыря: іеродіяконъ Варлаамъ Вороничъ, монахи: Неофитъ, Софроній, Ираклій и я, нижайшый, іеромонахъ Михаилъ общебратственнымъ совѣтомъ для нижепредставленныхъ причинъ хотѣли, нощію секретне схватавъ, ігумена Марковскаго Іакинѳа Пелкинскаго завести на фарпостъ и, спросивъ у тамошняго офицера конвоя, представить въ консисторію преосвященнѣйшаго Смоленскаго, просячи въ томъ вспомоществованія, дабы онаго ігумена мощно намъ было приставить въ консисторію метрополіи Кіевской къ суду и отвѣту. А таковый продерзостный совѣтъ нашъ общебрат-

ственный бысть того ради, понеже мы, видя его, ігумена, крайне десперацкое жытіе и не-игуменскіе поступки, непослушаніе власти своея и безсовистное презрѣніе указовъ консисторыи метрополіи Кіевской и несносное ругателство своего архипастыря, особливо пашквилно писанное и словесное неучтивое ругателство вашего высокопреосвященства, явственнаго презрителя правилъ святыхъ отецъ и регламента духовнаго, монастыря подъ видомъ строенія разорителя, братіи не отца, но мучителя, разгоняющаго братіи стадо, съ великою соблазнію іновѣрныхъ, инныхъ острыже и срамно обривъ, инныхъ немилостивымъ боемъ умучилъ, пачеже всего опасуясь, дабы онъ, ігуменъ, не предалъ іновѣрнымъ монастыря, понеже непрестанно пянствуя и со іновѣрными согласуя, неучтиво и десперацко предъ ними ругалъ архипастыря такъ своего Кіевского, яко и іныхъ россискихъ архіереевъ, особливо ваше высокопреосвященство несносными и весма неучтивыми многократно ругалъ словами, которыхъ неучтивыхъ его словесъ не смѣю перомъ написати, и таковое его, ігумена Пелкинскаго, крайне десперацкое жытіе, несносные хулы и ругателства архіереевъ и весма отчаянные похвалки, онымъ многажды изреченные, что я не слушаю указовъ и не стану по указамъ въ Кіевъ къ суду и, ежели кто присланъ будетъ изъ Кіева ігуменомъ, розгами высѣкши, бороду, усы и голову обголивъ, з безчестіемъ паки поруганна отошлю въ Кіевъ, и инные многіе похвалки подвигоша насъ на таковую дерзость, понеже не видячи иннаго способу, какъ бы освободыти монастыръ, к погибели приближающыйся, уже его не яко ігумена, но яко десперата умыслихомъ взять и в Смоленскъ звезсть, а оттуда в Кіевъ приставить; но понеже монахъ Софроній пянъ безвременно началъ галасъ, а онъ оберегшися з мужыками, разгнавъ всѣхъ, и бѣжаша и я, нижайшый, убѣжати хотячи отъ таковаго мучителя, спускаяся съ ограды каменной, ногу сломилъ и вѣчнымъ остался калѣкою, въ которомъ калѣтцтва моего бѣдствіи и несносние ругателстви и укоризни пребывалъ в томже Марковскомъ монастырѣ 1758 года сентября по 16 число; но еще онъ, ігуменъ, не доволствуясь тѣлеснымъ моимъ калѣтцствомъ и тяжкою болѣзнію и на самой совисти убидилъ, чтобъ я далъ на писмѣ ему, ігумену, своеручно

писанную кабалу, будто мы, за совѣтомъ господина Еліашевича убить, или удавить его хотѣли; видя неповинность господина Еліашевича и обремененіе совисти моея, не хотя погубить души моея, убоявъся, дабы в таковомъ своемъ безсовистіи и к словесному свидителству предъ судомъ не принудилъ мене, принужденъ, нанявъ лодку, в Дисну бѣжать, о чемъ я едущему из Якубштацкаго монастыря іеромонаху Меѳодію Салтыку обявилъ, отъ котораго панъ Петръ Еліашевичъ увѣдомился о злобной, ухищренной насилно съ принужденіемъ мене, нижайшаго, данной ему, ігумену, кабалѣ и не имѣя я самъ способности при моемъ бѣдномъ калѣтстви и крайномъ убожестви, дабымъ моглъ явитись персоналной, припадши къ стопамъ архипастырскимъ, покорнѣйшымъ доношеніемъ представить свою нужду, просячи милостивѣйшаго архипастырскаго призрінія; нынѣ же, изволеніемъ Божыимъ, случившеюся оказыею, на коштѣ благороднаго пана Еліашевича, который благочестія ревностію, милосердствуя на мое крайнее калитство и нищетную скудость, хотя неповинность свою представить пред вашимъ высокопреосвященствомъ в томъ, что онъ, ігуменъ, по обычной злохитростной злобѣ своей, насылно тогда в калѣтства моего болѣзни, грозя жестокимъ боемъ и томя гладомъ и хладомъ, принуди мене, нижайшаго, написать своеручно росписку, самъ диктуя въ такой сылѣ, якобы, з наговору и собственнаго совѣта пана Петра Еліашевича, мы тогда убить, или удавить его, ігумена, хотѣли, подводою своею прыставя в Могилевъ; но таковую я хотя и своеручно, лежачи на земли в хлебни Марковскаго монастыря, и написалъ росписку, а что учинилъ, страхомъ смертнымъ и суровствомъ мучителскимъ принужденъ, а панъ Петръ Еліашевичъ в томъ отнюдъ ничего невиноватъ, понеже ни о чемъ о томъ не вѣдалъ, и хотя я, за совѣтомъ братіи, к господину Еліашевичу и писалъ писмо, дабы онъ намъ помоществовать изволилъ подводами ради перевоза, но панъ Петръ Еліашевичъ, вѣдая многократно к нему от его, ігумена, прежде присылаемые пашквили и шпигіоны, онаго нашего писма в рукахъ не держа и не роспечатуя, того жъ человѣка с писмомъ обратно отослалъ и оное наше писмо в руки самаго ігумена донде и о таковой акцыи, которая

между нами тогда здѣлалась, панъ Еліашевичъ отнюдъ былъ неизвѣстенъ. Того ради я, нижайшый и пребѣдный калѣка, уповая на особлившее архипастырское милостивое ко всимъ благоутробіе, припадши къ стопамъ архипастырскимъ, прошу мене, пребѣднаго калѣку, не презрѣть; ктожъ мене помилуетъ в толикомъ калѣтства моего бѣдствіи, аще не архипастырская милостивѣйшая десница, на егоже едину по Бозѣ уповая архипастырскую милость, припадши къ стопамъ архипастырскимъ, слезно прошу, да милостивѣйше архипастырско опредилити указомъ изволитъ в которомъ нибудь монастырѣ при послушаніи крилошанскомъ до кончины жизни моея прожить, за которую высочайшую милость и милостивѣйшее архипастырское призрѣніе Всемогущаго Бога молить одолжаяся, в томъ проситъ вашего ясне в Богу высокопреосвященства нижайшый слуга и подножокъ іеромонахъ Михаилъ Уляшонекъ.

Вверху рукою Георгія Конисскаго написано: «1759 году февраля 8 д. подано. Написать въ Якубштатскій монастырь о принятіи на неисходное житіе».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1759 года д. № 45.

CCCCLXXI.

Прошеніе игумена Кутеенскаго мужескаго монастыря Геннадія Бѣлорусскому епископу Георгію Конисскому, съ жалобою на намѣстника монастыря Онуфрія и съ оправданіемъ противъ обвиненій, возведенныхъ на него намѣстникомъ и братіею монастыря,

1759 года 8 февраля.

Ясне в Богу преосвященнѣйшій архиерею Божій, мнѣ милостивѣйшій отче и благодѣтелю.

Сего 1759 года февраля 6 дня получилъ я, нижайшій, писаніе вашего преосвященства, в которомъ изображено, что отецъ Онуфрій намѣстникъ з никоторою братіею, по причинѣ далекаго разстоянія от властной команди преосвященнаго Кіевского, к ва-

шему преосвященству жалобу на мене занесли, якобы я, не наблюдая добрихъ и богоугоднихъ в монастырѣ порядковъ, и разныхъ з братіи различно обиждаю, и сего перваго февраля реченнаго намѣстника бить поривался, и ежели бъ онъ от того бою другими не обороненъ, не знаетъ, что бъ послѣдовало. Что ж мнѣ дѣлать бѣдному, не имамъ душу мою грѣшную оправдати безсовѣстною утайкою пред всѣми, колми паче предъ преосвященствомъ вашимъ, — было такъ, поривался бить, да не билъ; а причины, которія мене до того понудили, между прочіими, и тая причина, понеже многимъ прежде сего временемъ, сколко кратъ видя свое я безсиліе ко управленію ігуменскаго званія, говорилъ имъ, дабы мнѣ далъ Богъ свободитися от сего началства, и в прошломъ 1756 году, ѣдучи до Кіева и вашему преосвященству предлагалъ, что имѣю намиреніе отпрашиватися от ігуменства, и подавалъ прошеніе в Кіевѣ; и преосвященнѣйшій Тимоѳей митрополитъ помѣтилъ, кого бы я на свое мѣсто избралъ, того имѣлъ произвести и в Кутеину отпустить. И я, опасуясь, дабы здѣсь не воспослѣвало якое смятеніе, бо вже то не новина, того не учинилъ, и такъ не состоялося. Можетъ быть, мое доношеніе и теперь в канцеляріи митрополіи Киевской. И после того сколко кратъ в разговорахъ с собою тоежъ имъ говорилъ: совѣтуйте с собою, и я при васъ, кого бы устроили за ігумена и, усмотривше, о томъ совокупно будемъ писать в Кіевъ; я вамъ нелицемѣрно сказую, що ігуменомъ быть не хочу, бо вижу, що вамъ неугоденъ, и хороше бъ намъ ето здѣлать без всякія крамолы и тяжбы, без проторовъ монастырскихъ и без соблазни людскія. Сего жъ 1 д. февраля увѣдалъ я, нижайшій, что Онуфрій намѣстникъ з нѣкоторою братію согласилися и списалися на мене тайно, невѣдома о чемъ; о томъ я весма оскорбился и в тоиже самый день по литургіи святой спрашивалъ я у отца намѣстника, покажите, что вы на мене писали; и намѣстникъ, на то ничего не сказавши, пошолъ до своей кели; я о то оскорбился и послалъ до его келіи, просячи его к себѣ, а онъ отказалъ — не пойду и не пошолъ. Тогда я гнѣвомъ болшимъ завзявшеся, пошолъ до его келіи; онъ в келіи защепился и я клямкою до келіи колотилъ; келейникъ его мнѣ отщепилъ;

правду сказать, що я со яростію его до келіи звалъ: ходи, покажи мнѣ, що вы писали, на що бунти дѣлаете тайно; не таюсь, що, будучи в холери, и барбари сулилъ, да не было того; тѣмъ временемъ его стороны братія прибежали, сказуя: дайте покой, дайте покой. Я со скорбию, давши покой, пошолъ до келіи своей. Аще бы благоразсудныя братія могли умитиговать в томъ часѣ, мало бы кто за монастыремъ о томъ и вѣдалъ; а то напрасно закричали, заголосили, да и пошли до келіи намѣсниковой и, тамъ прибравшися, пошли прославляти, протестоватися до канцеляріи, до ратуши: вотъ насъ ігуменъ выгналъ, ледво оборонною рукою убѣжали, уничижая и угрожая, повсюду проповѣдуя по градехъ и селахъ, покамѣстъ вашему преосвященству донесли. От таковаго ихъ начинанія ажъ мнѣ умъ помрачается и послѣднее здравія ослабиваетъ и жила изнемогаетъ и к монастырскому управленію охота весма упала; видя на себе таковое безчестіе и посрамленіе, в томъ отнюдь не усумнѣваюся и не чувствую на себе никакія улики, бо ничого монастырского не спроторилъ, або з братіею сурово обходился, або безобразно упивался, або подзорныя особы вводилъ, толко жъ не хочется колотитися, время и коштъ на то вотще изнуряти; не имѣлъ я во ігуменствѣ своемъ от печалей и клопотовъ ослабы нимало, а нынѣ к горшему прижился; радъ бы вже из мятежнаго ігуменства в монашескомъ безмолвіи спочити, пока Богъ жить позволитъ, о спасеніи души своей попещися, что едино есть на потребу, и тому врагъ препятствуя, различныя простираетъ сѣти, хотя печалми омрежити и в забвеніе вринути, одначе жъ, какъ змога, из навѣтовъ тыхъ печалныхъ выбиваяся, из потопленія грѣховнаго гнѣва возникающе, памятію заповидей Божіихъ придержащеся и писаніемъ преосвященства вашего ко мнѣ недостойному наставляющеся, непритворно просилъ я прощенія у отца Онуфрія намѣстника, а ігуменство и с радостію издать обѣщался, и онъ также простился, да не знаю, по правди ли или нѣ, до воли вашего преосвященства реферовался. То под совѣстію донесше, прочее нещастя и печали моея за алтерациею писати не могу, в какомъ бѣдственномъ состояніи зостаю и респектови вашему пастырскому полѣцаюся.

Вашего преосвященства моего милостивого отца и благодѣтеля всенижайшій слуга Кутеинского монастыря ігуменъ Генади.

Вверху помѣта рукою Георгія Конисскаго: «1759 года февраля 19 д. подано».

З Кутеини 1759 года февраля 8 дня.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1759 года д. № 45 по генеральному повѣтью (нынѣ хранится въ собраніи рукописей церковно-археологическаго музея при Кіевской духовной Академіи).

CCCCLXXII.

Письмо Бѣлорусскаго епископа Георгія Конисскаго Кіевскому митрополиту Арсенію Могилянскому, съ донесеніемъ о состояніи нѣкоторыхъ заграничныхъ монастырей, находившихся въ Бѣлорусской епархіи,

1759 года 22 февраля.

Ясне въ Богу преосвященнѣйшій архіепископъ митрополитъ Кіевскій, Галицкій и малыя Россіи, милостивый мнѣ во Христѣ отче. Святѣйшій правителствующій сѵнодъ не однимъ уже указомъ повелѣлъ мнѣ, дабы я, по аккуратному здѣшнего состоянія и происхожденый различныхъ разсмотренію, изискивалъ способи, коими можно бы дѣйствително пресѣкти гоненія и озлобленія благочестію здѣшнему, от иновѣрнихъ непрестанно чинимія, а потому непрестанно жъ и безпокойно святѣйшему сѵноду от насъ внушаемыя, и оныя винайденныя способы доношеніемъ представилъ бы. А понеже увидѣлъ я, что помянутіе гоненія и навѣти бываютъ нерѣдко по причинѣ насъ самихъ, то есть, по недобрихъ порядкахъ духовныхъ здѣшныхъ такъ священства, яко и монашества и равно, какъ моихъ подкомандних, такъ и монастырей, до вашего високопреосвященства надлежащихъ, въ моей епархіи находящихся, почему надлежало бы давно мнѣ о тѣхъ непорядкахъ съ обстоятельствомъ въ святѣйшій сѵнодъ донести; но я, кромѣ что генерально толко частое здѣшнего духовенства неблагочиніе между протчіими причинами

гоненія въ репортѣ упомянулъ, именно о монастиряхъ, до вашего високопреосвященства надлежащихъ, ничего означать не судилъ, первѣе неже бы вашему високопреосвященству, яко непосредственной над нимы власти не донесъ; и понеже о непорядкахъ помянутихъ власти вашего высокопреосвященства монастырей не толко съ повѣстей народнихъ слышу, но и на писмахъ монахы тихъ же самыхъ монастырей представляютъ мнѣ и помощи, которой я имъ, яко не командиръ, не могу дать, просятъ, сверхъ того и саміи иновѣрніи, однако господа знатніи, о томъ же ко мнѣ и пишутъ и сами, бываючи у мене, представляютъ и весма досадно, хотя и полѣтично, насмѣваются и консеквенціи, для насъ весма недобріи, указуютъ. Для того вашему високопреосвященству о тѣхъ, мнѣ доносимыхъ непорядкахъ помянутыхъ монастырей, въ нижеслѣдующемъ доношу:

1. Во первыхъ, на отца ігумена монастыря Кутеинского мужского подалъ мнѣ доношеніе въ семи пунктахъ того жъ монастиря намѣстникъ, іеромонахъ Онуфрій, съ прошеніемъ, ежели дать могу, а ежели ни, то доставить вашему високопреосвященству просилъ, и понеже тое доношеніе писано именемъ от всей братіи, а намѣстникъ самъ толко подписался, для того прислали оны, братія, другое краткое доношеніе за руками своими на імя же вашего високопреосвященства, не взабавѣ же послать и сами тіи братія съ реченнимъ намѣстникомъ всѣ въ катедру мою примандровали, именно человѣковъ пять, оставивши ігумена, какъ сказывали, при едномъ іеродіакону и, показуя вновь здѣланніе отцемъ ігуменомъ непорядки, просили у мене въ такомъ случаѣ защищенія. Писалъ же я къ отцу ігумену под обикновенними договорами, ежели бы такъ было, какъ братія доносятъ, чтобъ онъ поисправился, имѣя особито взглядъ, что от недобрихъ поступковъ нашихъ благочестію великій вредъ, на что онъ, отецъ ігуменъ отвѣтствуя, хотя себе и виннимъ отчасти признаетъ, однакъ успокоитись между собою онъ, отецъ ігуменъ, и братія подобно не могли, и для того помянутый намѣстникъ, какъ самъ от себе, такъ и от братіи, ѣдетъ при семъ къ вашему високопреосвященству зъ жалобою. Нехай же онъ и доноситъ пространно и доказиваетъ, а я толко при семъ

прилагаю доношеніе пунктами, мнѣ от него поданное, да другое съ подписами братіи, на імя вашего високопреосвященства написанное, и отвѣтъ отца ігумена на писмо мое; при томъ безпристрастно свидѣтельствовать могу, что сей отецъ намѣстникъ, какъ я о его состояніи нарочно вивѣдалъ, человѣкъ есть трезвенный и монашеское житіе нехудо проходящій, почему духовникомъ есть не толко монастирскимъ, но и протчіимъ многымъ, въ тоемъ числѣ и священникамъ моимъ Оршанскимъ.

2. Мстиславского Тупичевского отца ігумена, Богъ мнѣ свидѣтель, я почиталъ за святого человѣка и нынѣ подлинно ничего не твержу, толко представленное представляю: еще въ прошломъ году писалъ ко мнѣ панъ подстаростій судовый Мстиславскій, онъ же и войтъ тамошный (панъ въ томъ Мстиславскомъ воеводствѣ самою вещію велможной, яко первый членъ и вь судѣ городскомъ и въ магистратѣ) и тѣмъ писаніемъ обявилъ, что монахи того монастыря Тупичевского, взявши извѣстную мѣщанку зъ служебкою ея въ келіи отца ігумена, сѣкли (розками), какъ хотѣли, которая мѣщанка, понеже ему, пану подстаростому, за той случай ускаржалась, для того онъ, панъ подстаростій, просилъ тѣмъ писмомъ у мене съ монаховъ сатесфакціи, а недавно той же панъ подстаростій, будучи у мене зъ другими панами шляхтичами и урядниками того воеводства Мстиславского, жаловался, вину прежнего случая слагая не на монаховъ, но уже на самаю отца ігумена, при томъ и другіе подобніе да и знатнѣйшіе еще, яко въ самомъ городѣ съ нимъ, отцемъ ігуменомъ, послѣдовавшіе, случаѣ говорилъ, просячи моего о томъ къ вашему високопреосвященству представленія. Я ему совѣтовалъ самому писать, что онъ и учинилъ. Обѣ двѣ его писма, прежное ко мнѣ, и недавное, къ вашему високопреосвященству писанное, здѣ включаю, при томъ и доношеніе, въ той же самой силѣ іеродіакономъ того монастыря Тупичевского Ісаиемъ, пришедшимъ въ мою катедру на житіе поданное, прилагаю.

3. О Марковскомъ отцу ігумену ничего съ постороннихъ дѣйствыи не доношу, понеже самъ от его зостаю обиженъ и въ той обидѣ особиннимъ писмомъ чрез намѣстника катедры моей просить

у вашего високопреосвященства буду. Причина, преосвященнѣйшій владико, непорядковъ таковыхъ не инная подобно есть, толко тая, что господа начальники, а при нихъ, какъ при своемъ примѣру, и подвластніи въ таковомъ живутъ безстрашіи, въ коликомъ от власти своей разстояніи; приходовъ и расходовъ никто от нихъ не питаетъ, а не знаю, и записки имѣются ль, что вижебраютъ въ Россіи под удачею претерпѣваемаго гоненія, тое употребляютъ многажди на то, что возбуждаетъ гоненіе. А такъ, високопреосвященнѣйшій владико, по неусипной вашего преосвященства надъ паствою своею стражбѣ, благоволите и на здѣшніе монастырѣ призрѣть и, что въ нихъ дѣлается худо, велѣть исправить.

4. Буйницкій монастиръ, при самомъ Могилевѣ состоящій, да Ворколабовскій дѣвичій, оба тако жъ до вашего високопреосвященства надлежащіе, вручилъ мнѣ въ вѣдомство антецессоръ вашего преосвященства, преосвященный Тимоѳей мітрополітъ, а по какой причинѣ, свѣдчить дѣло большое, въ консисторіи вашего преосвященства имѣющоеся, словомъ скажу: понеже не могъ преосвященныи Тимоѳей и духовная консисторія чрезъ нѣсколко лѣтъ монаховъ реченнаго Буйницкаго монастыря усмирить, яко жъ оны присланнаго себѣ отъ власти ігумена не толко не приняли, но и хлосту дали и рейтара, для страху присланного, кіемъ гораздо пострашили и преосвященнаго зъ духовною консисторіею писмами своими въ святѣйшемъ сѵнодѣ, въ губернской Кіевской канцеляріи, навѣть и у дворцовихъ нѣкоторихъ персонъ маралы (посилаю въ доводъ писмо ихъ, писанное къ придворному іеромонаху Хоцятовскому, по случаю от него, ко мнѣ, между книгами, присланное). Для того преосвященный мнѣ гайдамаковъ тѣхъ въ команду подалъ. Я, принявши тотъ монастирь, найшовъ въ превеликомъ разореніи и нищетѣ: болше двохъ тисящей рублей, оставшихся по ігумену тамошнему Барановскому, проѣли да пропили, въ долги ввойшли, нѣкоторіе церковніе вещи, какъ то: кадилницу сребранную и другіе позаставляли, процентъ необичайный мусили платить, одинъ долгъ принужденъ я, позичивши имъ денегъ, упластить и от проценту ихъ свободить, особливо реченніи монахи Буйницкіи съ монахинями Ворколабовскими безконечную почитать

тяжбу имѣли о двѣ деревенки и въ разніе ово суда, ово протекціи удавались и великіе между собою забойства дѣлали (ибо и теперь от Буйницкихъ монаховъ нораненная и пострелянная и разграбленная шляхта суда по нѣсколко разъ у мене просить); я и тое дѣло, по особливому антецессора вашего преосвященства писанію, всемѣрно старался успокоить и нынѣ, когда саміи виннамѣненніи ихъ протекторы стали до тѣхъ деревеніокъ сами прибиратись и мене о томъ писмомъ увѣдомили, то я ссору оную между монастирями, за Божіею помощію, окончилъ, о чемъ и вашему преосвященству чрезъ тіи монастири будетъ посля для конфирмаціи представлено. Ігумена означенному монастирю Буйницкому поставилъ было я человѣка и добраго и разумнаго, но понеже бѣдный налога пяственнаго не могъ крайне одолѣть, потому другый теперь на того мѣстѣ, который по лучшемъ пути имѣетъ явитись вашему преосвященству, яко архіпастирю своему.

Сіе все о Буйницкомъ и Ворколабовскомъ монастирехъ, яко до власти вашего преосвященства надлежащихъ, въ мѣсто репорта представляя, желаю извѣстенъ быть о благоволеніи вашего преосвященства, содержать ли мнѣ тои два монастирѣ въ вѣдомствѣ моемъ или оставить; я съ нихъ имѣю трудъ, а болше ничего (правда, ежели трудъ въ ползу ихъ понесу, то и похвалу у Бога), однакъ легше клопотатись надъ ними, въ страсѣ живущими, нежели въ безстрашіи; утрудилъ же я много ваше преосвященство долгимъ писаніемъ, но надѣюсь, что ваше преосвященство въ томъ мнѣ проститъ, уваживши majorem esse malorum nostrorum iliadem, quam quae in nucleum concluderetur, милостиво благоизволите. Ясне въ Богу високопреосвященства вашего (собственноручно) милостиваго мнѣ во Христѣ отца и благодѣтеля покорнѣйшій слуга епископъ Бѣлорускій Георгій.

1759 года февраля 22 изъ Могилева.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1759 года д. № 45 по генеральному повѣтью (нынѣ хранится въ собраніи рукописей церковно-археологическаго музея при Кіевской духовной Академіи).

CCCCLXXIII.

Письмо Бѣлорусскаго епископа Георгія Конисскаго къ Кіевскому митрополиту Арсенію Могилянскому, съ жалобою на игумена Витебскаго Марковскаго монастыря Іакинеа Пелкинскаго,

изъ Могилева 1759 года 26 февраля.

Ясне в Богу високопреосвященнѣйшій архіепископъ митрополитъ Кіевскій, Галицкій и малыя Россіи, милостивый во Христѣ отче мой.

Особливо на Марковского отца ігумена Іакинеа Пелкинского ускаржаюся вашему високопреосвященству въ обидѣ моей такой. Не разъ и не пред одними людми такъ благочестивими епархіи моей мірскими и духовними, яко иновѣрными поносилъ онъ, отецъ ігуменъ, мене и поносить, якъ вижу, не престаетъ, називая блазномъ и таковимъ, которій недавно под лавою въ школѣ валялся, и будто епископство чрезъ искупи досталъ, о какомъ поношеніи перво мнѣ представилъ того жъ монастыря Марковского бывшій іеромонахъ Михаилъ Уляшонокъ двома доношеніями, въ разнихъ мѣсяцахъ еще прошедшого года присланними, потомъ мѣщане Невелскіе словесно тое жъ подтвердили. И понеже реченный іеромонахъ Уляшонокъ въ доношеніяхъ своихъ прописалъ и прочіихъ слышавшихъ, яко то: ігумена Невелского Варнаву, іеромонаха Филарета и презвитера Стефана, для того я, для достовѣрія, писалъ къ таковимъ, слышавшымъ, въ Невель, дабы оны самую истину засвидѣтельствовали чрезъ письмо, что з нихъ ігуменъ Варнава и презвитеръ Стефанъ и учинили, а іеромонахъ Филаретъ, прибывши самъ въ катедру мою, и словесно тое якъ твердилъ, и на писмѣ далъ. Прилагаю здѣ таковіе три свидѣтельства доношеній, двоихъ от иеромонаха Уляшонка по вишеозначенному поданнихъ не прилагаю, понеже между доносомъ его, Уляшонка, и справкою зъ свидѣтелми, бивши я до смерти боленъ, поставилъ было и тое дѣло уморить и для того тѣ доношенія спалилъ и теперь не починал бы, ежели бъ онъ, отецъ ігуменъ, хотя нынѣ язикъ свой от того поношенія удержалъ, но того нѣтъ, какъ значится съ третого доношенія, от того жъ іеромонаха Уляшонка поданного, которое под-

линное сообщаю. Знаю, владыко преосвященнѣйшій, что таковія посилаемія от мене свидѣтельства, по правиламъ, яко безъ присяги, неважніе еще суть, но ежели сисканъ будетъ отецъ Пелкинскій въ судъ вашего високопреосвященства для отвѣту, то я, о томъ увѣдомленъ, пришлю свидѣтелей, чтобъ рѣчи присягою ствердили, а буди бъ сюди кто от вашего високопреосвященства ово для осмотренія, что въ другихъ монастыряхъ, до вашего високопреосвященства надлежащихъ, дѣется, ово же для изслѣдованія по сей моей жалобѣ, былъ присланъ, то я и болшимъ числомъ людей до свидѣтелства и присяги представлю. Поколь однакъ до присяги свидѣтелской, или другого какого опредѣленія судебного дойдетъ, прилагаю при семъ въ доводъ саморучное его, отца Пелкинского, писмо къ пану воеводѣ Витепскому въ справѣ съ паномъ Еліашевичомъ писанное, въ коемъ его преподобіе Кіевскую власть прописалъ alienos deos, хотячи подобно показать чрезъ тое себе искуснимъ и въ священномъ писаніи, но таковимъ искуствомъ здѣлавши собственную свою команду болванами, не заробилъ себѣ на похвалу и от самихъ иноверныхъ, якожъ и самъ панъ воевода, какъ вижу съ писемъ его, у пана Еліашевича имѣючихся, не похвалилъ ему таковаго искуства, но вмѣсто (того), что другіе по иновѣрію тѣшатся съ таковихъ между нашими, единовѣрними, происхожденній, онъ сожалѣлъ. Изъ сего же документа видимо, яковъ онъ, отецъ ігуменъ, языкомъ, понеже таковъ пѣромъ, и какъ не будетъ подлую мою персону безчестить, которій свою команду въ такой чести содержитъ. Владико високопреосвященнѣйшій, не пщу я съ него жадной сатисфакціи, ежели сознаетъ вину свою, прощаю ему от сердца, а буди таитися станетъ, то я, да не возмнюся кому быть клеветникъ, скарги моей имѣю довести, и для того покорнѣйше прошу опредѣлить или сюди кому пріѣхать для изъслѣдованія, или от мене требовать свидѣтелей для доводу присягою. Стидъ мнѣ, владико святый, позиватись и въ правѣ съ отцемъ Пелкинскимъ стоять, но соодолѣваетъ стиду жаль, что от иновѣрныхъ, защищающу Богу, не терплю того, что от отца Пелкинского, а найпаче, что таковый его преподобія языкъ не толко колорожденія своего, но и моихъ здѣ нѣсколко подемлемихъ въ

ползу церкви святой трудовъ палитъ. Впредъ убо тому быть не допустить и паки всепокорнѣйше ваше високопреосвященство прошу.

Ясне в Богу високопреосвященства вашего, милостиваго во Христѣ отця и благодѣтеля, всегдашній покорнѣйшій слуга епископъ Бѣлорускій Георгій.

1759 года февраля 26 дня изъ Могилева.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1759 года д. № 45 (нынѣ хранится въ собраніи рукописей церковно-археологическаго музея при Кіевской духовной Академіи).

CCCCLXXIV.

Прошеніе братіи Кутеинскаго мужескаго монастыря Кіевскому митрополиту Арсенію Могилянскому, съ жалобой на игумена монастыря Геннадія и съ просьбою о порученіи разобрать ихъ дѣло Бѣлорусскому епископу Георгію Конисскому,

1759 года 14 марта.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Арсенію Могилянскому, архіепископу митрополиту Кѵевскому, Галицкому и малыя Россіи

всепокорнѣйшее доношеніе.

По надлежащей должности, мы, нижайшіи, монастыря нашего заграничнаго общежителнаго Кутеинскаго, послышавши о прибытіи къ Кѵевъ преосвященства вашего, совѣтовали братія своему отцу ігумену ѣхать въ Кѵевъ ради благословенія пастырскаго и для лучшаго поведенія; отказалъ намъ: нѣтъ нужды; а намѣстникъ, іеромонахъ Онуфрій, просился ради поклоненія святымъ Божіимъ угодникомъ и пастырскаго благословенія сподобитися на своемъ коштѣ собственнымъ; на то ни якого отвѣта не далъ. А озлобляти братію не престаетъ и такъ срого, хотябъ и единаго не остало, не изгнаніемъ самымъ, но великимъ утѣсненіемъ, не точію оскудиніемъ пищи и питія и одежди лишенія; напрасно старѣйшихъ укоряетъ и злословитъ. а иныхъ нападеніемъ біетъ заразомъ и по

сто плѣтей; и невиннымъ тоежде обѣцуетъ. А самъ часто упивается и монастырское имущество онъ же, отецъ ігуменъ, единъ содержитъ; а от братіи никто не вѣдаетъ и не знаетъ, что есть, чего нѣтъ, и кто не хощетъ бродить, съ великою нуждою живетъ; а кто не хощетъ терпѣти, из монастыря исходитъ; а онъ, отецъ ігуменъ, о томъ не сожалѣетъ. От которыхъ нестерпимыхъ нуждъ и обстоятелствъ принужденны съ доношеніемъ от общества всея о Христѣ братіи нашея къ его преосвященству кѵръ Георгію Конисскому, епископу Бѣлорусскому, понеже немалое разстояніе от нашего монастыря до Кѵева, а изшедши тайно без пашпорта невозможно и без лошадѣ и напутствованія неудобно и, яко издревле монастырь нашъ, аще и надлежитъ по фундушамъ до Кѵевской митрополіи, но обаче, въ благопотребностяхъ нуждныхъ, и от Бѣлорусскаго преосвященнаго в Могилевѣ исполненіемъ получали; на то надѣяся, списали мы, нижайшіи, доношеніе, аще и не все пунктами сложили, и его преосвященству подали, и приказалъ намъ собственное и до вашего преосвященства написать, съ подписаніемъ рукъ братіи соизволяющихъ; понеже оба доношеніи тайно здѣланы, и совокупивши обы два, имѣлъ послать в Кѵевъ къ вашему преосвященству. Мы нынѣ, братія, не повторяемъ обидъ нашихъ и монастырскаго нестроенія въ семъ доношеніи не изъявляемъ поединому, не мало въ первомъ списали и премногу утруднять ваше преосвященство не смѣли; точію со слезами просимъ: не дождь насъ убогихъ в развращеніе, а обители святой въ запустиніе; инаго бо благонадеждія не познаемъ от настоящаго отца ігумена Геннадія, развѣ бѣганія из монастыря; а кромѣ братіи якое строеніе в монастырѣ, тилко близъ запустинія, и по сто кратъ умоляемъ и просимъ: благоволите преосвященство ваше писаніемъ своимъ святителскимъ обявить его преосвященству, епископу Бѣлорускому, о насъ разсудить и благонадеждныхъ в строителствѣ и благочиніи сотворить всепокорнѣйше просимъ.

Вашего ясне в Богу преосвященства, нашего милостиваго отца, архіпастыра и благодѣтеля, всенижайшіи рабы и повседневніи богомолцы, братія обители Кутеинскія: іеромонахъ Онуфрій, намѣстникъ (все доношеніе писано имъ собственноручно). (Собственно-

ручно) іеромонахъ Симеонъ уставникъ. Іеродіаконъ Мартинъ Рій. Іеродіаконъ Дороѳей (мона). Монахъ Мартиніанъ. Монахъ Закхей. Монахъ Гедеонъ. Монахъ Ефремъ. Монахъ Ириней.

Вверху помѣта рукою м. Арсенія: «подано 1759 года марта 14 дня».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1759 года д. № 45 по генеральному повѣтью (нынѣ хранится въ собраніи рукописей церковно-археологическаго музея при Кіевской духовной Академіи).

CCCCLXXV.

Прошеніе игумена Пинскаго св.-богоявленскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго съ братіею Кіевскому митрополиту Арсенію Могилянскому о возвращеніи Пинскому монастырю 428 золотыхъ польскихъ, собранныхъ бывшимъ игуменомъ сего монастыря Алипіемъ Левицкимъ съ подчиненныхъ Пинскому монастырю протопопій и оставшихся послѣ смерти его въ Кіевскомъ Пустынно-никольскомъ монастырѣ,

изъ Пинска 1759 года 15 марта.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Арсенію Могилянскому, архиепископу митрополіту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи, высокомилостивому моему архипастыру

всепокорнѣйшое доношеніе.

Со всеглубочайшею всеподданнѣйшою покорностію моею привергшися до стопъ вашего ясне в Богу преосвященства, чрезъ сіе всенижайшее прошеніе мое всепокорнѣйше доношу вашему ясне в Богу преосвященству именно, что свято-богоявленскій благочестивій Пѣнскій монастырь, издревле от благочестивыхъ гражданъ Пѣнскихъ без жадной отчины, точію в надежду призрѣнія Божія и милостивыхъ благодѣтелей, уфундованній; нинѣшняго же времени в Полской области, чрез тяжелоносное инновѣрныхъ народовъ гоненіе и насилное благочестіи святой уничтоженіе, отнюдъ таковыхъ благодѣтелей не имѣется, которіе бы могли снабдѣти милостинею святою свято-богоявленскій благочестивій монастырь Пѣнскій. И по при-

чинѣ таковой крайнонищетной фундаціи свято-богоявленского монастыра Пѣнского, вѣчно блаженной памяти ясне в Богу преосвященній Рафаилъ Заборовскій, митрополіта Кіевскій, высокомилостивимъ архипастирскимъ указомъ своимъ опредѣлилъ з епархіи своей Кіевской заграничнихъ, в Полской области находячихся, тры протопопіи: Пѣнскую, Давидгородецкую и Туровскую з архипастырскимъ доходомъ своимъ, числячимся в годъ з показанныхъ протопопій осмнадесять талярей полскихъ, ради нуждного препитанія ігумену и братіи свято-богоявленскаго благочестиваго Пѣнскаго монастира и ради удобнѣйшаго защищенія благочестивыхъ церквей и священниковъ показанныхъпротопопій заграничныхъ от тяжелоноснаго наважденія и всегдашняго насилія римлянъ и унѣятовъ, в прилѣжное надсмотреніе и вѣдомство ігумену опредѣленно свято-богоявленского монастыра Пѣнскаго. По якому опредѣленію его ясне в Богу преосвященства, іеромонахъ Алимпій, бывшій ігуменъ Пѣнскій, мимошедшаго 1757 года мѣсяца януарія 16 дня, едучи з Пѣнска в Кіевъ от по(д)чиненныхъ свято-богоявленскому Пѣнскому монастыру священниковъ за тры года доходи поотбиралъ и тогожъ 1757 года мѣсяца мая 7 дня в свято-николаевскомъ Пустынно-Кіевскомъ монастыру умре и, по смерти его, іеромонаха Алимпія, ігумена Пѣнскаго, оставшіеся показанніе денги в казну свято-николаевскаго Пустынно-Кіевскаго монастыра подленно принято, о якихъ позосталихъ по покойному іеромонаху Алимпію, ігумену Пѣнскому, показанныхъ денгахъ свято-богоявленского Пѣнского монастыра братія тогожъ 1757 года послѣдныхъ чиселъ мѣсяца іюля между ігуменствомъ представляли доношеніемъ своимъ ясне в Богу преосвященнѣйшему Тімоѳею Щербацкому, бывшему митрополіту Кіевскому, з прошеніемъ возвращенія и отдачи показанныхъ денегъ з свято-николаевскаго Пустынно-Кіевскаго монастыра свято-богоявленскому Пѣнскому монастыру. А понеже в доношеніи своемъ свято-богоявленскаго Пѣнскаго монастыра братія не прописали, сколко именно денегъ покойній іеромонахъ Алимпій, ігуменъ Пѣнскій, от показанныхъ священниковъ поотбиралъ, потому от духовной митрополіи Кіевскія консисторіи тогожъ 1757 года августа 13 дня писаніемъ опредѣленно свято-богоявленскаго Пѣнскаго монастыра братіи о показанныхъ денгахъ,

сколко именно онъ, покойній іеромонахъ Алипій, ігуменъ Пѣнскій, от показанныхъ священниковъ отобралъ, учинить о показанныхъ денгахъ надлежащее слѣдствіе и о томъ репортоватъ для разсмотренія в духовную митрополіи Кіевскія консисторію. Между тѣмъ временемъ, по вступленіи моемъ на ігуменство Пѣнское, учинилъ я, нижайшій, з братіею о показанныхъ денгахъ, по опредѣленію духовной митрополіи Кіевскія консисторіи, надлежащее слѣдствіе, по якому слѣдствію моему подленнно явилося, что онъ, покойній іеромонахъ Алипій, ігуменъ Пѣнскій, от по(д)чиненныхъ свято-богоявленскому Пѣнскому монастыру троихъ протопопій священниковъ за минмошедшіе три года точно отобралъ денегъ четириста двадесятъ осмъ золотихъ полскихъ, якихъ отобранныхъ денегъ и квѣти его, покойнаго іеромонаха Алипія, ігумена Пѣнскаго, засвѣдѣтелствуютъ. Того ради со всеглубочайшею покорностію моею обемля святытелскія стопы, всепокорнѣйше прошу вашего ясне в Богу преосвященства показанніе онія денги четириста двадесятъ осмъ золотихъ полскихъ высокомилостивимъ архипастирскимъ вашего ясне в Богу преосвященства указомъ опредѣлить, дабы з свято-николаевскаго Пустынно-Кіевскаго монастыра, облегченія ради нуждъ свято-богоявленскому Пѣнскому убогому монастыру, в цѣлости отдани были, за якое высокомилостивое надприрожденное вашего ясне в Богу преосвященства показанное свято-богоявленской благочестивой обытели Пѣнской архипастирское благодѣяніе во всей жизни моей долженствую купно со всею о Христѣ братіею всемогущаго Творца Христа Господа всеусердно молить и навсегда пребуду

вашего ясне в Богу преосвященства, высокомилостиваго моего архипастыра, всенижайшій рабъ и подножіе, свято-богоявленскаго благочестиваго Пѣнскаго монастыра ігуменъ, іеромонахъ Ѳеофанъ Яворскій m. p.

З Пѣнска дня 15 марта 1759 года.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1759 года д. № 11 (по генеральному повѣтью).

CCCCLXXVI.

Доношеніе игумена Пинскаго богоявленскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго Кіевскому митрополиту Арсенію Могилянскому объ освященіи имъ воскресенской церкви въ с. Букшѣ,

изъ Пинска 1759 года 15 марта.

Великому господину, ясне в Богу преосвященному кѵръ Арсенію Могилянскому, архиепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи, высокомилостивому моему архипастыру

всепокорнѣйшее доношеніе.

Сего 1758 года мѣсяца декабра 10 дня получилъ я, нижайшій, указъ вашего ясне в Богу преосвященства и высокомилостивое архипастырское благословеніе на освященіе свято-воскресенской церкви села Букша, в полской области, в повѣтѣ Пѣнскомъ находящейся. В указѣ вашего ясне в Богу преосвященства изображено, чтоб зъехать в село Букши и надлежащее о показанной церквы учинить освѣдѣтелствованіе, дабы всѣ принадлежности к освященію показанной церкви в поготовости имѣлись и тогда, по высочайшому благословенію вашего ясне в Богу преосвященства и по чиноположенію церковному, показанную церковь Букоцкую освятить и о томъ репортовать вашему ясне в Богу преосвященству. По якому указу вашего ясне в Богу преосвященства, сего 1759 года мѣсяца февруарія 28 дня в первую неделю поста святой четиридесятницы зъехавши я в село Букши и надлежащее в новосозданной церквы Букоцкой совершенно учинилъ освѣдѣтелствованіе, по якому освѣдѣтелствованію моему явилося, что в показанной новопостроенной церквы села Букши всѣ принадлежности, по чиноположенію церковному, к освященію показанной церкви, за старателствомъ благочестивыхъ парафіянъ села Букшы, совершенно устроенни; бывшій же святій антимисъ блаженнія памяти Іоасафа Кроковского, митрополита Кіевскаго, в церквѣ Букоцкой, во время пожару церквѣ Букоцкой, з престоломъ святимъ згорѣлъ. Яковую я готовость к освященію новосозданной церквѣ Букоцкой добрѣ усмотривъ и, по высочайшему благословенію вашего ясне в Богу

преосвященства, показанную церковь села Букши, по чиноположенію церковному, освятивъ, я, нижайшій, и присланній от вашего ясне в Богу преосвященства святій антимисъ на святомъ престолѣ в той же новосвященной церквы положившы, сего жъ 1759 года мѣсяца февраля 28 дня началъ священнодѣйствовать божественную святую литургію и безкровнія жертвы приносити ко всеблагому Богу нашему о здравіи и спасеніи вашего ясне в Богу преосвященства и благочестивѣйшія и самодержавнѣйшія великія государини нашея імператрицы Елисавети Петровны, самодержицы всероссійскія, и всей ея імператорскаго величества высочайшой фамѣліи, о воинствѣ и всѣхъ христоименитыхъ людехъ, и показанную новоосвященную свято-воскресенскую Букоцкую церковь в прилѣжное надсмотреніе вручилъ настоятелю той жъ церквы презвутеру Максиму Жуковскому. О семъ подлостію моею донося, всепокорнѣйше себе архипастырскому благословенію и милости поручаю и зостаю вашего ясне в Богу преосвященства высокомилостиваго моего архипастыра всенижайшій рабъ и подножіе, свято-богоявленскаго благочестиваго Пѣнскаго монастыра ігуменъ, іеромонахъ Ѳеофанъ Яворскій (m. pr.).

З Пѣнска 1759 года мѣсяца марта 15 дня.

CCCCLXXVII.

Доношеніе старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Авраама Фліоринскаго св. синоду о томъ, что Виленскій бискупъ запрещаетъ строить церковь въ Друйскомъ монастырѣ, съ просьбою о защищеніи и покровительствѣ,

изъ Риги 1759 года 23 марта.

В святѣйшій правителствующій синодъ

всенижайшое доношеніе.

Полской области в добрахъ воеводи Полоцкаго господина Сапѣги, в мѣстечку Друѣ, имѣется благочестивый монастирь, подъ вѣдомствомъ Виленского монастиря состоящій. В томъ монастирѣ была церковь; но отъ бывшаго нѣкогда тамо пожара сгорѣла и

на томъ мѣстѣ поставлена была каплица, которую мѣсто церкви имѣли чрезъ немалое время. Минувшаго года тамошное братство представили мнѣ, что та каплица весма обветшала, и далѣе стоять не можетъ, и просили постарается о церквѣ. При томъ обявили, что Виленскый бискупъ препятствіемъ будетъ; судилъ я для того за надобность быть у его достоинства, с прозбою не чинить намъ препятствія. Былъ и просилъ; чему онъ нѣчто согласить явился, однакъ совѣтовалъ при томъ искать позволенія у цѣлой Рѣчи Посполитой. Думалъ я, что тѣмъ с его сторони и окончилось; поѣхалъ в Друю и зачалъ строить. Но скоро о томъ увѣдомился господинъ бискупъ, тогъчасъ прислалъ ингибицію, з особливѣйшимъ приугроженіемъ не допустить мене к дѣлу; почему и не допущено, с представленіемъ, что до тѣхъ поръ церквѣ нашей тамъ быть невозможно, пока Рѣчь Посполитая не подпишетъ; отъ мене жъ противъ того ничего в резонъ не принято. Итакъ начатое дѣло осталось, с однымъ токмо нашимъ крайнѣйшимъ убыткомъ; нѣсколко бо лѣтъ матеріялъ заготовливанъ, теперь такъ остается и идетъ вотще. Я жъ опасуюсь, чтоб благочестивый тамошный народъ, по своей нетерпеливости, в нуждѣ должности христіянской не имѣя прибѣжища, к иновѣрнымъ уклонятся не сталъ (какъ то нѣкіи уже того образцы и проявливатся начали), принялъ смѣлость вашему святѣишеству представить о томъ и просить, да благоволитъ ваше святѣишество в показанной Друи состоящее благочестіе отъ такова утѣсненія многомощнѣйше защитить и слезы во отраду привести.

Вашего святѣйшества (собственноручно) рабъ и всенижайшій послушникъ Виленского монастиря ігуменъ, іеромонахъ Авраамъ Фліоринскій.

В Ригѣ 1759 года марта 23 д.

Архивъ св. Синода 1759 года д. № 185.

CCCCLXXVIII.

Два письма старшаго Виленскаго св.-духовскаго монастыря Авраама Фліоринскаго къ чрезвычайному русскому послу въ Варшавѣ Ѳ. М. Воейкову, съ просьбою о ходатайствѣ предъ польскимъ правительствомъ, чтобы Виленскій бискупъ не препятствовалъ православнымъ строить церковь въ Друѣ,

1759 года 27 марта и 26 апрѣля.

I.

Высокородный высоко-превосходителный господинъ, высокомилостивый государь.

За прибытіемъ моимъ въ Вилню, куда первыхъ априля или сего марта послѣдныхъ отсюду виехать имѣю, желая на представленіе о Друйской церквѣ, вашему высокопревосходителству здѣсь чрезъ мене поданное, получить резолюцію, повторително теперь о томъ же трудить смѣю, всенижайше прося не оставить мене въ томъ и что по вашего высокопревосходителства предстателству отъ Полско-королевского двора въ ползу вашу произойти имѣетъ, милостивѣйше увѣдомить, чего я всеприлежнѣйше ожидать буду, съ достодолжнымъ почтеніемъ пребывая вашего высокопревосходителства, высокомилостиваго государя, всепокорнѣйшій слуга и недостойный богомолецъ, Виленского благочестиваго монастыря старшій Авраамъ Фліоринскій.

З Риги. 1759 года марта 27 дня.

II.

Высокородный высокопревосходителный господинъ, генералъ лейтенантъ, высокомилостивый государь и премногонадежднѣйшій благодѣтель.

Обѣщанія и обнадеживанія высокопревосходителства вашего подаютъ мнѣ смѣлость еще трудить высокопочтеннѣйшую особу вашу и просить, дабы изволили высокопревосходителство ваше на первое мое представленіе, которое я въ Ригѣ имѣлъ честь вручить, высокомилостивое учинить разсмотрѣніе и у Полско-королевского двора, также и у министерства исходатайствовать къ его милости

господину бпскупу Виленскому писаніе о невозбраненіи строить намъ церкви въ городку добрь Сапѣжинскихъ Друи и о нечиненіи тѣмъ благочестію утѣсненія. Я въ надежду тѣхъ обѣщаній чрезъ сіе теперь и утруждаю васъ, высокопревосходителнѣйшій господинъ, и з всеглубочайшею покорностію прошу, да благоволитъ, по своему природному къ вѣрѣ нашей усердію, попечителный о вышписанномъ воспріять промыслъ и учинить, дабы высокопревосходителства вашего трудами многопечалное христіанство здешнее хотя малую получить могло отраду, а особливо въ означенной Друи, гдѣ, за неимѣніемъ церкви, и необходимыхъ уже лишается требъ, и нѣкіи уже от паствы нашей и къ чуждому стаду чрезъ то прилагатся начинаютъ; дабы и впредь того не слѣдовало, ваше высокопревосходителство, какъ возможно, о томъ промыслить изволите. Въпрочемъ поручаясь высокой милости, остаюсь вашего высокопревосходителства, высокомилостиваго моего государя, всепокорнѣйшій слуга и недостойный богомолецъ, благочестиваго Виленскаго монастыря старшій Авраамъ Фліоринскый с. р.

1759 года априля 26 д. Вилна.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 6 лѣв. 3.

CCCCLXXIX.

Доношеніе намѣстника Слуцкой архимандріи Иннокентія Болдышевскаго Кіевскому митрополиту Арсенію Могилянскому, съ просьбою о защитѣ его предъ княземъ Радзивилломъ отъ нападокъ со стороны Слуцкихъ братчиковъ,

1759 года апрѣля.

Великому господину ясне в Богу преосвященнѣйшему кур Арсенію Могилеанскому, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи

всепокорнѣйшое доношеніе.

1753 года в мѣсяцѣ февралѣ покойный архимандритъ Слуцкій Михаилъ Козачинскій мене, всенижайшого, отпущенного з

Вѣлня и слѣдующого, по желанію моему, в Кіевъ чрезъ Слуцкъ, в архимандріи Слуцкой, якъ ради услужности в справахъ и позвахъ, которіи в тое время за село монастырское по трибуналахъ и сеймѣхъ з езуітами дѣлались, такъ ради монастырскихъ потребъ в господарствѣ и прочемъ, с великимъ прошеніемъ удержалъ. Гдѣ я, по силѣ моей, обителы святой в званіи намѣстничества вѣрно, з благословеніемъ антецессора вашего преосвященства, преосвященнаго Тімоѳея, служилъ. А хотя предъ смертію помянутого архимандрити премного во свой путь отпрашивался, однакъ клятвы ради его, даби по его смерти братству Слуцкому архімандрія в диспозицію, а паче разграбленіе, не досталась, принужденъ былъ в оной жыть, якожъ и не допустилъ ихъ к тому, и предъ самимъ княземъ за то с ними справу имѣлъ и в цѣлости добро монастырское удержалъ, зостая ажъ до пріезду номѣнатомъ отца архимандрита Давида Нащинского в Слуцкъ, которому хотя много клеветали, да и самому преосвященному Тімоѳею оны мѣщане доносили, однакъ ничтоже успѣли; понеже ихъ недоброзичливость показалась к обители святой, которою оны и владѣть, славу и прибитокъ, якъ за своихъ сродственнихъ архімандритовъ тутъ прежде имѣли, имѣть хотѣлы; преосвященній Тімоѳей, по реляціи от отца архимандрита Давида Нащинскаго, и моемъ устномъ доношеніи, при прежнемъ мнѣ быть послушаніи с обнадеживаніемъ награжденія еще велѣлъ, съ которого моего послушанія отецъ архімандритъ Давидъ Нащинскій будучи доволенъ, хотя, ради ненависти от братства на мене и клеветъ, и многажди хотѣлъ я уступить, не отпустилъ и такимъ способомъ удержался до нынѣшнего номѣната его высокопреподобія отца Досиѳея Галяховского в томъ же послушній.

Братство Слуцкое за зичливость и вѣрность мою к обители святой, что чрезъ мене в архімандрію втренту и справи прежде не имѣли, и теперь нѣби чрезъ мене не имѣютъ, и моимъ інстинктомъ такъ архімандритъ Давидъ Нащинскій, яко нынѣшній отецъ номѣнатъ онаго братства в совѣтъ и помощь не требуетъ, многіи клевети князю Слуцкому Радивилу на мене нанесли, и на гнѣвъ подвигнули, с которыхъ клеветъ та мнѣ толко извѣстна, что нѣби

вашему ясне в Бозѣ преосвященству отца архімандрита Давида Нащинскаго описалъ, почему якъ би онъ, отецъ архімандритъ Давидъ, изъ сея архімандріи ругованъ. Но якъ есть извѣстно вашему жъ ясне в Бозѣ преосвященству з доношенія моего со всею братіею, что я еще просилъ, дабы ради кошту обителы святой архімандриту Давиду не чинено отсюду перемѣны. Того ради всенижайше прошу вашего ясне в Бозѣ преосвященства писать к его сіятелству князю Слуцкому Радивиллу, чтобъ неправеднымъ доносамъ братства Слуцкого и клеветамъ не хотѣлъ вѣрить и подзору на мене ни в чемъ не имѣлъ. Вѣдаетъ совершенно отецъ Давидъ Нащинскій и, ежели в живихъ, засвѣдѣтельствуетъ, что я помянутому братству ничего невиненъ, и малѣйшой причини нѣтъ правилной, за что би имъ на мене повставать, кромѣ развѣ, что грунтовъ монастырскихъ в область имъ не допускаю, и за долги упоминаюсь, а что сіе такъ есть, аки предъ судомъ Божіимъ ставши, невинность мою предъ вашимъ ясне в Бозѣ преосвященствомъ исповѣдую. (Конецъ доношенія не сохранился).

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1759 года д. № 2 (по генеральному повѣтью).

CCCCLXXX.

Доношеніе Слуцкаго архимандрита Досиѳея Галяховскаго Кіевскому митрополиту Арсенію Могилянскому, съ просьбою о выдачѣ свидѣтельства намѣстнику архимандріи, іеромонаху Иннокентію Болдышевскому, о томъ, что онъ невиновенъ въ тѣхъ интригахъ и проступкахъ, какіе на него взводили предъ княземъ Радзивилломъ Слуцкіе мѣщане,

1759 года апрѣля.

Ясне в Богу преосвященнѣшій владико!

Что намѣсникъ архимандріи Слуцкія іеромонахъ Іннокентій Болдишевскій въ семъ доношеніи обиду, от мѣщанъ Слуцкихъ ему учиненную, праведно вашему святителству представляетъ, о томъ совѣстно свидѣтелствую и в дополненіе нижайше представляю.

Когда, при отъездѣ з Слуцка отца архимандрита Братского, князь Радзѣвилъ прислалъ ординансъ к своему главному егермейстеру в Слуцкъ з Бялой о провѣданіи причини сторони перемѣни его, отца архимандрита, то на запросъ его, егермейстера, мѣщане, опасиваясь за то, что они его, отца архимандрита, к вашему преосвященству описали, и злобствуя на намѣстника за то, что онъ долговъ, от многихъ лѣтъ зависящихъ на нихъ, у нихъ силно домагаеться, и грунта от нихъ монастырскіе отстоюетъ, а инніе и поотстоевалъ, особливо жъ хотячи, чтоб, при нинѣшней перемѣнѣ, и его, яко все тамо свѣдущаго, с архимандріи сослано, первѣе словесно тому егермейстеру обявили, якоби с причини намѣсничей на отца архимандрита клеветъ, а потомъ и писменно князю в Бялую представили, что намѣстникъ, якоби хотячи похитить себѣ чинъ архимандричій, какъ покойного отца Козачинского, будто, отруилъ, такъ-де и отца Нащинского многими худими пашквѣлями описалъ в Кіевъ и тайно-де, безъ обявленія имъ, мѣщанамъ, его випровадилъ (хотя вси они, мѣщане, при виездѣ его, отца архимандрита, были и прощались), а онъ, намѣстникъ, что ничему не привиненъ, явствуетъ из дѣла, особливо же яко полскій совершенній юристъ и всѣ тамошніе крѣпости, грунта и обичаи вѣдущій, такъ в архимандріи Слуцкой нужніи есть, что, если под нинѣшное время, по моей тамо новости, пока я совсѣмъ не осмотрюсь и подобного ему не сыщу человѣка, ибо тамо крайняя и в простихъ монахахъ скудость, онъ принужденъ будетъ удалиться оттуду, то, чего не дай Богъ, в крайнее разореніе все тамо придетъ, того ради всенижайше вашего святителства прошу приказать от духовной вашего святителства консисторіи в тѣхъ клеветахъ очистное ему, намѣстнику, свидѣтелство видать, а інако никакими мѣрами тамо мнѣ его удержать невозможно.

Ясне в Богу преосвященства вашего всенижайшій послушникъ Досиѳей, архимандритъ Слуцкій и православнія митрополіи Кіевскія намѣстникъ т. р.

Тамъ же.

CCCCLXXXI.

Грамота Кіевскаго митрополита Арсенія Могилянскаго, выданная іерею Іоанну с. Жидозеръ вѣдомства Слуцкой архимандріи, съ разрѣшеніемъ производить въ теченіи полгода сборъ пожертвованій на возобновленіе сгорѣвшей церкви с. Жизодерѣ,

1759 года 20 апрѣля.

Божіею милостію Арсеній Могилянскій, православный митрополитъ Кіевскій и Галицкій и малыя Россіи.

Всѣмъ чтущимъ и слишащимъ сіе мѣрности нашей писаніе христоименитымъ православно-восточныя греко-россійскія Кіевскія церкве благопослушнымъ духовнаго и мирскаго званія сіновомъ, любящымъ благолѣпіе и созиданіе храмовъ Божіихъ, благодати и мира от Бога отца нашего и Господа Іисуса Христа богомолческо желая, извѣстно чинимъ. Настоящаго 1759 года априля 18 д. поданнымъ мѣрности нашей превелебнѣйшый архімандритъ Слуцкій и митрополіи нашея Кіевскія намѣстникъ Досиѳей доношеніемъ представилъ, что вѣдомства благочестивыя архімандріи Слуцкія в селѣ Жидозерахъ церквы Покрова Пресвятыя Богородицы іереи Іоаннъ и Андрей доношеніемъ ему, архімандриту, представляя о згорѣніи до основанія оной Жидозерской Покрова Пресвятыя Богородицы церквы и о неимѣніи никакого способу къ ерекціи оной и снабдѣніи всѣми церковными потребности, кромѣ доброхотнаго подаянія, просили къ мѣрности нашей о благословеніе просить в Кіевѣ на устроеніе оной церквы милостини представленія; ему жъ де, архімандриту, по всему, в доношеніи ихъ прописанному, все нещастіе и бѣдное убожество ихъ подленно вѣстимо. А вскорѣ-де оной благочестивой церквы вновъ не состроить весма опасно, кромѣ что православнымъ христіяномъ тамо необходимо та церковъ есть нужна; и тѣмъ доношеніемъ оной архімандритъ Слуцкій Досиѳей на оную церковъ и на все на оную потребное для испрошенія от доброхотныхъ дателей милостины просилъ на імя іерея Іоанна в градѣ Кіевѣ и в близкихъ от Кіева мѣстахъ в епархіи нашей на полгода дать дозволеніе. И при томъ своемъ доношеніи онъ, архімандритъ, вышеупомянутое, от іереевъ Жидозерскихъ поданное ему,

доношеніе приобщилъ в оригиналѣ, въ которомъ между иннимъ прописано, что упомянутая Покрова Пресвятыя Богородицы церковъ в нынѣшнемъ 759 году марта перваго числа, допущеніемъ Божіимъ, совсѣмъ згорѣла, съ которой нѣ іконъ, нѣ аппаратовъ церковныхъ, нѣ книгъ и ничего вынесть всячески неможно было, къ сооруженію жъ де оной церквы и за неімѣніемъ в томъ краю доброхотнодателей крайне не в состояніи. По которому представленію мѣрность наша для устроенія означенной в селѣ Жидозерахъ церквы епархіи нашей в градѣ Кіевѣ и в близкихъ от Кіева мѣстахъ от доброхотныхъ и христолюбивыхъ дателей милостины чрезъ полгода опредѣленному на то тоя церквы іерею Іоанну испрашивать позволили и во увѣреніе того сіе наше писаніе, за рукою нашею, при печати катедралной, зъ шнуропечатанною книгою для записки въ оной подаянія и іменъ доброхотнодателей ко всегдашнему оныхъ при показанной церквѣ помяновенію видано. Чтущымъ же и слишащимъ сіе наше писаніе христолюбивымъ подателемъ архѵерейско совѣтуемъ на устроеніе означенной церквы милостинного подаянія не отректи, чающе несумѣнно от руки всещедраго Бога временныхъ и вѣчныхъ благъ за доброхотное подаяніе обилнаго воздаянія, будучему же в томъ испрошеніи вышереченному іерею Іоанну никакова вымагателства и наприкренія никому отнюдъ не чинить, но поступать смирно и доброобходително безъ и малѣйшаго людемъ соблазна, а по прошествіи означенного сроку, той милостыни болѣе не іспрашивать и сіе наше писаніе въ катедру нашу отдать приказуемъ. 1759 года априля 20 дня.

(Собственноручно) вышеименованный смиренный митрополітъ Арсеній.

(М. П.)

Азарія іеродіаконъ судовый писарь.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1759 года д. № 15 (по генеральному повѣтью).

CCCCLXXXII.

Прошеніе Слуцкаго архимандрита Досиѳея Галяховскаго Кіевскому митрополиту Арсенію Могилянскому объ опредѣленіи игуменовъ и духовниковъ въ нѣкоторые заграничные монастыри Кіевской епархіи,

1759 года 7 мая.

Великому господину, ясне в Богу преосвященнѣйшему кѵръ Арсенію Могилянскому, Божіею милостію, православному архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малія Россіи

всенижайшое доношеніе.

Имѣютъ зарубежніе благочестивіе монастыри и прихожане благочестивіе жъ, к нимъ принадлежащіе, в началникахъ и в духовникахъ необходимую и крайне нужную потребность, а именно: в Слуцкомъ свято-преображенскомъ братскомъ монастырѣ токмо одинъ іеромонахъ; в Дрогичанскомъ свято-троецкомъ токмо одинъ іеромонахъ; в Дрогичанскомъ же другомъ свято-преображенскомъ токмо одинъ іеромонахъ; в Грозовскомъ свято-іоанновскомъ токмо одинъ іеромонахъ. Духовника же ни в архимандріи Слуцкой, ни в братскомъ Слуцкомъ монастырѣ не имѣется; но за необходимую нужду тѣмъ же іеромонахамъ исповѣдивать от мене приказано. Тако ж ни в архимандріи Слуцкой, ни в братскомъ Слуцкомъ монастырѣ іеродіаконовъ нѣтъ, кромѣ одного, от вашего святителства нинѣ здѣ рукоположенного, а другаго в архимандріи оставленного калѣки, свѣцких же діяконовъ нигдѣ тамо и не водиться. А тамо во время частихъ публѣкъ и соборнихъ служеній в томъ сама первѣйшая потребность есть. Имѣется же в Моровскомъ скитку сосланній туда при священнодѣйствіи изъ братского училищного монастыря на всегдашное пребиваніе іеродіяконъ Ааронъ. Того ради всенижайше вашего святителства прошу такъ в предписанніе мѣста в началники, аще нѣтъ кого ис катедри вашего святителства опредѣлить, то хотя с другихъ монастирей велѣть поопредѣлять, яко и в духовника хотя одного кого опредѣлить, и оного іеродіякона Аарона хотя одного приказать в Слуцкъ отпустить, а всѣхъ ихъ отправить на коштѣ тѣхъ монастырей.

(Собственноручно) ясне в Богу преосвященства вашего всенижайши послушникъ Досиеей, архимандритъ Слуцкій и православнія митрополіи Кіевскія намѣстникъ.

1759 года мая 7 д.

Вверху надпись: «подано 1759 года мая 8 д. Велено отъ его преосвященства отдать въ д. консисторію къ разсмотрѣнію».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1759 года д. № 15.

CCCCLXXXIII.

Прошеніе игумена Пинскаго св.-богоявленскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго русскому чрезвычайному послу въ Варшавѣ Ѳ. М. Воейкову объ исходатайствованіи монастырю заручнаго листа и глейта, въ соотвѣтствіе прежнимъ королевскимъ привилеямъ, и вообще о защищеніи монастыря отъ обидъ, какія причинялись ему со стороны католиковъ и уніатовъ,

1759 года 11 мая.

Ея императорскаго величества самодержицы всеросійской высокопревосходителному господину от армѣи генералу лейтенанту, при дворѣ его королевского Полского величества и Речи посполитой Полской пребывающему чрезъзвичайному посланнику и полномощному министру, ордена святаго Александра Невскаго кавалеру Ѳеодору Михайловичу его высокопревосходителству господину Воейкову

покорнѣйшее доношеніе.

Понеже издревле Свято-Богоявленскій заграничній монастиръ благочестивый-Пѣнскій во всякихъ нуждныхъ дѣлахъ своихъ обыкновенно реферовался до антецессоровъ вашего высокопревосходителства, почему и я, нижайшій, со всеглубочайшею покорностію моею привергшися до стопъ вашего высокопревосходителства, всепокорнѣйше доношу вашему высокопревосходителству, что свято-богоявленскій Пѣнскій благочестивый монастырь въ крайнѣйшей нуждѣ и тяжелоносномъ бѣдствеи находится такомъ: сего 1759 года господинъ Георгій Булгакъ, быскупъ унитскій Пѣнскій, свято-бого-

явленскому благочестивому монастиру Пѣнскому и подсутственнимъ того жъ Пѣнского монастира мирскимъ священникомъ и благочестивой вѣри святой людемъ пребезмерное гвалтовное насиліе дѣлаетъ. Ибо показанній бискупъ униятскій Пѣнскій, единомисленно согласившися з господиномъ Мартиномъ Волунскимъ градоначалникомъ комисаромъ старосцѣнскимъ Пѣнскимъ, людей нашихъ благочестивыхъ и мѣщанъ Пѣнскихъ гвалтовне з домовъ жолнѣрами мѣскими берутъ и в турму мескую сажаютъ, безъ пощадѣнія убываютъ и до вѣри своей католѣцкой и униятской насилно принуждаютъ, а именно: Назарія Бугаевскаго, Іоанна Владимерова, Петра Лизуна, вдову Пелагею Тимофееву, мещанъ Пѣнскихъ до униятской вѣри гвалтовне обратили, к томужъ и людей благочестивыхъ, подданихъ королевскихъ, села, названнаго Комори, парафѣянъ, церквы благочестивой Горбачевской, въ державѣ его милости господина Михаила Огинскаго старости Пѣнскаго будучихъ, именно: Тимофея Детковича, Ѳеодора, Іоанна Григоровичовъ, Деміяна, Иоана Стефановичовъ, Ѳеодора Кириловича, Павла Остаповича, Лаврентія Остаповича, Григорія Гуменного насилно на уніятскую вѣру обратили. Той же показанній бискупъ уніятскій Пѣнскій и господинъ Мартинъ Волунскій, градоначалникъ и комисаръ старосцѣнскій Пѣнскій, свято-богоявленскій Пѣнскій монастырь и церкви благочестивія села Волвичъ и села Вилазъ похваляются на унѣятскую вѣру насилно жъ заехать и во свое владѣніе с парохиянами взять. Также показанній господинъ Мартинъ Волунскій, градоначалникъ Пѣнскій, троихъ погорелыхъ дворовъ монастирскихъ з коморою соляною на власной церковной и монастырской земли вновь построить забороняетъ и церковную и монастырскую землю, от вѣчно блаженнихъ благочестивихъ фундаторовъ свято-богоявленскому благочестивому монастиру Пѣнскому вѣчними часи наданную и привилегіями наияснѣйшихъ королей полскихъ конфѣрмованную, до мескої земли насилно прилучаетъ и жидамъ Пѣнскимъ во владѣніе отдаетъ, по причинѣ той, чтобъ благочестивую святую вѣру нашу, и людей благочестивихъ, и мещанъ Пѣнскихъ таковимъ показаннимъ тяжелоноснимъ утѣсненіемъ и насиліемъ вовся изпразнить. Къ тому жъ крайнѣйшая слѣдуетъ нужда свято-бого-

явленскому монастиру Пѣнскому, потому что издревле показаній монастиръ Пѣнскій отъ уплатки гиберни господа старостове Пѣнскіе писменними лѣбертацѣями уволняли до кончины староства своего, якіе писменніе лѣбертацѣе при семъ нижайшомъ доношеніи моемъ сообщаются. Нинѣшній же господинъ староста Пѣнскій Михаилъ Огинскій на прошеніе духовной митрополіи Киевской консисторіи и его высокопревосходителства господина Гроса обѣщался толко словесно уволнить от уплатки гиберни показанній монастиръ Пѣнскій, писменной же своей лѣбертацѣи и по сіе время монастиру свято-богоявленскому Пѣнскому не видалъ, якого словесного обѣщанія господина Огинскаго старости Пѣнского о уволненіи уплатки гиберни его высокопревосходителства, господина Гроса, сообщенное при семъ, писаніе засвидѣтелствуетъ. А понеже издревле от дѣлающихся обыдъ чрезъ быскуповъ Пѣнскихъ наияснѣйшіе королѣ полскіе свято-богоявленскій благочестивій Пѣнскій монастиръ заручними листами своили королевскими защищали; именно же: Іоанъ третій и Августъ второй, королѣ полскіе, королевскими листами и глейтами своими и привилегіями показанній монастиръ Пѣнскій защитили, якихъ защищеній листи заручніе и привилегія королевскія, при мнѣ нинѣ находящіися, доволно въ томъ ваше высокопревосходителство увѣрить могутъ. Того ради, со всеглубочайшею покорностію моею привергшися до стопъ вашего высокопревосходителства, всепокорнѣйше прошу вашего высокопревосходителства полномочную министерскую свою внесть интерцессію къ его величеству наияснѣйшому королю полскому о видачи листа заручнаго и глейту, по силѣ заручного листа Іоанна короля полскаго въ защищеніе монастыру Пѣнскому и церквамъ Волвицкой и Горбачевской и о показанной гиберни високоповажнимъ писаніемъ своимъ склонить господина Огинского, старосту Пѣнского, дабы онъ, господинъ Огинскій, какъ словесно обѣщался, на тое писменную лѣбертацию свою отъ уплатки гиберни навсегда видалъ свято-богоявленскому монастиру Пѣнскому, примѣромъ бывшихъ старостовъ Пѣнскихъ лѣбертацей, и въ томъ бы онъ, господинъ Огинскій, писалъ къ показанному Мартину Волунскому, комисару своему, чтобы землѣ монастыра Пѣнского не прилучалъ до землѣ

меской Пѣнской, погорѣлихъ троихъ дворовъ и комори соляной, и даби онъ, Волунскій, комисаръ и градоначалникъ Пѣнскій, благочестивихъ людей и мѣщанъ Пѣнскихъ не бралъ насилно жолнѣрами в турму гродскую и впредь насилно не принуждалъ людей благочестивыхъ на римскую и унѣятскую вѣру и тяжелоносной обѣди и уничтоженія не дѣлалъ благочестивой грекороссійской православной вѣрѣ нашой, о томъ всепокорнѣйше проситъ

(собственноручно) вашего высокопревосходителства свято-богоявленского благочестивого грекороссійскаго Пѣнского монастыра ігуменъ, іеромонахъ Ѳеофанъ Яворскій з братіею.

1759 года мѣсяца мая 11 дня.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 6 лѣв. 3.

CCCCLXXXIV.

Опредѣленіе Кіевской духовной консисторіи о передачѣ заграничныхъ монастырей Кіевской епархіи: мужскихъ—Кутеинскаго, Буйницкаго, Тупичевскаго, Мстиславскаго и Марковскаго Витебскаго, и женскихъ—Кутеинскаго и Борколабовскаго въ вѣдѣніе Бѣлорусскаго епископа Георгія Конисскаго, съ подробнымъ изложеніемъ обстоятельствъ, вызвавшихъ таковое опредѣленіе, 1759 года 14 мая.

1759 года марта 17 дня духовная митрополіи Кіевскіи консисторія, слушавъ писанія к преосвященному Арсенію, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и малыя Россіи, отъ преосвященного епископа Бѣлоруского Георгія того жъ марта 14 дня, с сообщенными при ономъ нижеозначенными писмами и доношеніями присланного, в коемъ написано: святѣйшій-де правителствующій сѵнодъ не однимъ уже указомъ повелѣлъ ему, епископу Георгію, дабы онъ, по акъкуратному тамошнего состоянія и происхожденій различнихъ разсмотренію, изискивалъ способы, коими можно бы дѣйствително пресѣкти гоненія и озлобленія, благочестію тамошнему отъ иновѣрныхъ непрестанно чинимія, а потому-де непре-

станно жъ и безпокойно святѣйшему сѵноду отъ его, епископа Георгія, внушаемія, и онія винайденныя способы доношеніемъ представилъ бы. А понеже-де увидѣлъ онъ, епископъ Георгій, что помянутія гоненія и навѣти бивають нерѣдко по причинѣ ихъ самихъ, то есть, по недобрихъ порядкахъ духовнихъ тамошнихъ такъ священства, яко и монашества, и равно какъ его, епископа Георгія, подкомаднихъ, такъ и монастырей, до его высокопреосвященства митрополита Кіевскаго надлежащихъ, в его, епископа Георгія, епархіи находящихся, почему-де надлежало бы давно ему, епископу, о тѣхъ непорядкахъ съ обстоятельствомъ в святѣйшій сѵнодъ донести, но онъ-де, епископъ Георгій, кромѣ что генерально толко частое тамошнего духовенства неблагочиніе между протчими причинами гоненія в репортѣ упомянулъ, имянно о монастыряхъ, до его высокопреосвященства надлежащихъ, ничего означать не судыль, первѣе нежебы его высокопреосвященству, яко непосредственной над ними власти, не донесъ, и понеже-де о непорядкахъ помянутихъ власти его высокопреосвященства монастырей не толко с повѣстей народнихъ онъ, епископъ Георгій, слишитъ, но і на писмахъ-де монахи тихъ же самихъ монастырей представляютъ ему, епископу Георгію, и помощи, которой-де онъ, епископъ Георгій, имъ, яко не командыръ, не можетъ дать, просятъ, сверхъ того и саміи иновѣрніи, однакъ-де господа знатніи о томъ же к нему, епископу Георгію, и пишутъ и, сами бываючи у его, епископа Георгія, представляютъ и весма досадно, хотя и полѣтично, насмѣваются, и консеквенціи для насъ весма недобріи указуютъ. Для того-де его высокопреосвященству о тѣхъ ему, епископу, доносимихъ непорядкахъ помянутихъ монастырей в нижеслѣдующемъ доноситъ:

1. во первыхъ, на игумена монастыря Кутеинского мужескаго подалъ-де ему, епископу Георгію, доношеніе в семи пунктахъ того жъ монастыря намѣстникъ, іеромонахъ Онуфрій, с прошеніемъ помощи, ежели-де дать онъ, епископъ Георгій, можетъ, а ежели ни, то доставить его высокопреосвященству просилъ и, понеже-де тое доношеніе писано именемъ отъ всеи братіи, а намѣстникъ самъ толко подписался, для того-де прислали оны, братія, другое краткое доношеніе за руками своими на имя уже его высокопреосвящен-

ства, не в забавѣ жъ де посля и сами тіи братія с реченнимъ намѣстникомъ всѣ в катедру его, епископа Георгія, примандровали, именно человѣкъ пять, оставивши ігумена, какъ сказивали-де, при едномъ іеродіякону, и, показуя-де вновь здѣланніе ігуменомъ непорядки, просили у его, епископа Георгія, в такомъ случаи защищенія; писалъ же-де онъ, епископъ Георгій, къ ігумену под обыкновенними договорами, ежели бы такъ было, какъ братія доносятъ, чтобъ онъ поисправился, имѣя особито възглядъ, что от недобрихъ поступковъ ихъ благочестію великій вредъ, на что-де онъ, ігуменъ, отвѣтствуя, хотя себе и виннимъ отчасти признаетъ, однакъ-де успокоитись между собою онъ, ігуменъ, и братія подобно не могли, и для того-де помянути намѣстникъ, какъ от себѣ самъ, такъ и от братіи отправленъ къ его высокопреосвященству зъ жалобою и притомъ-де онъ, епископъ Георгій, прилагаетъ доношеніе, пунктами ему, епископу Георгію, от него, намѣстника Онуфрія, зъ братіею поданное, да другое съ подписами братіи, на имя его высокопреосвященства написанное, и отвѣтъ ігумена на писмо его, епископа Георгія; при томъ безпристрастно-де свидѣтелствовать онъ, епископъ Георгій, можетъ, что-де оной намѣстникъ, какъ-де онъ, епископъ Георгій, о его состояніи нарочно вывѣдалъ, человѣкъ есть трезвенній и монашеское житіе нехудо проходящій, почему-де и духовникомъ есть не толко монастырскимъ, но и протчіимъ многимъ, в томъ числѣ и священникомъ его, епископа, Оршанскимъ. 2. Мстиславского Тупичевского ігумена (Богъ-де ему, епископу Георгію, свидѣтель) онъ, епископъ Георгій, почиталъ за святого человѣка, и винѣ подлинно ничего не твердитъ, толко представленное представляетъ; еще-де в прошломъ году писалъ къ ему, епископу, панъ подстаростій судовій Мстиславскій, онъ же і войтъ тамошній (панъ в томъ Мстиславскомъ воеводствѣ самою вещію велможній, яко-де первій членъ і в судѣ гродскомъ и в магистратѣ) и тѣмъ писаніемъ объявилъ, что-де монахи того монастыря Тупичевского, взявши извѣстную мѣщанку з служебкою ея в келіи ігумена, сѣкли розгами, какъ хотѣли; которая мѣщанка, понеже-де ему, пану подстаростому, за той случай ускаржалась, для того-де онъ, панъ подстаростій, просилъ тѣмъ писмомъ у его, епи-

скопа Георгія, с монаховъ сатисфакціи, а недавно-де той же панъ подстаростій, будучи у его, епископа Георгія, з другими панами шляхтичами и урядниками того воеводства Мстиславскаго, жаловался, вину прежнего случая слагая не на монаховъ, но уже на самаго ігумена, притомъ-де и другіе подобніе да и знатнѣйшіе еще, яко в самомъ городѣ съ нимъ, ігуменомъ, послѣдовавшіе случаѣ говорилъ, просячи его, епископа Георгія, о томъ къ его высокопреосвященству представленія; онъ-де, епископъ Георгій, ему совѣтовалъ самому писать, что онъ и учинилъ; оби-двѣ-де его писма, прежное к ему, епископу Георгію, и недавное, къ его высокопреосвященству писанное, при томъ включаетъ и доношеніе в той же самой силѣ, іеродіакономъ того монастыря Тупичевского Ісаѣемъ, пришедшимъ в его, епископа Георгія, катедру на житіе, поданное. 3. о Марковскомъ-де ігумену ничего с посторонныхъ дѣйствій онъ, епископъ Георгій, не доноситъ, понеже-де самъ онъ, епископъ, от его, ігумена, зостаетъ обиженъ и в той-де обидѣ особеннымъ писмомъ чрезъ намѣстника катедры его, епископа Георгія, просить у его высокопреосвященства будетъ, причина-де непорядковъ таковихъ не инная, подобно есть, толко тая, что-де господа началники, а при нихъ, какъ при своемъ примѣру, и подвластніи в толикомъ живутъ безстрашіи, в колвкомъ отъ власты своей разстояніи, приходовъ-де и росходовъ нихто отъ ныхъ не питаетъ, а не знаетъ-де онъ, епископъ Георгій, и записки имѣются ль, что вижебраютъ в Россіи под удачею претерпѣваема гоненія, тое употребляютъ многожди на то, что возбуждаетъ гоненіе, а такъ-де его высокопреосвященства, по неусипной над паствою своею стражбѣ, благоволилъ бы и на тамошніе монастырѣ призрѣть, что в нихъ дѣлается худо, велѣть исправить. 4. Буйницкій-де монастырь, при самомъ Могилевѣ состоящій, да Ворколабовскій дѣвичій, оба такожъ до его высокопреосвященства надлежащіе, вручилъ ему, епископу Георгію Бѣлорускому, в вѣдомство антессоръ его высокопреосвященства, преосвященный митрополитъ Тимоѳей, а по какой-де причинѣ, свѣдчитъ дѣло болшое, в консисторіи его высокопреосвященства имѣющоеся, словомъ-де сказать, понеже-де не могъ преосвященный митрополитъ Тимоѳей и духовная консисторія чрезъ

нѣсколко лѣтъ монаховъ реченного Буйницкого монастыря усмирить, якоже-де оны присланного себѣ отъ власти игумена не толко не приняли, но и хлосту дали, и рейтара-де, для страху присланнаго, кіемъ гораздо пострашили, и преосвященного и зъ духовною консисторіею в святѣйшемъ сѵнодѣ, въ губернской Кіевской канцеляріи, наветъ и у дворцовыхъ нѣкоторыхъ персонъ марали; (посилаетъ-де онъ, епископъ, в доводъ писмо ихъ, писанное к придворному іеромонаху Хоцятовскому, по случаю, от него к ему, епископу Георгію, между книгами, присланное); для того-де преосвященный ему, епископу Георгію, гайдамаковъ тѣхъ въ команду подалъ; онъ, епископъ Георгій, принявши тотъ монастырь, нашолъ в превеликомъ разореніи и нищетѣ, болше двохъ тысячъ рублей, оставшихся по игумену тамошнему Барановскому, проили да пропили, въ долги въвойшли, нѣкоторіе-де церковніе вещи, какъ-то: кадилницу сребранную и другіе позастановляли, процентъ необичайній мусили платить, однакъ долгъ принужденъ онъ, епископъ Георгій, позичивши имъ денегъ, уплатить и отъ проценту ихъ свободить; особливо-де реченніи монахи Буйницкіи с монахинями Ворколабовскими безконечную почитать тяжбу имѣли о двѣ деревенки и в разніе ово суда, ово протекціи удавались и великіе между собою забойства дѣлали, ибо и теперь отъ Буйницкихъ монаховъ пораненная и порастрѣланная и разграбленная шляхта суда по нѣсколко разъ у его, епископа Георгія, проситъ; онъ-де, епископъ Георгій, и тое дѣло, по особливому антецессора его преосвященства писанію, всемѣрно старался успокоить и нинѣ де, когда саміи вишнамѣненніи ихъ протектори стали до тѣхъ деревенокъ сами прибѣратись и его-де, епископа Георгія, о томъ писмомъ увѣдомили, то-де онъ, епископъ, ссору оную между монастырями, за Божіею помощію, окончилъ, о чемъ-де и его преосвященству чрезъ тіи монастырѣ будетъ посля для конфирмаціи представлено; ігумена-де означенному монастырю Буйницкому поставилъ было онъ, епископъ Георгій, человѣка и доброго и разумного, но понеже-де бѣдній налога пьянственнаго не могъ крайне одолѣть, потому другой теперь на того мѣстѣ, которій по лучшемъ пути имѣетъ явитися его преосвященству, яко архипа-

стырю своему. И тое-де все о Буйницкомъ и Ворколабовскомъ монастыряхъ, яко до власти его преосвященства надлежащихъ, вмѣсто репорта представляя, желаетъ онъ, епископъ Георгій, извѣстенъ быть о благоволеніи его преосвященства, содержать ли де ему, епископу Бѣлорускому, тіи два монастырцѣ в вѣдомствѣ его, епископа Георгія, или оставить; онъ-де, епископъ Бѣлорускій, о нихъ имѣетъ трудъ, а болше ничего (правда-де, ежели трудъ в ползу ихъ понесетъ, то и похвалу у Бога), однакъ-де легше клопотатись над ними, въ страсѣ живущими, нежели въ бестрашіи. А въ вышеупомянутихъ, при писмѣ оного епископа Георгія, сообщеніяхъ написано: въ доношеніи, ему, епископу, от намѣстника Кутейнскаго монастыря іеромонаха Онуфрія зъ братіею поданномъ, что якобы того монастыря игуменъ, іеромонахъ Геннадій, здѣлалъ оной монастырь, какъ бы собственной свой дворъ, и самъ толко зъ келейнимъ своимъ діакономъ Ѳеодосіемъ приходи и расходи монастырскіе содержа, оними користуются, братія об онихъ не вѣдаютъ и ни въ чемъ и малѣйшемъ неволни, такожъ о поношеніяхъ и нещадномъ плетми бою от него, ігумена, братіи и ихъ умаленіи чрезъ то и за приведеніемъ нимъ, ігуменомъ, монастырь въ оскудѣніе, о пьянствованіи его ігумена, о блудномъ нимъ, ігуменомъ, съ черницею прижитіи дитины, о побореніи за римлянами, и о протчихъ его, ігумена, непорядкахъ и братіи обидахъ, якимъ доношеніемъ просятъ братія оного епископа Георгія не попустить Кутейнской обители от самолюбныхъ началства и обладателства въ крайное запустѣніе; въ другомъ доношеніи, от оного жъ намѣстника Онуфрія зъ братіею на имя преосвященного митрополита Кіевского написанномъ, объявляя объ онихъ же, ігумена Кутейнского Геннадія, непорядкахъ и худихъ поступкахъ, упоминая оное, поданное преосвященному епископу Георгію, на его жъ, ігумена, доношеніе, просятъ его преосвященства тожъ не попустить той Кутейнской обители въ запустѣніе и чтобъ его преосвященство благоволилъ къ оному епископу Георгію писать, дабы онъ о нихъ разсудилъ и благонадеждних въ строителствѣ и благочиніи сотворилъ; в писменномъ къ преосвященному епископу Георгію игумена Кутейнского Геннадія отвѣтѣ, между инымъ, написано, что онъ, ігу-

менъ, хотя поривался намѣстника бить, да не былъ, и хотя-де барбари сулилъ, да того не было, а то-де по той причинѣ, что оной намѣстникъ и братія, согласуя на него, игумена, тайно списывалися, невѣдомо о чемъ, и бунти на него дѣлали, а онъ-де, ігуменъ, неоднократно имъ говорилъ, чтобъ оны, по совѣту, избрали себѣ кого во ігумена на его мѣсто, яко-де онъ имъ неугоденъ, и онъ-де еще у митрополита Тимоѳея от того игуменства отпрашивался, толко-де что на свое мѣсто не избралъ, оставленъ игуменомъ, дабы не воспослѣдовало каково смятеніе, что-де уже не новина, и они бъ де братія, еслибъ благоразсудни были въ томъ разѣ, какъ онъ къ келіи намѣстничей въ болшомъ гнѣвѣ приходилъ и звалъ его, намѣстника, показать, что на него, игумена, писали, могли-де его умирковать, а то-де, туда прибѣжавъ, напрасно закричали, и заголосили, и пошли протестоватись до канцеляріи, до ратуши, будто онъ, игуменъ, вигналъ ихъ, ледво оборонною рукою убѣжали, уничижая и угрожая, повсуду проповѣдуя по градѣхъ и селахъ, покамистъ его преосвященству, епископу Георгію, донесли; онъ же де, игуменъ, не чувствуетъ на себѣ никакія улики, або ничего монастырскаго не проторилъ, або-де зъ братіею сурово обходился, або безобразно упивался, або подзорнія особы въводилъ. да и онъ-де, игуменъ, непритворно просилъ о прощеніе и Онуфрія, намѣстника, а игуменство де і с радостію отдать обѣщался, и онъ-де, намѣстникъ Онуфрій, такъ же простился, да не знаетъ онъ, игуменъ, по правдѣ ли, или нѣтъ, до воли оного епископа. реферовался, и онъ-де, ігуменъ, тое под совѣстію доноситъ. А въ писмахъ, къ оному преосвященному епископу Георгію 1758 мая 6 и къ преосвященному митрополиту Кіевскому сего 759 годовъ февраля 23 числъ от подстаростого судового Мстиславского воита Голинского писанныхъ, написано: въ 1-мъ жалуется-де онъ, Голинскій, его преосвященству на монаховъ монастыря Тупичевского, что оны, не почитая и вовся не уважая ігумена, яко своего над ними началника, вздумавши на жителку Мѣстиславскую Грончиху нѣякуюсь жалобу, въ бытность еи для уплаченія должнихъ денегъ у игумена, напавши гвалтовно, ни въ чемъ невинную еи зъ служанкою тыранскимъ боемъ му-

чили, что-де с великимъ есть уничтоженіемъ и ужасомъ протчіихъ гражданъ, а оной женщини безчестіемъ, и потому-де онъ, Голинскій, проситъ, дабы вщинающіеся импрессіи властію его преосвященства пресѣчены были, понеже-де ему, Голинскому, яко по войтовству его надъ Мстиславлемъ началнику, несносная въ томъ есть обыда, ибо, ежели-де имѣли какову причину, должно было донесть ему, Голинскому, имѣющему полную власть судить и наказивать; во 2-мъ антецессори-де его, Голинского, монастыря Тупичевского были фундаторами, а онъ-де, Голинскій, по ныхъ есть колляторемъ, и потому-де онаго монастыря монахи безпрестанніе къ ему, Голѣнскому, заносятъ жалобы о непорядочномъ тамошнего игумена Ледоговского надъ братіею управленіи, а особливо-де о его чину монашескому противныхъ поступкахъ слухъ безчестной вездѣ носится, для того-де его преосвященства проситъ онъ, Голинскій, его, игумена, отъ игуменства отставить, а на мѣсто его іеромонаховъ Іосифа Чернавского, или Аѳанасія Адамовича, людей весма честныхъ и постоянныхъ, произвесть в тотъ монастырь, едного которого-нибудь во ігумена, а другого во намѣстника. Оного жъ Тупичевского монастыря іеродіяконъ Ісаия въ доношеніи своемъ, преосвященному епископу Бѣлорускому Георгію—759 года генваря 16 д. поданномъ, представляетъ на тамошного игумена, якобы онъ, игуменъ, зъ женщинами (коихъ-де уже въ монастырѣ и быто) компанѣю и ночлѣги въ келліи своей чрезъ чотыре года и болѣе заводитъ съ крайнимъ на монастырь, братію и на вѣру поношеніемъ, безславіемъ и соблазномъ, и во укривательство того протчую братію напоями и другими довлетвореніями ослѣпляетъ, а протчіе-де, в томъ ему, игумену, несогласные, претерпѣваютъ от него разніе чрезъ мщенія его бѣдствія и чрезъ то все и въ монастырѣ братія жить не хотятъ, а иніе уже и бѣжать принуждены, какъ и оной іеродіяконъ Ісаѣя, и о прочемъ, и тѣмъ доношеніемъ проситъ оного преосвященного епископа принять его, Ісаию, къ себѣ въ монастырь между братію, а за далекостію-де въ Кіевъ, у его преосвященства просить милосердія не можетъ. Въ писмѣ, (которое преосвященный епископъ Георгій приложилъ въ доводъ того, (что) Буйницкіе монахи анте-

цессора его преосвященства и духовной консисторіи въ писмахъ своихъ марали), отъ намѣстника Буйницкого монастыря, іеромонаха Петра Измайловича, къ придворному іеромонаху Хоцятовскому писанномъ, написано, что онъ, іеромонахъ Петръ Измаиловичъ, чрезъ едучого в Москву отца Іоанна Тудора принужденъ хотяй мало монастыра ихъ утѣсненія и досади донесть и изъяснить, во первихъ, во 1750 году, по смерти Викентія Барановскаго, игумена Буйницкого, когда-де по декрету митрополита Кіевскаго половину деревенъ Хостянкы и Холмовъ, по фундушу момастыру ихъ наданныхъ, оны отобрали и ради выдачи оного декрету и по другимъ дѣламъ в Кіевъ послали іеромонаха Иларіона, которій, имѣя у себѣ бланкетъ, его, Измаиловича, и протчихъ братіи руками подписанній, не дѣла монастырскіе, какъ дана была ему инструкція, исправлялъ, но себѣ-де самаго на игуменство Буйницкое промовалъ и, по оному-де ложному своему доношенію, чинъ игуменства получилъ, а за пріездомъ-де в монастырь ихъ, когда началъ непорядочно поступать, то чрезъ три днѣ не былъ принятъ, но по совѣту преосвященнаго епископа Могилевского оставленъ на игуменствѣ, кой-де, виживши сѣмь мѣсяцей и близъ сотъ рублевъ потерявши, зъ монастыря бѣжалъ з другимъ іеромонахомъ до Слуцка, а оттудова в Кіевъ, гдѣ, оклеветавши ихъ напрасно, виправляетъ указъ, чтобъ оны половинную часть деревень тѣхъ, которую имъ декретомъ Кіевской консисторіи было присужено, возвратили черницамъ Борколабовскимъ, потомъ-де какъ оны, по сылѣ декрету митрополитанскаго, онихъ монахинъ къ тому владѣнію было не допущали, вмѣнилъ себѣ в противность его-де преосвященство митрополитъ Кіевскій и прислалъ райтарія, а съ іеромонахомъ Савою до Кутейнского игумена с таковимъ указомъ, дабы-де, напавши на монастырь ихъ, его, Измайловича, и двоихъ-діаконовъ оковали и до Кіева привезли, что в скоромъ времени едва и не собылось, ежели бъ-де Божіе предувидѣніе не сохранило, а то-де такъ дѣилось: какъ-де толко 1751 года по воскресеніи противъ десятой пятницы передъ свѣтомъ райтаринъ зъ монахами Кутейнского монастыря и с тридцать человѣками съ ружьемъ, чрезъ баркамъ перелѣзши, по разбойничему на монастырь

ихъ напали, тогда-де оны, вдаривши въ звонъ на гвалтъ, иныхъ разогнали, а иныхъ половили, потомъ къ митрополиту Кіевскому нарочного монаха зъ жалобою на консисторію Кіевскую посилали за таковіе жъ нападенія и разоренія просить милости, но никакова-де на ихъ прошеніе не получили отвѣта, но и жесточае-де своими похвалками ихъ грозитъ, не могучи жъ-де болѣе ничего содѣлать, принужденъ весма скорбѣть, понеже-де оны под превысочайшимъ именемъ въ Кіевогубернскую канцелярію подали челобитную, дабы имъ впредь не было таковыхъ нападеній, наконецъ, не вѣдая, что болше дѣлать, пишетъ писмо до комисара Биховского и губернатора и до владѣлцы Бокорлабовского и до протчихъ началниковъ, дабы оны, собравшися и нападши на монастырь ихъ, побрали и въ Кіевъ отпровадили; чи есть же-де то доброе разсужденіе, что в чужомъ государствѣ для коншайтовъ экспедеціи отправляютъ, да еще-де безъ волѣ монаршей нѣякійсь указъ блаженныя памяти императора Петра Алексѣевича о тайнихъ дѣлахъ туда за границу выслали, которого-де оны и копію имѣютъ; и в томъ писмѣ оной Измайловичъ проситъ совѣта, какъ имъ в томъ поступить, ибо-де и такъ монастырь болѣе ста рублевъ потерялъ за оніе бездѣлніе деревенки, по причинѣ-де его преосвященства митрополита Кіевского, и теперь-де всякъ часъ оны чаютъ нападенія и какъ в огнѣ сидятъ, ждучи, какъ волъ обуха; а монахини-де Барколабовскіе отдали себѣ в протекцію пана Сапѣги. По справки жъ съ имѣющимися в канцеляріи митрополіи Кіевскія дѣлами явилось, между иннымъ, въ прошломъ 751 году, когда, по опредѣленію духовной консисторіи и по конфирмаціи митрополита Тимоѳея по дѣлу о оказанной противности грамотѣ его преосвященства, опредѣленному тогда заграничного Буйницкого монастыря игумену іеромонаху Иларіону данной, и о причиненномъ-де ему, ігумену, немаломъ безчестіи оного Буйницкого монастыря намѣстникомъ Петромъ Измаиловичемъ и іеродіяконами Іосифомъ и Иринархомъ и по доносу на оного намѣстника о убійствѣ якобы едной с повелѣнія его прижитой имъ, намѣстникомъ, с женою Евдокіею блудно дитины, да другой о прижитіи нимъ же, намѣстникомъ, с монахинею Ливеріею, и о протчихъ его,

намѣстника, безчинствахъ, а на іеродіяконовъ: Іосифа о прижитіи нимъ в Могилевскомъ братствѣ монастырской куховарнѣ женѣ Параскевіи блудно жъ дитини, на Иринарха же, что онъ, будучи отправленъ от преосвященнаго Переясловского в Петербурхъ по дѣламъ в стряпчіе, ухищренно на вексель на имя его преосвященства до нѣсколко сотъ рублевъ намотавъ, збѣжалъ, послани были отъ духовной консисторіи по инструкціи нарочній Буйницкого монастыря іеромонахъ Сава, да рейтаринъ Кіевскій Андрей Крученинов с указомъ ея императорского величества к Кутейнскому игумену для взятія оныхъ намѣстника и іеродіяконовъ къ отвѣту в катедру, то, за прибытіемъ оныхъ нарочныхъ, означенные намѣстникъ и іеродіякони по нихъ и бывшихъ с ними людѣхъ, от Кутейнского игумена опредѣленныхъ, с ружья стрѣляли и иннихъ ранили, а иннихъ с собранными в монастырь гайдамаками дубьемъ, дручьемъ и дулами нещадно били, в кандалы заковували, батожьемъ распрашивали, іеромонаха Савву всего збивши, еще босого и простоволосого введши в церковь, различнія надъ нимъ чинили наруганія и, въ склепъ закинувъ, замкнули, потомъ, изведши из склепа и обнаживъ, голого розками немилосердно, на всѣ стороны поворочая, сѣкли, дали ему (какъ и сами сознали) болѣе шести сотъ ударовъ и толко что мало живого оставили, и другіе безчеловѣчніе тиранства производили, якое-де безчеловѣчіе многіе съ народа видя, плакались, оной же рейтаринъ едва побѣгомъ от нихъ спасся, оной же намѣстникъ Измаиловичъ на писмахъ и словесно просилъ, что-де они консисторіи Кіевской не подвержени нимало, но наивящше-де к сохраненію правъ Полского королевства обвязани и что-де преосвященный Кіевскій ничего имъ не сдѣлаетъ, у ихъ-де Полща и протчое; да в прошломъ 752 году, когда по дѣлу оного Буйницкого монастыря з Ворколабовскимъ женскимъ монастыремъ, за села Костенки и Холми заводному, для отобранія в Буйницкихъ законныковъ декрета, изъ духовной консисторіи в тотъ Буйницкій монастырь въ 750 году на владѣніе оними маетностми данного, по опредѣленію духовной консисторіи, преосвященнымъ митрополитомъ Тимоѳеемъ подтвержденному, за показанными в ономъ резонами, господинъ Александеръ Повковскій, страж-

никъ повѣту Оршанскаго, з панами шляхтою и з магистратомъ Могилевскимъ в тотъ Буйницкій монастырь ездили и совѣтовали, в ономъ заводѣ болѣе с монахинями Борколабовскими не имѣя тяжбы, помѣрковаться, то законники Буйницкіе съ онимъ намѣстникомъ Измаиловичемъ третого дни с людми, с ружьомъ к бою заготовленными, напавши на Костенкѣ, ихъ, законницъ, и ихъ пріятелей били, рубали, стрѣляли, кололи, имущество позабѣрали и тѣмъ многихъ перекалѣчили, о коихъ перекалѣченныхъ и обдукція при дѣлѣ имѣется, и о прочихъ онихъ законниковъ заграничныхъ непостоянствахъ и самоволствахъ во онихъ упомянутихъ болшихъ дѣлахъ пространно описано, о чемъ всемъ и о другихъ обидахъ оной стражникъ Повковскій и другіе з шляхетства, писменно представляя къ его преосвященству, просили, дабы его преосвященство повѣрилъ преосвященному Могилевскому справедливо онихъ Буйницкихъ законниковъ непостоянство виразить и описать, или кого своего послать для изслѣдованія, и чтобъ онихъ самоволцовъ и в самомъ монастырѣ взять въ Кіевъ, ибо-де они, шляхетство, будучи от нихъ огорчени и болѣе не могучи стерпѣть, принуждени будутъ, до суда свѣтского вдавшись, на горло ихъ карать, кои-де, при разнихъ своихъ эксцессахъ, не разъ руки свои окровавили и прочое, и хотя, какъ по онымъ дѣламъ явствуетъ, опредѣленніи многіе и куда надлежитъ переписки от его преосвященства и от духовной консисторіи чинени, дабы таковы самоволства пресѣкти, но чтобъ по тому что успѣло, по дѣламъ не значится. Для того оной преосвященный митрополитъ Тимоѳей, не изобрѣтши иного средства, наконецъ, в пресѣченіе оныхъ самоволствъ прошлого 756 года июня 22 писалъ к преосвященному епископу Бѣлорускому Георгію, съ порученіемъ оного Буйницкого монастыря его преосвященству в полную пастирскую юрисдикцію и с прошеніемъ в тотъ Буйницкій монастырь избрать и произвесть во игумена и представляемихъ от сного Буйницкого монастыря монаховъ, по усмотрѣнію своему, во іеромонахи и іеродіякони рукополагать, непотребнія же онихъ законниковъ самоволства пастирско усмирить, по дѣлу же Буйницкого монастыря з Борколабовскимъ о завладѣніи грунтовъ пастирское разсмотрѣніе и опредѣленіе учинить, яко над своими

подкомандними, о чемъ и къ означенному намѣстнику Петру Измаиловичу изъ духовной консисторіи предлагано, с притвержденіемъ, дабы онъ, намѣстникъ, съ братіею оному преосвященному Бѣлорускому всякое повиновеніе и должнѣйшое послушаніе отдавалъ. И понеже по всѣмъ обстоятелствамъ вышепрописаннымъ от его преосвященства и значащимся по прописаннымъ же дѣламъ видимо, что находящихся в иномъ государствѣ, в епархіи Могилевской, надлежащихъ до митрополіи Кіевской монастырей, наблюдать и суда и расправи имъ здѣсь в Кіевѣ чинить незаспособно, а братіи, за скудостію тѣхъ монастырей, прочіимъ же обидимимъ, за дальнимъ разстояніемъ, пріѣздить въ Кіевъ с трудностію, того ради приложили мнѣніе, что вышеозначенные мужескіе: Кутейнскій, Тупичевскій, Марковскій и женскій Кутейнскій, также и другіе, какіе внутрь епархіи его преосвященства Могилевской, до митрополіи Кіевской принадлежащіе, мужескіе и женскіе имѣются монастырѣ, въ вѣдомство и смотрѣніе такъ, какъ изъ тѣхъ монастырей Буйницкій и Борколабовскій от преосвященного митрополита Тимоѳея порученъ, слѣдуетъ поручитъ оному преосвященному епископу Бѣлорускому Георгію, с прошеніемъ, дабы его преосвященство тѣ всѣ монастырѣ принялъ въ свое смотреніе и управленіе и въ нихъ, какъ по вышепрописаннымъ от его, преосвященного Бѣлорускаго, такъ и по всѣмъ дѣламъ росправи чинилъ, по своему благоусмотрѣнію, и монаховъ, от тѣхъ монастырей представляемихъ к рукоположенію въ іеродіакони и іеромонахи рукополагалъ; а яко духовной консисторіи небезъизвѣстно, что въ тѣхъ монастырѣхъ от фундаторовъ (чтобъ тѣмъ монастырямъ во всемъ принадлежать до митрополіи Кіевскія) фундуши и привилегія королевскіе имѣются, то дабы тѣхъ монастырей братія, или тамошное братство, не вносили з сего опредѣленія онимъ фундушамъ и привилегіямъ какова нарушенія, для того, в случае тѣхъ мужескихъ монастырей игуменовъ, а женскихъ Борколабовского и Кутейнского игуменій изъмертвія, или по какому случаю от него, преосвященного епископа Георгія, имѣющей учинитись перемѣни, онъ, преосвященній, приказивалъ бы тѣхъ монастырей братіи з братствомъ, по ихъ обыкновенію, избрать кого во игуменство, и того, кто избранъ будетъ,

с тѣми виборами и с обикновенною рекомендаціею к произведенію во игуменство в катедру его преосвященства присплать в Кіевъ, о чемъ какъ къ оному преосвященному епископу Георгію писменно сообщить, такъ тѣхъ монастырей к игуменамъ с братіею и игуменіямъ зъ сестрами для вѣдома и исполненія послать ея императорского величества изъ духовной консисторіи указы, съ притвержденіемъ, дабы они надлежащее повиновеніе и послушаніе оному преосвященному Георгію отдавали. Сіе мнѣніе въ волю и благоразсмотрѣніе преосвященнѣйшаго архипастыря своего духовная консисторія благопочтеннѣйше предаетъ. 1759 года мая 14 д. Модестъ архимандритъ Золотоверхомихайловскій. Катедралный намѣстникъ ігуменъ Іосифъ. Протопопъ Кіевоподолской Романъ. Намѣстникъ Кіевоподолской іерей Іаковъ. Писарь іеродіаконъ Азарія. По листамъ подписалъ реэнтъ Ѳедоръ Біелявскій. Канцеляристъ Моисей Паппура.

Отдано съ конфирмаціи мая 15 д.

Резолюція м. Арсенія: «1759 года, мая 14 дня: учинить по сему».

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1759 года д. № 45 по генеральному повѣтью (нынѣ хранится въ собраніи рукописей церковно-археологическаго общества при Кіевской духовной Академіи).

CCCCLXXXV.

Письмо Кіево-печерскаго архимандрита Луки къ русскому послу въ Варшавѣ Ѳ. М. Воейкову, съ просьбою о защищеніи и покровительствѣ Дятловицкому монастырю,

изъ Кіева 1759 года 14 мая.

Высокородній и высокопревосходителнѣйшій господинъ генералъ-лейтенантъ и полномочный министръ, милостивый государь и надежнѣйшій патронъ Ѳедоръ Матвѣевичъ.

Случилась надеждная съ Кіева оказія. Податель сего, Слуцкаго благочестиваго монастыря отецъ архимандритъ Досиѳей, нарочно намѣренъ высокопревосходителству вашему нижайшій свой

поклонъ засвидѣтелствовать и о милостиво патронское защищеніе состоящыхъ въ Слуцкомъ княжествѣ благочестивыхъ монастырей высокопревосходителства вашего просить. Чрезъ его, отца архимандрита, и я, нижайшій, мой поклонъ вашему высокопревосходителству отдаю, и при семъ от святыя Кіево-печерскія лавры на благословеніе посланною Успенія Богоматерня іконою съ частицами мощей преподобныхъ отецъ печерскихъ высокопревосходителству вашему всепокорнѣйше челомъ бью; состоящій же въ Полской области въ Пѣнскомъ повѣтѣ благочестивій, лаврѣ нашей Кіевопечерской подсутственній, Дятеловицкій монастыръ въ своей многоблагодѣтелской милости содержать и, когда случится отъ тамошнего ігумена по каковой нуждѣ прошеніе, не оставлять и от обидчиковъ многомощно защищать, высокопревосходителства вашего всенижайше прошу и при всегдашнемъ моемъ искренно богомолческомъ къ вашему высокопревосходителству доброжелателствѣ есмь и пребуду вашего высокопревосходителства милостиваго государя и надежднѣйшаго патрона (собственноручно) всего добра вѣрноусерднѣйшій желатель, всегдашній богомолецъ и покорнѣйшій слуга, святія Кіевопечерскія лавры архимандритъ Лука.

Года 1759 мая 14 д. Лавра Кіевопечер.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 6 лѣв. 3.

CCCCLXXXVI.

Грамота Кіевскаго митрополита Арсенія Могилянскаго игумену Досиѳею Галяховскому, данная при опредѣленіи въ должность Слуцкаго архимандрита и намѣстника Кіевской митрополіи,

1759 года 14 мая.

Божіею милостію, Арсеній Могилянскій, православный архіепископъ митрополітъ Кіевскій и Галицкій и малыя Россіи.

Всѣмъ, чтущимъ и слышащимъ сіе наше писаніе, православно-каѳолическія восточнія грекороссійскія Кіевскія церкве благопослуш-

нимъ и истиннимъ такъ духовнаго, яко и мирскаго званія сыномъ, а особливо честной благочестиваго вѣдомства митрополіи нашея Кіевскія состоящаго в полской области муского Слуцкаго святыя живоначальныя троицы монастыря и прочихъ благочестивыхъ же, къ Слуцкой архімандріи издревле принадлежащихъ, монастырей братіи, благодати, и мира, и любви от Бога Отца нашего и Господа Іисуса Христа богомолческо желая, обявляемъ. Понеже пред симъ быкій онаго Слуцкаго благочестиваго святыя живоначальнія Тройцы монастыря превелебнѣйшій архимандритъ, митрополіи нашея Кіевскія намѣстникъ, Давидъ Нащинскій прошлаго 758 года возвращенъ с оной Слуцкой архімандріи и к другому званію нами опредѣленъ, на мѣсто же его, архімандрита Давида, усмотренній нами какъ въ чести(?) достаточный, такъ и в состояніи добромъ честній преподобнѣйшій ігуменъ, іеромонахъ Досиѳей Галяховскій отправленъ былъ отъ насъ къ его сіятелству князю Іерониму Флоріяну Радивиллу, великому хоронжему великаго княжества Литовскаго, Кричевскому и прочая старостѣ и кавалеру орденовъ орла бѣлаго и губерта, и къ шляхетно урожденному православному Слуцкому братству и свято-троицкаго Слуцкаго монастыря братіи, номѣнатомъ Слуцкой архимандріи, для полученія от его сіятелства князя Радивилла, яко коллатора онаго Слуцкого монастыря свято-троецкаго, обикновеннаго презента. Сего жъ 1759 года марта 30 оной архимандріи Слуцкой номѣнатъ, преподобнѣйшій ігуменъ, іеромонахъ Досиѳей, поворотясь от его сіятелства князя Радивилла, представилъ намъ данній от его сіятелства князя Радивилла презентъ, которимъ его сіятелство поминаемую архімандрію Слуцкую ему, номинату, конферовалъ и намъ рекомендовалъ его, номината, произвесть во архімандрита Слуцкого. Того ради мѣрность наша, по вышеобъявленному его сіятелства князя Іеронима Флоріана Радивилла, великаго хорунжаго великаго княжества Литовскаго, коллатора того Слуцкаго святыя-тройцы монастыря презенту, его, номѣната, превелебнаго ігумена, іеромонаха Досиѳеа в оній намъ подсутственній области Полской, города Слуцка предмѣскій святыя живоначальнія Тройцы монастырь во архімандрита сего 759 года априля 4 д., по чиноположенію церковному, произ-

вели, и ему, свято-Троицкаго благочестиваго Слуцкого монастыря превелебному архімандриту, митрополіи нашея Кіевскія намѣстнику Досиѳею Галяховскому, полную намѣстничую митрополіи нашея Кіевскія и надъ всѣмъ духовенствомъ, к Слуцку и Копилску принадлежащимъ, і в окрестнихъ монастыряхъ обрѣтающимся, тако жъ и при церквахъ над презвитерами Слуцкими селскими и мирскими благочестивими людми в дѣлахъ духовнихъ власть преподали и благословили, тимъ же образомъ какъ прежде грамотою, от антецессора нашего, преосвященнаго митрополіта Кіевского (что нинѣ Московскій и Сѣвскій) Тимоѳея данною бывому архімандриту Слуцкому Давиду Нащинскому, утвердили тое ему, преподобному архімандриту Слуцкому Досиѳею, имѣть священнослуженіе тако: во время лѵтургіи божественной на коврахъ с рипидами и изъ осіялниками трикиріемъ и дикиріемъ, на переносѣ великомъ с олтаря не виходит, но на царскихъ вратахъ дари предложенія принимать, с вспоминаніемъ благочестивѣйшія самодержавнѣйшія великія государини нашея імператрицы Елисаветъ Петровни, самодержицы всероссійскія, и наслѣдника ея, внука Петра Перваго, благовѣрнаго государя великаго, князя Петра Ѳеодоровича и супруги его благовѣрнія государины великія княгины Екатерини Алексѣевны и благовѣрнаго государя великаго князя Павла Петровича и прочая, на процессіяхъ и на другихъ мѣстахъ, где надлежитъ, с патерицею, с рипидами, осіялниками и кадилницами обикновенно творить же в честь и славу имени Вишнего Господа; в вящшое ж разширеніе и особитое прославленіе святаго благочестія тако жъ благословили ему, архімандриту, за силу канона 14 святаго вселенскаго седмаго собора четцовъ, точію в Слуцкой архимандріи, а не по другимъ мѣстамъ, производить по чиноположенію церковному; да и сверхъ сихъ прописанныхъ ему, архимандриту Досиѳею, велѣли всякое попеченіе имѣть о благосостояніи святаго благочестія, къ православному народу различніе падежы совѣстей людскихъ священникомъ, в его видѣніе от насъ порученнымъ, неудоборѣшимыя, о которехъ намъ представлять и рѣшенія от насъ дожидаться по какой необходимой нуждѣ невозможно будетъ, по благоусмотренію своему, правилно рѣшити, о которыхъ однакъ и какъ оны рѣше-

ны будутъ, по тому нам вскорости представлят; законниковъ, безчинствующихъ, пянствующихъ, по мѣстамъ, въ поруганіе благочестію, в противност монашеству, бродящихъ, отческо первѣе увѣщевать и исправлять, по апостолу, духомъ кротости, аще же не поисправлятся поступить с ними неотмѣнно, какъ правила святихъ апостолъ и богоносних отецъ повелѣваютъ и духовній гласитъ регламентъ, постояннихъ угоднихъ людей, благочестіе ненарушимо сохраняющихъ, потребнихъ до амвона, до клироса и протчіихъ нуждъ монастирскихъ, по желанію ихъ, в иночество постригать и наставлять, в разширеніе восточно-каѳоліческаго православія, браки, правиламъ святихъ отецъ непротивніе, позволять, противнихъ же правиламъ святимъ отнюдь не позволять, и во всемъ такъ поступать, чтоби и малѣйшей противности святихъ апостолъ и богоносних отецъ узаконеніямъ, и высокомонаршимъ указомъ, и духовному регламенту не могло слѣдовать; за пріездомъ же ему, архимандриту Досиѳею, в Слуцкъ, малое тамо поживши время, заразъ поехать по всѣмъ монастырамъ благочестивимъ и церквамъ святимъ, к Слуцку и Копилску принадлежащимъ, и в онихъ осмотреть всякаго благолѣпія и благочинія церковнаго, а гдѣ какія нестроенія и непорядки имѣются, тамо исправлять и устроевать, по церковному чиноположенію; гдѣ же какія благочинія обрѣтаются, тамъ и паче утверждать и укрѣплять по правиламъ святихъ апостолъ, богоносних отецъ и уставу церковному; такожъ дабы священницы, по даннымъ им ставленнымъ грамматамъ, во всемъ исправлялись, наблюдать и притверждать, дабы все полезнѣйшое святому православію устроевалось и множае утверждалось разширеніе. Изъ монастирскихъ же добръ оного благочестиваго святыя живоначальнія тройцы монастира і протчіихъ ему, архімандриту Досиѳею, подсутственнихъ и до малѣйшей части изъ тамошнего братства никому ни под какимъ претекстомъ на конецъ тотъ, от чего бъ и убѣль оному монастырю слѣдовать могла, не касатся, опасуясь гнѣва Божія и нашей мѣрности неблагословенія. Онъ же, преподобнѣйшій архімандритъ Слуцкій Досиѳей, всеприлѣжное, по долгу своему, долженъ имѣть о всемъ монастырскомъ добрѣ смотреніе, чтобъ никуда на сторону по какимъ либо причинамъ от обители что изъ

добръ отойти не могло, а буди бы кто в отнятіи монастирскихъ добръ началъ изобѣждать, то онъ, архімандритъ, з братіею на таковаго нахалника взносилъ бы жалобу его сіятелству князю Іерониму Флоріану Радивиллу, великому хорунжему великаго княжества Литовскаго, коллатору того святыя тройцы Слуцкого монастыря, и тамо на изобидителя просилъ бы достойной сатисфакціи. О чемъ увѣдавши, все православное Слуцкого и Копилскаго княжества духовенство, тако жъ и шляхетно-урожденное православное братство ему, преподобнѣйшему архімандриту Слуцкому, митрополіи нашея Кіевскія намѣстнику Досиѳею, должную честь и надлежащое отдавали бы, яко наставнику, бдящему о спасеніи душъ ихъ, повиновеніе. Онъ же, преподобнѣйшій архімандритъ, митрополіи нашея Кіевскія намѣстникъ Досиѳей, всегда долженъ быть богоугоднаго своего житія всякихъ добродѣтелей преуспѣвающимъ к спасенію человѣческому образомъ, за что онъ, преподобнѣйшій архімандритъ Досиѳей, купно со врученнимъ ему благочестивимъ духовенствомъ и православнимъ боголюбивимъ братствомъ Слуцкимъ и Копилскимъ, о церквѣ Божіей грекороссійской радящимъ и благочестіе ея сохраняющимъ, от Христа Господа получить неувядаемій вѣчнія слави вѣнецъ да удостоится, пастирскимъ нашимъ усердіемъ искренно желаемъ, и во вѣрность того сія граммата, за рукою нашею, при печати катедралной, ему, преподобнѣйшему архімандриту Слуцкому и митрополіи нашея Кіевскія намѣстнику Досиѳею Галяховскому, дана въ катедрѣ нашей митрополітанской Кіевской 1759 года мая 14 д. Въ чистомъ подписался вышеименованный смиренный м. Арсеній. Судовый консисторскій писарь іеродіаконъ Азарія.

Черновикъ, исправленный м. Арсеніемъ и самимъ архимандритомъ Досиѳеемъ Галяховскимъ, хранится въ старомъ архивѣ Кіевской духовной консисторіи 1759 г. д. № 65.

CCCCLXXXVII.

Рекомендательное письмо Кіевскаго митрополита Арсенія Могилянскаго къ чрезвычайному русскому послу въ Варшавѣ Ѳ. М. Воейкову, съ просьбою о покровительствѣ Слуцкой архимандріи и, въ частности, новопроизведенному Слуцкому архимандриту Досиѳею Галяховскому,

изъ Кіева 1759 года 18 мая.

Высокородный и высокопревосходителный господинъ генералъ лейтенантъ и полномочный министръ, государь мой.

По презенту сіятелнаго князя, великого хоружого великого княжества Литовского Іеронима Флоріана Радивилла, сего 1759 года априля 4-го числа произведенъ мною ігуменъ іеромонахъ Досиѳей Галяховскій во архимандрита Слуцкого и съ данною от мене на тотъ чинъ граммотою сего мая 16 числа въ Слуцкъ отправленъ Я вашему высокопревосходителству его, архимандрита, яко человѣка добронравнаго и благонадежнаго, рекомендуя, прошу вашего высокопревосходителства, какъ его архимандрита, такъ и всю благочестиваго Слуцкаго монастыря братію въ милостивомъ своемъ благопризрѣніи содержать и, въ чемъ бы оны нужду имѣли, благодѣтелскимъ, по благоусмотрѣнію своему, вспомоществованіемъ не оставлять.

Вашего высокопревосходителства (собственноручно) вседоброжелателный и покорный слуга смиренный Арсеній митрополитъ Кіевскій.

1759 года мая 18 дня изъ Кіева.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія IV, 6 лѣв. 3.

CCCCLXXXVIII.

Письмо Кіевскаго митрополита Арсенія Могилянскаго къ Бѣлорусскому епископу Георгію Конисскому, съ просьбою о принятіи въ свое вѣдѣніе заграничныхъ монастырей Кіевской епархіи—мужескихъ: Кутеинскаго, Буйницкаго, Тупичевскаго Мстиславскаго и Марковскаго Витебскаго, и женскихъ: Кутеинскаго и Борколабовскаго,

изъ Кіева 1759 года 19 мая.

Ясне в Богу преосвященнѣйшій владико!

Понеже изъ писанія вашего преосвященства, сего 759 года февраля 22 ко мнѣ отпущенного, 14 чиселъ марта мною полученного, а сверхъ того изъ представливаннихъ мнѣ от духовной моей консисторіи дѣлъ я усмотрѣлъ, какови в заграничнихъ, до епархіи моей Кіевской принадлежащихъ, монастырѣхъ происхожденіи и поступки нѣкоторихъ началствующихъ, такъ же и ихъ подвластнихъ, живутъ самоволно, безчинствуютъ, обиди дѣлаютъ; купно же и тое мною усмотрено, что какъ от того самоволства ихъ воздержать, такъ и за обиди для суда и росправи от чужого государства виновнихъ сюда сискивать, а обиженнимъ искать от нихъ справедливости, сюда жъ пріездить, за далекимъ разстояніемъ, самая неудобность, и иного жъ к тому средства весма не находится; для того я вашего ясне в Богу преосвященства прилѣжно прошу, какъ предъ симъ на прошеніе антецессора моего, преосвященного митрополіта Тимоѳея, заграничніе Буйницкій и Борколабовскій монастырѣ въ вѣдомство и смотреніе свое ваше преосвященство приняли, такъ заграничніе жъ мужскіе Тупичевскій, Марковскій, Кутеинскій да женскій Кутеинскій же и протчіе, какіе внутрь епархіи вашего преосвященства находятся, до епархіи моей Кіевской принадлежащіе монастырѣ, в свое смотреніе и управленіе благоизволить принять, и в нихъ, какъ по вышеупомянутимъ, такъ и по всѣмъ случающимся дѣламъ суди и росправи, по своему благоусмотренію, чинить и монаховъ, от тѣхъ монастирей представляемихъ къ рукоположенію во іеродіакони и іеромонахи, рукополагать. А яко от духовной моей консисторіи донесено мнѣ

что въ тѣхъ монастырахъ фундуши и привилегія королевскіе имѣются, чтобъ имъ принадлежать до митрополіи Кіевской, то дабы тѣхъ монастирей братія или тамошное братство не вносили з сего, что оніе монастырѣ вашему преосвященству по предписанному поручени, онимъ фундушамъ и привилегіямъ какова нарушенія, для того, в случаи онихъ мужскихъ и женскихъ монастирей ігуменовъ и ігуменій измертвія, или по какому случаю от вашего преосвященства имѣющей учинитись онимъ перемѣни, прошу вашего преосвященства приказивать тѣхъ монастырей братіи зъ братствомъ, по ихъ обикновенію, избирать во ігуменство, и того, кто избранъ будетъ, и, по разсмотренію вашего преосвященства, достоинъ того явится, с тѣми виборами и с обикновенною рекомендаціею къ произвожденію во ігуменство к намъ прислать, или отсюду, в случаи тамошнаго недостатка, таковыхъ на коштѣ тѣхъ монастырей требовать, о чемъ тѣхъ монастырей къ ігуменамъ зъ братіею и ігуменіямъ зъ сестрами для вѣдома и исполненія и зъ притвержденіемъ, дабы они надлежащее повиновеніе и послушаніе вашему преосвященству отдавали, изъ духовной моей консисторіи указы ея императорскаго величества послани. В прочемъ поручая мене богоугоднимъ вашего преосвященства молитвамъ и братерской любвѣ, пребиваю

вашего ясне в Богу преосвященства вседоброжелателный богомолецъ и слуга смиренній Арсеній, митрополитъ Кіевскій.

1759 года мая 19 дня.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1759 года д. № 45 по генеральному повѣтью (нынѣ хранится въ собраніи рукописей церковно-археологическаго музея при Кіевской духовной Академіи).

CCCCLXXXIX.

Письмо Кіевскаго митрополита Арсенія Могилянскаго къ Бѣлорусскому епископу Георгію Конисскому, съ просьбою о доставленіи какимъ-либо способомъ игумена Витебскаго Марковскаго монастыря Іакинѳа Пелкинскаго, не желавшаго подчиняться митрополиту, въ Кіевъ для суда надъ нимъ,

изъ Кіева 1759 года 19 мая.

Ясне въ Богу преосвященнѣйшій владико!

Ваше преосвященство писали ко мнѣ, ускаржаясь на ігумена заграничного благочестивого Марковского святыя живоначальныя троицы монастыря Іакинѳа Пелкинского о поношеніи имъ, ігуменомъ Марковскимъ, не разъ и не передъ одними людми такъ благочестивими епархіи вашего преосвященства мирскими и духовными, яко и инновѣрными, чести вашего преосвященства крайне досадителными рѣчами, также и о уничтоженіи нимъ же, ігуменомъ, власти своей, в чемъ всемъ в томъ писаніи вашего преосвященства именно прописано, и въ доказателство того при томъ писаніи ваше преосвященство, сообщивъ писменные свидѣтелства, требовали опредѣлить или туда кого для изслѣдованія, или отъ вашего преосвященства требовать свидѣтелей для доводу и впредь тому быть не допустить. А яко по справкѣ отъ духовной моей консисторіи мнѣ представливано, что, по представленіямъ нѣкоторихъ о разнихъ отъ него, ігумена Марковскаго Іакинѳа, приключаемихъ обидахъ, хотя посилани изъ духовной моей консисторіи к нему, ігумену Іакинѳу, ея императорскаго величества укази, чтобъ онъ в катедру по тѣмъ дѣламъ къ отвѣту явился, но онъ, ігуменъ Іакинѳъ, не точію, указовъ не слушаючи, не являлся, но и похвалки еще, називая себѣ тамошнимъ патриархомъ и митрополитомъ, произносилъ, ежели-де кто присланъ будетъ с Кіева, то-де, розгами висѣкши и бороду, уси и голову обголивъ, зъ безчестіемъ паки поруганна отошлетъ в Кіевъ. Почему, за такимъ самоволствомъ, и нинѣ сискивать его, ігумена, яко с чужого государства, въ катедру мою с трудностію; на слѣдствіе жъ какъ туда послать,

такъ и сюда к доказателству приездить, за далекимъ разстояніемъ, съ убиткомъ и волокитою будетъ; другихъ же къ тому средствъ не предосмотрується. Для того ваше преосвященство, по благоизобрѣтенію своему, посредствомъ какимъ, его, ігумена Іакинеа, насилно взявъ, при нарочнихъ, на коштѣ его, ігумена, подъ крѣпкимъ присмотромъ. дабы онъ подъ защиту къ унѣятамъ, или къ тамошней околичной шляхтѣ не бѣжалъ, ко мнѣ отправить, оній же Марковскій монастырь и все церковное и монастырское добро кому благонадежному в смотрѣніе и управленіе, по разсмотрѣнію своему, поручить прошу, а тамошней братіи во игумена избрать, и кто избранъ будетъ и, по разсмотрѣнію вашего преосвященства, достоинъ того явится, ко мнѣ прислать для произведенія на мѣсто оного Пелкинскаго во игумена, или отсуду жъ такого, ежели тамъ достаточного не будетъ, на коштѣ того монастыря требовать, а за припроваженіемъ, съ онимъ ігуменомъ Пелкинскимъ, за его вини, по изслѣдованію, поступлено здесь будетъ по указамъ.

Вашего ясне в Богу преосвященства вседоброжелателній богомолецъ и слуга смиренный Арсеній митрополитъ Кіевскій.

1759 года мая 19 д. Изъ Кіева.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 1759 года д. № 45 (нынѣ хранится въ собраніи рукописей церковно-археологическаго музея при Кіевской духовной Академіи).

XD.

Доношеніе игумена Пинскаго монастыря Ѳеофана Яворскаго русскому послу въ Варшавѣ Ѳ. М. Воейкову, съ просьбою объ исходатайствованіи королевскаго разрѣшенія на возобновленіе въ Пинскѣ сгорѣвшей св.-ѳеодоровской церкви,

1759 года 27 мая.

Ея імператорского величества Самодержицы всероссійской високопревосходителному господину от армѣи генералу лейтнанту, при дворѣ его королевского Полского величества и Рѣчи Посполитой Полской пребивающему чрезъвичайному посланнику и полномощному министру, ордена святаго Александра Невскаго кавалеру Ѳедору Михайловичу (sic) его высокопревосходителству господину Воейкову

покорнѣйшее доношеніе.

Прошлого 1758 года мѣсяця августа 10 дня чрезъ необычайній и страшній пожаръ мало почти не ввесь градъ Пѣнскъ вигорѣлъ, а в томъ числѣ з Божия допущения и святаго великомученика Ѳеодора Тирона Пѣнская благочестивая церковь, святобогоявленскому Пѣнскому монастиру подчиненная, до основания сгорѣла. Нинѣ же господинъ Георгій бѣскупъ униятскій Пѣнскій и господинъ Антоній Воловичъ бискупъ Римской Луцкой з ксензами и подчиненими своими показанной погорѣлой свято-Ѳеодоровской благочестивой Пѣнской церкви, противно привилегіямъ королей полскихъ, вновь построить забороняютъ. Того ради со всеглубочайшею покорностию моею привергшися до стопъ вашего високопревосходителства, покорнѣйше прошу вашего високопревосходителства високую свою внесть интеръцессѣю к его величеству напяснѣйшому королю полскому о видачи концессу королевского на построеніе погорѣлой свято-Ѳеодоровской Пѣнской благочестивой церквы, по силѣ привилегіевъ королей полскихъ, якіе привилегія королевскія, когда от вашего високопревосходителства приказанно будетъ, вашему високопревосходителству подленніе представить имѣю.

Вашего високопревосходителства о семъ проситъ (собственноручно) доживотній богомолецъ свято-богоявленского благочестиваго

грекороссійскаго Пѣнскаго монастыра ігуменъ, іеромонахъ Ѳеофанъ Яворскій з братіею.

1759 года мая 27.

Московскій Главный Архивъ Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Варшавская миссія, IV, 2 пр. 9.

XDI.

Письмо Бѣлорусскаго епископа Георгія Конисскаго къ Кіевскому митрополиту Арсенію Могилянскому, съ донесеніемъ о мѣрахъ, какія онъ намѣренъ былъ принять для доставленія игумена Марковскаго Витебскаго монастыря Іакинѳа Пелкинскаго на судъ митрополита,

изъ Могилева 1759 года 25 іюля.

Ясне в Богу высокопреосвященнѣйшій митрополитъ, високомилостивый отецъ и благодѣтель мой.

Монахинь монастыря Кутейнскаго, слѣдуючихъ мощамъ святымъ поклонитись, не судилъ я отпустить, не учинивши вашему високопреосвященству достодолжного моего поклону, при которомъ доношу, что съ непослушнимъ монастыря Марковского ігуменомъ Пелкинскимъ еще от мене ничего надлежащаго и вашимъ високопреосвященствомъ позволенного не учинено; указъ съ консисторіи вашего високопреосвященства, при письмѣ моемъ, послалъ я к нему чрезъ строителя монастыря моего Дисенскаго, іеромонаха Ѳеодосія, на которій указъ и писмо, что онъ, ігуменъ, при полученіи, сказалъ, сообщенній при семъ того строителя репортъ явитъ. Укоряетъ онъ, ігуменъ мене, какъ видимо, побѣгомъ съ Орши от римлянъ, но тотъ мнимій ему побѣгъ таковъ есть, которимъ бы можно мнѣ и хвалитись, толко, понеже не пришло еще до крове стати, для того с тѣмъ не распространяюся, а репортовано о томъ от мене в святѣйшій сѵнодъ. Прислалъ же онъ, ігуменъ, и въ отвѣтъ ко мнѣ два писма чрезъ нарочного своего монаха Іоасафа, которыя здѣ подлинныя сообщаю; въ первомъ, ничего не означая, послушенъ ли онъ будетъ мнѣ, по опредѣленію вашего високопреосвященства, проситъ, чтобы я рукоположилъ реченного монаха Іоасафа во іеромонаха, а то съ лестію, хотячи ввести мене в

нарушеніе высокомонаршихъ указовъ, ибо тотъ монахъ, какъ самъ созналъ и бесѣда его явѣ творитъ, есть великороссіянинъ, Смоленскій купецъ, именовавшійся въ бѣлцахъ Іоаннъ Микитинъ, и прошелъ за границу без пашепорту, каковихъ не толко во іеромонахи рукополагать мнѣ, но и въ монахи постригать ему, ігумену, імянные подобно ея императорскаго величества указы запрещали; но то ему чинить обыкновеніе есть, а не новина; в другомъ пѣсмѣ полуаркушевомъ объявляетъ онъ полученную у себѣ вѣдомость, что я имѣю волю і охоту его, ігумена, degрадовать, а законниковъ того монастыря брать и розсилать и для того, якобы, онъ Богу молится о защищеніи от такой безправности, в самой же вещи даетъ знать, что онъ готовится къ супротивленію по образцамъ, в здѣшнихъ монастыряхъ прежде практикованнымъ. Я, владико високопреосвященнѣйшій, чтобы все могло сдѣлатись в тихости, думаю адресоватись къ господину губернатору Смоленскому, дабы съ пограничного фарпоста, которій от Маркова монастыря не болѣе 12 миль, команда была отправлена по его, ігумена, и о томъ просить и преосвященного Смоленского, которому поступки Пелкинского доволно свѣдомы. Въ томъ самомъ не благоволитъ ли и ваше високопреосвященство къ нимъ написать; особливо прошу, владико святый, приказать обрѣтающимся при канцеляріяхъ вашего високопреосвященства, чтобы никто ничего ему, Пелкинскому, не виносилъ, якожъ онъ таковихъ заразомъ и хвалитъ, и гонитъ: хвалитъ, что по прошенію его, якобы, дѣлаютъ; гонитъ, что дѣлаютъ, якобы, слѣпо за искупъ. Утрудилъ же я много ваше святытелство, но на то мѣсто много да приложитъ Богъ здравія и покоя вашему високопреосвященству, чего всеусердно желая, остаюсь

ясне в Богу високопреосвященства вашего, високомилостиваго отца и благодѣтеля моего, слуга всенижайшій и богомолецъ недостойный Бѣлорускій епископъ Георгій.

1759 года іюля 25 дня. Могилевъ.

Старый архивъ Кіевской духовной консисторіи 17[illegible] года д. № 45 (хранится нынѣ въ собраніи рукописей ц[illegible] археологическаго музея при Кіевской духовной [illegible]

Цѣна 2 руб.

This book should be returned to the Library on or before the last date stamped below.

A fine is incurred by retaining it beyond the specified time.

Please return promptly.

DUE SEP '68 H

1949537

CANCELLED

BOOK DUE

JUN 9 1984

MAY 2 2 1984

1162474

7335454

DEC 2 9 1981